„Le Guin scrie despre oameni rupți de forțe mai puternice decât ei și care se luptă cu curaj pentru a rămâne întregi.”

The New York Times Book Review

URSULA K. LE GUIN

ORAȘUL ILUZIILOR

NAUTILUS

Adunate pentru prima oara într-un singur volum, cele trei nuvele din lumea HAINISH preced romanul multi-premiat al Ursulei K. Le Guin, *Mâna stângă a întunericului*.

Războiul intergalactic amenință planeta Fomalhaut II în *Lumea lui Rocannon*. O tânără născută înaintea timpului ei vizitează cetatea departe-născuților în *Planeta Exilului*. În *Orașul Iluziilor* un străin este găsit rătăcind în pădure și salvat de săteni. Acum, soarta a două lumi stă în mâinile lui.

Cărțile Ursulei K. Le Guin parte din ciclul HAINISH sunt opere de sine stătătoare și pot fi citite individual. Dar publicarea acestor trei nuvele într-un singur volum îi dă cititorului șansa de a le parcurge ca o serie, de a descoperi conexiunile dintre temele abordate de scriitoare. Pline de aventură și suspans, toate cele trei povești au în comun același motiv: singurătatea străinului separat de cultura lui, pierderea identității și exilul într-o altă societate.

NAUTILUS
science fiction

nemira.ro
ISBN 978-606-579-969-1
9 786065 799691

revistanautilus.ro

NAUTILUS

science fiction

Ursula Kroeber Le Guin (n. 1929) a scris romane, poezii, cărți pentru copii și eseuri. Fiică a antropologului Alfred L. Kroeber și a psihologei și scriitoarei Theodora Kroeber, este licențiată în limbi romanice la Universitatea Columbia. A studiat apoi în Franța, unde și-a întâlnit viitorul soț, istoricul Charles Le Guin. Celebră pentru măiestria stilului literar și pentru explorarea temelor legate de taoism, anarhie, feminism, psihologie și sociologie, a debutat ca romancier în 1966 și este considerată una dintre cele mai bune autoare de science fiction și fantasy modern. A câștigat zece premii Hugo și Nebula la toate categoriile literare, cele mai însemnate fiind pentru romanele *Mâna stângă a întunericului*, *Deposedații* și *Tehanu*. A primit nouăsprezece premii Locus, mai multe decât oricare alt scriitor. De asemenea, are în palmares un World Fantasy Award, numeroase distincții pentru proză scurtă și premii pentru întreaga carieră, acordate de diverse organizații din domeniu.

URSULA K. LE GUIN

ORAȘUL ILUZIILOR

Traducere din limba engleză
MIHAI DAN PAVELESCU

NEMIRA

Coperta: Cristian FLORESCU
Ilustrația copertei: Tudor POPA

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
LE GUIN, URSULA K.
Orașul iluziilor / Ursula K. Le Guin; trad.: Mihai Dan Pavelescu. -
București: Nemira Publishing House, 2015
ISBN 978-606-579-969-1

I. Pavelescu, Mihai Dan (trad.)

821.111(73)-312.9=135.1

Ursula K. Le Guin
WORLDS OF EXILE AND ILLUSION
Rocannon's World © 1966 by Ace Books, Inc.; © 1994 by Ursula K. Le Guin
Planet of Exile © 1966, 1994 by Ursula K. Le Guin
City of Illusions © 1967, 1995 by Ursula K. Le Guin

© Nemira, 2015

Redactor: Oana IONAȘCU
Tehnoredactor: Alexandru CSUKOR

Tiparul executat de EUROBUSINESS

Orice reproducere, totală sau parțială, a acestei lucrări,
fără acordul scris al editorului, este strict interzisă
și se pedepsește conform Legii dreptului de autor.

ISBN 978-606-579-969-1

Această carte este dedicată memoriei lui
Cele Lalli, Don Wollheim și Terry Curr

LUMEA LUI ROCANNON

Prolog

COLIERUL

Cum se poate despărți legenda de realitate în lumile acestea aliate la atâția ani depărtare? – planete fără nume, cărora locuitorii lor le spun pur și simplu Lumea, planete fără istorie, unde trecutul constituie substanța mitului, iar un explorator, revenind după câțiva ani, constată că propriile lui fapte au devenit acțiunile unei divinități. Supranaturalul întunecă prăpastia timpului, peste care navele noastre cu viteze luminice aruncă o punte, iar în întuneric nesiguranța și exagerările cresc precum bălăriile.

Încercând să spui istoria unui bărbat, a unui savant obișnuit din Ligă, plecat, nu cu mulți ani în urmă, spre o asemenea lume, fără denumire și doar pe jumătate cunoscută, te simți aidoma unui arheolog în mijlocul unor ruine milenare, când, zbătându-se prin împletituri de frunze, flori, ramuri și liane, ajunge la geometria surprinzătoare și strălucitoare a unei roți sau a unei pietre unghiulare șlefuite, când pătrunzând într-o incintă aparent modestă, printr-un prag scăldat în lumina soarelui, găsește înăuntru bezna, pâlpâitul neverosimil al unei flăcări, sclipirea unei nestemate, mișcarea, pe jumătate întrevăzută, a brațului unei femei.

Cum poți despărți legenda de realitate, adevărul de adevăr?

Prin istoria lui Rocannon, se regăsește giuvaierul, scânteierea albăstruie de-abia văzută. Cu ea să începem, deci:

Zona Galactică 8, Nr. 62: FOMALHAUT II
Hilfi[1]*: Specii contactate:*
Specia I:

A) Gdemiar (singular, Gdem): Troglodiți nocturni, complet umanoizi, inteligență dezvoltată, înălțime: 120–135 cm, piele deschisă la culoare, pilozitate craniană neagră. În momentul contactului alcătuiau o societate urbană, rigid stratificată oligarhic, atenuată de telepatie colonială parțială precum și o cultură orientată tehnologic spre Oțel Timpuriu. Tehnologia a evoluat până la Industrial, punctul C, în decursul Misiunii Ligii din 252–254. În 254, o navă Pilot Automat (proveniență: Noua Georgie de Sud) a fost dăruită oligarhiilor comunității Zonei Mării Kirien. Statut: C-Prim.

B) Fiia (singular, Fian): Diurni, complet umanoizi, inteligență dezvoltată, înălțime medie: 130 cm; indivizii observați prezintă în general piele și pilozitate deschise la culoare. Puținele contacte indică societăți colective statice sau nomade, telepatie colonială parțială; de asemenea, unele dovezi asupra telekineziei pe distanțe reduse. Rasa pare atehnologică și evazivă, cu structuri culturale minime și schimbătoare. Actual neimpozabilă. Statut: E – Neclar.

Specia II:

Liuar (singular, Liu): Diurni, complet umanoizi, inteligență dezvoltată, înălțime medie: peste 170 cm; specia posedă fortărețe, o societate cu descendență prin clanuri, o tehnologie plafonată (Bronz) și o cultură feudal-eroică. De remarcat delimitarea socială orizontală în două pseudorase: a) Olgyor, „Smiromi", cu pielea albă și părul negru; b) Angyar, „lorzi", foarte înalți, pielea întunecată, părul blond...

---

[1] În original acronim de la *High-Intelligence Life Forms* – „Ființe cu inteligență dezvoltată" (n. tr.).

– Asta-i ea, zise Rocannon, ridicând privirea din *Ghidul Ființelor cu Inteligență Dezvoltată,* ediția prescurtată, către femeia înaltă, cu piele închisă la culoare și păr bălai, aflată la jumătatea coridorului lung al muzeului. Stătea nemișcată și dreaptă, încadrată de pletele ei strălucitoare, și privea într-o vitrină. În jurul ei se foiau patru pitici, neatrăgători și stânjeniți.

– Habar n-aveam că Fomalhaut II are atâtea ființe, în afară de trogi, comentă Ketho, custodele.

– Nici eu nu știam... Ba chiar, aici mai sunt înșirate câteva specii „Neconfirmate", pe care nu le-am contactat niciodată. Se pare că a sosit vremea pentru o misiune de explorare mai amănunțită a planetei. Ei bine, cel puțin acum știm ce este.

– Aș fi preferat să aflăm mai degrabă cine este...

Femeia se trăgea dintr-o familie străveche, descinzând din primii regi Angyar și, în ciuda sărăciei, părul ei strălucea ca aurul curat și statornic al strămoșilor. Piticii, Fiia, se plecau când trecea printre ei, chiar și pe vremea când nu era decât o copilă, alergând desculță pe câmpuri, cometa zvăpăiată și înflăcărată a pletelor luminând vânturile pline de griji din Kirien.

Era încă foarte tânără când Durbal de Hallan o zărise, îi făcuse curte și o luase din turnurile dărăpănate și sălile reci ale copilăriei, ducând-o în castelul lui. În Halim, pe coasta muntelui, confortul era același, dar splendoarea dăinuia. Cercevelele n-aveau geamuri, iar podelele de piatră nu erau acoperite; în general te puteai trezi și vedea zăpada ninsă peste noapte, așezată în vălurele sub pervazuri. Mireasa lui Durhal stătea desculță pe dușumeaua brăzdată de nea, își împletea părul și râdea spre tânărul ei soț în oglinda de argint ce atârna în odaia lor. Oglinda aceea și rochia de nuntă a mamei sale, brodată cu o mie de cristale minuscule, era toată avuția lui. Unele neamuri mai puțin nobile din Hallan încă mai aveau rânduri de straie din brocart, mobilier din lemn aurit, harnașamente argintate pentru armăsarii lor, zale și săbii bătute în argint și nestemate și giuvaiere... iar la acestea din urmă mireasa lui Durhal privea cu jind, întorcând capul după o diademă incrustată sau o broșă din aur, chiar

atunci când purtătoarea podoabei se retrăgea, lăsând-o să treacă, cinstindu-i obârșia și rangul conferit de măritiș.

Durhal și soția lui, Semley, stăteau la patru locuri depărtare de jilțul Sălii Mari, atât de aproape de Lordul Hallan, încât deseori bătrânul însuși îi turna vin lui Semley și tăifăsuia despre vânători cu nepotul și moștenitorul său, Durhal, privind tânăra pereche cu o dragoste aspră, lipsită de speranță. Speranța era tot mai îndepărtată de Angyar de Hallan și de Tărâmurile Apusene de când Lorzii Stelelor apăruseră în turnurile lor înălțându-se pe stâlpi de foc, cu arme înspăimântătoare ce puteau fărâma dealuri. Se amestecaseră toate datinile și feudele străvechi și, deși sumele erau neînsemnate, Angyar se simțeau teribil de umiliți pentru că trebuiau să le plătească tribut, o taxă pentru războiul Lorzilor Stelelor ce urma să fie dus cu un vrăjmaș ciudat, undeva în locurile pustii dintre sori, la capătul anilor. „Va fi războiul nostru", spuseseră ei, dar trecuse o generație și Angyar rămăseseră, rușinați și inutili, în sălile lor vaste privind cum le rugineau săbiile duble, cum fiii le creșteau fără a schimba măcar o lovitură în bătălii și cum fecioarele se măritau după sărăntoci, chiar smiromi, neavând zestre din prăzi eroice, pentru a-și aduce un soț nobil. Obrazul Lordului Hallan era întunecat, privind perechea bălană și auzindu-i râsetele, în vreme ce beau vin amărui și glumeau în castelul rece, ruinat și strălucitor al neamului lor.

Chipul lui Somley se încruntă când privi în josul sălii și zări, pe locurile inferioare, chiar mai departe, printre bastarzi și smiromi, strălucirea și scânteierea pietrelor prețioase, împodobind pielea albă și părul negru. Ea nu adusese niciun fel de zestre în căsătorie, nici măcar o agrafă din argint. Rochia brodată cu o mie de cristale o închisese într-un cufăr, păstrând-o pentru cununia fiicei ei, dacă avea să fie o fată.

Așa s-a întâmplat, și i-au pus numele Haldre, iar puful pe căpșorul arămiu crescu și străluci auriu, moștenirea generațiilor de lorzi, singurul aur pe care fata avea să-l dețină vreodată...

Semley nu pomeni bărbatului ei nimic despre nemulțumirea simțită. Cu toată blândețea sa, Durbal, cu mândria lui de nobil, simțea numai dispreț pentru invidioși și cei ce nutreau speranțe

deşarte, iar femeii îi era teamă de dispreţul său. Vorbi însă cu Durossa, sora lui Durhal.

– Cândva, zise Somley, neamul meu a deţinut o podoabă însemnată. Era un colier cu totul şi cu totul din aur, având în mijloc o nestemată vineţie... safir, nu?

Durossa clătină din cap, zâmbind, necunoscând nici ea denumirea. Se aflau spre sfârşitul caldanului, aşa cum numeau Angyar din miazănoapte vara lungă cât întregul an de opt sute de zile, reîncepând ciclul lunilor la fiecare echinocţiu; lui Semley i se părea un calendar înapoiat, o cronologie a smiromilor. Neamul ei se sfârşea acum, dar fusese mai vechi şi mai pur decât al locuitorilor din mlaştinile nord-vestice, care se amestecau cu Olgyor cu prea multă uşurinţă. Semley stătea alături de Durossa, sub razele soarelui, pe un pervaz din piatră, sus, în Marele Turn, unde locuia femeia cea vârstnică. Văduvă de tânără şi lipsită de copii, Durossa fusese măritată pentru a doua oară, cu Lordul Hallan, fratele tatălui ei. Deoarece era o căsnicie între neamuri şi amândoi soţii mai fuseseră căsătoriţi o dată, ea nu luase titlul de Lady Hallan, pe care urma să-l poarte Semley într-o bună zi; totuşi, stătea pe jilţ alături de bătrânul lord, cârmuind laolaltă. Mai vârstnică decât fratele ei, Durhal, o iubea pe tânăra lui soţie şi era încântată de Haldre cea bălaie.

– A fost cumpărat, continuă Semley, cu toţi banii obţinuţi de strămoşul meu, Leynen, când a cucerit Feudele din Miazăzi – gândeşte-te, toţi banii unui întreg regat pentru un giuvaier! Oh, ar fi strălucit mai puternic decât orice din Hallan, cu siguranţă, chiar mai puternic decât cristalele acelea, asemănătoare ouălor de Koob, pe care le poartă verişoara ta, Issar. Era atât de minunat, încât i-au pus un nume: i-au spus Ochiul Mării. L-a purtat străbunica mea.

– Tu nu l-ai văzut niciodată? întrebă domol Durossa, privind în jos, spre pantele verzi ale muntelui, acolo unde vara cea lungă îşi trimitea adierile fierbinţi şi neastâmpărate să hoinărească prin păduri şi apoi să se învolbureze pe drumurile albe, coborând către îndepărtatul ţărm al mării.

– A fost pierdut înainte de a mă naşte...

– L-au luat tribut Lorzii Stelelor?

– Nu, tata zicea că a fost furat înainte ca Lorzii Stelelor să vină pe tărâmurile noastre. Nu voia să spună mai multe, dar o smiromă bătrână, care cunoștea multe istorii, îmi zicea întruna că Fiia trebuie să știe unde se află.

– Ah, pe Fiia mi-ar plăcea să-i văd! încuviință Durossa. Am auzit atâtea cântece și legende despre ei... de ce nu vin niciodată în Tărâmurile Apusene?

– Bănuiesc că din cauza munților; frigul iernii este prea pătrunzător. Ei iubesc soarele văilor din miazăzi.

– Seamănă cu Argilienii?

– Pe aceia nu i-am văzut niciodată; se feresc de noi. Nu sunt oare albi, precum smiromii, și diformi? Fiia sunt bălai; par niște copii, dar sunt mai zvelți și mai înțelepți. Mă-ntreb dacă ei știu unde se află colierul, cine l-a furat și unde l-a tăinuit? Gândește-te, Durossa – dacă aș putea sta lângă soțul meu, în Sala Mare, cu bogăția unei împărătii înconjurându-mi grumazul și umbrindu-le pe celelalte femei așa cum el îi adumbrește pe toți bărbații!

Durossa se plecă asupra pruncului, care își cerceta degețelele arămii ale picioarelor, așezat pe o blană între cele două femei.

– Semley este o prostuță, murmură ea fetiței. Semley care lucește aidoma unei stele căzătoare; Semley, al cărei bărbat nu iubește galbenii, ci numai aurul ei...

Iar Semley tăcu și privi peste pantele verzi ale verii, către marea îndepărtată.

Însă după ce se scurse un alt geran și Lorzii Stelelor veniră din nou să strângă birul pentru războiul împotriva sfârșitului lumii – folosind de data aceasta doi Argilieni drept tălmaci, umilindu-i astfel pe Angyar până aproape de pragul revoltei – și după ce mai trecu un caldan, iar Haldre era acum o fetiță frumoasă și vorbăreață, o aduse, într-o dimineață, în odaia scăldată de soare a Durossei. Semley purta o mantie azurie, veche, și părul îi era ascuns de glugă.

– Durossa, vorbi ea cu glas blând, ține-o câteva zile pe Haldre. Plec spre miazăzi, la Kirien.

– Vrei să-ți vizitezi tatăl?

– Vreau să-mi găsesc moștenirea. Verii tăi din Feuda Harget l-au zeflemisit pe Durhal. Până și bastardul de Parna îl poate face să sufere, deoarece soția lui are o cuvertură din mătase drept acoperământ al patului și mai are un cercel cu diamant și trei rochii lungi, șleampăta și buhăita cu păr negru! În vreme ce nevasta lui Durhal trebuie să-și cârpească rochia...

– Mândria lui Durhal stă în soția lui sau în veșmintele ei?

Semley era însă de neclintit.

– Lorzii Hallanului sărăcesc în propriul lor palat. Doresc să aduc zestrea bărbatului, așa cum este obiceiul.

– Semley! Durhal știe că pleci?

– Întoarcerea mea va fi plină de fericire – asta-i tot ce pot spune, rosti Semley cea tânără, izbucnind pentru un moment în râsul ei bucuros; apoi se aplecă să-și sărute fetița, se întoarse și, înainte ca Durossa să poată vorbi, dispăru precum un vârtej peste podelele din piatră, scăldate de soare.

Nevestele Angyar nu călăreau niciodată doar pentru plăcerea lor, iar după măritiș, Semley nu mai părăsise Hallanul; de aceea, strângând șaua înaltă a unui vântelegar, se simțea iarăși precum o fată, fecioara sălbatică de demult, călărind bidivii pe jumătate istoviți, în vântul de miazănoapte, deasupra câmpiilor Kirienului. Acum, cobora din colinele Hallanului pe un animal de rasă, cu blana dungată și lucioasă deasupra oaselor goale pe dinăuntru, ochi verzi mijiți împotriva vântului, aripile ușoare și puternice ridicându-se și coborând de ambele părți ale femeii, dezvăluind și acoperind norii de deasupra și colinele de dedesubt. În cea de-a treia dimineață, ajunse în Kirien și intră din nou în castelul ruinat. Tatăl ei băuse toată noaptea și, ca altădată, razele soarelui de dimineață, strecurându-se prin spărturile acoperișului, îl iritau, iar apariția fiicei lui îi spori năduful.

– De ce te-ai întors? mârâi privind-o pentru o clipă, cu ochi injectați. Focul nărăvaș din părul tinereții sale se stinsese și pe frunte i se încâlceau șuvițe cărunte. Tânărul Hallan s-a însurat cu tine și te-ai întors, pe furiș, acasă?

– Sunt soția lui Durhal. Am venit să-mi iau zestrea, tată.

Bărbatul pufni scârbit, dar Semley râse; el mîji din nou ochii spre ea.

– Tată, este adevărat că Fiia au furat Ochiul Mării?

– De unde pot ști? Povești vechi... Cred c-a fost pierdut înainte de nașterea mea. Mai bine nu m-aș fi născut... Dacă vrei să afli, întreabă-i pe Fiia! Du-te la ei, la bărbatul tău. Pe mine lasă-mă în pace. În Kirien nu-i loc pentru fete, aur și povești. Aici povestea s-a sfârșit; aici e ruina, castelul pustiu... Toți fiii lui Leynen au murit, toate averile lor s-au pierdut. Pleacă pe calea ta, fetițo!

Cenușiu și buhăit precum păianjenii sălilor năruite, bărbatul se răsuci și porni împleticindu-se către hrubele unde se ascundea de razele soarelui.

Purtând de frâu vântelegarul tărcat din Hallan, Semley părăsi căminul copilăriei și coborî colina abruptă, trecând pe lângă așezarea smiromilor, care o salutară cu un respect ursuz, pe lângă ogoarele și pășunile unde rumegau herilorii uriași, pe jumătate sălbatici, cu aripile retezate, până într-o vâlcea aidoma unui pocal din smarald umplut cu raze de soare. În adâncul văii se afla sătucul Fiia și, pe când ea cobora, călărind armăsarul, oamenii cei micuți și firavi ieșiră din casele și grădinile lor și alergară spre ea, râzând și strigând cu glasuri subțiri:

– Bun-venit, mireasa lui Hallan, Lady Kirien, Briza-vântului, preafrumoasă Semley!

O chemau cu nume dintre cele mai încântătoare, iar femeii îi plăcea să-i audă și n-o supărau râsetele lor; deoarece omuleții râdeau de tot ceea ce spuneau. Așa obișnuia și ea: să vorbească și să râdă. Din volbura lor primitoare, Semley se desprindea înaltă, în mantia ei lungă și azurie.

– Bun-găsit, Fiii Luminii, Copii ai Soarelui, Fiia, prietenii oamenilor!

O călăuziră în așezarea lor și o purtară într-una din locuințele delicate, urmați îndeaproape de copilașii mititei. Nu puteai cunoaște vârsta unui Fian adult; era greu chiar să-i deosebească unul de altul și să fie sigură, în vreme ce forfoteau cu mișcările iuți ale unor fluturi în jurul unei flăcărui, că vorbea mereu cu același.

I se părea totuși că discută numai cu unul dintre ei, pe când ceilalți hrăneau și mângâiau telegarul sau îi aduceau apă de băut și tipsii cu fructe culese din grădini.

– Nicicând Fiia n-au furat colierul Lorzilor Kirien! spuse piticul. Ce să facă Fiia cu aurul, Lady? Noi avem lumina soarelui în caldan și amintirea razelor aurii în garan, fructele limonii, frunzele gălbui în anotimpul-spulberării, părul bălai al doamnei noastre din Kirien, nu alt aur!

– Atunci l-a furat un smirom?

Râsetele clinchenire zglobii în jurul ei.

– Când ar îndrăzni un smirom?! Of, Lady Kirien, cum a dispărut colierul acela nu știe niciun muritor, fie el om, smirom, Fian sau oricare altul din cele Șapte Neamuri. Doar mințile stinse cunosc adevărul despre pierderea lui, petrecută demult, când Kireley cel Mândru, a cărei stră-strănepoată ești tu, pășea singur pe lângă grotele mării. Dar, s-ar putea să-l descoperi printre Vrășmașii-soarelui.

– Argilienii?

O cascadă sonoră de râsete nervoase.

– Rămâi cu noi, Semley, plete-de-soare, revenită din miazănoapte.

Femeia se opri acolo să mănânce, iar omuleții o încântară cu farmecul lor și rămaseră vrăjiți de farmecul ei. Însă, când o auziră repetându-și dorința de-a pleca la Argilieni, pentru a-și găsi moștenirea, dacă se afla acolo, râsetele încetară; și, încetul cu încetul, numărul celor strânși în jurul ei se micșoră. În cele din urmă, rămase doar cel cu care vorbise de la început.

– Nu te duce la Argilieni, Semley, spuse el, iar inima femeii se strânse pentru o clipă.

Coborându-și palma încet prin fața ochilor, Fianul întunecase aerul din jurul lor.

Pe tipsii, fructele aveau culoarea albicioasă a scrumului, iar vasele cu apă limpede se goliseră.

– În munții îndepărtatelor tărâmuri s-au despărțit Fiia și Gdemiar, urmă bărbatul cel subțire și încordat. A trecut multă vreme de atunci. Demult, demult, formam un singur neam. Noi nu suntem ce sunt ei. Suntem ceea ce nu sunt ei. Semley, gândește-te

la razele soarelui, la iarbă și la pomii ce poartă roade; gândește-te că nu toate drumurile ce coboară mai și urcă.

– Drumul meu nici nu urcă și nici nu coboară, curtenitoare gazdă, ci merge drept către moștenirea mea. Voi pleca drept pe acest drum și mă voi întoarce cu colierul.

Fianul făcu o plecăciune surâzând.

Ieșind din așezare, Semley încălecă vântelegarul și, răspunzând cu rămas-bun strigătelor piticilor, se înălță pe vântul după-amiezii și zbură spre sud-vest, către grotele din țărmul stâncos al Mării Kirien.

Se temea că va trebui să intre adânc în inima acelor peșteri-tunel pentru a-i găsi pe cei căutați, deoarece se spunea că Argilienii nu ieșeau niciodată sub lumina soarelui, înfricoșindu-i chiar și Steaua Mare și lunile. Drumul era lung; coborî o dată, lăsând armăsarul să vâneze șobolani-de-copaci, în vreme ce ea ciuguli puțină pâine din cobur. Pâinea se uscase, era tare și avea gust de piele, totuși mai păstra ceva din aroma cuptorului și, o clipă, mâncând singură într-un luminiș din pădurile de miazăzi, Semley auzi sunetul blând al unui glas și-l zări pe Durhal întorcându-se spre ea în pâlpâirea lumânărilor din Hallan. Pentru o vreme rămase locului, visând cu ochii deschiși chipul cel tânăr, încruntat și preocupat, precum și cuvintele pe care urma să i le spună ea, atunci când avea să revină acasă, purtând prețul unei împărății în jurul gâtului: „Voiam un dar pe măsura soțului meu, stăpâne...“ Porni după aceea mai departe, însă când ajunse pe coastă, soarele apusese și Steaua Mare se cufunda înapoia lui. Dinspre vest se stârnise un vânt puternic, răbufnind neregulat și schimbându-și mereu direcția, iar vântelegarul obosise și nu-l mai putea înfrunta. Îi dăduse voie să lunece, coborând pe nisip. Îndată după aceea, armăsarul își plie aripile, îndoindu-și sub el membrele groase, dar ușoare, și începu să toarcă încet. Femeia își strânse mantia la gât și mângâie grumazul animalului, care ciuli urechile și toarse iarăși. Blana lui moale îi dezmierda palma, însă de jur împrejur nu putea zări decât cerul sur, acoperit de nori murdari, marea cenușie și nisipul plumburiu. Apoi văzu, alergând pe plajă, o siluetă scundă și întunecată... încă una... un grup întreg ghemuindu-se, fugind și oprindu-se.

Strigă din toate puterile spre ei. Deşi se părea că n-o auziseră, o înconjurară în câteva clipe. Se fereau de vântelegar, iar acesta se oprise din tors şi blana i se zburlise sub mâna lui Semley. Ea apucă frâul, liniştită de prezenţa lui, totuşi temându-se puţin de ferocitatea ce putea fi stârnită de nervii animalului. Ciudatele făpturi tăceau, privind-o, cu picioarele musculoase, desculţe, înfipte în nisip. Nu-i putea confunda: erau de înălţimea Fiia, iar în toate celelalte privinţe – o umbră, o imagine întunecată a poporului cel vesel. Fără veşminte, îndesaţi, încordaţi, cu părul lins şi pielea alb-cenuşie, umedă, aidoma viermilor; ochii precum stâncile.

– Voi sunteţi Argilienii?

– Suntem Gdemir, poporul Lorzilor Tărâmurilor Nopţii.

Glasul era neaşteptat de puternic şi profund, răsunând semeţ în amurgul brăzdat de vântul sărat; dar, ca şi în cazul Fiia, Semley nu era sigură care dintre ei vorbise.

– Bun găsit, Lorzi ai Nopţii. Sunt Semley de Kirien, soţia lui Durhal din Hallan. Am venit la voi pentru a-mi căuta moştenirea, colierul numit Ochiul Mării, care s-a pierdut cu mult timp în urmă.

– De ce-l cauţi aici, Angya? Aici nu există decât nisip, sare şi întuneric.

– Deoarece lucrurile pierdute apar în adâncuri, răspunse Semley, pregătită pentru o înfruntare pe tărâmul vorbelor, iar aurul scos din pământ obişnuieşte să se întoarcă acolo. De asemenea, se spune că, uneori, obiectele revin la făuritorii lor.

Ultima afirmaţie era doar bănuiala ei; dar nimeri ţinta.

– Este adevărat; după nume, Ochiul Mării ne este cunoscut. A fost făurit în peşterile noastre, demult, tare demult, apoi vândut Angyarilor. Nestemata cea vineţie era din Pământarii, de la neamurile noastre răsăritene. Însă toate acestea sunt istorii vechi, Angya.

– Le pot asculta şi eu, în locurile unde sunt povestite?

Un răstimp, o priviră în tăcere, parcă nesiguri. Vântul sur răscolea nisipul, întunecându-se pe măsură ce apunea Steaua Mare; vuietul mării urca şi cobora. Glasul baritonal vorbi:

– Da, doamnă Angyar. Poţi pătrunde în palatele Adâncului. Vino cu noi.

În voce se simțea o intonație nouă, ademenitoare. Semley nu voi s-o audă. Îi urmă pe Argilieni, ținând frâul armăsarului ei cu gheare ascuțite.

La intrarea peșterii, cu o gură căscată și știrbă din care răzbătea o miasmă caldă, unul din Argilieni rosti:

– Fiara-văzduhului nu poate intra.

– Ba da, răspunse Semley.

– Nu, se împotriviră oamenii cei scunzi și îndesați.

– Ba da, nu-l voi părăsi aici! Nu este al meu și nu-l pot lăsa. Nu va face nici un rău, atâta vreme cât îi țin frâiele.

– Nu, repetară glasurile groase, dar altele interveniră: cum dorești; după un moment de ezitare, își reluară drumul. Sub pământ era atât de întuneric, de parcă gura peșterii se închisese înapoia lor. Mergeau în șir, iar Semley era ultima.

Bezna tunelului începu să se destrame, apoi ajunseră sub un glob de foc alb, stins, agățat sub tavan. Mai departe se zărea un altul, și altul; între ele, atârnau ghirlande de viermi lungi și negri. Pe măsură ce înaintau, globurile de foc erau mai dese și tot coridorul era scăldat într-o lumină strălucitoare, rece.

Călăuzele se opriră la răspântia a trei tunele, toate ferecate cu porți ce păreau din fier.

– Vom aștepta, Angya, vorbiră ei și opt bărbați rămaseră cu ea, în vreme ce alți trei descuiară una dintre porți și intrară. Poarta coborî, huruind în urma lor.

Mândră și neclintită rămase fiica Angyar sub lumina albă și puternică a lămpilor; vântelegarul se ghemuise în spatele ei, zvâcnind din vârful cozii vărgate și tremurând întruna din aripile mari și pliate, rezistând cu greu pornirii de a zbura. Mai încolo, cei opt Argilieni stăteau pe vine, murmurând între ei, cu glasuri groase.

Poarta din mijloc se deschise larg, huruind.

– Lăsați pe Angya să pătrundă în Tărâmul Nopții! răsună o voce nouă, falnică. Din prag, un Argilian purtând câteva straie pe trupul său butucănos îi făcu semn să se apropie: Intră și privește splendorile împărățiilor noastre, minunile făurite de mâini, operele Lorzilor Nopții!

Înclinându-și capul, tăcută, Semley trase de frâul armăsarului și-l urmă pe bărbat sub pragul scund, făcut pentru pitici. Înaintea ei se întindea un alt coridor strălucitor, pereții umezi scânteind sub lumina albă, dar, în loc de o podea pe care să mergi, prin mijlocul tunelului se afla o pereche de drugi din oțel lustruit pierzându-se în depărtare. Pe ei stătea un fel de rădvan cu roți din metal. Fără să ezite sau să-și trădeze uimirea, Semley urmă gesturile noii călăuze și se sui în caretă împreună cu vântelegarul. Argilianul urcă și el, așezându-se în fața femeii, și începu să miște câteva mânere și roți. Răsună un zgomot puternic, un scrâșnet metalic, apoi pereții tunelului începură să zvâcnească pe lângă ei. Lunecau din ce în ce mai repede, până când globurile de foc se contopiră într-o dâră luminoasă, iar aerul cald, cu iz rânced, deveni un vânt răzleț, suflând gluga de pe pletele lui Semley.

Rădvanul se opri. Femeia urmă călăuza urcând câteva trepte din bazalt până la o anticameră vastă, după aceea mai departe, într-o sală și mai uriașă, săpată de râuri străvechi sau formată prin îngroparea în stâncă a unor pești-de-pământ. Întunericul de-acolo, ce nu cunoscuse niciodată razele soarelui, fusese izgonit de scânteierea rece, nefirească a globurilor. Îndărătul unor zăbrele tăiate în pereți se roteau aripi uriașe, primenind aerul stătut. Sala cea vastă zumzăia și răsuna de zgomote: glasurile puternice ale Argilienilor, scrâșnetele, țiuiturile și vibrațiile aripilor rotitoare și ale roților, ecourile și reverberațiile acestora. Aici, toate siluetele butucănoase ale Argilienilor erau înveșmântate în straie asemănătoare Lorzilor Stelelor – pantaloni despicați, cizme moi și tunici cu glugi – deși puținele femei existente, care zoreau piticii servitori, erau dezbrăcate. Mulți dintre bărbați erau oșteni, purtând la șold arme de forma teribilelor aruncătoare-de-lumină ale Lorzilor Stelelor, deși chiar și Semley își putea da seama că nu erau decât niște drugi de fier. Vedea totul fără să privească. Mergea pe unde era condusă, fără a întoarce capul la stânga sau la dreapta. Când ajunse înaintea unui grup de Argilieni purtând coroane de fier pe părul lor negru, călăuza se opri, se înclină și strigă:

– Înalții Lorzi Gdemiar!

Erau șapte bărbați și toți o priveau cu atâta aroganță pe chipurile lor cenușii și noduroase, încât femeia simți că o pufnește râsul.

– Vin în mijlocul vostru, o, voi, Lorzi ai Tărâmului întunecat, căutând averea pierdută a familiei mele, li se adresă ea cu gravitate. Caut Ochiul Mării, giuvaierul lui Leynen. În larma sălii uriașe, glasul ei era o șoaptă.

– Așa ne-au spus și oamenii noștri, Lady Semley. De data aceasta, femeia reuși să-l identifice pe vorbitor, un bărbat chiar mai scund decât ceilalți, de-abia ajungând la sânul ei, cu chipul alb și încrâncenat. Nu avem lucrul pe care-l cauți.

– Se spune că l-ați avut, cândva.

– Multe se spun sus, acolo unde licărește soarele.

– Iar vorbele sunt purtate de vânturi, acolo unde suflă vânturile. Nu cer să știu cum am pierdut noi colierul și cum a ajuns el la voi, străvechii lui făuritori. Acelea sunt istorii vechi, pricini de demult. Doresc numai să-l găsesc. Nu-l aveți acum; însă, poate știți unde se află.

– Nu-i aici.

– Atunci este altundeva.

– Se găsește acolo unde nu-l poți ajunge. Niciodată, decât dacă te ajutăm noi.

– Atunci, ajutați-mă. Vă cer asta ca oaspete al vostru.

– Se spune: *Angyar iau, Fiia dau, Gdemiar dau și iau.* Dacă te ajutăm, ce ne vei da?

– Mulțumirile mele, Lord al Nopții.

Zâmbea în mijlocul lor, înaltă și strălucitoare. Cu toții o priveau cu un fel de uimire pizmașă, apăsătoare, cu o poftă ursuză.

– Ascultă, Angyar, favoarea pe care ne-o ceri este foarte mare. Nu știi cât de mare. Nu poți înțelege. Ești fiica unui neam ce nu va înțelege, căruia nu-i pasă decât de călăria pe aripile vântului, strânsul recoltelor, luptele cu săbii și răcnitul ținându-se după umeri. Cine însă vă făurește săbiile din oțel scânteietor? Noi, Gdemiar! Lorzii voștri vin la noi, aici și în Pământarii, își cumpără spadele și pleacă, fără să privească, fără să înțeleagă. Acum tu ești aici, vei privi și poți vedea câteva din nenumăratele noastre minuni:

luminile ce ard de-a pururi, trăsura ce se mișcă singură, mașinăriile ce ne croiesc veșmintele, ne gătesc mâncărurile, ne împrospătează aerul și ne slujesc în atâtea chipuri. Află că toate acestea sunt mai presus de înțelegerea ta. Și mai află ceva: noi, Gdemiar, suntem prietenii celor numiți de voi Lorzii Stelelor! I-am însoțit la Hallan, la Reohan, Hull-Orren, la toate castelele voastre, pentru a-i ajuta să vă vorbească. Lorzii cărora voi, mândrii Angyar, le plătiți tribut sunt prietenii noștri. Ne fac favoruri, așa cum și noi le facem lor! Atunci, ce înseamnă pentru noi mulțumirile tale?

– La această întrebare răspunsul trebuie să-l dați voi, spuse Semley, nu eu. Eu am răspuns o dată. Vorbește, Lordule!

O vreme, cei șapte se sfătuiră, prin vorbe și semne. O priveau pe femeie, apoi își fereau ochii, murmurau ceva și rămâneau nemișcați. În jurul lor, încet și în liniște, se strânse o întreagă mulțime, apropiindu-se unul câte unul până când Semley fu înconjurată de sute de chici negre și încâlcite, iar uriașa și răsunătoarea podea a cavernei fu acoperită de Argilieni, cu excepția unui spațiu restrâns în jurul domniței. Vântelegarul tremura de spaimă și de iritarea stăpânită de atâta vreme, iar pupilele i se dilataseră și erau albicioase, precum ochii unui armăsar obligat să zboare noaptea. Semley îi mângâie blana caldă a capului, șoptind:

– Șșșt, fii liniștit, viteazule, luminosule, lordul vântului...

– Angya, te vom duce la locul unde se găsește podoaba. Argilianul cu chip alb și coroană din fier se întoarse iarăși către ea: Mai mult nu putem face. Trebuie să vii cu noi, pentru a cere giuvaierul de la cei care-l au. Fiara-văzduhului nu poate veni cu tine. Trebuie să mergi singură.

– Cât de lungă va fi călătoria, Lordule?

Colțurile buzelor bărbatului se alungiră.

– Va fi o călătorie foarte lungă, Lady. Totuși, va dura numai o noapte.

– Vă mulțumesc pentru curtenie. Veți avea grijă de armăsarul meu în noaptea aceasta? Nu trebuie să i se întâmple niciun rău.

– Va dormi până la întoarcerea ta. Când îl vei revedea, vei fi călărit un vântelegar cu mult mai mare! Nu ne întrebi unde te ducem?

– Putem porni curând? Nu vreau să lipsesc mult de acasă.

– Da. În curând. Din nou, buzele cenușii se întinseră, când Argilianul o privi.

Semley n-ar fi putut istorisi amănunțit cele petrecute în următoarele ore; totul era forfotă, confuzie, larmă, ciudățenie. Pe când ținea capul armăsarului, un Argilian înfipse un ac lung într-o coapsă vârstată cu auriu. Femeia aproape izbucni în plâns, dar vântelegarul doar tresări, apoi, torcând, adormi. Fu luat de un grup de Argilieni care, cu siguranță, erau nevoiți să-și adune tot curajul pentru a-i atinge blana caldă. Mai târziu, văzu un ac înfigându-se în propriul ei braț – poate pentru a-i pune la încercare curajul, se gândi, pentru că nu părea s-o adoarmă; deși nu era tocmai sigură. De câteva ori, călători în rădvanele pe drugi, trecând dincolo de uși din fier și traversând sute și sute de caverne boltite; o dată, trăsura parcurse o grotă ce se pierdea la nesfârșit în întuneric, iar toată bezna aceea era plină cu stoluri mari de herilori. Semley le putea auzi uguirile răgușite și întrezări stolurile în luminile din față ale caretei; apoi îi deslușì mai limpede în lumina albă și văzu că erau lipsiți de aripi și orbi. Strânse atunci ochii din răsputeri. Dar trebui să străbată și mai multe tunele, mai multe grote, mereu alte trupuri sure și noduroase, chipuri încrâncenate și glasuri bubuind lăudăroase, până când, în cele din urmă, o aduseră brusc afară, sub cerul liber. Era în toiul nopții; femeia înălță fericită ochii către stele și către singura lună strălucind, micuța Heliki, sclipind în apus. Argilienii continuau să forfotească în jurul ei, obligând-o să urce într-un nou fel de rădvan, sau cufăr, nu-și dădea exact seama. Era micuț, plin de luminițe clipind precum lumânările, foarte îngust, și strălucitor față de cavernele cele uriașe și umede și noaptea luminată de stele. Un alt ac o înțepă și-i spuseră că trebuie să fie legată într-un soi de jilț culcat, legată de mâini, picioare și cap.

– Nu, rosti Semley

Dar când văzu că cei patru Argilieni, care aveau să-i fie călăuze, se lăsau legați înaintea ei, femeia cedă. Ceilalți plecară. Urmă un vuiet, apoi o tăcere lungă; o apăsa greutatea uriașă și nevăzută.

După aceea, greutatea dispăru; nu se mai auzea niciun sunet, absolut nimic.

– Am murit? întrebă Semley.

– Oh, nu, Lady, răspunse un glas care nu-i plăcu. Deschizând ochii, zări chipul alb plecat deasupra ei, buzele late dezgolind dinții, ochii aidoma unor pietricele. Legăturile fuseseră desfăcute și femeia se ridică. Nu mai avea greutate, era lipsită de trup, se simțea o rafală de spaimă în vânt.

– Nu-ți vom face niciun rău, continuă glasul ursuz. Lasă-ne numai să te atingem, Lady. Am dori să-ți atingem părul. Lasă-ne să-ți atingem părul...

Rădvanul rotund în care se aflau se zgudui pentru o clipă. Dincolo de fereastră ori era ceață, ori nimic? O noapte lungă, îi spuseseră. Foarte lungă. Rămase nemișcată, îndurând atingerea mâinilor sure și grele pe părul ei. Mai târziu, aveau să-i atingă brațele, mâinile și picioarele, iar unul îi puse mâna pe gât: atunci strânsese din dinți și se ridicase, iar ei se retrăseseră.

– Nu ți-am făcut niciun rău, Lady, vorbiră Argilienii. Ea clătină din cap.

Când îi cerură, Semley se așeză din nou în jilțul cu legături; iar când lumina străfulgera aurie la fereastră, ea ar fi plâns de fericire, dar leșină mai întâi.

– Ei bine, rosti Rocannon, știm acum cel puțin ce este ea.

– Aș fi dorit să existe vreo cale de-a afla cine este, murmură custodele. Dorește ceva din Muzeul nostru, nu? Parcă așa spun trogii...

– Te rog, nu le mai spune trogi, interveni Rocannon; ca hilfer, etnolog al hilfilor, trebuia să se opună folosirii acestor termeni. Poate că nu sunt arătoși, dar sunt Extratereștri cu Statut C... Mă întreb de ce Comisia i-a ales tocmai pe ei pentru dezvoltare înainte chiar de-a contacta toate speciile hilfe? Pun prinsoare că explorarea a fost efectuată de Centaurieni – dintotdeauna s-au dat în vânt după nocturni și locuitori de grote. Dacă ar fi fost după mine, aș fi sprijinit Specia II.

– Troglodiții par destul de fascinați de ea.

– Tu nu ești?

Ketho privi din nou spre femeia zveltă, apoi se împurpură la față și râse:

– Ba da, într-un fel... În optsprezece ani de când sunt pe Noua Georgie de Sud, n-am mai văzut o ființă, fie ea și extraterestră, atât de frumoasă. De fapt, n-am văzut niciodată, niciunde o femeie atât de frumoasă. Seamănă cu o zeiță. Roșeața atinsese acum creștetul cheliei sale, deoarece Ketho era un custode timid, prea puțin înclinat către hiperbolă. Însă Racannon încuviință din cap cu seriozitate, aprobându-l:

– Aș fi vrut să-i putem vorbi fără tr... Gdemiar ca translatori. Dar n-avem de ales.

Rocannon se îndreptă spre oaspete, iar când ea întoarse minunatul chip în direcția lui, bărbatul făcu o plecăciune adâncă, atingând podeaua cu un genunchi, coborând capul și închizând ochii. Gestul era denumit de el Curtoazia Interculturală Multiscop și-l executa cu destulă grație. Când se ridică, străina cea frumoasă surâse și vorbi.

– A spus „Bun găsit, Lord al Stelelor", bolborosi în galactică stricată unul din scunzii ei însoțitori.

– Bun sosit, Lady Angyar, replică Rocannon. Cu ce putem noi, cei din Muzeu, să-ți fim de folos?

Glasul ei frumos unduia ca o adiere argintie peste mormăiturile trogloditului.

– A spus „Te rog, dă colierul care avuție de mult strămoșii ei."

– Ce colier? întrebă el și, înțelegându-l, femeia indică exponatul din mijlocul vitrinei lângă care stăteau – un obiect magnific, un lanț de aur galben masiv, dar cu o lucrătură extrem de delicată, împodobit cu un safir mare de un albastru intens. Rocannon înălță sprâncenele și Ketho murmură în spatele lui:

– N-are gusturi rele. Este Colierul Fomalhaut – o bijuterie celebră.

Femeia le zâmbi și vorbi iarăși pe deasupra capetelor troglodiților.

– A spus „O, Lorzi ai Stelelor, Locuitor Tânăr şi Vârstnic, în Casa Comorilor avuţia asta ea avut. Mult, mult timp înapoi. Mulţumesc."

– De unde-l avem noi, Ketho?

– Stai puţin, să mă uit în catalog. Îl am aici. Uite! L-au adus trogii... trolii ăştia, ce-or fi: Gdemiar. Se spune că au obsesia trocului; a trebuit să-i lăsăm să cumpere naveta cu care au venit aici, o PA-4. Colierul a reprezentat o parte a plăţii lor. Ei l-au făurit.

– Şi pot jura că nu mai pot realiza asemenea obiecte, de când aţi fost orientaţi spre Industrial.

– Aparent consideră însă că bijuteria este a ei, nu a lor sau a noastră. Trebuie să fie ceva important, Rocannon, altfel n-ar fi sacrificat timpul acesta pentru cererea ei. Diferenţa obiectivă între noi şi Fomalhaut trebuie să fie destul de mare!

– Câţiva ani, fără îndoială, încuviinţă liderul, familiarizat cu salturile stelare. Nu foarte departe. Oricum, nici *Manualul,* nici *Ghidul* nu-mi oferă date suficiente pentru a fundamenta o aproximare decentă, în mod vădit, speciile acestea n-au fost examinate corespunzător. Poate că piticii sunt pur şi simplu politicoşi. Sau poate că soarta unui viitor război interspecii atârnă de safirul acesta blestemat. Poate că dorinţa femeii îi dirijează pe pitici, pentru că ei o consideră superioară. Or, în ciuda aparenţelor, s-ar putea ca ea să fie prizoniera lor, o momeală. Cum putem şti?... Poţi renunţa la obiectul acela, Ketho?

– A, da. Oficial, toate Exoticele sunt împrumutate, nu ne aparţin, pentru că, din când în când, mai apar asemenea solicitări. Rareori ne împotrivim. Pacea este principalul, până la venirea Războiului...

– Atunci, eu zic să i-l dăm.

Ketho surâse:

– Este un privilegiu, rosti el. Descuind vitrina, scoase lanţul masiv de aur; apoi, cu sfială, îl întinse lui Rocannon: Dă-i-l tu.

Rocannon ţinu atunci pentru întâia dată în palmă, preţ de o clipă, nestemata vineţie.

Nu se uită însă la ea; se întoarse către străina cea frumoasă, cu pumnul umplut de foc albastru și de aur. Femeia nu ridică mâinile pentru a lua podoaba, ci plecă fruntea, iar el îi trecu colierul peste păr. Ardea ca o rază în jurul gâtului ei arămiu. Privirea femeii era atât de mândră, fericită și recunoscătoare, încât Rocannon amuți, iar micuțul custode murmură grăbit în propriul lui grai:

– Cu plăcere, cu mare plăcere...

Străina își înclină creștetul auriu spre el și spre Rocannon. După aceea, răsucindu-se, încuviință către însoțitorii – sau paznicii? – ei și, strângând mantia azurie și uzată în jurul trupului, porni pe coridorul cel lung și dispăru. Ketho și Rocannon rămaseră privind după ea.

– Simt..., începu Rocannon.

– Cum? întrebă răgușit Ketho, după o pauză prelungă.

– Simt uneori că... știi, câteodată, întâlnind ființele acestea de pe lumi despre care cunoaștem atât de puține... parcă bâjbâi pe la marginea unei legende sau a unui mit tragic pe care nu-l înțeleg.

– Da, își drese glasul custodele. Mă-ntreb cum o cheamă.

Semley cea Bălaie, Semley cea de Aur, Semley a Colierului. Argilienii se plecaseră înaintea voinței ei, așa cum se întâmplase și cu Lorzii Stelelor, în locul acela îngrozitor unde o duseseră Argilienii, orașul de la capătul nopții. Îi făcuseră plecăciuni și-i oferiseră de îndată comoara ei.

Nu-și putea însă alunga senzația din cavernele acelea unde piatra cobora până deasupra creștetului, unde nu puteai spune cine vorbea, unde bubuiau glasuri și se întindeau mâini cenușii... Ajunge cu asta! Plătise pentru colier; prea bine. Acum era al ei. Prețul s-a plătit, ce-a fost a fost.

Vântelegarul se târâse afară dintr-un fel de cufăr, cu ochii încețoșați și blana tivită cu gheață, iar la început, când părăsiseră peșterile Gdemiar, nu voise să zboare. Acum părea întremat, călărind o boare lină de miazăzi, prin cerul senin, către Hallan.

– Mai iute, mai iute, îl îndemnă ea, începând să râdă pe măsură ce vântul îi spulbera bezna minții. Vreau să-l văd pe Durhal, repede, cât mai repede...

Zburară cu iuțeală, ajungând la Hallan în amurgul celei de-a doua zile. Acum, grotele Argilienilor păreau tot atât de îndepărtate cât coșmarurile anului trecut, în vreme ce bidiviul o purta în susul celor o mie de trepte ale Hallanului și peste Podul Genunii, acolo unde pădurile se îndepărtau la o mie de picioare. În lumina aurie a apusului, Semley descălecă în curtea de zbor și urcă ultimele trepte printre figurile rigide, cioplite ale eroilor și printre cei doi păzitori ai porții, care se plecară înaintea ei, holbându-se la giuvaierul minunat și arzător din jurul grumazului femeii.

Ajunsă în anticameră, opri o fată care trecea pe acolo, o fețișoară drăguță, din neamul lui Durhal după trăsături, deși Semley nu-și putea aminti numele ei.

– Mă cunoști, copilă? Sunt Semley, soția lui Durhal. Vrei s-o anunți pe Lady Durossa că m-am întors?

Îi era teamă să intre și, poate, chiar să se vadă singură cu Durhal; dorea sprijinul Durossei.

Fata o fixă cu privirea, iar expresia chipului îi era ciudată. Totuși, murmură:

– Da, Lady, apoi alergă spre Turn.

Semley rămase așteptând în odaia poleită cu aur, dar dărăpănată. Nimeni nu veni; oare cinau cu toții în sala cea mare? Liniștea era apăsătoare. După un minut, femeia porni spre scările Turnului. Atunci însă apăru o bătrână care, traversând podelele de piatră, întinse brațele către ea și izbucni în plâns.

– O, Semley, Semley!

N-o mai văzuse niciodată pe femeia căruntă, și se retrase un pas.

– Dar... Lady, cine-sunteți?

– Sunt Durossa, Semley.

Rămase tăcută și nemișcată în vreme ce Durossa o îmbrățișa și plângea, și-o întrebă dacă era adevărat că o capturaseră Argilienii, ținând-o sub vrajă atâția ani, sau fuseseră Fiia cu științele lor ciudate? Durossa făcu câțiva pași îndărăt și încetă să mai plângă.

– Eşti tot tânără, Semley. Tânără ca în ziua plecării tale. Şi porţi în jurul gâtului colierul...

– Am adus acest dar soţului meu, Durhal. Unde este el?

– Durhal e mort.

Semley încremeni, fără să clintească.

– Soţul tău, fratele meu, Durhal, Lordul Hallanului, a fost ucis în bătălie acum şapte ani. Tu ai lipsit nouă ani. Lorzii Stelelor n-au mai venit. Am ajuns să purtăm războaie cu Palatele Răsăritene, cu Angyar din Log şi Hul-Orren. Durhal a fost ucis în luptă de lancea unui smirom, deoarece purta puţine zale pe trup şi nimic pe suflet. Zace îngropat în câmpiile deasupra mlaştinii Orren.

– Atunci, voi merge la el, rosti Semley. Se răsuci, punând mâna pe lanţul din aur ce-i atârna în josul gâtului: Îi voi duce darul meu.

– Stai, Semley! Fiica lui Durhal, fiica ta, priveşte-o, Frumoasa Haldre!

Era fata pe care o trimisese după Durossa; avea vreo nouăsprezece ani şi ochii albastru-închis, precum ochii lui Durhal. Stătea lângă Durossa, privind-o atent pe femeia aceea, Semley, care era mama ei. Vârsta lor era aceeaşi, şi părul auriu, şi frumuseţea. Semley însă era puţin mai înaltă şi purta nestemata vineţie pe piept.

– Ia-l, ia-l! Pentru Durhal şi Haldre l-am adus de la capătul nopţii! strigă femeia, aplecându-şi capul şi întorcându-l puţin, ca să scoată lanţul cel greu. Dădu drumul colierului şi acesta căzu pe piatră cu un zgomot rece, şiroit. Ia-l, Haldre! repetă ea, apoi, plângând în hohote, se întoarse şi fugi din Hallan, peste pod, în josul treptelor lungi şi late. Ţâşni spre răsărit, în pădurea de pe panta muntelui, aidoma unei sălbăticiuni scăpate din captivitate, şi dispăru.

Partea întâi

LORDUL STELELOR

1

Astfel sfârșește prima parte a legendei și este pe de-a întregul adevărată. Iată alte câteva fapte, tot atât de adevărate, din *Manualul* Ligii *pentru Zona Galactică Opt.*

Numărul 62: FOMALHAUT II

Tipul: AE – Viața bazată pe carbon. Planetă cu miez feric, diametru: 10 000 kilometri, cu atmosferă bogată în oxigen. Perioada de revoluție: 800 zile pământene, 11 min., 42 sec. Perioada de rotație: 29 ore, 51 min., 2 sec. Distanța medie până la soare: 3,2 UA, orbită ușor excentrică. Înclinarea elipticii: 27°20′20″, determinând formarea de anotimpuri. Gravitație: 0,86 Standard.

Patru continente: Nordvest, Sudvest. Est și Antarctic, acoperind 38% din suprafața planetei.

Patru sateliți (Perner, Loklik, R-2 și Phobos). Însoțitorul lui Fomalhaut este vizibil ca o stea foarte strălucitoare.

Cea mai apropiată membră a Ligii: Noua Georgie de Sud, capitala Kerguelen (7,88 ani-lumină).

Istoric: Planeta a fost reperată de Expediția Elieson în 202, cercetată cu sondele automate în 218.

Prima Explorare Geografică: 235–236. Director: J. Kiolaf. Continentele au fost survolate (vezi hărțile 3114 – a, b, c și 3115 – a, b). Asolizări, studii geologice și biologice precum și contacte HILF au avut loc pe Continentele Est și Nordvest (vezi descrierea speciilor inteligente).

Misiunea de Dezvoltare Tehnologică a speciei I-A: 252–254. Director: J. Kiolaf (numai Continentul Nordvest).

Misiunea de Control și Taxă a speciilor I-A și II s-a desfășurat sub auspiciile Fundației Locale din Kerguelen. NGS, în 254, 258, 262, 266, 270; în 215 planeta a fost pusă sub Interdicție de către Autoritatea HILF împuternicită, solicitând studierea adecvată a speciilor inteligente.

Prima Cercetare Etnologică: 321. Director: G. Rocannon.

Un capac uriaș, orbitor de alb, se înalță cu repeziciune, fără zgomot, pe cerul dinapoia Lanțului Sudic. Gărzile din turnurile Castelului Hallan strigară cu putere, izbind săbiile de scuturi. Vocile lor și zăngăniturile metalice fură acoperite de vuietul cel puternic, de lovitura de baros a vântului și de mugetul pădurii legănându-se.

Mogien de Hallan își întâmpină oaspetele, Lordul Stelelor, pe panta înclinată ce cobora spre curtea de zbor a castelului.

– Nava ta era în spatele Lanțului Sudic, Lord al Stelelor?

– Da, încuviință bărbatul. Pălise, era alb ca varul, însă glasul îi era liniștit ca de obicei.

– Vino cu mine.

Mogien își sui oaspetele pe șaua de curier a vântelegarului care aștepta în curtea de zbor. În josul celor o mie de trepte, peste Podul Genunii și deasupra colinelor împădurite ale domeniului Hallan, armăsarul zbura ca o frunză sură în vânt.

Traversând Lanțul Sudic, călăreții zăriră fumul ridicându-se albăstrui printre lăncile de aur ale răsăritului. Focul sfârâia printre tufișurile reci și umede de pe malurile pârâului ce cobora panta muntelui.

Brusc, în munte apăru o scobitură, un crater negru în care plutea un praf negru, fumegând. La marginea uriașului cerc de distrugere, copacii carbonizați, aidoma unor dungi de cărbune, erau prăbușiți, cu coroanele depărtate de craterul întunecat.

Tânărul Lord de Hallan își menținu armăsarul sur pe curentul ascendent dinspre valea pustiită și privi în jos, fără niciun cuvânt. Existau multe istorii, de pe vremea bunicului și străbunicului său, ce relatau prima sosire a Lorzilor Stelelor, cum aceștia arseseră colinele și clocotiseră apele mării cu armele lor înspăimântătoare, iar cu amenințarea acelor arme îi siliseră pe toți Lorzii de Angien să le jure supunere și să le plătească tribut. Acum, pentru întâia dată, Mogien crezu istorisirile acelea. O clipă uită să mai răsufle.

– Nava ta era...

– Da, era aici. Astăzi trebuia să mă întâlnesc cu ceilalți în locul acesta. Lord Mogien, spune-le oamenilor tăi să ocolească ținutul ăsta. Pentru un timp... Până după ploi, următorul geran.

– Un blestem?

– O otravă. Ploile o vor curăța din pământ.

Glasul Lordului Stelelor continuă să fie potolit, dar privea în jos și începu iarăși să vorbească, adresându-se nu lui Mogien, ci craterului negru de sub ei, vârstat acum cu razele strălucitoare ale dimineții. Mogien nu înțelese niciun cuvânt, deoarece vorbi în propriul lui grai, limba Lorzilor Stelelor; iar nici în Angien și nici în restul lumii nu există vreun om care să cunoască graiul acela.

Tânărul Angya își înfrână bidiviul nervos. Înapoia sa, Lordul Stelelor inspiră adânc și rosti:

– Să ne întoarcem la Hallan. Aici nu mai e...

Armăsarul vâsli peste pantele fumegânde.

– Lord Rocannon, dacă neamul tău se războiește acum printre stele, îți pot aduce în sprijin toate săbiile Hallanului!

– Îți mulțumesc, Lord Mogien, răspunse Lordul Stelelor, strângând puternic șaua; curentul zborului îi biciuia părul ușor încărunțit de pe fruntea aplecată.

Lunga zi trecu. Vântul nopții se năpustea prin deschizăturile odăii sale din turnul Castelului Hallan, făcând să pâlpâie focul din

căminul larg. Geranul era pe sfârșite; în aer se simțea neastâmpărul primăverii. Când înălța capul, putea deslușì izul dulceag, colbuit al tapiseriilor din ierburi, atârnate pe pereți, dar și aroma proaspătă și plăcută a nopții în pădurile de afară. Rosti din nou în transmițător:

– Sunt Rocannon. Aici Rocannon. Puteți răspunde? Ascultă multă vreme tăcerea receptorului, apoi încercă iarăși frecvența navei: Aici Rocannon...

Când își dădu seama cât de încet vorbea, aproape în șoaptă, se opri și închise aparatul. Erau morți, toți paisprezece, prietenii și tovarășii lui. Fuseseră în navă, deoarece el îi chemase acolo. Timp de o jumătate de an planetar lung, ei exploraseră Fomalhaut 11 și sosise timpul să discute și să compare datele culese. Smate și echipa lui veniseră tocmai de pe Continentul Est, luând, în drum, și grupul arctic. Se adunaseră pentru a se întâlni cu Rocannon, Directorul Primei Cercetări Etnologice, omul care-i adusese pe toți acolo. Iar acum ei erau morți.

Dispăruse și munca lor – toate însemnările, fotografiile, benzile, tot ceea ce le-ar fi justificat moartea – fusese spulberată, distrusă, odată cu ei.

Rocannon reglă din nou aparatul pe frecvența de Urgență, dar nu ridică transmițătorul. Orice apel l-ar fi înștiințat pe dușman de existența unui supraviețuitor. Rămase nemișcat. Când la ușă răsună o ciocănitură puternică, bărbatul rosti în graiul acela straniu ce avea să-l folosească de acum înainte.

– Intră!

În cameră păși tânărul Lord al Hallanului, Mogien, cel care fusese cea mai competentă sursă asupra culturii și datinilor Speciei II și care acum îi controla destinul. Ca toți cei din rasa lui, Mogien era foarte înalt, cu părul bălai și pielea întunecată, iar chipul său frumos era perfect stăpânit, afișând o seriozitate încruntată, străbătută uneori de fulgerele emoțiilor puternice: mânie, ambiție, bucurie. Era urmat de servitorul său Olgyor, Raho. Acesta așeză un clondir gălbui și două cupe pe o lavită; umplu cupele și se retrase.

– Voi bea cu tine, Lord al Stelelor, spuse moștenitorul Hallanului.

– Iar neamul meu cu al tău și fiii noștri laolaltă, Lord, replică etnologul, care nu locuise pe nouă planete diferite fără să învețe valoarea bunelor maniere. Împreună ridicară cupele din lemn învelit în argint și băură.

– Cutia-cuvintelor, privi Mogien către radio, nu va mai vorbi niciodată?

– Nu cu glasurile prietenilor mei.

Chipul arămiu-întunecat al lui Mogien nu-și schimbă expresia, dar spuse:

– Lord Rocannon, arma care i-a ucis trebuie să fie mai presus de orice închipuire.

– Liga tuturor Lumilor are asemenea arme pentru Războiul Ce Va Veni. Nu le folosește însă împotriva lumilor ei.

– Atunci, acesta e Războiul?

– Nu cred. Yaddam, pe care l-ai cunoscut, stătea numai în navă; ar fi auzit la ansiblu vestea unui război și m-ar fi anunțat prin radio. Ar fi fost semne... Cred că este o rebeliune împotriva Ligii. Când plecam din Kerguelen, se vorbea despre răzmeriță pe o planetă numită Faraday, iar după timpul soarelui asta se întâmpla acum nouă ani.

– Cutia-cuvintelor nu ar putea vorbi cu Orașul Kerguelen?

– Nu; și chiar dacă ar putea, cuvintele ar avea nevoie de opt ani să ajungă până acolo, iar răspunsul ar sosi la mine după alți opt ani.

Rocannon vorbea cu obișnuita lui politețe, serios și explicit, însă glasul îi sună puțin stins.

– Îți amintești ansiblul, mașinăria cea mare pe care ți-am arătat-o în navă, cea care poate vorbi cu alte lumi fără să piardă ani de zile?... Bănuiesc că asta urmăreau să distrugă. Faptul că toți prietenii mei se găseau tocmai atunci înăuntru a fost pur și simplu o nefericită coincidență. Fără aparatul acela nu pot face nimic.

– Dar dacă neamul tău, tovarășii tăi din Orașul Kerguelen te cheamă prin ansiblu și nu primesc niciun răspuns, nu vor veni să vadă... Mogien întrevăzu replica înainte ca Rocannon să murmure:

– Peste opt ani...

Când îl purtase pe Mogien prin nava de Cercetare și-i arătase transmițătorul instantaneu, ansiblul, Rocannon îi povestise și despre noul tip de navă, care putea ajunge de la o stea la alta aproape imediat.

– Nava care i-a ucis pe prietenii tăi era o FTL[1]? întrebă căpetenia Angyar.

– Nu. Avea echipaj. Acum, pe planeta aceasta există dușmani.

Mogien își reaminti cum etnologul îi spusese că ființele vii nu puteau să călătorească cu FTL și să rămână în viață; navele acelea erau utilizate doar ca bombardiere-robot, arme ce puteau apărea pe neașteptate, lovi și dispărea în același moment. Povestea aceasta era stranie, dar nu mai ciudată decât o alta, despre care Mogien știa că este adevărată: deși nava cu care Rocannon ajunsese acolo călătorise ani și ani prin noaptea dintre lumi, pentru cei dinlăuntrul ei anii aceia păruseră doar câteva ore. În Orașul Kerguelen de pe steaua Forrosul, bărbatul acesta, Rocannon, vorbise cu Semley de Hallan și-i dăduse giuvaierul Ochiul Mării cu aproape jumătate de veac în urmă. Semley, care trăise șaisprezece ani într-o singură noapte, murise de mult; fiica ei, Haldre, era bătrână; nepotul ei, Mogien, bărbat în putere; totuși Rocannon, aflat lângă el, nu era bătrân. Pentru ei, anii aceia trecuseră călătorind între stele. Părea de neînțeles, dar existau lucruri și mai ciudate.

– Când mama mamei mele, Semley, a străbătut noaptea... începu tânărul, apoi se opri.

– Nicicând n-a fost făptură mai aleasă, în orice lume, spuse Lordul Stelelor, cu chipul mai puțin adumbrit pentru o clipă.

– Cel ce a primit-o cu prietenie este oricând bine-venit printre ai mei. Voiam să te întreb, Lord, cu ce navă a călătorit ea? A rămas Argilienilor? Nu are un ansiblu, ca să le poți spune alor tăi despre dușmani?

Pentru o clipă, Rocannon încremeni, însă își reveni.

– Nu, răspunse el, n-are. A fost dăruită Argilienilor acum șaptezeci de ani; pe atunci nu exista transmisia instantanee. Și, oricum,

---

[1] FTL: *Faster Than Light* – „cu viteză superluminică" (n. tr.).

de patruzeci și cinci de ani planeta se află sub Interdicție. Datorită mie... Pentru că am intervenit... Deoarece, după ce am întâlnit-o pe Lady Semley, le-am spus celor din neamul nostru: Ce facem noi cu lumea aceasta despre care nu cunoaștem nimic? De ce le luăm bîruri și-i manevrăm? Cu ce drept? Dacă n-aș fi intervenit, cineva ar fi sosit aici cel puțin o dată la doi ani: ați fi fost lăsați la mila acestui cotropitor...

– Ce să dorească de la noi? întrebă Mogien, nu cu modestie, ci din curiozitate.

– Presupun că vrea planeta voastră. Lumea voastră. Poate chiar pe voi, drept sclavi. Nu știu...

– Dacă Argilienii mai au nava aceea, Rocannon, și dacă nava merge până la Oraș, ai putea pleca și tu, să revii printre ai tăi.

Lordul Stelelor îl privi îndelung.

– Bănuiesc că aș putea, încuviință el. Vocea îi devenise seacă. Urmă un minut de tăcere, apoi izbucni cu înflăcărare: V-am făcut pe voi vulnerabili. I-am adus pe ai mei aici și au murit. Nu voi fugi opt ani în viitor ca să aflu ce s-a petrecut între timp! Ascultă, Lord Mogien, dacă mă poți ajuta să ajung în sud, la Argilieni, aș putea lua nava s-o folosesc pe planetă, să iscodesc cu ajutorul ei. Cel puțin, dacă nu-i pot schimba pilotul automat, o pot trimite cu un mesaj pe Kerguelen. Dar voi rămâne aici!

– Povestea spune că Semley a găsit-o în peșterile Gdemiar, lângă marea Kirien.

– Îmi poți împrumuta un vântelegar, Lord Mogien?

– Și tovărășia mea, dacă dorești.

– Cu mulțumiri!

– Argilienii sunt gazde neprimitoare pentru oaspeții singuratici, zise Mogien, părând încântat. Nici măcar amintirea gropii aceleia negre și hidoase, săpate în coasta muntelui, nu putea potoli mâncărimea din cele două săbii lungi, atârnate la brâul său. Trecuse multă vreme de la ultima incursiune... Fie ca vrăjmașii noștri să moară fără moștenitori, adăugă el cu gravitate, înălțând cupa plină.

Rocannon, ai cărui prieteni fuseseră uciși fără niciun avertisment într-o navă fără armament, nu ezită:

– Fie ca vrăjmașii să moară fără moștenitori, repetă el și bău cu Mogien, acolo sub lumina galbenă a lumânărilor și a lumilor duble, în Turnul cel înalt al Hallanului.

2

În seara celei de-a doua zile, Rocannon se simțea înțepenit și ars de vânt, dar învățase să stea corect în șaua înaltă și să conducă cu destulă dibăcie uriașul animal zburător din grajdurile Hallanului. Acum, deasupra și dedesubtul lui se întindea cerul trandafiriu al lungului și lentului amurg, în nenumărate fâșii de lumină cristalină, purpurie. Vântelegarii zburau sus, pentru a rămâne cât mai mult în lumina soarelui, deoarece, aidoma felinarelor, îndrăgeau căldura. Pe negrul său carnasier – să-i spun armăsar, se întrebase Rocannon, sau motan? – Mogien privea în jos, căutând un loc pentru popas, pentru că vântelegarii nu zburau pe întuneric. Înapoia lor pluteau doi smiromi, călărind bidivii mai mici, albi, cu aripile înroșite de ultimele raze ale uriașului soare Fomalhaut.

– Privește, Lord al Stelelor!

Telegarul lui Rocannon se zbârli și pufni mânios, zărind ceea ce arăta Mogien: un obiect micuț, negru, deplasându-se pe cer în fața lor, dar mai jos, lăsând în urmă un răpăit slab în liniștea înserării. Rocannon făcu semn să coboare imediat. În luminișul unde se opriră, Mogien întrebă:

– Era o navă precum a ta, Lord al Stelelor?

– Nu. Era o navă legată de planetă, un elicopter. Putea ajunge aici numai la bordul unei nave mai mari decât a mea, o fregată stelară sau un transportor. Înseamnă că au debarcat în forță. Și pesemne au pornit înaintea mea. Oricum, ce caută aici cu bombardiere și elicoptere?... Ne puteau doborî de pe cer de multă vreme. Lord Mogien, trebuie să ne păzim de ei.

– Se ridicase dinspre Pământarii. Nădăjduiesc că n-au ajuns acolo înaintea noastră.

Rocannon se mulțumi să încuviințeze, plin de mânie la vederea acelui punct negru în amurg – un gândac pe o lume imaculată. Indiferent cine ar fi fost cei care bombardaseră o navă a Cercetării de cum o zăriseră, era limpede că doreau să exploreze planeta și s-o preia, pentru colonizare sau în scopuri militare. Ființele cu Inteligență Dezvoltată de pe planetă – existau cel puțin trei specii, toate cu performanțe tehnologice scăzute – aveau să fie ignorate, înrobite sau anihilate, în funcție de varianta cea mai convenabilă. Pentru un popor agresiv, importantă era numai tehnologia.

Poate că acesta era punctul cu adevărat slab al Ligii, reflectă Rocannon, privindu-i pe smiromii care deshămau vântelegarii, eliberându-i pentru vânătoarea nocturnă. Importantă era numai tehnologia. Cele două misiuni desfășurate în ultimul secol pe această lume începuseră să împingă una dintre specii către o tehnologie preatomică, înainte de-a fi terminată explorarea celorlalte continente sau de-a fi contactat toate rasele inteligente. El solicitase încetarea acțiunii și reușise în cele din urmă să-și aducă propria Cercetare Etnografică, pentru a afla ceva despre planetă; totuși, nu se autoamăgea. În cele din urmă, munca lui avea să reprezinte doar o bază de informare pentru încurajarea avansului tehnologic al speciilor sau culturilor similare. Așa se pregătea Liga Tuturor Lumilor să-și înfrunte dușmanul de moarte. O sută de planete fuseseră instruite și înarmate, încă o mie erau învățate cu utilizarea oțelului, roții, tractorului și reactorului. Însă Rocannon, hilferul, a cărui meserie era inițierea altora și care locuise în câteva lumi destul de primitive, se îndoia de ideea mizării exclusiv pe arme și folosirea mașinăriilor. Dominată de speciile umanoide agresive și făuritoare de unelte ale Centaurienilor, Pământenilor și Cetinienilor, Liga neglijase unele talente, puteri și potențiale aparținând formelor de viață inteligente, judecând după criterii prea limitate.

Planeta aceasta, care deocamdată se numea Fomalhaut II, n-ar fi căpătat probabil prea multă atenție, deoarece înainte de sosirea Ligii niciuna dintre speciile ei nu părea să fi depășit nivelul pârghiei și al forjei. Pe alte lumi, alte rase puteau fi împinse mai rapid

înainte, pentru a fi de ajutor atunci când dușmanul extragalactic urma să revină. Nu exista nicio îndoială asupra întoarcerii lui. Rocannon se gândi la Mogien, care se oferise să ridice la luptă toate spadele Hallanului împotriva unei flote de bombardiere cu viteze luminice. Dar dacă viteza luminii sau chiar bombardierele FTL erau precum săbiile din bronz, prin comparație cu armele Dușmanului? Dacă armele Dușmanului erau mentale? N-ar fi fost mai bine să învețe câte ceva din diferite forme și puteri ale creierelor? Politica Ligii era prea mărginită: conducea la risipă, iar acum, evident, dusese la rebeliune. Dacă furtuna ce clocotea pe Faraday, cu zece ani în urmă, izbucnise, înseamnă că una din membrele tinere ale Ligii, înarmată și instruită în arta războiului, pornise acum să modeleze din stele propriul ei imperiu.

Împreună cu Mogien și cei doi slujitori cu păr negru, hilferul molfăi câteva felii de pâine bună și tare din bucătăriile Hallanului, bău vaskan galben dintr-un burduf de piele și se culcă. Mult deasupra focului se înălțau copacii – ramuri întunecate încărcate cu conuri ascuțite și negre. Noaptea, o bură rece șopti prin pădure. Rocannon își trase deasupra capului pătura ușoară din blană de herilor și dormi mai departe sub murmurul picăturilor. În zori, vântelegarii se întoarseră și porniră înainte de răsăritul soarelui, călărind vântul către pământurile albicioase de lângă golful unde locuiau Argilienii.

Spre amiază coborâră într-un câmp de lut gol. Rocannon și cei doi slujitori, Raho și Yahan, priviră surprinși în jur, nezărind niciun semn de viață.

– Vor veni, îi liniști Mogien cu încrederea absolută a rasei sale.

Într-adevăr, veniră: umanoizi scunzi, văzuți de Rocannon în muzeu, cu ani în urmă, șase indivizi nu mai înalți de pieptul său ori de cingătoarea lui Mogien. Erau dezbrăcați, cu pielea de culoare alb-cenușiu asemănătoare câmpurilor din argilă, o rasă aparte, precum pământul. Când grăiau, o făceau în mod ciudat, deoarece nu puteai spune care dintre ei vorbea; se părea că toți odată, însă cu o singură voce – aspră. *Telepatie colonială parțială,* își aminti Rocannon din *Manual* și privi cu respect spre piticii

urâți, cu harul lor neobișnuit. Înalții lui însoțitori nu împărtășeau aceleași sentimente. Priveau încruntați.

– Ce caută Angyar și slujitorii lor în câmpurile Lorzilor Nopții? întrebă unul din Argilieni, sau poate toți, în graiul comun, un dialect Angyar folosit de toate speciile.

– Sunt Lordul Hallanului, vorbi Mogien, părând gigantic. Alături de mine se află Rocannon, stăpânul stelelor și al căilor peste noapte, aflat în slujba Ligii Tuturor Lumilor, oaspete și prieten al Neamului din Hallan. Cinste lui! Duceți-ne la cei de seama noastră. Sunt multe de spus, deoarece în curând în caldan va fi zăpadă, vânturile vor sufla îndărăt, iar copacii vor crește cu rădăcinile în sus!

Rocannon se gândi că felul în care vorbea tânărul era foarte plăcut, deși nu excela prin tact.

Argilienii tăcură bănuitori.

– Acesta este adevărul? întrebară ei în cele din urmă.

– Da; marea se va preschimba în lemn, iar pietrelor le vor crește degete! Duceți-ne la mai-marii voștri, care știu ce este un Lord al Stelelor, și nu pierdeți vremea!

Din nou tăcere. Stând lângă troglodiții scunzi, Rocannon încercă senzația tulburătoare a unor aripi de fluturi atingându-i urechile. Se luase o hotărâre.

– Veniți, ziseră răspicat Argilienii, pornind peste câmpia clisoasă. Se adunară lângă un petic de pământ obișnuit, se aplecară, apoi se retraseră dezvăluind o scară ce ieșea dintr-un puț: intrarea în Împărăția Nopții.

Smiromii rămaseră cu telegarii la suprafață, iar Mogien și Rocannon coborâră scara într-o lume subterană de tunele întretăiate sau ramificate, săpate în lut și pavate cu beton zgrunțuros, iluminate electric, mirosind a sudoare și mâncare râncedă. Lipăind îndărătul lor pe tălpile cenușii, lătărețe, paznicii îi conduseră într-o cameră rotundă aidoma unei bule dintr-un strat gigantic de rocă și-i lăsară singuri acolo. Încăperea era pe jumătate luminată.

Așteptară. Așteptară și mai mult.

De ce oare primele expediții aleseseră tocmai aceste făpturi pentru a le încuraja apartenența la Ligă? Rocannon avea o bănuială,

poate neplauzibilă: acele prime expediții proveniseră din înghețatul Centaur, iar membrii lor plonjaseră extaziați în peșterile Gdemiar, scăpând de potopul orbitor de lumină și căldură dinspre uriașul soare A-3. Din punctul lor de vedere, pe o astfel de lume ființele sensibile trăiau în subteran. Pentru Rocannon, soarele alb, fierbinte și nopțile strălucitoare ale celor patru luni, diferențele extreme între anotimpuri, vânturile necontenite, aerul tare și gravitația slabă ce permite existența atâtor specii de zburătoare erau nu numai agreabile, ci de-a dreptul fermecătoare. Dar, își reaminti el, tocmai de aceea era mai puțin calificat decât Centaurienii în aprecierea locuitorilor grotelor. Cu siguranță, erau inteligenți. În plus, dețineau Telepatia – o putere mult mai rară și mai puțin înțeleasă decât electricitatea – însă primele explorări nu urmaseră această direcție. Gdemiar primiseră în dar un generator, o navă automată și câteva noțiuni de matematică, fuseseră bătuți încurajator pe spate, apoi părăsiți.

– Ce făcuseră omuleții de atunci? îl întrebă Mogien.

Tânărul Lord, care, cu siguranță, nu văzuse în viața lui altceva decât lumânări sau torțe cu rășină, privi complet dezinteresat becul electric de deasupra capului.

– Dintotdeauna s-au priceput să făurească lucruri, zise el cu aroganța lui extraordinară.

– În ultima vreme, au făcut ceva nou?

– Noi ne cumpărăm săbiile din oțel de la Argilieni; au fierari care puteau lucra fierul și pe vremea bunicului; mai înainte, nu știu. Ai mei au trăit mult timp cu Argilienii, îngăduindu-le să sape sub pământurile noastre, oferindu-le argint pentru săbii. Se spune că sunt bogați, dar incursiunile împotriva lor sunt oprite. Războaiele între neamuri sunt de rău augur – după cum știi. Chiar atunci când bunicul meu, Durhal, și-a căutat soția aici, crezând c-a fost răpită, el n-a încălcat tabu-ul pentru a-i obliga să vorbească. Pe cât pot, Argilienii nici nu mint, nici nu spun adevărul. Nu-i iubim și nici nu ne iubesc; cred că-și amintesc vremurile de demult, dinaintea tabu-ului. Nu sunt viteji.

O voce puternică răsună în spatele lor:

– Plecați-vă capetele înaintea Lorzilor Nopții!

Întorcându-se, Rocannon prinse lasarma și Mogier apucă mânerele ambelor spade, dar pământeanul observă numaidecât difuzorul din peretele curb și murmură:

– Nu răspunde...

– Vorbiți, o voi, străini în Peșterile Lorzilor Nopții!

Bubuitul vocii intimida, însă Mogien rămase locului, fără să clipească, ridicând indolent sprâncenele sale arcuite. Apoi, zise:

– Acum, după ce ai călărit vântul trei zile, Lord Rocannon, începi să simți plăcere?

– Vorbiți și veți fi auziți!

– Da. Iar armăsarul tărcat zboară la fel de lin precum vântul de apus în caldan, răspunse Rocannon, reproducând un compliment auzit la masă, în Sala Mare.

– Este prăsilă din cea mai nobilă.

– Vorbiți! Sunteți auziți!

Continuară să discute despre rasele de vântelegari, în vreme ce difuzorul răcnea la ei. În cele din urmă, doi Argilieni apărură în tunel.

– Veniți, rostiră ei impasibili.

Îi conduseră pe străini prin alte labirinturi, până la un trenuleț electric perfect întreținut, asemănător unei jucării gigantice, însă utile, în care mai străbătură câțiva kilometri cu viteză, părăsind tunelurile din lut și intrând într-o zonă de peșteri calcaroase. Ultima oprire era la intrarea unei săli puternic luminate; în capătul îndepărtat al sălii, pe un podium, stăteau trei troglodiți. La început, spre rușinea lui Rocannon, toți îi păreau identici. Așa cum olandezilor li se păreau chinezii sau rușilor, centurienii... După aceea, deslușì individualitatea Argilianului din mijloc, cu figura brăzdată, albă, autoritară sub o coroană din fier.

– Ce caută un Lord al Stelelor în Peșterile celor Puternici?

Formalitatea Graiului Comun se potrivea perfect nevoii lui Rocannon.

– Nădăjduisem să intru ca oaspete în aceste peșteri, să aflu despre căile Lorzilor Nopții și să văd minunile făurite de ei. Încă

nutresc speranța că așa va fi... Dar s-au ivit lucruri rele și am venit acum cu grabă și cerință. Sunt ofițer al Ligii Tuturor Lumilor. Vă cer să-mi aduceți nava stelară pe care o păstrați drept zălog al încrederii Ligii în voi.

Cei trei priveau neclintiți. Podiumul îi aducea la aceeași înălțime cu Rocannon; văzute astfel, chipurile lătărețe, fără vârstă, cu ochii duri precum stânca erau impresionante. Apoi, grotesc, cel din stânga vorbi într-o galactică stricată:

– Navă nu.

– Există o navă...

După un minut, același Argilian repetă ambiguu:

– Navă nu.

– Vorbiți graiul comun. Vă cer ajutorul. Pe planetă există un vrăjmaș al Ligii. Dacă-l primiți, Lumea aceasta nu va mai fi a voastră.

– Navă nu, zise Argilianul din stânga. Ceilalți doi păreau niște stalagmite.

– Atunci va trebui să le spun celorlalți Lorzi ai Ligii că Argilienii le-au înșelat încrederea și sunt nedemni de-a lupta în Războiul Care Va Veni?

Tăcere.

– Încrederea este fie de ambele părți, fie de niciuna, vorbi în graiul comun bărbatul încoronat cu fier.

– V-aș cere ajutorul dacă nu m-aș încrede în voi? Vreți cel puțin să trimiteți nava cu un mesaj pentru Kerguelen? Nu e nevoie să meargă cineva cu ea și să piardă anii; merge singură.

Din nou liniște.

– Navă nu, spuse cel din stânga, cu graiul lui scrâșnit.

– Vino, Lord Mogien, se răsuci Rocannon.

– Cei care-i trădează pe Lorzii Stelelor, rosti Mogien cu glasul lui limpede și arogant, încalcă înțelegeri străvechi. De multă vreme ne făuriți săbii, Argilienilor. Ele n-au ruginit.

Ieși după aceea, alături de Rocannon, urmând călăuzele scunde și cenușii, care-i conduseră în tăcere până la trenuleț, prin labirintul de coridoare umede și strălucitoare, sus, la lumina zilei.

Călăriră vântul câțiva kilometri spre vest, părăsind teritoriul Argilienilor și coborâră pe malul unui râu ce străbătea o pădure, pentru a se sfătui.

Mogien simțea că-și abandonase oaspetele; nu era obișnuit ca generozitatea să-i fie stăvilită, și stăpânirea lui de sine era pusă la încercare.

– Viermi de pământ! exclamă el. Șobolani fricoși! Niciodată nu spun deschis ce-au făcut sau ce vor face. Toți Piticii sunt așa, chiar și Fiia. Deși în Fiia te poți încrede. Bănuiești că Argilienii au dat vrăjmașilor nava?

– De unde să știu?

– Ascultă-mă: n-o vor da nimănui dacă nu capătă de două ori prețul ei. Scule, odoare – nu se gândesc decât cum să adune cât mai multe... Ce voia să spună bătrânul, că încrederea trebuie să fie de ambele părți?

– Cred că poporul lui simte că a fost trădat de noi – de fapt, de Ligă. La început i-am încurajat, apoi, brusc, i-am abandonat pentru patruzeci și cinci de ani, nu le-am trimis niciun mesaj, i-am oprit să mai vină, le-am spus să se descurce singuri... Iar ideea a fost a mea, deși ei nu știu asta. La urma urmei, de ce mi-ar face un hatâr? Mă îndoiesc că au vorbit cu dușmanii. Însă chiar dacă au dat nava, n-ar însemna mare lucru. Vrăjmașul n-ar putea face nici măcar ceea ce aș fi făcut eu. Rocannon tăcu, cu umerii gârboviți, privind râul scânteietor.

– Rocannon, rosti Mogien, vorbindu-i pentru prima dată ca unuia din neamul său, în apropierea acestei păduri trăiesc verii mei de Kydor, un castel puternic, treizeci de oșteni Angyar și trei sate de smiromi. Ne vor ajuta să-i pedepsim pe Argilieni pentru neobrăzarea...

– Nu, zise apăsat pământeanul. Spune-le oamenilor tăi să fie atenți la mișcările Argilienilor, da; s-ar putea să fie cumpărați de dușmani. Însă nu se vor încălca tabu-uri și nici nu se vor purta războaie din cauza mea. Este inutil. În asemenea vremuri, Mogien, soarta unui singur om nu este importantă.

– Atunci, ridică tânărul chipul său întunecat, ce este?

– Lorzii mei, interveni Yahan, smiromul cel zvelt, printre copacii de colo este cineva. Arătă spre malul opus al râului, unde între coniferele întunecate se zărea mișcându-se o pată de culoare.

– Fiia! exclamă Mogien. Uitați vântelegarii!

Cele patru animale priveau peste apă, cu urechile ciulite.

– Mogien, Lordul Hallanului, pășește cu prietenie pe drumurile Fiia!

Glasul răsună deasupra râului lat, zgomotos și puțin adânc și deodată, pe malul celălalt, în jocul de lumini și umbre de sub arbori, apăru o siluetă micuță. Părea că dansează, în vreme ce petele de soare i se plimbau pe trup, pâlpâind și schimbându-se, obosind ochii care o priveau. Când se mișcă, Rocannon avu impresia că umblă pe suprafața apei, atât de lin se apropie, fără să tulbure vadul însorit. Vântelegarul dungat se ridică și merse, pășind ușor pe picioarele groase, cu oase fără măduvă, până la malul râului. Când Fianul ieși, uriașul animal își cobori capul, iar omulețul se întinse și scărpină urechile îmblănite. După aceea, se îndreptă spre cei patru.

– Bun venit, Mogien, urmașul lui Hallan, plete-bălaie, purtător de sabie!

Vocea era subțire și moale precum a unui copil, trupul – micuț și ușor, însă chipul nu era de copil.

– Bun-venit, oaspete al lui Hallan, Lord al Stelelor, Rătăcitor!

Pentru o clipă ochii stranii, mari și deschiși la culoare, îl priviră pe hilfer.

– Fiia cunosc toate numele și veștile, surâse Mogien, însă micul Fian nu-i răspunse la zâmbet, fapt surprinzător chiar și pentru Rocannon, care vizitase o singură dată un sătuc al speciei, împreună cu o echipă de Cercetare.

– O, Lord al Stelelor, rosti glasul cel dulce, cine călărește corăbiile vântului care vin și ucid?

– Ucid... neamul tău?

– Tot satul meu, răspunse omulețul. Eu eram cu turmele pe dealuri. Am auzit cu mintea chemarea lor și am venit, dar ei erau în flăcări arzând și strigând. Erau două corăbii cu aripi rotitoare. Scuipau foc. Acum sunt singur și trebuie să vorbesc cu voce tare.

În locul neamului meu, am în minte doar tăcere și foc. De ce s-a întâmplat așa, Lorzilor?

Privi de la Rocannon la Mogien. Amândoi tăceau. Se îndoi din mijloc, ca rănit de moarte, se ghemui și-și ascunse fața în palme.

Mogien se apropie de el, cu palmele pe mânerele săbiilor, tremurând de mânie.

– Jur acum răzbunare asupra celor care i-au ucis pe Fiia! Rocannon, cum se poate așa ceva? Fiia n-au spade, n-au avuții, n-au vrăjmași! Privește, tovarășii săi sunt morți cu toții, aceia cu care vorbea fără cuvinte, cei din neamul lui. Nici un Fian nu trăiește singur. El va muri singur. De ce le-au făcut rău?

– Ca să-și anunțe puterea, scrâșni Rocannon. Să-l ducem la Hallan, Mogien.

Lordul cel înalt îngenunche lângă făptura chircită.

– Fian, prieten al omului, călărește cu mine. Nu-ți pot vorbi în minte precum seminția ta, însă nu toate cuvintele zburătorilor sunt goale.

Încălecară în tăcere, Fianul urcat pe șaua înaltă, în fața lui Mogien, precum un copil, și cei patru telegari se ridicară iarăși în aer. Un vânt de ploaie dinspre miazăzi le ajută zborul, iar spre sfârșitul zilei următoare, sub bătaia aripilor armăsarului său, Rocannon zări scara de marmură ce suia prin pădure, Podul Genunii deasupra abilului verde și turnurile Hallanului pe fundalul amurgului.

Cei din castel, lorzi bălani și slujitori cu păr negru, se strânseră în jurul lor, în curtea de zbor, povestind despre incendierea castelului dinspre răsărit, Reohan, și uciderea tuturor celor care trăiau acolo. Din nou, participaseră două elicoptere și câțiva bărbați înarmați cu lasarme; oștenii fermieri din Reohan fuseseră măcelăriți înainte de-a izbuti să răspundă cu o singură lovitură. Cei din Hallan erau turbați de mânie, la care se adaugă uimirea simțită atunci când îl văzură pe Fian, călare alături de tânărul lor stăpân, și aflară motivul prezenței sale. Mulți dintre ei, locuitori ai celei mai nordice fortărețe Angien, nu-i mai întâlniseră pe Fiia, dar toți îi cunoșteau din legende și datorită puternicului Tabu care-i proteja. Un asalt, oricât de sângeros, asupra unuia din castelele Angyar se conforma

cu natura lor războinică; însă un atac împotriva Fiia reprezenta o pângărire. Veneraţia şi furia se contopiră în ei. În cursul serii, din camera lui situată în turn, Rocannon auzi tumultul din Sala cea Mare de jos, unde se adunaseră toţi Angyar din Hallan, jurând distrugerea şi nimicirea vrăjmaşilor în torente de metafore şi trăsnete de hiperbole. Angyar erau o rasă lăudăroasă: răzbunătoare, încăpăţânată, analfabetă şi lipsită de orice forme ale persoanei întâi pentru verbul „a fi incapabil". În legendele lor nu existau zei, ci numai eroi.

Peste vacarmul acela se auzi o voce apropiată, surprinzându-l pe Rocannon, a cărui mână tresări pe butonul radioului. Găsise, în sfârşit, banda de transmisiuni a inamicului. Un glas lătra întruna, vorbind o limbă necunoscută hilferului. Norocul ar fi fost prea mare ca duşmanul să vorbească galactica; existau sute de mii de graiuri în Lumile Ligii, ca să nu mai vorbim de planetele recunoscute, cum era chiar aceasta, sau de cele nedescoperite încă. Vocea începu să citească un şir de numere pe care Rocannon le înţelese deoarece erau în cetiană, limba unei rase ale cărei cunoştinţe matematice conduseseră la utilizarea generală în Ligă a matematicii şi deci a numerelor cetiene. Bărbatul ascultă cât mai atent, dar în zadar; nu era decât o listă de numere.

Glasul se întrerupse brusc, lăsând doar bâzâitul electricităţii statice.

Rocannon privi către Fianul micuţ, care ceruse să stea cu el, iar acum era aşezat cu picioarele încrucişate şi tăcut pe podeaua din piatră, lângă fereastră.

– Ăsta a fost vrăjmaşul, Kyo.

Chipul Fianului era neclintit.

– Kyo, urmă hilferul – obiceiul cerea să te adresezi unui Fian cu numele Angyar al satului său, deoarece nu se ştia cu siguranţă dacă indivizii speciei aveau nume individuale – Kyo, dacă ai încerca, i-ai putea auzi cu mintea pe vrăjmaşi?

În scurtele însemnări făcute în decursul singurei vizite într-un sat Fian, Rocannon remarcase faptul că Specia I-B răspundea rareori direct la întrebările puse direct; şi-şi amintea perfect eschivările

lor surâzătoare. Însă Kyo, rămas abandonat în teritoriul străin al graiului, îi răspunse pământeanului:

– Nu, Lord, vorbi el supus.

– Îi poți auzi pe alții dintre ai tăi, aflați în alte sate?

– Puțin. Dacă aș fi trăit printre ei, poate... Câteodată Fiia pleacă să locuiască și în alte părți. Se spune că, pe vremuri, Fiia și Gdemiar vorbeau cu mintea laolaltă, ca un singur popor, dar asta era demult. Se spune... Omulețul se opri.

– Știu, neamul tău și Argilienii sunt o singură rasă, deși acum urmați căi diferite. Ce se mai spune, Kyo?

– Cu mult, mult timp în urmă, prin miazăzi, în munții cei înalți, unde sunt locurile cenușii, trăiau cei care puteau vorbi în minte cu toate ființele. Străbunii, Cei Mai De Demult, puteau auzi toate gândurile... Însă noi am coborât din munți, am locuit în văi și peșteri și-am uitat calea mai grea.

Rocannon căzu pe gânduri. În sudul Hallanului nu există munți. Se ridică să ia *Manualul pentru Zona Galactică Opt,* unde existau hărți, când auzi ceva dinspre radioul lăsat deschis pe aceeași frecvență. Un glas stins și îndepărtat se înălța și cobora pe unde, dar vorbea în galactică:

– Numărul Șase, răspunde! Numărul Șase, răspunde! Sunt Foyer. Răspunde, Numărul Șase! După nenumărate repetări și pauze, continuă: Aici e Vineri. Nu, aici e Vineri... Sunt Foyer; ești pe recepție, Numărul Șase? FTL-urile sosesc mâine și doresc raport complet asupra secundarelor Șapte Șase și rețelelor. Lasă eșalonarea Detașamentului Estic. Mă auzi, Numărul Șase? Mâine comunicăm prin ansiblu cu Baza. Doresc urgent informațiile asupra secundarelor. Secundarele Șapte Șase. Nu-i nevoie.

Un val de paraziți acoperi vocea, iar când se auzi iarăși, nu se distingeau decât frânturi de cuvinte. Trecură lungi minute de paraziți, tăcere și fragmente de vorbire, apoi interveni un glas clar, discutând rapid în graiul necunoscut folosit mai devreme. Vorbea întruna; nemișcat, cu mâna pe coperta *Manualului,* Rocannon asculta. Fianul stătea neclintit în umbrele din celălalt capăt al odăii. O pereche de numere duble se repetă de două ori; pământeanul

deslușì cuvântul cetian pentru „grade". Deschise carnetul și scrise cifrele; după aceea, continuând să asculte, căută hărțile lui Fomalhaut II în *Manual.*

Numerele notate erau 28°28–121°40. Dacă ar fi reprezentat coordonate de latitudine și longitudine... Rămase deasupra hărților, așezând de câteva ori vârful creionului pe locuri situate în ocean. Apoi, încercând 121 vest cu 28 nord, nimeri în sudul unui lanț muntos, aflat la jumătatea continentului Sudvest. Rămase locului, privind harta. Vocea din radio amuțise.

– Lord al Stelelor?

– Cred că mi-au spus unde sunt ei. Poate... Și acolo au un ansiblu. Ridică privirea spre Kyo, dar fără să-l zărească, și o coborî iarăși asupra hărții: Dacă sunt acolo... dacă aș putea ajunge la ei, să le zădărnicesc jocul, dacă aș putea transmite Ligii măcar un singur mesaj prin ansiblu...

Continentul Sudvest fusese cartografiat numai aerian; erau schițate doar lanțurile muntoase și principalele râuri – dincolo de țărmuri se întindeau sute de kilometri de necunoscut. Și o țintă numai presupusă.

– Totuși, nu pot sta așa, continuă hilferul. Înălță din nou ochii, întâlnind privirea limpede, neînțelegătoare a omulețului.

Începu să străbată înainte și înapoi podeaua de piatră a încăperii. Radioul șuiera și pârâia.

Deținea un singur atu: faptul că dușmanii nu știau de el. Credeau că întreaga planetă le aparține. Constituia însă unicul său avantaj.

– Mi-ar plăcea să-i lovesc cu armele lor, spuse Rocannon. Cred că voi încerca să-i găsesc. În ținuturile sudice... Străinii aceștia, Kyo, i-au ucis pe ai mei, așa cum au făcut și cu neamul tău. Am rămas amândoi singuri, vorbind un grai care nu este al nostru. Tovărășia ta m-ar bucura.

Îi făcuse propunerea aceea fără să știe de ce.

Umbra unui surâs străbătu chipul Fianului. Își ridică brațele. În sfeșnicele de pe ziduri, flăcările lumânărilor se aplecară, pâlpâiră și-și schimbară culoarea.

– Se prorocea că Rătăcitorul își va alege tovarăși, vorbi el. Pentru o vreme...

– Rătăcitorul? întrebă Rocannon, dar de această dată Fianul nu-i răspunse.

3

Doamna Castelului traversă sala cea înaltă, foșnindu-și rochia pe piatră. Vârsta îi întunecase și mai mult obrazul, transformându-l în negrul unei icoane; părul bălai era acum alb. Păstra încă frumusețea neamului. Rocannon se înclină și rosti cu ceremonia Angyar:

– Bun găsit, Lady a Hallanului, fiica lui Durhal, Haldre cea Bălană!

– Bun venit, Rocannon, oaspete al meu, răspunse ea privindu-l calmă. Precum cele mai multe femei, și toți bărbații Angyar, ea era mult mai înaltă decât pământeanul: Spune-mi, pentru ce pleci spre miazăzi?

Continuă să pășească lin prin sală, iar Rocannon mergea alături de ea. În jurul lor era penumbră și piatră, tapiserii închise la culoare atârnate de pereții înalți, lumină rece de dimineață, pătrunsă prin lucarne și strecurată printre grinzile negre de sus.

– Plec să-mi caut vrăjmașii, Lady.

– Și când îi vei găsi?...

– Nădăjduiesc să pătrund în... în castelul lor și să mă slujesc de... de purtătorul lor de mesaje, pentru a înștiința Liga că ei se află aici, pe această lume. Ei se ascund aici și sunt foarte greu de găsit; lumile sunt tot atât de numeroase cât firele de nisip pe țărmul mării. Totuși, trebuie căutați. Au făcut rău aici și vor face și mai mult rău pe alte lumi.

Haldre încuviință din cap.

– Este adevărat că dorești să pleci cu puțini însoțitori?

– Da, Lady. Drumul este lung și trebuie traversată marea. Iar înaintea puterii lor, singura mea nădejde este iscusința, nu forța.

– Îți va trebui și altceva decât iscusința, Lord al Stelelor, vorbi femeia. Fie, îți voi da patru smiromi credincioși, dacă îți este de ajuns, doi vântelegari de povară și șase înșeuați, unul sau doi arginți dacă barbarii din ținuturile străine îți vor cere plată pentru găzduire și pe fiul meu Mogien.

– Mogien mă va însoți? Darurile tale sunt neprețuite, Lady, însă acesta este cel mai de seamă!

Haldre îl fixă cu privirea ei limpede, tristă și neiertătoare.

– Mă bucură mulțumirea ta, Lord al Stelelor. Mogien râvnește să meargă, de dragul tău și al aventurii; iar tu, un lord pornit într-o călătorie dintre cele mai periculoase, îi dorești tovărășia. De aceea, cred că-și poate urma calea. Însă îți spun acum, în această dimineață, în Sala Lungă, pentru ca să-ți amintești și să nu te temi de dojana mea dacă te vei întoarce: nu cred că el te va însoți pe drumul de înapoiere.

– Lady, dar el e moștenitorul Hallanului...

Femeia tăcu, continuând să meargă, se întoarse în capătul sălii, sub o tapiserie înnegrită de vreme, pe care uriași înaripați se luptau cu bărbați cu păr auriu, și într-un târziu spuse:

– Hallan va găsi alți stăpâni. Glasul îi era liniștit, amar și rece: Voi, Lorzii Stelelor, sunteți iarăși în mijlocul nostru, aducând războaie și căi noi. Reohan este țărână; cât va mai dăinui Hallan? Lumea însăși a devenit un fir de nisip pe țărmul nopții. Acum toate se schimbă. Eu știu însă un lucru: deasupra neamului meu plutește întunericul. Mama, pe care ai cunoscut-o, s-a pierdut, cu mintea rătăcită, prin păduri, tata a fost ucis în luptă, soțul meu, prin viclenie; iar când mi-am purtat fiul, sufletul îmi jelea înapoia bucuriei, știind că viața lui va fi scurtă. Pentru el durerea aceasta nu există; este un Angyar își poartă săbiile cu două tăișuri. Dar din întunericul acesta, partea mea este de-a conduce singură un domeniu în paragină, de-a trăi, și-a trăi, și-a trăi mai mult decât ei toți...

Tăcu îndelung, apoi urmă:

– Pentru a-ți cumpăra propria viață, sau calea, vei avea nevoie de bogății mult mai mari decât ale mele. Ia-l! Ți-l dau ție, Rocannon, nu lui Mogien. Pentru tine, colierul nu-i înnegurat. N-a fost, oare,

al tău, cândva, în orașul aflat dincolo de noapte? Pentru noi a însemnat doar povară și umbră. Ia-l înapoi, Lord al Stelelor, folosește-l drept răscumpărare sau prinos.

Desfăcu din jurul gâtului colierul de aur cu piatra cea mare și vineție, care o costase viața pe mama ei, și-l întinse către Rocannon. Bărbatul îl luă, auzind aproape cu teamă zornăitul slab și rece al verigilor din aur, și ridică ochii spre Haldre. De la înălțimea ei, femeia îl privi cu ochii de o nuanță albastru-închis în penumbra limpede a sălii:

– Acum, ia-l pe fiul meu cu tine, Lord al Stelelor, și urmează-ți calea. Fie ca vrăjmașii tăi să moară fără moștenitori.

Luminile torțelor, fumul și umbrele din curtea de zbor a castelului, glasurile animalelor și oamenilor, larma și tumultul, toate rămaseră dedesubt după câteva lovituri de aripi ale armăsarului călărit de Rocannon. Înapoia lor, Hallanul era un punctuleț de lumină pe întinderea întunecată a colinelor și nu se auzea decât vuietul aerului, în vreme ce aripile mari, pe jumătate întrezărite, se ridicau și coborau. Spre răsărit cerul era alburiu și Steaua Mare ardea ca un cristal strălucitor, vestind soarele, însă revărsatul zorilor avea să vină mai târziu. Noaptea și ziua, zorile și amurgul erau maiestuoase și lipsite de grabă pe planeta aceasta, ce se rotea în jurul axei în treizeci de ore. Iar anotimpurile erau, de asemenea, lungi; azi începea echinocțiul de primăvară și urmau patru sute de zile de primăvară și vară.

– Vor cânta despre noi în castele, rosti Kyo, aflat pe șa în spatele lui Rocannon. Vor cânta cum Rătăcitorul și tovarășii săi au călărit pe cer, spre miazăzi, în penumbra dinaintea primăverii...

Chicoti.

Dedesubt, dealurile și câmpiile bogate ale Angienului se iveau precum un peisaj pictat pe o mătase gri, luminându-se puțin câte puțin, strălucind viu în cele din urmă, în culori și umbre, pe măsură ce soarele măreț se înălța îndărătul lor.

La amiază, poposiră pentru câteva ore lângă râul al cărui curs spre sud-vest îi călăuzea către mare; când începu să amurgească, se îndreptară spre un castel micuț, ridicat pe vârful unui deal,

asemenea tuturor castelelor Angyar, lângă un meandru a albiei. Fură întâmpinați cu căldură de stăpânul locului și familia lui. Bineînțeles, curiozitatea le rodea pe gazde la vederea unui Fian călărind un vântelegar alături de Lordul Hallanului, patru smiromi și un bărbat ce vorbea cu accent straniu, îmbrăcat aidoma unui lord, dar fără să poarte săbii, și cu chipul alb ca de smirom. În realitate, între cele două castele, Angyar și Olgyor, existau mai multe amestecuri decât acceptau să recunoască cei mai mulți Angyar; puteai întâlni războinici cu pielea ca fildeșul și slujitori bălai; dar acest „Rătăcitor" era mult prea ieșit din comun. Nedorind răspândirea zvonurilor privitoare la prezența lor pe planetă, Rocannon rămase tăcut, iar gazda nu îndrăzni să-l iscodească pe urmașul lui Hallan; de aceea, dacă a aflat vreodată cine fuseseră ciudații săi oaspeți, a fost numai peste ani, din cântecele menestrelilor.

Ziua următoare trecu în același fel pentru cei șapte tovarăși, călărind vântul, fără odihnă... Își petrecură noaptea într-un sat Olgyor de lângă râu, iar în cea de-a treia zi ajunseră deasupra unor ținuturi noi, chiar și pentru Mogien. Curbându-se spre sud, râul făcea coturi și șerpuia, dealurile coborau lin în câmpii întinse, iar hăt departe, pe cer, se întrezărea o oglindire alburie și sclipitoare. Către sfârșitul zilei, zăriră un castel ridicat pe o faleză albă, dincolo de care se întindeau, cât vedeai cu ochii, lagune și nisip sur, urmate de mare.

Descălecând, amorțit și obosit, cu capul vuindu-i de zbor și vânt, Rocannon se gândi că era cea mai jalnică așezare Angyar văzută de el: o îngrămădire de colibe asemănătoare unor pui goliși, ghemuite sub aripile unei fortărețe scunde, cu aspect coșcovit. De pe ulicioarele înguste îi priveau smiromi scunzi și palizi.

– Parcă s-au împerecheat cu Argilienii, rosti Mogien. Aceea este poarta, iar locul se numește Tolen, dacă nu cumva vântul ne-a purtat în altă parte. Hei! Lorzi ai Tolenului, oaspetele este înaintea porții voastre!

Din castel nu se auzea niciun sunet.

– Poarta Tolenului se leagănă în vânt, vorbi Kyo, și văzură că, într-adevăr, poarta din bârne prinse în legături de bronz se mișca

în țâțânii ei, împinsă de briza rece care sufla prin sătuc. Mogien o deschise cu vârful spadei. Înăuntru era beznă, freamăt de aripi și un iz de mucegai.

– Lorzii Tolenului nu și-au așteptat oaspeții, spuse Mogien. Ei bine, Yahan, vorbește cu nepricopsiții și găsește-ne adăpost peste noapte.

Tânărul smirom se întoarse către oamenii adunați în capătul opus al curții castelului. Unul dintre ei își adună curajul, înaintă, aplecându-se întruna și mergând într-o parte precum o creatură acoperită cu alge de pe plajă, apoi vorbi umil cu Yahan. Rocannon înțelegea trunchiat dialectul Olgyor și înțelese că bătrânul afirma că satul n-avea o locuință corespunzătoare pentru *pedanar*, orice ar fi fost aceștia. Smiromul cel înalt, Raho, i se alătură lui Yahan și interveni cu asprime, însă bătrânul continuă să se încline și să mormăie până când, în cele din urmă, Mogien își pierdu răbdarea. Eticheta Angyar nu-i dădea dreptul să vorbească cu servii unei proprietăți străine, dar el scoase o sabie din teacă și o ridică, sclipitoare, în lumina rece. Moșneagul deschise brațele tânguindu-se, se întoarse și dispăru, șchiopătând, pe ulițele întunecate ale satului. Călătorii îl urmară, aripile telegarilor atingând acoperișurile scunde din stuf.

– Kyo, ce sunt pedanarii?

Omulețul surâse.

– Yahan, ce înseamnă cuvântul acela: pedanar?

Smiromul, un tânăr prietenos și sincer, se foi stânjenit:

– Păi, Lord, un pedan este... unul care umblă între oameni.

Rocannon încuviință, culegând și fărâma aceea de informație. Pe vremea când studia rasele acestea, îl interesa și religia lor; părea că nu dețin nici un fel de credințe. Totuși, erau destul de naivi. Considerau vrăjile, blestemele și puterile drept fenomene normale, iar relația lor cu natura era profund animistă; însă nu aveau zeități. Totuși, termenul acela aducea a supranatural. Nici nu-i trecuse prin minte că se referea chiar la el.

Primiră adăpost în trei colibe sărăcăcioase, iar vântelegarii, mult prea voinici pentru a intra în vreuna din locuințe, trebuiră legați afară. Animalele se strânseră laolaltă, zbârlindu-și blana din cauza

brizei tăioase. Armăsarul dungat al lui Rocannon zgrepţănă peretele şi se tângui, miorlăind, până ce Kyo ieşi şi-l scărpină după urechi.

– Îl aşteaptă lucruri şi mai rele, sărmanul, rosti Mogien, aşezându-se lângă Rocannon în faţa vetrei. Ei urăsc apa.

– În Hallan, spuneai că nu vor zbura peste mare, iar oamenii aceştia cu siguranţă că n-au corăbii ca să-i transporte. Cum vom traversa canalul?

– Mai ai desenul acela al pământului? întrebă Mogien. Angyar n-avea hărţi şi Mogien era fascinat de atlasul realizat de Misiunea Geografică în *Manual.* Rocannon scoase cartea din săculeţul vechi de piele, pe care îl purta în toate lumile şi care conţinea puţinele obiecte avute asupra lui în Hallan, în momentul distrugerii navei – *Manualul* şi carneţelele, costumul şi arma, trusa medicală şi radioul, un joc de şah terrian şi un volumaş uzat de poezie Hainish. La început, ţinuse acolo şi colierul cu safir, dar cu o noapte în urmă, obsedat de valoarea podoabei, cususe nestemata într-o punguliţă din piele moale de barilor şi-şi atârnase lanţul în jurul gâtului, sub cămaşă şi mantie, ca o amuletă ce nu putea fi pierdută decât odată cu capul.

Mogien urmări cu degetul său prelung contururile celor două Continente Vestice, acolo unde se aflau faţă în faţă: extremitatea sudică a Angienului, cu cele două golfuri adânci şi un promontoriu masiv între ele; iar de cealaltă parte a canalului – capul nordic al Continentului Sudvest, căruia Mogien îi spunea Fiern.

– Aici ne aflăm noi, zise Rocannon, indicând vârful promontoriului cu un oscior din peştele mâncat la cină.

– Iar aici, dacă ţărănoii aceştia mâncători-de-peşte spun adevărul, este un castel numit Plenot. Mogien aşeză un alt oscior cam la un centimetru în estul primului şi le studie: cam aşa arată un turn văzut de sus. Când mă voi întoarce în Hallan, voi trimite o sută de bărbaţi pe telegari să privească pământul din zbor şi din desenele lor vom săpa în stâncă o imagine uriaşă a întregului Angien. În Plenot trebuie să existe corăbii – probabil şi cele ale Tolenului, pe lângă ale lor. Era război între aceşti doi lorzi scăpătaţi şi de aceea Tolenul este acum locuit numai de vânt şi noapte. Aşa i-a spus bătrânul lui Yahan.

– Plenot ne va împrumuta corăbii?

– Plenot nu ne va *împrumuta* nimic. Lordul de acolo este un Rebel. În codul complex al relațiilor dintre domeniile Angyar, aceasta înseamnă un lord surghiunit de ceilalți, un proscris, nerespectând regulile ospitalității, reprimării sau restituirii.

– Are numai doi vântelegari, zise Mogien, desfăcându-și centura săbiilor. Iar despre castelul lui se spune că este construit din bârne.

În dimineața următoare, pe când călăreau vântul spre castelul din lemn, un străjer îi observă aproape în aceeași clipă când ei zăriră turnul. Curând după aceea, cei doi armăsari ai castelului se înălțară, dând roată foișorului; apoi întrezăriră siluete micuțe, cu arcuri, îndărătul ambrazurilor. Cu siguranță, un Lord Rebel nu se aștepta la prieteni. Rocannon înțelese atunci de ce castelele Angyar erau complet acoperite, întunecate și cavernoase pe dinăuntru, însă protejate de un dușman ce ataca din aer. Plenot era micuț, chiar mai primitiv decât Tolen, neavând un sat de smiromi, cocoțat pe niște stânci negre deasupra oceanului; dar așa sărăcăcios cum era, încrederea lui Mogien că putea fi cucerit de șase bărbați părea exagerată. Rocannon verifică chingile de coapsă ale harnașamentului său, schimbă priza pe mânerul lancei de luptă primite de la Mogien, apoi își blestemă norocul. Acela nu era un loc pentru un etnolog de patruzeci și trei de ani.

Mult înălțat pe armăsarul său negru, Mogien ridică lancea și răcni. Telegarul lui Rocannon plecă fruntea și iuți înaintarea. Aripile negre-cenușii străfulgerau în sus și-n jos, precum o morișcă; trupul prelung, gros și ușor era încordat, pulsând sub bătăile inimii. Vântul șuiera pe lângă urechi, iar turnul acoperit cu paie al Plenotului părea că se năpustește către ei păzit de doi grifoni cabrați. Rocannon se ghemui pe spinarea vântelegarului, pregătindu-și sulița lungă. Se simțea cuprins de încântare, de-o fericire de mult uitată; râse, călărind vântul. Foișorul se legănă, apropiindu-se împreună cu cei doi străjeri înaripați, și deodată, cu un răcnet strident și asurzitor, Mogien azvârli lancea – un fulger argintiu prin aer. Izbi drept în piept un călăreț, rupându-i

chingile coapselor cu forța loviturii și aruncându-l peste armăsarul său într-un arc perfect și lent către talazurile ce se spărgeau de stâncile aflate o sută de metri mai jos. Mogien țâșni pe lângă telegarul fără călăreț și angajă lupta cu celălalt străjer, apropiindu-se și încercând să lovească cu spada, pe lângă lancea folosită de potrivnicul său la împuns și parat.

Cei patru smiromi se roteau în jur pe bidiviii lor albi și suri, aidoma unor ulii teribili, gata să ajute, dar neintervenind în duelul lordului lor, planând destul de sus pentru ca arcașii din turn să nu poată străpunge cuirasa din piele de pe pântecele animalelor. Totuși, în mod neașteptat, toți patru se năpustiră asupra dueliștilor, răcnind acel strigăt de luptă care-ți spărgea urechile. Câteva clipe văzduhul deveni un vârtej de aripi albe și oțel sclipind. Din mijlocul lor se prăbuși o siluetă ce părea că încearcă să-și găsească un loc cât mai confortabil, întorcându-se într-o parte și alta cu membre inerte, până când izbi acoperișul castelului și lunecă pe stâncile ascuțite de dedesubt.

Acum, Rocannon văzu de ce se intervenise în duel: adversarul încălcase regulile și lovise telegarul. Acesta, cu sângele purpuriu pătându-i o aripă neagră, se opintea din răsputeri să zboare spre dunele de pe țărm. Înaintea lui porniseră smiromii, urmărind cei doi armăsari lipsiți de călăreți, care încercau să revină în grajdurile lor din castel. Etnologul le tăie calea, conducându-și telegarul peste acoperișurile castelului. Îl văzu pe Raho prinzându-l pe unul, cu o azvârlitură lungă a arcanului său, și în aceeași clipă simți o înțepătură în picior. Zvâcnetul lui îl sperie pe telegarul agitat; îl struni prea violent, iar acesta își arcui spinarea și, pentru prima dată de când îl călărise, începu să se cabreze, dansând și sărind pe vânt, deasupra castelului. Săgețile curgeau în jurul lui precum o ploaie răsturnată. Smiromii și Mogien, călare pe un armăsar galben cu ochi sălbatici, țâșniră pe lângă el, răcnind și râzând. Telegarul său se potoli și-l urmă.

– Prinde, Lord al Stelelor! strigă Yahan și o cometă cu coadă neagră se arcui către el. O prinse cu un gest reflex și văzu că era o torță cu rășină aprinsă; se alătură celorlalți, rotindu-se în

apropierea foișorului și încercând să-i incendieze acoperișul din paie și bârnele de lemn.

– Ai o săgeată înfiptă în piciorul stâng, răcni Mogien, trecând pe lângă Rocannon, iar hilferul hohoti isteric și azvârli torța printr-o ambrazură. Țintit! zbieră moștenitorul Hallanului și se prăvăli înspre acoperișul foișorului, înălțându-se după aceea, urmat de o vâlvătaie uriașă.

Yahan și Raho reveniseră cu alte torțe fumegânde, pe care le aprinseseră undeva pe dune, și acum le aruncau oriunde zăreau paie sau lemn. Turnul ardea precum o arteziană de scântei, iar vântelegarii iritați de strunirile permanente și de scânteile pișcătoare continuau să pice spre acoperișurile castelului, producând un vuiet sacadat, înspăimântător. Ploaia ascendentă de săgeți încetase și în curtea interioară apăru un bărbat, purtând pe cap un soi de taler din lemn și ridicând în mâini o oglindă, cum i se păru la început lui Rocannon; de abia mai târziu își dădu seama că era un blid umplut cu apă. Trăgând hățurile calului galben, care continua să tragă la grajd, Mogien se opri deasupra bărbatului și rosti:

– Vorbește iute! Oamenii mei pregătesc torțe noi!

– Al cărui domeniu, Lord?

– Hallan!

– Lordul-Rebel al Plenotului cere timp să stingă focurile, Lord al Hallanului!

– I-l acord, în schimbul vieților și avuțiilor celor din Tolen.

– Așa să fie, strigă bărbatul și, continuând să țină vasul cu apă deasupra capului, intră în castel. Atacatorii se retraseră pe dune, privindu-i pe cei din Plenot, care se năpustiră afară, acționând pompa și organizând un lanț viu pentru transportul găleților cu apă din mare. Foișorul arse, dar salvară zidurile și odăile. Erau în jur de douăzeci, inclusiv câteva femei. După ce potoliră incendiul, câțiva dintre ei ieșiră pe poartă, traversară limba de piatră și urcară dunele. În frunte mergea un bărbat înalt și subțire, cu tenul măsliniu și părul învăpăiat de Angyar; era urmat de doi ostași, încă purtând coifurile acelea asemănătoare unor talgere, și de șase

bărbați și femei în zdrențe privind sfioși în jur. Bărbatul cel înalt ridică în palme castronul din lut, umplut cu apă:

– Sunt Ogoren de Plenot, Lord Rebel al acestui domeniu.

– Iar eu sunt Mogien, moștenitorul Hallanului.

– Viețile celor doi din Tolen îți aparțin, Lord. Făcu semn către grupul dindărătul său: Nu avem lucruri de preț în castel.

– Există două corăbii, Lord Rebel.

– Dragonul zboară dinspre miazănoapte și vede tot, mormăi posac Ogoren. Corăbiile Tolenului sunt ale voastre.

– Iar voi veți primi înapoi vântelegarii, atunci când ele se vor găsi la cheiul Tolenului, spuse Mogien cu generozitate.

– Cum se numește celălalt lord, ce cu cinste m-a învins? întrebă Ogoren privind spre Rocannon, care era îmbrăcat în armura din bronz purtând însemnele Angyar, dar fără săbii. Mogien se uită și el către prietenul său și pământeanul răspunse cu primul nume venit în minte, cel cu care-l întâmpinase Kyo – „Olhor", Rătăcitorul.

Ogoren îl cercetă curios, apoi se plecă înaintea lor și rosti:

– Vasul este plin, Lorzi. Fie ca apa să nu se risipească și nicio înțelegere să nu se destrame!

Lordul Rebel se întoarse și porni, urmat de cei doi oșteni, spre castelul fumegând, fără să mai privească prizonierii eliberați.

– Duceți-mi vântelegarul acasă, li se adresă Mogien, este rănit la aripă. Încălecă după aceea șargul din Plenot și se înălță în văzduh. Rocannon îl urmă, privind peste umăr către grupul mic și zdrențăros, care începuse drumul lung spre propriul lor castel devastat.

Până ajunse în Tolen, surescitarea provocată de luptă îi dispăruse și-și blestema iarăși soarta. Când descălecase pe dune, văzuse într-adevăr coada unei săgeți ieșindu-i din gambă; rana nu-l duruse, până trăsese săgeata afară, fără să se uite dacă vârful nu era ghimpat. Fusese; Angyar nu-și otrăveau săgețile, însă exista pericolul unei infecții. Molipsit de curajul tovarășilor săi, îi fusese rușine să poarte impermstraiul protector, și aproape invizibil, pentru atacul asupra castelului. Îmbrăcat într-o armură ce putea

rezista unei lasarme, putea muri în bordeiul acela nenorocit, din cauza unei săgeți cu vârf din bronz. Dorea să salveze o planetă, însă nu-și putea apăra propria lui piele.

Smiromul mai vârstnic din Hallan, un bărbat scund și tăcut, pe nume Iot, intră, îngenunche fără un cuvânt și, cu blândețe, spălă și bandajă rana lui Rocannon. Fu urmat de Mogien, îmbrăcat încă în ținută de luptă, părând înalt de trei metri datorită coifului cu creastă, și cu spatele lat de un metru și jumătate, impunător prin umerii rigizi ai mantiei. Înapoia lui venea Kyo, tăcut precum un copil între oștenii unei rase mai puternice. Intrară apoi Yahan, Raho și tânărul Bien, astfel încât coliba pârâi din încheieturi atunci când se ghemuiră cu toții în jurul vetrei. Yahan umplu șapte cupe ferecate în argint, iar Mogien le trecu, solemn, din mână în mână. Băură. Hilferul începu să se simtă mai bine. Lordul Hallanului întrebă de rană și Rocannon se simți mult mai bine. Continuară să bea vaskan, în vreme ce chipurile temătoare și pline de admirație ale sătenilor apăreau fugar în cadrul ușii, pe fundalul amurgului. Rocannon se simțea bun la suflet și viteaz. Mâncară și băură iarăși. În cocioaba ce mirosea a fum, pește fript, unsoare de harnașament și sudoare, Yahan se ridică, ținând în mână o liră de bronz cu coarde din argint, și cântă. Cântă despre Durholde de Hallan, care a eliberat prizonierii din Korhalt, în vremea Lordului Roșu, lângă smârcurile Born; iar după ce cântase despre neamul fiecărui luptător din bătălia aceea și despre fiecare lovitură dată, Yahan continuă cu punerea în libertate a celor din Tolen și incendierea Turnului Plenot, despre torța Rătăcitorului fulgerând prin ploaia de săgeți, despre lovitura măiastră a lui Mogien, moștenitorul Hallanului, lancea azvârlită prin vânt care-și găsise ținta precum neiertătoarea suliță a lui Hendin în zilele de odinioară. Rocannon stătea amețit și mulțumit, purtat de fluviul cântecului, simțindu-se acum pe de-a-ntregul implicat, legat prin sângele vărsat în lumea aceea, unde venise ca străin peste hăurile nopții. Abia atunci observă prezența micuțului Fian, zâmbind straniu și liniștit, lângă el.

4

Sub aburii ploii, marea se întindea cu valuri prelungi, cețoase. Lumea era lipsită de orice culoare. Doi vântelegari, cu aripile legate și înlănțuiți la pupa barcazului, scheunau și chirăiau, iar peste valuri, prin ploaie și ceață se auzea un ecou tânguitor venind din cealaltă ambarcațiune.

Rămăseseră multe zile în Tolen, așteptând să se vindece rana lui Rocannon și armăsarul negru să poată iarăși să zboare. Deși acestea constituiau motive serioase pentru amânare, adevărul era că Mogien șovăia să plece, să traverseze marea. Cutreiera de unul singur nisipurile cenușii dintre lagunele de sub Tolen, luptându-se poate cu presentimentul încercat de mama lui, Haldre. Lui Rocannon îi spunea doar că sunetul și vederea talazurilor îi apăsau inima. Când, în cele din urmă, vântelegarul cel negru se tămădui pe deplin, hotărî, în mod neașteptat, să fie trimis înapoi la Hallan, împreună cu Bien, parcă încercând să salveze ceva de valoare înaintea primejdiei. Deciseseră de asemenea să lase caii de povară, cu o parte din încărcătură, bătrânului Lord al Tolenului și nepoților săi, care se cățărau peste tot, străduindu-se să peticească pereții găunoși ai castelului. Acum, în cele două barcazuri cu prova în formă de dragon, pe marea brăzdată de ploaie, navigau doar șase călători și cinci telegari, toți uzi, și cei mai mulți protestau.

Ambarcațiunea era condusă de doi pescari morocănoși din Tolen. Yahan încerca să-i aline pe armăsari cu o baladă lungă și monotonă, jelind un lord de multă vreme ucis; Rocannon și Fianul, îmbrăcați în mantii, cu glugile lăsate până deasupra ochilor, stăteau la prova.

– Kyo, cândva ai pomenit de munții din miazăzi...

– A, da, rosti omulețul, privind iute spre nord, unde coasta Angienului dispăruse în ceață.

– Știi ceva despre cei care locuiesc în continentul sudic... În Fiern?

Manualul nu-i era de mare ajutor; la urma urmei, își adusese aici echipa de Cercetare tocmai pentru a completa petele albe ale cărții.

Se postulau cinci Ființe cu Inteligență Dezvoltată, dar erau descrise numai trei: Angyar/Olgyor, Fiia și Gdemiar, precum și o specie non-umanoidă, descoperită pe uriașul Continent Est, pe partea opusă a planetei. Referințele asupra Continentului Sudvest erau la nivelul zvonurilor lor: *Specie neconfirmată? 4: Umanoizi uriași trăind în orașe întinse (?) Specie neconfirmată? 5: Marsupiale înaripate.* Toate acestea erau la fel de utile ca și Kyo, care adeseori părea că-l consideră pe etnolog atotștiutor, iar acum răspunse precum un elev silitor:

– În Fiern trăiesc Neamurile Străbune, nu?

Rocannon se mulțumi să privească spre sud, spre pâclele ce ascundeau ținuturile necunoscute, în vreme ce animalele legate jeleau, iar ploaia perfidă i se strecura după ceafă, înfiorându-l.

La un moment dat în decursul traversării, i se păruse că aude pe deasupra țăcănitul unui elicopter și se bucurase că negura îi ascundea; apoi ridicase din umeri. De ce să se ascundă?

Forța armată care folosea planeta drept bază în războiul interstelar nu s-ar fi speriat prea tare la vederea a zece bărbați și cinci feline de mărimea unor cai, legănându-se sub burniță, în două barcaze șubrede...

Continuau să înainteze, într-un peisaj monoton de ploaie și valuri. Din ocean se înălța o ceață întunecată. Trecu o noapte lungă și rece. Zorile cenușii dezvăluiră tot pâclă, bură și talazuri. Apoi, brusc, cei doi matrozi posaci din fiecare ambarcațiune tresăriră, cârmuind și privind atent înainte. O stâncă înaltă se ridica deasupra călătorilor, întrezărindu-se parțial printre șuvițele de ceață. Ocolind-o, zăriră bolovani și arbuști piperniciți, agățați mult deasupra velelor.

Yahan tăifăsuise cu unul din pescari.

– Spune ca vom trece de gura unui fluviu, dincolo de care se află singurul țărm unde se poate debarca.

Chiar în timp ce vorbea, stânca uriașă dispăru înapoi în negură și o pâclă mai deasă se învălătuci deasupra barcazului care scârțâi, când un alt curent submarin îi izbi chila. Dragonul rânjind de la provă se zgâlțâi și se răsuci. Văzduhul era alb și opac;

apa, bolborosind și clocotind de jur împrejur, căpătase o culoare roșie, opacă. Matrozii comunicau între ei prin răcnete.

– Fluviul s-a revărsat din matcă, explică Yahan. Încearcă să se întoarcă... Țineți-vă!

Rocannon prinse brațul lui Kyo și barca derivă, apoi tangă și se răsuci, lovită de curenți transversali, executând un fel de dans nebunesc, în vreme ce matrozii se luptau s-o țină pe loc; jerbe de spumă acoperiră marea, iar vântelegarii se zbătură, străduindu-se să-și elibereze aripile, și mârâiră îngroziți.

Dragonul părea că-și regăsise echilibrul inițial, când o rafală de vânt și ceață legănă ambarcațiunea nestrunită și o aplecă lateral. Vela lovi apa cu un pocnet, rămase parcă încleiată și trase barcazul după ea. Apa stacojie și caldă se înălță până lângă chipul pământeanului și-i umplu gura, nările, ochii. Încleștându-se cu disperare de ceva, bărbatul se luptă să regăsească aerul. Când ieși la suprafață văzu că strângea brațul Fianului și cei doi înotară prin marea dezlănțuită, caldă aidoma sângelui, care-i legăna, îi răsucea și-i îndepărta tot mai mult de barca răsturnată. Rocannon răcni după ajutor, însă glasul îi amuți, absorbit de liniștea ceții. Exista oare un țărm – încotro, cât de departe? Înotă înspre forma tot vagă a epavei, târându-l pe Kyo după el.

– Rocannon!

Prova-dragon a celuilalt barcaz apăru rânjind din haosul orbitor. Mogien sări peste bord, luptând împotriva curenților, strângându-i cu o frânghie mâinile și legându-l pe omuleț peste piept. Rocannon zări perfect chipul tânărului, sprâncenele arcuite și părul blond, întunecat acum de apă. Fură ridicați la bord; Mogien, ultimul.

Yahan și unul dintre pescari fuseseră salvați imediat. Celălalt matroz și cei doi vântelegari se înecaseră, prinși sub ambarcațiune. Acum intraseră destul de mult în golf, iar curenții și vânturile din zona estuarului slăbiseră ca intensitate. Ticsit cu bărbații uzi leoarcă și tăcuți, barcazul se legăna prin apa arămie și trâmbele de ceață.

– Rocannon, cum se face că nu ești ud?

Încă amețit, etnologul își privi hainele îmbibate de apă, fără să înțeleagă. Zâmbind și tremurând de frig, Kyo răspunse în locul lui:

– Rătăcitorul purta a doua piele.

Rocannon înțelese atunci și-i arătă lui Mogien „pielea" imperstraiului său, pe care-l îmbrăcase în decursul ultimei nopți, pentru a-i ține de cald, lăsând dezvelite numai palmele și capul. Costumul acesta îi mai rămăsese, ca și Ochiul Mării, încă tăinuit pe pieptul lui; dar radioul, hărțile, arma, toate celelalte legături cu propria sa civilizație nu mai existau.

– Yahan, te vei înapoia în Hallan.

Stăpânul și slujitorul stăteau unul înaintea celuilalt pe țărmul ținutului sudic, cu valurile clipocind la picioare, prin pâclă. Yahan nu răspunse.

Erau acum șase călăreți pe trei vântelegari. Kyo putea merge cu un smirom și pământeanul cu celălalt, însă Mogien era un bărbat mult prea masiv pentru a călări alături de cineva pe distanțe lungi; pentru a-i cruța pe armăsari, al treilea smirom trebuia să revină cu barcazul la Tolen. Mogien hotărâse ca acela să fie Yahan, cel mai tânăr.

– Nu te trimit îndărăt pentru vreo greșeală sau neascultare, Yahan. Acum, du-te... pescarii așteaptă.

Slujitorul nu se clinti. Înapoia lui, pescarii stingeau focul lângă care mâncaseră. Câteva scântei palide zburară prin negură.

– Lord Mogien, șopti Yahan, trimite-l pe Iot.

Mogien se întunecă la chip și apucă mânerul sabiei.

– Nu voi pleca, Lord.

Lama ieși șuierând din teacă, iar smiromul, cu un strigăt de disperare, se retrase câțiva pași împleticiți, se întoarse și dispăru în ceață.

– Așteptați-l puțin, vorbi Mogien către matrozi. Apoi plecați. Noi trebuie să ne căutăm calea. Micule Lord, nu dorești să-mi călărești armăsarul, câtă vreme merge?

Kyo stătea ghemuit, de parcă suferea de frică; de la debarcarea pe țărmul Fiernului, nu mâncase și nu rostise niciun cuvânt. Mogien îl așeză pe șaua telegarului sur și merse înaintea acestuia, conducându-i în susul plajei, îndepărtându-se de mare. Rocannon îl urmă,

privind îndărăt, spre locul unde dispăruse Yahan, apoi iarăși la Mogien, minunându-se de ființa aceea ciudată, prietenul său, gata să ucidă cu sânge rece un om, pentru ca în momentul următor să vorbească cu blândețe. Arogant și loial, nemilos și binevoitor, prin toate aceste contracții, Mogien era un adevărat lord.

Pescarii spuseseră că în estul golfulețului exista o așezare, așa încât porniră într-acolo prin pâcla albicioasă, ce-i înconjura ca o cupolă catifelată și opacă. Pe vântelegari ar fi putut să se înalțe deasupra păturii de ceață, dar animalele, istovite și posace, după ce vreme de două zile fuseseră legate în barcaz, n-ar fi zburat. Mogien, Iot și Raho le conduceau de hățuri, iar pământeanul îi urma, continuând să privească pe furiș după Yahan, pe care ajunsese să-l îndrăgească. Își păstrase impermstraiul pentru căldură, cu excepția căștii care l-ar fi izolat complet de lume. Chiar și așa, se simțea în negura impenetrabilă, mergând pe un țărm necunoscut, și privi în jos, căutând un băț sau baston. Printre dârele lăsate de aripile târșite ale armăsarilor, printre panglicile de alge și dungile de sare uscată, zări un baston lung și alb, un lemn azvârlit de valuri pe plajă: îl scoase din nisip și, astfel înarmat, se simți mai liniștit. Dezgropatul toiagului sporise însă distanța față de cei dinainte. Se grăbi după ei, călăuzindu-se prin ceață după urme. În dreapta lui se înălță o siluetă. Știu imediat că nu era niciunul dintre tovarășii săi și ridică bastonul, dar fu înșfăcat din spate și răsturnat. Simți peste gură ceva asemănător unei piei reci, umede. Izbuti să-și elibereze brațele și fu răsplătit cu o lovitură în tâmplă care îl făcu să leșine.

Când își veni în simțire, încet și dureros, zăcea pe spate, în nisip. Deasupra lui se ciorovăiau două făpturi mătăhăloase și nedeslușite. Înțelegea numai frânturi din dialectul Olgyor.

– Lasă-l aici, spuse una dintre ele.

– Omoară-l, n-are nimic.

– La auzul acestor vorbe, Rocannon se rostogoli pe o parte și-și trase peste cap casca impermstraiului, închizând-o.

Unul din giganți se răsuci, privindu-l, și pământeanul văzu că era un smirom masiv, încotoșmănat în blănuri.

– Du-l la Zgama, vorbi al doilea, poate-l vrea Zgama.

După alte replici, Rocannon fu apucat de brațe, ridicat și pe jumătate târât. Se zbătu, însă țeasta îi pulsa, iar pâcla îi pătrunsese în creieri. Ca prin vis, simți negura îndesindu-se, auzi glasuri, întrezări un perete din lut și rădăcini împletite, o torță pâlpâind. După aceea, un tavan deasupra, alte voci, întuneric. Când înălță în cele din urmă capul, era întins cu fața în jos pe o podea din piatră.

În apropierea lui, un foc de bușteni trosnea într-o vatră de mărimea unei colibe. Înaintea acesteia era un gard viu de picioare desculțe și chingi din piei zdrențuite. Ridică mai mult privirea și zări chipul unui bărbat: un smirom, cu pielea albă, părul negru, barba deasă, înveșmântat în blănuri cu dungi verzi și negre și purtând pe cap o căciulă pătrățoasă din blană.

– Tu ce ești? întrebă el cu glas gros și răgușit, privindu-l pe hilfer.

– Cer... cer ospitalitatea acestei locuințe, rosti Rocannon, când izbuti să se ridice în genunchi.

Deocamdată, asta era tot ce se putea face.

– Ai căpătat o parte din ea, vorbi bărbosul, privindu-l cum își pipăia umflătura de la ceafă. Mai vrei? În jurul său, picioarele murdare și blănurile zdrențuite se legănară, iar chipurile albe rânjiră.

Rocannon se ridică în picioare și se-ndreptă de spate. Rămase tăcut și nemișcat, până când își recapătă echilibrul, iar durerea bubuitoare din țeastă se mai domoli. După aceea, înălță fruntea și privi în ochii negri și strălucitori ai tâlharului.

– Tu ești Zgama, zise el.

Individul se retrase un pas, arătând speriat. Pământeanul, care mai trecuse prin astfel de întâmplări pe câteva planete, se strădui să exploateze cât mai bine momentul.

– Eu sunt Olhor. Rătăcitorul. Vin dinspre miazănoapte, de pe apă, din ținutul de dincolo de soare. Vin cu pace și plec cu pace. Trecând pe lângă Palatul lui Zgama, mă-ndrept spre miazăzi. Nimeni să nu mă oprească!

– O-o-oh, exclamară toate gurile deschise pe fețele palide, privindu-l. Rocannon rămase cu ochii ațintiți asupra lui Zgama.

– Aici eu sunt stăpân, spuse bărbatul cel masiv, cu un glas răguşit. Nimeni nu mi se-mpotriveşte!

Rocannon continuă să tacă, fără să-şi clintească un muşchi.

Zgama văzu că pierdea în înfruntarea aceea de priviri: oamenii lui continuau să se holbeze, uluiţi, la străin.

– Nu vă mai zgâiţi! răcni el.

Etnologul nici nu clipi măcar. Înţelese că avea de-a face cu o fire irascibilă, dar acum era prea târziu pentru a-şi schimba tactica.

– Nu vă mai zgâiţi! urlă iarăşi Zgama, apoi trase o spadă de sub mantia de blănuri, o roti prin aer şi o repezi cu o forţă colosală asupra gâtului străinului.

Însă capul acestuia nu se rostogoli pe podele. Rocannon se clătină, dar tăişul tâlharului ricoşă ca din piatră.

– O-o-o-h-h-! izbucniră toţi ce din jurul focului.

Zgama ezită; pentru o clipă, fu gata să-l lase să plece pe ciudatul captiv. Totuşi, încăpăţânarea neamului său îi învinse stupefacţia şi teama.

– Înhăţaţi-l... prindeţi-i braţele! strigă el, iar când oamenii săi nu schiţară niciun gest, îl apucă pe Rocannon de umeri şi-l răsuci. În momentul acela, interveniră ceilalţi şi pământeanul nu se opuse. Costumul lui îl proteja de elemente străine, temperaturi extreme, radioactivitate, şocuri şi lovituri cu viteze şi forţe mijlocii, precum cele ale săbiilor şi gloanţelor; nu-l putea scăpa însă, din strânsoarea a zece-cinsprezece bărbaţi puternici.

– Nimeni nu trece pe lângă Curtea lui Zgama, Stăpânul Golfului Lung! Bărbosul îşi revărsă întreaga furie, după ce Rocannon fu imobilizat. Eşti o iscoadă a căpăţânilor-galbene de Angien. Te cunosc eu! Ai venit cu vorba ta Angyar, cu vrăjile şi farmecele tale, iar corăbiile-dragon te vor urma dinspre miazănoapte. Dar nu aici! Eu sunt stăpânul celor fără de stăpâni. Să vină căpăţânile-galbene şi slugoii lor linguşitori... Vor simţi gustul bronzului! Te-ai târât din mare, cerşind un loc lângă vatra mea? O să-ţi dau căldură, iscoadă! O să-ţi dau carne friptă! Legaţi-l de stâlpul de colo!

Răcnetele sale dezlănţuite avură darul de-a restabili încrederea oamenilor şi aceştia îl legară pe străin de unul dintre stâlpii ce

susţineau deasupra focului o frigare uriaşă, apoi îi îngrămădiră lemne în jurul picioarelor.

După aceea, amuţiră. Rânjind, masiv în blănurile lui, Zgama înaintă, luă un vreasc din foc şi-l vântură prin faţa lui Rocannon, apoi aprinse rugul. Vâlvătăile izbucniră dogoritoare. Într-o clipă, veşmintele pământeanului, tunica şi mantia cafenie a Hallanului luară foc şi flăcările îi înconjurară capul.

– A-a-a-h, şoptiră din nou privitorii.

– Priviţi! strigă unul dintre ei.

Când pârjolul se mai domoli, prin fum se putea întrevedea silueta nemişcată, cu flăcările mângâindu-i picioarele, privindu-l fix pe Zgama. Pe pieptul dezgolit atârnată de un lanţ din aur, strălucea o nestemată uriaşă, aidoma unui ochi deschis.

– Pedan, pedan, şoptiră femeile, retrăgându-se în colţurile întunecate.

Cu glasul său bubuitor, Zgama destrămă panica stârnită.

– O să ardă! Lăsaţi-l să ardă! Deho, mai pune lemne, iscoada nu se frige îndeajuns de iute! Târî un băieţel în lumina pâlpâitoare a focului şi-l sili să aducă lemne la piciorul rugului: N-avem nimic de mâncat? Aduceţi mâncare, femeilor! Vezi cât de ospitalieri suntem, Olhor, vezi cum mâncăm? Înhăţă o halcă de carne dată de o femeie şi veni în faţa lui Rocannon, muşcând cu poftă şi lăsând grăsimea să-i curgă prin barbă. Doi dintre bătăuşii săi îl imitară, păstrând totuşi distanţa. Cei mai mulţi nu se apropiară deloc de capătul acela al vetrei; însă Zgama îi îndemnă să mănânce, să bea şi să strige, iar câţiva băieţi se provocau unul pe altul să vină atât de aproape încât să arunce lemne pe rugul unde bărbatul cel calm şi tăcut stătea legat, cu flăcările jucând pe pielea sa ce strălucea straniu.

În cele din urmă, focul şi gălăgia se stinseră. Ghemuiţi în blănurile zdrenţuite, bărbaţii şi femeile dormeau pe podea, prin colţuri, în cenuşa caldă. Doi oameni stăteau de pază, cu săbiile pe genunchi şi clondirele în mâini.

Rocannon închise ochii. Încrucişând două degete, desfăcu partea superioară a costumului şi respiră din nou aer proaspăt.

Noaptea cea lungă trecu și, încet, apărură zorile. În lumina cenușie, din ceața ce se strecura prin ferestre, apăru Zgama, alunecând pe grăsimea podelei și pășind peste trupurile sforăitoare. Se opri, privindu-și prizonierul. Ochii acestuia erau gravi și neclintiți, ai tâlharului se doreau sfidători, fără să reușească.

– Arzi, arzi! mârâi Zgama, apoi se îndepărtă.

Dinafara sălii se auzeau murmurele și uguirile herilorilor, animalele domestice masive și acoperite cu pene, crescute de Angyar pentru carne, ținute aici cu aripile tăiate și duse la păscut pe stâncile marine. Încăperea se goli, cu excepția câtorva prunci și femei, care păstrară o distanță respectuoasă față de el, chiar și atunci când începură să frigă carnea pentru cină.

Pământeanul era legat de treizeci de ore și suferea atât de durere, cât și de sete. Aceasta era problema cu adevărat importantă: setea. Ar fi putut rezista mult timp fără hrană și presupunea că putea sta în lanțuri tot atâta vreme, deși se simțea deja amețit; însă lipsit de apă, n-o mai putea duce decât o zi.

Așa neajutorat, nu-i putea spune nimic lui Zgama, nu-l putea amenința sau ispiti, fără să nu sporească încăpățânarea acestuia.

În noaptea aceea, pe când flăcările îi dansau înaintea ochilor, iar înapoia lor zărea chipul masiv și bărbos al tâlharului, continua să vadă în minte o altă față, arămie și cu păr bălai: Mogien, de care se simțea legat ca de un prieten, ba chiar ca de un fiu. Pe măsură ce noaptea înainta și focul ardea, se gândi neîncetat la Kyo, micuțul Fian, atât de fragil, aidoma unui copil, legat de el într-un mod straniu pe care nu încercase să-l înțeleagă; îi văzu pe Yahan cântând despre eroi, pe Iot și Raho, mormăind și râzând laolaltă când țesălau armăsarii înaripați, și pe Haldre, desfăcându-și lanțul de aur din jurul gâtului. Nu-și amintea nimic altceva, deși trăise mulți ani pe multe planete, învățase și făcuse multe. Totul dispăruse. I se părea că se afla în Hallan, în sala cea lungă împodobită cu tapiserii pe care oamenii se luptau cu giganții, și Yahan îi întindea un vas cu apă.

– Bea. Lord al Stelelor. Bea.

Iar el bău.

5

Feni și Feli, cele două luni mai mari, dansară, reflexe albe pe apă, când Yahan îi întinse a doua cupă. În vatră străluceau numai câțiva tăciuni. Încăperea era cufundată în beznă, presărată ici-colo cu pete de lumină lunară, și tăcere întreruptă numai de sforăiturile și foiala celor adormiți.

După ce Yahan îi slăbi încetișor lanțurile, Rocannon se lăsă cu toată greutatea, rezemându-se pe stâlp, deoarece picioarele îi amorțiseră și nu mai putea sta nesprijinit.

– Poarta de afară este păzită toată noaptea, îi șopti Yahan la ureche, iar străjerii ei nu dorm. Mâine, când vor duce turmele...

– Mâine seară. Nu pot fugi. Va trebui să-i păcălesc. Yahan, prinde lanțul în așa fel încât să-mi pot lăsa greutatea pe el. Agață-l aici, lângă mâna mea.

O siluetă se trezi, căscând, și Yahan păru că se topește în umbre, cu un zâmbet ce sclipi pentru o clipă sub razele lunilor.

Rocannon îl văzu în zori, ieșind împreună cu ceilalți bărbați pentru a duce herilorii la pășunat; purta o blană murdară, aidoma celorlalți, iar părul său negru era zbârlit precum o perie. Zgama veni iarăși să se încrunte la captiv. Pământeanul știa că tâlharul ar fi fost gata să renunțe la jumătate din turmele și nevestele sale pentru a scăpa de oaspetele acela straniu, însă era prins de propria lui cruzime: temnicerul este prizonierul prizonierului. Zgama dormise în cenușa caldă și părul îi era plin de scrum, astfel încât părea mai ars decât Rocannon, a cărui piele strălucea albă. Ieșise tropăind, iar sala rămase din nou pustie majoritatea zilei, deși paznicii nu-și părăsiseră locurile de lângă ușă. Rocannon își trecu timpul, efectuând pe furiș exerciții izometrice. Când o femeie, aflată în trecere pe lângă el, îl surprinse întinzându-se, nu se opri, ci continuă să se relaxeze, legănându-se și fredonând încet un cântecel ciudat. Femeia căzu în patru labe și dispăru, scâncind.

Ceața amurgului pătrunse prin ferestre, femeile posace gătiră o fiertură cu carne și alge marine, turmele revenite uguiau afară, iar Zgama și oamenii săi intrară, picăturile de ceață condensată

sclipindu-le pe blănuri și în bărbi. Se așezară pe podea să mănânce. Sala răsuna de zgomote, mirosea și era plină de aburi. Începea să se simtă tensiunea întoarcerii, seară de seară, la același spectacol incredibil; chipurile erau încruntate, glasurile arțăgoase.

– Aţâțați focul – tot va arde! răcni Zgama, sărind în picioare și împingând un butuc la baza rugului.

Nimeni nu schiță niciun gest.

– Îți voi mânca inima, Olhor, atunci când ți se va frige între coaste! O să port piatra aia vânătă pe un belciug prins de nas!

Tâlharul tremura de furie, îndârjit de privirea tăcută și fixă pe care o îndura de două zile.

– O să-ți închid eu ochii! urlă el, și ridicând un lemn greu de pe podea, îl izbi cu putere de capul hilferului, apoi sări brusc îndărăt, parcă înfricoșat de ceea ce făcuse.

Încet, Rocannon întinse mâna dreaptă, încleștă pumnul pe lemn și-l trase afară din foc. Capătul bățului ardea. Îl înălță, ațintindu-l către ochii lui Zgama, după aceea, foarte încet, păși înainte. Lanțurile căzură pe podea. În jurul picioarelor lui desculțe, flăcările se întețiră și se destrămară în scântei și tăciuni.

– Afară! rosti pământeanul, mergând către tâlhar. Acesta se retrase un pas, apoi încă unul. Tu nu ești stăpânul aici. Cel fără de lege este sclav, și cel crud este sclav, și cel nerod tot sclav este. Tu ești sclavul meu și te mân ca pe-o vită. Afară!

Zgama se prinse de cele două canturi ale ușii, dar lemnul arzând i se apropie de ochi și tâlharul ieși în curte. Paznicii se ghemuiseră, nemișcați. Lângă poarta exterioară, flăcările torțelor de rășină luminau ceața; nu se auzeau decât mugetul cirezilor în staule și vuietul mării sub stânci. Zgama se retrase pas cu pas până când ajunse la poarta exterioară, încadrată de făclii. Chipul său alb și negru încremenise într-o mască, pe măsură ce se apropia flacăra. Paralizat de spaimă, se agăță de stâlpul porții, umplând trecerea cu trupul lui masiv. Istovit și răzbunător, Rocannon îl împunse puternic în piept cu capătul lemnului, îl doborî și păși peste trupul său în bezna și ceața de afară. Parcursese vreo cincizeci de pași în întuneric, apoi se poticni și nu se mai putu ridica.

Nimeni nu-l urmări. Nimeni nu ieşi din îngrăditura dinapoia lui. Rămase în iarba aspră aproape leşinat. După o vreme, făcliile de la poartă se stinseră şi rămase numai bezna. Vântul sufla cu multe glasuri prin iarbă şi valurile şuierau undeva dedesubt.

Când ceaţa se destrămă, lăsând lunile să-şi azvârle strălucirea, Yahan îl găsi aproape de marginea stâncii. Cu ajutorul smiromului, Rocannon se ridică şi păşi. Orbecăind, împiedicându-se, mergând în patru labe acolo unde terenul era accidentat şi ascuns în beznă, se îndreptă către est, apoi către sud, îndepărtându-se de coastă. Se opriră de câteva ori pentru a-şi trage răsuflarea şi a se orienta, dar pământeanul adormi de fiecare dată, aproape instantaneu. Yahan îl trezea şi-l silea să meargă, până ce, cu puţin înaintea zorilor, pătrunseră într-o vale, la marginea unei păduri. În pâcla întunecată, copacii se zăreau aidoma unor pete negre.

Yahan şi Rocannon pătrunseră în ea, urmând cursul albiei, dar nu avansară prea mult.

– Nu mai pot, vorbi etnologul şi se opri. Yahan găsi un petic nisipos, sub malul pârâului, unde se puteau odihni fără să fie zăriţi de deasupra; Rocannon se târî înăuntru, ca un animal în vizuină, şi adormi.

Când se deşteptă după cincisprezece ore, în amurg, smiromul adunase o grămăjoară de rădăcini şi mlădiţe verzi, comestibile.

– Este prea timpuriu în caldan pentru fructe, explică el mâhnit, iar ţăranii din Castelul-mocofanilor mi-au luat arcul. Am pus câteva capcane, dar nu vom prinde nimic până la noapte.

Rocannon înfulecă salata pe nerăsuflate, iar după ce bău apă din pârâu, se destinse şi putu iarăşi să gândească.

– Yahan, cum de-ai fost tu acolo... În Castelul-mocofanilor? întrebă el.

Tânărul smirom plecă ochii şi înfundă în nisip câteva rădăcini mai puţin gustoase.

– Lord, ştii că... l-am înfruntat pe Lordul meu, Mogien. După aceea, m-am gândit că m-aş putea alătura Celor-fără-de-stăpân.

– Ştiai de ei?

– Acasă se vorbea de locuri noi, Olgyor, suntem atât stăpâni, cât și slugi. Se zice că în vremurile de demult, în Angien locuiau numai smiromi, care vânau prin codri și n-aveau stăpâni; iar Angyar au venit dinspre miazăzi în corăbii-dragon... Am găsit locul, iar tovarășii lui Zgama m-au crezut fugit din altă așezare de pe coastă. Mi-au luat arcul, m-au pus la muncă și n-au întrebat nimic. Așa te-am găsit. Chiar dacă n-ai fi fost acolo, tot aș fi plecat. Nu doream să fiu stăpân printre mocofani!

– Știi unde sunt tovarășii noștri?

– Nu. Dorești să-i cauți, Lord?

– Spune-mi pe nume, Yahan. Da, dacă există vreo șansă de a-i găsi, îi voi căuta. Nu putem traversa singuri un întreg continent, pe jos, fără straie sau arme.

Smiromul tăcu, netezind nisipul, privind pârâul, care clipocea limpede și întunecat sub ramurile groase ale coniferelor.

– Nu ești de acord?

– Lordul meu Mogien mă va ucide, dacă mă află. Este dreptul lui.

După eticheta Angyar, avea dreptate; iar Mogien ar fi respectat cu siguranță tradiția.

– Dacă-ți găsești un nou stăpân, cel vechi nu mai are niciun drept; așa-i, Yahan?

Băiatul încuviință.

– Însă un răzvrătit nu-și găsește alt stăpân.

– Depinde. Jură-mi ascultare și voi răspunde pentru tine înaintea lui Mogien... dacă-l vom găsi. Nu știu care sunt cuvintele folosite în asemenea ocazii.

– Noi spunem așa, șopti Yahan: *Lordului meu îi încredințez orele vieții și soarta morții mele.*

– Le accept. Și împreună cu ele, propria-mi viață pe care mi-ai redat-o.

Pârâiașul curgea zgomotos de pe pragul aflat deasupra lor și cerul se întuneca solemn. După ce se lăsă bezna, Rocannon își scoase impermstraiul și, plutind în voia curentului, lăsă apa rece să-i spele sudoarea, oboseala, spaima și amintirea flăcărilor atingându-i ochii. Costumul impermeabil era o grămăjoară de material

transparent, greu vizibil, tuburi și sârme de grosimea firului de păr și cuburi translucide de mărimea unei unghii. Yahan îl urmări stânjenit cum își îmbracă iarăși veșmântul (nu avea alte haine, iar smiromul fusese nevoit să dea straiele sale Angyar în schimbul a două bucăți murdare de blană de heri).

– Lord Olhor, vorbi el în cele din urmă, pielea... pielea aceasta a oprit focul să te ardă. Sau... nestemata?

Colierul era acum ascuns în săculețul de amulete al smiromului, atârnat la gâtul lui Rocannon.

– Pielea, răspunse pământeanul. Nu-i nicio vrajă. Este un soi de platoșă rezistentă.

– Și toiagul alb?

Rocannon privi bățul cu capătul carbonizat; Yahan îl culesese din iarba de pe stâncă, așa cum oamenii lui Zgama îl aduseseră de pe plajă împreună cu hilferul; păruseră hotărâți că bărbatul trebuia să-l păstreze. Ce-ar fi însemnat un vrăjitor fără toiag?

– Păi, răspunse el, dacă va trebui să mergem pe jos, este foarte bun.

Se mai întinse o dată și, pentru că nu mai aveau ce mânca înainte de culcare, bău iarăși apă din pârâul rece, întunecat și zgomotos.

Când se trezi a doua zi, era odihnit și înfometat. Yahan plecase, la revărsatul zorilor, să controleze capcanele, dar și pentru că se simțea prea înfrigurat ca să mai rămână în culcușul umed. Reveni doar cu o mână de ierburi și o veste neplăcută. Urcase creasta împădurită pe al cărei versant dinspre țărm se aflau și, din vârf, văzuse către sud marea.

– Oare mâncători-de-pește din Tolen ne-au lăsat pe o insulă? mormăi el. Obișnuitul lui optimism era încercat de frig, foame și nesiguranță.

Rocannon se străduia să-și reamintească linia coastelor de pe hărțile pierdute în apă. Un râu curgând dinspre vest se vărsa în nordul unei limbi lungi de uscat, ce făcea parte dintr-un lanț muntos, paralel cu țărmul, de la vest spre est; între istmul acela și continent se întindea un golf de mare, îndeajuns de lung și de larg

pentru a figura destul de clar pe hărți și în memoria lui. O sută, două sute de kilometri lungime?

– Cât de lat? îl întrebă pe Yahan, și acesta răspunse mohorât:

– Foarte lat. Nu pot înota, Lord.

– Putem umbla. Limba aceasta se unește cu continentul în apus. Probabil că Mogien nu va căuta acolo.

El trebuia să ia hotărârile – smiromul își depășise mult atribuțiile –, dar se simțea descurajat, gândindu-se la ocolul acela lung prin ținutul necunoscut și ostil. Yahan nu se întâlnise cu nimeni, însă văzuse poteci, iar absența sau prezența vânatului nu puteau fi cauzate decât de oameni.

Totuși, dacă mai sperau să fie găsiți de Mogien – dacă Mogien trăia, era liber și mai avea vântelegarii – trebuiau să pornească spre sud și, pe cât posibil, să iasă în loc deschis. Lordul Hallanului avea să-i caute în direcția aceea, deoarece acolo era ținta călătoriei.

– Să mergem, rosti Rocannon, și porniră.

Puțin după miezul zilei priveau din vârful crestei către un golf lat, întinzându-se spre est și vest cât putea fi văzut cu ochiul, cenușiu ca plumbul, sub un plafon jos de nori. Din țărmul sudic se distingea numai o linie de dealuri scunde și întunecate. Vântul din golf le îngheța spatele, pe măsură ce coborâră pe țărm și porniră de-a lungul lui înspre vest. Yahan cercetă norii, își trase capul între umeri și vorbi cu un ton jalnic:

– O să ningă.

Ninsoarea începu brusc – o rafală umedă de zăpadă întârziată, dispărând pe solul ud la fel de iute ca și pe apa întunecată. Costumul lui Rocannon îl ferea de frig, însă efortul și foamea îl epuizau; Yahan era și el obosit și înfrigurat. Continuau să se împleticească înainte, deoarece n-aveau alternativă. Traversară un râuleț prin vad, escaladară malul, prin iarba aspră și zăpada spulberată, și la capătul lui le răsări înainte un bărbat.

– Huf! exclamă acesta, holbându-se surprins, apoi uimit.

Vedea în fața lui doi oameni umblând prin viscol, unul cu buzele vinete, zgribulit în blănuri zdrențuite, iar celălalt, gol-goluț.

– Ha, huf! adăugă el. Era un individ înalt, uscățiv, crăcănat și bărbos, cu o privire rătăcită în ochii negri. Ha, tu, acolo! continuă el în grai Olgyor, înghețI și mori!

– A trebuit să înotăm... ni s-a scufundat barca, improviză prompt Yahan. Ai o casă, cu foc înăuntru, vânătorule de pelliunur?

– Ați traversat apa dinspre sud?

Bărbatul părea tulburat și smiromul replică vag:

– Suntem din răsărit – am venit să cumpărăm blănuri de pelliunur, dar toate bunurile noastre s-au pierdut în mare.

– Hânh, hânh, reflectă sălbaticul, nesigur, dar firea lui, probabil prietenoasă, păru să-i învingă temerile: Veniți, am foc și mâncare, rosti el și, întorcându-se, porni prin rafalele de ninsoare.

Urmându-l, ajunseră în scurt timp la coliba lui, cocoțată pe o pantă între creasta împădurită și golf. Atât pe dinăuntru, cât și pe dinafară, era aidoma oricărui adăpost de iarnă al smiromilor din codrii Angienului, iar Yahan se ghemui înaintea focului, suspinând ușurat, așa cum ar fi făcut acasă. Gestul acesta liniști gazda mai bine decât orice explicație ingenioasă.

– Întețește focul, băiete, spuse el și-i întinse pământeanului o mantie grosolană să se învelească.

Azvârlindu-și propria mantie, stăpânul colibei așeză un vas din lut, cu fiertură, să se încălzească și se tolăni pe jos, alături de ei, rostogolindu-și ochii de la unul la celălalt.

– Mereu ninge pe vremea asta, și-o să ningă mai tare. Aveți loc destul; iarna stăm trei aici. Ceilalți vin diseară sau mâine sau în curând; pe viscol stau afară, pe creastă, unde vânează. Suntem vânători de pelliunur; m-ai cunoscut după fluiere, nu, băiete?

Atinse legătura de naiuri masive din lemn ce-i legăna la brâu și rânji. Avea un aspect sălbatic, feroce și dement, totuși ospitalitatea sa era reală. Le oferi tocană de carne și când se înseră le arătă unde să se odihnească. Rocannon nu ezită niciun moment. Se înveli în blănurile mirositoare ale firidei-pat și dormi ca un prunc.

Dimineața, ninsoarea continuă, iar pământul era complet alb și neted. Tovarășii gazdei lor nu reveniseră.

– O să-şi petreacă noaptea dincolo de Şiră, în satul Timash. O să vină când se potoleşte.

– Şira... e braţul de mare de-acolo?

– Nu, ăla-i golful... dincolo de el nu există niciun sat! Şira e creasta, dealurile care se ridică deasupra noastră. Dar voi de unde veniţi? Tu vorbeşti cam ca noi, dar nu şi unchiul tău.

Yahan privi cu milă spre Rocannon, care adormise în vreme ce căpăta un nepot.

– Ah... el e din Ţinuturile Dinapoi; acolo se vorbeşte altfel. Şi noi îi spunem apei aceleia tot golf. Păcat că nu cunoaştem pe nimeni cu o barcă, să ne treacă dincolo.

– Vreţi să mergeţi către miazăzi?

– Păi, dacă ne-am pierdut totul, nu suntem decât nişte cerşetori pe-aici. Cel mai bine ar fi să ne-ntoarcem acasă.

– Există o barcă, pe ţărm, ceva mai departe. O să vedem ce putem face când se răzbună vremea. Să ştii, puştiule, îmi îngheaţă sângele când te-aud ce uşor vorbeşti despre drumul către miazăzi. Eu n-am auzit ca vreun suflet de om să trăiască între golf şi munţii cei mari, decât poate Cei-despre-care-nu-se-vorbeşte. Iar alea sunt istorii de demult, şi cine poate spune dacă există munţii ăia? Eu am fost de cealaltă parte a golfului – nu mulţi bărbaţi se pot lăuda cu asta. Acolo, lângă apă, se găsesc mulţi pelliunuri. Însă niciun sat. Niciun om. Nimic. Iar eu n-aş poposi acolo peste noapte.

– O să mergem spre răsărit, urmând ţărmul dinspre miazăzi, făcu Yahan indiferent, dar cu o privire derutată; cu fiecare întrebare născocirile lui se încâlceau tot mai mult.

Totuşi, instinctul care-l făcuse să mintă fusese corect.

– Cel puţin, n-aţi venit dinspre miazănoapte! urmă gazda lor, Piai, ascuţindu-şi pe o gresie cuţitul lung cu lama în formă de frunză. Dincolo de golf nu-i nimeni, iar dincolo de mare locuiesc numai râioşii care sunt sclavii Căpăţânilor-galbene. Ai voştri nu ştiu de ei? În miazănoapte, dincolo de apă, trăieşte un neam de oameni cu capete galbene. E-adevărat! Se zice că stau în case înalte cât copacii, că au săbii de argint şi călăresc între aripile vântelegarilor! Eu nu cred, că nu văd. Blana de vântelegar are preţ bun pe coastă, dar sunt

greu de doborât, ce să mai zic de îmblânzit și călărit. Nu poți crede tot ce se povestește. Eu mă descurc cu blănurile de pelliunur. Pot strânge animalele din jur, de pe-o distanță de-o zi de zbor. Ascultă! Ridică naiurile la buze și suflă, la început ușor de tot, o tânguire de-abia auzită, ezitantă, crescând și preschimbându-se, pulsând și întrerupându-se între note, devenind aproape o melodie, strigătul unui animal sălbatic. Rocannon simți un fior pe spinare; mai auzise sunetul acela în pădurile Hallanului. Yahan, care fusese crescut pentru a deveni vânător, rânji entuziasmat și răcni ca în timpul hăituielii, când se întrezărește prada:

– Cântă! Cântă! I-acolo!

Împreună cu Piai, petrecu restul după-amiezii amintindu-și întâmplări de vânătoare, în vreme ce ninsoarea continua să cadă întruna, deși vântul se potolise.

A doua zi, cerul era senin. Pe colinele acoperite de zăpadă, soarele sclipea orbitor, ca într-o dimineață de geran. Înainte de amiază sosiră și cei doi tovarăși ai lui Piai, cu câteva blănuri pufoase și cenușii de pelliunur. Voinici și oacheși, ca toți Olgyor din sud, păreau chiar mai sălbatici decât gazda, temători față de străini, precum animalele, evitându-i și privindu-i numai pieziș.

– Îi numesc sclavi pe cei din neamul meu, îi spuse Yahan lui Rocannon, când ceilalți erau ieșiți din colibă. Dar mai bine să fiu un om slujind alți oameni, decât animal vânând animale, aidoma lor.

Rocannon înălță mâna și smiromul amuți, când intră unul din ei, privindu-i cu coada ochiului, fără un cuvânt.

– Haide, murmură hilferul în graiul Olgyor, din care mai învățase câte ceva în ultimele două zile. Ar fi dorit să nu fi așteptat sosirea celor doi vânători, și Yahan părea și el îngrijorat. I se adresă lui Piai, care tocmai intrase:

– Acum plecăm – vremea bună o să mai țină până ocolim golful. Dacă nu ne-ai fi oferit adăpost, n-am fi rezistat în nopțile acestea geroase. Iar eu n-aș fi auzit niciodată astfel cântat cântecul pelliunurului. Fie ca toate vânătorile să-ți aducă belșug!

Bărbatul rămase nemișcat, fără să spună un cuvânt. În cele din urmă, își drese glasul, scuipă în foc, își roti ochii și mormăi:

– Să ocoliți golful? Nu voiați să traversați cu barca? Există o barcă. Este a mea. Oricum, eu o pot folosi. O să vă ducem peste apă.

– Vă scutește de șase zile de mers, interveni cel mai scund nou-venit, Karmik.

– Vă scutește de șase zile de mers, repetă Piai. Vă ducem cu barca. Putem pleca acum.

– Bine, răspunse Yahan după ce privi către Rocannon; nu aveau cum se împotrivi.

– Haideți, atunci, bolborosi Piai și, brusc, fără să le ofere provizii pentru drum, părăsi coliba – gazda în frunte, iar prietenii săi urmându-i pe străini. Vântul era pătrunzător, soarele strălucea; deși zăpada mai dăinuia în locuri adăpostite, în vest plescăia, lucea și curgea, dezghețându-se. Merseră multă vreme spre vest, de-a lungul țărmului; soarele coborâse când ajunseră la o adâncitură în mal, unde printre bolovani și alge se afla o luntre. Purpuriul apusului înflăcăra apa și cerul; deasupra roșeții sclipea luna cea mică, Heliki, crescând, iar în estul întunecat, Steaua Mare, tovarășa îndepărtată a lui Fomalhaut, scânteia precum un opal. Sub cerul strălucitor, deasupra apei luminoase, se întindeau țărmurile deluroase, negre și uniforme.

– Aia-i barca, rosti Piai, oprindu-se și întorcându-se către ei, cu chipul stacojiu în lumina apusului. Tovarășii lui i se alăturară în tăcere.

– Va fi întuneric pe drumul de întoarcere, observă Yahan.

– Steaua Mare strălucește. Va fi o noapte frumoasă. Acum, băiete, trebuie să ne plătiți pentru traversare.

– Aha, făcu smiromul.

– Piai știe... n-avem nimic. Mantia aceasta este dăruită de el, vorbi Rocannon, căruia, văzând cum mergeau lucrurile, nu-i mai păsa dacă erau trădați de accentul lui.

– Suntem vânători săraci. Nu putem face daruri, interveni Karmik, cu o voce mai blândă și o privire mai normală și mai puțin aprigă decât a lui Piai și a celuilalt.

– N-avem nimic, repetă Rocannon. N-avem cu ce plăti traversarea. Lăsați-ne aici.

Yahan i se alătură, spunând aceleași cuvinte mai fluent, însă Karmik îl întrerupse:

– Străine, porți în jurul gâtului un săculeț. Ce-i înăuntru?

– Sufletul meu, răspunse prompt pământeanul.

Toți se holbară la el, până și Yahan. Nu avea totuși o poziție de pe care să continue cacialmaua, și pauza nu dură mult. Karmik apucă mânerul cuțitului și se apropie; Piai împreună cu celălalt bărbat îl urmară.

– Ai fost în cetățuia lui Zgama, continuă vânătorul. Am auzit o istorie lungă în satul Timash. Am auzit despre un bărbat dezbrăcat care a stat în mijlocul focului, l-a ars pe Zgama cu un toiag alb și a ieșit de acolo, purtând în jurul gâtului o nestemată mare, pe un lanț de aur. Se spune că au fost vrăji și farmece. Eu cred că toți sunt niște proști. Poate că nu poți fi rănit. Dar el... Fulgerător, îl înhață pe Yahan de pletele sale lungi, îi răsuci capul spre spate și într-o parte, apoi îi apropie cuțitul de beregată: Băiete, spune-i acestui străin cu care călătorești să plătească pentru găzduirea ta... da?

Nu se clinti nimeni. Purpuriul se topea peste apă. Steaua Mare strălucea în est, vântul înghețat îi biciuia.

– N-o să-i facem niciun rău puștiului, mormăi Piai, schimonosindu-se și încruntându-se sălbatic. O să facem ce ți-am zis, o să vă traversăm golful... dar plătiți-ne. N-ați spus că aveți aur cu care să plătiți. Ați zis c-ați pierdut aurul. Ați dormit sub acoperișul meu. Dă-ne piatra și-o să vă trecem dincolo.

– O s-o dau... acolo, vorbi Rocannon arătând celălalt mal al golfului.

– Nu, zise Karmik.

Neajutorat în mâinile lor, Yahan nu schițase niciun gest; Rocannon îi putea zări artera gâtului pulsând sub tăișul cuțitului.

– Acolo, repetă el amenințător, ridicând puțin toiagul, în eventualitatea că i-ar fi putut impresiona. Traversați-ne; o să vă dau piatra. Vă promit. Dar dacă-l răniți, veți muri, aici și acum. Am zis!

– Karmik, murmură Piai, el e podan. Fă ce spune. Au stat două nopți sub același acoperiș cu mine. Lasă băiatul. A promis ceea ce vrei.

Karmik privi încruntat la el, la Rocannon, apoi rosti:

– Aruncă toiagul ăla. După aia, vă traversăm.

– Mai întâi, eliberează băiatul, spuse pământeanul, și când Karmik îi dădu drumul lui Yahan, îi râse în față și azvârli bățul hăt departe, în apă.

Cu jungherele scoase, cei trei vânători îi împinseră către barcă; fură nevoiți să intre în apă și să urce înăuntru de pe bolovanii lunecoși de care se spărgeau valurile sângerii. Piai și cel de-al treilea bărbat vâsleau, iar Karmik stătea înapoia pasagerilor, ținând cuțitul în mână.

– Îi vei da nestemata? șopti Yahan în graiul comun, necunoscut Olgyor de pe peninsulă.

Rocannon încuviință.

Glasul smiromului era răgușit și tremura:

– Sari și înoată cu el, Lord. Lângă țărmul de miazăzi. După aia, îmi vor da drumul...

– Îți vor tăia beregata. Ș-ș-ș.

– Fac vrăji, Karmik, interveni al treilea vânător. O să scufunde barca...

– Vâslește, icră-putredă ce ești! Voi, terminați sau retez gâtul băiatului.

Rocannon rămase liniștit pe bancă, privind apa ce devenea treptat cenușie, pe măsură ce țărmul se pierdea în noapte. Cuțitele lor nu-l puteau răni, dar îl putea ucide pe Yahan, înainte de-a se împotrivi prea mult. Desigur, ar fi putut scăpa înotând, însă smiromul nu știa să înoate. N-avea de ales. Cel puțin, erau traversați pe cealaltă parte.

Treptat, formele vagi ale dealurilor de pe țărmul sudic crescură și căpătară consistență. Înspre vest dispărură umbre sure, încețoșate, și câteva stele se iviră pe cerul oțeliu; îndepărtata sclipire a Stelei Mari domina până și luna Heliki, acum în descreștere. Puteau auzi murmurul valurilor pe țărm.

– Opriți, porunci Karmik, după aceea se adresă pământeanului: Dă-mi-o acum.

– Mai aproape de mal, răspunse impasibil Rocannon.

– Pot ajunge de aici, Lord, murmură întretăiat Yahan. În față se vede păpurișul...

Barca înaintă preț de câteva lovituri de vâslă și se opri iarăși.

– Sari odată cu mine, vorbi Rocannon, apoi se ridică încet și se sui pe băncuță. Deschise costumul, rupse cu o smucitură șiretul de piele din jurul gâtului, azvârli pungulița cu safirul și lanțul pe fundul bărcii, închise costumul și în aceeași clipă plonjă.

După câteva minute, ieși împreună cu Yahan printre stâncile de pe plajă, privind barca, o pată întunecată în lumina cenușie reflectată în apă, dispărând.

– Of, putrezi-r-ar, mânca-le-ar viermii măruntaiele și face-li-s-ar oasele tină! strigă Yahan și începu să plângă.

Fusese înspăimântat, însă nu doar reacția de eliberare îi înfrânse stăpânirea de sine. Spectacolul unui „lord" azvârlind o bijuterie ce prețuia cât un regat, pentru a salva viața unui smirom, viața lui, însemna prăbușirea ordinii, recunoașterea unei responsabilități strivitoare.

– A fost rău, Lord! strigă el. Rău!

– Că ți-am cumpărat viața cu o piatră? Haide, Yahan, potolește-te. O să-ngheți dacă nu facem un foc. Mai ai amnarul? Pe aici sunt o mulțime de vreascuri. Mișcă!

Reușiră să aprindă un foc acolo, pe țărm, și-l întețiră până alungară noaptea și frigul mușcător, pătrunzător. Rocannon îi dăduse lui Yahan mantaua din blană a vânătorului și tânărul adormi, ghemuit în ea. Tulburat și fără somn, hilferul rămase să întrețină focul. Își simțea inima grea deoarece fusese nevoit să arunce colierul, nu pentru valorea lui, ci pentru că, odată, i-l dăduse lui Semley, a cărei frumusețe îl adusese, după atâția ani, pe planeta aceasta; deoarece Haldre i-l dăduse lui, sperând – Rocannon știa asta – să mituiască umbra, moartea timpurie de care se temea pentru fiul ei. Poate era mai bine că nestemata nu mai exista; greutatea, pericolul frumuseții ei... Și poate că, în cazul cel mai rău, Mogien n-avea niciodată să știe c-o pierduse; poate Mogien n-avea să-l mai găsească, sau poate era deja mort.... Alungă gândul acela. Mogien îl căuta – aceasta trebuia să fie ipoteza lui de pornire. Îl căuta pe drumurile

spre sud. Ce alt plan își făcuseră ei, decât să meargă în sud – și acolo să găsească dușmanul sau, dacă toate presupunerile lui fuseseră greșite, să nu-l găsească? Dar cu Mogien sau fără el, avea să înainteze către sud.

Plecară în zori, urcând colinele de pe țărm în lumina palidă și ajungând în vârful lor atunci când, răsărind, soarele dezvălui o câmpie înaltă și pustie, întinzându-se până la linia orizontului, brăzdată de umbrele prelungi ale tufișurilor. Se părea că Piai avusese dreptate, afirmând că la sud de golf nu trăia nimeni. Mogien, cel puțin, ar fi trebuit să-i vadă de la kilometri depărtare. Porniră spre sud.

Era ger, dar văzduhul se limpezise, Yahan purta toate hainele, iar Rocannon numai costumul. Din când în când, traversară pâraie ce coborau înspre golf și-și potoliră setea cu apa lor. În ziua aceea și în cea următoare, se hrăniră cu rădăcinile unei plante numite peya și cu două viețuitoare mici, asemănătoare unor iepuri, țopăind prin aer cu cioturile lor de aripi. Yahan le doborâse din zbor cu ajutorul unui băț și le fripsese la un foc de crenguțe. Nu zăriseră niciun alt animal. Câmpia se întindea netedă și tăcută, lipsită de copaci sau de drumuri.

Copleșiți de imensitate, bărbații stăteau lângă foc, tăcuți sub amurgul uriaș. La intervale mari, de sus de tot se auzeau niște chemări îndepărtate precum bătăile pulsului noaptea. Erau barilorii, rudele sălbatice mai mari ale herilorilor domestici, călătorind în migrația lor de primăvară, spre nord. Pentru câteva clipe, stelele se acopereau de stoluri gigantice, însă niciodată nu răsuna mai mult de un strigăt, ca un impuls pe vânt.

– De pe care stea vii tu, Olhor? întrebă încetișor Yahan, ridicând privirea.

– M-am născut pe o lume numită Hain de cei din neamul mamei mele și Davenant de cei din partea tatălui. Voi numiți soarele de acolo Coroana Iernii. Dar am părăsit-o de mult...

– Deci voi, Oamenii Stelelor, nu sunteți un singur popor?

– Suntem multe sute de neamuri. După sânge, aparțin pe de-a întregul rasei mamei mele; tata, care era terrian, m-a adoptat.

Acesta este obiceiul atunci când se căsătoresc oamenii din specii diferite, care nu pot concepe copii. Cum ar fi, de pildă, dacă unul din neamul tău s-ar însura cu o femeie Fian.

– Așa ceva nu se întâmplă, interveni sec smiromul.

– Știu. Dar cei de pe Terra și Davenant seamănă între ei, la fel cum semănăm noi doi unul cu celălalt. Puține lumi au rase atât de diferite cum sunt aici. De cele mai multe ori, există un singur neam, destul de asemănător nouă, iar restul sunt fiare lipsite de grai.

– Ai văzut multe lumi, rosti visător tânărul, încercând să-și închipuie.

– Prea multe. După timpul vostru, am patruzeci de ani, dar m-am născut acum o sută patruzeci de ani. O sută i-am pierdut fără să-i trăiesc, călătorind între lumi. Dacă m-aș întoarce pe Pământ sau pe Davenant, bărbații și femeile pe care-i știam ar fi morți de un veac. Pot doar merge mai departe; sau să mă opresc, undeva... Ce-a fost asta?

Senzația unei prezențe păru că amuțește și foșnetul vântului prin iarba înaltă. La marginea cercului de lumină aruncat de foc mișcă ceva – o umbră uriașă, întunecată. Rocannon îngenunche, încordat; Yahan sări de lângă foc.

Nimic nu se clintea. Vântul foșnea prin iarbă, sub lumina palidă. La orizont, stelele sclipeau limpezi, neumbrite.

– Cei doi reveniră lângă foc.

– Ce-a fost asta? întrebă etnologul.

Yahan clatină din cap.

– Piai a pomenit de... ceva...

Dormiră iepurește, fiecare încercând să-l convingă pe celălalt să rămână de veghe. Când sosiră zorile cele lungi, amândoi erau frânți de oboseală. Căutară urme sau semne acolo unde li se păruse că stătuse creatura, însă iarba fragedă era neatinsă. Înăbușiră focul și porniră către sud, orientându-se după soare.

Crezuseră că în scurtă vreme aveau să traverseze un alt pârâu, dar nu se întâmplă așa. Fie că apele curgeau acum pe direcția nord-sud, fie, pur și simplu, că nu mai există. Câmpia, care părea neschimbată, devenise puțin mai uscată și mai cenușie. În dimineața

aceea nu mai zăriră niciun tufiș peya, doar iarba aspră, sur-verzuie, înălțându-se până la cer.

La amiază, Rocannon se opri.

– Nu-i bine, Yahan, rosti el.

Smiromul își frecă ceafa privind în jur, apoi întoarse chipul tânăr, obosit și slăbit, către Rocannon.

– Dacă dorești să continui, Lord, te urmez.

– Nu putem reuși fără apă și alimente. O să furăm o barcă de pe coastă și ne întoarcem în Hallan. Așa n-are rost. Haide.

Se răsuci și porni spre nord. Yahan i se alătură. Cerul înalt ardea albastru, vântul șuiera întruna prin iarba nesfârșită. Hilferul mergea monoton, cu umerii ușor gârboviți, înaintând pas cu pas în exil permanent și înfrângere. Nu se întoarse când Yahan se opri.

– Vântelegari.

Atunci înălță ochii și-i văzu, trei grifoni-pisici uriași, rotindu-se și coborând către el, cu ghearele rășchirate și aripile negre pe fundalul cerului senin și fierbinte.

Partea a doua

RĂTĂCITORUL

6

Mogien sări de pe armăsarul lui. Înainte ca picioarele animalului să atingă pământul, alergă spre Rocannon și-l îmbrățișă ca pe un frate. În glasul lui răsuna fericirea și ușurarea:

– Pe lancea lui Handin, Lord al Stelelor! de ce umbli dezbrăcat prin pustiul acesta? Cum de-ai ajuns atât de departe în miazăzi, mergând spre miazănoapte? Ești... Îl zări pe Yahan și se întrerupse.

– Yahan mi-a jurat credință, vorbi hilferul.

Mogien nu spuse nimic. După ce-și înfrână vizibil o izbucnire, începu să surâdă, apoi hohoti:

– Ne-ai învățat datinile ca să-mi furi slujitorii, Rocannon? Dar cine te-a jefuit de straie?

– Olhor nu poartă o singură piele, interveni Kyo, ivindu-se cu pasul său ușor peste iarbă. Bun sosit, Lord al Focului! Ieri noapte te-am auzit în minte.

– Kyo ne-a dus la tine, încuviință Mogien. De când am pus piciorul pe țărmul Fiernului, cu zece zile în urmă, el n-a scos un cuvânt, dar aseară, pe malul golfului, când răsărea Lioka, a ascultat

lumina lunii și-a zis: „Acolo!" La revărsatul zorilor, am zburat încotro arătase și te-am găsit.

– Unde-i Iot? întrebă Rocannon, văzându-l numai pe Raho ținând frâiele vântelegarilor.

– Mort, răspunse Lordul Hallanului fără să-i tresară un mușchi de pe chip. Olgyor ne-au atacat pe plajă, în ceață. N-aveau arme, doar pietre, însă erau mulți. Iot a fost ucis, iar tu ai dispărut. Ne-am ascuns într-o văgăună, în stâncile țărmului, până ce armăsarii au zburat iarăși. Raho a plecat iscoadă și-a auzit povestindu-se despre un străin care stătea în mijlocul flăcărilor fără să ardă și purta o nestemată vineție... Când bidiviii au fost în stare să zboare, am plecat spre fortăreața lui Zgama și, negăsindu-te acolo, i-am aruncat torțe de pe acoperiș și i-am alungat cirezile în pădure, apoi am pornit să te căutăm pe malurile golfului.

– Nestemata, Mogien, îl opri Rocannon; Ochiul Mării – am fost nevoit să ne răscumpărăm cu ea. N-o mai am.

– Colierul? îl privi tânărul. Ai dat colierul lui Semley? Nu ca să răscumperi viața ta – cine te poate răni? Ca să salvezi acea viață lipsită de valoare a unui răzvrătit? Nu-mi prea onorezi moștenirea! Ia, ține-l, nu se pierde atât de ușor!

Hohoti, roti ceva prin aer și-l azvârli, scânteind, spre Rocannon care-l prinse și rămase cu gura căscată, piatra albastră arzându-i în palmă, pe lanțul de aur.

– Ieri, pe celălalt țărm al golfului, am întâlnit doi Olgyor ducând un altul mort. Ne-am oprit să-i întrebăm despre un călător gol, pe care l-ar fi putut zări, însoțit de sluga lui nevrednică. Unul dintre ei s-a azvârlit în genunchi și ne-a povestit totul și astfel am luat giuvaierul de la celălalt. Împreună cu viața lui, deoarece ni s-a împotrivit, luptând. Atunci am știut că ai traversat apa; iar Kyo ne-a adus la tine. Dar de ce te îndreptai către miazănoapte, Rocannon?

– Ca să... caut apă.

– Înspre apus este un râu, interveni Raho. L-am zărit cu puțin înainte de-a vă găsi.

– Să mergem acolo. Yahan și cu mine n-am băut de aseară.

Încălecară vântelegarii, Yahan cu Raho, iar Kyo pe vechiul lui loc, în spatele etnologului. Iarba aplecată de vânt coborî sub ei, și porniră spre sud-vest între câmpia vastă și soare.

Poposiră lângă râul ce șerpuia limpede și molcom prin șesul lipsit de flori. În sfârșit, Rocannon putu să-și dezbrace impermstraiul și își puse o cămașă și o mantie a lui Mogien. Mâncară pesmeți aduși din Tolen, rădăcini de peya și patru iepuri cu aripi scurte, doborâți de Raho și Yahan, care era în culmea fericirii regăsind arcul și săgețile. Aici, pe câmpie, animalele zburau aproape direct spre vânători și-i lăsau pe vântelegari să le înhațe în timpul zborului, necunoscând teama. Micuțele creaturi verzi, violete și galbene, denumite Kilar, cu aripi transparente și zbârnâitoare asemănătoare insectelor – deși de fapt erau marsupiale minuscule –, n-aveau frică aici; se roteau curioase în jurul capetelor călătorilor și, zgâindu-se cu ochi rotunzi, aurii, poposeau pentru o clipă pe mâna ori genunchiul cuiva, pentru ca imediat să fugă în alt loc. Se părea că toată seva aceea imensă era lipsită de viață inteligentă. Mogien spuse că, zburând deasupra șesului, nu zărise nici oameni, nici alte ființe.

– Astă-noapte, când stăteam lângă foc, ni s-a părut că vedem o creatură... rosti Rocannon ezitând, deoarece nici acum nu știa dacă zăriseră într-adevăr ceva. De lângă foc, Kyo înălță ochii spre el; descheindu-și centura cu spadele duble, Mogien nu zise nimic.

Ridicară tabăra când se iviră zorile și toată ziua călăriră vântul între câmpie și soare. Zborul deasupra șesului era tot atât de plăcut pe cât fusese de epuizant mersul pe jos. Continuară călătoria în următoarea zi și, cu puțin înaintea amurgului, în vreme ce scrutau terenul în căutarea unuia dintre pârâiașele ce întrerupeau rareori întinderea de iarbă, Yahan se răsuci în șa și strigă:

– Olhor! Privește înainte!

În depărtare, spre sud, orizontul era întrerupt de o linie cenușie, ușor vălurită.

– Munții! zise hilferul și, în aceeași clipă, îl auzi îndărătul său pe Kyo, trăgându-și brusc răsuflarea, parcă înfricoșat.

Ziua următoare, șesul începu să se ridice, treptat, în coline dulci și dâmbulețe – valuri uriașe pe o mare liniștită. Din când în când, pe deasupra lor treceau pâlcuri de nori plutind spre miazănoapte, iar la distanță puteau zări înălțându-se ținutul întunecat și învălurat. Spre seară, munții se distingeau limpede; în vreme ce câmpia era scufundată în penumbră, piscurile micuțe și îndepărtate din sud continuau să strălucească, aurii. Pe măsură ce sclipirea lor se estompă, răsări luna Lioka, urcând aidoma unei stele galbene, uriașă și grăbită. Feni și Feli scânteiau deja, deplasându-se ceva mai lin către vest. Heliki se ivi ultima și le urmă pe celelalte, variindu-și luminozitatea într-un ciclu de o jumătate de oră, luminând și pălind. Rocannon stătea întins pe spate și privea, printre tulpinile înalte și negre ale ierbii, complexitatea lentă și strălucitoare a dansului lunilor.

În dimineața următoare, când se pregătea, împreună cu Kyo, să încalece vântelegarul tărcat, Yahan îl preveni, oprindu-se lângă capul animalului:

– Astăzi, călărește-l cu grijă, Olhor.

Armăsarul scutură din cap, cu o tuse și un mârâit prelung, reluate și de surul lui Mogien.

– Ce-i supără?

– Foamea! răspunse Raho, înfrânându-și cu greutate bidiviul alb. S-au ghiftuit cu herilorii lui Zgama, însă de când am pornit pe deasupra câmpiei n-au mai găsit nimic de vânat, iar țopăitorii ăștia nu le-ajung nici pe o măsea. Strânge-ți bine mantia, Lord Olhor – dacă se desface și ajunge în preajma fălcilor telegarului, tu vei fi prânzul său.

Raho, al cărui păr castaniu și piele erau mărturia atracției simțite de vreun nobil Angyn față de una din străbunicile lui, era mai direct și mai ironic decât majoritatea smiromilor. Mogien nu-l dojenea niciodată, iar asprimea lui Raho nu ascundea credința nestrămutată în lordul său. Se apropia de vârsta mijlocie și cu siguranță considera călătoria drept o nebunie, dar fără îndoială nici nu s-ar fi gândit să nu intre în orice primejdie alături de tânărul lui stăpân.

Yahan dădu drumul hăţurilor şi sări înapoi de lângă armăsarul lui Rocannon, care ţâşni în aer precum un arc eliberat. Toată ziua cei trei telegari zburară dezlănţuiţi, neobosiţi către terenurile de vânătoare simţite sau adulmecate în sud, iar vântul nordic le grăbi zborul. Dedesubtul barierei plutitoare de munţi, pantele împădurite se înălţau tot mai întunecate şi mai distincte. Pe câmpie începuseră să apară copaci, pâlcuri şi crânguri aidoma unor insule în oceanul de ierburi. Dumbrăvile se transformară în păduri, întrerupte de poieni verzi. Cu puţin înaintea amurgului, coborâră lângă un loc micuţ, acoperit de stufăriş, între dealuri. Mişcându-se rapid şi precaut, cei doi smiromi desfăcură toate ranițele şi harnaşamentul de pe telegari, se retraseră şi-i lăsară să plece. Animalele se înălţară, mugind şi bătând din aripi, şi dispărură peste câteva coline, zburând în trei direcţii diferite.

– Se vor întoarce după ce se satură, îi explică Yahan lui Rocannon, sau când Lordul Mogien va sufla în fluierul său mut.

– Uneori, aduc tovarăşi cu ei – sălbatici, adăugă Raho, zărindu-l pe hilfer.

Mogien şi smiromii se împrăştiară, vânând iepuri-zburători sau orice altceva găseau; Rocannon dezgropă câteva rădăcini groase de peya şi, învelindu-le în frunze, le puse la copt în cenuşa focului de tabără. Era expert în a supravieţui în orice mediu şi-l încânta genul acesta de provocare; zilele de zbor continuu, de permanentă foame de-abia amăgită, de dormit pe pământ sub vântul primăverii îl întăriseră, ascuţindu-i simţurile, şi-l sensibilizaseră înaintea oricărei senzaţii sau impresii. Ridicându-se, îl văzu pe Kyo la marginea lacului – o siluetă firavă nu mai înaltă decât trestiile ce creşteau până departe de apă. Privea munţii, copleşind oţelii cerul sudic, adunând pe piscuri toţi norii şi tăcerea văzduhului. Venind lângă pitic, Rocannon îi surprinse expresia, în acelaşi timp nefericită şi înverşunată. Fără să se întoarcă, Fianul vorbi cu glasul său uşor şovăitor:

– Olhor, ai din nou nestemata.

– Încerc să scap de ea, surâse etnologul.

– Acolo sus... acolo sus va trebui să dai ceva mai mult decât aur și pietre prețioase... Ce vei da acolo, Olhor, în locurile reci și înalte, în locurile cenușii? De la foc la ger...

Rocannon îl auzea și-l privea, totuși nu-i zărea buzele mișcându-se. Îl străbătu un fior și-și închise mintea, retrăgându-se ca înaintea atingerii unei esențe stranii, de propria lui identitate și umanitate. După un minut, Kyo se întoarse, calm și zâmbitor ca întotdeauna, și rosti cu vocea lui obișnuită:

– Dincolo de dealurile acestea, dincolo de codri, în văile verzi există Fiia. Neamul meu iubește văile, chiar și aici, lumina soarelui și vâlcelele. S-ar putea să găsim așezările lor, după câteva zile de zbor.

Ceilalți se bucurară atunci când Rocannon le spuse vestea.

– Credeam că nu vom găsi ființe vorbitoare aici, comentă Raho. Un ținut atât de bogat, și totuși pustiu.

Privind o pereche de kilari dansând deasupra lacului ca niște ametiste înaripate, Mogien vorbi:

– N-a fost dintotdeauna pustiu. Neamul meu l-a străbătut cu mult timp în urmă, în vremea dinaintea eroilor, înainte ca Hallanul să fie ridicat sau mărețul Oynhall, înainte de marea lovitură a lui Hendin ori de moartea lui Kirfiel pe Colina Orren. Noi am venit din miazăzi, în corăbii cu capete de dragoni, și-am găsit în Angien un popor sălbatic, ascunzându-se prin codri și grote, un popor cu fețe palide. Cunoști cântecul, Yahan, balada lui Orhogien...

Călărind vântul,
călcând iarba,
scrutând marea,
spre steaua Brehen
pe cărarea Liokei...

Cărarea Liokei merge din miazăzi în miazănoapte. Bătăliile din cântec povestesc cum noi, Angyar, am luptat și-am cucerit vânătorii sălbatici, Olgyor, singurii asemănători nouă în Angien: căci noi toți suntem o singură rasă, Liuar. Balada nu pomenește însă de munți. Este un cântec străvechi, poate că începutul i s-a pierdut.

Sau poate că neamul meu vine din dealurile acestea. Ținutul este fără cusur – păduri pentru vânătoare, dealuri pentru turme și înălțimi pentru cetăți. Totuși, se pare că nimeni nu sălășluiește aici...

În seara aceea, Yahan nu mai cântă din lira lui cu coarde de argint; și toți dormiră agitați, poate pentru că vântelegarii lipseau și dealurile păstrau o încremenire de moarte, de parcă nicio creatură nu îndrăznea să clintească noaptea.

Ziua următoare plecară, considerând că terenul de lângă lac era prea mocirlos, și înaintară încetișor, oprindu-se adesea pentru a vâna sau a aduna ierburi proaspete. După-amiază ajunseră la un deal a cărui coamă era cocoșată și zimțată, ducându-te cu gândul la rămășițele unui castel năruit, ascuns sub iarbă. Nu mai exista nicio ruină, însă puteau urmări sau ghici unde fusese curtea de zbor într-o vreme atât de îndepărtată încât nici legendele n-o mai pomeneau. Poposiră acolo, deoarece vântelegarii îi puteau găsi cu ușurință, când reveneau.

Pe la mijlocul lungii nopți, Rocannon se trezi și se sculă în capul oaselor. Cu excepția micuței Lioka, lunile apuseseră, și focul se stinsese. Călătorii nu organizaseră niciun fel de pază peste noapte. Mogien stătea în picioare, la vreo cinci metri depărtare, nemișcat – o siluetă înaltă și vagă sub lumina stelelor. Toropit încă de somn, îl privi, întrebându-se de ce mantia îl făcea să pară atât de înalt și îngust în umeri. Ceva era în neregulă. Haina Angya atârna pe umeri precum acoperișul unei pagode, dar, chiar fără mantie, Mogien avea un piept extrem de lat. De ce stătea acolo, atât de înalt, gârbov și sfrijit?

Silueta se întoarse încet și chipul nu era al lui Mogien.

– Cine ești? tresări Rocannon, cu glasul răgușit în liniștea de moarte. Lângă el, Raho se trezi, privi în jur, înălță arcul și sări în picioare.

Înapoia străinului înalt se mișca lin ceva – un altul asemănător primului. De jur împrejurul lor, peste ruinele acoperite cu iarbă, sub scânteierea stelelor, se ridicară siluete înalte, subțiratice, tăcute, cu mantii bogate și capetele plecate. Lângă focul rece se aflau numai Rocannon și Raho.

– Lord Mogien! strigă smiromul.

Nici un răspuns.

– Unde-i Mogien? Cine sunteți voi? Vorbiți...

Fără un cuvânt, străinii începură să înainteze încet. Raho încordă o săgeată. Continuând să păstreze tăcere, siluetele crescură brusc și straniu, mantiile lor deschizându-se de ambele părți, și atacară simultan din toate direcțiile, avansând în salturi înalte și lente. Luptându-se cu ele, etnologul se căznea să se trezească din vis – trebuia să fie un vis; încetineala gesturilor, tăcerea lor, toate erau ireale și nu le putea simți loviturile. Însă el purta costumul. Îl auzi pe Raho, răcnind disperat:

– Mogien!

Atacatorii îl copleșiseră prin număr și greutate pe Rocannon, doborându-l la pământ, apoi, înainte de-a încerca să se elibereze, fu ridicat cu capul în jos, într-o mișcare pendulatorie, amețitoare. Pe când se zbătea, străduindu-se să scape de nenumăratele mâini ce-l țintuiau, văzu dealurile luminate de stele și pădurile legănându-se și balansându-se dedesubtul lui, hăt departe. Simți cum i se învârte creierul și se agăță cu ambele brațe de membrele subțiri ale creaturilor ce-l ridicaseră. Erau peste tot în jurul său, ținându-l cu mâinile, iar văzduhul era plin de fâlfâiturile aripilor negre.

Merseră așa multă vreme, și uneori mai încercă să se deștepte din spaima aceea monotonă, din glasurile moi și șuierătoare dimprejur, din nenumăratele bătăi ale aripilor, zgâlțâindu-l ușor dar permanent. Apoi, deodată, zborul se preschimbă într-o planare prelungă, brațele puternice, și totuși moi, îi dădură drumul și căzu. N-avea niciun fel de rană, însă era prea amețit pentru a se ridica, așa încât rămase întins și privi în jur.

Zăcea pe un caldarâm din plăcuțe de ceramică netede, șlefuite. La dreapta și la stânga lui se ridicau ziduri argintii în lumina zorilor, înalte, drepte și lustruite, parcă tăiate din oțel. Înapoia sa, o stradă cu case albe, lipsite de ferestre, perfect aliniate, toate identice, o perspectivă geometrică pură în limpezimea lipsită de umbre a dimineții. Era un oraș, nu un sătuc din epoca de piatră sau o fortăreață din epoca bronzului, ci un oraș măreț, sobru și grandios,

puternic și riguros, produsul unei tehnologii avansate. Rocannon se ridică, în continuare amețit.

Pe măsură ce lumina sporea, deslușì câteva forme risipite prin curte, aidoma unor grămăjoare; într-una din ele se întrezărea ceva galben. Ca un șoc ce-i spulberă transa, văzu chipul oacheș de sub ciuful de păr blond. Ochii lui Mogien erau deschiși, privind cerul fără să clipească.

Toți cei patru tovarăși ai săi zăceau la fel; rigizi, cu ochii deschiși. Figura lui Raho era hidos contorsionată. Până și Kyo, care păruse invulnerabil prin însăși fragilitatea lui, stătea nemișcat, reflectând cerul alburiu în ochii săi mari.

Cu toate acestea, răsuflau, în respirații prelungi și de-abia auzite, la interval de câteva secunde; Rocannon își lipi urechea de pieptul lui Mogien și îi auzi bătăile inimii, foarte slabe și lente, venind parcă de la mare depărtare.

Un șuier în aerul dindărătul său îl făcu să se ghemuiască pe jos instinctiv și să rămână tot atât de nemișcat ca și trupurile paralizate din jur. Niște mâini îl traseră de umeri și de picioare. Fu întors cu fața în sus și se pomeni privind un chip: un chip mare, prelung, grav și frumos. Capul smead era lipsit de păr, neavând nici măcar sprâncene. De sub pleoapele mari și fără gene priveau ochi aurii, limpezi. Gura, mică și delicat conturată, era închisă. Mâinile moi, însă puternice, îi prinseră fălcile și-i deschiseră gura. O altă ființă înaltă se aplecă deasupra lui, și hilferul tuși și se înecă, atunci când pe gât i se turnă un lichid – apă călduță, grețoasă și stătută. Cele două făpturi îi dădură drumul. Se ridică în picioare, scuipând, și vorbi.

– Mă simt bine, lăsați-mă în pace!

Ființele se întorseseră deja cu spatele. Se aplecaseră peste Yahan, una forțându-i maxilarele deschise, cealaltă turnând apă dintr-un vas lung, argintiu.

Erau foarte înalte, subțiratice, semiumanoide; puternice și delicate, deplasându-se destul de stângaci și lent pe sol, care nu era mediul lor. Piepturile înguste ieșeau dintre mușchii unor aripi prelungi și catifelate, ce coborau curbându-se pe spinări aidoma unor pelerine

cenușii. Picioarele erau subțiri și scurte, iar capetele oacheșe și nobile păreau gârbovite, datorită proeminenței superioare a aripilor.

Manualul lui Rocannon zăcea sub apele acoperite de cețuri ale canalului, însă memoria îi aminti: *Ființe cu Inteligență Dezvoltată, Specie neconfirmată? 4: Umanoizi uriași trăind în orașe întinse (?).* Iar el avea șansa confirmării, de-a vedea primul o specie nouă, o cultură inedită, un posibil nou membru al Ligii. Frumusețea ordonată și riguroasă a clădirilor, bunăvoința impersonală a celor două figuri angelice care aduseseră apă, tăcerea lor maiestuoasă, toate acestea îi inspirau respect și teamă. Nu mai văzuse niciodată o asemenea rasă, în nicio lume. Se apropie de cele două făpturi, care-i dădeau apă lui Kyo, și întrebă cu un respect sfios:

– Vorbiți graiul comun, lorzi înaripați?

Nu-l băgară în seamă. Cu mersul lor ușor săltat, se apropiară de Raho și-i turnară forțat apă prin gura contorsionată. Lichidul curse pe obrajii smiromului. Merseră apoi la Mogien, și Rocannon îi urmă.

– Ascultați-mă, rosti el, trecând în fața lor, dar amuți: brusc, își dădu seama, tulburat, că ochii largi și aurii erau lipsiți de vedere; ființele erau oarbe și surde. Nici nu-i răspunseră și nici nu-l priviră, ci se îndepărtară, înalte, eterice, acoperite de la gât până la călcâie în aripile moi. Iar poarta coborî lin înapoia lor:

Adunându-și puterile, Rocannon trecu pe la fiecare tovarăș al său, sperând să găsească un leac împotriva paraliziei. Nu se zărea nicio schimbare. La toți întâlni aceeași răsuflare rară și bătăi ale inimii de-abia auzite – la toți, cu o excepție. Pieptul lui Raho era nemișcat și chipul său schimonosit se răcise. Apa nu i se uscase încă pe obraji.

Furia întrecu uimirea plină de venerație a hilferului. De ce îngerii-oameni îi tratau ca pe niște animale capturate? Își părăsi tovarășii, traversă curtea și, prin poarta lipsită de partea superioară, ieși pe strada incredibilului oraș.

Nu se clintea nimic. Toate ușile erau închise. Înalte și lipsite de ferestre, fațadele sidefii se ridicau tăcute, una după alta, sub primele raze ale soarelui.

Rocannon numără șase intersecții înainte de-a ajunge la capătul străzii: un zid. Cu o înălțime de cinci metri, se întindea fără nicio deschidere în ambele direcții; bănuind absența unei porți, bărbatul nu mai urmă drumul de circumferință. Ce nevoie ar fi avut de porți niște creaturi înaripate? Reveni pe strada radială, până la clădirea centrală de unde pornise, singura construcție diferită, și mai înaltă, față de casele argintii dispuse în rânduri geometrice. Intră în curte. Locuințele erau închise, străzile curate și goale, cerul pustiu; nu se auzea decât zgomotul pașilor săi.

Ciocăni în ușa din capătul curții. Niciun răspuns. O împinse și ușa se deschise.

Înăuntru era un întuneric călduț, un foșnet slab și o foială, o senzație de lărgime, de spațiu. Pe lângă el se clătină o siluetă înaltă, se opri și rămase nemișcată. În lumina încă palidă a răsăritului, pătrunsă prin ușa de la intrare, etnologul zări ochii galbeni ai făpturii înaripate deschizându-se și închizându-se încetișor. Soarele le orbea. Zburau prin ținut și umblau pe străzile lor argintii numai noaptea.

Așezându-se înaintea privirii aceleia impenetrabile, Rocannon adoptă poziția pe care hilferii o numeau „DGD" – Deschiderea Generală a Dialogurilor – o atitudine dramatică, receptivă, și întrebă în galactică:

– Cine-i conducătorul vostru?

Rostită adecvat, întrebarea căpăta, de obicei, răspuns. Nu și de data aceasta. Înaripatul îl privi fix, clipi o dată, cu o impasibilitate mai presus de dispreț, închise ochii și rămase locului, aparent adormit.

Ochii lui Rocannon se obișnuiseră cu semiîntunericul și zărea acum, întinzându-se sub bolți, în penumbra caldă, șiruri, grupuri și cete de siluete cu aripi, sute și sute, toate nemișcate, cu ochii închiși.

Păși printre ele, fără ca acestea să se clintească.

Cu mult timp în urmă, pe Devenant, planeta lui natală, străbătuse un muzeu plin de statui, un eonii privind în sus, la chipurile încremenite ale străvechilor zei Hainish.

Adunându-și tot curajul, atinse unul – una? puteau foarte bine să fie femele – pe braț. Ochii aurii se deschiseră și capul fermecător se întoarse către el, întunecat deasupra lui în penumbră.

– Hassa! rosti înaripatul și, aplecându-se iute, îi sărută umărul, după aceea se îndepărtă trei pași, își plie mantaua de aripi și rămase înlemnit, cu ochii închiși.

Hilferul își urmă drumul, bâjbâind prin semiîntunericul pașnic și gălbui al sălii uriașe, până găsi o altă trecere, deschisă din podea până la plafonul înalt. Încăperea următoare era ceva mai luminoasă, orificiile minuscule din tavan scăldând în auriu firișoarele de praf. Pereții se curbau, de ambele părți, ridicându-se către bolta îngustă. Părea un culoar de trecere circular, înconjurând cupola centrală – inima orașului radial. Zidul interior era minunat împodobit cu un model de triunghi și hexagoane, complicat întrepătrunse și repetându-se până la tavan. Entuziasmul etnologic al lui Rocannon reveni. Ființele acelea erau niște artiști constructori. Fiecare suprafață a uriașei clădiri era netedă și fiecare îmbinare, precisă; concepția era splendidă, iar execuția, ireproșabilă. Doar o cultură avansată putea realiza așa ceva. Cu toate acestea, niciodată nu întâlnise atâta insensibilitate la o rasă evoluată cultural. La urma urmei, de ce-i aduseseră aici? În tăcuta lor aroganță angelică, îi salvaseră de o primejdie nocturnă sau foloseau alte rase ca sclavi? În acest caz, era ciudat modul în care ignoraseră aparenta lui imunitate față de agentul paralizator. Poate comunicau fără cuvinte; totuși, el înclina să creadă, în palatul acesta incredibil, că explicațiile puteau consta în existența unei inteligențe situate pur și simplu în afara umanului. Continuă să meargă, descoperind în zidul interior al coridorului o a treia ușă, de data aceasta foarte scundă, astfel încât el trebuia să se aplece, iar un înaripat era nevoit să se târască.

Înăuntru găsi aceeași penumbră călduță, gălbuie și dulce-mirositoare dar aici foiau, fosneau și șopteau cu un murmur blând de voci și mișcări line nenumărate trupuri și aripi. Hăt departe, vârful cupolei se întrevedea auriu. O rampă lungă urca într-o spirală ușor ascendentă, pe lângă pereți, până sus. Ici-colo, pe rampă, se întrezăreau mișcări, și de două ori o siluetă, micuță de la depărtare, își

desfăcu aripile și zbură fără niciun zgomot de-a curmezișul uriașului cilindru de aer galben. Îndreptându-se către piciorul rampei, văzu ceva prăbușindu-se de la mijlocul spiralei și izbindu-se de podea cu un pocnet surd. Trecu destul de aproape de locul respectiv. Era leșul unui înaripat. Deși impactul îi zdrobise țeasta, nu se zărea sânge. Corpul era micuț, aripile nu erau încă deplin formate.

Continuă cu încăpățânare să urce rampa.

Cam la zece metri deasupra podelei găsi în zid o nișă triunghiulară, unde se ghemuiau înaripații, tot dintre cei mici și scunzi, cu aripi boțite. Erau nouă, grupați câte trei la intervale egale, în jurul unei siluete mari și albicioase, pe care Rocannon o cercetă o vreme, până deslușì botul și ochii deschiși și goi. Era un vântelegar viu, paralizat. Gurile micuțe și delicate ale celor nouă înaripați se aplecau întruna spre el, sărutându-l.

O altă izbitură pe dușumeaua sălii. Alergând încetișor, Rocannon îl privi în treacăt. Era trupul secătuit, supt al unui barilor.

Traversă culoarul înalt și ornat și se strecură cât putu de repede și tăcut printre siluetele adormite din sală. Ieși în curte. Era pustie. Razele albe și piezișe ale soarelui străluceau pe caldarâm. Tovarășii săi dispăruseră. Fuseseră transportați pentru larve, acolo, în încăperea boltită, pentru a fi supți.

7

Genunchii etnologului cedară. Se așeză pe pavajul roșu lustruit și încercă să-și stăpânească teama, pentru a se gândi ce putea face. Ce putea face? Trebuia să revină în dom și să încerce să-i scoată pe Mogien, Yahan și Kyo. La gândul întoarcerii printre creaturile înalte și angelice, ale căror capete nobile adăposteau creieri degenerați, sau specializați la nivelul insectelor, simți un fior rece pe ceafă; însă trebuia s-o facă. Prietenii săi erau acolo și el trebuia să-i salveze. Oare larvele și doicile acestora din dom erau îndeajuns de adormite pentru a nu interveni? Renunță să-și mai pună

întrebări. Mai întâi era necesar să verifice zidul exterior de jur împrejur, deoarece dacă nu exista nicio poartă, totul era inutil. Nu-i putea trece peste un perete înalt de cinci metri.

Existau pesemne trei caste, reflectă, parcurgând strada tăcută: doici pentru larvele din dom, constructori și vânători în încăperile exterioare, iar în clădirile acestea, poate cei fertili, clocitorii și depunătorii de ouă. Cei doi care îl adăpaseră trebuiau să fie doici, păstrând în viață prăzile paralizate până erau consumate de larve. Îi dăduseră apă și lui Raho, deși era mort. Cum de nu înțelesese că erau lipsiți de inteligență? Dorise să-i considere raționali, pentru că arătau atât de îngerește umani. *Specie norocoasă 74,* se adresă el cu furie *Manualului* scufundat. În același moment, în dreptul următoarei intersecții, ceva țâșni, traversând strada – o creatură măruntă, castanie, a cărei mărime erau greu de apreciat în perspectiva ireală a fațadelor identice. În mod vădit, nu aparținea orașului. Cel puțin, îngerii-insecte aveau paraziți în minunatul lor stup, iar Rocannon se deplasă rapid în liniștea stranie, ajunse la zidul exterior și porni spre stânga, de-a lungul lui.

Puțin mai departe, aproape de baza peretelui argintiu, era ghemuit unul din animalele cafenii. Așezat pe toate cele patru labe, nu era mai înalt decât genunchiul său. Spre deosebire de majoritatea creaturilor cu inteligență scăzută de pe planetă, era apter. Se strânsese ghem, părând înspăimântat, iar Rocannon îl ocoli, încercând să nu-l sperie, și trecu mai departe. Din câte vedea, zidul curb nu mai prezenta nicio deschidere.

– Lord, se auzi de nicăieri un glas firav, Lord!

– Kyo! se întoarse bărbatul și vocea sa reverberă.

Nicio mișcare. Clădiri albe, umbre negre, liniște.

Animalul cel mic și castaniu țopăi către el.

– Lord, strigă, Lord, o, vine, vine! O, vine! Lord!

Rocannon rămase locului, holbându-se. Creatura se așeză înaintea lui, pe vine. Gâfâia și bătăile inimii îi zguduiau pieptul îmblănit pe care erau încrucișate brațele negre, mititele. Ochii întunecați îl priveau speriați. Repetă într-un grai comun stâlcit:

– Lord...

Bărbatul îngenunche. Gândurile îi alergau, privind făptura. În cele din urmă, vorbi cu blândețe:

– Nu știu cum să-ți spun.

– O, vine, se bâlbâi ființa micuță. Lorzi... lorzi. Vine!

– Ceilalți lorzi... prietenii mei?

– Prieteni. Prieteni. Castel. Lorzi, castel, foc, vântelegar, zi, noapte, foc. O, vine!

– O să vin, încuviință Rocannon.

Animalul țopăi de îndată și etnologul porni după el. Se întoarseră pe strada radială, apoi apucară spre nord și trecură printr-una din cele douăsprezece intrări ale domului. Acolo, în curtea cu caldarâm roșu, zăceau cei patru tovarăși ai săi. Mai târziu, când avu vreme să se gândească, își dădu seama că ieșise din dom într-o altă curte și de aceea nu-i găsise.

Lângă Yahan așteptau alte cinci făpturi cafenii, într-un grup destul de ceremonios. Rocannon îngenunche din nou, pentru a fi la înălțimea lor, și schiță o plecăciune:

– Bun găsit, bun găsit, repetară ființele, apoi una dintre ele, cu blana neagră în jurul botului, spuse:

– Bun găsit, mici lorzi, rosti el.

– Kiemhrir.

– Voi sunteți Kiemhrir?

Creaturile se plecară iute, imitându-i reverența.

– Eu sunt Rocannon Olhor. Venim din miazănoapte, din Angien, din castelul Hallan.

– Castel, îl îngână Smolitul. Glasul său subțire și ascuțit tremura de seriozitate. Reflectă o vreme, scărpinându-se în cap: Zile, noapte, ani, ani, zise el. Lorzi pleacă. Ani, ani, ani... Kiemhrir nu pleacă. Privi întrebător spre om.

– Kiemhrir... au rămas aici? întrebă Rocannon.

– Rămas! strigă Smolitul cu o putere nebănuită. Rămas! Rămas!

Toți ceilalți murmurară parcă fericiți:

– Rămas...

– Zi, arătă hotărât Smolitul către soare, lorzi vin. Pleacă?

– Da, vom pleca. Ne puteți ajuta?

– Ajută! făcu Kimherirul, pronunțând cuvântul la fel de încântat, avid. Ajută pleacă. Lord, rămas!

Așa încât bărbatul rămase: stătu și-i privi pe Kiemhrir apucându-se de treabă. Smolitul fluieră și imediat apărură încă vreo zece, țopăind precaut. Rocannon se întrebă unde se putuseră ascunde și trăi în ordinea matematică a orașului-stup; însă, cu siguranță, o făcuseră, ba aveau și magazii, deoarece unul apăru, transportând în mânuțele sale negricioase o sferă albicioasă, asemănătoare unui ou. Era coaja unui ou, folosită drept recipient. Smolitul o luă și, cu atenție, îi desfăcu vârful. Înăuntru se găsea un fluid limpede, vâscos. Întinse câteva picături peste rănile punctiforme de pe umerii bărbaților inconștienți; apoi, pe când ceilalți, cu grijă și tremurători, le ridicară capetele, turnară puțin lichid în gurile lor. De Raho nu se atinseră. Kiemhrir nu vorbeau între ei, folosind numai fluierături și gesturi, tăcuți și cu un impresionant aer curtenitor.

Smolitul veni lângă Rocannon și spuse liniștitor:

– Lord, rămas.

– Să aștept? Bineînțeles.

– Lord, continuă Kiemherul, arătând către corpul lui Raho, după care se opri.

– Mort, mort, făcu micuța creatură. Își atinse baza gâtului, și Rocannon încuviință.

Curtea înconjurată de ziduri argintii strălucea sub o lumină incandescentă. Lângă Rocannon, Yahan răsuflă prelung.

Kiemhrir se așezară pe labele posterioare, într-un semicerc, înapoia conducătorului lor. Rocannon i se adresă:

– Mic lord, pot să-ți cunosc numele?

– Numele, șopti cel cu chip negru. Ceilalți stăteau nemișcați. Liuar, urmă el.

Cuvântul străvechi folosit de Mogien pentru a denumi atât nobilii, cât și smiromii, sau ceea ce *Manualul* denumea Specia II.

– Liuar, Fiia, Gdemiar: nume. Kiemhrir: nu nume.

Omul încuviință iarăși, întrebându-se ce se ascundea acolo. Cuvântul „Kiemher, Kiemhrir" era de fapt, înțelese el, doar un adjectiv, însemnând micuț sau iute.

Îndărătul său, Kyo tuşi, se foi şi se sculă. Rocanon veni lângă el. Făpturile fără nume priveau cu ochii lor negri, atente şi tăcute. Yahan se trezi, şi în cele din urmă Mogien, care primise probabil o doză masivă de agent paralizant, deoarece nu putea nici măcar să-şi ridice braţul. Cu sfială, unul din Kiemhrir îi arătă lui Rocannon că-l putea ajuta pe Mogien masându-i braţele şi picioarele, ceea ce şi făcu, explicând în acest timp ce se întâmplase şi unde se aflau.

– Tapiseria de-acasă – uriaşii înaripaţi.

– Ce anume? întrebă etnologul cu blândeţe, gândindu-se că era încă ameţit, dar tânărul şopti:

– Tapiseria de-acasă – uriaşii înaripaţi.

Atunci Rocannon îşi aminti cum stătuse, cu Haldre, sub tabloul ţesut al unor războinici blonzi, luptându-se cu siluete înaripate, în Sala Lungă din Hallan.

Kyo, care-i privise pe Kiemhrir, ridică palma. Smolitul ţopăi către el şi-şi aşeză mâna micuţă, negricioasă şi lipsită de degetul mare peste palma prelungă şi îngustă a piticului.

– Stăpânii-cuvintelor, şopti Fianul. Iubitorii-cuvintelor, mâncătorii-cuvintelor, cei fără de nume, prichindeii, care ţin minte. Încă n-aţi uitat cuvintele Oamenilor înalţi, o, Kiemhrir?

– Încă, aprobă Smolitul.

Cu ajutorul lui Rocannon, Mogien se ridică în picioare; era tras la faţă şi încruntat. Rămase câteva minute tăcut, lângă Raho, al cărui chip arăta teribil în lumina albă şi puternică a soarelui. Apoi îi salută pe Kiemhrir şi-i răspunse etnologului, spunând că se simţea perfect.

– Dacă nu există porţi, putem tăia trepte ca să escaladăm zidurile, zise Rocannon.

– Cheamă armăsarii, Lord, şopti Yahan.

Întrebarea dacă fluierul putea trezi creaturile din dom era prea complexă pentru a-i întreba pe Kiemhrir. Deoarece înaripaţii păreau complet nocturni, hotărâră să riște. Mogien scose de sub mantie un fluieraş legat cu lanţ şi suflă puternic; Rocannon nu auzi nimic, însă Kiemhrir se înfiorară. După douăzeci de minute, o umbră uriaşă trecu pe deasupra domului, se roti, dispăru spre nord şi,

nu după mult timp, reveni cu un tovarăș. Amândoi coborâră în curte, fâlfâind puternic din aripi: vântelegarul tărcat și surul lui Mogien. Pe cel alb nu-l mai văzură niciodată. Poate că el fusese zărit de Rocannon pe rampă, în lumina aurie și prăfuită a domului – hrană pentru larvele îngerilor.

Kiemhrir erau înspăimântați de armăsari. Curtenia plăcută a Smolitului se pierduse aproape de tot în panica de-abia controlată. Hilferul încercă să-și ia rămas-bun.

– O, zbor Lord! rosti el, jalnic, îndepărtându-se din calea picioarelor mari și înarmate cu gheare ale vântelegarului.

Așa încât, nu mai pierdură nicio clipă.

La o oră de zbor de orașul-stup, ranițele și șeile lor, mantiile și blănurile folosite drept așternuturi erau neatinse lângă tăciunii focului. Puțin mai jos pe panta dealului zăceau trei înaripați morți, iar în apropierea lor, ambele săbii ale lui Mogien, una dintre ele ruptă de la mâner. Lordul Hallanului se deșteptase și-i zărise pe înaripați aplecați deasupra lui Yahan și Kyo. Unul dintre ei îl mușcase.

– N-am mai putut vorbi, povesti el. Continuase însă lupta și ucisese trei, înainte să-l copleșească paralizia. L-am auzit pe Raho răcnind. M-a strigat de trei ori, și nu l-am putut ajuta.

Se așeză pe iarba crescută peste ruinele ce supraviețuiseră tuturor numelor și legendelor, ținând sabia ruptă pe genunchi, și tăcu.

Înălțară un rug din crengi și tufișuri, deasupra îl așezară pe Raho, pe care-l aduseseră din oraș, iar alături îi puseră arcul și săgețile. Yahan făcu un foc și Mogien aprinse rugul. Încălecară vântelegarii, Kyo, îndărătul lui Mogien, iar Yahan înapoia lui Rocannon, și se ridicară spiralând în jurul fumului și căldurii focului ce dogorea în lumina amiezii pe vârful colinei din ținutul cel straniu.

Zburând, putură zări multă vreme stâlpul subțire de fum.

Kiemhrir explicaseră destul de limpede că nu trebuie să se oprească, iar nopțile să se ascundă, deoarece înaripații aveau să-l urmărească odată cu amurgul. Spre seară coborâră lângă un pârâu, într-un defileu adânc, împădurit, instalând tabăra în apropierea unei cascade. Era umezeală, dar aerul era înmiresmat și sonor,

relaxându-i. Pentru cină, găsiră o delicatesă, un animal acvatic cu carapace, lent în mișcări, foarte gustos, însă etnologul nu putu mânca. Pe coadă și în dreptul articulațiilor exista blană; erau mamifere ovipare, aidoma multor animale de acolo, așa cum erau probabil și Kiemhrir.

– Tu mănâncă, Yahan. Eu nu pot ucide ceva care mi-ar putea vorbi, rosti el, chinuit de foame și se așeză lângă Kyo.

Piticul zâmbi, frecându-și umărul dureros.

– Dacă am putea auzi toate creaturile vorbind...

– Eu unul aș muri de foame.

– Măcar cele verzi sunt tăcute, zise Fianul, lovind ușor cu palma scoarța aspră a unui copac aplecat deasupra apei. Aici în miazăzi, arborii, conifere cu toții, începeau să înflorească, iar aerul din păduri era cețos și dulce datorită polenului, ierburilor și coniferelor; nu existau nici insecte, nici plante cu petale. În lumea aceea fără nume, primăvara era învești mântată numai în verde, tonuri mai deschise, cu șuvițe plutitoare, aurii.

Când se întunecă, Mogien și Yahan se culcară, întinși lângă cenușa caldă; stinseră focul pentru a nu-i atrage pe înaripați. Așa cum bănuise Rocannon, Kyo era mai rezistent decât oamenii în privința otrăvurilor; rămase de vorbă cu etnologul pe malul râului, în beznă.

– I-ai salutat pe Kiemhrir de parcă îi cunoșteai, remarcă Rocannon, iar Fianul răspunse:

– Olhor, ceea ce-și amintește unul din satul meu își amintesc toți. Cunoaștem atâtea istorii și zvonuri, minciuni și adevăruri, și cine mai știe cât de vechi sunt unele...

– Vrei să-mi spui că nu aveai habar de înaripați?

Se păru că Fianul nu voia să răspundă, însă în cele din urmă vorbi:

– Olhor, Fiia n-au amintirea spaimei. Cum am putea? Noi alegem. Noaptea, peșterile și săbiile din metal le-am lăsat Argilienilor, când ni s-au despărțit drumurile, iar noi am ales văile verzi, lumina soarelui și vasele de lemn. De aceea, suntem Jumătate-Oameni. Și am uitat, am uitat multe! În seara aceasta glasul piticului era mai

hotărât, mai insistent ca oricând, răspunzând limpede prin murmurul curentului de sub ei și acoperind zgomotul cascadei de la capătul trecătorii. Călătorind spre miazăzi, întâlnesc zilnic istorii pe care cei din neamul meu le-au învățat pe când erau copii, în văile Angienului. Și descopăr că toate erau adevărate. Dar am uitat jumătate din ele. Micii Mâncători de Cuvinte, Kiemhrir, ei există în balade vechi, pe care le cântăm din minte în minte; dar nu și înaripații. Prietenii, nu însă și dușmanii. Lumina soarelui, nu noaptea. Iar eu sunt tovarășul lui Olhor care merge spre miazăzi în legende, fără să poarte sabie. Călătoresc cu Olhor, care caută să audă glasul vrăjmașului său, care a străbătut întunericul cel necuprins și a zărit Lumea atârnând aidoma unei nestemate azurii în beznă. Eu sunt doar Jumătate-Om. Nu pot trece de dealuri. Nu te pot însoți în munți, Olhor!

Rocannon își lăsă ușor palma pe umărul lui Kyo. Îndată, Fianul amuți și rămase nemișcat. Stătură împreună așa, ascultând șoaptele pârâului și sunetele cascadei în noapte, privind stelele scânteind oțelii în apa rece ca gheața, alergând sub volburi de polen dinspre munți către sud.

De două ori în decursul zborului din ziua următoare văzură în depărtare, spre est, cupolele și străzile radiale ale orașelor-stupuri. În noaptea următoare, rămaseră câte doi de veghe. După încă o zi, dealurile crescură în altitudine și o ploaie rece, în rafale, îi biciui toată noaptea și ziua ce urmară. Când norii de ploaie se sparseră pentru scurt timp, de ambele părți ale dealurilor se înălțau munții. Petrecură încă o noapte ploioasă și întreruptă de veghe pe vârful unui deal, sub ruinele unui turn străvechi, apoi, în după-amiaza următoare coborâră prin celălalt capăt al trecătorii într-o vale largă și însorită, ce continua către sud, în depărtările cețoase și tivite de munți.

Zburând în josul văii, ca pe un drum verde uriaș, s-au trezit străjuiți din dreapta de un șir de piscuri albe, îndepărtate și masive. Vântul era tăios și auriu, iar vântelegarii goneau sub razele soarelui aidoma frunzelor împrăștiate de vârtej. Deasupra tipsiei verzi și moi de sub ei, pe care pâlcurile întunecate de tufișuri și arbori păreau

smălțuite, plutea un văl îngust, cenușiu. Armăsarul lui Mogien se întorsese, descriind cercuri, cu Kyo arătând în jos, și coborâră pe vântul gălbui până la sătucul dintre deal și râu, scăldat de lumina soarelui, cu hornurile micuțe fumegând. Mai sus, o turmă de herilori rumega. În mijlocul cercului neregulat de căsuțe – numai piloni, garduri și prispe însorite – se ridicau cinci copaci uriași. Călătorii opriră și Fiia le ieșiră în întâmpinare, sfioși, dar râzând.

Sătenii aceștia cunoșteau prea puțin graiul comun și, de altfel, nu erau obișnuiți să vorbească cu glas tare. Totuși, drumeții se simțiră reveniți acasă, intrând în locuințele suspendate, mâncând din vasele de lemn lustruit, refugiindu-se pentru o seară în ospitalitatea lor voioasă. Un popor straniu de pitici grațioși, evazivi; Kyo îi denumise Jumătate-Oameni. Cu toate acestea, Kyo însuși nu mai era chiar dintre ei. Deși, îmbrăcat cu straiele noi pe care le primise, semăna, se mișca și gesticula ca ei, într-un grup de Fiia el ieșea în evidență. Asta se datora oare faptului că, fiind un străin, nu le putea vorbi liber în minte sau pentru că prietenia lui cu Rocannon îl transformase, devenind o altă ființă, mai singuratică, mai tristă, mai completă?

Piticii le descriseră ținutul. Dincolo de lanțul muntos din vestul văii lor se întindea pustiul; pentru a continua către sud, călătorii trebuiau să urmeze cursul râului, rămânând în estul munților multă vreme, până ce lanțul însuși cotea spre răsărit.

– Nu putem găsi trecători? întrebă Mogien, iar omuleții zâmbiră și încuviințară.

– Ba da, ba da.

– Și nu știți ce se găsește dincolo de ele?

– Trecătorile sunt foarte înalte și geroase, răspunseră politicoși Fiia.

Călătorii rămaseră două zile în sat să se odihnească și plecară cu ranițele pline de pesmeți și carne uscată, primite de la Fiia, care erau încântați să dăruiască. După două zile de zbor, întâlniră altă așezare a piticilor, unde fură primiți cu aceeași prietenie, părând mai degrabă o întoarcere mult așteptată, decât sosirea unor străini. Când vântelegarii coborâră, un grup de femei și

bărbați Fiia îi întâmpinară, salutându-l pe Rocannon, care descălecase primul:

– Bun venit, Olhor!

Bărbatul rămase surprins și continuă să fie derutat, deși știa că asta înseamnă „rătăcitor", adică exact ceea ce era el. Cu toate acestea, numele îi fusese dat de Kyo.

Mai târziu, ceva mai departe, după alt zbor lung și lin de-o zi, se adresă omulețului:

– Kyo, printre ai tăi nu aveai un nume propriu?

– Îmi spuneau „păstorul" sau „frățiorul" sau „alergătorul". Eram iute în alergări.

– Dar acestea sunt porecle, descrieri – ca Olhor sau Kiemhrir, voi, Fiia, aveți un talent deosebit la botezat. Întâmpinați fiecare nou-venit cu un nume, Lordul Stelelor, Purtătorul de Spadă, Păr Bălai, Stăpânul Cuvintelor... cred că Angyar au învățat de la voi dragostea pentru asemenea porecle. Totuși, voi n-aveți nume.

– Lord al Stelelor, călător-al-depărtărilor, păr-de-cenușă, purtător-de-nestemată, zâmbi Kyo, atunci ce-i un nume?

– Păr-de-cenușă? Am încărunțit?... Nu știu precis ce este un nume. La naștere, mi s-a spus Gaveral Rocannon. Când spun cuvintele acestea, nu descriu nimic, totuși m-am numit pe mine. Iar când zăresc un copac necunoscut în acest ținut, te întreb pe tine – sau pe Yahan ori Mogien, deoarece tu răspunzi rareori – cum se numește. N-am astâmpăr până nu-i cunosc numele.

– Ei bine, este un copac; așa cum eu sunt un Fian; așa cum tu ești un... ce anume?

– Dar există și deosebiri, Kyo! În fiecare sătuc, am întrebat cum se numesc munții aceia dinspre apus, lanțul ce se înalță deasupra lor de la naștere până la moarte, iar ei au răspuns: „Aceia sunt munții, Olhor."

– Asta și sunt, încuviință omulețul.

– Există însă și alți munți – ceva mai scunzi, spre răsărit, mărginind aceeași vale! Cum îi deosebesc între ei, cum deosebesc o ființă de alta, dacă n-au nume?

Îmbrățișându-și genunchii, Fianul privi piscurile vestice arzând în amurg. După o vreme, etnologul își dădu seama că n-avea să-i răspundă.

Vânturile se încălzeau, iar zilele lungi se lungeau și mai mult, pe măsură ce intrau în caldan și avansau mereu spre sud. Deoarece vântelegarii purtau povară dublă, nu-i zoriră, poposind deseori o zi sau două, să vâneze și să lase animalele să-și caute hrană; dar, în sfârșit, zăriră munții curbându-se în fața lor și întâlniră lanțul estic, barându-le drumul. Verdele văii se urca până la coastele piscurilor semețe, oprindu-se acolo. Mult mai sus, apăreau petice verzi și verzi-cafenii, pășunile alpine; apoi cenușiul stâncii și steiurilor; iar în cele din urmă, pe la jumătatea cerului, albul orbitor al piscurilor bântuite de viscole.

Sus, pe cele mai înalte dealuri, ajunseră la un sat Fiian. Vântul sufla înghețat dinspre vârfuri peste acoperișurile fragile, împrăștiind fumul albăstrui printre umbrele lungi ale amurgului. Ca întotdeauna, omuleții iuți ca argintul viu îi primiră cu grație voioasă, oferindu-le apă, carne proaspătă și ierburi aromate în vase din lemn, în căldura locuințelor, în vreme ce straiele lor prăfuite erau curățate, iar vântelegarii hrăniți și alintați. După cină, patru fete din sat dansară pentru ei, fără acompaniament muzical, cu mișcări atât de ușoare și sprintene, încât păreau imateriale – un joc de lumini și umbre în strălucirea focului, line, aeriene. Rocannon zâmbi încântat spre Kyo, care stătea lângă el, ca de obicei. Fianul îl privi grav și rosti:

– Eu voi rămâne aici, Olhor.

Rocannon își stăpâni replica uluită și continuă să privească dansatoarele, mișcările schimbătoare și lipsite de substanță ale formelor luminate de flăcări. Țeseau o muzică din tăcere și stranietatea încercată în minte. Pe pereții din lemn, focul juca, pâlpâind și alergând.

– S-a prorocit că Rătăcitorul va alege tovarăși. Pentru o vreme.

Nu știa dacă vorbise el, Kyo, sau memoria lui. Cuvintele erau în mintea sa și a lui Kyo. Dansatoarele se îndepărtară, umbrele lor repezindu-se în susul pereților, părul despletit al uneia dintre ele legănându-se sclipitor pentru o clipă. Dansul fără muzică se

încheie, dansatoarele, care n-aveau mai multe nume decât lumină și umbră, încremenire. Între el și Kyo, o relație ajunsese la capăt, lăsând doar tăcere.

8

Sub aripile fâlfâind puternic ale vântelegarului său, etnologul văzu un povârniș stâncos, un haos abrupt de bolovani coborând îndărăt și atât de înclinat în față încât vârful aripii stângi a armăsarului aproape atingea roca, în vreme ce zbura în sus și înainte, spre trecătoare. Rocannon purta peste coapse centuri de luptă, deoarece curenții ascendenți și rafalele de vânt îl dezechilibrau uneori pe armăsar; de asemenea, îmbrăcase impermstraiul, pentru a-i ține de cald. Călărind înapoia lui, înfofolit cu toate mantiile și blănurile pe care le aveau ei doi, Yahan era atât de înghețat, încât își legase încheieturile mâinilor de șa, neavând curajul de-a se încrede în brațele amorțite. Călărind mult înainte, pe armăsarul lui mai puțin împovărat, Mogien rezista la frig și altitudine mai bine decât smiromul și întâmpina cu o bucurie aspră lupta cu înălțimile.

Părăsiseră ultima așezare Fian cu cincisprezece zile în urmă, luându-și rămas-bun de la Kyo, și porniseră peste înălțimile subalpine și munții scunzi către ceea ce părea trecătoarea cea mai largă. Fiia nu le putură oferi nicio indicație; la orice aluzie referitoare la traversarea lanțului muntos, omuleții amuțiseră, privind înfricoșați.

În primele zile fusese bine, dar pe măsură ce urcau, vântelegarii începură să obosească repede; aerul rarefiat nu le oferea suficient oxigen necesar zborului. Urcând întruna, întâlniră frigul și vremea perfidă a marilor altitudini. În ultimele trei zile parcurseră poate cinsprezece kilometri, cea mai mare parte orbește. Flămânzeau, pentru a da animalelor o rație suplimentară de carne uscată; în dimineața aceasta, Rocannon îi lăsă să termine tot ce mai rămăsese în raniță, deoarece dacă nu traversau trecătoarea astăzi, erau nevoiți să

revină în regiunile pădurilor, unde se puteau odihni și vâna, reîncepând apoi totul. Acum, părea că se află pe calea cea bună spre o trecătoare, dar dinspre vânturile estice sufla un vânt teribil de tăios, iar cerul devenise alb și greu. Mogien continua să zboare în frunte și liderul își forță armăsarul pe urmele lui; în atacul acela crud și nesfârșit asupra marilor înălțimi, Mogien era conducătorul și el îl urma. Uitase de ce dorea să traverseze munții, amintindu-și numai că trebuia s-o facă, știind că trebuia să meargă spre sud. Dar pentru curajul respectiv depindea de lordul Hallanului.

– Cred că acesta este domeniul tău, se adresase tânărului cu o seară în urmă, când discutaseră traseul lor actual

Privind măreața panoramă de piscuri și abisuri de stâncă, zăpadă și cer, Angya îi răspunse cu siguranța rapidă a conducătorului:

– Este domeniul meu.

Îl striga acum, și Rocannon se strădui să-și încurajeze armăsarul, în vreme ce scruta atent terenul printre genele înghețate, căutând o trecere prin nesfârșitul haos abrupt. Acolo, o coamă, o grindă din tavanul planetei; panta stâncoasă cobora brusc și sub ei se întindea un pustiu alb, defileul. De ambele părți, crestele brăzdate de vânturi se înălțau în norii groși de zăpadă. Rocannon era îndeajuns de aproape ca să zărească chipul netulburat al lui Mogien și să audă răcnetul său, acel *falsetto* de luptă al războinicului victorios. Continuă să-l urmeze deasupra văii albe, sub norii lăptoși. În jurul lor, zăpada începuse să danseze; nu era o ninsoare, fulgii doar se învolburau acolo, în reședința lor, în locul de naștere, într-un dans monoton și tremurat. Pe jumătate mort de foame și împovărat, vântelegarul icnea la fiecare ridicare și coborâre a uriașelor aripi tărcate. Mogien încetinise, ca să nu se rătăcească prin norii de omăt, însă rămăsese tot în frunte.

În vârtejul cețos de nea apăru o sclipire și treptat se înfiripă o strălucire aurie, clară, deși străvezie. Chihlimbarii, povârnișurile de zăpadă coborau. Apoi, brusc, lumea dispăru și vântelegarii plutiră într-un golf vast de aer. Dedesubt, foarte departe, limpezi și minuscule, se întindeau văi, lacuri, limba scânteindă a unui ghețar, petice verzi de pădure. Armăsarul etnologului rămase precum

o piatră. Yahan strigă înspăimântat și Rocannon închise ochii, strângând pleoapele puternic.

Aripile bătură și vuiră, bătură încă o dată; căderea încetini, redeveni o planare chinuită și se opri. Animalul se ghemui, tremurând, într-o văioagă stâncoasă. În apropiere, armăsarul sur al lui Mogien încercă să se întindă, în vreme ce tânărul, hohotind, sări din șa și strigă:

– Gata, am reușit! Se apropie de ei chipul oacheș strălucind de triumf. Acum ambele părți ale munților sunt domeniul meu. Rokannon!... La noapte rămânem aici. Mâine, telegarii pot vâna, mai jos, unde sunt codrii, iar noi vom coborî pe jos. Haide, Yahan.

Smiromul stătea ghemuit în șa, incapabil să se mai miște. Mogien îl ridică și-l ajută să se întindă la adăpostul unei streșini de stâncă; cu toate că soarele după-amiezii strălucea pe cer, nu dădea mai multă căldură decât Steaua Mare, o fărâmă de cleștar deasupra orizontului sud-vestic, iar vântul continua să sufle tăios. În vreme ce Rocannon deshăma bidiviii, lordul Angya încercă să-l ajute pe Yahan, încălzindu-l. N-aveau cu ce face focul – se aflau încă deasupra zonei pădurilor. Rocannon își scoase impermstraiul și-l obligă pe Yahan să-l îmbrace, ignorând protestele slabe și înfricoșate ale acestuia, apoi se încotoșmănă în blănuri. Vântelegarii și bărbații se strânseră laolaltă, pentru mai multă căldură, și împărțiră puțină apă și pesmeți Fian. Noaptea se înălță dinspre ținutul îndepărtat de dedesubt. Stelele țâșniră, eliberate din beznă, și cele două luni mai luminoase străluciră la o aruncătură de băț.

În mijlocul nopții, hilferul se trezi dintr-un somn fără vise. Totul era luminat de stele, tăcut, ucigător de rece. Yahan îl ținea de braț și șoptea ceva agitat, scuturându-l. Rocannon privi unde i se arătă și zări, pe stânca de deasupra lor, o umbră, o formă acoperind stelele.

Aidoma umbrei văzute pe câmpie, mult mai în nord, silueta era mare și, în mod ciudat, vagă. Chiar în timp ce privea, stelele începură să scânteieze estompat prin conturul întunecat, după care rămase numai văzduhul negru și transparent. În stânga, acolo unde fusese, lucea acum Heliki, palidă, în descreștere.

– A fost o iluzie din cauza lumii, Yahan, murmură el. Culcă-te, delirezi.

– Nu, se auzi de lângă el vocea calmă a lui Mogien. N-a fost o iluzie, Rokannon. Era moartea mea.

– Nu, Lord! se ridică smiromul zgâlțâit de febră. Nu a ta; nu se poate! Am mai văzut-o, pe câmpie, când nu erai cu noi – și-a văzut-o și Olhor!

Chemând în ajutor ultimele fărâme de bun-simț, de cumpătare științifică, de reguli desprinse din viață, Rocannon încercă să vorbească autoritar:

– Nu fi absurd!

Mogien nu-l băgă în seamă.

– Am zărit-o pe câmpie, unde mă iscodea. Și încă de două ori, în dealuri, când căutam trecătoarea. A cui moarte să fie dacă nu a mea? A ta, Yahan? Ești tu un lord, un Angyar; porți oare a doua spadă?

Febril și disperat, Yahnn încercă să argumenteze, însă tânărul continuă:

– Nu este nici a lui Rocannon, deoarece el încă își urmează drumul. Un om poate muri oriunde, dar un lord își întâlnește moartea, adevărata moarte, numai pe domeniul său. Ea îl așteaptă într-un loc ce-i al lui, un câmp de luptă, o sală sau capătul unui drum. Iar aici e locul meu. Neamul meu a coborât din acești munți și eu m-am întors la ei. A doua mea sabie s-a frânt în luptă. Dar ascultă, moarte a mea: sunt Mogien, urmașul lui Halla – acum mă cunoști?

Vântul înghețat și tăios suflă peste bolovani. Stâncile se înălțau deasupra lor, stelele sclipeau mai departe. Unul din vântelegari se foi și mârâi.

– Terminați, interveni Rocannon. Astea-s prostii. Terminați și culcați-vă...

Însă el nu mai putu să se odihnească după aceea și de câte ori se trezi îl văzu pe Mogien în capul oaselor, lângă creasta armăsarului său, tăcut și încordat, privind peste ținutul scufundat în beznă.

Odată cu ivirea zorilor, dădură drumul vântelegarilor să vâneze în codrii de sub ei și porniră să coboare pe jos. Se aflau încă foarte

sus, deasupra pădurilor, iar siguranța lor era legată numai de vremea bună. După mai puțin de o oră, își dădură seama că Yahan n-avea să reziste: coborâșul nu era greu, însă frigul și oboseala îl epuizaseră și nu mai putea merge; cât despre eforturi nici nu mai putea fi vorba. Încă o zi de odihnă în protecția costumului hilferului i-ar fi putut da puterea de a continua; însă asta ar fi însemnat o altă noapte petrecută sub cerul liber, fără foc, adăpost sau hrană suficientă. Mogien cântări riscurile, deși aparent nici nu le băgă în seamă, și propuse ca Rocannon să rămână cu Yahan pe o terasă însorită și adăpostită, în timp ce el căuta un coborâș îndeajuns de ușor să-l poată transporta pe Yahan sau măcar un adăpost care să-i ferească de zăpadă.

După ce plecă, smiromul, pe jumătate toropit, ceru apă. Plosca era goală. Rocannon îi spuse să rămână nemișcat și urcă panta pietroasă și abruptă până la o streașină stâncoasă, aflată cam la cincisprezece metri deasupra lor, unde văzuse sclipind niște zăpadă. Ascensiunea fu mai grea decât se așteptase și se prăbuși lângă streașină, trăgând în piept cu lăcomie aerul rarefiat și limpede, cu inima bubuindu-i.

Auzi un zgomot pe care la început îl crezu produs de tensiunea propriului sânge; apoi, zări apa curgând lângă mâna lui. Se ridică. Un pârâiaș din care se înălțau aburi șerpuia în jurul bazei unui morman de omăt înghețat. Căută locul de unde izvora și, sub streașina stâncii, văzu o deschidere întunecată: o grotă. O peșteră era marea lor speranță ca adăpost, îi reaminti mintea rațională, dar vorbea numai la hotarul unui sentiment copleșitor, negru și lipsit de rațiune – panica. Rămase neclintit, în cleștele celei mai înspăimântătoare frici cunoscute până atunci.

În jurul lui, soarele strălucea zadarnic pe piatra sură. Piscurile muntelui erau ascunse înapoia celor mai apropiate stânci, iar ținutul dinspre sud era acoperit cu totul de nori. Aici, pe creasta cenușie și stearpă a lumii nu exista decât el însuși și o intrare neagră între bolovani.

După un lung răgaz, se sculă în picioare, înaintă, păşind peste pârâul aburind, şi vorbi prezenţei despre care ştia că aştepta în umbra văgăunii:

– Am venit.

Întunericul se mişcă puţin şi în deschizătură apăru stăpânul grotei.

Semăna cu Argilienii, scund şi spălăcit; cu Fiia, delicat şi cu ochi limpezi; semăna cu ambele rase şi cu niciuna. Părul era alb. Vocea nu era voce, deoarece răsună în mintea lui Rocannon, în vreme ce urechile lui nu auzeau decât şuieratul slab al vântului; şi nu erau cuvinte. Totuşi, îl întrebă ce dorea.

– Nu ştiu, rosti cu glas tare, înfricoşat, bărbatul, dar voinţa lui neclintită răspunse pentru el: *Să ajung în sud, să-mi găsesc duşmanul şi să-l nimicesc.*

Vântul continuă să fluiere; izvorul cald clipoci la picioarele sale. Mişcându-se lent şi eteric, locuitorul peşterii păşi într-o parte, iar Rocannon, aplecându-se, intră în beznă.

– *Tu ce oferi pentru ceea ce ţi-am dăruit?*

– *Ce trebuie să ofer, Străbunule?*

– *Ceea ce iubeşti cel mai mult şi doreşti cel mai puţin să pierzi.*

– *Pe lumea aceasta n-am nimic care să-mi aparţină. Ce pot dărui eu?*

– *Un obiect, o viaţă, o şansă; un ochi, o speranţă, o reîntoarcere: numele nu trebuie cunoscut. Dar îi vei striga numele cu glas tare, atunci când nu va mai fi. Îl oferi de bunăvoie?*

– *De bunăvoie, Străbunule.*

Tăcere şi ţiuitul vântului. Rocannon aplecă fruntea şi ieşi din întuneric. Când înălţă capul, lumina roşiatică îl izbi în ochi – un răsărit rece şi sângeriu deasupra unui ocean de nori suri-stacojii.

Yahan şi Mogien dormeau strânşi laolaltă pe terasa inferioară, un morman de blănuri şi mantii; nu-l simţiră pe hilfer când coborî.

– Sculaţi-vă, rosti el încet.

Yahan se trezi, cu chipul supt, dar copilăros, în purpura începutului de zi:

– Olhor! Am crezut... plecaseşi... credeam că ai căzut...

Angyar își scutură capul cu coamă bălaie, alungându-și somnul, și-l privi îndelung pe Rocannon. După aceea, vorbi răgușit, însă blând:

– Bun venit. Lord al Stelelor, tovarăș de drum. Te-am așteptat aici.

– M-am întâlnit... am vorbit cu...

Tânărul înălță brațul:

– Te-ai întors; mă veselesc de revenirea ta. Mergem către miazăzi?

– Da.

– Bine.

În clipa aceea, lui Rocannon nu i se păru ciudat că Mogien, care atâta timp păruse conducătorul lui, îi vorbea acum precum vasalul unui stăpân.

Mogien suflă în fluier, dar, deși așteptaseră mult, vântelegarii nu apărură. Terminară ultimele fărâme ale pesmeților Fian și porniră mai departe. Căldura impemstraiului îl ajutase pe Yahan, iar Rocannon insistă să continue să-l poarte. Smiromul avea nevoie de hrană și de odihnă adevărată pentru a-și recăpăta puterile, dar putea merge, iar ei trebuiau să meargă; răsăritul acela împurpurat avea să fie urmat de vremea rea. Drumul nu era periculos, ci obositor și greu de parcurs. Pe la mijlocul dimineții apăru unul din armăsari: surul lui Mogien, ivindu-se din codrii de dedesubt. Îl încărcară cu șei, harnașamente și blănuri – tot ce purtaseră asupra lor – și vântelegarul zbura, însoțindu-i deasupra, dedesubt sau alături de ei, așa cum dorea, uneori scoțând un strigăt melodios și pătrunzător, chemându-și poate tovarășul tărcat, care continua să vâneze sau să se ospăteze în codri.

Pe la amiază, întâlniră primul obstacol dificil: fața unei stânci bombată în exterior precum un scut, peste care trebuiau să se târască legați laolaltă.

– Mogien, poate din văzduh ai zări o cale mai bună, sugeră Rocannon. Ar fi bine dacă ar apărea și celălalt armăsar.

Încerca o senzație de grabă; dorea să coboare cât mai iute de pe versantul acela cenușiu și pustiu și să se ascundă printre copaci.

– Era obosit când i-am dat drumul, răspunse tânărul, s-ar putea să nu fi vânat nimic deocamdată. Surul a fost mai puțin împovărat peste trecătoare. Voi vedea cât de întinsă este stânca. Poate bidiviul meu ne va purta pe toți trei cale de câteva aruncături de săgeată.

Fluieră și, cu supunerea aceea credincioasă ce continua să-l uimească pe etnolog, venind din partea unui carnivor atât de puternic, vântelegarul se roti prin aer, coborând cu grație până în locul unde-l așteptau. Mogien sări pe el și, cu un răcnet, se înălțară, părul său blond reflectând ultimele raze de soare ce străbătuseră norii tot mai groși.

Vântul tăios și pătrunzător nu încetase. Yahan se ghemui într-o scobitură a stâncii și închise ochii. Rocannon rămase privind la distanță, la marginea cea mai îndepărtată unde putea fi simțită strălucirea palidă a mării. Nu scruta peisajul imens și vag, apărând și dispărând dedesubtul norilor ce alunecau prin văzduh, ci fixa un singur punct, spre sud și puțin către est, un singur loc. Ascultă și auzi.

Căpătase un dar straniu de la locuitorul văgăunii, păzitorul pârâului fierbinte din munții fără nume: împotriva firii lui de-a iscodi. Acolo în beznă, lângă izvorul adânc și clocotit, deprinsese un dar pe care neamul lui și oamenii Pământului îl observaseră și-l studiaseră la alte rase, însă față de care erau surzi și orbi, cu excepția unor scurte întrezăriri și rare excepții. Agățându-se de caracterul său uman, Rocannon se retrăsese înaintea absolutului puterii deținute și oferite de pustnic. Învățase să asculte mințile unei rase, unui anumit fel de ființe; dintre toate glasurile tuturor lumilor, un singur glas: acela al dușmanilor săi.

Cu Kyo începe câte ceva din graiul minții; însă nu dorise să afle gândurile tovarășilor săi, dacă nu aveau aceeași posibilitate. Înțelegerea trebuia să fie reciprocă, atunci când exista credință și dragoste.

Îi auzea însă pe cei care-i uciseseră prietenii și încălcaseră convenția de pace. Rocannon stătea pe pintenul de argint al unui vârf de munte fără cale de acces și asculta gândurile unor bărbați din

clădirile de pe dealurile aflate la câteva mii de metri mai jos și la o sută de kilometri distanță. Un murmur slab, un zumzet, bolboroseli și confuzie, o furtună, un amalgam de senzații și emoții îndepărtate. Nu știa cum să distingă un glas de altul și-l încerca amețeala printre sute de locuri și poziții diferite; asculta precum un prunc, fără selecție. Cei născuți cu ochi și urechi trebuie să învețe să vadă și să audă, să recunoască o figură dintre numeroasele imagini ale unei lumi răsturnate, să aleagă înțelesul dintr-un noian de zgomote. Păzitorul izvorului avea talentul despre care etnologul auzise că ar mai exista pe o singură planetă, de-a elibera simțul telepatic; și-l învățase pe Rocannon cum să-l înfrâneze și să-l direcționeze, dar n-avuseseră timp de exersat. Hilferul era năucit de ciocnirea gândurilor și a senzațiilor, a miilor de străini înghesuiți în țeasta lui. Nu răzbătea niciun cuvânt. Angyar, cei dinafară, numeau simțul acesta auzul-minții. Ceea ce „auzea" nu erau vorbe, ci intenții, dorințe, emoții, localizările fizice și direcțiile senzațiilor mentale ale atâtor indivizi distincți, amestecându-se și suprapunându-se prin propriul său sistem nervos, rafale teribile de teamă și invidie, valuri de mulțumire, abisuri de somn, un vârtej sălbatic și chinuitor de semiînțelesuri și jumătăți de senzații. Pentru ca, deodată, în tot haosul acela, ceva să se definească limpede și perfect, un contact mai limpede decât o mână atingându-i pielea. De el se apropia cineva: un bărbat a cărui minte simțise propria lui minte. Pe lângă siguranța receptivă soseau impresii mai puțin distincte de viteză, spațiu închis, curiozitate și frică.

Rocannon deschise ochii, privind înainte de parcă ar fi putut zări în fața lui chipul bărbatului pe care-l simțise. Era în preajmă; hilferul era sigur că omul se afla undeva în preajmă și se apropia. Nu vedea însă decât văzduhul și norii mohorâți. Câțiva fulgi de zăpadă, firavi și uscați, se rotiră în vânt. În stânga lor se înălța stânca uriașă ce le bloca drumul. Yahan venise lângă el și-l observa cu ochi speriați. Totuși, nu-l putea liniști pe smirom, deoarece prezența aceea nevăzută era legată acum de el și nu putea întrerupe contactul.

– Este... este o... navă, murmură Rocannon răguşit, precum un somnambul. Acolo!

Nu exista nimic în locul spre care arăta: văzduh, nori...

– Acolo, şopti el.

Privind din nou, Yahan scoase un strigăt. Pe armăsarul sur, Mogien călărea vântul, departe de stâncă; iar înapoia lui, în depărtare în umbra unui nor, apăruse deodată o formă neagră, uriaşă, părând că stă pe loc sau avansează foarte încet. Purtat de vântul din spate, Mogien n-o zărise; cu faţa întoarsă către versantul muntelui, îşi căuta tovarăşii – două siluete micuţe pe un platou minuscul în întinderea de piatră şi nori.

Forma neagră crescu, apropiindu-se, elicele ei se învârteau şi ţăcăneau în tăcerea înălţimilor. Rocannon o distingea cu mai puţină limpezime decât îl simţea pe bărbatul dinăuntru, neînţeleasa atingere dintre două minţi, teamă intensă şi bănuitoare.

– Ascunde-te! îi şopti lui Yahan, dar el însuşi nu se putu clinti. Elicopterul înainta nehotărât, zdrenţe de nori agăţându-se de elicele rotitoare. Chiar în vreme ce-l privea, etnologul vedea dinăuntru, neştiind ce caută, zărind două siluete pe coasta muntelui, speriat, speriat... Un fulger luminos, un şoc fierbinte de durere, durere în propria lui carne, insuportabilă. Contactul mental era întrerupt, spulberat. Redevenise el însuşi, stând pe marginea terasei, apăsându-şi pieptul cu palma dreaptă şi gâfâind, zărind elicopterul apropiindu-se tot mai mult, elicele învârtindu-se cu un ţăcănit puternic şi sec, tunul laser din bot aţintit asupra lui.

Din dreapta, din genunea de văzduh şi nori, ţâşni un uriaş animal înaripat, călărit de un bărbat ce răcnea cu un glas aidoma unui râs ascuţit, triumfător. O bătaie de aripi propulsă armăsarul şi călăreţul drept înainte, cu toată viteza, către aparatul plutitor. Se auzi un zgomot strident, un urlet, apoi văzduhul rămase pustiu.

Cei doi de pe stâncă se ghemuiră, privind. De jos nu răzbătea niciun sunet. Norii se încleştau şi pluteau peste abis.

– Mogien!

Rocannon strigă numele cu toată puterea. Nu căpătă niciun răspuns. Doar durere, teamă şi linişte.

9

Ploaia răpăia puternic pe acoperișul cu căpriori. Odaia era întunecată, însă obiectele din jur se distingeau clar.

Lângă patul său stătea o femeie al cărei chip îl cunoștea, o figură oacheșă, mândră, blândă, încununată cu aur.

Voia să-i spună că Mogien murise, dar nu putea rosti cuvintele. Zăcea întins acolo, derutat, deoarece acum își amintea că Haldre din Hallan era bătrână și căruntă; iar făptura cu păr bălai pe care o cunoscuse murise demult; și, oricum, o întâlnise o singură dată, pe o planetă aflată la opt ani-lumină depărtare, cândva, pe când el fusese un bărbat numit Rocannon.

Încercă iarăși să vorbească. Ea îl liniști, rostind într-un grai comun, ușor accentuat:

– Nu te mișca, lordul meu. Se aplecă deasupra lui și continuă cu glasul ei gingaș: Te afli în castelul Breygna. Ai sosit aici împreună cu un alt bărbat, prin zăpezi, din înălțimile munților. Ai fost aproape de moarte și ești încă suferind. Să mai treacă timp...

Mai trecu mult timp, alunecând neclar, pașnic prin sunetele ploii.

În ziua următoare, ori poate după două zile, veni la el Yahan; foarte slăbit, șchiopătând puțin, cu chipul purtând urmele degerăturilor. O schimbare mai greu de înțeles i se citea în purtare: supusă și docilă. După ce vorbiră o vreme, Rocannon, întrebă stânjenit:

– Yahan, ți-e teamă de mine?

– Voi încerca să nu-mi fie, Lord, se bâlbâi tânărul.

Când fu în stare să coboare în Sala Mare a castelului, aceeași venerație sau spaimă se deslușea pe toate chipurile întoarse către el, deși acestea erau curajoase și binevoitoare. Blonzi și cu pielea smeadă, înalți, vechea rasă din care Angyar nu era decât un trib, plecat cu mult timp în urmă spre nord, pe mare: aceștia erau Liuar, Lorzii Pământului, trăind acolo, în dealurile de la poalele munților și pe câmpiile întinse din sud, dinaintea amintirilor oricărei rase.

La început crezuse că erau înspăimântați de aspectul lui diferit, de părul negru și pielea deschisă la culoare; dar Yahan era aidoma lui și nimeni nu se temea de smirom. Îl tratau ca pe un lord printre

lorzi, ceea ce era o uimire pentru fostul serv din Hallan. Însă pe Rocannon îl priveau ca pe un lord deasupra lorzilor, despărțiți printr-o treaptă.

O singură persoană îl trata ca pe un om obișnuit. Lady Ganye, văduvă de câteva luni; micul ei fiu bălai o însoțea aproape pretutindeni. Deși sfios, copilul nu era speriat de Rocannon, ci atras de el, plăcându-i să-l întrebe despre munți, ținuturi nordice și mare. Etnologul răspundea la toate întrebările. Mama copilului asculta, senină și blândă precum razele soarelui, zâmbind uneori și întorcând către Rocannon chipul, pe care el și-l reamintise, deși îl văzuse pentru prima oară.

În cele din urmă, o întrebă ce credeau despre el cei din castelul Breygna, iar ea îi răspunse sincer:

– Cred că ești un zeu.

Cuvântul era acela pe care-l remarcase demult, în satul Tolen – *pedan.*

– Nu sunt, rosti cu asprime bărbatul.

Femeia râse.

– De ce cred asta? insistă el. Oare zeii Liuar vin cu părul cărunt și ologi de brațe?

Raza laser a elicopterului îl lovise în încheietura mâinii drepte și n-o mai putea folosi aproape deloc.

– De ce nu? replică Ganye cu surâsul ei sincer, dar mândru. Adevăratul motiv este faptul că ai *coborât* din munți.

Rocannon rămase pe gânduri, apoi întrebă:

– Spune-mi, Lady Ganye, ce știi despre... paznicul izvorului?

– Despre aceia nu cunoaștem decât legende, vorbi ea cu gravitate. A trecut multă vreme, nouă generații de Lorzi Breygna, de când Iollt cel Înalt a urcat în munți, revenind schimbat de acolo. Știm că te-ai întâlnit cu ei, cu Cei Mai De Demult.

– De unde știți?

– În timpul somnului tău provocat de febră, ai vorbit întruna despre preț, despre darul oferit și prețul său. Și Iollt a plătit... Prețul acela a fost mâna ta dreaptă, Lord Olhor? întrebă femeia, sfioasă, înălțând privirea spre ochii lui.

– Nu. Mi-aș fi dat ambele brațe ca să fi salvat ceea ce am pierdut.

Se ridică și se apropie de fereastra odăii din turn, îndreptată către ținutul vast dintre munți și marea îndepărtată. La poalele dealului înalt pe care se afla castelul Breygna, șerpuia un râu, lărgindu-se și sclipind printre măgurile mai joase, dispărând în întinderile estompate, unde puteai întrezări sate, ogoare, turnuri de castele și iarăși scânteierea apei, prin vijelii albastre și raze de soare.

– Aceasta este țara cea mai frumoasă pe care am cunoscut-o vreodată, urmă el.

Continua să se gândească la Mogien, care n-avea s-o vadă niciodată.

– Pentru mine nu-i tot atât de frumoasă pe cât a fost odată.

– De ce, Lady Ganye?

– Din cauza Străinilor!

– Povestește-mi despre ei, Lady.

– Au venit aici spre sfârșitul iernii trecute, mulți dintre ei călătorind în corăbii zburătoare cu arme ce ard. Nimeni nu poate spune de unde au venit: nu există nicio legendă despre ei. Întregul ținut dintre râul Viarn și mare este acum al lor. Au ucis sau alungat toți locuitorii din opt domenii. Noi, cei de pe coline, suntem prizonieri; nu îndrăznim să coborâm nici măcar cu turmele pe vechile pășuni. La început, ne-am luptat cu Străinii. Soțul meu, Ganhing, a fost ucis de armele lor arzătoare. Privirea femeii poposi pe mâna uscată a lui Rocannon; pentru o clipă, ezită. A fost... a fost omorât pe vremea primului dezgheț și încă n-a fost răzbunat! Ne plecăm capetele și le ocolim pământurile, noii Lorzii Pământului! Și nu există niciun bărbat care să-i facă să plătească pe acești străini pentru moartea lui Ganhing.

O, dulce răzbunare, își spuse bărbatul, auzind în glasul ei trâmbițele Hallanului pierdut.

– Vor plăti, Lady Ganye, vor plăti cu vârf și îndesat. Deși știai că nu sunt un zeu, m-ai considerat un om obișnuit?

– Nu, Lord, murmură ea. Nicidecum.

Zilele trecură, zilele verii nesfârşite cât un an. Deasupra castelului, pantele albe ale piscurilor deveniră azurii, recoltele se pârguiră pe ogoarele Breygnei, fură culese şi semănate iarăşi când, într-o după-amiază, Rocannon se aşeză lângă Yahan, în curte, unde erau dresaţi doi vântelegari tineri.

– Pornesc din nou spre miazăzi, Yahan. Tu rămâi aici.

– Nu, Olhor! Lasă-mă să vin...

Smiromul se opri, amintindu-şi probabil plaja ceţoasă unde, în dorinţa lui de aventură, refuzase să-i dea ascultare lui Mogien.

– O să mă descurc mai bine singur, zâmbi Rocannon. N-o să dureze mult, indiferent ce voi face.

– Sunt slujitorul tău şi ţi-am jurat credinţă, Olhor. Te rog, ia-mă.

– Jurămintele nu mai au valoare când numele se pierd. Tu ai jurat credinţă lui Rocannon, de cealaltă parte a munţilor. În ţara aceasta nu există vasali şi nu există nimeni cu numele de Rocannon. Te rog ca pe un prieten, Yahan, să nu mai spui niciun cuvânt, mie sau oricui de aici, ci să înşeuezi armăsarul din Hallan în zorii zilei de mâine.

A doua zi, înainte de răsăritul soarelui, Yahan îl aşteptă credincios în curtea de zbor, ţinând căpăstrul singurului bidiviu din Hallan – cel vărgat. Îi urmase în Breygna, sosind după câteva zile, pe jumătate îngheţat şi înfometat. Acum era ţesălat şi în bună dispoziţie, mârâind şi biciuind din coadă.

– Porţi a doua Piele, Olhor? şopti smiromul, strângând curelele de luptă pe picioarele lui Rocannon. Se spune că Străinii trag în oricine se apropie de ţinuturile lor.

– O port.

– Dar nicio sabie?...

– Nu. Nicio sabie. Ascultă, Yahan, dacă nu mă întorc, caută în raniţa pe care am lăsat-o în odaia mea. Înăuntru sunt nişte haine, cu... cu însemne pe ele, şi tablouri ale ţinuturilor; dacă cineva din neamul meu va veni cândva aici, să le dai, ai înţeles? Tot acolo este şi colierul. Se întunecă la faţă şi pentru o clipă îşi feri privirea: Dă-i-l lui Lady Ganye. Dacă nu mă voi întoarce s-o fac eu însumi... La revedere, Yahan. Urează-mi noroc.

– Fie ca vrăjmașii tăi să moară fără urmași! rosti înverșunat smiromul și dădu drumul vântelegarului.

Animalul țâșni în sus, în văzduhul cald și lipsit de culoare al zorilor de vară, se întoarse, bătând puternic din aripi, și, prinzând vântul de nord, dispăru deasupra măgurilor. Yahan rămăsese privind. Sus în turnul Breygna, de la o fereastră, un chip oacheș și blând privi la fel, mult timp după ce soarele se înălțase pe cer.

Drumul hilferului a fost unul straniu, către un loc pe care nu-l văzuse niciodată și totuși îl cunoștea perfect din feluritele impresii a sute de minți diferite. Deși simțul-minții nu-l făcea să vadă, existau senzații tactile, percepții și relații spațiale, temporale, de mișcare și poziție. Cufundându-se în senzațiile acestea, iarăși și iarăși, ore la rând, vreme de o sută de zile, pe când stătea nemișcat în odaia lui din castelul Breygna, Rocannon obținuse o cunoaștere exactă, deși nevizualizată și nerostită, a fiecărei clădiri și zone din baza dușmanilor. Iar din senzațiile directe și din extrapolarea acestora știa acum ce este baza, de ce se află acolo, cum se pătrunde în ea și unde se găsește ceea ce dorea.

Era însă foarte greu, după antrenamentul lung și intens, să nu folosească simțul-minții în timp ce se apropia de inamic: să-l închidă, să-l blocheze, folosind numai ochii, urechile și inteligența. Incidentul din munți îl avertizase că, la distanțe mici, indivizii mai sensibili puteau deveni conștienți de prezența lui, deși într-un mod vag, sub forma unei intuiții sau presimțiri. Atrăsese pilotul elicopterului precum un pește în undiță, deși probabil că acesta nu înțelesese niciodată ce anume îl făcuse să zboare într-acolo sau de ce simțise imboldul să tragă asupra oamenilor pe care-i zărise. Acum, intrând singur în baza uriașă, Rocannon nu dorea să atragă în niciun fel atenția, deoarece pătrundea ca un hoț noaptea.

În amurg lăsă vântelegarul priponit la poalele unui deal și acum, după câteva ore de mers, se apropia de un pâlc de clădiri situate dincolo de o câmpie vastă și netedă de beton – rachetodromul. Un singur aparat se vedea acolo, și acela rareori folosit, deoarece toți oamenii și toate materialele fuseseră aduse. Războiul

nu se purta cu rachete având viteza luminii, când cea mai apropiată planetă civilizată se afla la o depărtare de opt ani-lumină.

Baza era uriaşă, înspăimântător de mare, când o vedeai cu propriii tăi ochi, dar majoritatea terenului şi clădirilor erau destinate adăpostirii trupelor. Rebelii îşi adunaseră aici aproape întreaga armată. În vreme ce Liga îşi irosea timpul scotocind şi îngenunchind planeta lor de baştină, ei mizaseră pe probabilitatea, foarte mare, de a nu fi găsiţi în această lume fără nume, pierdută între lumile galaxiei. Rocannon ştia că o parte din giganticele barăci erau goale: cu câteva zile în urmă, un contingent de soldaţi şi tehnicieni fusese trimis, bănuise el, pentru a prelua o planetă pe care o cuceriseră sau o convinseseră să li se alăture ca aliat. Soldaţii aceia aveau să ajungă la destinaţie abia după zece ani. Faradaxenii erau foarte siguri pe ei. Probabil că războiul decurgea în favoarea lor. Pentru a distruge siguranţa Ligii Tuturor Lumilor, nu le trebuia decât o bază bine tăinuită şi cele şase arme teribile.

Rocannon alesese o noapte când, din cele patru luni, numai micul asteroid capturat, Heliki, avea să fie pe cer înainte de miezul nopţii. Strălucea deasupra dealurilor, pe când el se apropia de un şir de hangare, asemănătoare unor recifuri negre pe oceanul cenuşiu de beton, însă nu-l văzu nimeni şi nici nu simţi pe cineva în preajmă. Garduri nu existau, iar santinelele erau puţine. Paza lor era asigurată de maşini care cercetau spaţiul pe o rază de ani-lumină în jurul sistemului Famalhaut. La urma urmei, de cine ar fi trebuit să se teamă, de băştinaşii planetei fără nume, aflaţi în epoca de bronz?

Când ieşi din umbra hangarelor, Heliki atinsese strălucirea maximă. Se afla la jumătatea ciclului descrescător, când bărbatul îşi atinse destinaţia: cele şase nave FTL. Stăteau una lângă alta, aidoma unor imense ouă de abanos, sub un acoperământ înalt şi neclar, o plasă de camuflaj. În jurul navelor, asemănătoare unor jucării, se găsea un pâlc de copaci – liziera pădurii Viarn.

Acum, cu orice risc, trebuia să apeleze la simţul-minţii. Rămase nemişcat în umbra arborilor şi, cu multă prudenţă, străduindu-se să-şi păstreze ochii şi urechile atente, se întinse către

navele ovoidale, în ele, în jurul lor. Din Breygna știa că, zi și noapte, în fiecare stătea la post un pilot, gata oricând să le pornească – probabil către Faraday – în caz de urgență.

Pentru cei șase piloți, urgența însemna un singur lucru: Centrul de Comandă, situat la șase kilometri spre estul bazei, fusese sabotat sau bombardat. În cazul acela, fiecare trebuia să-și deplaseze nava într-un loc sigur, utilizând comenzile manuale, deoarece FTL-urile aveau comenzi ca orice altă rachetă, independente de exterior, calculatoare vulnerabile și surse energetice. Însă orice zbor cu ele însemna sinucidere; niciun organism viu nu putea supraviețui unei „călătorii" cu viteză supraluminică. De aceea, piloții respectivi nu erau numai matematicieni polinomiali cu antrenament special, ci și fanatici gata de sacrificiu. Erau aleși pe sprânceană. Cu toate acestea, se plictiseau, stând locului și așteptând improbabilul lor fulger de glorie. În noaptea aceea, Rocannon simți într-una dintre nave prezența a doi bărbați. Amândoi erau extrem de absorbiți. Între ei exista o suprafață plană împărțită în pătrate. Rocannon prinsese aceeași impresie și-n alte seri, iar mintea lui rațională etichetase *tablă de șah*, în vreme ce simțul-minții se deplasase la următoarea navă. Era goală.

Traversă iute terenul cenușiu și neclar, printre copaci, până la cea de-a cincea rachetă, sui pe rampa ei și intră prin ușa deschisă. Înăuntru nu semăna câtuși de puțin cu o navă obișnuită. Erau numai hangare și rampe de lansare, baterii de calculatoare, reactoare, un gen de labirint strâmt și ucigaș, cu coridoarele largi doar cât să treacă prin ele proiectilele distrugătoare. Deoarece nu traversase spațiul-timp, n-avea început sau sfârșit, nicio logică; și nu putea descifra limbajul semnelor. Nu exista nicio minte înăuntru, pentru a o folosi drept călăuză.

Petrecu douăzeci de minute căutând cabina de comandă, metodic, reprimându-și panica, străduindu-se să nu utilizeze simțul-minții, pentru a nu alerta pilotul absent.

Numai pentru o singură clipă, când găsise cabina de comandă și se așezase în fața ansiblului, permise minții sale să plutească până la nava situată alături, către est. Acolo citi senzația limpede a unei

mâini tremurând nesigur deasupra unui nebun alb. Se retrase numaidecât. Reținu coordonatele pentru care era reglat emițătorul ansiblului, apoi le schimbă cu cele ale Bazei de Explorări HILF a Ligii pentru Zona Galactică 8, la Kerguelen, pe planeta Noua Georgie de Sud – singurele coordonate pe care le știa pe dinafară. Porni aparatul și începu să bată.

În timp ce degetele lui (doar mâna stângă, cu greutate) loveau tastele, fiecare literă apărea simultan pe un ecran micuț, negru, într-o încăpere dintr-un oraș situat pe o planetă la opt ani-lumină distanță:

URGENT CĂTRE PREZIDIUL LIGII. Baza navelor FTL a răsculaților Faradayeni se află pe Fomalhaut II, Continentul Sud-est 28°28′ nord și 121°40′ vest, la aproximativ 3 km NE de un fluviu. Baza e camuflată, dar se compune din 4 clădiri pătrate, 28 barăci și hangare grupate pe un rachetodrom orientat E-V. Cele 6 FTL nu sunt în bază, ci în SV rachetodromului la marginea pădurii, camuflate cu plase și absorbanți de lumină. Nu atacați fără discernământ; băștinașii nu sunt implicați. Aici Gaveral Rocannon din Cercetarea Etnologică Fomalhaut. Sunt unicul supraviețuitor al expediției. Transmit de la ansiblul unei FTL dușmane. Aici mai sunt 5 ore până în zori.

Intenționase să adauge: „Dați-mi două ore de răgaz, să mă pot îndepărta", dar n-o făcu. Dacă-l prindeau când pleca, Faradayenii ar fi fost preveniți și ar fi mutat FTL-urile. Închise emițătorul și bătu vechile coordonate. Parcurgând pasarelele prin navă, verifică racheta vecină. Jucătorii de șah se ridicaseră și se deplasau. Începu să alerge, singur prin încăperile și coridoarele lipsite de sens, pe jumătate luminate. Crezu că greșise drumul, dar găsi în cele din urmă ușa, coborî rampa și alergă cu disperare pe lângă nava interminabilă, pe lângă următoarea navă interminabilă și apoi în întunericul pădurii.

Ajuns sub copaci, se opri din alergare, deoarece răsuflarea îl ardea în piept, iar ramurile negre nu lăsau să pătrundă nici razele lunii. Continuă, mergând cât mai iute, ocolind baza până la capătul pistei rachetodromului, după aceea mai departe, ajutat de

următorul ciclu de strălucire al lui Heliki și, după încă o oră, de Feni. I se părea că nu înaintează deloc prin ținutul scufundat în beznă, iar timpul se scurgea. Dacă bombardau baza când el se găsea atât de aproape, unda de șoc sau perdeaua de flăcări l-ar fi ajuns și se strecură prin noapte cu spaima, imposibil de stăpânit, a luminii ce putea fulgera înapoia lui, distrugându-l. Totuși, de ce nu veniseră, de ce erau atât de înceți?

Zorile nu se iviseră, când ajunse la colinele gemene unde își lăsase vântelegarul. Animalul mârâi la el furios, deoarece fusese legat toată noaptea într-un ținut plin de vânat. Rocannon se rezemă de umărul lui cald, scărpinându-i urechea și gândindu-se la Kyo.

Când își recăpătă răsuflarea, încălecă și îndemnă armăsarul. Mult timp, acesta rămase ghemuit ca un sfinx și nu voi nici măcar să se ridice. În cele din urmă, o făcu, protestând cu un schelălăit melodios, și porni spre nord cu o încetineală înnebunitoare. În jurul lor începuseră să se întrevadă dealuri și ogoare, sate părăsite și arbori bătrâni, dar telegarul nu zbură până ce lumina răsăritului nu se revărsă deasupra măgurilor estice. Abia atunci țâșni în sus, găsi un curent potrivit și pluti prin zorile albicioase. Din când în când, bărbatul privea înapoi. Nu zărea nimic, doar ținutul liniștit și pâcla de-a lungul râului înspre vest. Ascultă cu simțul-minții și percepu gândurile, mișcările și visele de trezire ale dușmanilor săi, desfășurându-se ca de obicei.

Făcuse tot ce putuse. Fusese o prostie să-și închipuie că putea realiza ceva. Ce reprezenta un singur om împotriva unui popor de războinici? Istovit, rumegându-și cu amărăciune înfrângerea, călări spre Breygna, unicul loc ce-i rămăsese. Nu se mai întreba de ce Liga își întârzia atacul. Nu aveau să vină. Consideră mesajul lui un șiretlic, o cursă. Sau, la fel de bine, uitase coordonatele exacte; o cifră greșită îi trimisese mesajul în golul unde nu exista nici timp, nici spațiu. Pentru asta, murise Raho, murise Iot, murise Mogien: pentru un mesaj care nu ajunsese nicăieri. Iar el era exilat aici pentru restul vieții, inutil, un străin într-o lume străină.

La urma urmei, era lipsit de importanță. Era un singur om. Soarta unui om nu este importantă.

Dacă asta nu-i important, atunci ce este?

Nu putea suporta amintirea acelor cuvinte. Privi îndărăt, încă o dată, ca să uite chipul lui Mogien, apoi răcnind, ridică brațul schilod pentru a stăvili lumina intolerabilă, copacul înalt de foc alb care țâșni, în tăcere, pe câmpia dinapoia lui.

În vacarmul și rafala de vânt care urmară, vântelegarul țipă, apoi se prăbuși îngrozit spre sol, Rocannon sări de pe șa și se ghemui la pământ, acoperindu-și capul cu brațele. N-o putea însă spulbera – nu lumina, ci bezna, întunericul ce-i orbise mintea, cunoașterea în adâncul ființei lui a faptului că o mie de oameni muriseră într-o secundă. Moarte, moarte, moarte iarăși, și iarăși, toată dintr-odată, într-o clipă, în trupul și creierul său. Apoi, tăcere.

Înălță capul și ascultă, și auzi liniștea.

Epilog

Coborând pe vânt în curtea Breygnei, la apusul soarelui, descălecă și rămase lângă vântelegar – un bărbat obosit, ținând aplecat capul cărunt. Se strânseră iute în jurul lui locuitorii blonzi ai castelului, întrebându-l ce fusese focul cel mare din miazăzi și dacă alergătorii de pe șesuri care povesteau despre nimicirea Străinilor spuneau adevărul. Era ciudat cum îl înconjuraseră, știind că el știa. Bărbatul o caută cu privirea pe Ganye. Când îi zări chipul, își regăsi graiul și rosti, cu multă șovăială:

– Vrăjmașul a fost distrus. Nu va mai reveni aici. Lordul tău Ganhing a fost răzbunat. Și lordul meu, Mogien. Și frații tăi, Yahan, și neamul lui Kyo, și prietenii mei. Toți sunt morți.

Îi făcură loc să treacă și el intră în castel, singur.

Peste câteva zile, într-un amurg azuriu și limpede, spălat de ploile turnătoare, o însoți pe Ganye pe terasa încă udă a turnului. Femeia îl întrebase dacă avea să părăsească Breygna. El tăcu multă vreme înainte de-a răspunde:

– Nu știu. Yahan se va întoarce în miazănoapte, în Hallan, cred. Sunt destui tineri aici doritori să întreprindă o asemenea călătorie pe mare. Iar Lady a Hallanului așteaptă vești despre fiul ei... Însă Hallan nu este căminul meu. Eu nu am așa ceva. Nu fac parte din poporul vostru.

Ganye știa acum câte ceva despre el și-l întrebă:

– Cei din neamul tău nu vor veni să te caute?

Bărbatul privi peste ținutul minunat: râul sclipea în amurgul verii, departe către sud.

– S-ar putea, zise el. Peste opt ani. Ei pot trimite moartea instantaneu, însă viața e mai înceată... Cine este neamul meu? Eu nu mai sunt ce-am fost. M-am schimbat, am băut din izvorul munților. Și nu-mi doresc niciodată să mai merg acolo unde aș putea auzi glasurile vrăjmașilor mei.

Laolaltă parcurseră, în tăcere, șapte pași până la parapet; după aceea, Ganye, privind către azurul neclar al munților, vorbi:

– Rămâi cu noi aici.

Rocannon tăcu puțin, apoi spuse:

– Voi rămâne. Pentru o vreme.

A rămas însă pentru tot restul vieții. Când navele Ligii s-au întors pe planetă și Yahan a călăuzit una din expediții către sud, spre Breygna, în căutarea lui, l-au aflat mort. Cei din Breygna își jeliseră Lordul, iar văduva lui, înaltă și bălaie, purtând în jurul gâtului o nestemată mare, vineție, montată în aur, i-a primit pe cei care veniseră după el. Astfel încât n-a știut niciodată că Liga dăduse planetei numele său.

PLANETA EXILULUI

1

O MÂNĂ DE BEZNĂ

În ultimele zile ale celei din urmă faze-lunare a Toamnei, prin codrii muribunzi din Askatevar începu să sufle dinspre lanțurile muntoase din miazănoapte un vânt rece care mirosea a fum și a zăpadă. Lină și abia întrevăzută, aidoma unui animal sălbatic în blănurile ei ușoare, Rolery se furișă prin păduri, prin furtuna de frunze moarte, îndepărtându-se de zidurile ce se ridicau, piatră peste piatră, pe coasta Tevarului și de câmpurile animate ale ultimei recolte. Plecă singură și nimeni nu strigă după ea. Urmă o potecă nedeslușită care ducea spre apus, brăzdată și rebrăzdată în făgașuri de trecerea către miazăzi a rădăcinilor-umblătoare, sugrumată pe alocuri de trunchiuri prăbușite sau de mormane uriașe de frunze.

Când poteca se bifurcă la poalele Culmii Hotarului, ea merse drept înainte, dar nu făcu nici zece pași și se întoarse iute spre sunetele sacadate ce se apropiau dindărăt.

Un alergător sosea pe cărarea dinspre miazănoapte, izbind cu tălpile desculțe pe valurile de frunze; în urma lui flutura șiretul lung care-i lega părul. Venea dinspre miazănoapte cu ritm egal, apăsat, care ardea plămânii, și nu privi nicio clipă spre Rolery printre copaci, ci tropăi mai departe și dispăru. Vântul îl împingea din spate pe drumul către Tevar, cu veștile lui: furtună, dezastru, iarnă,

război... Rolery se întoarse nepăsătoare şi-şi urmă propria cărare ocolită, care zigzaga printre trunchiurile uriaşe, uscate şi suspinătoare, până când, ajunsă în cele din urmă pe vârful Culmii, zări cerul deschizându-se neîntrerupt înaintea ei, iar sub cer – marea.

Pădurea moartă fusese defrişată de pe coasta de apus a Culmii. Adăpostindu-se sub un ciot enorm, fata putea să privească apusul îndepărtat şi strălucitor, întinderile sure şi nesfârşite ale plajei de aluviuni şi, puţin mai jos şi spre dreapta, cocoţată pe faleza sa, citadela departe-născuţilor cu ziduri şi acoperişuri roşii.

Case din piatră, înalte şi zugrăvite în culori vii, se îngrămădeau fereastră sub fereastră şi acoperiş sub acoperiş, coborând până la marginea falezei uşor înclinate. În exteriorul zidurilor şi sub stâncile din miazăzi de citadelă se zăreau kilometri de păşuni şi ogoare, toate în terase şi îndiguite, perfect ordonate ca desenele de pe un covor. De la zidul citadelei aflat la marginea falezei, peste diguri şi dune, drept peste plajă şi aluviunile ce sclipeau umed, un drum pietruit lung de aproape un kilometru călărea arcade imense din piatră, legând citadela de o insulă întunecată şi stranie din mijlocul nisipurilor. Insula se înălţa, neagră şi cu umbre negre, din planurile netede şi suprafeţele scânteietoare ale nisipurilor, piatră aspră şi insensibilă, arcuindu-se şi îngustându-se spre vârf într-o sculptură mai fantastică decât ar fi putut crea vântul sau marea. Era oare o casă, o statuie, o fortăreaţă, sau un tumul funerar? Ce măiestrie întunecată o săpase şi construise podul incredibil, demult în timpul-trecut când departe-născuţii erau puternici şi se războiau? Rolery nu băgase prea mult în seamă poveştile nelămurite de vrăjitorie ce însoţeau asemenea menţionări ale departe-născuţilor, dar acum, privind locul acela negru de pe nisipuri, văzu că era ciudat – primul lucru cu adevărat ciudat pe care-l văzuse vreodată: clădit într-un timp-trecut care nu avea nimic de-a face cu ea, clădit de mâini care nu erau înrudite cu carnea şi oasele ei, imaginat de minţi străine oamenilor. Era sinistru şi o atrăgea. Fascinată, privi o siluetă micuţă care mergea pe drumul acela înalt, părând minusculă pe lângă lungimea şi înălţimea lui imense, un punct sau o tuşă de negură care înainta încet către turnul negru printre nisipurile lucitoare.

Aici vântul era mai puțin rece și razele soarelui străluceau prin vălătucii de nori din apusul vast, poleind străzile și acoperișurile de dedesubt. Citadela o atrăgea cu imensitatea ei și, fără să se mai oprească pentru a-și căuta curaj sau hotărâre în inimă, Rolery coborî iute și ușor panta și pătrunse prin poarta cea mare.

Ajunsă înăuntru, umblă la fel de ușor ca întotdeauna, cu nepăsare intenționată, însă asta provenea în principal din mândrie: inima îi bubuia puternic când păși pe lespezile sure și perfect netede ale străzii străine. Privi de la stânga la dreapta, și de la dreapta la stânga, iute, la casele înalte, toate clădite deasupra solului, cu acoperișuri țuguiate și ferestre din piatră transparentă – așadar, povestea era adevărată! –, și la curțile înguste din pământ din fața unor case, unde kellem cu frunze strălucitoare și viță de hadun, stacojii și portocalii, suiau pe zidurile zugrăvite în albastru sau verde, culori vii printre tonurile sure și mohorâte ale peisajului de toamnă. Lângă poarta de răsărit, multe case erau pustii, culorile se jupuiau și se cojeau de pe piatră, iar ferestrele sclipitoare dispăruseră. Dar mai jos pe străzi și pe trepte, casele erau locuite și Rolery începu să treacă pe lângă departe-născuți.

Ei o priviră. Fata auzise că departe-născuții te priveau drept în ochi, însă nu verifică povestea aceea. Niciunul n-o opri totuși; veșmintele lui Rolery nu erau chiar diferite de ale lor și unii dintre ei, văzu ea trăgând iute cu coada ochiului, nu aveau pielea mult mai închisă la culoare decât oamenii. Dar pe chipurile pe care nu le privea, fata percepu negrul nepământean al ochilor.

Pe neașteptate strada pe care mergea se sfârși într-un loc larg și deschis, întins și neted, pe care soarele din apus îl scălda în aur și îl mânjea cu umbre. Patru case se ridicau în piațeta aceasta, case de mărimea unor coline, cu șiruri mărețe de arcade, deasupra cărora alternau lespezi gri și transparente. Doar patru străzi se deschideau în piața aceasta și toate puteau fi închise cu porți ce basculau din zidurile celor patru case mari; în felul acesta, piața era o fortăreață într-o fortăreață, sau o cetate în interiorul unei cetăți. Una dintre clădiri se înălța drept în sus în văzduh deasupra tuturor și domina de acolo, sclipind în lumina solară.

Era un loc măreț, însă aproape lipsit de oameni.

Mai mulți băieți departe-născuți se jucau într-un colț acoperit cu nisip al pieții, el însuși de mărimea unui câmp. Doi adolescenți se întreceau în trântă aprig disputată, iar un grup de băiețași purtând haine și șepci capitonate exersau la fel de energic lovituri cu săbii din lemn. Spectacolul luptătorilor era superb; cei doi țeseau un dans lent și amenințător unul în jurul celuilalt, pentru ca apoi să se angajeze fulgerător, cu grație iscusită. Rolery îi privi împreună cu o pereche de departe-născuți, înalți și tăcuți în blănurile lor. Când adolescentul mai voinic zbură pe neașteptate peste cap și căzu brutal pe spinarea lui musculoasă, fata scoase un icnet care coincise cu al luptătorului, după care râse de surprindere și admirație.

– Bună aruncare, Jonkendy! strigă un departe-născut de lângă ea și o femeie aplaudă din cealaltă parte a arenei.

Neatenți, absorbiți doar de instrucția lor, băiețașii continuau să se antreneze, fandând, lovind și parând.

Rolery nu știuse că vrăjitorii educau războinici sau că prețuiau forța și abilitățile fizice. Deși auzise despre trântele lor, și-i imaginase întotdeauna, în chip nedeslușit, ca pe niște păianjeni negri, gârboviți deasupra unor roți de olar în colibe neguroase, zămislind obiectele delicate din ceramică și piatransparentă ce ajungeau în corturile oamenilor. Existau apoi povești, zvonuri și frânturi de istorii: un vânător era „norocos ca un departe-născut", un anumit soi de pământ era numit minereul-vrăjit, fiindcă vrăjitorii îl prețuiau și făceau troc pentru el. Însă ea nu știa decât frânturi. Cu mult înainte de nașterea lui Rolery, Oamenii din Askatevar cutreieraseră la răsărit și miazănoapte de domeniul lor. Ea nu adusese niciodată o povară de recoltă în magaziile de sub Dealul Tevar, așa că nu ajunsese niciodată la hotarul de apus până la această fază-lunară, când toți Oamenii Domeniului Askatevar veniseră împreună cu turmele și familiile lor pentru a clădi Cetatea Iernii peste grânarele îngropate. De fapt, Rolery nu știa nimic despre rasa străină și când văzu că luptătorul care învinsese, adolescentul zvelt numit Jonkendy, o privea drept în față, își întoarse capul și se retrase, cu silă și teamă.

El se apropie, iar corpul gol îi strălucea negru de sudoare.

– Vii din Tevar, nu-i așa? o întrebă, în grai omenesc, dar cu jumătate din cuvinte pronunțate greșit.

Îi surâse, încântat de victorie, și-și scutură nisipul de pe brațele suple.

– Da.

– Ce putem face pentru tine, aici? Dorești ceva?

Desigur, ea nu-l putea privi de la o distanță atât de mică, însă tonul lui era simultan prietenos și batjocoritor. Era un glas băiețesc și Rolery gândi că era probabil mai mic decât ea. Nu intenționa să se lase batjocorită.

– Da, replică sigură pe sine. Vreau să văd stânca aceea neagră de pe nisip.

– Poți să mergi. Pasarela e deschisă.

Jonkendy părea că încerca să-i scruteze fața aplecată. Fata își feri și mai mult chipul.

– Dacă te oprește cineva, spune-le că te-a trimis Jonkendy Li, rosti adolescentul, sau vrei să te-nsoțesc?

Rolery nici măcar n-avea să răspundă la o astfel de întrebare. Cu capul sus și privirea plecată, porni către strada care ducea din piață spre pasarelă. Niciunul dintre falșii-oameni negri și rânjitori nu avea să cuteze să creadă că-i era frică...

N-o urmă nimeni. Nimeni nu părea s-o bage în seamă, când treceau pe lângă ea pe strada scurtă. Ajunse la coloanele mari ale pasarelei, se uită înapoi, se uită în față și se opri.

Podul era imens, un drum pentru giganți. De pe înălțimea Culmii, păruse fragil, traversând câmpuri, dune și nisip în ritmul grațios al arcadelor sale, dar din locul acesta Rolery putu să vadă că era îndeajuns de lat pentru ca douăzeci de bărbați să meargă pe el umăr la umăr și ducea drept către porțile înalte și negre ale stâncii-turn. Nicio balustradă nu despărțea podul de hăul de dedesubt. Ideea de a te aventura pe el era pur și simplu nebunească. Ea n-o putea face; nu era un drum pentru picioare omenești.

O stradă laterală o duse la o poartă din zidul spre apus al citadelei. Trecu în grabă pe lângă țarcuri și staule lungi și pustii, și ieși pe poartă, intenționând să ocolească zidurile și să revină acasă.

Însă aici, unde faleza era mai scundă, cu multe scări tăiate în stâncă, ogoarele de dedesubt se întindeau pașnice, ca desenate în după-amiaza gălbuie, iar dincolo de dune se vedea plaja lată, unde ar fi putut găsi florile-mării lungi și verzi pe care femeile din Askatevar le păstrau în cuferele lor și pe care le prindeau în păr în zilele de sărbătoare. Simți izul ciudat al mării. Nu pășise în viața ei pe nisip de mare. Soarele încă nu scăpătase. Coborî una dintre scările săpate în piatră și străbătu ogoarele, trecu peste diguri și dune, și călcă în cele din urmă pe nisipurile netede și scânteietoare, ce se întindeau, cât vedeai cu ochii, spre miazănoapte, spre apus și spre miazăzi.

Vântul sufla și soarele sclipea slab. De foarte departe din apus Rolery auzi un sunet necontenit, un glas imens și îndepărtat murmurând parcă un cântec de leagăn. Nisipul se simțea tare, neted și nesfârșit sub tălpile ei. Porni să alerge de dragul alergării, se opri și privi, râzând obosită, către arcadele pasarelei, care mărșăluiau, solemne și uriașe, alături de linia firavă și șovăitoare a pașilor ei; alergă iarăși, apoi se opri ca să culeagă cochilii argintii, pe jumătate îngropate în nisip. Citadela departe-născuților era cocoțată pe coama falezei dinapoia ei și strălucea ca un pumn de pietricele colorate. Înainte de a se plictisi de vântul sărat, spațiul uriaș și singurătate, se îndepărtase mult de citadelă, apropiindu-se de stânca-turn, care se înălța acum, negru impenetrabil, între ea și soare.

În umbra aceea prelungă pândea frigul. Rolery se înfioră și alergă din nou, ca să iasă din umbră, ținându-se la distanță de forma masivă din piatră neagră. Dorea să vadă cât de mult coborâse soarele spre orizont, cât de departe trebuia să alerge pentru a vedea primele valuri ale mării.

Slab și grav, purtat de vânt, un glas îi răsună în urechi, strigând ceva, strigând atât de bizar și insistent, încât Rolery încremeni și

privi în urmă, cu strângere de inimă, la insula mare și neagră care se ridica din nisip. O chema oare locul vrăjitoresc?

Pe pasarela fără balustrade, deasupra unuia dintre contraforții ce coborau în piatra insulei, sus și departe, se afla o siluetă întunecată.

Fata se răsuci și fugi, după aceea se opri și se întoarse. Groaza creștea în ea. Acum dorea să fugă și n-o făcea. Teroarea o copleșise și nu putu să clintească nici mâinile, nici picioarele, ci rămase locului, tremurând, cu un vuiet în urechi. Vrăjitorul din turnul negru își țesea descântecul de păianjen în jurul ei. Deschizând brațele, el strigă din nou cuvintele străpungătoare și insistente pe care ea nu le înțelegea, abia auzite pe fundalul vântului, precum chemarea unei păsări marine, *staak*, *staak*! Mugetul din urechile lui Rolery crescu și ea se ghemui pe nisip.

Apoi, pe neașteptate, perfect clar și blând, un glas îi rosti în minte:

– Fugi. Ridică-te și fugi. Către insulă – acum, iute.

Aproape fără să-și dea seama, ea se sculă în picioare și o luă la goană. Glasul blând îi vorbi din nou, călăuzind-o. Fără să vadă nimic în jur, gâfâind, cu răsuflarea întretăiată, fata ajunse la trepte negre tăiate în piatră și începu să le suie cu greu. La un cot, îi ieși în cale o siluetă întunecată. Rolery întinse mâna și fu pe jumătate condusă, pe jumătate trasă, pe încă un palier de trepte, după care silueta îi dădu drumul. Căzu și se rezemă de zid, fiindcă picioarele n-o mai susțineau. Necunoscutul o prinse, o ajută să se îndrepte și rosti tare cu glasul pe care ea îl auzise deja în minte:

– Uită-te, sosește!

Apa izbi și clocoti sub ei cu un muget care zgudui roca solidă. Talazurile despicate de insulă se reuniră, albe și vuitoare, năvăliră mai departe, șuierară, se înspumară și se sparseră pe panta lungă spre dune, domolite într-o legănare de valuri sclipitoare.

Rolery rămase locului, ținându-se de zid, tremurând. Nu-și putea domoli tremurăturile.

– Fluxul sosește aici mai repede decât pot alerga oamenii, rosti dinapoia ei vocea blândă, iar în jurul Țancului apa este adâncă de șase-șapte metri. Haide, o să suim pe aici... De aceea acolo sus a fost locuința noastră în trecut, înțelegi? În jumătate din timp este

o insulă. Noi obișnuiam să ademenim armatele inamice pe nisip imediat înainte de venirea fluxului, dacă nu știau prea multe despre maree... Ești teafără?

Rolery ridică ușor din umeri. Bărbatul nu păru să înțeleagă gestul, așa încât ea rosti:

– Da.

Fata îi putea pricepe graiul, totuși folosea foarte multe cuvinte pe care nu le auzise niciodată și le pronunța greșit pe majoritatea celorlalte.

– Vii din Tevar?

Ea strânse iarăși din umeri. Îi venea să vomite și o podideau lacrimile, dar nu făcu nici una, nici alta. Suind următorul palier de trepte săpate în piatră neagră, își netezi părul și, de la adăpostul lui, privi pentru o clipă pieziș către fața departe-născutului. Era puternică, aspră și întunecată, cu ochi reci, strălucitori, ochii negri ai străinilor.

– Ce făceai pe nisip? Nu te-a prevenit nimeni despre flux?

– N-am știut, murmură ea.

– Bătrânii voștri știu despre el. Cel puțin Primăvara trecută au știut, când tribul vostru a locuit pe coasta de aici. Oamenii au o memorie a naibii de scurtă. Cuvintele îi erau aspre, însă vocea continua să fie blândă și lipsită de severitate. Acum o luăm pe aici. Nu-ți fie teamă, locul este complet pustiu. A trecut mult de când unul dintre ai voștri a călcat ultima dată în Țanc.

Trecură printr-o ușă neagră, străbătură un tunel și ieșiră într-o încăpere, care lui Rolery i se păru uriașă... până când pătrunseră în următoarea. Traversară porți și curți interioare deschise spre cer, merseră prin galerii cu arcade ce se întindeau deasupra mării, prin odăi și săli boltite, toate tăcute, goale, locuite doar de brize. Acum marea își legăna argintul botit mult dedesubtul lor. Fata se simțea ametită, lipsită de substanță.

– Aici nu locuiește nimeni? întrebă ea cu glas stins.

– Nu acum.

– Este Cetatea Iernii a voastră?

– Nu, noi iernăm în citadela de pe țărm. Țancul a fost construit ca fortăreață. Pe vremuri, aveam mulți dușmani... De ce te-ai dus pe nisip?

– Am vrut să văd...

– Ce să vezi?

– Nisipurile. Oceanul. Am fost mai întâi în citadela voastră, am vrut să văd...

– Bine! Nu-i nimic rău în asta.

O conduse printr-o galerie atât de înaltă, încât pe Rolery o apucă amețeala. Prin arcadele ascuțite zburau păsări marine care țipau. Coborâră după aceea printr-un ultim coridor îngust, trecură printr-o poartă și traversară pe o punte zăngănitoare din metal-de-săbii pe pasarelă.

Merseră între turn și citadelă, între cer și mare, în tăcere, cu vântul împingându-i mereu spre dreapta. Lui Rolery îi era frig și era iritată de înălțimea și de ciudățenia drumului, de prezența omului-fals negru alături de ea, care mergea în același pas cu ea.

Când pătrunseră în citadelă, el rosti pe neașteptate:

– Nu-ți voi mai vorbi din nou în minte. Atunci am fost nevoit s-o fac.

– Când mi-ai spus să fug..., începu fata, apoi șovăi, nefiind sigură la ce se referise el sau la ce se întâmplase pe nisip.

– Am crezut că erai una dintre noi, replică bărbatul parcă iritat, după care se stăpâni. Nu puteam să stau cu brațele încrucișate și să văd cum te înec. Chiar dacă ai fi meritat-o. Dar nu te teme. N-o voi mai face din nou și nu mi-a dat nicio putere asupra ta, indiferent ce ți-ar putea spune Bătrânii voștri. Așa încât, du-te – ești liberă ca văzduhul și la fel de ignorantă ca întotdeauna.

Asprimea lui era reală și o înspăimântă pe Rolery. Nemulțumită de propria ei frică, întrebă, tremurător, totuși îndrăzneț:

– Sunt liberă și să revin?

Departe-născutul se întoarse către ea. Fata simți, deși nu-și putea ridica ochii spre chipul lui, că expresia i se schimbase.

– Da. Poți să revii. Ți-aș putea cunoaște numele, fiică a Askatevarilor?

– Sunt Rolery din Spița lui Wold.

– Wold este bunicul... tatăl tău? Încă mai trăiește?

– Wold închide cercul în Bătaia-pietrei, rosti ea cu mândrie, străduindu-se să se impună înaintea aerului său de autoritate absolută.

Cum putea un departe-născut, un om-fals, fără spiță și mai prejos de lege să fie atât de aspru și de arogant?

– Transmite-i salutări din partea lui Jakob Agat Alterra. Spune-i că voi sosi mâine în Tevar ca să vorbesc cu el. Drum bun, Rolery!

Și îi întinse mâna în salutul egalilor, așa încât, fără să gândească, fata făcu la fel, lipindu-și palma deschisă de palma lui.

Apoi ea se răsuci și se grăbi în sus pe străzile abrupte și pe trepte, trăgându-și gluga îmblănită peste cap, întorcându-și chipul de la puținii departe-născuți pe lângă care trecu. De ce oare se holbau în felul acela la fața ta, aidoma unor leșuri sau pești? Animalele cu sânge cald și oamenii nu-și pironeau așa privirea în ochii tăi. Simțindu-se inundată de un val de ușurare, Rolery ieși prin poarta dinspre uscat și sui iute culmea sub ultimele raze de soare roșietice, după aceea coborî prin pădurea muribundă și apucă pe cărarea ce ducea la Tevar. Când amurgul trecu în beznă, ea zări peste țepii miriștilor steluțele de lumină dinspre focurile corturilor ce înconjurau Cetatea Iernii neterminată de pe colină. Se grăbi spre căldură, cină și oameni. Însă chiar și în cortul mare al surorilor Spiței ei, stând în genunchi lângă foc și înfulecând tocană printre femei și copii, continuă să simtă o stranietate care-i dăinuia în minte. Încleștându-și pumnul drept, păru să țină în palmă o mână de beznă, acolo unde o atinsese el.

2

ÎN CORTUL ROȘU

– Terciul ăsta-i rece, mormăi el împingându-l în lături.

Văzu apoi privirea răbdătoare a bătrânei Kerly, care luă blidul să-l reîncălzească, și se gândi că era un bătrân prost și țâfnos. Dar

niciuna dintre nevestele lui – îi mai rămăsese doar una –, niciuna dintre fiicele lui, niciuna dintre femei nu putea să gătească un blid de bhan, așa cum îl gătise Shakatany. Ce bucătăreasă minunată fusese ea, și tânără... ultima lui soție tânără. Murise însă în munții din răsărit, murise tânără, în vreme ce el continuase să trăiască, și să trăiască, așteptând să vină mușcătura Iernii.

O fată intră, în tunică din piele însemnată cu trifoiul Spiței lui, o nepoată probabil. Aducea puțin cu Shakatany. I se adresă, deși nu-și reamintea numele ei.

– Tu ești cea care a venit târziu azi-noapte?

Îi recunoscu întorsătura capului și surâsul. Ea era cea pe care o tachina, cea indolentă, obraznică, plăcută, solitară; copila născută în afara anotimpului. Cum naiba se numea?

– Îți aduc un mesaj, Mult-bătrânule.

– De la cine?

– Numele pe care l-a spus era lung – Jakat-abat-bolterra? Nu mi-l pot aminti pe tot.

– Alterra? Așa-și numesc departe-născuții căpeteniile. Unde l-ai întâlnit pe omul acela?

– Nu era un om, Mult-bătrânule, ci un departe-născut. El ți-a trimis salutări și un mesaj: că va veni azi în Tevar să vorbească cu Mult-bătrânul.

– Așa deci, rosti Wold și încuviință ușor din cap, admirându-i impertinența. Iar tu ești purtătoarea mesajului său?

– A vorbit cu mine din întâmplare...

– Da, da. Știai că printre Oamenii din Domeniul Pernmek, o fată nemăritată care vorbește cu un departe-născut este... pedepsită?

– Pedepsită în ce fel?

– Nu contează.

– Cei din Pernmek sunt niște mâncători de kloob care-și rad țestele. Oricum, ce știu ei despre departe-născuți? Ei nu vin niciodată pe coastă... Cândva am auzit, într-un cort, că Mult-bătrânul Spiței mele a avut o soție departe-născută. În alte zile.

– Este adevărat. În alte zile.

Fata aşteptă şi Wold privi în urmă, hăt departe, în alt timp: în timpul-trecut, Primăvara. Culori, arome de mult stinse, flori care nu mai îmbobociseră de patruzeci de faze-lunare, sunetul aproape uitat al unei voci...

– Ea a fost tânără. A murit tânără. Înainte să fi venit Vara. După un timp adăugă: În plus nu-i totuna cu o fată nemăritată care vorbeşte cu un departe-născut. Să ştii că există o deosebire.

– De ce?

Deşi era impertinentă, merita un răspuns.

– Motivele sunt multe, iar unele sunt mai bune decât altele. Motivul principal însă este că un departe-născut are doar o singură soţie, aşa că o femeie-adevărată care s-ar mărita cu el nu i-ar purta fiii.

– De ce n-ar face-o, Mult-bătrânule?

– Femeile nu mai vorbesc oare în cortul-surorilor? Toate sunteţi atât de neştiutoare? Pentru că oamenii şi departe-născuţii nu pot zămisli împreună! N-ai auzit niciodată asta? Fie că împerecherea este stearpă, fie că urmează avorturi, monştri diformi care nu se nasc la termen. Soţia mea Arilia, care a fost departe-născută, a murit în chinurile facerii. Poporul ei nu are legi – femeile lor sunt ca bărbaţii şi se mărită cu cine le place. Dar printre Oameni există o lege: femeile se culcă cu bărbaţi oameni, se mărită cu bărbaţi oameni, poartă copii oameni!

Fata păru uşor tulburată şi întristată. După care privind afară spre agitaţia şi animaţia de pe zidurile Cetăţii Iernii, rosti:

– O lege minunată pentru femeile care au bărbaţi cu care să se culce...

Părea să fie în vârstă de douăzeci de faze-lunare, iar asta însemna că ea era cea născută în afara anotimpului, exact în toiul Paraginii Verii, când nu se năşteau copii. Fiii Primăverii erau de acum de două sau trei ori mai vârstnici decât ea, însuraţi, reînsuraţi, prolifici; cei născuţi Toamna erau deocamdată copii, toţi. Unii dintre cei născuţi Primăvara ar fi luat-o totuşi ca a treia sau a patra soţie; n-ar fi fost nevoie să se plângă. Poate că i-ar fi putut aranja un măritiş, deşi asta depindea de afilierile ei.

– Cine-i mama ta? o întrebă.

Ea se uită direct la catarama centurii lui și zise:

– Mama mea a fost Shakatany. Ai uitat-o?

– Nu, Rolery, răspunse el după o tăcere scurtă. N-am uitat-o. Spune-mi, fiico, unde ai vorbit cu acest Alterra? Îl chema cumva Agat?

– Aceea era o parte din numele lui.

– Atunci l-am cunoscut pe tatăl lui și pe tatăl tatălui lui. El este din spița femeii... departe-născuta despre care am vorbit. Ar putea fi fiul surorii sau fratelui ei.

– Nepotul tău, așadar. Vărul meu, rosti fata și izbucni în râs.

Wold surâse și el înaintea logicii grotești a acelei afilieri.

– L-am întâlnit când am mers să privesc oceanul, explică ea, acolo, pe nisip. Mai devreme, am văzut un alergător venind din miazănoapte. Niciuna dintre femei nu știa nimic despre el. A dus vești? Începe Coborârea spre Miazăzi?

– Poate că da, poate că da, spuse Wold. Îi uitase din nou numele. Fugi acum, copilă, ajută-ți surorile de pe câmp.

Uitând atât de fată, cât și de blidul de bhan pe care-l aștepta, se sculă cu greutate și dădu ocol cortului său mare și vopsit în roșu, pentru a privi lucrătorii care roiau la casele din lut și zidurile Cetății Iernii, și dincolo de ei, către miazănoapte. Cerul din partea aceea era foarte albastru în dimineața aceasta, limpede și rece deasupra colinelor golașe.

Își amintea clar viața în labirinturile acelea săpate în pământ și cu acoperișuri țuguiate: trupurile ghemuite a o sută de adormiți, bătrânele care se trezeau și aprindeau focurile ce-i trimiteau căldură și fum în toți porii, mirosul de iarba-iernii pusă la fiert, zgomotele, duhoarea, căldura apropiată a iernii în vizuinile de sub solul înghețat. Și nemișcarea rece și curată a lumii de deasupra, șfichiuită de vânt sau acoperită de omăt, când el și alți tineri vânători se îndepărtau mult de Tevar, hăituind păsările-zăpezii, koriurile și wespriurile grase ce urmau râurile înghețate, coborând din îndepărtatul miazănoapte. Iar acolo, de cealaltă parte a văii, dintr-un petic de lanul-zăpezii se ridicase căpățâna albă, legănându-se, a unei iazme-de-nea... Și mai demult, înainte de zăpadă

și gheață și dihăniile albe ale Iernii, fusese cândva vreme senină ca aceasta: o zi strălucitoare cu vânt auriu și cer albastru, rece deasupra dealurilor. Iar el, nu un bărbat, ci doar un țânc printre țânci și femei, privise în sus la fețele turtite și albe, la penele roșii și mantiile din blană sură ciudată, ca un penaj; voci lătraseră ca fiarele cuvinte pe care el nu le înțelesese, în timp ce bărbații din Spița lui și Bătrânii Askatevarului răspunseseră cu glasuri aspre, cerându-le fețelor turtite să plece. Iar și mai înainte fusese un bărbat care venise alergând din miazănoapte cu o parte a chipului ars și însângerat, strigând:

– Gaalii, gaalii! Ne-au atacat tabăra din Pekna!...

Mai limpede decât orice voce din prezent, Wold auzi strigătul acela răgușit răsunând de-a lungul vieții sale, cele șaizeci de faze-lunare care se înșiruiau între el și țâncul acela care asculta cu ochii holbați, între ziua aceasta strălucitoare și ziua aceea strălucitoare. Unde era Pekna? Pierdută sub ploi, sub zăpezi, iar dezghețurile Primăverii purtaseră cu ele osemintele celor măcelăriți, corturile putrezite, amintirea, numele.

De data aceasta n-aveau să mai fie măceluri când gaalii aveau să coboare spre miazăzi prin Domeniul Askatevar. El se îngrijise în privința aceasta. Viața lungă și reamintirea lucrurilor rele din vechime avea și o parte bună. Nici măcar un clan sau familie a Oamenilor din acest Domeniu nu fusese abandonat în Tărâmurile-verii pentru a fi luați prin surprindere de gaali sau de primul viscol. Acum erau toți aici. Douăzeci de sute de oameni: mici născuți ai Toamnei, mulți ca frunzele care-ți foșneau sub tălpi, femei care flecăreau și culegeau recoltele de pe câmpuri aidoma unor stoluri de păsări migratoare și bărbați care roiau și construiau casele și zidurile Cetății Iernii cu pietrele vechi pe temeliile vechi, vânau ultimele animale migratoare, tăiau și depozitau nenumărate lemne din păduri și turbă din Mlaștina Secată, adunau și adăposteau hannii în grajduri mari și-i hrăneau până avea să înceapă să crească iarba-iernii. Ei toți, trudind în felul acesta de o jumătate de fază-lunară, îl ascultaseră, iar el ascultase străvechea Cale a Omului. Când soseau gaalii, aveau să închidă porțile cetății;

când soseau viscolele, aveau să închidă ușile caselor de pământ și să supraviețuiască până la Primăvară. Aveau să supraviețuiască.

Wold se așeză greoi pe pământul din spatele cortului său și-și întinse picioarele noduroase și presărate de cicatrice în lumina soarelui. Acesta arăta mic și alburiu, deși cerul era perfect senin; părea jumătate din soarele mare al Verii, mai mic chiar decât luna. „Soarele cât luna, frigul vine-acuma..." Solul era umed de la ploile lungi care-i sâcâiseră pe toată durata fazei-lunare și brăzdat ici-colo de făgașele mici lăsate de rădăcinile-umblătoare migratoare. Ce-l întrebase fata – despre departe-născuți... despre alergător... da, asta era. Alergătorul sosise gâfâind ieri – oare ieri fusese? – cu vestea atacului gaalilor asupra Cetății Iernii Tlokna, mai sus spre miazănoapte, în apropiere de Munții Verzi. Vestea aceea fie că era o minciună, fie că se născuse din panică. Gaalii nu atacau niciodată ziduri din piatră. Erau niște barbari cu nasuri turtite, murdari și împodobindu-se cu pene, care goneau către miazăzi ca niște animale fără casă la apropierea Iernii și nu puteau cuceri o cetate. De altfel, Pekna nu era decât o tabără de vânătoare, nu o cetate cu ziduri. Alergătorul mințise. Nu era nimic. Ei aveau să supraviețuiască. Unde era femeia aia proastă cu micul lui dejun? Acum era cald, aici, la soare...

A opta nevastă a lui Wold se apropie tiptil cu un coș de bhan aburind, văzu că bătrânul dormea, pufni morocănoasă și reveni încetișor la focul unde gătea mâncarea.

În după-amiaza aceea, când departe-născutul sosi la cortul său, înconjurat de străji cu fețe dure și urmat de o adunătură de copii care se holbau și chicoteau, Wold își aminti că fata spusese, râzând: „Nepotul tău, vărul meu". De aceea se ridică și stătu în picioare ca să-l întâmpine pe departe-născut, cu chipul ferit și mâna întinsă în salutul egalilor.

Ca un egal, străinul îl salută, nesovăitor. Ei aveau mereu aroganța aceea, felul acela de a se considera la fel de buni ca oamenii, indiferent dacă o credeau sau nu. Acesta era înalt, bine făcut, încă tânăr; pășea ca o căpetenie. Dacă îi ignorai pielea întunecată și ochii negri nepământeni, puteai să crezi că era om.

– Sunt Jakob Agat, Mult-bătrânule.

– Fii bine-venit în cortul meu și în corturile Spiței mele, Alterra.

– Aud cu inima mea, rosti departe-născutul.

Wold surâse; din vremea tatălui său, nu mai auzise pe nimeni rostind cuvintele acelea.

Era ciudat cum departe-născuții își aminteau mereu căi vechi și dezgropau lucruri îngropate în timpul-trecut. Cum putea tânărul acesta să știe o expresie pe care numai Wold și poate doi dintre ceilalți bărbați foarte bătrâni din Tevar și-o aminteau? Făcea parte din ciudățenia departe-născuților, care era numită vrăjitorie și care-i făcea pe oameni să se teamă de făpturile oacheșe. Însă Wold nu se temuse niciodată de ele.

– O femeie nobilă din Spița ta a trăit în corturile mele și eu însumi am umblat de multe ori Primăvara pe străzile citadelei voastre. Îmi amintesc asta. De aceea spun că niciun bărbat din Tevar nu va sfărâma pacea dintre popoarele noastre cât timp voi trăi eu.

– Niciun bărbat din Soliza n-o va sfărâma cât timp voi trăi eu.

Bătrâna căpetenie fusese mișcată de micul său discurs în timp ce-l rostise; avea lacrimi în ochi și se așeză pe cufărul lui de piele pictată, dregându-și glasul și clipind des. Agat rămase în picioare, drept, în mantie neagră, cu ochi întunecați pe chip întunecat. Tinerii vânători care-l păzeau se foiră, iar copiii traseră cu ochiul, șoptind și îmbrâncindu-se în latura deschisă a cortului. Cu un singur gest, Wold îi alungă. Pânza cortului fu coborâtă, bătrâna Kerly aprinse focul dinăuntru și ieși apoi grăbită, iar el rămase singur cu străinul.

– Ia loc, îi spuse.

Agat nu se așeză.

– Ascult, rosti el și stătu în același loc.

Dacă Wold nu-l invitase să se așeze de față cu ceilalți oameni, nu avea să se așeze când nu mai era nimeni care să-l vadă. Wold nu gândi toate astea, nici nu le observă, ci doar le percepu prin sensibilitatea dezvoltată de-a lungul vieții îndelungate în care condusese oameni.

Suspină și strigă cu vocea lui spartă de bas:

– Nevastă!

Bătrâna Kerly reapăru și-l privi nemișcată.

– Ia loc, îi spuse Wold lui Agat, care se așeză lângă foc, cu picioarele încrucișate.

– Pleacă, mormăi Wold către soția lui care dispăru.

Tăcere. Fără grabă, cu gesturi premeditat cumpănite, Wold desfăcu șireturile unei pungulițe din piele care atârna la chinga de piept a tunicii sale, scoase un bulgăraș de ulei de gesin solidificat, rupse o bucățică minusculă, puse bulgărașul la loc, legă pungulița și așeză fărâma ruptă pe un tăciune fierbinte, la marginea focului. Un fuior subțire de fum verzui și amar șerpui în sus; Wold și străinul inspirară profund și închiseră ochii. Wold se rezemă de coșul mare pentru urină, căptușit cu smoală, și rosti:

– Ascult.

– Mult-bătrânule, am primit vești din nord.

– Și noi. Un alergător a sosit ieri.

Fusese ieri?

– A spus despre Cetatea Iernii Tlokna?

Bătrânul tăcu pentru o vreme privind în foc, parcă pentru a inhala un ultim fuior de fum de gesin, își molfăi interiorul buzelor și rămase (așa cum bine știa) inexpresiv ca o bucată de lemn, nemișcat, senil.

– Aș prefera să nu fiu purtătorul veștii rele, rosti străinul cu vocea lui gravă și înceată.

– Nu ești. Am auzit-o deja. Alterra, este foarte greu să deslușești adevărul în istorii ce vin de hăt departe, de la alte triburi din alte domenii. De la Tlokna la Tevar este un drum de opt zile chiar și pentru un alergător, și de două ori mai mult dacă duci cu tine corturi și hanni. Cine știe? Porțile Tevarului vor fi gata să se închidă când va sosi Coborârea spre Miazăzi. Iar voi în citadela voastră pe care n-o părăsiți niciodată, cu siguranță că nu trebuie să vă reparați porțile.

– Mult-bătrânule, de data aceasta vor fi necesare porți foarte puternice. Tlokna a avut și ziduri, și porți, și războinici. Acum nu mai are nimic. Acesta nu-i un zvon. Oamenii din Soliza au fost acolo acum zece zile; ei supravegheau hotarele, ca să vadă sosirea primilor gaali. Însă gaalii sosesc toți odată...

– Alterra, te ascult... Acum ascultă tu. Uneori oamenii se sperie și fug înainte de sosirea inamicului. Noi am auzit atât povestea aceasta, cât și povestea aceea. Dar eu sunt bătrân. Am văzut Toamna de două ori, am văzut Iarna venind, am văzut gaalii coborând către miazăzi. O să-ți spun adevărul.

– Ascult, rosti străinul.

– Gaalii trăiesc în miazănoapte, dincolo de cele mai îndepărtate domenii de oameni care vorbesc limba noastră. Se spune că ei au acolo Tărâmurile-verii mari și ierboase, sub munți cu fluvii de gheață pe vârfuri. După Mijlocul-toamnei, frigul și fiarele zăpezii încep să coboare pe pământurile lor din miazănoapte, unde este mereu Iarnă, și, precum animalele noastre, gaalii pleacă spre miazăzi. Își iau corturile cu ei, dar nu clădesc cetăți și nu chiverniseșc grâne. Trec prin Domeniul Tevar când stelele Copacului se ridică la apusul soarelui și înainte să răsară Steaua-zăpezii, la trecerea din Toamnă în Iarnă. Dacă găsesc familii care călătoresc neprotejate, tabere de vânătoare, turme sau ogoare nepăzite, vor ucide și vor fura. Dacă văd o Cetate a Iernii măreață, cu războinici pe ziduri, ei trec mai departe agitându-și sulițele și răcnind, iar noi trimitem câteva săgeți în spinările celor din urmă. Ei merg și tot merg și se opresc numai departe către miazăzi de locul ăsta; unii spun că acolo unde își petrec ei Iarna este mai cald – cine poate ști? Aceasta este Coborârea spre Miazăzi. Eu știu. Eu am văzut-o, Alterra, și i-am văzut pe ei revenind în miazănoapte când încep dezghețurile și pădurile cresc. Ei nu atacă cetăți din piatră. Ei sunt ca apa – apa curge și este gălăgioasă, totuși piatra o desparte și nu se clintește. Tevar este piatra.

Tânărul departe-născut stătu cu capul plecat, gândind, atât de mult, încât Wold putu să privească direct spre chipul lui pentru o clipă.

– Tot ce spui, Mult-bătrânule, este adevărat, cu totul adevărat, și a fost mereu adevărat în Anii din urmă. Însă acesta este... un timp nou... Eu sunt o căpetenie printre oamenii mei, la fel cum tu ești o căpetenie a oamenilor tăi. Am venit ca o căpetenie la alta, căutând ajutor. Crede-mă – ascultă-mă –, oamenii noștri trebuie să se ajute

între ei. În rândul gaalilor există un om de seamă, un conducător – ei îl numesc Kubban sau Kobban. El le-a unit toate triburile și a făcut din ele o armată. Gaalii nu fură hanni rătăciți în drumul lor, ci asediază și capturează Cetățile Iernii din toate Domeniile din lungul coastei, ucigându-i pe bărbații născuți Primăvara, înrobind femeile, lăsând războinici gaali în toate cetățile, pentru a le apăra și conduce peste Iarnă. După sosirea Primăverii, când gaalii vor reveni în miazănoapte, ei vor rămâne acolo; pământurile acestea vor fi pământurile lor – pădurile acestea și ogoarele și Tărâmurile-verii și cetățile și toți locuitorii lor... ce va mai rămâne din ei...

Bătrânul privi o vreme într-o parte, apoi rosti apăsat și furios:

– Tu vorbești, eu nu ascult. Tu spui că poporul meu va fi învins, ucis, înrobit. Poporul meu este alcătuit din oameni, iar tu ești un departe-născut. Ține-ți cuvintele negre pentru propria voastră soartă neagră!

– Dacă oamenii sunt în pericol, noi suntem în pericol și mai mare. Mult-bătrânule, știi câți din ai noștri mai trăiesc în Soliza? Nici două mii.

– Așa puțini? Dar în celelalte citadele? În tinerețea mea, ai voștri locuiau pe coastă către miazănoapte.

– Nu mai este nimeni acolo. Supraviețuitorii lor au sosit la noi.

– Război? Molimă? Voi, departe-născuții, nu știți ce este boala.

– Este greu de supraviețuit pe o planetă pentru care n-ai fost făcut, rosti Agat scurt și încruntat. Oricum, noi suntem puțini, depășiți numeric și de aceea cerem să fim aliații Tevarului când vor sosi gaalii. Iar ei vor sosi în mai puțin de treizeci de zile.

– Încă și mai curând, dacă gaalii sunt acum la Tlokna. Au întârziat deja, iar ninsoarea va-ncepe de pe o zi pe alta. Se vor grăbi.

– Ei nu se grăbesc, Mult-bătrânule. Ei vin încet, pentru că acum vin toți: cincizeci, șaizeci, șaptezeci de mii!

Brusc și oribil, Wold văzu ce spunea celălalt; văzu hoardele nesfârșite, trecând în șiruri prin trecătorile munților, conduse de o căpetenie înaltă cu chipul ca o lespede, văzu oamenii din Tlokna – sau era oare Tevar? – zăcând măcelăriți sub zidurile dărâmate ale cetății lor, gheața formându-se în cioburi peste băltoacele de

sânge închegat... Scutură din cap pentru a-și alunga viziunile acelea. Ce-l apucase? Pentru un timp rămase tăcut, molfăindu-și interiorul buzelor.

– Da, Alterra, te-am auzit.

– Nu întru totul, Mult-bătrânule.

Asta era nepolitețe de barbari, totuși individul era un străin și, la urma urmelor, o căpetenie a poporului său. Wold îi îngădui să continue.

– Avem timp pentru a ne pregăti. Dacă oamenii din Askatevar și oamenii din Allakskat și din Pernmek vor încheia o alianță și vor accepta ajutorul nostru, putem forma propria noastră armată. Dacă așteptăm cu armata aceea, pregătită pentru gaali, pe hotarul de nord al celor trei Domenii ale voastre, atunci Coborârea spre Miazăzi nu va dori să înfrunte atâtea trupe, ci se va întoarce și va porni pe potecile munților către est. Arhivele noastre afirmă că ei au făcut așa de două ori în Ani mai vechi. Pentru că vremea este înaintată și se face tot mai frig și n-a mai rămas mult vânat, gaalii se pot întoarce pe altă cale, dacă întâlnesc oameni gata să lupte. Bănuiala mea este că acest Kubban nu are o tactică reală, ci se bazează doar pe luarea prin surprindere și avantajul numeric. Noi îl putem respinge.

– Oamenii din Pernmek și Allakskat sunt deja în Cetățile Iernii lor, la fel ca noi. Nu cunoști nici acum Calea Omului? Iarna nu se poartă bătălii!

– Spune gaalilor legea asta, Mult-bătrânule! Întreabă-ți sfatul, dar crede-mi vorbele!

Departe-născutul se sculă impulsionat de intensitatea rugii și avertismentului său. Lui Wold îi păru rău pentru el, așa cum îi părea adesea pentru tineri care nu văzuseră cum pasiunea și planurile se iroseau din nou și din nou, cum viețile și faptele le erau irosite între dorință și frică.

– Te-am auzit, rosti el cu bunătate impasibilă. Bătrânii oamenilor mei vor auzi ce ai spus.

– Pot atunci să vin mâine, ca s-aud...

– Mâine, ziua următoare...

– Treizeci de zile, Mult-bătrânule! Cel mult treizeci de zile!

– Alterra, gaalii vor sosi și vor pleca. Iarna va sosi și nu va pleca. La ce bun ca un războinic victorios să revină la o casă neterminată, când pământul se schimbă în gheață? Când vom fi gata pentru Iarnă, ne vom face griji pentru gaali... Acum așază-te. Scotoci din nou în punguliță, după a doua fărâmă de gesin pentru pufăitul de încheiere. Tatăl tău s-a numit tot Agat? L-am cunoscut când era tânăr. Iar una dintre nevrednicele mele fiice mi-a spus că te-a întâlnit pe când umbla pe nisipuri.

Departe-născutul ridică ochii destul de iute, apoi răspunse:

– Da, așa ne-am întâlnit. Pe nisipurile dintre maree.

3

NUMELE ADEVĂRAT AL SOARELUI

Ce cauza mareele din lungul acestei coaste, uriașele veniri și plecări diurne ale apei, înalte de cinci până la cincisprezece metri? Niciunul dintre Bătrânii Cetății Tevar nu putea răspunde la întrebarea aceea. Orice copil din Soliza putea răspunde: mareea era cauzată de lună, de atracția lunii...

Iar luna și pământul se roteau una în jurul celeilalte într-un cerc măreț care dura patru sute de zile: o fază-lunară. Laolaltă, cei doi planetoizi dădeau ocol soarelui în dansul lor grandios și solemn din mijlocul neantului. Dansul acela dura șaizeci de faze-lunare, adică douăzeci și patru de mii de zile, o viață de om, un An. Și numele centrului și al soarelui, numele soarelui, era Eltanin: Gamma Draconis.

Înainte de a pătrunde sub ramurile sure ale pădurii, Jakob Agat privi soarele care se afunda în pâclă deasupra coamei vestice și îi rosti în minte numele adevărat – numele care anunța că nu era pur și simplu Soarele, ci doar un soare: doar o stea printre alte stele.

Glasul unui copil care se juca răsuna în urma lui pe panta Dealului Tevar, reamintindu-i feţele răutăcioase care priveau pieziş, şoaptele batjocoritoare ce ascundeau frica, ţipetele dinapoia sa: „Un departe-născut aici! Veniţi să-l vedeţi!" Singur sub copaci, Agat iuţi pasul, încercând să dea uitării umilinţa. Fusese umilit printre corturile din Tevar şi simţise de asemenea sentimentul izolării. După ce trăise toată viaţa într-o comunitate micuţă, unde cunoştea toate numele, toate chipurile şi toate inimile, îi venea greu să se acomodeze printre străini. Mai ales printre străini ostili din altă specie, în număr mare, pe propriul lor teren. Teama şi umilinţa îl ajunseră acum din urmă, astfel încât pentru o clipă se opri din mers. *Să mă ia naiba dacă mai revin acolo!* gândi el. *Prostul ăla bătrân n-are decât să facă aşa cum vrea şi să se afume în cortul lui puturos până vor veni gaalii. Barbari ignoranţi, bigoţi, certăreţi, cu feţe albicioase şi ochi galbeni, hilfi, n-au decât să ardă toţi!*

– Alterra?

Fata venise după el. Se afla la câţiva metri înapoia lui, pe potecă, cu mâna pe trunchiul alb şi striat al unui arbore basuk. Ochi galbeni sclipeau incitaţi şi dispreţuitori pe albul egal al chipului ei. Agat rămase nemişcat.

– Alterra? repetă ea cu glas încet şi dulce, ferindu-şi ochii.

– Ce doreşti?

Ea se retrase puţin.

– Eu sunt Rolery. Pe nisipuri...

– Ştiu cine eşti. Tu ştii cine sunt eu? Sunt un fals-om, un departe-născut. Dacă membrii tribului tău te vor vedea cu mine, fie mă vor castra, fie te vor viola în mod ceremonial – nu ştiu care sunt legile pe care le urmaţi voi. Acum du-te acasă!

– Oamenii mei nu fac asta. Iar între tine şi mine există o legătură de rudenie, spuse ea cu ton încăpăţânat, dar nesigur.

El se întoarse să plece.

– Sora mamei tale a murit în corturile noastre...

– Spre ruşinea noastră, replică el fără să se oprească.

Ea nu-l urmă.

Agat se opri și privi înapoi când porni pe bifurcația către stânga, care suia coama. Nimic nu se clintea în toată pădurea muribundă, cu excepția unei rădăcini-umblătoare întârziate, care se târa cu perseverența ei vegetală chinuitoare printre frunzele moarte, spre est, lăsând în urmă o brazdă îngustă.

Mândria rasială îi interzicea lui Agat să fie rușinat de felul cum o tratase pe fată, ba chiar simți ușurare și revenirea încrederii. Trebuia să se obișnuiască cu insultele hilfilor și să le ignore bigotismul. Ei nu se puteau comporta altfel; era felul lor de îndărătnicie, făcea parte din natura lor de a fi. În felul său aparte, căpetenia bătrână dovedise politețe reală și răbdare. El, Jakob Agat, trebuia să fie la fel de răbdător și la fel de îndărătnic. Pentru că soarta oamenilor lui și viața omenirii pe planeta aceasta depindea de ce aveau sau nu să facă triburile de hilfi în următoarele treizeci de zile. Înainte de ridicarea secerii lunii, istoria unei rase de șase sute de faze-lunare, zece Ani locali, douăzeci de generații, strădania îndelungată, truda îndelungată putea să ia sfârșit. Doar dacă el avea noroc, dacă avea răbdare...

Uscați, despuiați de frunze, cu ramuri putrede, copaci uriași stăteau strânși în pâlcuri pe mulți kilometri de pe dealurile acestea, cu rădăcinile veștejite în sol. Erau gata să se prăvălească sub atingerea vântului de nord, să zacă sub chiciură și zăpadă timp de mii de zile și nopți, să putrezească în dezghețurile extrem de lungi ale Primăverii, să îmbogățească prin moartea lor pământul în care semințele lor zăceau acum îngropate, foarte adânc, dormind profund. Răbdare, răbdare...

Cu vântul în față, Agat merse pe străzile cu lespezi strălucitoare din Soliza către Piață și, trecând pe lângă școlarii care exersau în arenă, intră în clădirea cu arcade și turnuri ce purta un nume străvechi: Palatul Ligii.

Precum celelalte clădiri din jurul Pieții, fusese construită cu cinci Ani în urmă, când Soliza era capitala unei națiuni mici, dar robuste și înfloritoare, epoca puterii. Parterul era o sală spațioasă pentru întruniri, ai cărei pereți cenușii erau acoperiți cu desene mari și în același timp delicate, lucrate în aur. Pe cel estic, un soare

stilizat înconjurat de nouă planete se afla vizavi de sistemul a șapte planete aflate pe elipse mult alungite în jurul soarelui lor de pe peretele vestic. A treia planetă din ambele sisteme era dublă și însemnată cu un cristal. Deasupra ușilor și pe peretele îndepărtat, cadrane rotunde cu limbi fragile și ornate anunțau că azi era a 391-a zi din a 45-a fază-lunară a Anului Local Zece al Coloniei de pe Gamma Draconis III. Tot ele anunțau că era ziua 202 a Anului 1405 al Ligii Tuturor Lumilor și că acasă era 12 august.

Majoritatea oamenilor se îndoiau că ar mai fi existat o Ligă a Tuturor Lumilor, iar câtorva paradoxicaliști le plăcea să întrebe dacă de fapt existase vreodată „acasă". Însă ceasurile de aici, din Marea Adunare și din Sala Arhivelor aflată în subteran, care funcționau de șase sute de Ani ai Ligii, păreau să indice prin originea și constanța lor că existase o Ligă și mai exista un „acasă", un loc de naștere al rasei umane. Răbdătoare, ele țineau evidența orelor unei planete pierdute în abisul beznei și anilor. Răbdare, răbdare...

Ceilalți alterrani îl așteptau în biblioteca de la etaj sau veniră la scurt timp după aceea, strângându-se în jurul vetrei unde ardeau lemne culese de pe plajă; cu totul erau zece. Seiko și Alla Pasfal aprinseră arzătoarele cu gaz și le reglară la putere minimă. Deși Agat nu rostise niciun cuvânt, prietenul lui, Huru Pilotson, i se alătură lângă foc și spuse:

– Nu le îngădui să te descurajeze, Jakob. Sunt pur și simplu o turmă de nomazi proști și încăpățânați, care nu vor învăța niciodată.

– Am emis cumva?

– Nu, bineînțeles că nu, chicoti Huru.

Era un bărbat micuț și sfios, cu mișcări iuți, devotat lui Jakob Agat. Era homosexual, spre deosebire de Agat, iar asta o știau prea bine ei doi și toți cei din jur, ba chiar toți cei din Soliza. Toți din Soliza știau totul, iar sinceritatea, deși obositoare și dificilă, era unica soluție posibilă la această problemă a supra-comunicării.

– Nutreai așteptări prea mari când ai plecat, asta-i tot. Dezamăgirea ta este evidentă. Nu-i lăsa să te descurajeze, Jakob. Nu-s decât hilfi.

Văzând că ceilalți ascultau, Agat răspunse cu glas tare:

– I-am spus bătrânului ce intenționam să fac și mi-a zis că va înștiința Sfatul lor. Nu știu cât a înțeles și cât a crezut.

– Dacă măcar a ascultat, tot este mai bine decât sperasem, zise Alla Pasfal, fragilă și cu trăsături ascuțite, cu piele negru-albăstruie și păr alb care-i încununa chipul ridat. Wold este de o vârstă cu mine... ba chiar mai bătrân. Nu te aștepta să fie încântat de războaie și schimbări.

– Ar fi trebuit totuși să fie binevoitor, spuse Dermat. S-a însurat cu o umană.

– Da, cu verișoara mea Arilia, mătușa lui Jakob, făptura exotică din grădina zoologică de femele a lui Wold. Îmi amintesc bine cum a curtat-o, replică Alla Pasfal cu asemenea sarcasm amar, încât Dermat amuți.

– N-a luat nicio decizie pentru a ne ajuta? Nu i-ai spus despre planul tău de a merge la frontieră ca să-i aștepți pe gaali? se bâlbâi Jonkendy Li, pripit și dezamăgit.

Era foarte tânăr și sperase la un război minunat cu marșuri în sunet de goarne. Așa speraseră toți. Era preferabil, decât să moară de inaniție sau arși de vii.

– Acordă-le timp, se adresă Agat grav băiatului. Vor decide.

– Cum te-a primit Wold? se interesă Seiko Esmit.

Ea era ultima reprezentantă a unei familii mărețe. Doar fiii primului conducător al Coloniei purtaseră numele Esmit, care avea să moară odată cu ea. Era de vârsta lui Agat, frumoasă și delicată, nervoasă, răzbunătoare, o femeie care își reprima sentimentele. Când alterranii se întâlneau, ochii ei îl ațintea mereu pe Agat. Indiferent cine ar fi vorbit, ea îl privea pe Agat.

– Ca pe un egal.

Alla Pasfal aprobă din cap și rosti:

– El a fost mereu mai rațional decât restul masculilor lor.

– Dar ceilalți? interveni Seiko. Ai putut merge pur și simplu prin tabăra lor?

Seiko reușea întotdeauna să-i dezgroape umilirea, indiferent cât de bine ar fi îngropat-o și uitat-o. Verișoara lui de gradul al zecelea, sora lui, tovarășa lui de joacă, iubita lui, însoțitoarea

lui, ea îi înțelegea imediat orice slăbiciune și orice durere pe care o simțea, iar solidaritatea și compasiunea ei se închideau ca o cursă în jurul bărbatului. Erau prea apropiați. Prea apropiați erau și Huru, bătrâna Alla, Seiko – ei toți. Izolarea care-l demoralizase azi pe Agat îi oferise în același timp o întrezărire a distanței, a solitudinii, trezise în el un dor. Seiko îl urmărea cu ochi negri, limpezi și blânzi, sensibilă la fiecare cuvânt și trăire a sa. Hilfa Rolery încă nu-l privise niciodată, nu-i întâlnise niciodată ochii. Uitătura ei era întotdeauna într-o parte, ferită, piezișă, aurie, străină.

– Nu m-au oprit, îi răspunse el scurt lui Seiko. Poate că mâine vor decide în privința sugestiei noastre. Sau poimâine. Cum a mers aprovizionarea Țancului în după-amiaza asta?

Discuția deveni generală, deși tindea mereu să-l aibă în centru și să revină la Jakob Agat. El era mai tânăr decât câțiva dintre ei și toți cei zece alterrani erau aleși în mod egal în mandatele de câte zece ani din Consiliu, dar el era conducătorul lor vădit și recunoscut, centrul lor. Nu se distingea niciun motiv special pentru asta, decât dacă nu era cumva energia cu care se mișca și cu care vorbea; oare autoritatea se vede în individ sau în cei din jurul lui? Efectele autorității se deslușeau însă în Agat sub forma unei tensiuni și posomoreli, rezultatele responsabilității apăsătoare pe care o avea de mult și care devenea tot mai împovărătoare pe zi ce trecea.

– Am făcut o eroare, îi spuse el lui Pilotson, în timp ce Seiko și celelalte femei din consiliu preparau și serveau micuțele cești fierbinți, ceremoniale, de frunze de basuk numite *ciai*. M-am străduit atât de tare să-l conving pe bătrân că gaalii constituie într-adevăr un pericol, încât cred că am emis pentru o clipă. Nu verbal, totuși el a părut că văzuse o fantomă.

– Când ești în stare de stres, îți proiectezi foarte intens sentimentele și în același timp îți scade controlul. Probabil că el a văzut într-adevăr o fantomă.

– N-am mai fost de atâta timp în contact cu hilfii... și suntem atât de înrădăcinați aici, atât de al naibii de izolați, încât nu mă pot încrede în propriul meu control. Mai întâi i-am vorbit în minte

fetei aceleia de pe plajă, apoi am proiectat asupra lui Wold – ne vor considera vrăjitori, așa cum au făcut în primii Ani! Iar noi trebuie să le câștigăm încrederea, iar timpul rămas la dispoziție este foarte scurt. Dacă am fi știut mai devreme despre gaali!

– Ei bine, rosti Pilotson pe tonul lui precaut, întrucât pe coastă nu mai există alte colonii umane, beneficiem de avertismentul acesta doar grație faptului că ai avut prevederea de a trimite cercetași în nord. În sănătatea ta, Seiko, adăugă el, acceptând ceșcuța aburindă pe care i-o întinse femeia.

Agat luă ultima ceașcă de pe tava ei și o deșertă. Ciaiul proaspăt preparat avea ca efect o ușoară stimulare senzorială, așa încât el conștientiză acut fierbințeala astringentă și purificatoare pe care o simți în gâtlej, privirea intensă a lui Seiko, încăperea mare, lipsită de mobilier și luminată de foc, ca și apusul dinapoia ferestrelor. Ceașca din porțelan albastru era foarte veche, un produs din Anul Cinci. Cărțile tipărite manual din vitrinele de sub fereastre erau vechi. Până și sticla din ramele ferestrelor era veche. Toate obiectele de lux, tot ce-i făcea civilizați, tot ce-i menținea alterrani erau vechi. În decursul vieții lui Agat și cu mult timp înainte nu mai existase energie sau timp liber pentru afirmările subtile și complexe ale abilităților și spiritului uman. Acum ei se străduiau doar să păstreze, să dăinuie.

Numărul lor se redusese treptat, An după An, de minimum zece generații; se năștеau tot mai puțini copii. Ei se restrânseseră, se adunaseră laolaltă. Abandonaseră complet vechile visuri de dominație. Reveneau – dacă Iernile și triburile de hilfi ostili nu profitau mai întâi de slăbiciunile lor – la vechiul centru, la prima colonie: Soliza. Își învățau copiii vechile științe și vechile căi, dar nimic nou. Trăiau tot mai modest, ajungând să prețuiască lucrurile simple în locul celor elaborate, calmul în locul conflictelor, curajul în locul succesului. Se retrăgeau.

Privind în ceșcuța pe care o ținea în mână, Agat văzu în transparența ei clară și pură abilitatea perfectă a creării obiectului și fragilitatea substanței sale, un soi de definiție a spiritului neamului său. Dincolo de ferestrele înalte, aerul avea aceeași transparență

albastră. Era însă rece: un amurg albastru, imens și geros. Vechea teroare a copilăriei se revărsă peste Agat, teroarea pe care, când devenise adult, o explicase astfel: planeta aceasta, pe care se născuse el, pe care se născuseră tatăl și strămoșii lui timp de douăzeci și trei de generații, nu era căminul lui. Ei, neamul lor, erau străini. În adâncul ființei lor fuseseră mereu conștienți de asta. Erau departe-născuți. Și treptat, cu lentoarea maiestuoasă, cu perseverența vegetală a procesului evoluției, planeta îi omora... respingând grefa.

Poate că erau prea docili înaintea procesului, prea dispuși să piară, dar un tip de docilitate – acceptarea necondiționată a Legilor Ligii – fusese forța lor din capul locului și ei continuau să fie puternici, toți. Nu dețineau însă nici știința, nici abilitatea de a combate sterilitatea și avorturile premature ce le reduseseră generațiile. Pentru că nu toată înțelepciunea era scrisă în Cărțile Ligii și, de la o zi la alta, de la un An la altul, un crâmpei de cunoaștere avea să fie mereu pierdut, înlocuit de o informație mai imediat utilă referitoare la existența zilnică, aici și acum. Iar până la urmă ei nu aveau să poată înțelege nici măcar majoritatea conținutului cărților. Ce mai rămăsese cu adevărat din Moștenirea lor? Dacă vreodată o navă avea să coboare din stele învăluită în foc, așa cum afirmau vechile speranțe și povești, oamenii care ieșeau din ea aveau oare să-i recunoască pe ei ca fiind tot oameni?

Nu venise însă nicio navă și nici nu avea să vină vreuna. Ei aveau să moară; prezența lor aici, îndelungatul lor exil și străduania pe planeta aceasta aveau să se sfârșească, sfărâmate ca o oală de lut.

Așeză cu grijă ceașca pe tavă și-și șterse transpirația de pe frunte. Seiko îl privea. Îi întoarse brusc spatele și începu să-i asculte pe Jonkendy, Dermat și Pilotson. Prin valul acela deprimant de prevestiri rele își amintise scurt, irelevant și totuși părând atât o explicație, cât și un semn, figura luminoasă, subțire și speriată a fetei Rolery, ridicând mâna spre el din pietrele întunecate și asediate de mare.

4

TINERII ÎNALȚI

Sunetul pietrei lovind piatră, dur și fără ecouri, răsună printre acoperișurile și zidurile neterminate ale Cetății Iernii, până la corturile roșii și înalte din jurul ei. *Ak ak ak ak*, continuă mult timp sunetul, până ce, brusc, un al doilea tip de lovituri i se alătură în contrapunct, *kadak ak ak kadak*. Un altul sosi pe o notă mai înaltă, conferind un ritm vioi, apoi altul, și altul, mai multe, până ce orice măsură fu pierdută în hărmălaia de sunete constante, o avalanșă de lovituri ascuțite și seci de piatră izbind piatră, în care toate ritmurile individuale se învălmășeau de nedeosebit.

În timp ce avalanșa de sunete continuă neîntrerupt și amețitor, Mult-bătrânul Oamenilor din Askatevar porni încetișor din cortul lui, printre șiruri de corturi și focuri pentru gătit de la care fumul se ridica printre razele piezișe de la sfârșitul după-amiezii, de la sfârșitul Toamnei. Țeapăn și greoi, bătrânul merse de unul singur prin tabăra oamenilor săi și intră pe poarta Cetății Iernii, urmă o potecă sau stradă întortocheată printre acoperișurile din lemn, atât de asemănătoare cu corturile, ale caselor ce nu aveau pereți laterali deasupra solului și ajunse în locul deschis din mijlocul coamelor acoperișurilor. O sută de bărbați stăteau acolo, cu bărbiile pe genunchi, lovind piatră în piatră, lovind într-o transă de percuție hipnotic de monotonă. Wold se așeză, completând cercul. Ridică cea mai mică dintre cele două pietre tocite de apă din fața lui și, mulțumit de greutatea ei, o izbi de piatra mai mare: *Klak! klak! klak*! În dreapta și în stânga lui, ciocăniturile continuară, un vuiet țăcănitor de zgomote aleatorii, prin care, la răstimpuri, se putea discerne crâmpeiul unui ritm anume. Ritmul dispărea și revenea, o juxtapunere întâmplătoare de sunete. Când reveni, Wold îl prinse, îl urmă și-l menținu. Pentru el, ritmul acela domina acum hărmălaia. Vecinul din stânga lui începu să-l urmeze, iar cele două pietre ale lor se ridicară și coborâră laolaltă; apoi îl urmă vecinul din dreapta. Acum și alții din cealaltă parte a cercului

loveau pietrele în același ritm. Se distingea limpede din larmă, o cucerea, silea toate glasurile aflate în conflict să-i urmeze ritmul unic și neîncetat, concordia, bătaia puternică a inimii Oamenilor din Askatevar, care răsuna mereu și mereu și mereu.

Aceasta era toată muzica lor, tot dansul lor.

Un bărbat sări în cele din urmă și păși în centrul cercului. Avea pieptul dezgolit, dungi negre pictate pe brațe și picioare, părul ca un nor negru în jurul feței. Ritmul se rări, se diminuă, muri. Tăcere.

– Alergătorul din miazănoapte a adus vestea că gaalii merg pe Cărarea Coastei și vin în număr mare. Au ajuns la Tlokna. Ați auzit toți vestea aceasta?

Un murmur de aprobare.

– Ascultați-l acum pe cel care a convocat Bătaia-pietrei! strigă vestitorul-șaman și Wold se sculă cu greutate.

Rămase locului, privind drept înainte, masiv, acoperit de cicatrice, un bătrân ca o stâncă.

– Un departe-născut a venit la cortul meu, rosti el în cele din urmă cu glas gros, slăbit de vârstă. Este căpetenia celor din Soliza. A spus că departe-născuții s-au împuținat și cer ajutorul oamenilor.

Un murmur se ridică dintre căpeteniile de clanuri și familii care stăteau nemișcați, cu bărbiile pe genunchi, în cerc. Deasupra lor, deasupra coamelor acoperișurilor de lemn, foarte sus în lumina aurie și rece, o pasăre albă dădea ocol, vestind iarna.

– Departe-născutul a mai spus că acum Coborârea spre Miazăzi nu mai vine prin clanuri și triburi, ci într-o singură hoardă, multe mii conduse de o mare căpetenie.

– De unde știe el asta? mugi cineva.

Protocolul nu era strict în Bătaia-pietrei din cetate, care nu fusese niciodată condusă de șamani așa cum se întâmpla cu unele triburi.

– Avea iscoade în miazănoapte! mugi Wold la rândul lui. El a spus că gaalii asediază Cetățile Iernii și le capturează. Așa a spus și alergătorul despre Tlokna. Departe-născutul a spus că războinicii din Tevar ar trebui să se unească cu departe-născuții și cu oamenii

din Pernmek și Allakskat, să suie la miazănoapte de Domeniul nostru și să respingă Coborârea spre Miazăzi către Poteca Muntelui. El a spus lucrurile acestea și eu le-am auzit. Voi le-ați auzit toți?

Încuviințarea fu neregulată și turbulentă, iar o căpetenie de clan sări de îndată în picioare.

– Mult-bătrânule, din gura ta auzim întotdeauna adevărul! Dar când a rostit adevărul un departe-născut? Când i-au ascultat oamenii pe departe-născuți? Și ce dacă citadela lui va pieri în Coborârea spre Miazăzi? Niciun om nu trăiește în ea! N-are decât să piară și atunci noi, oamenii, le putem lua Domeniul.

Vorbitorul, Walmek, era un bărbat voinic și oacheș, care obișnuia să vorbească mult; Wold nu-l plăcuse niciodată și neplăcerea îi influență replica.

– Eu l-am auzit pe Walmek. Nu pentru prima dată. Oare departe-născuții sunt sau nu oameni – cine poate ști? Poate că ei au căzut din cer, ca în poveste. Poate că nu. Anul acesta nimeni n-a căzut din cer... Ei seamănă cu oamenii și luptă ca oamenii. Femeile lor sunt ca femeile, vă pot spune asta! Ei au oarecare înțelepciune. Este mai bine să-i ascultăm...

Referirile lui la femei departe-născute îi făcură pe toți să rânjească în cercul solemn și Wold regretă că le rostise. Fusese o prostie să le reamintească de vechile lui legături cu străinii. Și era în același timp greșit... la urma urmelor, ea fusese soția lui...

Se așeză, derutat, făcând semn că nu va mai vorbi.

Alți bărbați fuseseră însă destul de impresionați de vestea alergătorului și de avertismentul lui Agat, ca să se contrazică cu cei care ignorau sau desconsiderau veștile. Umaksuman, unul dintre fiii născuți în Primăvară ai lui Wold, căruia îi plăceau incursiunile și prădăciunile, vorbi în favoarea planului lui Agat de a porni către hotar.

– Este un șiretlic menit să-i atragă pe bărbații noștri în miazănoapte, pe Domeniu, ca să fie prinși de prima zăpadă, în vreme ce departe-născuții ne fură turmele și nevestele și ne jefuiesc grânarele de-aici. Ei nu sunt oameni și-n ei nu există nimic bun! tună și fulgeră Walmek.

Rareori găsea un subiect atât de propice despre care să tune și să fulgere.

– Asta-i tot ce și-au dorit vreodată: femeile noastre. Nu-i de mirare că se-mpuținează și mor, fiindcă nu nasc decât monștri. Ei ne doresc femeile ca să-i poată crește pe copiii oameni ca pe ai lor! rosti, foarte surescitat, o tânără căpetenie de familie.

– Aaah! mormăi Wold, dezgustat de talmeș-balmeșul acela informații false, dar rămase așezat și-l lăsă pe Umaksuman să-l pună la punct pe vorbitor.

– Și dacă departe-născutul a spus adevărul? întrebă Umaksuman. Dacă toți gaalii vin prin Domeniul nostru, cu miile? Vom fi pregătiți să luptăm cu ei?

– Zidurile nu sunt terminate, porțile nu sunt ridicate, ultima recoltă n-a fost depozitată, rosti un bărbat mai vârstnic.

Mai mult decât neîncrederea față de străini, acesta era miezul întrebării. Dacă bărbații apți de luptă plecau în miazănoapte, oare femeile, copiii și bătrânii ar fi putut termina pregătirea Cetății înainte de sosirea iernii? Poate că da, poate că nu. Era destul de riscant să te bizui pe cuvântul unui departe-născut.

Wold însuși nu luase nicio decizie și părea gata să se supună hotărârii Bătrânilor. Lui îi plăcea departe-născutul Agat și bănuia că nu era nici mincinos, nici autoamăgit; totuși nu putea fi absolut sigur. Toți oamenii erau uneori străini unul față de celălalt, nu doar departe-născuții. Nu puteai să știi. Poate că gaalii soseau ca o armată. Cu siguranță, Iarna sosea. De care inamic să te ocupi mai întâi?

Bătrânii erau înclinați spre a nu face nimic, însă facțiunea lui Umaksuman triumfă în vederea trimiterii de alergători la cele două Domenii vecine, Allakskat și Pernmek, pentru a le prezenta ideea unei apărări comune. Aceea fu singura decizie luată; șamanul eliberă hannul jigărit pe care-l prinsese în eventualitatea că se ajungea la o decizie pentru război, care trebuia pecetluită prin lapidare, și Bătrânii se împrăștiară.

Wold stătea în cortul lui cu oamenii din Spița sa, în jurul unei oale de bhan fierbinte și bun, când de afară se auzi hărmălaie.

Umaksuman ieși, răcni la toți să plece și reveni în cortul cel mare însoțindu-l pe departe-născutul Agat.

– Bun-venit, Alterra, zise bătrânul. Aruncând o privire șireată către cei doi nepoți ai lui, continuă: Nu vrei să iei loc și să mănânci cu noi?

Îi plăcea să-i șocheze pe oameni; îi plăcuse dintotdeauna. De aceea în trecut fugise mereu la departe-născuți. Iar gestul acesta îl elibera, în minte, de rușinea nedeslușită pe care o suferea după ce vorbise înaintea celorlalți despre fata departe-născută care-i fusese soție cu atâta vreme în urmă.

Calm și grav ca înainte, Agat acceptă și mâncă îndeajuns pentru a dovedi că privea ospitalitatea cu seriozitate; așteptă până terminară toți de mâncat și soția lui Ukwet ieși cu resturile, după care spuse:

– Mult-bătrânule, ascult.

– Nu este mult de auzit, răspunse Wold și râgâi. Alergători vor pleca la Pernmek și Allakskat. Puțini însă au fost de partea războiului. Frigul se întețește de la o zi la alta și siguranța se află doar între ziduri, sub acoperișuri. Noi nu călătorim în timpul-trecut, așa cum face poporul tău, dar știm care a fost dintotdeauna Calea Omului și o respectăm.

– Calea voastră este bună, zise departe-născutul, poate chiar îndeajuns de bună ca gaalii s-o fi învățat de la voi. În Iernile trecute ați fost mai puternici decât ei, deoarece clanurile voastre erau adunate laolaltă împotriva lor. Acum și gaalii au înțeles că forța stă în număr.

– *Dacă* vestea aceea este adevărată, spuse Ukwet, care era unul dintre nepoții lui Wold, deși mai vârstnic decât Umaksuman, fiul lui Wold.

Agat îl privi tăcut. Ukwet se întoarse imediat dinaintea privirii aceleia directe și întunecate.

– Dacă nu-i adevărată, atunci de ce vin gaalii atât de târziu spre miazăzi? zise Umaksuman. Ce-i oprește? Au mai așteptat vreodată până acum ca recoltele să fie depozitate?

– Cine știe? rosti Wold. Anul trecut au venit cu mult înainte să răsară Steaua-zăpezii, țin bine minte. Însă cine își mai amintește Anul dinaintea celui trecut?

– Poate că urmează Poteca Muntelui, spuse celălalt nepot, și nu vor trece deloc prin Askatevar.

– Alergătorul a spus că ei au cucerit Tlokna, zise Umaksuman apăsat, iar Tlokna este la miazănoapte de Tevar pe Cărarea Coastei. *De ce* să nu credem vestea asta, de ce să așteptăm pentru a acționa?

– Pentru că oamenii care duc războaie Iarna nu trăiesc până Primăvara, mormăi Wold.

– Dar dacă ei sosesc...

– Dacă sosesc, vom lupta.

Pentru scurt timp toți tăcură. Pentru prima dată Agat nu-l privi pe niciunul dintre ei, ci rămase cu ochii negri plecați, ca un om.

– Se spune, vorbi Ukwet pe un ton disprețuitor, simțind triumful, că departe-născuții au puteri ciudate. Eu nu știu nimic despre astea, eu m-am născut pe Tărâmurile-verii și n-am văzut departe-născuți înaintea acestei faze-lunare, cu atât mai puțin n-am mâncat alături de unul dintre ei. Totuși, dacă ei sunt vrăjitori și au asemenea puteri, de ce ar mai avea nevoie de ajutorul nostru împotriva gaalilor?

– Nu te aud! tună Wold, roșu la față și cu ochii sticlind de lacrimi.

Ukwet își ascunse chipul. Înfuriat de neobrăzarea aceea față de un oaspete în cort și de propria sa confuzie și nehotărâre, care-l făceau să discute în contradictoriu cu ambele tabere, Wold rămase răsuflând greoi și fixând cu ochi injectați tânărul, care-și menținu fața ascunsă.

– Eu vorbesc, rosti Wold în cele din urmă, cu glas încă puternic și gros, eliberat pentru scurt timp de răgușeala vârstei. Eu vorbesc, voi ascultați! Alergătorii vor sui pe Cărarea Coastei, până vor întâlni Coborârea spre Miazăzi. Iar la două zile în urma lor, însă nu mai departe de hotarul Domeniului nostru, vor veni războinici: toți bărbații născuți între Mijlocul-primăverii și

Paragina Verii. Dacă gaalii vor sosi în forță, războinicii îi vor alunga către răsărit spre munți, dacă nu, se vor întoarce în Tevar.

Umaksuman râse sonor și zise:

– Mult-bătrânule, niciun alt om nu ne conduce, doar tu!

Wold mârâi și râgâi, apoi se așeză.

– Însă tu-i vei conduce pe războinici, spuse el apăsat către Umaksuman.

Agat, care nu scosese niciun cuvânt de mult timp, rosti în felul lui calm:

– Poporul meu poate trimite trei sute cincizeci de oameni. Vom sui pe drumul vechi de lângă plajă și ne vom alătura oamenilor voștri la hotarul lui Askatevar.

Se sculă și întinse mâna. Nemulțumit fiindcă fusese împins spre angajamentul acesta și încă zguduit de propriile lui emoții, Wold îl ignoră. Umaksuman sări într-o clipă în picioare, lipindu-și mâna de a departe-născutului. Rămaseră așa pentru un moment în lumina focului precum ziua și noaptea: Agat smead, neguros, încruntat, Umaksuman cu piele albă, ochi luminoși, radiind.

Decizia fusese luată și Wold știa c-o putea impune celorlalți Bătrâni. Mai știa de asemenea că fusese ultima decizie pe care o luase. El îi putea trimite la război, dar Umaksuman avea să revină în calitate de conducător al luptătorilor și, prin urmare, cel mai puternic dintre Oamenii din Askatevar. Acțiunea lui Wold fusese propria lui abdicare. Umaksuman avea să fie căpetenia tânără. El avea să închidă cercul Bătăii-pietrei, el avea să conducă vânătorile Iarna, raidurile Primăvara, marile cutreierări din zilele lungi ale Verii. Anul lui abia începea...

– Dați-i drumul, mârâi Wold către toți. Umaksuman, anunță Bătaia-pietrei pentru mâine. Spune-i șamanului să prindă un hann, unul gras, care să aibă sânge în el.

Nu dori să-i vorbească lui Agat. Ei ieșiră, toți tinerii înalți. El rămase ghemuit pe coapsele amorțite, lângă foc, privind în flăcările galbene ca în inima unei străluciri pierdute, căldura irecuperabilă a Verii.

5

AMURG ÎN PĂDURI

Departe-născutul ieși din cortul lui Umaksuman și rămase un minut discutând cu căpetenia tânără, privind amândoi către miazănoapte, cu ochii mijiți împotriva vântului cenușiu, mușcător. Agat își mișcă brațul întins, ca și cum ar fi vorbit despre munți. O pală de vânt purtă unul sau două din cuvintele lui până la Rolery, care privea de pe poteca spre poarta citadelei. Când îl auzi vorbind, un fior, o undă slabă de teamă și întuneric îi străbătu venele, făcând-o să-și amintească felul cum glasul acela îi vorbise în minte, în carne, chemând-o la el.

După aceea, ca un ecou distorsionat în memoria ei, urma porunca aspră, ca o pălmuire, când, pe cărarea din pădure, departe-născutul se întorsese către Rolery și-i ceruse să plece, să se îndepărteze de el.

Brusc, fata puse jos coșurile pe care le căra. Azi se mutau din corturile roșii ale copilăriei ei nomade în labirintul de acoperișuri țuguiate și săli subterane, tuneluri și pasaje din Cetatea Iernii, și toate surorile-verișoare, mătușile și nepoatele furnicau, strigau și se grăbeau în sus și în jos pe cărări, intrau și ieșeau din corturi și prin porți cu blănuri, lădițe, traiste, coșuri și oale. Rolery puse jos obiectele pe care le transportase, le lăsă lângă potecă și porni spre pădure.

– Rolery! Ro-o-olery! țipară după ea glasurile care erau veșnic ascuțite, acuzatoare, zbierând, zgâriindu-i spinarea.

Ea nu se întoarse, ci merse mai departe. Imediat ce se afundă în pădure, începu să alerge. Când toate sunetele vocilor se pierdură în tăcerea fremătătoare, gemătoare a copacilor bătuți de vânt și nimic nu mai aminti de tabăra poporului ei, decât un iz amărui, slab, de fum de lemne, ea încetini.

Trunchiuri uriașe năruite stăteau de-a curmezișul cărării pe alocuri și trebuia să te cocoți sau să te târăști pe sub ele, iar crengile moarte și rigide voiau să-i rupă hainele și să-i agațe gluga.

Pădurea nu era un loc sigur când vântul bătea cu putere; chiar acum, undeva mai sus pe coamă se auzi prăbușirea murmurată a unui copac care căzuse sub apăsarea crivățului. Nu-i păsa. Dorea să coboare din nou pe nisipurile sure și să stea pe loc, perfect nemișcată, pentru a privi cum peretele de apă înspumată, înalt de zece metri, se prăbușește peste ea... Se opri la fel de brusc pe cât pornise și rămase neclintită pe poteca luminată de amurg.

Vântul suflă și se opri și suflă din nou. Cerul neguros tremură și coborî peste crengile desfrunzite. Aici era deja pe jumătate întuneric. Toată furia și încrâncenarea o părăsiră pe fată, care rămase în picioare într-un soi de amorțeală speriată, strângându-și umerii înaintea vântului. Ceva alb licări înaintea ei și Rolery țipă, dar nu se clinti. Fulgerul alb trecu din nou, apoi înlemni brusc deasupra ei pe o ramură despuiată: o fiară sau o pasăre mare, cu aripi, complet albă, albă deasupra și albă dedesubt, cu buze scurte cu cârlige ascuțite, care se deschideau și se închideau, și ochi argintii ficși. Strângând cu patru gheare lungi craca pe care stătea, creatura o privea de sus, iar fata o privea de jos și niciuna dintre ele nu se mișcă. Ochii argintii nu clipeau. Pe neașteptate, aripi albe mari se deschiseră, mai largi decât un stat de om, și fâlfâiră printre crengi, rupându-le. Creatura bătu din aripile albe și țipă, apoi se lansă în văzduh pe o rafală de vânt și se îndepărtă greoi printre ramuri și norii ce alergau pe cer.

– Un aducător de furtună, rosti Agat de la câțiva metri înapoia ei, pe potecă. Se spune că prevestește viscolul.

Uriașa creatură argintie îi paralizase mintea fetei. Pe moment fu orbită de valul scurt de lacrimi care însoțea toate sentimentele intense la semenii ei. Dorise să-l înfrunte și să-l batjocorească, să glumească pe seama lui, deoarece zărise resentimentele dinapoia aroganței lui detașate când cei din Tevar îl luaseră în zeflemea, îl trataseră drept ceea ce era, o făptură de rang inferior. Însă creatura albă, aducătorul de furtună, o speriase și Rolery izbucni, privindu-l drept în ochi, la fel cum privise creatura:

– Te urăsc, tu nu ești om, te urăsc!

Apoi lacrimile i se opriră, ea își feri uitătura și amândoi rămaseră tăcuți destul de mult timp.

– Rolery, zise glasul blând, privește-mă.

Ea nu-l privi. El înaintă și fata se retrase, țipând:

– Să nu m-atingi!

Vocea ei fusese ca strigătul aducătorului de furtună și fața i se schimonosise.

– Stăpânește-te, rosti el. Uite – ia-mă de mână!

O ținu, deși ea se străduia să se desprindă și o strânse de ambele încheieturi. Rămaseră din nou fără să se miște.

– Dă-mi drumul, spuse fata în cele din urmă cu glasul ei normal și el o eliberă imediat.

Rolery inspiră adânc.

– Ai vorbit... te-am auzit vorbind în mintea mea. Acolo, pe nisipuri, jos. Poți s-o faci din nou?

El o privi, atent și în tăcere. Încuviință din cap.

– Da, însă ți-am spus că n-o voi mai face niciodată.

– Tot o aud. Îți simt vocea, zise ea și-și acoperi urechile cu palmele.

– Știu... iartă-mă. N-am știut că ești o hilfă... o tevarană, când te-am apelat. Este împotriva legii. Și oricum n-ar fi trebuit să mă poți auzi...

– Ce este „hilfă"?

– Așa vă spunem noi.

– Și vouă cum vă spuneți?

– Oameni.

Ea privi în jurul lor, la pădurea care gemea în crepuscul, tuneluri sure, acoperiș de nori zvârcolitori. Lumea aceea cenușie și mișcătoare era foarte stranie, totuși ea nu mai era speriată. Atingerea lui, atingerea reală a mâinii care anulase senzația insistentă și impalpabilă a prezenței sale, îi adusese calm, care crescuse pe măsură ce vorbeau. Rolery înțelegea acum că în ultima zi și noapte fusese cam zăpăcită.

– Toți ai voștri pot asta... pot să vorbească așa?

– Unii pot. Este o abilitate care se poate deprinde. Necesită exersare. Vino aici, stai jos puțin. Ai trecut prin clipe grele.

Vorbea mereu aspru, însă în glasul lui exista acum o nuanță, un indiciu a ceva cu totul diferit, de parcă urgența cu care o apelase pe nisipuri se transmutase într-o chemare inconștientă infinit mai reținută, un efort de contact. Se așezară pe un arbore basuk căzut la pământ, la doi metri în afara potecii. Rolery observă că se mișca și se așeza altfel decât bărbații din neamul ei; purtarea trupului său, suma gesturilor sale erau foarte puțin și în același timp complet nefamiliare. Îi sărira în ochi mai ales palmele cu piele neagră, strânse laolaltă între genunchi. El urmă:

– Poporul tău ar fi putut învăța graiul minții, dacă ar fi vrut, dar n-a vrut-o niciodată și cred că l-a numit vrăjitorie. Cărțile noastre spun că noi înșine l-am deprins de la altă rasă, cu mult timp în urmă, pe o lume numită Rokanan. Este o abilitate în același timp un talent.

– Tu poți *să auzi* mintea mea oricând dorești?

– Așa ceva este interzis, răspunse el cu glas atât de apăsat, încât temerile fetei în privința aceea fură iute risipite.

– Învață-mă abilitatea asta, îi spuse Rolery neașteptat de copilărește.

– Ar dura toată Iarna.

– Tu ai avut nevoie de toată Toamna?

– Și de o parte din Vară, surâse el ușor.

– Ce înseamnă „hilf"?

– Este un cuvânt din graiul nostru vechi. Înseamnă formă de viață cu inteligență dezvoltată.

– Unde este cealaltă lume?

– Păi... există mai multe. Acolo, sus. Dincolo de soare și de lună.

– Atunci voi ați coborât din cer? De ce? Cum ați ajuns dinapoia soarelui pe coasta mării de aici?

– O să-ți povestesc, dacă vrei să auzi, dar nu-i doar o poveste. Există multe lucruri pe care nu le înțelegem, însă ceea ce știm despre istoria noastră este adevărat.

– Aud, șopti ea expresia rituală, impresionată, totuși nu pe de-a întregul subjugată.

– Ei bine, printre stele există multe planete, multe lumi, pe care trăiesc multe feluri de oameni. Ei au construit nave care puteau naviga prin bezna dintre planete și au călătorit întruna, au făcut negoț și au explorat. S-au unit laolaltă într-o Ligă, tot așa cum clanurile voastre se aliază între ele ca să formeze un Domeniu. Dar a existat un inamic al Ligii Tuturor Lumilor. Un inamic care venea de foarte departe. Nu știu cât de departe. Cărțile au fost scrise pentru oameni care cunoșteau mai multe decât cunoaștem noi...

Folosea mereu cuvinte care sunau ca niște cuvinte, dar care nu aveau înțeles; ea se întrebă ce era o „navă", ce era o „carte". Însă tonul grav și cuprins de dor cu care povestea avea efect asupra fetei, care asculta fascinată.

– Liga s-a pregătit multă vreme să lupte împotriva inamicului aceluia. Planetele mai puternice le-au ajutat pe cele slabe să se înarmeze împotriva inamicului, să se pregătească. Cumva asemănător felului în care noi încercăm să ne pregătim să-i întâmpinăm pe gaali. Auzul cu mintea a fost una dintre abilitățile pe care le-au predat, o știu, dar au existat și arme, așa spun cărțile, focuri ce puteau să ardă planete întregi și să explodeze stelele... În vremea aceea oameni din seminția mea au sosit de pe planeta lor natală pe aceasta. N-au fost foarte mulți. Ei ar fi trebuit să se împrietenească cu poporul vostru și să afle dacă nu dorea să facă parte din Ligă, pentru a se alia împotriva inamicului. Însă atunci a venit inamicul. Nava care-i adusese pe semenii mei s-a întors la planeta lor de baștină, pentru ca să ajute în război, și unii dintre oameni s-au întors cu ea, ca și... departe-vorbitorul cu care oamenii aceia puteau discuta între ei, de la o planetă la alta. Unii oameni au rămas însă aici, fie pentru a ajuta planeta asta dacă inamicul avea să sosească, fie pentru că nu s-au mai putut întoarce – nu știm adevărul. Înregistrările rămase de la ei spun doar că nava a plecat. O suliță albă de metal, mai înaltă decât lungimea unei citadele, care stătea vertical pe un penaj de foc. Există imagini. Bănuiesc că ei credeau că se va întoarce repede... Asta a fost acum zece Ani.

– Și cum s-a terminat războiul cu inamicul?

– Nu știm. Nu știm nimic din ce s-a întâmplat după plecarea navei. Unii dintre noi cred că am fost probabil înfrânți, pe când alții cred că am învins, dar cu pierderi însemnate, și că puținii oameni rămași aici au fost uitați în anii de lupte. Cine știe? Dacă vom supraviețui, vom afla într-o bună zi. Dacă nu va sosi nimeni, niciodată, vom construi o navă și vom pleca să aflăm...

În mod ciudat, părea mistuit de dor. Mintea lui Rolery era amețită de prăpăstiile acelea de timp și spațiu și neînțelegere.

– E greu de trăit cu așa ceva, rosti ea după o vreme.

Agat izbucni în râs, ca și cum ar fi fost surprins.

– Nu – de aici ne tragem mândria. Cu adevărat greu este să rămâi în viață pe o planetă căreia nu-i aparții. Cu cinci Ani în urmă, eram un popor măreț. Uită-te la noi acum.

– Se spune că departe-născuții nu se îmbolnăvesc niciodată – este adevărat?

– Da. Noi nu ne molipsim de bolile voastre și nici n-am adus aici vreuna dintre bolile noastre. Dar și noi sângerăm, când ne tăiem, să știi... Și îmbătrânim, murim, la fel ca oamenii...

– Sigur că da, spuse fata dezgustată.

El renunță la sarcasm.

– Necazul nostru este că nu ni se nasc destui copii. Mulți prunci sunt avortați sau se nasc morți și puțini trăiesc.

– Am auzit. M-am întrebat de ce se întâmplă așa. Voi sunteți foarte ciudați. Concepeți copii în orice perioadă din An, până și în timpul Paraginii Iernii... De ce faceți asta?

– Așa suntem noi făcuți, nu putem schimba lucrurile.

Agat râse din nou, privind-o, însă Rolery era foarte serioasă acum.

– Eu m-am născut în afara anotimpului, în Paragina Verii, zise fata. Se întâmplă și cu noi, dar foarte rar, iar când se va sfârși Iarna, eu voi fi prea bătrână ca să mai nasc Primăvara. Nu voi avea niciodată un fiu. În una din zilele astea un bătrân mă va lua ca a cincea soție, totuși Paragina Iernii a început și în Primăvară voi fi bătrână... Așa că voi muri stearpă. O femeie mai bine nu se naște niciodată decât să se nască în afara anotimpului, ca mine...

Și încă ceva – este adevărat ce se spune, că un bărbat departe-născut nu ia decât o singură soție?

El încuviință din cap. Se părea că gestul acela era echivalentul ridicării din umeri pentru ea.

– Atunci nu-i de mirare că muriți!

Agat se mulțumi să surâdă, însă Rolery insistă:

– Multe neveste înseamnă mulți fii. Dacă ai fi fost tevaran, ai fi avut deja cinci sau zece copii! Ai vreunul?

– Nu, nu sunt însurat.

– Și nici nu te-ai culcat vreodată cu o femeie?

– Ba da, spuse el după care continuă mai apăsat, bineînțeles! Însă când vrem copii, noi ne căsătorim.

– Dacă ai fi fost unul dintre noi...

– Dar nu sunt unul dintre voi.

Se lăsă tăcere. În cele din urmă el rosti, cu destulă blândețe:

– Deosebirile nu constau în maniere și tradiții. Nu știm ce-i în neregulă, dar sămânța este cauza. Unii doctori s-au gândit că ne afectează soarele acesta, deoarece este diferit de soarele sub care s-a născut rasa noastră. El schimbă încet-încet sămânța din noi, iar schimbarea ucide.

Tăcerea se lăsă din nou între ei pentru o vreme.

– Cum era cealaltă lume... planetă... casa ta?

– Există cântece care spun cum era, zise el, totuși când Rolery întrebă sfios ce însemna „cântec", nu-i răspunse. După un timp, vorbi: Planeta mea era mai aproape de soare, iar anul nu avea acolo nici măcar lungimea unei faze-lunare. Așa spun cărțile. Gândește-te, întreaga Iarnă dura numai nouăzeci de zile...

Asta îi făcu pe amândoi să izbucnească în râs.

– N-ai fi avut timp nici să aprinzi un foc, zise Rolery.

Întunericul adevărat îndesea penumbra pădurilor. Cărarea dinaintea lor se întindea neclară, o breșă indistinctă printre copaci, ducând spre stânga la cetatea ei, spre dreapta la citadela lui. Aici, între ele, nu exista decât vântul, crepusculul, singurătatea. Noaptea sosea repede. Noaptea și Iarna și războiul, o vreme a morții.

– Mi-e frică de Iarnă, rosti fata foarte încet.

– Tuturor ne este frică, zise Agat. Cum va fi ea?... Noi n-am cunoscut decât lumina soarelui.

Printre semenii ei nu exista nimeni care să-i fi frânt vreodată solitudinea neînfricată și nepăsătoare a minții; întrucât nu avea tovarăși de aceeași vârstă, dar și pentru că așa dorise ea, Rolery fusese mereu solitară, văzându-și de drumul ei și păsându-i prea puțin de alții. Acum însă când lumea devenise cenușie și nimic nu oferea altă promisiune cu excepția morții, acum, când ea simțise pentru întâia oară teama, întâlnise silueta întunecată de lângă stânca-turn de deasupra mării și auzise un glas care-i vorbise în sânge.

– De ce nu vrei să te uiți niciodată la mine? întrebă bărbatul.

– O să mă uit, răspunse ea, dacă dorești asta.

Dar n-o făcu, deși știa că o examina cu privirea lui stranie, adumbrită. În cele din urmă îi întinse mâna și Agat i-o prinse.

– Ochii tăi sunt aurii, spuse el. Vreau... vreau... Totuși dacă ei ar ști că noi suntem împreună, chiar acum...

– Oamenii tăi?

– Ai tăi. Oamenilor mei nu le pasă de asta.

– Iar ai mei nu trebuie să știe nimic.

Amândoi vorbeau aproape în șoaptă, însă iute, fără pauze.

– Rolery, peste două nopți eu voi pleca spre nord.

– Știu.

– Când mă voi întoarce...

– Dar dacă nu te vei întoarce? strigă fata, sub apăsarea fricii care pătrunsese în ea odată cu sfârșitul Toamnei, frica de ger, de moarte.

Agat o lipi de el și-i spuse încetișor că se va întoarce. În timp ce bărbatul vorbea, Rolery simți bătăile inimii lui, însă și bătăile inimii ei.

– Vreau să stau cu tine, zise ea.

– Vreau să stau cu tine, o îngână el.

În jurul lor era întuneric. Când se ridicară, merseră încet prin bezna cenușie. Fata îl însoți, către citadela lui.

– Unde putem merge? întrebă Agat și râse amar. Asta nu-i ca dragostea în timpul Verii...

– Ceva mai jos pe coamă este coliba unui vânător...
– Îți vor simți lipsa în Tevar.
– Nu, murmură ea, nu-mi vor simți lipsa.

6

ZĂPADA

Alergătorii din avangardă plecaseră; mâine Oamenii din Askatevar aveau să mărșăluiască spre nord pe cărarea largă și imprecisă care le diviza Domeniul, în vreme ce grupul mai mic din Soliza urma să meargă pe drumul vechi de pe coastă. Ca și Agat, Umaksuman considerase că era mai bine să păstreze separate cele două forțe până în ajunul luptei. Ei erau aliați numai prin autoritatea lui Wold. Mulți dintre oamenii lui Umaksuman, deși veterani ai multor raiduri și jafuri înainte de Pacea Iernii, șovăiau să plece în războiul acesta care apăruse la un moment nepotrivit, iar o facțiune destul de mare, chiar în interiorul Spiței lui, detesta în așa măsură alianța cu departe-născuții, încât era pregătită să producă orice necazuri ar fi putut. Ukwet și alții declaraseră deschis că după ce vor termina cu gaalii, vor termina și cu vrăjitorii. Agat îi ignorase, prevăzând că victoria le va modifica și în cele din urmă le va învinge prejudecata; dar îl îngrijoraseră pe Umaksuman, care nu privea atât de departe în viitor.

– Cercetașii noștri vor fi mereu cu ochii pe voi. La urma urmelor, s-ar putea ca gaalii să nu ne aștepte la hotar.

– Valea Lungă de sub Piscul Ascuțit ar fi un loc potrivit pentru o bătălie, rosti Umaksuman fulgerându-și surâsul. Noroc, Alterra!

– Noroc și ție, Umaksuman.

Se despărțiră ca prieteni, acolo, sub poarta din pietre cimentate cu noroi a Cetății Iernii. Când Agat se întoarse, ceva licări în văzduhul nemișcat al după-amiezii dincolo de arcadă, o mișcare plutitoare, neregulată. Ridică ochii, surprins, apoi se răsuci înapoi.

– Ia privește!

Băștinașul coborî de pe ziduri și rămase lângă el, ca să vadă pentru prima dată lucrul acela din poveștile bătrânilor. Agat ținea mâna cu palma în sus. Un punct alb îi atinse încheietura și pieri aproape imediat. Vâlceaua lungă de miriște țepoase și imașuri, pârâul, intrândul întunecat al pădurii și dealurile mai îndepărtate din sud și vest, toate păreau să tremure ușor și să se retragă, când fulgii cădeau din cerul jos, rotindu-se și coborând puțin pieziș, deși vântul se domolise.

Glasuri de copii țipau surescitate îndărătul lor printre acoperișurile din lemn cu vârfuri ascuțite.

– Zăpada este mai mică decât crezusem, rosti în cele din urmă Umaksuman visător.

– Eu crezusem că va fi mai rece, dar aerul pare chiar mai cald decât înainte... Agat se smulse din fascinația amenințătoare și în același timp fermecătoare a căderii învolburate a fulgilor. Pe curând în nord, zise el și, strângându-și gulerul din blană în jurul gâtului, împotriva atingerii stranii, iscoditoare a fulgilor micuți, porni pe poteca spre Soliza.

După ce pătrunse o jumătate de kilometru în pădure, zări cărarea laterală abia vizibilă care se desprindea către adăpostul vânătorului și, trecând pe lângă ea, simți că prin vene îi curgea lumină lichidă.

– Haide, haide, își spuse nemulțumit de pierderea recurentă a autocontrolului.

În scurtele răstimpuri pentru gândire de care beneficiase azi pusese la punct toată situația. Azi-noapte fusese... azi-noapte. Perfect, asta fusese și nimic mai mult. Lăsând la o parte faptul că Rolery era la urma urmelor hilfă și el era om, așa că relația nu avea niciun viitor, era o prostie și din alte puncte de vedere. Încă de când îi văzuse chipul pe treptele negre de deasupra fluxului, Agat se gândise la ea și tânjise s-o vadă, ca un adolescent visând la prima lui idilă; iar el ura cel mai mult pe lume prostia, prostia încăpățânată a pasiunii necontrolate. Ea îi împingea pe oameni să se hazardeze orbește, să riște lucruri cu adevărat importante pentru un

simplu episod de patimă carnală, să piardă controlul propriilor lor acțiuni. De aceea, pentru a-și păstra stăpânirea de sine, mersese cu fata în noaptea trecută; fusese pur și simplu logic, pentru a termina totul cât mai iute. Așa își repetă acum Agat, mergând foarte repede, simțindu-se ametit, în timp ce ninsoarea dansa rară în jur. În noaptea aceasta avea s-o întâlnească din nou, pentru același motiv. La gândul acela, un potop de lumină caldă și o bucurie dureroasă îi străbătu corpul și mintea; le ignoră. Mâine avea să plece în nord și dacă avea să revină de acolo, avea să fie timp destul ca să explice fetei că nu mai puteau exista asemenea nopți, nu se mai puteau tăvăli pe mantia lui de blană în adăpostul din inima pădurii, cu lumina stelelor deasupra și frigul și tăcerea uriașă de jur împrejur... nu, nu mai puteau exista... Fericirea absolută pe care i-o dăruise Rolery îl năpădi ca un flux, înecându-i toate gândurile. Agat încetă să-și mai spună ceva. Merse iute, cu pasul lui lung prin întunericul tot mai dens al pădurii și, în timp ce umbla, cântă în barbă, fără să-și dea seama, un vechi cântec de iubire al poporului său exilat.

Ninsoarea abia dacă pătrundea printre ramuri. Se întuneca foarte devreme, gândi el pe când se apropia de locul unde se bifurca poteca și acela fu ultimul lui gând, fiindcă ceva îi prinse glezna și-l făcu să se împiedice și să cadă în față. Aterizâ pe palme și deja se ridicase pe jumătate când o umbră din stânga lui se materializă într-un om, alb-argintiu în semiîntuneric, care-l lovi, trântindu-l, înainte să se fi putut scula. Buimăcit, cu urechile țiuind, Agat se zbătu și se eliberă de ceva ce-l reținea, apoi încercă iarăși să se scoale. Părea să-și fi pierdut orientarea și nu înțelegea ce se întâmpla, deși avea senzația că asta se mai întâmplase și anterior și de asemenea că de fapt nu se întâmpla. Zări alți bărbați argintii, cu dungi în lungul brațelor și picioarelor; ei îl țineau de brațe, iar altul se apropie și-l lovi cu ceva peste gură. Simți durere, întunericul era plin de durere și furie. Printr-o convulsie furioasă și iscusită a întregului corp, se eliberă de bărbații argintii, lovindu-l pe unul cu pumnul sub falcă și expediindu-l pe spate, dar ei erau mai mulți și tot mai mulți și nu se putu elibera a doua oară. Ei îl loviră și când își ascunse

fața cu brațele pe noroiul potecii, îl izbiră cu picioarele în coaste. Agat zăcu lipit de binecuvântatul noroi inofensiv, străduindu-se să se ascundă, și auzi pe cineva răsuflând foarte ciudat. Prin vacarmul acela, auzi de asemenea vocea lui Umaksuman. Chiar și el, așadar... Nu-i păsa însă, atâta timp cât ei aveau să plece, să-l lase în pace. Se întuneca foarte devreme.

Era beznă: beznă absolută. Încercă să se târască înainte. Dorea să ajungă acasă, la oamenii lui care aveau să-l ajute. Era atât de întuneric, încât nu-și putea distinge mâinile. Silențioasă și nevăzută în negura impenetrabilă, zăpada cădea peste el și în jurul lui, pe noroi și frunzele putrede. Dorea să meargă acasă. Îi era foarte frig. Se străduí să se scoale, însă nu exista nici vest, nici est și, simțind că-i vine să vomite de durere, își lăsă capul pe un braț. „Veniți la mine", încercă să strige în graiul minții alterranilor, dar era prea greu să strige atât de departe în noapte. Era mai ușor zacă nemișcat, chiar aici. Nimic nu putea fi mai ușor.

Într-o casă înaltă de piatră din Soliza, lângă un foc din lemne aduse de valuri pe plajă, Alla Pasfal ridică brusc capul de la cartea pe care o citea. Avusese senzația clară că Jakob Agat emitea spre ea, dar nu sosi niciun mesaj. Ciudat... Graiul minții implica prea multe produse secundare stranii, post-efecte și reacții inexplicabile; mulți dintre cei din Soliza nu-l învățaseră niciodată, iar cei care-l învățaseră îl foloseau cu zgârcenie. Mai la miazănoapte, în colonia Atlantika, ei comunicaseră mai liber în felul acela. Ea însăși o refugiată din Atlantika, Alla Pasfal își reamintea cum, în teribila Iarnă a copilăriei ei, vorbise tot timpul de la minte la minte cu alții. Iar după ce mama și tatăl ei muriseră de inaniție, fetița îi simțise, din nou și din nou, emițând către ea vreme de o întreagă fază-lunară, le simțise prezența în mintea ei... dar niciun mesaj, niciun cuvânt, ci doar tăcere.

– Jakob!

Îl strigă cu mintea, lung și intens, însă nu primi niciun răspuns.

În același timp, în Armurărie, reverificând echipamentele expediției, Huru Pilotson cedă brusc înaintea neliniștii care-l încercase toată ziua și izbucni:

– Ce naiba crede Agat că face?

– A cam întârziat, încuviință un băiat din Armurărie. Iar s-a dus la Tevar?

– Cimentează relații cu albinoșii, răspunse Pilotson, chicoti fără amuzament și făcu o grimasă. Bine, haideți mai departe, ia să vedem pufoaicele.

În același timp, într-o odaie lambrisată cu lemn ca satinul ivoriu, Seiko Esmit izbucni într-un plâns tăcut, frângându-și mâinile și străduindu-se să nu emită spre el, să nu-l strige în minte, nici chiar să nu-i șoptească numele cu glas tare:

– Jakob!

În același timp mintea lui Rolery aproape că se întunecă pentru o vreme. Se ghemui pur și simplu, nemișcată, acolo unde se afla, în adăpostul vânătorului. Se gândise că, din cauza haosului stârnit de mutarea din corturi în labirintul de case ale Spiței din cetate, absența ei și întoarcerea foarte târzie nu fuseseră remarcate în noaptea trecută. Azi însă era altceva; ordinea fusese restabilită și lipsa ei avea să fie observată. Așa că plecase în plină zi, așa cum făcea de atâtea ori, încrezându-se că nu va atrage atenția nimănui în mod special; o luase pe ocolite până la adăpost, se ghemuise acolo în blănurile ei și așteptase până avea să se facă întuneric și el avea să apară în cele din urmă. Începuse ninsoarea; privind-o, o încerca somnul; o privi și se întrebă somnoroasă ce va face mâine. Pentru că el urma să plece. Și toți cei din clanul ei aveau să știe că Rolery lipsise peste noapte. Dar aceea avea să fie mâine. Avea să se rezolve de la sine. Prezentul însemna noaptea asta, acum... și fata moțăi, până se trezi brusc, foarte speriată, și rămase ghemuită alte câteva clipe, cu mintea golită, întunecată.

După aceea se ridică iute și, cu cremene și iască, aprinse felinarul pe care-l adusese cu ea. Ajutată de lumina lui micuță, coborî panta până ajunse la potecă, apoi șovăi și se întoarse către apus. O dată se opri și șopti:

– Alterra...

Pădurea era perfect tăcută în noapte. Rolery continuă să meargă, până îl găsi, zăcând de-a curmezișul cărării.

Ninsoarea, care se îndesise de acum, brăzda strălucirea slabă a felinarului. Zăpada se depunea pe pământ, nu se mai topea și acoperise haina sfâșiată și chiar părul bărbatului cu o pudră albă. Mâna lui, pe care Rolery o atinse prima, era rece și ea știu că murise. Se așeză lângă el, pe noroiul umed, tivit cu omăt, și-i puse capul pe genunchii ei.

Agat se mișcă și scoase un soi de scâncet, iar atunci fata își reveni. Încetă gestul prostesc de a-i îndepărta fulgii de pe păr și guler și rămase nemișcată și concentrată pentru un minut. Apoi îl lăsă jos, se sculă, încercă în mod reflex să-și șteargă sângele lipicios de pe mână și cu ajutorul felinarului porni să caute de o parte și cealaltă a potecii. Găsi ce avea nevoie și se apucă de treabă.

Lumina solară blândă, lipsită de putere, traversa odaia. În căldura aceea era greu să te trezești, așa că el aluneca întruna înapoi în apele somnului, în lacul adânc și lipsit de maree. Însă lumina îl readucea mereu la suprafață și până la urmă se trezi și văzu pereții suri și înalți din jur și razele piezișe ale soarelui prin sticlă.

Rămase nemișcat în timp ce raza de lumină aurie spălăcită păli și reveni, lunecă de pe podea și se adună pe peretele opus, suind întruna, înroșindu-se. Alla Pasfal intră și, văzând că se trezise, făcu semn cuiva dinapoia ei să rămână afară. Închise ușa și îngenunche lângă el. Casele alterrane erau sărăcăcios mobilate; ei dormeau pe saltele pe podelele mochetate, iar drept scaune foloseau în cel mai bun caz perne subțiri. Alla îngenunche așadar și-l privi pe Agat; fața ei neagră, cu piele tăbăcită, era luminată puternic de raza roșiatică de soare. Pe chip nu i se citea nicio urmă de compătimire. Ea îndurase prea multe, prea de tânără, pentru ca mila și remușcările să se trezească vreodată din adâncul ei și, ajunsă la bătrânețe, era mai degrabă crudă. Clătină ușor din cap și rosti încet:

– Jakob... Ce ai făcut?

Bărbatul constată că-l durea capul când încerca să vorbească, așa că, neavând realmente un răspuns, tăcu.

– Ce ai făcut?

– Cum am ajuns acasă? întrebă el până la urmă, articulând cuvintele atât de prost cu gura ce-i fusese zdrobită, încât femeia ridică mâna pentru a-l opri.

– Cum ai ajuns aici – asta ai întrebat? Ea te-a adus, hilfa. A înjghebat un soi de targă din ramuri și blănurile ei, te-a rostogolit pe ea și te-a târât peste coamă, până la Poarta Uscatului. Noaptea, prin zăpadă. Pe ea nu mai rămăsese nimic, doar pantalonii – a fost nevoită să-și rupă tunica pentru a te lega de targă. Hilfii ăia sunt mai rezistenți decât pieile în care se-mbracă. A spus că mulțumită zăpezii te-a tras mai ușor... Acum n-a mai rămas pic de zăpadă. Asta s-a întâmplat cu două nopți în urmă. Una peste alta, te-ai odihnit ceva.

Îi turnă o cană cu apă din carafa de pe o tavă din apropiere și-l ajută să bea. Văzută foarte de aproape, fața ei arăta bătrână, fragilă din cauza vârstei. I se adresă în graiul minții, pe un ton de neîncredere: *Cum ai putut face asta? Tu ai fost mereu un bărbat mândru, Jakob!*

El îi răspunse în același fel, fără cuvinte. Dacă ar fi rostit cuvinte, ele ar fi fost: *Nu pot continua fără ea.*

Bătrâna tresări fizic, retrăgându-se înaintea valului de pasiune percepută din partea lui, și replică cu glas tare, parcă apărându-se:

– Ce moment neprielnic ți-ai ales pentru o aventură romantică, pentru o idilă! Când toți depindeau de tine...

El repetă ce-i spusese, pentru că era adevărul și era tot ce-i putea spune. Alla îi replică aspru în minte: *Nu te vei însura cu ea, așa c-ar fi mai bine să-nvești să continui fără ea!*

Agat răspunse doar: *Nu.*

Bătrâna se trase înapoi și rămase tăcută o vreme. Când mintea i se redeschise către el, o făcu din adâncul unei amărăciuni profunde. *Bine atunci, continuă, ce importanță mai are? În momentul acesta, orice am face, oricare dintre noi, singuri sau împreună, este greșit. Nu putem face lucrul cel bun, lucrul norocos. Putem doar să*

ne sinucidem, încet-încet, unul câte unul. Până vom dispărea toți, până va dispărea Alterra și toți exilații vor muri...

– Alla, o întrerupse el cu glas tare zguduit de disperarea femeii, bărbații... au plecat...?

– Care bărbați? Armata noastră? rosti ea sarcastic. Mă întrebi dacă ei au plecat ieri spre nord – fără tine?

– Pilotson...

– Dacă Pilotson i-ar fi condus undeva, ar fi făcut-o împotriva Tevarului. Ca să te răzbune pe tine. Ieri a clocotit de furie.

– Și ei...?

– Hilfii? Nu, bineînțeles că n-au plecat. Când s-a aflat că fiica lui Wold a fugit să se culce cu un departe-născut în pădure, facțiunea lui Wold a fost ridiculizată și discreditată – înțelegi asta, nu? Bineînțeles că-i mai ușor să vezi totul retrospectiv, totuși eu aș fi crezut...

– Pentru Dumnezeu, Alla!

– Bine, am înțeles. Nu, nimeni n-a plecat către nord. Stăm aici și-i așteptăm pe gaali să sosească atunci când vor avea chef.

Jakob Agat rămase perfect nemișcat, străduindu-se să nu cadă cu capul înainte în neantul care se întindea sub el. Era abisul gol și real al propriei lui mândrii, aroganța autoamăgitoare din care rezultaseră toate acțiunile lui, minciuna. Era lipsit de importanță dacă el va cădea, dar ce se va întâmpla cu cei pe care-i înșelase?

După o vreme Alla îi vorbi în minte: *Oricum era o speranță minusculă, în cazul cel mai fericit. Ai făcut ce ai putut. Oamenii și non-oamenii nu pot conlucra. Șase sute de ani de-ai noștri de eșecuri ar fi trebuit să te lămurească. Nebunia ta a fost doar pretextul lor. Dacă nu ne-ar fi întors spatele din cauza ei, ar fi găsit altceva, foarte repede. Ei ne sunt inamici în aceeași măsură ca și gaalii. Sau ca Iarna. Sau ca restul planetei ăsteia, care nu ne dorește. Nu putem încheia alianțe decât între noi. Suntem pe cont propriu. Să nu întinzi niciodată mâna spre vreo creatură care aparține acestei lumi.*

Agat își întoarse mintea de la cea a bătrânei, neizbutind să-i mai îndure disperarea. Se strădui să rămână închis în sine, retras,

dar ceva îl neliniștea insistent, îi zgândărea întruna conștiința, până când, brusc, deveni limpede și, străduindu-se să se ridice în capul oaselor, se bâlbâi:

– Unde-i ea? Doar n-ați trimis-o înapoi...

Purtând o robă alterrană albă, Rolery stătea așezată turcește, ceva mai departe decât fusese Alla. Alla dispăruse și Rolery era preocupată de ceva, parcă repara o sandală. Nu păruse să-și dea seama că el vorbise; poate că Agat vorbise doar în vis. Acum însă rosti cu glasul ei lin:

– Bătrâna aceea te tulbură. Ar fi putut să mai aștepte. Ce mai poți face tu acum?... Cred că niciunul dintre ei nu știe cum să facă șase pași la rând fără ajutorul tău.

Ultima roșeață a luminii soarelui înflorea stins pe peretele dinapoia ei. Femeia avea chipul inexpresiv și ochii plecați ca întotdeauna, absorbită de repararea sandalei.

În prezența ei, atât vinovăția, cât și durerea se diminuară, căpătând proporțiile lor cuvenite. Cu Rolery, Agat era el însuși. Îi rosti numele cu voce tare.

– Haide, culcă-te acum, rosti femeia cu o undă a zeflemisirii ei timide. Vorbitul îți face rău.

– O să rămâi? întrebă Agat.

– Da.

– Ca soție a mea? insistă el, redus de necesitate și durere la lucrurile esențiale.

Bănuia că semenii ei ar fi omorât-o dacă se întorcea în Cetatea Iernii; nu era sigur nici ce i-ar fi putut face propriii lui semeni. El era unica apărare a lui Rolery și dorea ca apărarea să fie sigură.

Ea plecă fruntea, ca în acceptare; bărbatul nu-i cunoștea gesturile îndeajuns de bine pentru a fi sigur. Se întrebă acum de ce tăcea. În puținul timp cât o cunoscuse, Rolery fusese mereu iute în mișcări și emoții. Fusese totuși un timp foarte scurt... Stătea acolo, lucrând, și liniștea ei puse stăpânire pe Agat și odată cu ea simți că-i revin puterile.

7
COBORÂREA SPRE MIAZĂZI

Steaua al cărei răsărit anunța începutul Iernii strălucea puternic deasupra vârfurilor acoperișurilor, pe atât de posomorât sclipitoare pe cât și-o reamintea Wold din copilăria lui de acum șaizeci de faze-lunare. Până și secera uriașă și subțire a lunii aflată de cealaltă parte a cerului părea mai palidă decât Steaua-zăpezii. Începuse o nouă fază-lunară și un nou anotimp. Dar sub auspicii deloc bune.

Era oare adevărat, așa cum spuneau departe-născuții, că luna era tot o lume ca Askatevar și celelalte Domenii, lipsită însă de ființe vii, și că stelele erau de asemenea lumi, unde trăiau oameni și fiare și unde soseau Vara și Iarna?... Ce fel de oameni ar fi sălășluit pe Steaua-zăpezii? Făpturi teribile, albe ca zăpada, cu guri palide, fără buze și ochi arzători defilară prin imaginația lui Wold. El scutură din cap și încercă să fie atent la vorbele celorlalți Bătrâni. Alergătorii reveniseră după numai cinci zile, cu fel de fel de zvonuri din miazănoapte, iar Bătrânii aprinseseră un foc în curtea mare a Tevarului și ținuseră Bătaia-pietrei. Wold sosise ultimul și închisese cercul, pentru că nimeni altul nu cuteza s-o facă; era totuși fără sens, umilitor pentru el. Războiul pe care el îl declarase nu fusese luptat, bărbații pe care-i trimisese nu plecaseră și alianța pe care o încheiase fusese sfărâmată.

Lângă el, la fel de tăcut, stătea Umaksuman. Ceilalți strigau și se înfruntau, fără să ajungă nicăieri. La ce se așteptau? Niciun ritm nu se ridicase din lovirea pietrelor, ci doar scrâșnete și conflicte. După așa ceva, se mai puteau aștepta să cadă de acord în vreo privință? Niște nebuni, gândi Wold urmărind încruntat focul aflat mult prea departe ca să-l încălzească. Ceilalți erau în majoritate mai tineri și își puteau păstra căldura prin tinerețe și strigătele pe care și le adresau unii altora. El însă era bătrân și blănurile nu-l încălzeau aici, sub strălucirea Stelei-zăpezii, în vântul Iernii. Picioarele îl dureau acum de frig, pieptul îl chinuia și nu știa, dar nici nu-i păsa, de ce se certau.

Umaksuman se ridică pe neașteptate în picioare.

– Ascultați! rosti el și tunetul glasului său (*L-a moștenit de la mine*, gândi Wold) îi supuse, cu toate că se distinseră clar mormăieli și glume răutăcioase.

Deși toți știau foarte bine ce se petrecuse, motivul imediat sau pretextul neînțelegerii lor cu Soliza nu fusese discutat deocamdată în afara Casei-seminției lui Wold; se anunțase pur și simplu că Umaksuman nu va conduce expediția, că nu va mai fi nicio expediție, că se puteau aștepta la un atac din partea departe-născuților. Cei din alte Case care nu aveau habar despre Rolery sau Agat știau despre ce era vorba de fapt: o luptă pentru putere între facțiuni din clanul cel mai puternic. Asta se ducea, disimulat, prin toate discursurile ce se țineau acum la Bătaia-pietrei și al căror subiect era dacă departe-născuții să fie tratați ca inamici când erau întâlniți în afara zidurilor.

Umaksuman spuse:

– Ascultați, Bătrâni din Tevar! Spuneți una, spuneți alta, dar nu v-a mai rămas nimic de spus. Gaalii sosesc: peste trei zile, vor fi aici. Tăceți și ascuțiți-vă sulițele, mergeți și cercetați porțile și zidurile noastre, deoarece inamicul vine să ne atace – priviți!

Își îndreptă brațul către miazănoapte și mulți se întoarseră pentru a se uita într-acolo, parcă așteptându-se ca hoardele din Coborârea spre Miazăzi să răbufnească prin zid în chiar clipa aceea, atât de convingătoare era retorica lui Umaksuman.

– De ce n-ai cercetat tu însuți poarta prin care a ieșit femeia din Spița ta, Umaksuman?

Acum cărțile se dăduseră pe față.

– Ea este și din Spița ta, Ukwet, replică Umaksuman furios.

Unul dintre ei era fiul lui Wold, iar celălalt nepotul lui; amândoi vorbeau despre fiica acestuia. Pentru prima dată în viața lui, Wold cunoscu rușinea completă și neajutorată înaintea celor mai destoinici bărbați din poporul lui. Stătu nemișcat, cu capul mult plecat.

– Da, așa-i, și mulțumită mie Spița noastră nu este atinsă de rușine! Eu și frații mei am spart dinții din fața murdară a celui cu care s-a culcat ea, iar eu l-am țintuit ca să-l jugănesc așa cum

trebuie jugăniți masculii animalelor, însă apoi tu ne-ai oprit, Umaksuman. Tu ne-ai oprit cu vorbele tale prostești...

– V-am oprit pentru a nu fi nevoiți să ne luptăm și cu departe-născuții, nu numai cu gaalii, prostule! Ea are vârsta la care poate să se culce cu un bărbat dacă alege s-o facă și asta nu-i...

– El nu era un bărbat-om, iar eu nu sunt prost.

– Ba ești prost, Ukwet, fiindcă ai sărit de îndată să prinzi ocazia asta de a te certa cu departe-născuții și astfel ai pierdut singura noastră șansă de a-i respinge pe gaali.

– Nu te aud, mincinosule și trădătorule!

Se întâlniră, răcnind, în mijlocul cercului, cu securile în mâini. Wold se ridică în picioare. Cei de lângă el îl priviră, așteptându-se ca Mult-bătrânul și căpetenie a clanului să oprească lupta. Dar el n-o făcu. Întoarse spatele cercului sfărâmat și, în tăcere, cu mersul lui târșâit țeapăn și apăsat, porni pe ulița dintre acoperișurile înalte și înclinate, pe sub streșinile mult ieșite în afară, spre casa Spiței sale.

Coborî grijuliu pe treptele din pământ în căldura înăbușitoare și plină de fum a uriașei încăperi săpate în adânc. Băieți și femei îi ieșiră în cale, întrebându-l dacă Bătaia-pietrei se terminase și de ce se întorsese singur.

– Umaksuman și Ukwet se luptă, rosti Wold ca să scape de ei și se așeză lângă foc, aproape vârându-și picioarele în vatră.

Nimic bun nu avea să iasă de aici. De acum, nimic bun n-avea să mai iasă de nicăieri. Când femei plângând aduseră înăuntru trupul nepotului său Ukwet, lăsând în urmă o dâră groasă de sânge din țeasta lui despicată de secure, el privi fără să se clintească ori să vorbească.

– Umaksuman l-a ucis – propria lui Spiță și fratele lui! țipară soțiile lui Ukwet la Wold, care nici măcar nu ridică fruntea.

În cele din urmă privi în jur, uitându-se la toți, ca un animal bătrân încolțit de vânători, și rosti cu glas răgușit:

– Mai stați odată locului... Nu puteți sta locului?

A doua zi ninse iarăși. Îl îngropară pe Ukwet, primul mort al Iernii, și zăpada căzu pe chipul leșului înainte ca mormântul să fi

fost umplut. Wold se gândi atunci, dar și mai târziu, la Umaksuman, proscris, singur în dealuri, în zăpadă. Care dintre ei fusese mai norocos?

Își simțea limba foarte grea și nu-i plăcea să vorbească. Stătea lângă foc și, uneori, nu era sigur dacă afară era zi sau noapte. Nu dormea bine; cumva, părea că se trezea întruna. Tocmai se deștepta, când hărmălaia începu afară, deasupra solului.

Femei apărură țipând din încăperile laterale și-și înhățară țâncii născuți Toamna.

– Gaalii, gaalii! zbierau ele.

Altele păstrară tăcerea, așa cum se cuvenea femeilor unei mari Case, restabiliră ordinea și se așezară să aștepte.

Niciun bărbat nu veni să-l cheme pe Wold.

El știa că nu mai era căpetenie, dar nu mai era nici bărbat? Trebuia să stea cu pruncii și femeile lângă foc, într-o vizuină în pământ?

Îndurase rușinea publică, însă nu putea îndura pierderea respectului de sine, așa încât, tremurând ușor, se sculă și începu să scotocească în vechiul lui cufăr pictat, căutându-și vesta din piele și sulița grea cu care ucisese de unul singur o iazmă-de-nea, cu foarte mult timp în urmă. Se simțea înțepenit și greoi acum, iar toate anotimpurile strălucitoare trecuseră de atunci, totuși era același bărbat care ucisese cu sulița aceea în zăpezile altei Ierni. Nu era același bărbat? Ei n-ar fi trebuit să-l lase aici, lângă foc, când sosea inamicul.

Femeile proaste veniră chirăind în jurul lui și Wold fu cuprins de zăpăceală și furie. Însă bătrâna Kerly le alungă pe toate, îi restitui sulița pe care una dintre ele i-o luase și-i încheie la gât mantia din blană cenușie de korio pe care i-o croise chiar ea în Toamnă. Mai rămăsese totuși o femeie care știa ce însemna un bărbat. Îl privi în tăcere și Wold îi simți mândria tristă. De aceea plecă, ținându-și spatele cât mai drept. Ea era o bătrână țâfnoasă, iar el era un bătrân prost, dar mândria rămânea. Ieși afară, în amiaza rece și luminoasă, și auzi strigătele glasurilor străine dincolo de ziduri.

Bărbații erau adunați pe platforma pătrată de deasupra hornului Casei Absenței. Îi făcură loc, când Wold sui încet scara. Gâfâia și tremura, așa că la început nu putu să vadă nimic. Apoi văzu. Pentru un timp uită totul înaintea scenei incredibile.

Valea care șerpuia de la miazănoapte la miazăzi, în lungul bazei Dealului Tevar, până la valea râului din răsăritul pădurii era plină – plină ca albia râului la inundații – de oameni ce roiau și mișunau. Se deplasau către miazăzi, un torent întunecat lent și amestecat, care se întindea și se zgârcea, se oprea și pornea, cu țipete, strigăte, răcnete, trosnete, șfichiuituri de bice, nechezături răgușite de hanni, scâncete de prunci, incantațiile afone ale trăgătorilor de târgi, licărul de culoare al unui cort din pâslă roșie rulat sul, cerceii pictați ai unei femei, o pană roșie, vârful unei sulițe, duhoarea, vacarmul, mișcarea – mereu mișcarea, înaintând spre miazăzi: Coborârea spre Miazăzi. Însă în tot timpul-trecut nu mai existase o asemenea Coborâre, cu atâția gaali laolaltă. Pe cât de departe îi puteau urmări ochii către miazănoapte, prin valea largă soseau alții, iar înapoia lor alții, pe care-i urmau alții. Și aceștia nu erau decât femeile, țâncii și convoiul de bagaje... Pe lângă torentul lent de oameni, Cetatea Iernii din Tevar nu însemna nimic. O pietricică de pe malul unui râu care ieșea din matcă.

La început Wold simți că-i vine rău, după aceea se stăpâni și rosti:

– Ce minune!

Așa era într-adevăr, migrația aceasta a tuturor națiunilor din miazănoapte. Era bucuros că apucase s-o vadă. Lângă el, Bătrânul Anweld din Spița Siokman ridică din umeri și replică încet:

– Dar înseamnă sfârșitul nostru.

– Dacă ei se vor opri aici.

– Aceștia nu se vor opri, însă după ei vin războinicii.

Erau atât de puternici, atât de siguri pe superioritatea lor numerică, încât războinicii veneau în urma lor...

– Pentru a-i hrăni pe toți, continuă Anweld, vor avea nevoie diseară de magaziile și de cirezile noastre. Vor ataca imediat ce vor trece aceștia.

– Trimiteți atunci femeile și copiii noștri în dealurile din apus. Împotriva unei astfel de forțe, Cetatea asta nu-i decât o capcană pentru ei.

– Ascult, zise Anweld și ridică din umeri în semn de încuviințare.

– Acum – iute – înainte ca gaalii să ne înconjoare.

– S-a spus și s-a auzit, dar alții spun că nu ne putem trimite femeile afară să-și poarte singure de grijă, în vreme ce noi stăm la adăpostul zidurilor.

– Atunci să plece cu ele! mârâi Wold. Bărbații din Tevar nu mai pot decide nimic?

– Ei nu au căpetenie, zise Anweld. Ei îl urmează pe unul, pe altul. Pe nimeni, de fapt.

Dacă ar fi spus mai multe, ar fi însemnat să-i fi învinovățit pe Wold și pe cei din Spița lui, de aceea spuse doar:

– Așa că așteptăm aici, ca să fim distruși.

– Eu voi trimite pe dealuri femeile din Spița mea, rosti Wold iritat de lipsa nepăsătoare de speranță a celuilalt.

Părăsi spectacolul măreț al Coborârii spre Miazăzi și se duse la cei din Spița lui pentru a le spune să se salveze cât mai exista o șansă. Intenționa să-i însoțească. Era imposibil să lupți împotriva unei asemenea superiorități numerice și unii, câțiva, puțini, din oamenii Tevarului trebuiau să supraviețuiască.

Totuși tinerii din clanul lui nu erau de acord și nu acceptau să-i asculte ordinele. Ei aveau să rămână și să lupte.

– Voi veți muri, le spuse Wold, însă femeile și copiii voștri ar putea scăpa teferi... dacă nu sunt aici cu voi.

Își simțea din nou limba grea. Ei abia așteptau ca el să termine.

– Îi vom învinge pe gaali, rosti un nepot tânăr. Noi suntem războinici!

– Tevar este o cetate puternică, Mult-bătrânule, rosti altul convingător, măgulitor. Tu ne-ai spus și ne-ai învățat cum s-o construim bine.

– Va rezista Iernii, zise Wold, dar nu și înaintea a zece mii de războinici. Eu aș prefera să-mi văd femeile murind de frig pe dealurile sterpe, decât să fie în viață ca târfe și sclave ale gaalilor.

Însă ei nu-l ascultau, ci doar așteptau să termine de vorbit.

Wold ieși din nou, dar acum era prea vlăguit ca să mai suie pe platformă. Își găsi un loc unde să aștepte, ferindu-se de agitația de pe ulițele înguste: o firidă lângă un contrafort al zidului de miazăzi, nu departe de poartă. Dacă s-ar fi cocoțat pe contrafortul înclinat, construit din cărămizi de lut, ar fi putut privi peste zid să vadă trecerea Coborârii spre Miazăzi; când vântul îi pătrunse pe sub mantie, se ghemui pe vine, cu bărbia pe genunchi, și se bucură de oarece adăpost. Pentru o vreme soarele străluci asupra lui, acolo. Wold stătu ghemuit, mângâiat de căldura lui, fără să gândească la nimic. O dată sau de două ori ridică ochii către soare, soarele Iernii, bătrân, nevolnic în bătrânețea lui.

Iarba-iernii, plantele micuțe cu viață scurtă și înflorire rapidă care aveau să prospere între viscole, până la Mijlocul-iernii, când zăpada nu se mai topea și nu mai trăia nimic decât lanul-zăpezii fără rădăcini, se ridicau deja prin solul răscolit de sub zid. Viața își continua cursul, fiecare creatură își avea vremea ei în Anul cel lung, crescând și murind ca să aștepte din nou.

Trecură multe ceasuri.

În colțul din apus prin miazănoapte al zidurilor se auziră plânsete și strigăte. Bărbați porniră în goană într-acolo prin căile cetății micuțe, ulicioare atât de strâmte încât doar un singur om putea trece pe sub streșinile largi și mult povârnite. După aceea mugetul răcnetelor izbucni înapoia lui Wold și în exteriorul porții din stânga sa. Poarta din lemn, înaltă și basculantă, care se ridica dinăuntru prin intermediul unor scripeți mari, zăngăni în cadrul ei. Era izbită cu un buștean dinafară. Wold se sculă cu greutate; stând așezat în ger, amorțise așa rău, că nu-și mai simțea picioarele. Se rezemă o clipă în suliță, apoi se așeză cu spatele la contrafort și ținu arma pregătită, nu cu aruncătorul, ci pentru lupta corp la corp.

Probabil că gaalii foloseau scări, deoarece erau deja în interiorul cetății, în partea de miazănoapte; își putea da seama de asta, judecând după hărmălaie. O suliță zbură peste acoperișuri, trimisă cu un aruncător. Poarta zăngăni din nou. Pe vremuri nu avuseseră scări și berbeci, nu sosiseră cu miile, ci în triburi bicisnice, barbari

lași, care fugeau spre miazăzi dinaintea frigului, care nu rămâneau să trăiască și să moară pe propriile lor Domenii, așa cum făceau oamenii adevărați... Unul apăru chiar acum, cu chip alb, lătăreț, și o pană roșie înfiptă în cornul de păr uns cu catran, alergând să deschidă poarta pe dinăuntru. Wold făcu un pas înainte și rosti:

– Stai!

Gaalul privi în jur și bătrânul își înfipse sulița lungă de doi metri cu vârf de fier sub coastele inamicului, adânc. Încă se străduia s-o tragă afară din trupul care tremura, când, îndărătul lui, poarta cetății începu să se despice. Era o imagine hidoasă, lemnul crăpa ca pielea putredă și lăsa să răzbată rătul unui buștean gros. Wold își abandonă sulița în pântecul gaalului și alergă pe uliță, greoi, împleticindu-se, către Casa Spiței sale. În fața lui, toate acoperișurile țuguiate din lemn ale cetății ardeau.

8

ÎN CITADELA STRĂINĂ

Lucrul cel mai ciudat dintre toate ciudățeniile acestei case era pictura de pe peretele sălii mari de la parter. Când Agat plecă și odăile fură cuprinse de o nemișcare de moarte, Rolery o privi, până ce pictura deveni lumea și ea deveni peretele. Iar lumea era o rețea: o rețea densă, precum ramurile întrețesute din păduri, precum curenții ce se întretăiau în apă, argintii, cenușii, negri, brăzdați pe alocuri de verde, roz și galben ca al soarelui. Iar dacă priveai rețeaua, vedeai în ea, prin ea, țesute în ea și în același timp țesând-o, desene mari și mici și figuri, fiare, copaci, ierburi, bărbați și femei, însă și alte creaturi, unele ca departe-născuții, dar altele deosebite de ei, și forme stranii, lăzi cu picioare rotunde, păsări, securi, sulițe de argint și pene de foc, fețe care nu erau fețe, pietre cu aripi și un arbore ale cărui frunze erau stele.

– Ce-i asta? o întrebă pe femeia departe-născută pe care Agat o rugase să aibă grijă de ea și care era din Spița lui.

În felul ei, care era o străduință de a fi amabilă, femeia răspunse:

– Un tablou, o pictură – poporul tău face picturi, nu?

– Da, puține. Despre ce-i vorba?

– Despre celelalte planete și despre lumea noastră de baștină. Vezi tu, oamenii din tablou... A fost pictat cu mult timp în urmă, în primul An al exilului nostru, de unul dintre fiii lui Esmit.

– Asta ce-i? arătă Rolery de la o distanță plină de respect.

– O clădire, Marele Palat al Ligii de pe planeta Davenant.

– Și asta?

– Un aropan.

– Ascult din nou, spuse Rolery politicos – acum era tot timpul foarte manierată –, dar când Seiko Esmit nu păru să înțeleagă expresia formală, ea întrebă direct: Ce este un aropan?

Femeia departe-născută își întinse colțurile buzelor puțin spre exterior și răspunse indiferentă:

– Un... obiect în care să călătorești, ca un... voi nu cunoașteți nici măcar roata, cum să-ți explic? Ai văzut căruțele noastre cu roți? Da? Ei bine, ăsta era tot un fel de căruță în care să mergi, însă care zbura pe cer.

– Poporul tău mai poate face și acum asemenea căruțe? întrebă Rolery cu adevărat uimită, dar Seiko îi înțelese greșit întrebarea și răspunse cu ranchiună:

– Nu! Cum am fi putut păstra asemenea abilități aici, când Legea ne obligă să nu ne ridicăm deasupra nivelului vostru? De șase sute de ani, poporul vostru n-a izbutit să învețe folosirea roții!

Abandonată în locul acesta ciudat, exilată de semenii ei și acum singură, fără Agat, Rolery se temea de Seiko Esmit și de tot ce întâlnea. În același timp însă nu se lăsa disprețuită de o femeie geloasă, de o femeie mai bătrână.

– Întreb ca să învăț, spuse ea. Nu cred totuși că poporul vostru a fost aici de șase sute de ani.

– Pe planeta noastră, șase sute de ani înseamnă cât zece Ani de aici. După o clipă, Seiko Esmit continuă: Noi nu știm totul despre

aropane și multe altele care au aparținut poporului nostru, deoarece atunci când au sosit aici, strămoșii noștri au jurat să respecte o lege a Ligii, care le interzicea să folosească multe lucruri diferite de cele folosite de băștinași. Legea aceea se numea Embargo Cultural. Cu timpul v-am fi învățat cum să construiți lucruri – de pildă, căruțele cu roți –, însă Nava a plecat. Aici am rămas puțini, n-am mai primit nicio veste din partea Ligii și am avut mulți dușmani printre națiunile voastre. Ne-a venit greu să respectăm Legea și în același timp să păstrăm ceea ce aveam și cunoșteam. De aceea poate că am pierdut multe abilități și cunoștințe. Nu știm.

– Ciudată lege, murmură Rolery

– A fost făcută pentru binele vostru, nu al nostru, replică Seiko cu glasul ei grăbit și accentul apăsat, specific departe-născuților, la fel ca al lui Agat. În Canoanele Legii, pe care le învățăm în copilărie, scrie: *Nicio Religie sau Congruență nu va fi diseminată, nicio tehnică sau teorie nu va fi predată, nicio configurație culturală nu va fi exportată; de asemenea, limbajul paraverbal nu va fi utilizat cu nicio formă de viață cu inteligență dezvoltată non-comunicantă sau cu orice Plantă Colonială până când Consiliul Regional cu acordul Plenarei nu va aprecia că o asemenea planetă este pregătită pentru Control sau pentru calitatea de Membru...* Asta însemna că noi trebuia să trăim exact așa cum trăiți voi. Întrucât n-am făcut-o, am încălcat propria noastră Lege.

– Nouă nu ne-a pricinuit niciun rău, zise Rolery. Și nici vouă nu v-a făcut prea mult bine.

– Nu ne puteți judeca pe noi, rosti Seiko cu răceala ei răutăcioasă, dar se stăpâni repede. Acum sunt multe de făcut. Vii?

Rolery o urmă supusă, însă înainte de a pleca mai aruncă o privire spre tablou. Avea o deplinătate mai mare decât a oricărui alt obiect pe care-l văzuse vreodată. Complexitatea lui sobră, argintie, demoralizantă, o afecta cumva, ca și prezența lui Agat; iar când bărbatul îi era alături, Rolery se temea de el, dar de nimic altceva. De nimic și de nimeni.

Bărbații luptători din Soliza plecaseră. Ei nutreau unele speranțe că, prin atacuri de gherilă și ambuscade, îi vor putea împinge pe

gaali spre miazăzi, către victime mai puțin agresive. Era o speranță și nimic mai mult, iar femeile pregăteau citadela pentru asediu. Seiko și Rolery se prezentară la Palatul Ligii din piața mare și primiră sarcina de a ajuta la strângerea turmelor de hanni de pe câmpurile lungi din miazăzi de citadelă. Într-acolo plecară douăzeci de femei și fiecare căpătă un pachet cu pâine și brânză din lapte de hann, pentru că aveau să lipsească toată ziua. Pe măsură ce hrana se împuținase, turmele coborâseră spre miazăzi între plajă și coamele de pe coastă. Femeile merseră cam doisprezece kilometri spre miazăzi, după care se întoarseră către citadelă, umblând în zigzag, înainte și înapoi, adunând și mânând tot mai multe animale micuțe, tăcute și lățoase.

Rolery văzu acum în altă lumină femeile departe-născute. Ele îi păruseră delicate și copilărești, cu straiele lor moi și ușoare, cu glasuri repezi și minți iuți. Aici însă se aflau pe mirișteа tivită de gheață a dealurilor, în blănuri și pantaloni ca femeile oamenilor, mânând turmele încete și mițoase spre vântul din miazănoapte, acționând laolaltă, inteligent și cu determinare. Se descurcau excelent cu animalele, părând mai degrabă să le conducă, decât să le mâne, ca și cum ar fi deținut asupra lor un control nevăzut. Ajunseră la drumul de la Poarta Uscatului după ce soarele apusese, o mână de femei într-o mare lățoasă de animale ce tropăiau pe picioare înalte. Când se văzură zidurile Solizei, o femeie începu să cânte. Rolery nu auzise niciodată o voce care să folosească cu atâta iscusință înălțimea și durata sunetelor. Clipi iute din ochi și simți o înțepătură în fundul gâtului, iar picioarele ei ținură cadența muzicii pe drumul întunecat. Cântecul trecu de la un glas la altul, în sus și-n jos; ele cântau despre un cămin pierdut pe care nu-l cunoscuseră niciodată, despre țeserea pânzeturilor și coaserea nestematelor pe ele, despre luptători uciși în război; un cântec era despre o fată care își pierduse mințile din cauza iubirii și se aruncase în mare, „Și valurile se rostogoliră mult înainte de flux...“ Douăzeci de femei sosiră cu turmele, mergând în bezna vântoasă și cântând cu glasuri dulci cântece triste. Fluxul sosise deja ca o negură fremătătoare dincolo de dunele din stânga lor. Torțe se

aprinseră pe zidurile înalte dinaintea lor, făcând o insulă de lumină din citadela exilului.

Toate alimentele erau acum strict raționalizate în Soliza. Oamenii mâncau toți laolaltă în una dintre clădirile mari ce mărgineau piața sau, dacă doreau, își luau rațiile în casele lor. Femeile care strânseseră hannii întârziaseră. După o cină grăbită în clădirea ciudată căreia îi spuneau Tiatru, Rolery merse cu Seiko Esmit la casa femeii Alla Pasfal. Ea ar fi preferat să se fi întors în casa pustie a lui Agat și să stea singură acolo, însă făcea ce i se spunea să facă. Nu mai era fată și nu mai era liberă. Era soția unui alterran și o prizonieră în suferință. Pentru prima dată în viața ei, Rolery era ascultătoare.

În vatră nu ardea focul, totuși odaia înaltă era caldă; opaițe fără fitiluri ardeau în cuști de sticlă pe pereți. În casa aceasta, mare cât toată Casa Spiței din Tevar, locuia o bătrână, singură. Cum puteau ei suporta solitudinea? Și cum păstrau căldura și lumina verii la interiorul pereților? Cât era Anul de lung, ei trăiau în casele acestea, toată viața lor, fără să cutreiere niciodată, fără să locuiască niciodată în corturi pe Domeniu, pe întinsele Tărâmuri ale Verii, să hoinărească... Rolery își îndreptă capul pe care-l simțea amețit și trase cu ochiul la bătrână, Pasfal, pentru a vedea dacă îi zărise somnolența. Așa se întâmplase. Bătrâna vedea tot; și o ura pe Rolery.

De fapt, o urau toți alterranii, acești Bătrâni departe-născuți. O urau pentru că ei îl iubeau pe Jakob Agat cu o dragoste geloasă; pentru că el o luase de nevastă; pentru că ea era om și ei nu erau.

Unul dintre ei spunea ceva despre Tevar, ceva foarte ciudat în care Rolery nu credea. Plecă ochii, dar frica i se citise probabil pe față, fiindcă un bărbat, Dermat Alterra, încetă să-i mai asculte pe ceilalți și zise:

– Rolery, tu nu știai că Tevar a fost cucerit?

– Ascult, murmură ea.

– Oamenii noștri i-au hărțuit pe gaali toată ziua dinspre vest, explică departe-născutul. Când războinicii gaali au atacat Tevarul, noi le-am atacat convoiul de bagaje și taberele pe care femeile lor le ridicau la est de pădure. Asta i-a deturnat pe unii gaali de la

cetate și câțiva tevarani au ieșit... dar ei și oamenii noștri au fost împrăștiați. Unii sunt acum aici, însă nu știm realmente ce fac ceilalți, atât doar că este o noapte rece și ei sunt acolo pe dealuri...

Rolery rămase tăcută. Se simțea foarte obosită și nu înțelegea. Cetatea Iernii fusese cucerită, distrusă. Putea oare să fie adevărat? Ea își părăsise poporul; acum toți semenii ei erau morți sau fără adăpost pe dealuri în noaptea Iernii. Ea rămăsese singură. Străinii vorbeau și vorbeau întruna cu glasurile lor aspre. Pentru o vreme Rolery avu iluzia, și știu că era o iluzie, că mâinile și încheieturile îi erau acoperite cu o peliculă subțire de sânge. Pentru o clipă îi veni să vomite, dar nu mai era somnoroasă; la răstimpuri se simțea pătrunzând câte un minut în primul stadiu al Absenței. Ochii reci și sclipitori ai bătrânei Pasfal, vrăjitoarea, o fixau. Ea nu se putea clinti. Nu avea unde să se ducă. Toți muriseră.

Și apoi sosi o schimbare. Fu ca o luminiță îndepărtată în beznă. Cu glas tare, deși atât de slab, încât o auziră doar cei aflați imediat lângă ea, Rolery rosti:

– Agat vine aici.

– Îți vorbește în minte? întrebă imediat Alla Pasfal.

Fata se uită pentru o secundă pe lângă bătrâna de care se temea; ea n-o vedea.

– Vine aici, repetă Rolery.

– Probabil că el nu emite, Alla, spuse cel numit Pilotson. Într-un anume grad, ei doi se află în raport constant.

– Prostii, Huru.

– De ce crezi asta? Agat ne-a spus că a emis spre ea foarte intens, pe plajă, și a atins-o. Probabil că este o Înnăscută, iar asta stabilește un raport. S-a mai întâmplat...

– Da, însă în cazul unor cupluri formate din oameni, zise bătrâna. Un copil needucat nu poate recepționa sau emite mesaje paraverbale, iar un Înnăscut este creatura cea mai rară din lume. Iar ea este o hilfă, nu om!

Între timp Rolery se ridicase, se furișase afară din cerc și mersese la ușă. Acum o deschise. Afară era beznă pustie și ger. Se uită în sus pe stradă și după un moment întrezări un bărbat care se apropia

cu pas iute, dar obosit. El ajunse în raza de lumină galbenă care răzbătea prin deschiderea uşii şi, întinzând mâna ca s-o prindă pe a ei, îi rosti numele cu răsuflarea întretăiată. Surâsul lui arătă că nu mai avea trei dinţi din faţă; pe sub căciula din blană, capul îi era înfăşurat într-un bandaj înnegrit; era pământiu de oboseală şi durere. Fusese pe dealuri din clipa în care gaalii intraseră pe Domeniul Askatevar, cu trei zile şi două nopţi în urmă.

– Adu-mi nişte apă să beau, i se adresă încet lui Rolery, apoi păşi în lumină pe când ceilalţi se strânseră în jurul lui.

Rolery găsi odaia în care se gătea mâncarea. Înăuntru era trestia cu o floare de metal deasupra pe care o răsuceai pentru ca apa să curgă din trestie; şi casa lui Agat avea o asemenea trestie. Nu văzu nicăieri un blid sau o cană, aşa că luă apa în poala tunicii din piele şi i-o aduse astfel soţului ei în cealaltă cameră. El bău cu sete din poala tunicii. Ceilalţi se holbară, iar Pasfal spuse apăsat:

– Sunt căni în dulap.

Dar ea nu mai era o vrăjitoare şi răutatea îi căzu ca o săgeată irosită. Rolery îngenunche lângă Agat şi-i auzi vocea.

9

GHERILELE

Vremea se încălzise iarăşi după prima ninsoare. Avură parte de soare, puţină ploaie, vânt din nord-vest, chiciură noaptea, cam aşa cum fusese toată ultima fază-lunară a Toamnei. Iarna nu era atât de diferită de vremea de până atunci; era greu să crezi arhivele Anilor anteriori care consemnau nămeţi de trei metri înălţime şi faze-lunare când gheaţa nici măcar nu se înmuiase. Poate că acestea aveau să vină mai târziu. Problema acum o reprezentau gaalii...

Aproape ignorând gherilele lui Agat, deşi el le cauzase pierderi însemnate pe flancurile armatei lor, nordicii traversaseră în marş rapid Domeniul Askatevar, campaseră la est de pădure şi acum,

în ziua a treia, asaltau Cetatea Iernii. N-o distrugeau însă; în mod vădit încercau să-i salveze grânarele de incendii și turmele și poate și femeile. Doar pe bărbați îi ucideau. Poate că, așa cum se spunea, intenționau să lase în cetate propria lor garnizoană. La sosirea Primăverii, gaalii care reveneau din sud puteau trece de la o cetate la alta a unui Imperiu.

Nu semănau cu hilfii, gândi Agat care stătea ascuns sub un uriaș copac căzut, așteptând ca mica lui armată să-și ocupe pozițiile pentru atacul asupra Tevarului. El fusese în câmp deschis, luptând și ascunzându-se de două zile și două nopți. O coastă ruptă în urma bătăii primite în pădure îl durea, deși fusese bine bandajată, ca și o rană superficială la cap pricinuită ieri de praștia unui gaal; dar grație imunității la infecții, rănile se vindecau foarte repede și Agat aproape că nu băga în seamă ceva mai puțin grav de o arteră retezată. Doar o comoție îl doborâse. Acum îi era sete și se simțea ușor amorțit de nemișcare, totuși mintea îi era plăcut de alertă pe când se bucura de scurta odihnă forțată. Plănuirea aceasta din vreme nu era defel specifică hilfilor. Hilfii nu priveau timpul și spațiul în modalitatea lineară, imperialistă a propriei lui specii. Pentru ei, timpul nu era decât un felinar ce lumina o treaptă în față și o treaptă în urmă; restul treptelor se contopeau în aceeași beznă comună. Timpul însemna ziua aceasta, ziua aceasta explicită a Anului imens. Ei nu aveau vocabular pentru istorie; exista doar azi și „timpul-trecut". Priveau spre înainte doar cel mult la anotimpul următor. Nu examinau timpul din exterior, ci erau integrați în el, așa cum era opaițul în noapte, așa cum era inima în corp. Același lucru era valabil și în privința spațiului: pentru ei, spațiul nu era o suprafață pe care să trasezi granițe, ci un Domeniu, o regiune care avea în centru sinele, clanul și tribul. În jurul Domeniului existau alte regiuni care se luminau când te apropiai de ele sau păleau când te îndepărtai; cu cât erau mai îndepărtate, cu atât erau mai puțin vizibile. Nu existau însă linii și nu existau limite. Plănuirea aceasta din vreme, încercarea aceasta de a păstra un loc cucerit prin spațiu și prin timp nu le era proprie; ea dovedea... ce anume? O schimbare autonomă în șablonul unei culturi

hilfe sau o infecție de la vechile colonii nordice și incursiunile Oamenilor?

Ar fi pentru prima dată, gândi Agat amuzat, când ar fi învățat o idee de la noi. Data viitoare noi vom fi cei care ne vom îmbolnăvi de gripele lor. Iar asta ne va ucide; și este posibil ca și ideile noastre să-i ucidă pe ei...

În el exista o amărăciune intensă și în principal subconștientă împotriva tevaranilor, care-i spărseseră capul, îi fracturaseră coastele și rupseseră înțelegerea dintre ei; și pe care acum trebuia să-i privească cum erau măcelăriți în cetatea lor mică și stupidă din lut. Fusese neputincios să lupte împotriva lor, iar acum era aproape neputincios să lupte pentru ei. Îi detesta fiindcă îi impuseseră neputința.

În clipa aceea – pe când Rolery revenea către Soliza înapoia turmelor –, un foșnet se auzi prin praful uscat de frunze din văgăuna dindărătul lui Agat. Înainte ca sunetul să fi încetat, el își îndreptase spre locul acela pistolul încărcat cu săgeți.

Substanțele explozive erau interzise prin Legea Embargoului Cultural, care devenise un etos fundamental al Exilaților, dar unele triburi băștinașe folosiseră săgeți și sulițe otrăvite în primii Ani de lupte. Eliberați astfel de tabu, medicii din Soliza concepuseră unele toxine eficiente care continuau să facă parte din repertoriul pentru luptă și vânătoare. Ele puteau ameți, paraliza sau ucide lent ori rapid; otrava aceasta era letală și avea nevoie de cinci secunde pentru a colapsa sistemul nervos al unui animal mare, ca un gaal. Mecanismul armei era simplu și țintirea precisă la distanța de cincizeci de metri.

– Ieși de-acolo! strigă Agat spre văgăuna tăcută, iar buzele lui încă tumefiate se lărgiră într-un rânjet.

Una peste alta, era pregătit să ucidă alt hilf.

– Alterra?

Un hilf se ridică printre tufișurile sure și moarte din văgăună, cu brațele pe lângă corp. Era Umaksuman.

– La dracu'! făcu Agat și coborî pistolul, însă nu complet.

Violența reprimată îl cutremură pentru o clipă ca o vibrație spastică.

– Alterra, repetă răgușit tevaranul, în cortul tatălui meu noi am fost prieteni.

– Și după aceea... în pădure?

Băștinașul rămase locului tăcut, o siluetă înaltă și voinică, cu părul blond murdar, cu chipul pământiu de foame și epuizare.

– Ți-am auzit vocea, alături de ceilalți. Dacă trebuia să răzbunați onoarea surorii voastre, o puteați face câte unul, pe rând.

Degetul lui Agat era tot pe trăgaci, dar când Umaksuman răspunse, expresia i se schimbă. Nu sperase la un răspuns.

– Eu n-am fost cu ceilalți. I-am urmărit și i-am oprit. Acum cinci zile l-am ucis pe Ukwet, nepotul și fratele meu, care i-a condus. De atunci am fost în dealuri.

Agat coborî complet arma și-și feri privirea.

– Vino aici, sus, spuse el după un timp.

Abia atunci își dădură amândoi seama că stătuseră în picioare și vorbiseră cu glas tare, în dealurile acestea pline de cercetași gaali. Agat râse prelung și silențios când Umaksuman se strecură alături de el, în groapa de sub buștean.

– Prieten, inamic, ce dracu'! rosti el. Ia! îi întinse hilfului o bucată de pâine din traistă. De trei zile Rolery este soția mea.

Umaksuman luă pâinea în tăcere și o mâncă așa cum mănâncă un om flămând.

– Când vor fluiera din stânga, de acolo, vom ataca toți, îndreptându-ne către breșa din ziduri din colțul nordic și vom străbate cetatea în fugă, pentru a lua orice tevarani putem. Gaalii ne caută prin Mlaștină, unde am fost azi-dimineață, nu aici. Este singura dată când vom face o incursiune în cetate. Vrei să vii?

Umaksuman încuviință.

– Ești înarmat?

Hilful își ridică securea. Unul lângă altul, fără să vorbească, ei stătură ghemuiți și priviră acoperișurile ce ardeau, încăierările și exploziile de mișcare de pe ulicioarele distruse ale cetățuii de pe dealul din fața lor. Norii suri împiedicau să treacă razele soarelui; fumul purtat de vânt era acru.

În stânga lor răsună un fluierat ascuțit. Coastele dealului la vest și nord de Tevar parcă prinseră viață, împânzite de oameni, siluete micuțe, risipite, care alergau ghemuit la vale, pentru ca apoi să suie pe panta opusă, să treacă peste zidul spart și să pătrundă în sfărâmăturile și confuzia cetății.

Când se întâlniră la zid, bărbații din Soliza formară unități de cinci până la douăzeci de oameni, pe care le menținură, fie în atacurile asupra grupurilor de jefuitori gaali cu pistoale cu săgeți, bola-uri și cuțite, fie în salvarea femeilor și copiilor tevarani pe care-i găseau și-i duceau la poartă. Se mișcau atât de iute și de siguri pe ei, încât părea că exersaseră raidul; ocupați cu distrugerea ultimelor focare de rezistență din cetate, gaalii fură luați prin surprindere.

Agat și Umaksuman păstrară ritmul rapid și se alăturară unui grup de opt-zece oameni, care traversă Piața Bătăii-pietrei, după aceea coborî un tunel-uliță îngust până la o piață mai mică și pătrunse în una dintre marile Case de Spiță. Săriră unul după altul pe scara din pământ, jos, în interiorul întunecat. Bărbați cu fețe albe și pene roșii înfipte în părul lor precum coarnele, apărură urlând și rotindu-și securile, pentru a-și apăra prada. Săgeata din pistolul lui Agat intră direct în gura deschisă a unuia; îl zări pe Umaksuman retezând din umăr brațul unui gaal, așa cum un pădurar despică o ramură dintr-un copac. Apoi se lăsă liniștea. Femei stăteau ghemuite, tăcute, în semiîntuneric. Un prunc zbiera și zbiera.

– Veniți cu noi! strigă Agat.

Câteva femei înaintară spre el, după care, văzându-l, se opriră.

În lumina slabă pătrunsă prin intrare, Umaksuman apăru încărcat cu o povară în spate.

– Haideți, aduceți copiii! mugi el și toți se mișcară la auzul vocii lui cunoscute.

Agat îi grupă lângă scară cu oamenii săi înșiruiți pentru a-i proteja, apoi dădu ordinul. Ieșiră din Casa Spiței și se îndreptară către poartă. Niciun gaal nu le opri goana: o ceată ciudată de femei, copii și bărbați, condusă de Agat cu o secure gaală, protejându-l pe Umaksuman, care purta pe umeri o greutate mare ce se bălăngănea – bătrâna căpetenie, tatăl său Wold.

Ajunseră la poartă, trecură în fugă prin mijlocul unei trupe gaale aflate în locul unde se ridicaseră cândva corturile și, alături de alte unități similare de bărbați din Soliza și refugiați, se pierdură în pădure. Tot raidul din Tevar nu durase decât cinci minute.

Pădurea nu oferea siguranță. Cercetași și trupe gaale erau risipiți în lungul drumului spre Soliza. Refugiații și salvatorii se desfăcură în evantai, singuri și în perechi, către sud, prin pădure. Agat rămase cu Umaksuman, care nu se putea apăra câtă vreme îl ducea pe bătrân în cârcă. Se străduiră să treacă prin tufe. Nu întâlniră niciun inamic în luminișurile sure și printre coline, arborii năruiți și hățișurile de ramuri moarte încâlcite și tufișuri mumificate. Undeva departe în urma lor vocea unei femei țipă și țipă din nou.

Le luă mult timp să meargă spre sud și vest, descriind o jumătate de cerc prin pădure, peste coame și înapoi către nord în cele din urmă, spre Soliza. Când Umaksuman nu mai putu înainta, Wold merse pe propriile lui picioare, însă foarte încet. Când ieșiră în sfârșit dintre copaci, zăriră luminile Citadelei Exilului strălucind departe, în bezna vântoasă deasupra mării. Pe jumătate trăgându-l după ei pe bătrân, se străduiră pe coasta dealului și ajunseră la Poarta Uscatului.

– Vin hilfi! strigară santinelele înainte ca ei să se apropie atât de mult încât să fie văzuți și zărind doar părul blond al lui Umaksuman.

După aceea îl deslușiră pe Agat și glasurile strigară:

– Alterra, Alterra!

Îi ieșiră în cale și-l aduseră în citadelă, bărbați care luptaseră alături de el, care-i ascultaseră comenzile, care-i salvaseră pielea în aceste trei zile de lupte de gherilă în păduri și pe dealuri.

Făcuseră tot ce putuseră, patru sute împotriva unui inamic care roia ca migrațiile vaste ale animalelor; cincisprezece mii de oameni, apreciase Agat. Cincisprezece mii de luptători, între șaizeci și șaptezeci de mii de gaali cu totul, cu corturi, ceaune de gătit, târgi, hanni, covoare din blană, securi, brățări, raniță pentru prunci și lăzi în care purtau focul, toate bunurile lor sărăcăcioase, teama lor de Iarnă și foamea lor. El văzuse femeile din taberele gaale strângând lichenii morți de pe bușteni și mâncându-i. Părea

cu totul improbabil ca micuța Citadelă a Exilului să mai dăinuie, neatinsă de potopul de violență și foamete, cu torțe aprinse deasupra porților din fier și lemn sculptat și cu oameni care să-i salute revenirea acasă.

Încercând să relateze povestea ultimelor trei zile, el spuse:

– Ieri după-amiază, am ajuns înapoia liniei lor de marș.

Cuvintele acelea nu aveau nicio realitate, tot așa cum nu avea nici încăperea aceasta caldă, fețele bărbaților și femeilor pe care-i cunoscuse toată viața lui și care-l ascultau.

– Terenul din urma lor, pe unde migrația coborâse prin văi înguste... semăna cu relieful după o alunecare de teren. Pământ răscolit. Nimic altceva. Totul călcat în picioare și transformat în țărână, în nimic...

– Cum pot continua așa? murmură Huru. Ce mănâncă?

– Depozitele pentru Iarnă din cetățile pe care le cuceresc. Pământurile sunt pustii de acum, recoltele sunt depozitate, vânatul a migrat în sud. Ei trebuie să jefuiască toate cetățile din drumul lor și să trăiască de pe urma turmelor de hanni, ori să moară de foame înainte de a ieși din ținuturile zăpezii.

– Atunci vor veni și aici, rosti încet un alterran.

– Așa cred. Mâine sau poimâine.

Era adevărat, dar în același timp nu era real. Își trecu palma peste față și simți murdăria, încordarea și sensibilitatea rănilor încă nevindecate ale buzelor. Simțise că trebuia să vină și să dea raportul înaintea conducerii citadelei sale, totuși acum era atât de epuizat, încât nu mai putea spune nimic și nici nu auzea ce spuneau ei. Se întoarse către Rolery, care îngenunchease tăcută lângă el. Fără să-și ridice ochii chihlimbarii, ea spuse foarte încet:

– Ar trebui să mergi acasă, Alterra.

Agat nu se gândise la ea în orele acelea interminabile de lupte, fugă, trageri și ascundere prin păduri. O cunoscuse de două săptămâni, vorbise cu ea pe îndelete poate de trei ori, se culcase cu ea o dată, o luase de soție în Palatul Legii dis-de-dimineață cu trei zile în urmă, iar după o oră plecase cu gherilele. Nu știa multe despre ea și nu făcea nici măcar parte din specia lui. Iar peste alte

două zile probabil că amândoi aveau să fie morți. Râse în felul lui neauzit și-și lăsă mâna cu blândețe peste mâinile ei.

– Da, îi spuse, du-mă acasă.

Tăcută, delicată, străină, ea se ridică și-l așteptă până îi salută pe ceilalți.

Îi spusese lui Rolery că Wold și Umaksuman, cu vreo două sute din poporul ei scăpaseră sau fuseseră salvați din Cetatea Iernii siluită și se aflau acum în odăile pentru refugiați din Soliza. Femeia nu ceruse să meargă la ei. Pe când suiau strada abruptă de la casa Allei spre casa lui, îl întrebă:

– De ce ai intrat în Tevar ca să-i salvezi pe oameni?

– De ce? Întrebarea i se păru ciudată. Pentru că ei nu s-ar fi salvat singuri.

– Acesta nu este un motiv, Alterra.

Ea părea docilă, soția bănuitoare sfioasă care asculta dorințele stăpânului ei. De fapt, înțelegea bărbatul, era încăpățânată, voluntară și foarte mândră. Vorbea încet și blând, dar spunea exact ceea ce gândea.

– Ba da, este un motiv. Nu poți să stai cu brațele încrucișate și să te uiți cum nemernicii îi ucid încet pe oameni. Oricum, eu doream să lupt – să răspund prin luptă...

– Însă citadela voastră... cum îi vei hrăni pe toți oamenii pe care i-ai adus aici? Dacă gaalii vă vor asedia, sau chiar și după aceea, în Iarnă?

– Avem destule. Alimentele nu sunt grija noastră. Noi avem nevoie de bărbați.

Se poticnea puțin de oboseală. Totuși noaptea rece și senină îi limpezise mintea și simțea cum creștea prin el un firicel de bucurie pe care nu-l mai cunoscuse de mult. Știa cumva că această mică ușurare, această bună dispoziție a spiritului se datora prezenței lui Rolery. De foarte multă vreme, el fusese împovărat de toate responsabilitățile. Ea, străina, necunoscuta, cu sângele și mintea de altă natură decât ale lui, nu-i împărtășea puterea sau conștiința, cunoașterea sau exilul. Ea nu împărtășea cu el absolut nimic, dar îl întâlnise și se contopiseră, imediat și pe de-a întregul, peste hăul

uriașelor lor deosebiri; tocmai deosebirile acelea, caracterul lor profund străin le îngăduise să se întâlnească și, prin împreunarea lor, îi eliberaseră.

Intrară prin ușa din față, neîncuiată, a casei lui. Nicio lumină nu ardea în locuința înaltă și îngustă, din piatră grosolan finisată. Fusese clădită în urmă cu trei Ani, acum o sută optzeci de faze-lunare; străbunicul lui se născuse aici, bunicul lui, tatăl lui și el însuși. Îi era pe atât de familiară, pe cât îi era propriul lui corp. Încerca o plăcere aparte să intre acum cu ea, cu femeia nomadă al cărui singur cămin fusese un cort sau altul de pe o coastă sau alta de deal, sau labirinturile aglomerate ale vizuinilor de sub zăpadă. Simțea față de ea o tandrețe pe care cu greu știa cum s-o exprime. Fără intenție, îi rosti numele nu cu glas tare, ci paraverbal. Ea se întoarse pe dată în întunericul de pe hol; în întuneric, îi privi chipul. Casa și citadela erau tăcute în jurul lor. În mintea lui, Agat o auzi rostindu-i numele, ca o șoaptă în noapte, ca o atingere peste abis.

– Ai vorbit în mintea mea, zise el cu glas tare, speriat, minunându-se.

Rolery nu răspunse nimic, dar bărbatul auzi din nou în minte, în lungul venelorși nervilor săi, mintea ei care se întindea spre el: *Agat, Agat...*

10

BĂTRÂNA CĂPETENIE

Bătrâna căpetenie era rezistentă. Supraviețuise unui accident cerebrovascular, comoției, epuizării, efectelor aspre ale vremii și dezastrului, ieșind cu voința intactă și cu inteligența aproape intactă.

Unele lucruri nu le înțelegea, iar altele nu erau prezente tot timpul în mintea lui. Era însă fericit că scăpase din bezna îmbâcsită a Casei Spiței, unde statul lângă foc îl transformase într-o femeie; în privința asta, nu încăpea îndoială. Îi plăcea – îi plăcuse

dintotdeauna – citadela aceasta a departe-născuților, cu temelii din piatră, luminată de soare și măturată de vânt, care fusese clădită înainte să se fi născut oricare dintre oamenii care mai trăiau acum și care continua să stea, neschimbată, în același loc. Era mult mai bine construită decât Tevarul. În privința Tevarului, amintirile nu-i erau întotdeauna clare. Uneori își amintea țipetele, acoperișurile ce ardeau, leșurile hăcuite și eviscerate ale fiilor și nepoților lui. Alteori nu și le amintea. Voința lui de supraviețuire era foarte puternică.

Alți refugiați soseau treptat, unii din Cetăți ale Iernii cucerite din miazănoapte; cu totul, în citadela departe-născuților erau acum trei sute din rasa lui Wold. Era atât de ciudat să fie slabi, puțini la număr și să trăiască din mila unor paria, încât unii tevarani, mai cu seamă cei de vârstă mijlocie nu puteau suporta. Ei stăteau în Absență, cu picioarele încrucișate, cu pupilele ochilor reduse la mărimea unor gămălii de ac, de parcă s-ar fi frecat cu ulei de gesin. La fel se întâmpla și cu unele femei, care-și văzuseră bărbații tăiați în bucăți pe ulițele și lângă vetrele Tevarului, sau care pierduseră copii, și pe care tristețea le purtase în boală sau în Absență. Însă pentru Wold, prăbușirea lumii tevarane nu era decât o parte din prăbușirea propriei lui vieți. Știind că înaintase atât de mult pe drumul spre moarte, el privea cu multă bunăvoință fiecare zi în parte, ca și pe toți bărbații mai tineri, oameni sau departe-născuți: ei erau cei care trebuiau să continue lupta.

Lumina soarelui sclipea acum pe străzile din piatră, strălucind pe fațadele caselor, deși pe cerul de deasupra dunelor din miazănoapte se zărea o pată vag murdară. În piața mare din fața casei numită Tiatru, unde fuseseră adăpostiți toți oamenii, Wold fu salutat de un departe-născut. Avu nevoie de o vreme pentru a-l recunoaște pe Jakob Agat, după care chicoti ușor cârâit și spuse:

– Alterra, dar tu erai un flăcău chipeș! Acum arăți ca un șaman din Pernmek, cu dinții din față scoși. Unde este... Îi uitase numele. Unde este femeia din Spița mea?

– În casa mea, Mult-bătrânule.

– Asta-i rușinos, zise Wold.

Nu-i păsa dacă-l ofensa pe Agat. Desigur, acum Agat era stăpânul și conducătorul lui, totuși continua să fie o rușine să ai o țiitoare în propriul tău cort sau casă. Indiferent dacă era sau nu departe-născut, Agat trebuia să respecte bună-cuviința fundamentală.

– Ea este soția mea. Aceasta e rușinea?

– Aud greșit, urechile mele sunt bătrâne, replică Wold prudent.

– Ea este soția mea.

Wold ridică ochii și întâlni pentru prima dată privirea directă a lui Agat. Ochii lui Wold erau galben-pal ca soarele iernii și pe sub pleoapele piezișe nu se zărea nici urmă de alb. Ochii lui Agat erau întunecați, irisurile și pupilele negre, cu colțuri albe pe chipul smead; erau ochi stranii de privit, nepământeni.

Bătrânul își feri uitătura. Casele mărețe din piatră ale departe-născuților îl înconjurau, curate, strălucitoare și străvechi sub razele soarelui.

– Eu am luat o soție de la voi, departe-născutule, vorbi el în cele din urmă, dar n-am crezut niciodată că și voi veți lua una de la mine... Fiica lui Wold măritată printre falși-oameni, fără să poarte niciun fiu...

– Nu ai motive de jelanie, răspunse tânărul departe-născut impasibil, nemișcat ca o stâncă. Eu sunt egalul tău, Wold. Din toate punctele de vedere, mai puțin al vârstei. Tu ai avut cândva o soție departe-născută. Acum ai un ginere departe-născut. Dacă ți-ai dorit una, poți s-o înghiți și pe cealaltă.

– Este greu, rosti bătrânul cu simplitate dură. Urmă o pauză. Noi nu suntem egali, Jakob Agat. Oamenii mei sunt morți sau distruși. Tu ești o căpetenie, un stăpân. Eu nu sunt. Eu însă sunt un om, pe când tu nu ești. Ce asemănări există între noi?

– Cel puțin nu există nici ranchiună, nici ură, rosti Agat tot nemișcat.

Wold îl privi și în cele din urmă, lent, ridică din umeri în semn de aprobare.

– Perfect, atunci putem muri împreună, rosti departe-născutul cu râsul lui surprinzător; nu știai niciodată când va râde un

departe-născut. Mult-bătrânule, cred că gaalii vor ataca peste câteva ceasuri.

– Peste câteva...?

– În curând. Poate după ce se va ridica soarele.

Stăteau lângă arena pustie acum. Un disc zăcea abandonat la picioarele lor. Agat îl ridică și, fără intenție, îl azvârli aidoma unui băiat peste arenă. Privindu-l cum cade, adăugă:

– Ei sunt cam douăzeci pentru unul de-al nostru. Așa că dacă vor trece peste ziduri sau prin poartă... voi trimite toți copiii născuți Toamna și pe mamele lor la Țanc. Cu podurile ridicate, fortăreața nu poate fi cucerită și are apă și hrană pentru minimum cinci sute de oameni vreme de o fază-lunară. Cu femeile trebuie să fie totuși și câțiva bărbați. Vrei să alegi trei-patru dintre bărbații voștri, care să ducă acolo femeile și copiii? Ei trebuie să aibă o căpetenie. Ți se pare un plan bun?

– Da, însă eu voi rămâne aici, răspunse bătrânul.

– Foarte bine, Mult-bătrânule, rosti Agat fără urmă de protest, păstrându-și impasibil chipul tânăr, dur, brăzdat de cicatrice. Te rog să alegi bărbații care vor merge cu femeile și copiii voștri. Trebuie să plece cât mai repede. Kemper va conduce grupul nostru.

– Voi merge eu cu ei, spuse Wold exact pe același ton și Agat păru doar ușor descumpănit.

Așadar era posibil să-l descumpănești. Încuviință însă fără alte cuvinte. Desigur, deferența lui față de Wold era doar o prefăcătorie politicoasă – ce motiv ar fi avut el să se plece înaintea unui om aflat în pragul morții, care nu mai era căpetenie nici chiar în tribul lui învins? –, dar o păstra, indiferent cât de prostești ar fi fost răspunsurile lui Wold. Era cu adevărat o stâncă. Puțini bărbați erau ca el.

– Stăpânul meu, fiul meu, seamănul meu, rosti bătrânul cu un surâs larg, punându-și mâna pe umărul lui Agat, trimite-mă oriunde dorești. Nu mai sunt bun la nimic și nu pot face altceva decât să mor. Stânca voastră neagră pare un loc rău în care să mori, însă voi muri acolo, dacă vrei...

– Trimite oricum câțiva bărbați să stea cu femeile, zise Agat, bărbați buni, siguri pe ei, care le pot ține teama în frâu. Eu trebuie să merg la Poarta Uscatului, Mult-bătrânule. Vrei să vii?

Mlădios și iute, Agat plecă. Rezemându-se într-o suliță a departe-născuților, din metal strălucitor, Wold sui încetișor străzile și treptele. Dar când ajunse abia la jumătatea drumului, fu nevoit să se oprească pentru a-și trage răsuflarea și atunci înțelese că trebuia să se întoarcă și să trimită tinerele mame și țâncii lor pe insulă, așa cum îi ceruse Agat. Se întoarse și porni să coboare. Când văzu cum i se târșâiau tălpile pe lespezi, știu că ar trebui să-l asculte pe Agat și să plece cu femeile pe insula neagră, pentru că aici i-ar fi încurcat pe alții, stând în drumul lor.

Străzile luminoase erau pustii, cu excepția câte unui departe-născut ocazional, care se grăbea undeva preocupat. Toți erau gata, ori se pregăteau, la posturile și îndatoririle lor. Dacă bărbații din clanul Tevar ar fi fost pregătiți, dacă ar fi mers către miazănoapte ca să-i înfrunte pe gaali, dacă ar fi privit spre înainte într-un timp care urma să vină, așa cum părea să facă Agat... Nu era de mirare că oamenii îi numeau vrăjitori pe departe-născuți. Pe de altă parte era vina lui Agat că ei nu plecaseră în miazănoapte. El îngăduise unei femei să se interpună între aliați. Dacă Wold ar fi știut că fata vorbise din nou cu Agat, ar fi pus să fie omorâtă înapoia corturilor și trupul să-i fie aruncat în mare, și poate că atunci Tevar ar mai fi stat și acum în picioare... Ea ieși pe ușa unei case înalte din piatră și, văzându-l pe Wold, rămase nemișcată.

Bătrânul observă că, deși își legase părul la spate așa cum făceau femeile măritate, continua să poarte tunica și pantalonii din piele marcate cu floarea de trifoi, semnul de clan al Spiței lui.

Nu se priviră unul pe celălalt în ochi.

Ea nu vorbi. Fiindcă trecutul era trecut și el îi spusese lui Agat „fiu", Wold rosti în cele din urmă:

– Tu mergi pe insula neagră sau rămâi aici?

– Rămân aici, Mult-bătrânule.

– Agat mă trimite pe insula neagră, continuă el ușor nehotărât, trecându-și de pe un picior pe celălalt greutatea care începuse să-i

amorțească membrele, rezemându-se în suliță sub lumina rece a soarelui, în blănurile lui pătate de sânge.

– Cred că Agat se teme că femeile nu se vor duce, dacă nu vor fi conduse fie de tine, fie de Umaksuman. Iar Umaksuman îi conduce pe războinicii noștri, care păzesc zidul de miazănoapte.

Ea își pierduse toată nepăsarea, indiferența, insolența atrăgătoare; acum era insistentă, dar blândă. Brusc, Wold și-o aminti așa cum fusese în copilărie, singurul țânc din toate Tărâmurile-verii, fiica lui Shakatany, născută-Vara.

– Așadar ești soția lui Alterra? rosti el și ideea aceea în sine, suprapusă amintirii ei ca fetiță nebunatică, veselă, îl derută din nou, așa că nu-i auzi răspunsul. Dacă insula nu poate fi cucerită, de ce nu mergem acolo noi toți din cetate?

– Nu am avea destulă apă, Mult-bătrânule. Gaalii vor pune stăpânire pe citadelă și noi vom muri pe stâncă.

Peste acoperișurile Palatului Ligii, el putea întrezări pasarela. Venise fluxul și valuri scânteiau dincolo de fortăreața neagră de pe insulă.

– O casă ridicată pe apa mării nu este o casă pentru oameni, rosti greoi Wold. Este prea aproape de pământul de sub mare... Voiam să-i zic ceva lui Arilia... lui Agat. Stai puțin. Am uitat ce anume. Nu-mi pot auzi mintea... Căzu pe gânduri, dar în zadar. Nu contează, urmă după aceea. Gândurile bătrânilor sunt ca praful. La revedere, fiico.

Porni mai departe, târșâindu-și picioarele și oprindu-se des, traversă Piața și ajunse la Tiatru, unde porunci ca tinerele mame să-și ia copiii și să vină. Și apoi conduse ultima lui expediție – un cârd de femei speriate și țânci plângăcioși, care-l urmau pe el și pe cei trei bărbați pe care-i alesese să-l însoțească – pe drumul uriaș și ametitor prin văzduh, spre casa neagră și teribilă.

Era frig acolo și tăcere. În sălile cu bolți înalte nu se auzea niciun zgomot, doar marea care sorbea și rodea stâncile de la temelie. Oamenii lui se strânseră toți laolaltă, într-o singură odaie uriașă. Wold regretă că nu era aici și bătrâna Kerly; ea ar fi fost de ajutor, însă zăcea moartă în Tevar sau în pădure. În cele din

urmă, două femei mai curajoase le puseră la treabă pe celelalte și găsiră grâne din care să facă terci bhan, apă pe care s-o fiarbă, lemne cu care să fiarbă apa. Când femeile și copiii departe-născuților sosiră cu garda lor de zece bărbați, tevaranii le putură oferi mâncare caldă. Acum în fortăreață se aflau cinci-șase sute de oameni, care aproape c-o umpleau, și răsuna de glasuri, iar țâncii mișunau peste tot, aproape ca în partea femeilor dintr-o Casă a Spiței din Cetatea Iernii. Dar de la ferestrele înguste, prin piatra transparentă care oprea vântul să intre, priveai în jos, tot mai jos, ca să vezi apa spărgându-se pe pietrele de dedesubt și valurile fumegând în vânt.

Vântul își schimba direcția și pata murdară de pe cerul de miazănoapte devenise o pâclă, astfel că în jurul soarelui mic și alburiu de acolo se zărea o aură mare și alburie: cercul-zăpezii. Asta era, asta vrusese el să-i spună lui Agat. Avea să ningă. Nu doar un praf mărunt, ca ultima dată, ci zăpadă adevărată, zăpada Iernii. Viscolul... Cuvântul acela pe care nu-l mai auzise sau nu-l mai rostise de atâta vreme îl făcea să se simtă ciudat. Așadar, pentru a muri, el trebuia să se întoarcă peste peisajul pustiu și neschimbător al copilăriei sale, trebuia să reintre în lumea albă a furtunilor.

Rămase nemișcat la fereastră, totuși nu văzu apa gălăgioasă de dedesubt. Își reaminti Iarna. Ar fi fost bine pentru gaali dacă ar fi cucerit atât Tevarul, cât și Soliza. În seara asta și mâine s-ar fi putut înfrupta cu hann și grâne. Însă cât de departe ar fi ajuns, după ce ar fi început ninsoarea? Zăpada adevărată, viscolul care umplea văile și nivela pădurile, și vânturile care aveau să-i urmeze, mușcător de reci. Ei vor fugi când avea să-i atace inamicul acela! Zăboviseră prea mult în miazănoapte. Brusc, Wold râse răgușit și sonor, după care întoarse spatele ferestrelor ce se întunecau. El trăise mai mult decât Domeniul lui, decât fiii lui, decât utilitatea lui, și avea să moară aici, pe o stâncă din mare; dar avea aliați de seamă și-l slujeau războinici măreți – mai puternici decât Agat sau decât orice bărbat. Furtuna și Iarna luptau pentru el, iar el avea să supraviețuiască inamicilor săi.

Păși apăsat până la vatră, desfăcu pungulița cu gesin, puse o fărâmă pe tăciuni și inhală de trei ori, adânc. După aceea răcni:

– Ce faceți, femeilor? Nu-i gata terciul?

Ele îl serviră supuse; el mâncă mulțumit.

11

ASEDIUL CITADELEI

Pe tot parcursul primei zile a asediului, Rolery făcuse parte dintre cei care-i aprovizionau pe luptătorii de pe ziduri și acoperișuri cu sulițe, bucăți lungi, grosolane, nefinisate, de trestii holn, grele de un kilogram, care aveau un capăt tăiat pieziș, pentru a forma un vârf prelung. Bine țintite, puteau ucide și, chiar trimise de mâini nepricepute, o ploaie de asemenea sulițe putea respinge un grup de gaali care încerca să sprijine o scară de zidul curb dinspre uscat. Rolery adusese mănunchiuri de sulițe, suind nenumărate trepte, le trecuse mai departe, din mână în mână, în lanțul viu format pe alte scări, alergase cu ele pe străzile biciuite de vânt și palmele îi erau presărate de așchiile subțiri ca firul de păr și o usturau. Acum însă, după revărsatul zorilor, adusese bolovani pentru *katapulsuri*, aruncătoarele de pietre, aidoma unor praștii uriașe, care se aflau înapoia Porții Uscatului. Când gaalii se adunau în număr mare în fața porții pentru a-și folosi berbecii, bolovanii ce vâjâiau și bubuiau căzând printre ei îi împrăștiau, pentru ca după aceea asediatorii să se adune iarăși. Însă alimentarea *katapulsurilor* necesita mulți bolovani. Băieții trudeau întruna, scoțând lespezi din pavajul străzilor din apropiere, iar echipa ei de femei ducea câte opt sau zece asemenea lespezi odată, într-o ladă mică, cu picioare rotunde, până la bărbații care operau *katapulsurile*. Opt femei trăgeau laolaltă, înhămate la frânghii. Lada grea cu încărcătura ei de pietre ar fi părut de neclintit, până când deodată, când se străduiau toate, picioarele rotunde începeau să se învârtă brusc. Femeile trăgeau apoi în sus lada care

zăngănea și se cutremura în urma lor, până la poartă, unde, cu un singur efort prelungit, o răsturnau, după aceea stăteau locului, gâfâind un minut și îndepărtându-și părul din ochi, după care porneau cu lada zdrăngănitoare și goală înapoi, ca s-o reîncarce. Făcuseră asta toată dimineața. Pietrele și funiile transformaseră în carne vie palmele aspre ale lui Rolery. Ea își rupsese bucăți din fusta de piele subțire și le legase peste palme cu șireturi de la sandale; asta îi fusese de ajutor și altele o imitaseră.

– Îmi pare rău c-ați uitat cum se fac aropanele, strigase ea spre Seiko Esmit, odată când coborau strada zăngănind, în fugă, urmate de cutia greoaie ce se hurduca după ele.

Seiko nu-i răspunsese; poate că n-o auzise. Nu se oprise din munca aceea grea – se părea că niciun departe-născut nu era plăpând –, totuși încordarea sub care se găseau era vizibilă la Seiko, care muncea ca în transă. Odată, pe când se apropiau de poartă, gaalii începuseră să arunce crengi arzând, care căzuseră fumegând și mocnind pe lespezi și pe țiglele acoperișurilor. Seiko se smucise în funii ca un animal prins în capcană, ghemuindu-se când focurile zburătoare treceau pe deasupra.

– O să se stingă, citadela asta nu poate arde, rostise Rolery încet, dar Seiko, întorcându-și către ea fața cu ochi goi, spusese:

– Mi-e frică de foc, mi-e frică de foc...

Însă când un tânăr arbaletier de pe zid, lovit în față de piatra azvârlită de o praștie gaală, fusese proiectat spre îndărăt de pe muchia îngustă pe care stătea și se prăbușise cu membrele rășchirate lângă ele, răsturnând două femei înhămate și împroșcându-le fustele cu sângele și creierii săi, Seiko fusese cea care se dusese la el și-i luase capul zdrobit în poală, șoptindu-i adio.

– A fost din Spița ta? o întrebase Rolery când Seiko își reluase hamul și continuaseră drumul, iar alterrana răspunsese:

– Toți suntem înrudiți în Citadelă. El era Jonkendy Li, cel mai tânăr membru al Consiliului.

Un tânăr luptător din arena aflată în piața mare, care strălucise de sudoare și triumf și care-i spusese să se plimbe oriunde dorea prin citadela lui. El fusese primul departe-născut care-i vorbise.

Rolery nu-l mai văzuse pe Jakob Agat de două seri, pentru că toți cei rămași în Soliza, oameni și departe-născuți, aveau sarcini și locuri de acțiune precis stabilite, iar Agat era peste tot, conducând o citadelă cu o mie cinci sute de luptători împotriva unei forțe de cincisprezece mii de gaali. Pe măsură ce ziua trecu, iar oboseala și foamea îi măcinară puterea, femeia începu să-l vadă și pe el răschirat pe pietre însângerate, prăbușit în celălalt punct important care era asediat: Poarta Uscatului de deasupra falezei. Echipa ei se opri din muncă pentru a mânca pâine și fructe uscate aduse de un băietan vesel, care trăgea o ladă cu picioare rotunde plină cu provizii; o fetiță cu chip grav ce târa un burduf din piele plin cu apă le dădu să bea. Rolery se îmbărbătă. Era sigură că vor muri toți, fiindcă văzuse de pe acoperișuri inamicii care înnegreau dealurile: erau fără sfârșit și abia dacă începuseră cu adevărat asediul. Era însă la fel de sigură că Agat nu putea fi omorât și, întrucât el avea să trăiască, ea avea să trăiască de asemenea. Ce să facă moartea cu el? El însemna viață; însemna viața ei. Femeia se așeză confortabil pe pietrele caldarâmului și molfăi pâinea tare. Mutilarea, violul, tortura și oroarea o înconjurau la o aruncătură de băț din toate părțile, dar ea își mesteca pâinea. Atâta timp cât luptau cu toate puterile lor, cu toată inima lor, așa cum făceau, ei se găseau în siguranță, cel puțin în fața fricii.

Însă la scurt timp după aceea urmară momente foarte grele. În timp ce-și târau povara spre poartă, zăngăniturile lăzii și de fapt toate celelalte zgomote fură acoperite de un urlet incredibil care răsună dincolo de poartă, un muget precum al unui cutremur, atât de profund și de puternic, încât nu doar că-l auzeai, ci îl simțeai și în oase. Iar poarta sări în țâțânile ei din fier, scuturându-se. Rolery îl zări atunci pentru o clipă pe Agat. Alerga, conducând un grup mare de arcași din partea de jos a cetății, și răcnea comenzi către alt grup de pe ziduri.

Toate femeile se împrăștiară, primind ordin să se refugieze pe străzile mai apropiate de centrul citadelei. *Hauuu, hauuu, hauuu*! se auzea vocea-gloatei de la Poarta Uscatului, un zgomot atât de uriaș, încât părea că-l făceau chiar dealurile, care aveau să se ridice și să scuture citadela de pe faleză, azvârlind-o în mare. Vântul era

mușcător de rece. Echipa ei se risipise și peste tot domnea confuzia. Rolery nu avea nimic cu ce să-și ocupe mâinile. Se întuneca. Ziua nu înaintase totuși chiar așa mult, încă să se apropie noaptea. Brusc, femeia înțelese că de fapt va muri și crezu în moartea ei; rămase nemișcată și țipă în șoaptă, acolo, pe strada pustie, între casele înalte și pustii.

Pe o stradă laterală, câțiva băieți scoteau pietre din caldarâm și le transportau pentru a întări baricadele ce fuseseră construite de-a curmezișul celor patru străzi care duceau în piața principală. Ea li se alătură, ca să se încălzească, ca să continue să facă ceva. Lucrară în tăcere; erau cinci-șase și munca era mult prea grea pentru ei.

– Zăpadă, rosti unul dintre ei, oprindu-se lângă Rolery.

Ea ridică ochii de la piatra pe care o împingea încetișor pe stradă și zări fulgii albi ce se roteau, îndesindu-se de la o clipă la alta. Toți încetară lucrul. Vântul nu mai bătea și glasul monstruos care mugea la poartă amuțise. Ninsoarea și întunericul veneau laolaltă, aducând tăcere.

– Ia uitați-vă la ea, se minună un băiat.

Deja nu mai puteau zări capătul opus al străzii. Aflat la numai o răspântie depărtare, lumina Palatului Ligilor se întrezărea ca o strălucire gălbuie slabă.

– O să ne uităm toată Iarna la ea, rosti alt băiețandru, dacă o s-apucăm să trăim atât. Haide! Cred că în Palat a început servitul cinei.

– Nu vii? o întrebă cel mai tânăr pe Rolery.

– Ai mei sunt în cealaltă casă... Tiatru, mi se pare.

– Nu, de acum vom mânca toți în Palat, ca bucătăresele să lucreze mai puțin. Vino!

Băieții erau timizi, morocănoși, camarazi. Femeia îi urmă.

Noaptea sosise devreme; ziua sosi târziu. Rolery se trezi în casa lui Agat, lângă bărbat, și văzu lumina cenușie pe pereții cenușii, dungi spălăcite care răzbăteau prin obloanele ce acopereau ferestrele din sticlă. Totul era nemișcat, complet nemișcat. Nici din casă, nici de afară nu răzbătea vreun sunet. Cum se putea ca

o cetate asediată să fie atât de tăcută? Însă asediul și gaalii păreau foarte îndepărtați, ținuți la distanță de liniștea aceasta ciudată din zori. Aici era cald, iar Agat era pierdut în somn lângă ea. Femeia rămase perfect nemișcată.

Ciocănituri la parter, bătăi în ușă, voci. Vraja se destrămă; clipele cele mai bune trecură. Îl strigau pe Agat. Ea îl trezi, și nu fu ușor; în cele din urmă, încă buimac de somn, bărbatul se sculă în picioare și deschise fereastra și oblonul, lăsând să pătrundă lumina zilei.

A treia zi a asediului, prima zi de viscol. Pe străzi, pătura de zăpada era înaltă de treizeci de centimetri și continua să ningă. Ninsoarea era uneori deasă și liniștită, dar în majoritate era purtată de un vânt tăios dinspre miazănoapte. Totul amuțise și fusese transformat de omăt. Dispăruseră dealurile, pădurea și câmpurile; nu mai exista cer. Acoperișurile cele mai apropiate se pierdeau în alb. Pe o distanță scurtă vedeai zăpadă căzută și zăpadă care cădea, iar apoi nu mai puteai să vezi nimic.

Spre apus, refluxul se retrase în viscolul silențios. Pasarela se arcuia, dispărând în neant. Țancul nu putea fi văzut. Nu exista nici cer, nici mare. Zăpada acoperea stâncile întunecate, ascunzând nisipul.

Agat închise oblonul și fereastra și se întoarse către Rolery. Chipul îi era încă destins de somn, glasul răgușit.

– Nu se poate ca ei să fi plecat, murmură el.

Pentru că asta i se strigase de pe stradă:

– Gaalii au plecat, s-au retras, fug spre miazăzi...

Nu puteai să fii sigur. De pe zidurile Solizei nu se putea zări nimic, doar viscolul. Totuși ceva mai departe în viscol puteau să existe o mie de corturi, ridicate pentru a aștepta schimbarea vremii, sau putea să nu existe niciunul.

Câțiva cercetași coborâră pe funii dincolo de ziduri. Trei se întoarseră și spuseră că suiseră pe coamă până la pădure și nu găsiseră niciun gaal; dar reveniseră, fiindcă nu puteau zări nici citadela de la o sută de metri. Un cercetaș nu se mai întoarse. Fusese oare capturat sau se rătăcise în viscol?

Alterranii se întâlniră în biblioteca Palatului; potrivit obiceiului, cetățenii doritori puteau să vină pentru a asculta și a delibera cu ei. Consiliul alterranilor avea acum numai opt membri, nu zece. Jonkendy Li murise, la fel ca Haris: cel mai tânăr și cel mai bătrân. Prezenți erau doar șapte, întrucât Pilotson veghea pe ziduri. Sala însă era plină de ascultători tăcuți.

– Gaalii n-au plecat... Nu sunt aproape de cetate... Unii... unii sunt...

Alla Pasfal vorbea răgușit, pulsul îi zvâcnea în beregată și chipul îi era cenușiu-pământiu. Dintre toți departe-născuții, era cel mai bine antrenată în „ascultarea minții", cum o numeau ei: putea să audă gândurile oamenilor la distanțe mai mari decât oricine și putea să asculte o minte care nu știa că era auzită.

Asta este interzis, spusese Agat cu mult timp în urmă – cu o săptămână în urmă? – și acum el se pronunțase împotriva acestei încercări de a afla dacă gaalii mai erau campați lângă Soliza.

– Noi n-am încălcat niciodată legea aceea, zisese el, niciodată în tot Exilul. Și mai spusese: Vom ști unde sunt gaalii de îndată ce se oprește ninsoarea; până atunci vom sta de veghe.

Alții nu fuseseră însă de aceeași părere cu el și-și impuseseră voința. Rolery se simțise derutată și tulburată, când îl văzuse retrăgându-se, acceptându-le decizia. El încercase să-i explice de ce trebuise să procedeze așa; îi explicase că el nu era căpetenia citadelei sau a Consiliului, că erau aleși zece alterrani care conduceau împreună, dar toate vorbele acelea fuseseră de neînțeles pentru Rolery. Fie era, fie nu era căpetenia lor; iar dacă nu era, ei erau pierduți.

Acum bătrâna se zvârcolea; ochii ei nu vedeau pe nimeni și se străduia să exprime în cuvinte crâmpeiele de întrezăriri indescriptibile din mințile străine, ale căror gânduri erau într-un grai străin, înțelegerea ei efemeră și nearticulată a obiectelor pe care le atingeau mâinile altei ființe...

– Țin... țin... ceva lung... o funie..., se bâlbâi ea.

Rolery se cutremură de teamă și dezgust. Agat stătea întors cu spatele la Alla, retras.

În cele din urmă Alla rămase nemișcată și stătu așa mult timp, cu capul plecat.

Seiko Esmit umplu celor șapte alterrani și lui Rolery câte o micuță ceașcă ceremonială; fiecare dintre ei, abia atingând-o cu buzele, o trecu altui cetățean, care o trecu altuia, până când ceșcuța se goli. Rolery privi fascinată obiectul acela pe care-l primi de la Agat, înainte de a bea și a-l trece mai departe. Albastru și delicat ca o frunză, îngăduia luminii să treacă prin el ca o nestemată.

– Gaalii au plecat, rosti Alla Pasfal cu glas tare, ridicându-și chipul pustiit. Acum merg printr-o vale dintre doi munți – asta a fost foarte clar.

– Valea Giln, murmură un bărbat. E la vreo zece kilometri sud de Mlaștină.

– Fug dinaintea Iernii. Zidurile citadelei sunt în siguranță.

– Dar legea a fost încălcată, zise Agat și vocea lui răgușită reteză murmurele de speranță și jubilare. Zidurile pot fi reparate. În sfârșit, vom vedea...

Rolery îl însoți pe scara lungă și prin Sala de Adunare vastă, ticsită acum de capre de lemn și mese, fiindcă aici fusese desemnată sala de mese comună, sub ceasurile aurii și desenele din cristal ale planetelor ce-și înconjurau sorii.

– Să mergem acasă, rosti el.

Își îmbrăcară hainele mari din blană, cu glugi, ce fuseseră împărțite tuturor din magaziile de sub Palatul Vechi, și ieșiră împreună în vântul orbitor din Piață. Nu merseseră nici zece pași, când din viscol țâșni o siluetă grotescă, albă mânjită cu roșu, care zbiera:

– Poarta Mării, au trecut zidurile, la Poarta Mării...

Agat o privi doar o dată pe Rolery, după care dispăru în vifor. Peste încă o clipă, zăngănitul de metal care lovea metalul răsună din turnul de deasupra, bubuitor, înăbușit de zăpadă. Ei numeau sunetul acela puternic *clopot* și toți îi învățaseră semnalele înainte de începerea asediului. Patru, cinci lovituri, apoi tăcere, apoi cinci din nou și din nou: toți bărbații la Poarta Mării, Poarta Mării...

Rolery îl trase pe mesager din drum, sub arcadele Palatului Ligii, înainte ca bărbații să dea năvală pe uși, fără haine sau

străduindu-se să-și îmbrace hainele în vreme ce alergau, înarmați și neînarmați, repezindu-se în ninsoarea învolburată și dispărând în ea înainte să fi traversat Piața.

După aceea nu mai apăru niciunul. Femeia putea auzi zgomote din direcția Porții Mării, foarte îndepărtate prin șuierul vântului și foșnetul ninsorii. Mesagerul se rezemă de ea la adăpostul arcadei. Sângera dintr-o rană adâncă la gât și ar fi căzut, dacă Rolery i-ar fi dat drumul. Îi recunoscu chipul; era alterranul numit Pilotson și-i folosi numele, ca să-l trezească și să-l îndemne să nu se oprească pe când încerca să-l aducă în clădire. El se împletici de slăbiciune și murmură încercând să-și transmită mesajul:

– Au pătruns, au trecut zidurile...

12

ASEDIUL PIEȚII

Poarta Mării înaltă și îngustă bubui și ivărele fură trântite la locurile lor și închise. Bătălia din viscol luase sfârșit. Însă bărbații din citadelă se întoarseră și văzură umbre alergând peste troienele pătate cu roșu de pe stradă și prin ninsoarea care nu încetase.

Își ridicară în grabă morții și răniții și reveniră în Piață. În viforul acesta nu puteai să veghezi împotriva scărilor și cățărătorilor; nu puteai să vezi în lungul zidurilor mai departe de cinci metri într-o parte sau alta. Un gaal sau un grup de gaali trecuseră zidul, pe sub nasul străjilor, și deschiseseră Poarta Mării pentru un asalt. Asaltul acela fusese respins, totuși următorul putea sosi oriunde, oricând, cu și mai multă forță.

– Cred că majoritatea gaalilor au plecat azi spre miazăzi, rosti Umaksuman mergând alături de Agat către baricada dintre Tiatru și Colegiu.

Agat încuviință din cap.

– Trebuie s-o fi făcut. Dacă n-ar fi plecat, ar fi murit de foame. Cei cu care ne înfruntăm acum sunt o forță de ocupație lăsată în urmă pentru a ne lichida și a supraviețui cu proviziile noastre. Câți crezi că sunt?

– La poartă n-au fost mai mult de o mie, rosti nesigur băștinașul. Dar s-ar putea să fie mai mulți. Și toți vor fi între ziduri... Uite!

Umaksuman arătă o formă îndoită din mijloc care se deplasa rapid și pe care perdelele de ninsoare o dezvăluiseră pentru o clipă la jumătatea străzii.

– Tu ia-o pe-acolo, murmură el și dispăru imediat în stânga.

Agat ocoli cvartalul prin dreapta și se reîntâlni cu Umaksuman pe stradă.

– N-am avut noroc...

– Noroc, răspunse scurt tevaranul și ridică o secure gaală cu inserturi din os pe care n-o avusese cu un minut mai devreme.

Deasupra capetelor, clopotul din turnul Palatului continua să-și trimită dangătul surd și înăbușit prin ninsoare: unu, doi–unu, doi–unu, doi... Retragere în Piață, în Piață... Toți cei care luptaseră la Poarta Mării și cei care patrulaseră pe ziduri și la Poarta Uscatului, sau care dormeau în casele lor ori încercau să vegheze de pe acoperișuri, veniseră sau veneau către inima citadelei, Piața dintre cele patru clădiri mari. Erau lăsați să treacă unul câte unul prin baricade. Umaksuman și Agat sosiră și ei în cele din urmă, știind că ar fi fost prostește să mai rămână acum pe străzile acestea unde alergau umbre.

– Haide, Alterra! îl îndemnă băștinașul și Agat veni, deși șovăitor.

Îi venea greu să-și abandoneze citadela în mâinile inamicului.

Vântul se mai potolise. Uneori, prin zgomotele complexe și bizare ale furtunii, cei din Piață puteau auzi sticlă spărgându-se sau trosnetul unei uși sparte de o secure pe străzile ce dispăreau în ninsoare. Multe case fuseseră lăsate descuiate, deschise pentru jefuitori; în afară de adăpost împotriva zăpezii, gaalii aveau să găsească acolo foarte puține. Cu o săptămână în urmă, toate fărâmele de mâncare fuseseră aduse în Sala Comună din Palatul acesta. Conductele de apă și de gaze naturale ale tuturor clădirilor,

cu excepția celor patru din jurul Pieții, fuseseră închise în noaptea trecută. Fântânile din Soliza erau goale, secate, sub cercurile lor de țurțuri și poverile de zăpadă. Toate magaziile și grânarele se aflau în subteran, în beciurile și pivnițele săpate cu generații în urmă sub Palatul Vechi și Palatul Ligii. Pustii, înghețate, lipsite de lumină, casele abandonate nu ofereau nimic invadatorilor.

– Pot trăi cu turmele noastre o fază-lunară chiar și fără să le hrănească – vor înjunghia hannii și vor pune carnea la uscat...

Dermat Alterra îl întâmpinase pe Agat în ușa Palatului Ligii, plin de panică și de reproșuri.

– Mai întâi vor trebui să prindă hanii, mârâi Agat.

– Ce vrei să spui?

– Vreau să spun că am deschis ocolurile acum câteva minute, pe când eram la Poarta Mării și i-am lăsat să iasă. Am fost cu Păstorul Paol, care a emis un semnal de panică și ei au ieșit în goana mare, direct în viscol.

– Ai lăsat hanii să iasă... turmele? Cu ce vom mai trăi restul iernii... dacă gaalii vor pleca?

– Paol ți-a trimis panica hannilor și ție, Dermat? se răsti Agat. Crezi că nu ne putem strânge propriile noastre animale? Și nu avem magazii de grâne, vânători, lanul-zăpezii – ce naiba te-a apucat?

– Jakob, murmură Seiko Esmit strecurându-se între el și bărbatul mai vârstnic.

Agat își dădu seama că răcnise la Dermat și se străduí să se stăpânească. Era însă tare greu să te întorci de la o luptă sângeroasă, așa cum fusese apărarea Porții Mării, și să fii nevoit să faci față unui caz de isterie masculină. Capul îl durea teribil; rana cu care se alesese într-un raid asupra taberei gaalilor continua să fie dureroasă, deși ar fi trebuit să se fi vindecat de acum; la Poarta Mării, el scăpase nerănit, dar era acoperit de sângele altora. Ninsoarea șoptea, lovind ferestrele înalte și fără obloane ale bibliotecii. Era amiază, însă părea amurg. Sub ferestre se întindea Piața cu baricadele ei bine păzite. Dincolo de ele se aflau casele abandonate, zidurile fără apărători, citadela de zăpadă și umbre.

În ziua aceea a retragerii lor în Citadela Interioară, ziua a patra a asediului, ei rămaseră între baricade; totuși în aceeași noapte, când ninsoarea se domoli pentru o vreme, un grup de recunoaștere se furișă afară, ieșind pe acoperișurile Colegiului. Viscolul reveni în forță la revărsatul zorilor, sau poate că o a doua furtună o urmă imediat pe prima, iar la adăpostul zăpezii și gerului bărbații și băieții din Soliza purtară gherila pe propriile lor străzi. Ieșeau câte doi-trei, cutreierând străzile, acoperișurile și încăperile, umbre printre umbre. Foloseau cuțite, săgeți otrăvite, bolouri. Intrară prin efracție în propriile lor case și-i uciseră pe gaalii care se pripășiseră acolo, sau fură uciși de ei.

Deoarece nu se temea de înălțimi, Agat era unul dintre cei mai pricepuți în deplasarea pe acoperișuri. Din cauza zăpezii, pantele mult înclinate și acoperite de țigle erau destul de alunecoase, însă posibilitatea de a-i săgeta pe gaali era irezistibilă, iar probabilitatea de a fi omorât nu era mai mare decât în alte variante ale vânătorii: furișările pe după colțurile străzilor sau în locuințe.

A șasea zi a asediului, a patra zi de viscol: ninsoarea era fină, rară, mânată de vânt. Termometrele din Sala Arhivelor aflată în subsolul Palatului vechi, pe care o foloseau acum ca spital, arătau –4°C la exterior, iar potrivit anemometrelor rafalele de vânt depășeau o sută de kilometri pe oră. Afară era teribil, fiindcă vântul îți repezea în față fulgii fini ca pe niște grăunțe de nisip, învolburându-i prin sticla spartă a ferestrelor ale căror obloane fuseseră smulse pentru alimentarea focurilor și troienindu-i pe podelele despicate. Căldura și hrana erau foarte puține în citadelă, cu excepția celor patru clădiri din jurul Pieții. Gaalii se ghemuiau în camere goale, ardeau saltele, uși rupte, obloane și cufere în mijlocul podelelor și așteptau încheierea furtunii. Nu aveau provizii; puțina mâncare existentă fusese luată de Coborârea spre Miazăzi. După ce viscolul avea să se potolească, ei aveau să poată vâna și extermina pe cei din citadelă, după care să trăiască din magaziile lor pentru Iarnă. Dar câtă vreme viforul continua, atacatorii flămânzeau.

Ei dețineau controlul pasarelei, deși asta nu-i ajuta prea mult. Santinelele din Turnul Ligii văzuseră unica lor incursiune, ezitantă,

către Țanc, care se sfârșise prompt printr-o ploaie de sulițe și ridicarea punții basculante. Foarte puțini gaali fuseseră văzuți aventurându-se în timpul refluxului pe plajele de sub faleza Solizei; probabil că văzuseră fluxul sosind mugitor și nu știau când va sosi următorul, întrucât ei trăiau în interiorul uscatului. Așa că Țancul se găsea în siguranță, iar unii dintre paraverbalii bine antrenați din cetate contactaseră bărbați și femei de pe insulă, suficient pentru a ști că se descurcau bine și pentru a le transmite taților neliniștiți că niciun copil nu era bolnav. Țancul se descurca perfect, însă citadela fusese străpunsă, invadată, ocupată; peste o sută din oamenii ei fuseseră deja uciși, iar restul erau prinși în numai patru clădiri. O citadelă de zăpadă, umbre și sânge.

Jakob Agat era ghemuit într-o cameră cu pereți gri. Era goală, cu excepția unui morman de umplutură ruptă dintr-o saltea și cioburi de sticlă peste care se cernuse zăpadă fină. Casa era tăcută. Sub ferestrele acestea fusese patul unde el și Rolery dormiseră într-o noapte; femeia îl trezise dimineața. Ghemuit acolo, un intrus în propria sa casă, Agat se gândi cu tandrețe amară la Rolery. Cândva – i se părea foarte îndepărtat în timp, poate acum douăsprezece zile – el spusese în chiar aceeași încăpere că nu putea să continue fără ea, iar acum nu avea timp, nici ziua, nici noaptea, măcar să se gândească la ea. Lasă-mă atunci să mă gândesc la ea acum, cel puțin să mă gândesc la ea, se adresă furios tăcerii, dar nu se putea gândi decât la faptul că ei doi se născuseră într-o epocă greșită. Într-un anotimp greșit. Nu poți să începi o iubire la începerea anotimpului morții.

Vântul șuiera arțăgos prin ferestrele sparte și Agat se înfioră. Se simțise încins toată ziua, atunci când nu tremurase de frig. Temperatura la exterior continua să coboare și mulți luptători de gherilă de pe acoperișuri aveau probleme cu „degerăturile", cum le numeau bătrânii. El se simțea mai bine dacă se mișca. Gânditul nu-i făcea bine. Porni spre ușă mânat de reflexul de o viață, după aceea se opri și se apropie ușor de fereastra prin care intrase. În camera de la parterul clădirii vecine se adăpostise un grup de gaali. Putea zări spinarea unuia dintre ei lângă fereastră. Erau un popor cu pielea albă; își căneau părul și-l solidificau cu păcură sau catran, însă

grumazul musculos și curbat pe care-l vedea Agat era alb. Curios cât de puține ocazii avusese pentru a-și vedea realmente inamicii. Trăgeai de la depărtare sau loveai și apoi fugeai sau, așa cum fusese la Poarta Mării, luptai prea de aproape și prea rapid ca să te uiți. Se întrebă dacă ochii le erau gălbui sau chihlimbarii ca ai tevaranilor; avea impresia că erau mai degrabă cenușii. Nu era totuși momentul ca să afle răspunsul acela. Sui pe pervazul ferestrei, se cățără pe fronton și-și părăsi casa pe acoperiș.

Ruta pe care obișnuia să se întoarcă la Piață era blocată; gaalii începuseră și ei să vâneze de pe acoperișuri. Scăpă destul de iute de toți urmăritorii lui, cu o excepție, un bărbat înarmat cu o sarbacană care nu-l pierduse din vedere și sărise peste distanța de aproape trei metri dintre două case, care-i oprise pe ceilalți. Agat fusese silit să coboare pe o străduță și să fugă cât îl țineau picioarele.

O santinelă de la baricada de pe strada Esmit, care veghea tocmai după astfel de cazuri, îi aruncă o scară din frânghie, pe care o escaladă cât putu de repede. Tocmai ajunsese sus, când o săgeată îl înțepă în mâna dreaptă. Agat se lăsă să lunece de cealaltă parte a baricadei, smulse săgeata, supse rana și scuipă. Gaalii nu-și otrăveau săgețile, însă obișnuiau să le folosească pe cele ale apărătorilor Solizei, dintre care unele erau, desigur, otrăvite. Era o demonstrație destul de clară a unui motiv pentru Legea canonică a Embargoului. Agat petrecu două minute foarte neplăcute, așteptând să fie izbit de primele crampe, apoi își dădu seama că era norocos și începu să simtă durerea rănii mici, dar urâte din mână. În plus era tocmai mâna cu care trăgea.

Cina se servea în Sala Adunării, sub ceasurile aurii. El nu mai mâncase din zori. Se simțea foarte înfometat, până se așeză la o masă cu castronul de bhan cald și carnea sărată; după care nu mai putu să mănânce. Nu avea nici chef să vorbească, însă era mai bine decât să mănânce, așa că discută cu toți cei care se strânseră în jurul lui, până când alarma răsună dinspre clopotul din turnul de deasupra lor: alt atac.

Ca de obicei, atacatorii treceau de la o baricadă la alta; ca de obicei, nu era nimic foarte serios. Nimeni nu putea desfășura un

asalt prelungit pe vremea aceasta aspră. Raidurile din amurg, care treceau de la o țintă la alta, intenționau doar să creeze ocazii pentru a strecura în Piață unul sau doi gaali peste o baricadă nepăzită pentru moment, care să deschidă după aceea ușile masive de fier din spatele Palatului Vechi. Atacatorii dispăreau odată cu venirea întunericului. Arcașii care trăgeau de la ferestrele de sus ale Palatului Vechi și Colegiului se opriră și în scurt timp anunțară că străzile erau curate. Ca de obicei, câțiva apărători fuseseră răniți sau uciși; un arbaletier lovit la fereastra sa de o săgeată de dedesubt, un băiat care, suind prea sus pe baricadă pentru a avea o poziție mai bună, fusese lovit în pântec de o lance cu vârf din fier; câteva răni minore. Zilnic câțiva erau omorâți sau răniți și rămâneau tot mai puțini să facă de strajă și să lupte. Scăderea a puțini din prea puțini...

Agat reveni de la acțiunea aceasta, alternând din nou între febră și fiori. Majoritatea celor care mâncau când se declanșase alarma se întoarseră la mesele lor și terminară cina. Agat nu avea pic de interes față de mâncare, ba chiar se străduia să-i evite mirosul. Mâna zgâriată sângera de câte ori o folosea, ceea ce-i oferi o scuză pentru a coborî în Sala Arhivelor de sub Palatul Vechi, ca să fie bandajat.

Sala era foarte mare, cu tavan scund, menținută la temperatură constantă, ba chiar și la lumină constantă, blândă, zi și noapte – un loc foarte bun pentru păstrarea instrumentelor vechi, hărților și documentelor și un loc la fel de bun pentru adăpostirea răniților. Aceștia zăceau pe saltele improvizate pe podeaua mochetată, insulițe de somn și durere ce presărau liniștea din încăperea lungă. Acolo o văzu pe soția lui înaintând spre el, așa cum sperase. Imaginea ei, imaginea reală și certă, nu-i stârni tandrețea amară pe care o simțea de câte ori se gândea la Rolery, ci îi oferi pur și simplu plăcere intensă.

– Salut, Rolery, mormăi Agat, apoi îi întoarse spatele, merse la Seiko și medicul Wattock și se interesă de Huru Pilotson.

Sentimentul care îl cuprinse îl copleșea.

– Rana îi crește, șopti Wattock și Agat se holbă la el, neînțelegând de îndată că se referea la Pilotson.

– Crește? repetă el, nevenindu-i să creadă, și se duse la salteaua lui Pilotson, îngenunchind acolo.

Pilotson ridică ochii către el.

– Cum merge, Huru?

– Ai făcut o mare greșeală, rosti rănitul.

Ei doi se cunoșteau și fuseseră prieteni toată viața. Agat știu imediat și fără greș la ce se gândea celălalt: căsătoria sa. Nu știu însă ce să răspundă.

– N-ar fi fost cine știe ce diferență, începu el în cele din urmă, după aceea se opri; nu trebuia să se justifice.

– Nu sunt destui, zise Pilotson, nu sunt destui.

Agat își dădu abia atunci seama că prietenul lui delira.

– E-n regulă, Huru! rosti el cu glas atât de autoritar, încât după un moment Pilotson suspină și închise ochii, părând să accepte protecția asigurării aceleia.

Agat se ridică și reveni la Wattock.

– Pansează-mi rana asta, ca să nu mai sângereze... Ce se-ntâmplă cu Pilotson?

Rolery aduse bandaje și fețe, iar Wattock bandajă rana lui Agat din două mișcări experte.

– Alterra, răspunse el, nu știu. Este posibil ca gaalii să folosească o otravă la care antidoturile noastre să nu facă față. Le-am încercat pe toate. Pilotson Alterra nu-i singurul. Rănile nu se închid, ci cresc. Uită-te la băiatul ăsta de aici. Este la fel.

Băiatul, un luptător de gherilă în vârstă de șaisprezece ani, gemea și se zvârcolea ca în ghearele unui coșmar. Rana de suliță din coapsa lui nu părea să sângereze, dar firicele roșii porneau de la ea pe sub piele, conferindu-i un aspect ciudat și era foarte fierbinte la atingere.

– Ai încercat antidoturi, zici? întrebă Agat, luându-și ochii de la chipul chinuit al băiatului.

– Pe toate, Alterra. Îmi reamintește de rana pe care ai căpătat-o tu la începutul Toamnei, de la *klois* pe care l-ai vânat. Mai ții minte? Poate că gaalii produc otravă din sângele sau glandele klois. Poate că rănile acestea se vor vindeca în timp, așa cum s-a

întâmplat cu aceea. Da, asta e cicatricea. Pe când era tânăr, ca flăcăul ăsta, le explică Wattock lui Seiko și Rolery, a suit într-un copac după un klois și zgârieturile cu care s-a ales n-au părut prea importante, dar s-au umflat și el a căzut la pat cu febră. În câteva zile însă s-a vindecat.

– Acesta nu se va vindeca, vorbi încet Rolery către Agat.

– De ce spui asta?

– Obișnuiam să... să o privesc pe femeia care era vraciul clanului meu. Am învățat câte ceva... Firele acelea de pe piciorul lui, acolo, ei le numesc cărările-morții.

– Așadar cunoști otrava asta?

– Nu cred că este otravă. Orice rană destul de adâncă poate cauza cărările-morții. Chiar și o rană mică, care nu sângerează sau care se murdărește. Este răul din armă...

– Asta-i o superstiție, pufni Wattock.

– Noi nu înțelegem răul-armei, Rolery, îi spuse Agat trăgând-o cu un gest protector de lângă bătrânul medic indignat. Noi avem o...

– Dar este atât la băiat, cât și la Pilotson Alterra! Privește...

Femeia îl duse la un tevaran rănit, un bărbat micuț de vârstă mijlocie, cu chip voios, care-i arătă pe dată lui Agat locul unde-i fusese urechea stângă înainte să fi fost retezată de o secure. Rana se vindeca, însă era inflamată, fierbinte, supura...

Cu un gest reflex, Agat duse mâna la propria lui rană de la cap, care pulsa, neîngrijită.

Wattock îi urmase și, fulgerând-o din priviri pe hilfa nevinovată, rosti:

– Ceea ce hilfii locali numesc „răul-armei" este, desigur, infecția bacteriană. Ai studiat-o tu însuți la școală, Alterra. Deoarece oamenii nu sunt susceptibili la infecțiile cu la bacterii locale sau forme de viață virale, singurele vătămări pe care le putem suferi sunt leziunile unor organe vitale, hemoragiile sau otrăvirile de natură chimică, pentru care avem antidoturi...

– Totuși băiatul moare, zise Rolery cu glasul ei încet dar ferm. Rana n-a fost spălată înainte să fi fost cusută...

Bătrânul medic se încordă de furie.

– Întoarce-te printre ai tăi și nu-mi spune mie cum să-ngrijesc oamenii...

– Ajunge, spuse Agat.

Tăcere.

– Rolery, urmă bărbatul, dacă poți să lipsești de aici pentru o vreme, m-am gândit că am putea să mergem...

Fusese pe punctul de a spune „acasă".

– Să cinăm ceva, poate, sfârși el vag.

Femeia nu mâncase; Agat stătu alături de ea în Sala Adunării și ciuguli puțin. După aceea își îmbrăcară hainele, ca să traverseze Piața neluminată și suflată de vânt spre clădirea Colegiului, unde împărțeau o sală de clasă cu alte două perechi. Dormitoarele din Palatul Vechi erau mai confortabile, însă majoritatea cuplurilor căsătorite ale căror soții nu se adăpostiseră în Țanc preferau cel puțin această semi-intimitate, când se puteau bucura de ea. O femeie dormea înapoia unui rând de bănci, înfofolită în haina ei. Mese fuseseră răsturnate pentru a astupa ferestre sparte împotriva pietrelor, săgeților și vântului. Agat și soția lui își întinseră hainele pe podeaua nemochetată pentru a-și face culcuș. Înainte de a-l lăsa să se culce, Rolery strânse zăpadă curată de pe un pervaz și-i spălă rănile de la mână și de la cap. Fu dureros și el protestă, iritat și de oboseală, însă ea spuse:

– Tu ești Alterra – tu nu te-mbolnăvești –, dar asta nu-ți va face rău. Niciun rău...

13

ULTIMA ZI

În somnul lui înfierbântat, în bezna rece a încăperii prăfuite, Agat vorbi cu glas tare de câteva ori, iar o dată, când Rolery dormea, o strigă din propriul lui somn, întinzându-se peste hăul fără

lumină, rostindu-i numele de la depărtare tot mai mare. Glasul lui întrerupse visul ei și femeia se trezi. Era încă întuneric.

Dimineața sosi devreme: lumina străluci în odaie pe lângă mesele răsturnate, întinzând dâre albe pe tavan. Femeia care fusese acolo când ei sosiseră peste noapte continua să doarmă, vlăguită, dar celălalt cuplu, care se culcase pe o masă de scris pentru a evita curenții reci de aer, se sculase. Agat se ridică în capul oaselor, privi uimit în jur și rosti cu glasul lui răgușit:

– S-a oprit viscolul...

Împinseră o masă puțin într-o parte, priviră afară și văzură din nou lumea: Piața cu zăpada bătătorită, călcată în picioare, baricade troienite, fațade uriașe, închise cu obloane, ale celor patru clădiri, acoperișuri înzăpezite dincolo de ele și un crâmpei de mare. O lume albă și albastră, strălucitor de clară; umbrele erau albăstrui și totul era atins de lumina solară matinală, orbitor de albă.

Era minunat, însă în același timp părea ca și cum zidurile ce-i protejaseră fuseseră distruse peste noapte.

Agat gândea la fel ca Rolery, fiindcă spuse:

– Ar fi bine să ne ducem la Palat înainte ca ei să-și dea seama că pot să stea pe acoperișuri și să ne folosească drept ținte mișcătoare.

– Putem folosi tunelurile subterane pentru a trece de la o clădire la alta, spuse cineva din odaie și Agat aprobă din cap.

– Așa vom face, rosti el, totuși baricadele trebuie să aibă străji...

Rolery trase de timp până când plecară ceilalți, apoi izbuti să-l convingă pe nerăbdătorul Agat s-o lase să-i examineze din nou rana de la cap. Arăta mai bine sau, cel puțin, nu arăta mai rău. De pe chipul lui nu dispăruseră încă urmele bătăii primite de la Spița ei; mâinile lui Rolery erau de asemenea învinețite de la manipularea pietrelor și funiilor și pline de bășici și rosături pe care gerul le agravase. Ea își lăsă palmele rănite pe capul lui rănit și începu să râdă.

– Parcă suntem doi războinici bătrâni, zise după aceea. Ia spune, Jakob Agat, când vom merge în tărâmul de sub mare, o să-ți recapeți dinții din față?

El o privi fără să înțeleagă și se strădui să zâmbească, dar dădu greș.

– Poate că atunci când moare, un departe-născut se întoarce la stele – la lumile celelalte, urmă femeia și încetă să mai surâdă.

– Nu, zise Agat și se ridică. Nu, noi rămânem aici. Haide, soția mea!

În ciuda luminii scânteietoare provenite de la soare, cer și zăpadă, aerul de afară era atât de rece, încât te dureau plămânii când inspirai. Traversau în grabă Piața spre arcadele Palatului Ligii, când un zgomot dinapoia lor îi făcu să se întoarcă; Agat cu pistolul cu săgeți scos, amândoi gata să se ghemuiască și s-o ia la fugă. O siluetă stranie, urlătoare, păru să zboare peste baricadă și se prăbuși cu capul înainte la nici șase metri de ei: un gaal, cu două sulițe ieșindu-i dintre coaste. Străjile de pe baricade se uitau și strigau, arcașii își armară în grabă arbaletele, privind în sus la un bărbat care răcnea de la o fereastră cu obloane aflată pe latura de răsărit a clădirii de deasupra. Gaalul mort zăcea cu fața în jos în omătul însângerat și bătătorit de picioare, în umbra albăstruie a baricadei.

Un străjer veni în fugă la Agat, strigând:

– Alterra, trebuie să fie semnalul pentru alt atac...

Alt bărbat care ieșise în grabă prin ușa Colegiului îl întrerupse.

– Nu, eu l-am văzut – îl urmărea, de aceea urla așa...

– Ce ai văzut? Gaalul a atacat de unul singur?

– Fugea – încerca să-și salveze viața! Nu l-ați văzut, voi de pe baricade? Nu-i de mirare că urla. E alb, fuge ca un om și are un grumaz ca... Dumnezeule, uite-atât de gros, Alterra! A apărut de după colț, urmărindu-l, apoi s-a întors.

– O iazmă-de-nea, rosti Agat și se întoarse pentru confirmare către Rolery.

Ea auzise istoriile lui Wold și încuviință din cap:

– Alb și înalt, cu capul legănându-se într-o parte și alta...

Reproduse imitația sinistră a lui Wold și bărbatul care văzuse creatura de la fereastră strigă:

– Ăsta-i!

Agat sui pe baricadă, pentru a încerca să zărească monstrul. Rolery rămase jos, privindu-l pe bărbatul mort care fusese atât

de îngrozit, încât fugise în sulițele inamicilor pentru a scăpa. Femeia nu văzuse niciun gaal din apropiere, pentru că nimeni nu lua prizonieri și pentru că ea lucrase în subteran, îngrijind răniții. Trupul îi era scurt și subțire, frecat cu unsoare până ce pielea, mai albă decât a ei, strălucea ca grăsimea cărnii; părul, de asemenea uns, era înțesat de pene roșii. Sărăcăcios îmbrăcat, cu o zdreanță din pâslă drept palton, zăcea rășchirat în moartea instantanee, cu fața ascunsă, de parcă încă ar fi dorit să se pitească de fiara albă care-l hăituise. Femeia stătu nemișcată lângă el în umbra înghețată, perfect conturată, a baricadei.

– Acolo! îl auzi pe Agat strigând de deasupra, de pe fața interioară, piezișă, cu trepte, a zidului, construit din lespezi smulse de pe străzi și bolovani din faleză.

Bărbatul coborî la ea, cu ochi strălucitori, și o conduse în grabă la Palatul Ligii.

– Am văzut-o doar pentru o clipă când a traversat Strada Otake. Alerga și a întors capul spre noi. Oare vânează în haită?

Rolery nu avea habar; știa doar povestea lui Wold despre cum omorâse de unul singur o iazmă-de-nea, printre troienele legendare ale ultimei Ierni. Ei aduseră vestea și întrebarea în refectoriul ticsit. Umaksuman afirmă cu hotărâre că iazmele-de-nea umblau adesea în haite, totuși departe-născuții nu erau convinși de afirmația unui hilf și trebuiau să-și consulte *cărțile*. Cartea pe care o aduseră spunea că iazme-de-nea fuseseră văzute după primul viscol al Iernii a Noua, gonind într-o haită cu doisprezece până la cincisprezece membri.

– Cum v-a spus asta cartea? întrebă Rolery. N-am auzit niciun sunet. Este ca graiul minții în care vorbești cu mine?

Agat o privi. Stăteau la una dintre mesele lungi din Sala Adunării și sorbeau supa de iarbă străvezie și fierbinte care le plăcea departe-născuților; o numeau ciai.

– Nu... de fapt, da, într-un fel. Rolery, eu o să plec în curând. Tu întoarce-te la spital. Nu băga în seamă nervii lui Wattock. Este bătrân și obosit, dar știe multe. Nu traversa Piața dacă trebuie

să te duci în altă clădire, ci mergi prin tuneluri. Între arcașii gaali și creaturile acelea... Râse fără veselie. Mă-ntreb ce va mai urma?

– Jakob Agat, am vrut să te-ntreb...

În scurtul timp de când îl cunoscuse, Rolery nu învățase niciodată din câte bucăți era format numele lui și care bucăți ar fi trebuit să le folosească ea.

– Ascult, rosti el grav.

– De ce voi nu vorbiți în graiul minții cu gaalii? De ce nu le spuneți să... să plece? Așa acum ai făcut tu pe plajă, când mi-ai spus să fug către Țanc. Așa cum păstorul vostru le-a spus hannilor...

– Oamenii nu sunt hanni, zise el și Rolery își dădu seama pentru prima dată că el era singurul dintre departe-născuți care le spunea „oameni" tuturor – și poporului ei, și poporului lui, și gaalilor.

– Bătrâna – Pasfal – i-a ascultat pe gaali, când armata cea mare a plecat spre miazăzi.

– Da. Oamenii care au darul și antrenamentul cuvenit pot să asculte, chiar de la depărtare, fără ca mintea cealaltă s-o știe. Seamănă cumva cu ce face orice persoană dintr-o mulțime – simte temerile și bucuriile celor din jur. Sigur că da, ascultarea minții înseamnă mai mult decât atât, dar este fără cuvinte. Totuși graiul minții și receptarea graiului minții sunt lucruri complet diferite. Un individ neantrenat căruia îi vorbești în graiul minții își va închide mintea față de el înainte de a ști că a auzit ceva. Mai ales dacă ceea ce aude nu-i ceea ce dorește sau ceea ce crede el însuși. Non-comunicanții au de obicei defensive perfecte. De fapt a învăța comunicarea paraverbală înseamnă în primul rând a învăța cum să-ți dezactivezi propriile defensive.

– Însă animalele aud?

– Într-o oarecare măsură, da. O dată în plus, asta se face fără cuvinte. Unii oameni dețin capacitatea de a o proiecta către animale. Este utilă în mânarea și vânătoarea lor, așa-i. N-ai auzit niciodată că departe-născuții sunt vânători norocoși?

– Ba da, și de aceea sunt numiți vrăjitori. Asta înseamnă atunci că eu sunt ca un hann? Eu te-am auzit pe tine.

– Da. De asemenea, mi-ai vorbit o dată minte – în casa mea. Se întâmplă uneori ca între două persoane să nu mai existe bariere și defensive.

Își goli ceașca și ridică ochii gânditor spre desenul soarelui și planetelor din nestemate ce-i dădeau ocol pe peretele lung al sălii.

– Când se întâmplă așa, urmă el, este necesar ca persoanele respective să se iubească. Este necesar... Eu nu-mi pot proiecta frica sau ura către gaali. Ei nu le-ar auzi. Dar dacă le-aș proiecta spre tine, te-aș putea omorî. Și tu la rândul tău pe mine...

Apoi veniră câțiva bărbați și-i cerură să iasă în Piață și trebui s-o părăsească. Rolery coborî ca să-i îngrijească pe tevaranii din spital, unde fusese repartizată să muncească, și de asemenea să-l ajute pe băiatul departe-născut să moară: o moarte grea, care dură toată ziua. Vraciul bătrân îi îngădui să se ocupe de băiat. Wattock era înverșunat și mânios, văzând că toate abilitățile lui erau inutile.

– Noi, oamenii, nu murim de morțile voastre murdare! tună el o dată. Băiatul s-a născut cu un defect al sângelui!

Femeii nu-i păsa de cuvintele lui. Și nici băiatului, care muri în chinuri, ținând-o de mână.

Răniți noi erau aduși în odaia mare și tăcută, câte unul, câte doi odată. Doar în felul acela cei de aici știau că deasupra, sub razele orbitoare ale soarelui, pe zăpadă, se duceau probabil lupte aprige. Umaksuman fu adus, lipsit de cunoștință după ce fusese lovit de piatra slobozită de o praștie gaală. Zăcu inconștient, cu statura lui măreață și membrele lungi, și femeia îl privi cu oarecare mândrie: era un războinic, un frate. Îl crezuse în pragul morții, totuși după o vreme el se sculă în șezut, scutură din cap, apoi se ridică.

– Ce-i locul ăsta? întrebă Umaksuman și Rolery aproape că izbucni în râs când îi răspunse.

Cei din Spița lui Wold erau greu de ucis. Umaksuman îi povesti că gaalii atacau toate baricadele deodată, un asalt neîncetat, așa cum fusese asediul cel mare împotriva Porții Uscatului, când toți încercaseră să escaladeze zidurile, urcându-se unii pe umerii celorlalți.

– Sunt niște războinici fără minte, zise el frecându-și cucuiul mare dinapoia urechii. Dacă ar sta pe acoperișurile din jurul Pieții

timp de o săptămână și ne-ar săgeta, n-am mai avea destui oameni ca s-apărăm baricadele. Ei însă nu știu altceva decât să se năpustească toți odată, urlând... Își frecă din nou cucuiul și întrebă: Ce-au făcut cu sulița mea?

După aceea reveni la luptă.

Morții nu erau aduși aici, ci erau întinși într-un hambar deschis din Piață până aveau să poată fi arși. Dacă Agat ar fi fost ucis, Rolery n-ar fi știut. Când era adus un rănit, ea ridica ochii, plină de speranță: dacă rănitul ar fi fost Agat, ar fi însemnat că el nu murise. Nu fu adus însă niciodată. Femeia se întrebă dacă, atunci când va fi ucis, el va striga spre mintea ei înainte să moară și dacă strigătul acela o va ucide pe ea.

Mai târziu în ziua aceea fără sfârșit fu adusă bătrâna Alla Pasfal. Alături de alți bătrâni și bătrâne departe-născuți, ea solicitase sarcina periculoasă de a duce arme apărătorilor baricadelor, ceea ce însemna să traverseze în fugă Piața, fără niciun adăpost înaintea proiectilelor inamice. O lance gaală îi străpunsese grumazul dintr-o parte în cealaltă. Wattock nu putu face mare lucru pentru ea. O bătrână micuță și negricioasă, care murea printre tineri. Zărindu-i privirea care o căuta, Rolery se duse la ea, ținând în mâini un lighean cu vomă însângerată. Ochii bătrâni o fixau duri, negri și turtiți ca pietrele, iar Rolery se uită direct în ei, deși poporul ei nu obișnuia asta.

Gâtul bandajat hârâi, gura zvâcni.

Să-ți dezactivezi propriile defensive...

– Ascult! pronunță Rolery cu glas tare expresia oficială a poporului ei, dar glasul îi tremură.

Ei vor pleca, rosti glasul Allei Pasfal în mintea ei, slab și obosit. *Vor încerca să-i urmeze pe ceilalți către sud. Se tem de noi, de iazmele-de-nea, de case și de străzi. Se tem și vor pleca după atacul acesta. Spune-i lui Jakob. Eu pot auzi, îi pot auzi. Spune-i lui Jakob că vor pleca... mâine...*

– O să-i spun, încuviință Rolery și izbucni în lacrimi.

Nemișcată, mută, muribunda o privi fix, cu ochi ca două pietre negre.

Rolery reveni la treaba ei, întrucât răniții aveau nevoie de îngrijire și Wattock nu avea alt ajutor. Și la ce bun să fi ieșit și să-l caute pe Agat, acolo sus, în zăpada însângerată, vacarm și agitație, pentru a-i spune, înainte ca el să fie ucis, că o bătrână nebună și muribundă spusese că ei vor supraviețui?

Își văzu de muncă, cu lacrimile șiroindu-i pe față. Un departe-născut, grav rănit, totuși alinat de leacul miraculos pe care-l folosea Wattock, o biluță care, când era înghițită, ușura durerile sau le făcea chiar să dispară, o întrebă:

– De ce plângi?

O întrebase somnoros, curios, așa cum ar fi făcut niște copii între ei.

– Nu știu, răspunse femeia. Dormi acum.

Știa însă prea bine, deși nedeslușit, că plângea fiindcă speranța era intolerabil de dureroasă și pătrundea prin resemnarea în care ea trăise de atâtea zile; și, întrucât nu era decât o femeie, durerea o făcea să plângă.

Aici jos nu putea să știe, dar probabil că ziua se apropia de sfârșit, deoarece Seiko Esmit sosi cu mâncare caldă pe o tavă pentru ea și Wattock, ca și pentru răniții care puteau mânca. Aștepta să ia vasele înapoi și Rolery îi spuse:

– Bătrâna Pasfal Alterra a murit.

Seiko se mulțumi să încuviințeze din cap. Fața îi era încordată și stranie. Rosti cu glas ascuțit:

– Acum trag cu săgeți cu foc și aruncă obiecte în flăcări de pe acoperișuri. Nu pot să pătrundă, așa că vor incendia clădirile și magaziile, și atunci vom muri toți de foame în ger. Dacă Palatul va lua foc, veți fi prinși aici, jos. Veți arde de vii.

Rolery își văzu de mâncare și nu spuse nimic. Cina de bhan cald fusese condimentată cu zeamă de carne și ierburi tocate. În timpul unui asediu, departe-născuții erau bucătari mai buni decât poporul ei în toiul belșugului Toamnei. Își termină blidul, apoi jumătate de blid pe care o lăsase un rănit și duse tava înapoi la Seiko, dorindu-și doar să fi fost mai multă hrană.

Mult timp nu mai coborî nimeni la ei. Răniții dormeau și gemeau prin somn. Era cald; căldura focurilor de gaze se ridica prin grătare, astfel că se simțea plăcut, ca într-un cort încălzit de foc. Uneori Rolery putea să audă peste răsuflările bărbaților ticăitul obiectelor cu fețe rotunde de pe pereți. Ele, ca și lăzile din sticlă lipite de pereți și șirurile înalte de *cărți*, clipeau în pâlpâiri aurii și maronii în lumina dulce, constantă a flăcărilor de gaz.

– I-ai dat analgezicul? șopti Wattock și ea ridică din umeri în semn de „da" și se sculă de lângă un bărbat.

Bătrânul medic arăta cu jumătate de An mai vârstnic decât era de fapt, când se așeză lângă Rolery la o masă de studiu pentru a croi bandaje, care se împuținaseră. Femeia îl considera un vraci de seamă. Pentru a-i face plăcere în oboseala și descurajarea pe care le simțea negreșit, îl întrebă:

– Ce anume face o rană să putrezească, dacă nu răul-armei?

– Ah... niște creaturi. Făpturi mititele, prea mici ca să poată fi văzute. Ți le-aș putea arăta doar cu o sticlă specială, așa cum este cea din vitrina de acolo. Ele trăiesc aproape peste tot: pe arme, în aer, pe piele. Dacă pătrund în sânge, corpul li se împotrivește și bătălia ce urmează provoacă umflarea și toate celelalte. Așa spun cărțile. Nu este ceva care să mă fi preocupat vreodată pe mine ca medic.

– Dar de ce creaturile acelea nu-i mușcă pe departe-născuți?

– Pentru că lor nu le plac străinii, chicoti ușor Wattock. Noi suntem străini, înțelegi? Nu putem nici măcar digera alimentele de aici dacă nu ingurgităm periodic doze din anumite enzime. Avem o structură chimică ușor diferită de standardul organic local, iar asta se vede în citoplasmă... Nu știi ce-i asta... În sfârșit, important este că suntem făcuți din materiale cumva diferite de cele din care sunteți făcuți voi, hilfii.

– De aceea voi aveți pielea neagră și noi o avem albă?

– Nu, asta este lipsit de importanță. Culoarea și structura ochilor și altele asemănătoare sunt variații total superficiale. Nu, deosebirea rezidă la un nivel fundamental și este foarte mică – o simplă moleculă din lanțul ereditar, zise Wattock, evident încântat să explice toate lucrurile acelea. La voi, hilfii, nu cauzează

nicio divergență majoră de la Tipul Hominid Comun; așa au scris primii coloniști și ei știau. Dar în același timp înseamnă că nu ne putem împerechea cu voi, că nu putem digera hrană organică locală fără ajutor și că nu reacționăm la virușii voștri... Deși, de fapt, chestia asta cu enzimele este nițel exagerată. Face parte din efortul de a proceda exact așa cum a procedat Prima Generație. Superstiție pură, ceva de felul ăsta. Am văzut oameni revenind din expediții lungi de vânătoare sau pe refugiații din Atlantika în Primăvara trecută, care de două-trei faze-lunare nu primiseră nicio injecție sau pastilă cu enzime, însă care digerau perfect. La urma urmelor, viața tinde să se adapteze.

Când rosti cuvintele acelea, chipul lui Wattock căpătă o expresie stranie și ochii lui o fixară pe Rolery.

Femeia se simți vinovată, deoarece nu înțelegea nimic din explicațiile lui; niciunul dintre cuvintele importante nu existau în limbajul ei.

– Viața... cum? întrebă ea timid.

– Se adaptează. Reacționează. Se schimbă! Dacă există suficiente generații și presiune, adaptările favorabile tind să prevaleze... Oare radiația solară va acționa pe termen lung în direcția unui standard biochimic local?... Atunci toate avorturile și pruncii născuți morți ar fi supra-adaptări sau poate incompatibilități între o mamă și un făt normalizat... Wattock încetă să mai agite foarfeca și se aplecă din nou asupra muncii sale, dar peste numai o clipă ridică iarăși ochii în felul specific lui, cu privire pierdută, totuși intensă, și murmură: Ciudat, ciudat, ciudat!... Înțelegi, asta ar implica posibilitatea fertilizării încrucișate.

– Ascult din nou, murmură Rolery.

– Adică oamenii și hilfii s-ar putea împerechea!

Asta ea înțelese în cele din urmă, dar nu înțelese dacă bărbatul o spusese ca pe o realitate, o dorință sau o teamă.

– Bătrâne, sunt prea proastă ca să te aud, rosti femeia.

– L-ai înțeles foarte bine, zise un glas stins din apropiere. Se trezise Pilotson Alterra. Așadar crezi că-n cele din urmă ne-am transformat într-o altă picătură din găleată, Wattock?

Pilotson se ridicase într-un cot. Ochii lui negri străluceau pe fața neagră, scofâlcită, încinsă de febră.

– Dacă tu și alți câțiva aveți într-adevăr răni infectate, trebuie să existe o explicație pentru ele.

– S-o ia dracu' de adaptare, atunci! Să ia dracu' și fertilizările tale încrucișate! zise rănitul și se uită la Rolery. Atâta vreme cât ne-am împerecheat doar între noi, am fost Oameni. Exilați, Alterrani, oameni. Credincioși cunoașterii și Legilor Omului. Acum, dacă ne putem împerechea cu hilfii, picătura sângelui nostru omenesc se va pierde înainte să treacă un An. Se va dilua, se va rarefia, până va dispărea complet. Nimeni nu va mai seta instrumentele astea sau va citi cărțile astea. Nepoții lui Jakob Agat vor ciocni două pietre între ele și vor răcni până la sfârșitul timpului... Fir-ați ai dracului de barbari idioți, nu-mi puteți lăsa oamenii-n pace – în pace!

Tremura de febră și de furie. Bătrânul Wattock, care moșmondise, umplând una din săgețile lui mici și goale, se întinse acum în felul său lin, de vraci iscusit, și-l înțepă pe sărmanul Pilotson în braț.

– Întinde-te, Huru, îi spuse și rănitul se conformă cu o expresie derutată pe chip.

– Nu-mi pasă dac-o să mor de infecțiile voastre-mputite, mormăi el cu glas gros și neclar, da' pe țâncii voștri-mputiți... să-i țineți departe de-aici, să-i țineți departe de... de Citadelă ...

– Asta-l va face să doarmă o vreme, rosti Wattock și oftă.

Rămase tăcut pe când Rolery continuă să pregătească pansamente. Era iscusită, iute și neobosită în munca ei. Bătrânul vraci o urmărea gânditor.

Când se îndreptă de spate, ca să-și destindă mușchii, văzu că bătrânul adormise și el, un maldăr întunecat de piele și oase, ghemuit în colțul dinapoia mesei. Femeia își văzu mai departe de treabă și se întrebă dacă-i înțelesese cuvintele și dacă el vorbise serios: că ea ar fi putut purta în pântec fiul lui Agat.

Uitase cu totul că era perfect posibil ca Agat să fie deja mort. Stătu acolo, înconjurată de somnul răniților, sub citadela ruinată și plină de moarte și se gândi fără cuvânt la șansa vieții.

14

PRIMA ZI

Gerul mușcă și mai puternic după căderea nopții. Zăpada care se topise sub razele soarelui se solidifică în gheață lunecoasă. Ascunși pe acoperișurile din apropiere sau prin mansarde, gaalii trăgeau săgețile lor muiate cu vârful în catran, care se arcuiau roșii și aurii ca niște păsări de foc prin văzduhul rece al amurgului. Acoperișurile celor patru clădiri asediate erau din aramă; pereții erau din piatră; niciun incendiu nu izbucni. Atacurile asupra baricadelor încetară, nu mai fură trase săgeți de fier sau de foc. De sus de pe baricadă, Jakob Agat vedea străzile care se întunecau, pierzându-se pustii printre case întunecate.

La început bărbații din Piață așteptară un atac nocturn, pentru că gaalii erau fără doar și poate disperați; dar se făcu mai frig, apoi și mai frig. În cele din urmă Agat ordonă să fie păstrate doar un minimum de gărzi și lăsă majoritatea oamenilor să plece ca să-și îngrijească rănile, să mănânce și să se odihnească. Dacă ei erau vlăguiți, așa trebuiau să fie și gaalii și, spre deosebire de inamici, ei erau cel puțin îmbrăcați împotriva gerului. Nici chiar disperarea nu i-ar fi împins pe nordici afară, sub cerul acela teribil de senin și luminat de stele, doar în zdrențele lor sărăcăcioase din blană și pâslă. Așa că apărătorii dormiră, mulți la posturile lor, ghemuiți în săli și lângă ferestrele clădirilor calde. Iar asediatorii dormiră nemâncați, strânși în jurul focurilor aprinse în camere înalte din piatră; morții lor zăceau cu membre țepene în omătul cu crustă de gheață de sub baricade.

Agat nu dorea să doarmă. Nu putea să intre în clădiri, să părăsească Piața unde luptaseră toată ziua pentru viețile lor și care acum stătea nemișcată sub constelațiile Iernii. Copacul, Săgeata, Cărarea din cinci stele și chiar Steaua-zăpezii, aprinsă deasupra acoperișurilor din est – stelele Iernii. Ardeau ca niște cristale în negrul profund și rece de deasupra.

Știa că aceasta era ultima noapte – ultima lui noapte sau a citadelei lui sau ultima noapte a bătăliei, nu știa însă exact care anume. Pe măsură ce orele trecură și Steaua-zăpezii se ridică tot mai mult, iar tăcerea absolută domni peste Piață și străzile din jurul ei, îl cuprinse un soi de exaltare. Ei dormeau, toți inamicii dintre aceste ziduri de citadelă, și era de parcă el ar fi fost singurul care veghea; ca și cum citadela, cu toți morții și adormiții ei, îi aparținea numai lui. Aceasta era noaptea sa.

Nu intenționa s-o petreacă închis într-o capcană din interiorul unei capcane. Anunță straja somnoroasă, apoi escaladă baricada de pe Strada Esmit și trecu de partea cealaltă.

– Alterra! șuieră cineva după el într-o șoaptă răgușită.

Agat se mulțumi să se răsucească și să facă semn să țină o funie pregătită pentru el, pentru ca să poată sui înapoi, după care porni drept pe mijlocul străzii. Era atât de convins de invulnerabilitatea sa, încât n-ar fi fost recomandabil să-l contrazici. O accepta ca atare și merse pe strada întunecată, printre inamicii săi, de parcă ar fi ieșit la plimbare după cină.

Trecu pe lângă casa lui, dar nu se întoarse într-acolo. Stelele dispăreau îndărătul vârfurilor negre ale acoperișurilor, apoi reapăreau și reflexiile lor scânteiau în gheața de sub tălpi. În capătul de sus al citadelei, strada se îngusta și începea să șerpuiască printre case ce fuseseră abandonate înainte ca Agat să se fi născut, pentru ca după aceea să se deschidă brusc în piațeta de sub Poarta Uscatului. Catapultele rămăseseră acolo, parțial distruse și transformate în lemne pentru foc de către gaali, fiecare cu un morman de pietre alături. Porțile înalte fuseseră deschise cândva, însă acum erau din nou închise cu ivărele grele și înghețaseră în poziția aceea. Agat urcă treptele de lângă un turn al porții, până la un post de pază de pe zid; își aminti cum privise de acolo, imediat înainte de începerea ninsorii, și văzuse toată armata gaalilor, un flux mugitor de oameni precum mareea năvălind peste plajă. Dacă ei ar fi avut mai multe scări, totul s-ar fi terminat în ziua aceea... Acum nimic nu se clintea; nimic nu scotea vreun sunet. Omăt, tăcere, lumina stelelor peste pantă și peste copacii morți, încărcați de gheață, ce o încununau.

Se întoarse și se uită către vest, peste toată Citadela Exilului: un pâlc mic de acoperișuri, care cobora de la înălțimea postului său de veghe, până la zidul de deasupra falezei. Deasupra pumnului aceluia de pietre, stelele se deplasau fără grabă spre vest. Agat rămase nemișcat, simțind gerul în ciuda hainelor sale din piele și blănuri groase, fluierând foarte încetișor un cântecel.

În cele din urmă simți că-l ajunge oboseala zilei și coborî din locul acela înalt. Scara era acoperită de chiciură. Lunecă pe penultima treaptă, izbuti să nu cadă, prinzându-se de piatra grosolană a zidului și apoi, încă împleticindu-se, se încruntă către o mișcare pe care o văzuse cu coada ochiului de cealaltă parte a piațetei.

În golful negru al unei străzi care se deschidea între pereții a două case se deplasase ceva alb, ușor legănat, aidoma unui val văzut în noapte. Agat se uită cu atenție, derutat. După aceea zări creatura în lumina vag cenușie a stelelor: o siluetă albă, înaltă și slabă care alerga spre el, mult mai iute decât un om, cu capul pendulând dintr-o parte în alta de pe gâtul lung și curbat. Pe măsură ce se apropia, scotea sunete subțiri ca niște ciripeli gâfâite.

Bărbatul ținuse tot timpul la îndemână pistolul cu săgeți, dar mâna îi era țeapănă de la rana primită ieri, iar mănușa îl împiedica: trase și săgeata lovi, însă creatura ajunsese deja la el, antebrațele scurte cu gheare se întinseră, capul se împinse către înainte, mișcându-se în același fel legănat, și o gură rotundă și cu mulți dinți se căscă. Agat se aruncă pe jos, la picioarele ei, încercând să-i pună piedică și să scape de primul atac al botului care pocnea din fălci, totuși era mai rapidă decât el. În cădere, se răsuci și-l prinse, iar bărbatul simți cum ghearele de pe brațele mici și cu aspect slăbănog sfâșiară prin pielea mantiei și hainelor sale și-l țintuiră. O forță teribilă îi împinse capul spre spate, dezvelindu-i beregata, și văzu stelele rotindu-se pe cer hăt deasupra lui și întunecându-se.

Iar apoi încerca să se ridice în patru labe pe pietrele înghețate de lângă un trup uriaș și puturos acoperit cu blană albă, care tremura și zvâcnea. Otrava de pe vârful săgeții avusese nevoie de cinci secunde pentru a acționa; fusese aproape cu o secundă prea mult. Botul rotund continua să pocnească, deschizându-se și

închizându-se, picioarele cu tălpi turtite și răşchirate ca niște rachete pentru mers pe zăpadă se îndoiau spasmodic, de parcă iazma-de-nea ar fi alergat. Iazmele-de-nea vânează în haită, anunță brusc memoria lui Agat, când se ridică și se strădui să-și recâștige respirația și stăpânirea de sine. Iazmele-de-nea vânează în haită... Reîncărcă pistolul, stângaci, dar metodic, și, ținându-l în mână, porni înapoi pe Strada Esmit; nu alerga, pentru ca să nu alunece pe gheață, însă nici nu se plimba. Strada era tot pustie, și senină, și foarte lungă.

Însă pe măsură ce se apropia de baricadă, bărbatul începu din nou să fluiere.

Dormea buștean în camera din Colegiu, când tânărul Shevik, arcașul lor cel mai bun, sosi să-l trezească, șoptind insistent:

– Haide, Alterra, haide, trezește-te, trebuie să vii...

Rolery nu apăruse în cursul nopții; ceilalți cu care împărțea odaia continuau să doarmă.

– Ce-i, ce s-a-ntâmplat? mormăi Agat, sculându-se și îmbrăcându-și haina sfâșiată.

– Trebuie să vii la Turn.

Îl urmă pe Shevik, întâi docil, apoi, deșteptându-se complet și începând să priceapă. Traversară Piața, sură sub primele raze de lumină mohorâte, suiră în fugă scările circulare ale Turnului Ligii și priviră peste citadelă. Poarta Uscatului era deschisă.

Gaalii ieșeau prin ea. Era greu să-i distingă în lumina slabă de dinaintea răsăritului de soare; bărbații care priveau alături de Agat bănuiau că erau între o mie și două mii, însă era greu de spus. Se vedeau ca simple puncte umbrite de mișcare sub ziduri și pe zăpadă. Se întindeau după Poartă în grupuri și pâlcuri, care dispăreau pe rând sub ziduri, pentru ca să reapară mai departe pe coasta dealului, înaintând în alergare ușoară, într-o linie lungă și neregulată care mergea spre sud. În scurt timp nu mai putură fi zăriți din cauza luminii slabe și a cutelor dealului, totuși, înainte ca Agat să se oprească din a mai privi, estul se luminase și o radiantă rece se ridicase pe jumătate din înălțimea cerului.

Casele și străzile abrupte ale citadelei erau foarte tăcute în lumina dimineții.

Cineva începu să bată clopotul, chiar deasupra capetelor lor în turnul de acolo, un zăngănit rapid și constant de bronz pe bronz, amețitor. Astupându-și urechile cu palmele, bărbații din turn coborâră în goană, întâlnindu-i la jumătatea drumului pe ceilalți bărbați și femei. Râdeau toți și-l strigară pe Agat și-l ajunseră din urmă, însă el alergă pe treptele din piatră, izbit întruna de veselia insistentă a clopotului, și intră în Palatul Ligii. În sala mare, aglomerată și zgomotoasă, unde sori aurii pluteau pe pereți și anii și Anii erau anunțați pe cadrane aurii, el o căută pe străină, pe soția lui. O găsi în cele din urmă și, prinzând-o de mâini, spuse:

– Au plecat, au plecat, au plecat...

După aceea se răsuci și răcni din toată puterea plămânilor săi, către toți:

– Au plecat!

Toți strigau la el și unul la altul, râzând și plângând. După un minut, el îi spuse lui Rolery:

– Haide cu mine – la Țanc.

Agitat, exuberant, consternat, dorea să se miște întruna, să iasă în citadelă și să se asigure că redevenise a lor. Totuși până atunci nimeni nu ieșise din Piață și, când trecură peste baricada din vest, Agat își scoase pistolul cu săgeți.

– Azi-noapte am avut o aventură, îi spuse lui Rolery, iar femeia, privind ruptura care i se căsca în haină, răspunse:

– Știu.

– Am ucis-o.

– O iazmă-de-nea?

– Da.

– Singur?

– Da. Din fericire, amândoi am fost singuri.

Expresia solemnă de pe fața lui Rolery, grăbindu-se alături de el, îl făcu să râdă sonor, încântat.

Ieșiră pe pasarelă și fugiră împotriva vântului înghețat între cerul luminos și apa neagră, cu dantelării de spumă.

Vestea fusese desigur anunțată, prin clopot și prin graiul minții, iar puntea basculantă a Țancului fusese coborâtă imediat ce Agat călcase pe pasarelă. Bărbați, femei și copii somnoroși înfofoliți în blănuri ieșiră în goană să-i întâmpine, cu alte strigăte, întrebări și îmbrățișări.

Înapoia femeilor din Soliza, femeile din Tevar așteptau, temătoare și fără voioșie. Agat o zări pe Rolery mergând la una dintre ele, o tânără cu păr ciufulit și chipul murdar. Majoritatea își tăiaseră părul scurt și arătau neîngrijite și îngălate, până și puținii bărbați hilfi care rămăseseră în Țanc. Ușor dezgustat de pata aceea soioasă pe dimineața lui însorită de victorie, Agat i se adresă lui Umaksuman, care venise pentru a-și aduna tovarășii de trib. Stătură pe puntea basculantă, sub zidul înalt al fortăreței negre. Bărbați și femei hilfe se strânseseră în jurul lui Umaksuman, iar Agat ridică glasul pentru a fi auzit de toți.

– Oamenii din Tevar au apărat zidurile noastre umăr la umăr cu Oamenii din Soliza. Ei sunt bine-veniți să stea cu noi sau să plece, să trăiască alături de noi ori să ne părăsească, după cum le este voia. Porțile citadelei mele vă sunt deschise pe toată durata Iernii. Sunteți liberi să ieșiți pe ele, dar sunteți primiți cu brațele deschise între ele!

– Aud, zise băștinașul înclinându-și capul blond.

– Dar unde este Mult-bătrânul Wold? Voiam să-i spun...

Atunci Agat văzu cu ochi noi fețele mânjite cu cenușă și părul ciopârțit de pe țeste. Ei jeleau. Înțelegând asta, își reaminti propriii lui morți, prietenii lui, rudele lui, și aroganța triumfului îl părăsi.

– Mult-bătrânul Spiței mele, rosti Umaksuman, a plecat sub mare cu fiii lui care au murit în Tevar. Ieri a plecat. Ridicau focul-zorilor când au auzit clopotul și i-au văzut pe gaali plecând spre miazăzi.

– Voi veghea focul acesta, spuse Agat cerând permisiunea lui Umaksuman.

Tevaranul șovăi, însă un bărbat mai vârstnic de lângă el, vorbi ferm:

– Fiica lui Wold este nevasta lui și el are dreptul prin clan.

Așa că-l lăsară să vină, cu Rolery și cu tot ce mai rămăsese din poporul ei, pe o terasă înaltă din exteriorul unei galerii de pe latura dinspre mare a Țancului. Acolo, pe un rug din lemne sparte, zăcea corpul bătrânului, deformat de vârstă, dar robust, învelit într-o pânză roșie, culoarea morții. Un copil apropie torța și focul arse roșu și galben, tulburând aerul, palid pe lângă lumina rece a soarelui dimineții. Fluxul se retrăgea, măcinând și bubuind în stâncile de sub pereții negri perfect verticali. Spre est, peste dealurile Domeniului Askatevar, și către vest peste mare cerul era senin, dar spre nord domnea un crepuscul albăstrui: Iarna.

Cinci mii de nopți de Iarnă, cinci mii de zile de Iarnă: restul tinereții lor și poate restul vieții lor.

Împotriva negurii aceleia albăstrui și îndepărtate din nord, nu se întrevedea niciun triumf. Gaalii păreau o vermină măruntă și speriată, dispărută deja, care fugise dinaintea adevăratului inamic, adevăratul stăpân, stăpânul alb al Viscolelor. Agat stătu lângă Rolery în fața focului-morții care pâlpâia acum, în fortăreața înaltă asediată de mare, și în clipa aceea i se păru că moartea bătrânului și victoria tânărului erau totuna. Nici durerea, nici mândria nu aveau la fel de mult adevăr în ele ca bucuria, bucuria care vibra în vântul rece dintre cer și mare, luminos și efemer ca focul. Aceasta era fortăreața lui, citadela lui, lumea lui; acesta era poporul lui. El nu mai era un exilat aici.

– Haide, îi spuse lui Rolery când focul se nărui în cenușă, să mergem acasă.

ORAȘUL ILUZIILOR

1

Imaginați-vă beznă.

În bezna de pe emisfera opusă soarelui, un suflet mut se trezi. Cu totul afundat în haos, el nu cunoștea niciun șablon. Nu avea niciun grai și nu știa că bezna era noapte.

Când lumina nereamintită străluci în jurul lui, el se mișcă, târându-se, uneori alergând în patru labe, uneori ridicându-se în picioare, totuși fără să meargă niciunde. Nu avea niciun drum prin lumea în care se găsea, deoarece un drum implică un început și un sfârșit. Toate lucrurile din jurul lui erau încâlcite, toate i se împotriveau. Confuzia existenței îi era îndemnată la mișcare de forțe pentru care el nu cunoștea nume: teroarea, foamea, setea, durerea. Se împletici în tăcere prin pădurea întunecoasă de lucruri, până când îl opri noaptea, o forță mai mare. Dar când lumina reapăru, el bâjbâi iarăși. Iar când ieși în neașteptata și puternica lumină solară a Poienii, se ridică în picioare și rămase așa o clipă. După aceea își acoperi ochii cu palmele și strigă răsunător.

Țesând la războiul ei din grădina luminată de soare, Parth îl zări la marginea pădurii și îi chemă pe ceilalți cu un zvâcnet iute al minții. Ea nu se temea însă de nimic și până când ei ieșiră din casă, Parth traversase Poiana spre omul straniu care se ghemuise în iarba înaltă și deasă. Când ceilalți se apropiară, o văzură punându-și mâna pe umărul lui și aplecându-se către el, vorbindu-i încet.

Se răsuci spre ei cu o privire întrebătoare și spuse:

– Îi vedeți ochii...?

Erau într-adevăr stranii. Pupilele erau mari; irisurile, de culoare chihlimbariu-cenușie, erau elipse orizontale, astfel încât albul ochilor nu se zărea deloc.

– Ca o pisică, zise Garra.

– Ca un ou care-i numai gălbenuș, zise Kai, exprimând ușoara neplăcere de stânjeneală stârnită de deosebirea aceea mică, esențială.

Altfel, străinul părea un bărbat obișnuit, sub noroiul, zgârieturile și murdăria cu care se alesese pe chipul și trupul gol în strădania lui fără țel prin pădure; pielea îi era însă ceva mai deschisă la culoare decât oamenii cafenii care-l înconjuraseră și discutau încetișor despre el, pe când stătea ghemuit sub razele soarelui, chircit și tremurând de oboseală și frică.

Deși privea direct în ochii lui ciudați, Parth nu găsi acolo nicio scânteie de recunoaștere umană. Era surd la graiul lor și nu le înțelegea gesturile.

– Lipsit de rațiune sau cu mințile pierdute, spuse Zove. Dar în același timp lihnit, iar asta putem remedia.

La cuvintele acelea, Kai și tânărul Thurro îl duseră în casă, pe jumătate conducându-l, pe jumătate purtându-l pe sus, pe necunoscutul care-și târșâia picioarele. Acolo, ei doi, Parth și Ochiul-ciutei, izbutiră să-l hrănească și să-l spele, apoi îl întinseră pe o saltea cu o doză de narcosomn în vene, care să-l țină locului.

– Este un shing? îl întrebă Parth pe tatăl ei.

– Tu ești? Eu sunt? Nu fi naivă, scumpa mea, răspunse Zove. Dacă aș putea răspunde la întrebarea asta, aș putea elibera Pământul. Sper totuși să aflăm dacă este nebun, cu mințile întregi sau imbecil, de unde a venit și cum de are ochii aceștia galbeni. Oare oamenii au început să se împreuneze cu pisicile și șoimii în epoca degenerată a senectuții umanității? Fiica mea, roag-o pe Kretyan să suie în verandele-dormitoare.

Parth își urmă verișoara oarbă Kretyan în sus pe scară, până la balconul umbrit și suflat de briză unde dormea străinul. Acolo îi așteptau Zove și sora lui, Karell, poreclită Ochiul-ciutei, așezați

turcește și cu spinările drepte. Ochiul-ciutei își manevra rama de modele, iar Zove stătea nemișcat: un frate și o soră care înaintau în vârstă, cu fețele lătărețe și cafenii alerte și în același timp senine. Fetele se așezară în apropierea lor, fără să tulbure tăcerea relaxată. Parth avea pielea roșcat-cafenie și o cascadă de păr negru, lung și strălucitor. Nu purta decât o pereche de pantaloni largi, argintii. Kretyan, puțin mai vârstnică, era smeadă și fragilă; o bandă roșie îi acoperea ochii goi și-i strângea la spate părul des. Ca și mama ei, purta o tunică din pânză cu figuri delicat țesute. Era zăpușeală. După-amiaza din mijlocul verii ardea grădinile de sub balcon și câmpurile unduitoare ale Poienii. Pădurea îi înconjura din toate părțile, atât de aproape de aripa aceasta a casei, încât o umbrea cu ramuri pline de frunze și aripi, dar atât de îndepărtată în alte direcții, încât era albăstruie și încețoșată de distanță.

Cei patru rămaseră tăcuți destulă vreme, laolaltă și separați, fără să vorbească, totuși legați între ei.

– Mărgeaua de chihlimbar continuă să se strecoare în modelul Vastității, rosti Ochiul-ciutei și zâmbi, lăsând din mână cadrul cu sârme încrucișate și presărate de pietre prețioase.

– Toate mărgelele tale sfârșesc în Vastitate, zise fratele ei. Un efect al misticismului tău reprimat. Să vezi dacă nu vei ajunge la fel ca mama noastră – în stare să zărești modele pe o ramă goală.

– Reprimare vorbă-mare, comentă Ochiul-ciutei. În viața mea n-am reprimat nimic.

– Kretyan, spuse Zove, pleoapele bărbatului se mișcă. Poate că este într-un ciclu de visare.

Fata oarbă se apropie de saltea. Întinse mâna și Zove o conduse cu blândețe spre fruntea străinului. Toți tăcură din nou. Ascultară. Însă numai Kretyan putea să audă.

În cele din urmă ea își înălță capul orb.

– Nimic, zise cu glas ușor încordat.

– Nimic?

– Un vălmășag... un neant. El nu are minte.

– Kretyan, dă-mi voi să ți-l descriu. Tălpile lui au umblat, mâinile lui au muncit. Somnul și narcoticul îi destind chipul,

dar numai o minte gânditoare ar putea folosi și purta un chip cu trăsăturile acestea.

– Cum arăta când era treaz?

– Temător, răspunse Parth. Temător și dezorientat.

– Poate să fie un extraterestru, spuse Zove, nu un terran, deși nu știu cum... Poate totuși ca el să gândească altfel decât noi. Mai încearcă o dată, cât timp visează.

– O să încerc, unchiule, însă nu percep niciun fel de minte, nicio emoție sau direcție reală. Mintea unui prunc este înspăimântătoare, dar asta... este încă și mai rău – beznă și un vălmășag pustiu...

– Atunci ține-te departe, rosti Zove. Absența minții este un loc rău în care să zăbovească o minte.

– Bezna lui este mai rea decât a mea, zise fata. Acesta este un inel, pe mâna lui...

Pentru o clipă își lăsase palma pe a bărbatului, compătimitoare sau de parcă i-ar fi cerut iertare subconștientului său fiindcă trăgea cu ochiul în visele lui.

– Da, este un inel din aur fără marcaje sau desene. Asta era tot ce avea asupra sa. Iar mintea îi este la fel de despuiată ca trupul. Prin urmare sărmanul a venit la noi din pădure... trimis de cine?

Toată familia din Casa Zove, mai puțin copiii mici, se strânsese în seara aceea în sala mare de la parter, unde ferestrele înalte erau deschise către aerul umed al nopții. Lumina stelelor, prezența copacilor și sunetele pârâului pătrundeau în încăperea slab iluminată, astfel încât între toate persoanele prezente, și între cuvintele pe care le rosteau ele, exista loc pentru umbre, vântul nopții și tăcere.

– Ca întotdeauna, adevărul îi ocolește pe străini, spuse Stăpânul Casei cu glasul lui profund. Străinul acesta ne aduce o alegere între câteva improbabilități. Poate să fie născut idiot și să fi ajuns aici din întâmplare; dar atunci, cine l-a pierdut? Poate fi un bărbat al cărui creier a fost lezat, fie accidental, fie deliberat. Sau poate să fie un shing care-și camuflează mintea înapoia unei aparente imbecilități. Sau poate că nu-i nici om, nici shing... însă ce este atunci? Pentru niciuna dintre aceste ipoteze nu există nici dovadă, nici infirmare. Ce trebuie să facem cu el?

– Să vedem dacă poate fi învățat, zise Rossa, soția lui Zove.

Metock, fiul cel mare al Stăpânului, rosti:

– Dacă poate fi învățat, atunci nu putem avea încredere în el. Poate că a fost trimis aici ca să fie învățat, pentru a ne afla căile, ideile, secretele. O pisică, crescută de șoriceii binevoitori.

– Eu nu sunt un șoricel binevoitor, fiule, rosti Stăpânul. Crezi așadar că este un shing?

– Sau unealta lor.

– Toți suntem uneltele shingilor. Ce ai vrea să facem cu el?

– Să-l ucidem înainte să se trezească.

Vântul suflă ușor și o rândunică de noapte strigă în Poiana umedă, luminată de stele.

– Mă întreb, spuse Bătrâna, dacă nu-i posibil ca el să fie o victimă, nu o unealtă. Poate că shingii i-au distrus mintea ca pedeapsă pentru ceva ce a făcut sau a gândit. Ar trebui atunci ca noi să terminăm pedeapsa lor?

– Ar fi o milă mai adevărată, zise Metock.

– Moartea este o milă falsă, rosti cu amărăciune Bătrâna.

Mai discutară subiectul o vreme, calm, dar cu o gravitate care includea atât preocuparea morală, cât și o îngrijorare mai apăsătoare, mai neliniștitoare, nedeclarată niciodată, ci doar sugerată de câte ori unul dintre ei rostea cuvântul *shing*. Deoarece avea numai cincisprezece ani, Parth nu interveni în discuții, totuși ascultă cu multă atenție. Îl simpatiza pe necunoscut și dorea ca el să supraviețuiască.

Ranya și Kretyan se alăturară grupului; Ranya îl supusese pe străin la toate testele fiziologice cunoscute, iar Kretyan îi stătuse alături, pentru a intercepta orice răspunsuri mentale. Deocamdată nu aveau multe de raportat, doar că sistemul lui nervos, zonele dedicate percepțiilor senzoriale și capacitatea motorie de bază a creierului său păreau normale, deși reacțiile lui fizice și motricitatea erau comparabile, poate, cu ale unui copil de un an și niciun fel de stimulare a zonei dedicate vorbirii nu declanșase vreo reacție.

– Forță de bărbat, coordonare de prunc, minte goală, spuse Ranya.

– Dacă nu-l vom omorî ca pe un animal sălbatic, zise Ochiul-ciutei, atunci va trebui să-l îmblânzim ca pe un animal sălbatic...

– Încercarea pare să merite, rosti Kai, fratele lui Kretyan. Lăsați-ne pe unii dintre noi, cei mai tineri, să ne ocupăm de el; o să vedem ce putem face. La urma urmelor, nu trebuie să-l învățăm imediat Canoanele Interioare. Prioritar acum este să-l învățăm să nu urineze în pat... Eu vreau să știu dacă-i om. Stăpâne, tu crezi că-i om?

Zove își desfăcu mâinile mari.

– Cine poate ști? Poate că ne-o vor spune analizele de sânge ale Ranyei. N-am auzit niciodată ca vreun shing să aibă ochii galbeni sau să prezinte deosebiri vizibile față de terrani. Dar ce este, dacă nu-i nici shing, nici om? De o mie două sute de ani, nicio făptură de pe Celelalte Lumi cunoscute cândva n-a mai pus piciorul pe Pământ. Ca și tine, Kai, cred că aș risca prezența lui aici, printre noi, din pură curiozitate...

Așa că își lăsară oaspetele să trăiască.

La început el nu le cauză necazuri tinerilor care se ocupau de el. Își recâștigă treptat puterile, dormind mult, stând așezat sau întins, în tăcere, majoritatea timpului cât era treaz. Parth îl numi Falk, ceea ce în dialectul Pădurii Răsăritene însemna „galben", din cauza pielii gălbejite și a ochilor de opal.

Într-o dimineață, la câteva zile după sosirea sa, ajungând la o porțiune fără model din pânza pe care o țesea, Parth își lăsă războiul solar să zumzăie singur în grădină și sui în balconul cu plasă unde era ținut „Falk". El n-o zări intrând. Stătea pe saltea și privea concentrat cerul verii înceţoşat de pâcle. Lumina puternică îi aduse lacrimi în ochi și îi frecă energic cu mâna, după care, văzându-și palma, o privi fix, răsucind-o încet. Încleștă și descleștă degetele, încruntându-se. Apoi înălță iarăși fața către strălucirea albă a soarelui și lent, șovăielnic, întinse mâna deschisă într-acolo.

– Acela este soarele, Falk, zise Parth. Soarele...

– Soarele, repetă el privindu-l, concentrat, cu vidul și pustietatea ființei sale umplute de lumina soarelui și sunetul numelui acestuia.

Așa începu educația lui Falk.

Parth sui din beciuri și, trecând prin Bucătăria Veche, îl zări pe Falk ghemuit într-un bovindou, singur, privind ninsoarea dinapoia geamului murdar. Trecuseră zece zile de când o lovise pe Rossa și fuseseră nevoiți să-l închidă până se calmase. De atunci el se închisese în sine și nu vorbise. Era ciudat să-i vezi chipul de bărbat, posomorât și încremenit de suferința îmbufnată și încăpățânată a unui copil.

– Vino lângă foc, Falk, spuse Parth însă nu se opri să-l aștepte.

Când ajunse în sala mare, aşteptă totuși puțin lângă foc, apoi renunță și căută ceva care să înveselească propria ei dispoziție posacă. Nu era nimic de făcut; ningea, toate chipurile erau prea familiare, toate cărțile povesteau despre lucruri vechi și îndepărtate, care nu mai erau reale. Împrejurul casei tăcute și a ogoarelor ei se întindea pădurea tăcută, nesfârșită, monotonă, indiferentă; iarnă după iarnă, iar ea n-avea să părăsească niciodată casa aceasta, pentru că unde te puteai duce, ce puteai face...?

Pe o masă goală, Ranya își lăsase tëanbulul, instrumentul plat cu clape despre care se spunea că ar fi fost de origine hainish. Parth alese un cântec în melancolicul Mod Cadențat al Pădurii Răsăritene, după aceea reacordă instrumentul în cheia lui nativă și reîncepu. Nu era iscusită cu tëanbulul și găsea notele încet, cântând cuvintele prelungite pentru a menține melodia în vreme ce căuta nota următoare.

Dincolo de freamătul vântului în goruni,
dincolo de mările înnegurate de furtuni,
bălaia fiică a lui Airek adastă
pe trepte de piatră luminate de soare...

Pierdu firul melodic, apoi îl regăsi:

...soare,
tăcută, cu mâinile goale.

O legendă, nimeni nu mai știa cât de veche, de pe o planetă incredibil de îndepărtată, ale cărei cuvinte și melodie făceau parte

de secole din zestrea omenirii. Parth continuă să cânte, foarte încet, singură în odaia mare și luminată de foc, cu ninsoarea și amurgul întunecând ferestrele.

Înapoia ei se auzi un sunet și, întorcându-se, îl zări pe Falk în prag. Ochii lui stranii erau înlăcrimați.

– Parth, rosti el, oprește-te...

– Ce s-a întâmplat?

– Mă doare, răspunse bărbatul ferindu-și fața care-i dezvăluia atât de limpede mintea incoerentă și lipsită de apărare.

– Ăsta chiar că-i un compliment la adresa talentului meu, îl tachină fata, totuși se simți înduioșată și nu mai cântă.

Mai târziu în aceeași seară îl văzu pe Falk stând lângă masa pe care se afla tëanbulul. Bărbatul duse mâna spre instrument, dar nu cuteză să-l atingă, de parcă s-ar fi temut să nu elibereze demonul dulce și nemilos dinlăuntrul său, care țipase sub degetele lui Parth și-i schimbase glasul în muzică.

– Copilul meu învață mai iute decât al tău, îi spuse Parth verișoarei ei Garra, dar al tău crește mai repede. Din fericire.

– Al tău este îndeajuns de mare, încuviință Garra și privi peste bucătăria-grădină spre pârâul pe malul căruia Falk o ținea în cârcă pe fiica ei de un an.

Începutul după-amiezii de vară cânta cu bâzâitul ascuțit al greierilor și țânțarilor. Părul atârna pe obrajii lui Parth în șuvițe negre, în timp ce fata decupla, reseta și iar decupla tacheții războiului de țesut. Deasupra suveicii se ridicau capetele și gâturile unui șir de bâtlani dansatori, fir argintiu pe pânză cenușie. La șaptesprezece ani, Parth era cea mai bună țesătoare dintre femei. Iarna, mâinile îi erau permanent pătate cu substanțele chimice din care erau făcute firele și torturile ei și de vopselurile ce le colorau, iar toată vara țesea la războiul solar creațiile delicate și variate ale imaginației ei.

– Păienjeniță, rosti mama ei de alături, gluma-i glumă, dar bărbatu-i bărbat.

– Și tu vrei să merg cu Metock la casa lui Kathol și să-mi schimb tapiseria cu bâtlani pentru un bărbat, știu, spuse Parth.

– Am spus eu cumva asta? întrebă mama și continuă să plivească printre rândurile de salată.

Falk apăru pe potecă, cu fetița în cârcă, mijind ochii în soare și surâzând blând. O așeză pe iarbă și i se adresă ca unei persoane adulte:

– Este mai cald aici sus, nu?

După aceea, întorcându-se către Parth, întrebă cu candoarea gravă care-i era caracteristică:

– Pădurea are vreun capăt, Parth?

– Așa se spune, totuși hărțile diferă între ele. Cel puțin în direcția aceea se află marea, iar în direcția cealaltă preria.

– Prerie?

– Terenuri acoperite cu iarbă. Ca Poiana, însă întinzându-se o mie cinci sute de kilometri spre munți.

– Munți? repetă el, neobosit și inocent ca orice copil.

– Dealuri înalte, cu vârfurile acoperite tot anul de zăpadă. Uite așa.

Oprindu-se pentru a-și reseta suveica, Parth uni vârfurile degetelor prelungi, rotunde și cafenii, ale palmelor ei sub forma unui pisc.

Ochii galbeni ai lui Falk se luminară brusc și expresia feței îi deveni intensă.

– Sub alb este albastru, și sub albastru... liniile... dealurile din depărtare...

Parth îl privi fără să rostească vreun cuvânt. Foarte multe din cunoștințele lui proveniseră direct de la ea, pentru că fata fusese mereu cea care-l putea învăța. Reclădirea vieții lui fusese un efect și o parte a creșterii propriei ei vieți. Mințile lor erau foarte strâns întrețesute.

– Îl văd... l-am văzut. Mi-l amintesc, se bâlbâi Falk.

– O proiecție?

– Nu. Nu dintr-o carte. Din mintea mea. Îmi amintesc cu adevărat. Uneori îl văd când adorm. Nu-i cunosc numele: Muntele.

– Îl poți desena?

Îngenunchind lângă ea, Falk trasă iute în țărână conturul unui con neregulat, iar dedesubt două linii de dealuri de la poalele muntelui. Garra întinse capul să vadă desenul și întrebă:

– Și este alb de zăpadă?

– Da. Este ca și cum l-aș vedea prin ceva... o fereastră mare, mare și aflată sus... Este din mintea ta, Parth? întrebă el ușor neliniștit.

– Nu, spuse fata. Niciunul dintre noi, cei din Casă, n-a văzut vreodată munți înalți. Cred că niciunul dintre cei aflați de partea asta a Fluviului Interior. Trebuie să fie departe de aici, foarte departe.

Rosti cuvintele acelea de parcă o cuprinsese frigul.

Prin marginea viselor se strecură sunetul unui ferestrău, un zumzet ușor neregulat, straniu. Falk tresări și se ridică în capul oaselor lângă Parth; amândoi priviră cu ochi somnoroși, mijiți, spre nord, unde zgomotul îndepărtat pulsă și se diminuă, iar prima geană a zorilor lumină cerul deasupra copacilor întunecați.

– O mașină zburătoare, murmură Parth. Am mai auzit una, demult...

Se înfioră. Falk îi înconjură umerii cu brațul, cuprins de aceeași neliniște, de senzația unei prezențe rele, îndepărtate, de neînțeles, care trecea la nord de ei prin marginea luminii zilei.

Sunetul amuți; în tăcerea vastă a pădurii, câteva păsări ciripiră în corul răzleț al zorilor de toamnă. Lumina dinspre est spori în intensitate. Falk și Parth se întinseră înapoi, pe spate, în căldura și confortul infinit al brațelor celuilalt; doar pe jumătate trezit, Falk alunecă înapoi în somn. Când ea îl sărută și se strecură jos din pat, pentru a-și începe treburile zilei, bărbatul murmură:

– Nu pleca încă... șoimulețule...

Ea însă râse și ieși, iar el mai picoti o vreme, nereușind deocamdată să se ridice din adâncurile lenețe și dulci ale plăcerii și tihnei.

Soarele îi străluci puternic și egal în ochi. Falk se întoarse pe o parte, apoi se ridică în capul oaselor, căscă și privi în ramurile dese cu frunze roșii ale stejarului ce se înălța lângă veranda-dormitor. Abia atunci observă că, înainte de a pleca, Parth activase

hipnopedagogul de lângă perna lui; dispozitivul murmura încetișor, trecând în revistă teoria numerică cetiană. Asta îl făcu să râdă și răcoarea dimineții luminoase de noiembrie îl trezi pe deplin. Își îmbrăcă pantalonii și cămașa – pânze groase, moi și întunecate, țesute de Parth și croite și ajustate pentru el de Ochiul-ciutei –, după care se rezemă de balustrada de lemn a verandei și privi peste Poiană, spre culorile cafenii, aurii și roșii ale copacilor nesfârșiți.

Proaspătă, nemișcată și dulce, dimineața era așa cum fusese când primii oameni de pe pământurile acestea se deșteptaseră în casele lor fragile, cu acoperișuri țuguiate, și ieșiseră apoi, pentru a vedea soarele ridicându-se liber deasupra pădurii negre. Diminețile sunt toate la fel, iar toamna este mereu toamnă, dar anii numărați de oameni sunt mulți. Pe pământul acesta trăise mai întâi o rasă... după aceea încă una, cuceritorii; ambele dispăruseră, cuceriți și cuceritori, milioane de vieți adunate laolaltă într-un punct neclar de pe orizontul trecutului. Stelele fuseseră câștigate, apoi pierdute din nou. Anii continuaseră să se scurgă însă, atât de mulți, încât pădurea din timpurile străvechi, complet distrusă în epoca în care oamenii își făcuseră și-și păstraseră istoria, crescuse iarăși. Până și în vasta istorie obscură a unei planete, timpul necesar creșterii unei păduri nu este neglijabil. Durează o vreme. Și nu toate planetele o pot face; pătrunderea primei lumini reci a soarelui prin umbrele și complexitatea nenumăratelor ramuri mișcate de vânt nu este un efect uzual...

Falk se bucură de toate, poate chiar mai intens, deoarece, pentru el, înapoia acestei dimineți existau puține alte dimineți, o perioadă scurtă de zile reamintite ce-l despărțeau de beznă. Ascultă comentariile făcute de un pițigoi în stejar, după care se întinse, se scărpină energic în cap și merse să se alăture muncii și oamenilor din casă.

Casa Zove era o cabană-castel-fermă din piatră și cherestea, întortocheată, înaltă și discontinuă; unele părți din ea stăteau în picioare de un secol, altele erau mai vechi. Aspectul ei degaja un soi de primitivism: scări întunecate, beciuri și vetre din piatră, podele din lemn sau din lespezi goale. Totuși nimic din interior nu era neterminat; era perfect izolată împotriva focului și precipitațiilor, iar unele elemente din structura și funcția ei erau dispozitive sau

mașini foarte sofisticate – becurile de fuziune, plăcute și gălbui, bibliotecile de muzică, cuvinte și imagini, uneltele sau dispozitivele automate utilizate la dereticarea casei, gătit, spălat și munca solului, ca și instrumente mai subtile și mai specializate, care erau ținute în atelierele din Aripa de Est. Toate făceau parte din Casă, fuseseră încorporate în ea sau lângă ea, construite în ea ori în alta dintre Casele pădurii. Mașinăriile erau grele și simple, lesne de reparat; doar cunoașterea dinapoia surselor lor energetice era delicată și imposibil de înlocuit.

Notabilă era absența unui tip anume de tehnologie. Biblioteca necesita o dexteritate cu aparatele electronice care devenise practic instinctivă; băieților le plăcea să construiască mici dispozitive cu care să-și transmită semnale, dintr-o cameră în alta. Nu exista însă televiziune, telefonie, radio, emitere sau recepție telegrafică dincolo de Poiană. Nu existau instrumente de comunicare la distanță. Aripa de Est găzduia două glisoare cu pernă pneumatică artizanale, dar, o dată în plus, erau utilizate în principal în jocurile băieților. Erau dificil de pilotat prin păduri sau pe potecile din sălbăticie. Când se duceau la alte Case, în vizită și negoț, oamenii mergeau pe jos sau, dacă drumul era foarte lung, poate călare.

Munca din casă și de la fermă era ușoară; nimeni n-o considera o corvoadă. Confortul nu se ridica deasupra căldurii și curățeniei, iar mâncarea era sănătoasă, deși monotonă. Traiul în Casă avea nivelul de banalitate al existenței comunale, o frugalitate senină și curată. Seninătatea și monotonia izvorau din izolare. Cu totul, aici locuiau patruzeci și patru de persoane. Casa Kathol, cea mai apropiată, era la patruzeci și cinci de kilometri spre sud. În jurul Poienii, pădurea continua pe mulți kilometri nedefrișată, neexplorată, indiferentă. Codrul sălbatic și deasupra sa cerul. Aici nu exista o excludere a neomenescului, o îngustare a existenței oamenilor, ca în așezările din epoci anterioare, la orizontul uman. Menținerea intactă, fie și parțială, a unei civilizații complexe printre așa puțini membri era o realizare singulară și foarte periculoasă, deși părea destul de naturală pentru majoritatea lor: era felul firesc în care să procedezi; un altul nu era cunoscut. Falk îl vedea puțin

diferit față de cum îl vedeau copiii din casă, deoarece el trebuia să fie mereu conștient că ieșise din sălbăticia aceea imens de inumană, la fel de sinistru și solitar ca orice fiară sălbatică de acolo, și că tot ce învățase în Casa Zove era ca o lumânare ce ardea singuratic pe o uriașă câmpie întunecată.

La micul dejun – pâine, brânză de capră și bere brună slabă –, Metock îl rugă să-l însoțească în ziua aceea la adăposturile pentru vânarea căprioarelor. Rugămintea îl încântă pe Falk. Fratele Vârstnic era un vânător foarte iscusit și el însuși devenea priceput; în felul acela, el și Metock aveau cel puțin un subiect comun. Însă Stăpânul interveni:

– Azi ia-l pe Kai, fiule. Vreau să stau de vorbă cu Falk.

Fiecare om din gospodărie avea propria lui odaie pentru studiu sau ca atelier de lucru și ca să doarmă când vremea era geroasă; cea a lui Zove era micuță, cu tavan înalt, și luminoasă, cu ferestre orientate către vest, nord și est. Privind peste mirиștile și pârloagele câmpurilor de toamnă, spre pădure, Stăpânul spuse:

– Parth te-a zărit întâia dată acolo, lângă fagul acela arămiu, cred. Acum cinci ani și jumătate. A trecut mult timp! Ar fi momentul să vorbim?

– Poate că da, Stăpâne, răspunse Falk timid.

– Este greu de spus, dar bănuiesc că aveai vreo douăzeci și cinci de ani când ai ajuns la noi. Ce ai tu din acei douăzeci și cinci de ani?

Falk își ridică pentru o clipă mâna stângă.

– Un inel, zise el.

– Și amintirea unui munte?

– Amintirea unei amintiri. Falk strânse din umeri. Și adesea, așa cum v-am spus, descopăr pentru un moment în mintea mea sunetul unei voci sau senzația unei mișcări, a unui gest, a unei distanțe. Ele nu se potrivesc în amintirile mele despre viața pe care am dus-o aici, alături de voi. Dar nici nu formează un tot, nu au niciun înțeles.

Zove se așeză pe un scaun de lângă fereastră și-i făcu semn lui Falk să se așeze pe cel de vizavi.

– Creșterea ți se oprise la vârsta aceea, iar motricitatea de bază nu-ți fusese afectată. Totuși, chiar ținând seama de baza respectivă,

ai învățat cu o iuțeală uimitoare. M-am întrebat dacă nu cumva shingii, prin controlarea genelor umane în trecut și prin eliminarea atâtora, trimiși în calitate de coloniști, nu ne-au selectat cumva pentru docilitate și stupiditate și dacă nu cumva tu te tragi dintr-o rasă mutantă care a scăpat controlului lor? Indiferent ce ai fost, ai fost un om foarte inteligent... Iar acum ești din nou așa. Și aș dori să știu ce crezi tu însuți despre trecutul tău misterios.

Falk rămase tăcut un minut. Era un bărbat scund, zvelt, bine făcut; în chiar clipa aceasta, fața lui foarte vioaie și expresivă părea destul de posomorâtă sau temătoare, reflectându-i sentimentele cu tot atâta candoare ca fața unui copil. În cele din urmă, adunându-și în mod vizibil tot curajul, rosti:

– Vara trecută, când am studiat cu Ranya, ea mi-a arătat în ce fel mă deosebesc de standardul genetic omenesc. Numai printr-o răsucire sau două ale unei spirale... o deosebire foarte mică. Ca deosebirea dintre *wei* și *o*.

Zove ridică ochii, surâzând, la referirea din Canon care-l fascina pe Falk, dar tânărul nu zâmbea.

– Cu toate acestea, este cert că nu sunt om. Așadar pot fi o ciudățenie, un mutant – produs accidental sau deliberat –, ori un extraterestru. Eu presupun că-i cel mai probabil să fiu un experiment genetic eșuat și abandonat de experimentatori... Nu se poate preciza. Aș prefera să cred că sunt un extraterestru, de pe altă planetă. Asta ar însemna cel puțin că nu sunt singura creatură de felul meu din univers.

– Ce te face să fii sigur că există alte planete populate?

Falk ridică ochii, uimit, și întrebă cu credulitate de copil și simultan cu logică de adult:

– Există vreun motiv pentru a crede că celelalte Lumi ale Ligii au fost distruse?

– Există vreun motiv pentru a crede că ele au existat vreodată?

– Așa m-ai învățat tu însuți și cărțile, istoriile...

– Le-ai crezut? Crezi tot ce-ți spunem?

– Ce altceva pot crede? Falk se învăpăie la chip. De ce m-ați minți?

– Te-am fi putut minți, zi și noapte, din oricare dintre următoarele două motive valide. Pentru că noi suntem shingi. Sau pentru că noi credem că tu ești în slujba lor.

Urmă o pauză.

– Și este posibil ca eu să-i slujesc, fără s-o știu, zise Falk coborându-și privirea.

– Posibil, încuviință Stăpânul. Trebuie să ții seama și de posibilitatea asta, Falk. Dintre noi, Metock a crezut de la bun început că ești o minte programată, așa cum o numesc ei... În același timp însă, el nu te-a mințit niciodată. Niciunul dintre noi n-a făcut-o, cu bună știință. Acum o mie de ani, Poetul Râului a spus: „În adevăr ascunde omenirea..." Zove declamă cuvintele oratoric, apoi izbucni în râs. Cu dublu înțeles, ca toți poeții. Ei bine, noi ți-am spus adevărurile și realitățile pe care le știm. Dar poate nu toate ipotezele și legendele, lucrurile acelea de dinaintea realităților...

– Cum m-ați fi putut învăța voi lucrurile acelea?

– N-am fi putut. Tu ai învățat să vezi lumea altundeva... poate pe altă planetă. Noi te-am putut ajuta să redevii bărbat, dar nu ți-am putut da o copilărie adevărată. Pe aceea n-o ai decât o singură dată...

– Printre voi mă simt oricum ca un copil, rosti Falk cu tristețe încruntată.

– Nu ești însă un copil. Ești un adult neexperimentat. Ești nevolnic, fiindcă în tine *nu există* un copil, fiindcă ești retezat de rădăcinile tale, de sursa ta. Ai putea spune că acesta este căminul tău?

– Nu, făcu Falk o grimasă. După câteva clipe adăugă: Am fost foarte fericit aici.

Stăpânul tăcu și el o vreme, după care își reluă întrebările:

– Crezi că viața noastră de aici este bună, că noi urmăm o cale bună pentru a fi urmată și de alți oameni?

– Da.

– Mai spune-mi ceva. Cine este inamicul nostru?

– Shingii.

– De ce?

– Ei au distrus Liga Tuturor Lumilor, le-au răpit oamenilor libertatea și liberul-arbitru, au distrus toate operele și arhivele omenirii, au stopat evoluția rasei. Ei sunt tirani și mincinoși.

– În același timp însă nu ne împiedică să ne ducem viața bună de aici.

– Noi stăm ascunși... trăim izolați, așa că ne vor tolera existența. Dacă am încerca să construim vreo mașinărie măreață, dacă ne-am strânge laolaltă în grupuri, așezări sau națiuni, pentru a face împreună o lucrare de seamă, atunci shingii s-ar infiltra printre noi, ne-ar ruina lucrarea și ne-ar împrăștia. Stăpâne, îți spun doar ceea ce mi-ați spus și ce cred și eu!

– Știu. M-am întrebat dacă nu cumva ai perceput înapoia realităților... legenda, bănuiala, speranța...

Falk nu răspunse.

– Noi ne ascundem de shingi. Ne ascundem de asemenea de ceea ce am fost cândva. Înțelegi asta? Trăim bine în casele noastre... destul de bine. Dar frica ne stăpânește în mod absolut. A existat o vreme când călătoream cu navele între stele, iar acum nu cutezăm să ne îndepărtăm cu o sută cincizeci de kilometri de casă. Mai avem puțină cunoaștere și nu facem nimic cu ea. Cândva totuși am utilizat cunoașterea aceea pentru a țese tiparul vieții, ca pe o tapiserie, peste noapte și haos. Am sporit șansele vieții. Am făcut lucrarea omenirii.

După altă tăcere, Zove urmă, privind spre cerul luminos de noiembrie:

– Gândește-te la planete, la oamenii și animalele de pe ele, la constelațiile de pe cerurile lor, la orașele pe care le-au clădit, la cântecele și obiceiurile lor. Toate astea sunt pierdute, ne sunt pierdute, la fel de complet precum tu ți-ai pierdut copilăria. Ce știm cu adevărat despre epoca măreției noastre? Câteva nume de planete și eroi, un vălmășag de fapte pe care am încercat să le asamblăm într-o istorie. Legea shing interzice omorul, dar ei au omorât cunoașterea, au ars cărți și, ceea ce poate fi și mai rău, au falsificat ce a rămas. Au strecurat Minciuna, ca întotdeauna. Nu mai suntem siguri de nimic în privința Epocii Ligii, deoarece nu

știm câte documente au fost falsificate. Trebuie să ții minte, înțelegi?, în ce fel sunt shingii Inamicul nostru. Este destul de ușor să trăiești toată viața fără să vezi pe vreunul – cu bună știință, vreau să zic; în cazul cel mai fericit, auzi o mașină zburătoare care trece în depărtare. Aici în pădure ei ne lasă în pace, iar asta poate să se întâmple pe tot Pământul, deși noi n-o știm. Shingii ne lasă în pace atâta timp cât rămânem aici, în colivia ignoranței noastre și în sălbăticie, plecând capetele când ei zboară pe deasupra. Însă nu au încredere în noi. Cum ar putea, chiar și după o mie două sute de ani? În ei nu există încredere, pentru că în ei nu există adevăr. Ei nu respectă niciun acord, încalcă toate promisiunile, înșală, trădează și mint neobosit; iar unele înregistrări rămase din vremea Căderii Ligii sugerează că puteau spune neadevăruri în graiul-minții. Minciuna este cea care a înfrânt toate rasele din Ligă și ne-a lăsat supușii shingilor. Nu uita asta, Falk. Să nu crezi niciodată nimic din ce spune Inamicul.

– N-o să uit, Stăpâne, dacă-l voi întâlni vreodată pe Inamic.

– Nu-l vei întâlni... decât dacă te vei duce la el.

Neliniștea de pe chipul lui Falk lăsă locul unei expresii de atenție încremenită. Sosise în sfârșit momentul pe care-l așteptase.

– Adică să părăsesc Casa, rosti el.

– Te-ai gândit tu însuți la asta, spuse Zove încetișor.

– Da, m-am gândit, dar este imposibil să plec. Vreau să trăiesc aici. Parth și cu mine...

Șovăi și Zove interveni, incisiv și în același timp blând.

– Cinstesc iubirea care a crescut între tine și Parth, fericirea voastră și fidelitatea ta. Tu însă ai ajuns la noi în drum către alt loc. Ești bine-venit aici și ai fost dintotdeauna bine-venit. Legătura ta cu fiica mea trebuie să fie fără copii; chiar și așa, eu m-am bucurat de relația voastră. În același timp cred că existența ta și sosirea ta aici reprezintă un mister important, care nu trebuie ignorat cu indiferență; cred că drumul tău merge mai departe, că ai o misiune...

– Ce misiune? Cine mi-o poate spune?

– Shingii vor avea ce ne-a fost ascuns și a fost furat de la voi. În privința asta poți să fii sigur.

În vocea lui Zove exista o amărăciune dureroasă, arzătoare, pe care Falk n-o mai auzise niciodată.

– Oare aceia care nu spun adevărul mi-l vor spune mie dacă-i voi întreba? Și cum voi recunoaște ținta căutărilor mele, atunci când o voi găsi?

Zove mai tăcu o vreme, după care răspunse cu obișnuitul lui glas relaxat și controlat:

– Fiule, continui să cred că în tine există speranță pentru omenire. Nu mi-ar plăcea să renunț la credința aceea. Însă numai tu îți poți căuta propriul adevăr, iar dacă ți se pare că aici se oprește calea ta, atunci poate că acela *este* adevărul.

– Dacă voi pleca, întrebă Falk brusc, o vei lăsa pe Parth să mă însoțească?

– Nu, fiule.

Un copil cânta în grădină – puștoaica de patru ani a Garrei, care făcea tumbe nereușite pe alee și cânta prostioare dulci și stridente. Sus pe cer, stol după stol de gâște sălbatice zburau spre sud în V-urile prelungi și tremurătoare ale marilor migrații.

– Trebuia să merg cu Metock și Thurro s-o aducem acasă pe mireasa lui Thurro, rosti Falk. Plănuiserăm să plecăm cât mai repede, înainte să se schimbe vremea. Dacă plec, voi pleca de la Casa Ransifel.

– Iarna?

– La vest de Ransifel există fără doar și poate case, unde pot cere adăpost dacă va fi nevoie.

Nu spuse, și Zove nu întrebă, de ce trebuia să se îndrepte către vest.

– Poată că există; eu nu știu. Nu știu dacă ele vor oferi adăpost străinilor, așa cum facem noi. Dacă vei pleca, vei fi singur și trebuie să fii singur. În exteriorul Casei acesteia, pentru tine nu există niciun loc sigur pe Pământ.

Vorbi, ca întotdeauna, absolut sincer... și plăti costul adevărului în autocontrol și durere. Falk răspunse repede, liniștitor:

– Știam asta, Stăpâne. Nu siguranța o voi regreta.

– O să-ți spun ce cred despre tine. Cred că provii de pe o planetă uitată; cred că nu te-ai născut pe Pământ. Cred că ai sosit aici, primul Străin care a revenit după o mie de ani sau mai bine, aducându-ne un mesaj sau un semn. Shingii te-au amuțit și te-au eliberat în pădure, pentru ca nimeni să nu poată spune că ei te-au omorât. Ai venit la noi. Dacă vei pleca, voi fi trist și mă voi teme pentru tine, știind cât de singur pleci. Voi spera totuși pentru tine și pentru noi! Dacă ai avut cuvinte pe care să le spui oamenilor, ți le vei reaminti în cele din urmă! Trebuie să existe speranță, un semn – nu putem continua de-a pururi așa.

– Poate că rasa mea n-a fost niciodată prietena omenirii, zise Falk privindu-l pe Zove cu ochii lui galbeni. Cine poate să știe motivul venirii mele aici?

– Îi vei găsi pe cei care-l știu. Iar apoi vei face lucrul pentru care ai venit aici. Nu mă tem de asta. Dacă-l slujești pe Inamic, asta facem noi toți și atunci totul este oricum pierdut. Dar dacă nu-l slujești, atunci ai ceea ce am pierdut noi, oamenii – un destin. Urmându-ți destinul acela, s-ar putea să ne aduci speranță nouă, tuturor...

2

Zove trăise șaizeci de ani, iar Parth douăzeci, dar în după-amiaza aceea rece de pe Câmpul Lung, ea părea bătrână într-un fel în care niciun om nu putea fi bătrân, pe veșnicie. Femeia nu simțea niciun confort din ideea triumfului final care va cuprinde stelele sau a prevalenței adevărului. Darul profetic al tatălui ei era în ea doar lipsa iluziei. Știa că Falk pleca. Spuse numai:

– N-o să te întorci.

– Mă voi întoarce, Parth.

Ea îl ținu în brațe, însă nu-i ascultă făgăduiala.

El încercă să-i vorbească în minte, deși avea puțină abilitate în comunicarea telepatică. Singurul Ascultător din Casă era oarba Kretyan; niciunul dintre ei nu se pricepea la comunicarea

nonverbală, graiul minții. Tehnicile deprinderii graiului minții nu fuseseră pierdute, totuși erau puțin practicate. Marea virtute a modului acela de comunicare, cel mai intens și perfect, devenise chiar pericolul său pentru oameni.

Dialogul minții între două inteligențe putea fi incoerent sau nebun și putea, desigur, implica erori sau convingeri greșite; dar nu putea fi utilizat eronat. Între gând și cuvântul vorbit există un hiat în care poate să pătrundă intenția, în care simbolul poate fi deformat și apare minciuna. Între gând și gândul-trimis nu există niciun hiat; ele sunt o unică acțiune. Nu există loc pentru minciună.

Poveștile și înregistrările fragmentare pe care le studiase Falk păreau să arate că folosirea graiului minții fusese larg răspândită în ultimii ani de existență a Ligii și abilitățile telepatice fuseseră foarte dezvoltate. Era o abilitate la care Pământul ajunsese târziu, deprinzându-i tehnicile de la altă rasă; Ultima Artă, o numise o carte. Existau aluzii la tulburări și revolte în guvernul Ligii Tuturor Lumilor, rezultate poate din prevalența unei forme de comunicare ce excludea minciuna. Toate astea erau însă vagi și pe jumătate legendare, ca întreaga istorie a omenirii. În mod cert, după venirea shingilor și căderea Ligii, comunitatea împrăștiată a oamenilor suspectase încrederea și folosise cuvântul vorbit. Un om liber poate vorbi sincer, dar un sclav sau un fugar trebuie să poată ascunde adevărul și să mintă. Așa învățase Falk în Casa Zove și de aceea nu avea multă practică în acordarea minților. El încercă totuși acum să vorbească în mintea lui Parth, pentru ca ea să știe că nu mințea:

– Crede-mă, voi reveni la tine.

Dar ea nu voi să audă.

– Nu, rosti femeia cu glas tare, nu voi folosi graiul minții.

– Asta înseamnă atunci că-ți ascunzi gândurile de mine.

– Da, mi le ascund. De ce ți-aș oferi durerea mea? La ce este bun adevărul? Dacă m-ai fi mințit ieri, tot te-aș fi crezut că te duci doar până la Ransifel și vei reveni acasă după zece zile. Atunci tot m-aș fi bucurat de zece zile și zece nopți. Acum nu mi-a mai rămas

nimic, nici o zi, nici măcar o oră. Totul mi-a fost luat. La ce este bun adevărul?

– Parth, o să mă aștepți un an?

– Nu.

– Doar un an...

– Un an și o zi, iar tu te vei întoarce călare pe un armăsar argintiu, ca să mă duci în regatul tău și să mă faci regină. Nu, Falk, nu te voi aștepta. De ce ar trebui să aștept un bărbat care va zăcea mort în pădure sau împușcat de Rătăcitori în prerie sau fără minte în Orașul shingilor sau plecat pentru o sută de ani spre altă stea? Ce ar trebui să aștept? Nu trebuie să crezi că voi lua alt bărbat. Nu, n-o voi face. Voi rămâne aici, în casa tatălui meu. Voi vopsi fir negru și voi țese pânză neagră pe care s-o port, în negru mă voi îmbrăca și-n negru voi muri. Dar nu voi aștepta pe nimeni și nimic. Niciodată.

– Nu am avut niciun drept să te rog asta, zise el cu umilința durerii.

Iar ea strigă:

– Nu, Falk, nu te învinuiesc!

Stăteau unul lângă celălalt pe panta lină de deasupra Câmpului Lung. Oi și capre pășteau pe imașul îngrădit, lung de un kilometru, care se întindea între ei și pădure. Mânji noateni țopăiau și se fugăreau în jurul iepelor lățoase. Sufla un vânt de noiembrie gri.

Mâinile lor erau împreunate. Parth atinse inelul de aur de pe mâna lui stângă.

– Un inel este un dar, vorbi ea. Uneori m-am gândit, oare tu te-ai gândit?, că este posibil ca tu să fi avut o soție. Ia gândește-te, dacă ea te-ar aștepta...

Se cutremură.

– Și ce dacă? întrebă bărbatul. Ce-mi pasă mie ce-a fost în trecut, ce am fost eu? De ce trebuie să plec de aici? Tot ce sunt acum este al tău, Parth, vine de la tine, sunt darurile tale...

– Au fost dăruite fără nicio obligație, rosti ea înlăcrimată. Ia-le și du-te. Du-te...

Se ținură în brațe și niciunul nu încercă să-i dea drumul celuilalt.

Casa se găsea hăt departe, dincolo de trunchiuri bătrâne, întunecate și crengi fără frunze care se întrepătrundeau. Copacii se strângeau laolaltă, închizându-se în urma potecii.

Ziua se arăta sură și rece, tăcută cu excepția freamătului vântului printre ramuri, un murmur fără înțeles și fără localizare, care nu înceta niciodată. Metock se afla în frunte, impunând un pas lung, dar relaxat. Îl urma Falk, iar tânărul Thurro încheia șirul. Toți trei purtau haine ușoare și călduroase, cămăși cu glugi și pantaloni dintr-un material nețesut numit pânza-iernii, peste care nu mai era nevoie să pui nicio haină, nici chiar dacă era zăpadă. Fiecare avea o raniță ușoară cu daruri și bunuri pentru troc, sac de dormit și destulă hrană concentrată și deshidratată ca să reziste unei luni de viscol. Ochiul-ciutei, care nu-și părăsise niciodată Casa în care se născuse, se temea mult de pericole și întârzieri prin pădure și le pregătise ranițele ca atare. Fiecare avea un pistol cu rază laser, iar Falk căra și altele – aproape un kilogram de provizii, medicamente, busolă, o a doua armă, un schimb de haine, un colac de frânghie, o cărticică primită cu doi ani în urmă de la Zove –, cu totul aproape opt kilograme, toate bunurile lui pământești. Ușurelul și neobositul Metock mergea cu pas mare în față, apoi urma el la vreo zece metri înapoia sa, iar mai în spate era Thurro. Mergeau lin, aproape fără zgomot și copacii se strângeau laolaltă îndărătul lor, nemișcați, deasupra cărării abia vizibile, presărate de frunze.

Aveau să ajungă la Ransifel în a treia zi. În seara celei de-a doua zile se aflau pe un tărâm diferit de cel din jurul Casei Zove. Pădurea era mai deschisă și terenul neregulat. Luminișuri cenușii se întindeau pe coastele dealurilor deasupra pâraielor sufocate de vegetație. Ei poposiră în unul dintre locurile acelea, pe o pantă orientată spre sud, fiindcă vântul de nord sufla mai puternic, purtând amenințarea zăpezii. Thurro strânse brațe de vreascuri, pe când ceilalți doi curățară iarba uscată și înjghebară o vatră rudimentară din pietre. În timp ce trebăluiau, Metock zise:

– În după-amiaza asta am traversat o cumpănă a apelor. Pârâul de aici curge spre vest, către Fluviul Interior.

Falk se îndreptă de mijloc și se uită spre vest, dar dealurile scunde se ridicau destul de aproape, iar cerul jos cobora, așa că nu putea vedea prea departe.

– Metock, rosti el, m-am gândit că n-are rost să mai merg la Ransifel. Aș putea mai bine să-mi văd de drumul meu. În după-amiaza asta, când am traversat pârâul cel mare, am zărit o potecă ce-i urma malul către vest. O să mă întorc și o să pornesc pe ea.

Metock ridică ochii; nu vorbi în graiul minții, totuși gândul lui era destul de clar: *Te gândești să fugi înapoi acasă?*

Falk folosi însă graiul minții pentru răspunsul lui:

– Nu, la dracu', bineînțeles că nu!

– Iartă-mă, rosti Fratele Vârstnic cu glas tare, în felul lui încruntat și scrupulos.

Nu încercase să ascundă că era mulțumit să-l vadă plecând. Pentru Metock nimic nu conta mai mult decât siguranța Casei; orice străin reprezenta o amenințare, chiar și străinul pe care-l cunoștea de cinci ani, tovarășul lui de vânătoare și iubitul surorii sale. Cu toate acestea urmă:

– Te vor primi cu brațele deschise la Ransifel. De ce să nu începi de acolo?

– De ce să nu încep de aici?

– Alegerea îți aparține.

Metock fixă un ultim pietroi la locul său și Falk începu să pregătească lemnele.

– Dacă noi am traversat cu adevărat o potecă, eu nu știu nici de unde vine, nici încotro se îndreaptă. Mâine dimineață devreme vom traversa un drum adevărat – vechiul drum Hirand. Casa Hirand se află departe spre vest, la cel puțin o săptămână de mers pe jos; nimeni n-a mai fost acolo de șaizeci sau șaptezeci de ani. Nu știu de ce. Drumul era totuși deslușit ultima dată când am fost pe aici. Cealaltă potecă, cea pe care ai văzut-o, poate să fi fost făcută de animale și te-ar putea rătăci sau lăsa într-un smârc.

– Bine. Atunci voi merge pe drumul Hirand.

Urmă o tăcere, apoi Metock întrebă:

– De ce te duci către vest?

– Pentru că Es Toch se află în vest.

Numele rareori rostit sună sec și ciudat aici, sub cerul liber. Thurro, care se apropia cu un braț de lemne, privi în jur nesigur. Metock nu mai puse altă întrebare.

Noaptea aceea de pe coasta dealului, lângă foc, fu ultima pe care Falk o petrecu alături de cei care erau pentru el frați, propriul lui popor. În dimineața următoare porniră mai departe la scurt timp după răsăritul soarelui și cu mult înaintea amiezii ajunseră la un drumeag lat, năpădit de iarbă, care se desprindea către stânga din cărarea spre Ransifel. Începea cu un soi de poartă, alcătuită din doi pini uriași. Umbra și tăcerea domneau sub coroanele lor, unde ei se opriră.

– Întoarce-te la noi, oaspete și frate, zise tânărul Thurro, tulburat, chiar și în preocuparea lui de mire, de aspectul drumului adumbrit și neclar pe care avea să plece Falk.

Metock spuse doar:

– Dă-mi plosca ta de apă.

În schimbul ei, îi dărui lui Falk propria lui ploscă de argint bătut. Apoi se despărțiră și ei porniră spre nord, iar el spre vest.

După ce merse o vreme, Falk se opri și se uită înapoi. Ceilalți dispăruseră din vedere; poteca Ransifel era deja ascunsă înapoia copacilor tineri și a tufărișurilor ce năpădeau drumul Hirand. Drumul acesta părea ca și cum ar mai fi fost folosit, chiar dacă ocazional, totuși nu fusese întreținut sau curățat de mulți ani. În jurul lui Falk nu era nimic vizibil, doar pădurea, sălbăticia. Era singur sub umbrele arborilor nesfârșiți. Sub tălpi, solul era moale de la frunzele căzute de o mie de ani; copacii înalți, pini și tsuga, confereau umbră și tăcere. Un fulg sau doi dansau în vântul care se domolea.

Falk își aranjă curelele raniței și porni mai departe.

Până se lăsă seara, i se păru că plecase de foarte mult timp din Casă, că aceasta se găsea incomensurabil de departe în urma lui, că el fusese dintotdeauna singur.

Toate zilele erau la fel. Lumină cenușie de iarnă, vânt, dealuri și văi învești mântate în păduri, pante prelungi, pâraie ascunse de

tufișuri, terenuri joase, mlăștinoase. Deși serios năpădit de vegetație, drumul Hirand era ușor de urmat, pentru că avea porțiuni rectilinii lungi sau coturi largi și line, evitând smârcurile și înălțimile. Pe dealuri, Falk înțelese că urma cursul unei mărețe autostrăzi străvechi, fiindcă aceasta fusese tăiată prin costișe și două mii de ani n-o șterseseră complet. Însă copacii creșteau pe ea, pe marginile ei și de jur împrejur, pini și tsuga, tufărișuri uriașe, pâlcuri nesfârșite de fagi, stejari, hicori, anini, frasini, ulmi, toți întrecuți și încoronați de castani maiestuoși, care abia acum își pierdeau ultimele frunze galben-închis, scuturându-și fructele mari, rotunde și maronii în lungul drumului. Seara, bărbatul frigea veverița, iepurele sau găinușa de munte pe care o vânase din nenumăratele vietăți mici ce mișunau și zburau aici în regatul arborilor; strângea jir de fagi și nuci, și cocea castanele pe tăciunii focului. Dar nopțile nu erau bune. Două vise rele îl urmau în fiecare zi și-l ajungeau cu regularitate la miezul nopții. În unul dintre ele, era urmărit pe furiș prin beznă de o persoană pe care n-o putea zări niciodată. Visul celălalt era și mai neplăcut. Visa că uitase să ia ceva cu el, ceva important, esențial, fără de care avea să se rătăcească. Din visul acela se trezea și știa că era adevărat: se rătăcise, își uitase propriul său eu. Atunci aprindea focul, dacă nu ploua, și se ghemuia lângă el, prea somnoros și ametit de vis pentru a scoate cartea pe care o purta, Vechiul Canon, și pentru a căuta alinare în cuvintele ce declarau că atunci când toate drumurile sunt rătăcite, Calea se întinde limpede. Un om complet singur este o făptură nefericită. Și el știa că nu era nici măcar un om, ci în cazul cel mai bun un fel de semi-ființă, care încerca să-și găsească întregul pornind fără țintă să traverseze un continent sub stelele nepăsătoare. Zilele erau toate la fel, însă reprezentau o ușurare după nopți.

Încă le ținea socoteala și se găsea în a unsprezecea zi de la răspântie, a treisprezecea a călătoriei sale, când ajunse la capătul drumului Hirand. Acolo fusese cândva o poiană. Se strecură printre întinderi uriașe de tufișuri sălbatice și vlăstare tinere de mesteceni, până ajunse la patru turnuri negre și năruite ce se ridicau printre crengi și iederi și ciulini uscați: hornurile unei case prăbușite.

Hirand nu mai era nimic de acum, ci doar un nume. Drumul se sfârşea la ruina aceasta.

Falk rămase două ceasuri în locul acela, reţinut pur şi simplu de urmele mohorâte ale prezenţei umane. Cercetă câteva fragmente ruginite de maşinării, cioburi de vase ce dăinuiau chiar mai mult decât osemintele oamenilor, o bucată de pânză putredă care se transformă în colb între degetele sale. În cele din urmă începu să caute o cale de ieşire spre vest din poiană. Descoperi ceva ciudat: un teren pătrat cu latura de opt sute de metri, acoperit cu o substanţă sticloasă, perfect plană şi netedă, de culoare violet-închis, lipsită de orice imperfecţiune. Pământul înainta peste marginile ei, iar frunze şi crengi fuseseră purtate de vânt pe toată suprafaţa, totuşi era neştirbită, nezgâriată. Părea ca şi cum spaţiul uriaş şi neted fusese inundat cu ametist topit. Ce fusese oare – un câmp de lansare pentru un vehicul de neînchipuit, o oglindă cu care se semnaliza către alte planete, baza unui câmp de forţă? Indiferent ce ar fi fost, adusese pierirea lui Hirand. Fusese o realizare mai măreaţă decât le îngăduiau shingii oamenilor.

Falk trecu mai departe şi pătrunse în pădure, fără să mai urmeze de acum vreo potecă.

Acestea erau păduri ordonate, de foioase între trunchiurile cărora existau spaţii largi. Bărbatul merse cu pas întins şi egal tot restul zilei şi dimineaţa următoare. Terenul redevenea deluros şi toate crestele erau de-a curmezişul înaintării sale, orientate de la nord la sud; pe la amiază, îndreptându-se către punctul cel mai de jos al coamei următoare, bărbatul se împotmoli într-o vale mlăştinoasă plină de pâraie. Căută vaduri şi se încurcă în lunci pline de smârcuri, totul sub o ploaie deasă şi rece. În cele din urmă, când găsi o cale de ieşire din valea mohorâtă, vremea începu să se îndrepte şi, în timp ce suia coama, soarele apăru înaintea lui sub nori şi-şi trimise gloria hibernală sub formă de raze, care se strecurară printre crengile despuiate, luminând cu aur lichid, trunchiurile groase şi solul. Asta îl înveseli şi continuă hotărât, gândindu-se să meargă întruna, fără popas, până la sfârşitul zilei. Totul era strălucitor acum şi complet tăcut, cu excepţia picurilor de ploaie de

pe vârfurile crenguțelor și a fluierăturilor îndepărtate și meditative ale vreunui pițigoi. Iar după aceea auzi, ca în visul său, pașii ce-l urmau undeva în stânga.

Un stejar prăbușit care fusese un obstacol deveni, după o clipă de surprindere, un adăpost; Falk se trânti după el și, cu arma scoasă, rosti cu glas tare:

– Arată-te!

Pentru mult timp, nimic nu se clinti.

– Arată-te! rosti Falk cu graiul minții, după care își închise receptarea, fiindcă se temea să recepteze.

Avea sentimentul stranietății; vântul purta un iz slab de rânceză.

Un mistreț ieși dintre copaci, îi traversă urmele și se opri să adulmece pământul. Un porc sălbatic grotesc și magnific, cu umeri puternici, spinare aspră, picioare iuți și murdare. De deasupra râtului, colților și țepilor, ochi mici și strălucitori îl cercetară pe Falk.

– Ah, ah, ah, om, ah, rosti creatura adulmecând.

Mușchii lui Falk se încordară și degetele lui strânseră patul pistolului laser. Nu trase. Un mistreț rănit era înfiorător de rapid și periculos. Rămase ghemuit acolo, absolut nemișcat.

– Om, om, spuse mistrețul cu glas gros și egal din râtul acoperit de cicatrice, gândești la mine. Gândești la mine. Cuvinte greu pentru mine.

Mâna cu care Falk ținea pistolul tremură acum. Pe neașteptate, el rosti cu glas tare:

– Atunci, nu vorbi. Eu nu vorbesc în graiul minții. Pleacă, du-te-n drumul tău.

– Ah, ah, om, vorbești la mine în minte!

– Pleacă sau trag!

Falk se ridică și-l ațintì cu arma neclintită. Ochi mici și strălucitori de mistreț priviră pistolul.

– Este greșit să iei viața, zise mistrețul.

Bărbatul își regăsise cumpătul de acum și de data aceasta nu răspunse, convins că fiara nu înțelegea cuvintele. Mișcă pistolul puțin, reveni cu el asupra mistrețului și spuse:

– Pleacă!

Mistreţul lăsă capul în jos şi şovăi. După care, cu viteză incredibilă, parcă eliberat dintr-o coardă elastică ce-l ţinuse tensionat, se întoarse şi goni în direcţia din care apăruse.

Falk rămase nemişcat o vreme, dar, după ce se răsuci şi-şi reluă drumul, ţinu arma la îndemână. Mâna îi tremura iarăşi, puţin. Existau poveşti străvechi despre animale vorbitoare, totuşi cei din Casa Zove le consideraseră mereu drept simple poveşti. Simţi un val scurt de greaţă şi un imbold, la fel de efemer, de a râde sonor.

– Parth, şopti el deoarece trebuia să vorbească cu cineva, tocmai am primit o lecţie de morală de la un mistreţ... O, Parth, voi ieşi oare vreodată din pădurea asta? Se sfârşeşte ea vreodată?

Sui panta tot mai abruptă, acoperită de jepi şi mărăcini. În vârf pădurea se rărea şi, printre trunchiuri, Falk zări lumina soarelui şi cerul. Alţi câţiva paşi şi ieşi de sub coronament, la marginea unei pajişti verzi ce cobora până la o întindere de livezi şi terenuri arabile, apoi se zărea un râu larg şi limpede. Pe celălalt mal al râului, o cireadă de cel puţin cincizeci de vaci păştea pe un imaş lung şi îngrădit, deasupra căreia fâneţele şi livezile se ridicau pieptiş către coama vestică, tivită de copaci. La distanţă scurtă spre sud de locul unde se afla Falk, râul făcea un meandru în jurul unui dâmb scund, dincolo de care, poleite de soarele coborât spre orizont, se înălţau hornurile roşii ale unei case.

Părea că în valea aceea încremenise o scenă din altă epocă de aur, care, ignorată de secole, fusese cruţată de dezordinea sălbatică şi atotcuprinzătoare a pădurii. Adăpost, tovărăşie şi, mai presus de toate, ordine: munca omului. Un soi de slăbiciune de uşurare îl cuprinse pe Falk la vederea fuiorului de fum care se ridica din hornurile roşii. O vatră... Porni să alerge în jos pe coasta lungă a dealului şi prin cea dintâi livadă, spre o cărare ce şerpuia pe lângă râu, printre desişuri de anini şi sălcii aurii. Nu se zărea nici ţipenie de om, doar vitele roşu-castanii ce păşteau dincolo de apă. Liniştea tihnei umplea valea hibernală, luminată de soare. Încetinind pasul, bărbatul trecu printre grădinile de zarzavat, către uşa cea mai apropiată a casei. Când ocoli dâmbul, casa se ridică înaintea lui, pereţi

de cărămidă roșcată și piatră ce se reflectau în apa care-și iuțea curgerea în meandru. El se opri, ușor intimidat, gândindu-se că ar fi mai bine să-și anunțe sosirea cu glas tare înainte de a continua. Cu coada ochiului zări o mișcare într-o fereastră deschisă, imediat deasupra ușii adâncite în firidă. Cum stătea, pe jumătate șovăielnic, privind în sus, simți pe neașteptate o durere profundă, ca un ac, sfredelindu-i pieptul imediat sub stern: se împletici, apoi căzu, îndoindu-se din mijloc ca un păianjen strivit.

Durerea fusese doar de o clipită. Nu-și pierdu cunoștința, dar nu putea nici să se clintească, nici să vorbească.

În jurul lui erau oameni; putea să-i vadă, vag, prin valuri de non-vedere, însă nu putea să audă niciun glas. Era de parcă ar fi surzit, iar corpul îi era complet amorțit. Se strădui să gândească, în ciuda absenței oricăror informații dinspre simțuri. Era purtat undeva și nu putea să simtă mâinile ce-l duceau; fu cuprins de o ameteală oribilă, iar când îi trecu, își pierdu complet controlul gândurilor, care se învolburau, bolboroseau și pălăvrăgeau. Voci începură să trăncăne și să-i zumzăie în minte, deși lumea plutea și se diminua, neclară și tăcută, în jur. Cine ești de unde vii Falk mergi unde mergi ești nu știu ești un om spre vest nu știu unde drumul ochi de om nu de om... Valuri și ecouri și crâmpeie de cuvinte ca vrăbiile, întrebări, răspunsuri, îngustându-se, suprapunându-se, încălecându-se, țipând, murind într-o tăcere cenușie.

Înaintea ochilor lui se întindea o suprafață de întuneric. În lungul ei, o dâră de lumină.

O masă; marginea tăbliței unei mese. Luminată de o lampă, într-o odaie întunecată.

Falk începu să vadă, să simtă. Se afla pe un scaun, într-o odaie întunecată, lângă o masă lungă pe care se găsea o lampă. El era legat de scaun; simți funia care-i intră în mușchii pieptului și brațelor, când se mișcă puțin. Mișcare: un bărbat se materializă în stânga sa, un altul în dreapta. Amândoi stăteau ca și el, pe scaune, la masă. Se aplecară și vorbiră între ei, prin fața lui. Glasurile păreau că le sosesc dinapoia unor ziduri înalte, de la mare depărtare, și Falk nu putu înțelege cuvintele.

Se înfioră de frig. Odată cu senzația de rece, intră și mai strâns în contact cu lumea și începu să-și recâștige controlul minții. Auzul îi era mai precis, limba îi era slobozită. Rosti ceva care ar fi trebuit să însemne „Ce mi-ați făcut?"

Nu primi niciun răspuns, însă, pe neașteptate, bărbatul din stânga lui își apropie fața destul de mult și rosti cu glas tare:

– De ce ai venit aici?

Falk auzi cuvintele; după un moment, le înțelese; după alt moment, răspunse:

– Pentru adăpost. Noaptea.

– Adăpost pentru ce?

– Pădurea. Singur.

Frigul îl sfredelea tot mai intens. Izbuti să-și ridice puțin mâinile grele, stângace, încercând să încheie nasturii cămășii. Mai jos de legăturile ce-l fixau de scaun, imediat sub stern, exista un punct dureros.

– Nu mișca mâinile, rosti din umbre bărbatul aflat în dreapta lui. Este mai mult decât programare, Argerd. Niciun blocaj hipnotic n-ar putea rezista pentonului în felul acesta.

Cel din stânga, un bărbat voinic cu chipul ca o lespede și ochi iuți, răspunse cu glas încet, sâsâit:

– Nu poți spune asta – ce știm noi despre vicleniile lor? De altfel, cum i-ai putea estima rezistența... ce este el? Falk, unde este locul acesta de unde ai venit, Casa Zove?

– Spre est. Am plecat... Numărul nu-i putea veni în minte. Acum paisprezece zile, cred.

De unde știau ei numele Casei, numele său? Își recăpăta rațiunea acum și răspunsul la întrebare îi sosi iute în minte. Vânase căprioare cu Metock, folosind săgeți hipodermice, care puteau ucide printr-o simplă zgârietură. Săgeata care-l doborâse pe el, sau o injecție ulterioară, când fusese neajutorat, conținuse o substanță care relaxa probabil atât controlul conștient, cât și blocajul subconștient, primitiv, al centrilor telepatici ai creierului, lăsându-l deschis interogatoriului paraverbal. Ei îi răscoliseră mintea. La gândul acela, senzația de frig și greață spori, amplificată de furie neajutorată.

Ce scop avusese siluirea aceea? De ce presupuseseră ei că Falk îi va minți chiar înainte să fi vorbit cu el?

– Credeați că sunt un shing? îi întrebă.

Chipul bărbatului din dreapta lui, slab, cu păr lung și barbă, apăru brusc în lumina lămpii, cu buzele trase îndărăt, și palma lui îl izbi pe Falk peste gură, trimițându-i capul spre înapoi și orbindu-l pentru moment din cauza șocului. Urechile îi țiuiră și simți gust de sânge. Urmă a doua lovitură, apoi a treia. Bărbatul sâsâi de multe ori, întruna:

– Să nu spui numele ăsta, să nu-l spui, să nu-l spui, să nu-l spui...

Falk se zbătu, neajutorat, căutând să se apere, să se elibereze. Bărbatul din stânga lui vorbi aspru. După aceea urmă tăcere pentru o vreme.

– N-am vrut să fac niciun rău prin venirea mea aici, zise Falk pe cât de calm izbuti s-o facă prin valurile de furie, durere și teamă.

– Bine, rosti cel din stânga, Argerd. Spune-ne atunci povestioara ta. Ce ai căutat prin venirea aici?

– Să cer adăpost pentru o noapte. Și să întreb dacă există un drum către vest.

– De ce mergi către vest?

– De ce mai întrebi? Ți-am zis în graiul minții, unde nu poți să spui neadevărul. Îmi cunoști mintea.

– Mintea ta este stranie, zise Argerd cu glasul lui slab. Și ochii sunt stranii. Nimeni nu sosește aici ca să ceară adăpost pentru o noapte sau ca să întrebe despre drum sau despre orice altceva. Nimeni nu sosește aici. Când slujitorii Celorlalți vin aici, noi îi ucidem. Ucidem uzinați, și animalele vorbitoare, și Rătăcitori, și porci și vermina. Noi nu respectăm legea care spune că este greșit să iei viața – nu-i așa, Drehnem?

Bărbosul rânji, dezvelind dinți cafenii.

– Noi suntem oameni, urmă Argerd. Oameni, oameni liberi, ucigași. Ce ești tu, cu jumătatea ta de minte și cu ochii de buhă, și de ce n-ar trebui să te ucidem și pe tine? Tu ești om?

În scurta durată a memoriei sale, Falk nu întâlnise direct cruzimea sau ura. Puținii oameni pe care-i cunoscuse fuseseră poate

nu neapărat neînfricați, ci nestăpâniți de frică; fuseseră generoși și prietenoși. Acum știa că între acești doi bărbați era la fel de neajutorat ca un copil, iar știința respectivă îl tulbura și în același timp îl înfuria.

Căută o apărare sau o cale de eschivare și nu găsi niciuna. Tot ce putea face era să spună adevărul.

– Nu știu ce sunt sau de unde am venit. Merg ca să aflu.

– Unde mergi?

Falk se uită de la Argerd la celălalt, Drehnem. Știa că ei știau răspunsul și că Drehnem îl va lovi iarăși dacă îl va rosti.

– Răspunde! mormăi bărbosul, ridicându-se pe jumătate în scaun și aplecându-se în față.

– La Es Toch, zise Falk și Drehnem îl lovi din nou peste față, iar el acceptă din nou lovitura cu umilința tăcută a unui copil pedepsit de străini.

– Nu-i bine, nu ne va spune nimic diferit față de ce am aflat de la el sub influența pentonului. Dezleagă-l.

– Și după aceea? întrebă Drehnem.

– A venit pentru adăpost pentru o noapte; îl poate căpăta. Scoală-te!

Legătura care-l ținea în scaun fu slăbită. Falk se ridică pe picioare tremurătoare. Când văzu ușa și bezna absolută a casei scării spre care îl împinseră, se strădui să se împotrivească și să se elibereze, dar mușchii încă nu-l ascultau. Drehnem îi răsuci brațul la spate, silindu-l să se îndoaie din mijloc, și-l împinse dincolo de prag. Ușa se trânti, închizându-se, când el se întoarse, clătinându-se pentru a nu cădea pe trepte.

Era beznă, întuneric absolut. Ușa parcă fusese etanșată; de partea aceasta nu exista clanță și pe sub ea nu răzbătea niciun fir, nici un grăunte de lumină, niciun sunet. Falk se așeză pe treapta cea mai de sus și-și coborî capul pe brațe.

Treptat, slăbiciunea corpului și tulburarea minții se risipiră. Ridică fruntea și mijii ochii. Văzul lui în beznă era extraordinar de acut, o funcție, așa cum îi explicase Ranya cu mult timp în urmă, a ochilor săi cu pupile și irisuri mari. Însă numai pete

colorate și începătoșări de imagini remanente îi chinuiră ochii; nu putea să vadă nimic, pentru că nu exista nicio lumină. Se sculă și, treaptă cu treaptă, își pipăi drumul încet pe coborârea îngustă și invizibilă.

Douăzeci și una de trepte, douăzeci și două, douăzeci și trei... gata. Podea. Falk înaintă încetișor, cu un braț întins înainte, ascultând.

Deși bezna reprezenta un fel de apăsare fizică, o constrângere care-l amăgea constant cu ideea că dacă s-ar fi străduit destul de tare ar fi putut vedea, Falk nu se temea de ea în sine. Metodic, cu pasul, pipăitul și auzul, cartografie o parte din beciul vast în care se afla, prima încăpere dintr-o succesiune care, judecând după ecouri, părea să se întindă la nesfârșit. Își găsi drumul direct înapoi la trepte, care constituiau baza lui de plecare, deoarece de aici pornise. Se așeză, de data aceasta pe treapta cea mai de jos, și rămase nemișcat. Îi era foame și se simțea foarte însetat. Îi luaseră ranița și nu-i lăsaseră nimic.

Nu-i decât vina ta, își spuse Falk amar și în mintea lui începu un soi de dialog:

Ce am făcut? De ce m-au atacat?

Zove ți-a spus: nu te încrede în nimeni. Ei nu se încred în nimeni și au dreptate.

Nici chiar în cineva care sosește singur și cere ajutor?

Cu fața ta... cu ochii tăi? Când este evident de la prima uitătură că nu ești un om normal?

Ar fi putut totuși să-mi fi dat un pahar cu apă, rosti partea încă neînfricată, poate copilăroasă, a minții sale.

Ai mare noroc că nu te-au ucis pe loc, replică inteligența lui și nu mai căpătă alt răspuns.

Desigur, toți cei din Casa Zove se obișnuiseră cu aspectul lui Falk, iar oaspeții erau rari și circumspecți, așa că el nu fusese niciodată silit să-și conștientizeze deosebirile fizice față de standardul uman. I se păruseră o diferență și o barieră mult mai neînsemnate decât amnezia și ignoranța ce-l izolaseră atâta vreme. Acum,

pentru prima dată, înțelegea că un străin care-i privea chipul nu ar fi văzut chipul unui om.

Cel pe nume Drehnem se temuse de el și-l lovise, fiindcă se temea și respingea stranietatea, monstruosul, inexplicabilul.

Era exact ceea ce încercase Zove să-i spună când îl avertizase, cu gravitate și aproape cu blândețe: „Trebuie să pleci singur, poți merge doar singur."

Acum nu putea face nimic, doar să se culce. Se ghemui cum putu de bine pe treapta de jos, deoarece podeaua din pământ era umedă, și închise ochii în beznă.

Ceva mai târziu în afara timpului, îl treziră șoarecii. Alergau de colo-colo, răpăind încet și slab cu gheruțele, sunete în zigzag ca niște scrâșnete, șoptind cu glăscioare apropiate de sol:

– Este greșit să iei viața este greșit să iei viața salut saaaaluuut nu ne ucide nu ucide.

– Ba da! urlă Falk și șoarecii amuțiră.

Era greu să readoarmă; sau poate că era greu să fie sigur dacă era treaz sau adormit. Rămase întins și se întrebă dacă era zi sau noapte. Cât timp aveau să-l țină aici și dacă intenționau să-l omoare ori să folosească drogul acela iarăși, până îi distrugeau mintea, nu doar i-o violau? Cât timp îi trebuia setei să se schimbe din inconfort în tortură? Cum ai fi putut prinde șoareci în beznă fără să ai capcane sau momeli? Cât timp ai fi putut supraviețui, mâncând doar carne crudă de șoareci?

În câteva rânduri, pentru a se îndepărta de gânduri, plecă din nou în explorare. Descoperi un rezervor sau o butie uriașă, care stătea în poziție verticală, și inima îi tresări de speranțe, dar suna a gol: când bâjbâi în jurul ei, așchii din scânduri rupte în partea inferioară îi zgâriară palmele. Nu putu găsi alte scări sau uși în explorările sale orbești ale nesfârșitilor pereți invizibili.

În cele din urmă își pierdu simțul orientării și nu mai putu regăsi treptele. Se așeză pe pământ în întuneric și-și imagină ploaia căzând, afară, în pădurea călătoriei sale solitare, lumina sură și zgomotul ploii. Rosti în minte tot ce-și putea aminti din Vechiul Canon, de la început:

Calea care poate fi străbătută
nu este Calea veșnică...

Gura i se uscă în asemenea măsură după o vreme, încât încercă să lingă pământul umed de pe jos, pentru că era răcoros; însă pentru limbă, nu era decât colb uscat. Șoarecii se apropiară uneori destul de mult de el, șușotind.

Hăt departe, pe coridoare lungi de întuneric ivăre izbiră și metal zăngăni, urmate de o rază puternică, străpungătoare de lumină. Lumină...

Forme vagi și umbre, bolți, arcade, butii, grinzi, deschideri se materializară și crescură masive în realitatea neclară din jur. Se căzni să se scoale în picioare și se îndreptă, nesigur dar alergând, spre lumină.

Lumina sosea printr-o ușă scundă, prin care, când se apropie, putu să vadă o ridicătură de teren, vârfuri de copaci și cerul trandafiriu al serii sau al dimineții, care-i ameți ochii ca o amiază din toiul verii. Se opri înainte de a trece pragul ușii, din cauza amețelii aceleia și pentru că imediat dincolo de ușă se afla o siluetă nemișcată.

– Ieși, rosti glasul slab și răgușit al bărbatului voinic, Argerd.

– Stai. Încă nu pot să văd.

– Ieși. Și nu te opri. Nici măcar să nu-ntorci capul, că ți-l ard de pe gât.

Falk ieși în prag, apoi șovăi din nou. Gândurile pe care le avusese în beznă îl slujeau acum. Dacă îl lăsau să plece, gândise el, ar fi însemnat că se temeau să-l omoare.

– Mișcă!

El își asumă riscul.

– Nu plec fără raniță, rosti și glasul abia i se auzi din gâtlejul uscat.

– Ăsta-i un laser.

– N-ai decât să-l folosești. Nu pot traversa continentul fără să am o armă.

Acum Argerd fu cel care șovăi. În cele din urmă, cu vocea ridicată aproape la nivelul unui zbieret, strigă spre cineva:

– Gretten! Gretten! Coboară cu lucrurile străinului!

O pauză prelungă. Falk stătea în întuneric, imediat înapoia pragului. Argerd, nemișcat, de partea cealaltă. Un băiat coborî în fugă panta ierboasă care se vedea din ușă, aruncă pe jos ranița lui Falk și dispăru.

– Ridic-o, porunci Argerd. Falk ieși la lumină și se supuse. Acum dă-i drumul.

– Stai așa, murmură Falk îngenunchind și cercetând iute conținutul răvășit al raniței. Unde-i cartea mea?

– Carte?

– Vechiul Canon. O carte fizică, nu electronică...

– Crezi că te-am fi lăsat să pleci cu așa ceva?

Falk îl pironi cu privirea.

– Voi nu recunoașteți Canoanele Omului când le vedeți? Ce ați crezut că sunt?

– Nu știi și n-o să afli ce știm noi, iar dacă nu-i dai drumul, o să-ți ard mâinile. Scoală-te și dă-i drumul, mergi drept înainte, pleacă!

Glasul lui Argerd se transformă într-un zbieret și Falk înțelese că fusese pe punctul de a-și împinge norocul prea departe. Când îi zări expresia de ură și teamă de pe chipul greoi și inteligent, fu molipsit de ea și închise în grabă ranița, o puse pe umeri, trecu pe lângă bărbatul voinic și sui panta ierboasă care pornea de la ușa beciului. Lumina era a serii, trecuse puțin de apusul soarelui. Merse către ea. O bandă subțire de elastic de nesiguranță părea să lege ceafa sa de țeava pistolului laser al lui Argerd, întinzându-se întruna, întinzându-se întruna pe când el se îndepărta. Trecu printr-o pajiște năpădită de buruieni, peste un pod de scânduri nesigure ce traversa râul, urcă o potecă printre imașuri, apoi merse printre livezi. Ajunse în vârful coamei. Acolo întoarse capul pentru o clipă și văzu valea ascunsă așa cum o văzuse prima dată: scăldată în lumina aurie a serii, dulce și pașnică, hornuri înalte deasupra râului care reflecta cerul. Se grăbi spre umbrele pădurii, unde noaptea coborâse deja.

Însetat și înfometat, încercat de dureri și abătut, Falk văzu călătoria sa fără țintă prin Pădurea Răsăriteană întinzându-se înaintea lui fără nicio speranță, acum, a unei vetre prietenoase undeva

pe drum, pentru a întrerupe monotonia sălbatică și obositoare. El nu trebuia să caute un drum, ci să evite toate drumurile și să se ascundă înaintea oamenilor și a sălașurilor lor, ca orice animal sălbatic. Un singur lucru îl mai binedispuse când se opri lângă un izvor din care bău, după care mâncă o rație de hrană din raniță, și anume gândul că, deși el însuși abătuse necazul acela asupra sa, nu cedase sub presiune. Înșelase atât mistrețul moralist, cât și omul brutal pe propriul lor teren și scăpase cu fața curată. Asta îl îmbărbătă cu adevărat; deoarece se cunoștea pe sine atât de puțin, încât toate acțiunile îi erau în același timp autodescoperiri, precum cele ale unui băiat și, știind că-i lipseau așa multe, era încântat să afle că măcar nu ducea lipsă de curaj.

După ce bău și mâncă și bău iarăși, porni din nou la drum, sub lumina slabă a lunii care era suficientă pentru ochii săi, până se depărtă cu doi kilometri de ținut neregulat de Casa Fricii, așa cum se gândea la locul acela. După aceea, epuizat, se întinse să se culce la marginea unui luminiș, fără să aprindă focul ori să-și încropească un adăpost, ci stând pe spate și privind cerul iernii scăldat de lună. Nimic nu întrerupea liniștea, doar la răstimpuri se auzea întrebarea șoptită a vreunei cucuvele. Iar pustietatea aceasta i se păru odihnitoare și binecuvântată după beciul-temniță întunecos, bântuit de glăscioare și zgrepțănări al Casei Fricii.

Pe măsură ce umblă către vest, trecând printre copaci și zile, nu-i mai numără nici pe unii, nici pe altele. Timpul mergea doar înainte; și el mergea doar înainte.

Cartea nu era singurul obiect pe care-l pierduse; îi fusese oprită și plosca de argint primită de la Metock și o cutiuță, tot din argint, cu alifie dezinfectantă. Puteau să fi păstrat cartea numai pentru că o doreau foarte mult sau pentru că o consideraseră un soi de cifru sau mister. Pentru o vreme pierderea ei îl apăsă în mod irațional, întrucât i se părea că fusese unica lui legătură reală cu cei pe care-i iubise și în care se încrezuse, iar o dată își spuse, stând lângă foc, că a doua zi se va întoarce, va căuta Casa Fricii și-și va lua cartea înapoi. A doua zi însă merse mai departe. Putea să țină vestul, călăuzindu-se după busolă și după soare, dar n-ar fi putut

niciodată regăsi un loc anume în vastitatea nesfârșitelor dealuri și văi ale pădurii. Nici valea ascunsă a lui Argerd și nici Poiana în care poate că Parth țesea sub razele soarelui de iarnă. Totul rămăsese în urma lui, pierdut.

Poate că era chiar mai bine că nu avea cartea. Ce ar fi însemnat pentru el, aici, misticismul acela viclean și răbdător al unei civilizații străvechi, glasul acela încet care vorbea din mijlocul unor războaie și dezastre uitate? Omenirea supraviețuise dezastrelor, iar el lăsase în urmă omenirea. Se găsea mult prea departe și era prea singur. De acum se hrănea exclusiv din vânat, ceea ce îi încetinea ritmul înaintării zilnice. Nu poți să zorești vânătoarea nici chiar dacă vânatul nu este temător și abundă. Iar apoi trebuie să cureți și să-l pregătești, să stai lângă foc și să sugi măduva din oscioare, cu pântecul plin pentru o vreme și somnoros în frigul iernii; să construiești un adăpost din crengi și scoarță de copac împotriva ploii; și să dormi; iar a doua zi să pleci mai departe. O carte nu avea ce să caute aici, nici chiar străvechiul Canon de Inacțiune. Falk nu l-ar fi citit; el înceta, realmente, să mai gândească. Vâna, mânca, umbla și dormea, tăcut în tăcerea pădurii, o umbră cenușie care luneca spre vest prin sălbăticia rece.

Vremea era tot mai des mohorâtă. Adesea pisici sălbatice slabe, creaturi frumoase și micuțe cu blană împestrițată sau vrâstată și ochi verzi, așteptau în jurul locului său de popas pentru resturi ale cinei și înaintau cu ferocitate sfioasă și vicleană ca să adune oasele pe care le arunca el: rozătoarele care constituiau hrana lor de predilecție se împuținaseră acum, deoarece hibernau în anotimpul rece. De când plecase din Casa Fricii, nicio fiară nu-i vorbise direct sau în graiul minții. Animalele din pădurile înghețate și frumoase pe care le străbătea acum nu fuseseră supuse niciodată experimentelor, ba poate că nici nu văzuseră sau adulmecaseră vreodată omul. Iar pe măsură ce Casa aceea se îndepărta tot mai mult de el, Falk îi vedea și mai clar stranietatea, pitită în valea pașnică, cu temeliile pline de șoareci care chițăiau în grai uman, cu locuitori ce aveau multe cunoștințe, drogul-adevărului, dar și o ignoranță barbară. Inamicul fusese acolo.

În același timp era îndoielnic că Inamicul fusese vreodată aici. Nimeni nu fusese niciodată pe aici. Gaițe țipau pe ramuri sure. Frunze maronii conturate de chiciură trosneau sub tălpi, frunze din o sută de toamne. Un cerb înalt îl privi pe bărbat din cealaltă parte a unei poienițe, nemișcat, punându-i sub semnul întrebării dreptul de a fi acolo.

– N-o să te-mpușc, îi spuse Falk. Am doborât două găinușe azi-dimineață.

Cerbul îl privi cu stăpânirea de sine măreață a celor fără darul vorbirii și se îndepărtă fără grabă. Aici nimic nu se temea de Falk. Nimic nu-i vorbea. Bărbatul gândi că până la urmă se putea să uite din nou graiul și să redevină așa cum fusese: tâmp, sălbatic, neom. Se îndepărtase prea mult de oameni și ajunsese acolo unde stăpâneau creaturile fără minte, iar oamenii nu ajunseseră niciodată.

La marginea poieniței se împiedică de o piatră; când se lăsă în palme și genunchi, citi litere mâncate de vreme, săpate în blocul pe jumătate îngropat. CK O.

Oamenii veniseră totuși aici; trăiseră aici. Sub tălpile lui, sub solul unduitor și înghețat acoperit de tufișuri desfrunzite și copaci goi, sub rădăcini, exista un oraș. Atât doar că el ajunsese la oraș cu un mileniu sau două prea târziu.

3

Zilele, pe care Falk încetase să le mai numere, deveniseră foarte scurte și poate că deja trecuse Sfârșitul Anului, solstițiul de iarnă. Deși vremea nu fusese pe atât de rea pe cât putuse fi în anii cât orașul existase deasupra pământului, acesta fiind un ciclu meteorologic mai cald, era totuși în majoritate mohorâtă și sură. Ningea frecvent, nu într-atât încât să îngreuneze înaintarea, dar îndeajuns pentru ca Falk să știe că dacă n-ar fi avut hainele din pânza-iernii și sacul de dormit din Casa Zove, ar fi suferit din cauza frigului. Vântul de nord sufla neobosit de mușcător, împingându-l întruna

ușor către sud, astfel că prefera să meargă spre sud-vest când avea posibilitatea, în loc să-l înfrunte.

În după-amiaza întunecată și mizerabilă a unei zile de zloată și ploaie, Falk înainta cu greu printr-o vale orientată spre sud, străduindu-se prin tufe dese și spinoase, peste sol pietros și înnoroit. Pe neașteptate tufărișul dispăru și bărbatul se opri brusc. Înaintea lui se întindea un râu uriaș, care strălucea stins, încrețit de ploaie. Pâcla ploii oculta malul îndepărtat, scund. Falk rămase uimit de lățimea râului, de maiestuozitatea torentului măreț și silențios de apă întunecată ce înainta către vest. La început crezu că era Fluviul Interior, unul dintre puținele puncte de referință ale interiorului continentului care erau cunoscute prin zvonuri în Casele din Pădurea Răsăriteană, însă despre râul acela se spunea că ar curge spre sud, marcând latura vestică a regatului arborilor. Așadar acesta trebuia să fie un afluent al Fluviului Interior. Porni pe malul său fiindcă astfel nu mai trebuia să umble prin dealurile înalte și beneficia atât de apă, cât și de vânat bun; în plus, era plăcut să meargă, uneori, pe un țărm nisipos, cu cerul liber deasupra în locul întunericului permanent și desfrunzit al ramurilor. Urmând râul, Falk merse către vest prin sud, traversând o regiune unduitoare de păduri reci, nemișcate și incolore în strânsoarea iernii.

Într-o dimineață, împușcă una dintre găinușele sălbatice atât de frecvente pe lângă râu în cârduri gălăgioase ce zburau la joasă înălțime și-i asigurau majoritatea hranei. O nimerise doar în aripă și nu era moartă, când o ridică. Găinușa fâlfâi din aripi și țipă cu glasul ei aviar pătrunzător:

– Ia-viață-ia-viață-ia...

Apoi Falk îi răsuci gâtul.

Cuvintele îi răsunară în minte și nu se lăsau amuțite. Ultima dată când îi vorbise o fiară, el ajunsese în pragul Casei Fricii. Undeva pe dealurile acestea cenușii și singuratice trăiau sau trăiseră oameni; un grup care se ascundea, precum cei ai lui Argerd, sau Rătăcitori sălbatici, care l-ar fi ucis când îi vedeau ochii stranii, sau uzinați care l-ar fi dus la Lorzii lor ca prizonier sau sclav. Deși în cele din urmă putea fi nevoit să dea ochii cu Lorzii aceia, Falk

voia să-și găsească singur drum spre ei și atunci când o dorea. Nu te încrede în nimeni, evită-i pe oameni! Își știa lecția de acum. În ziua aceea înaintă foarte precaut, alert, atât de tăcut, încât adesea păsările de apă ce împânzeau malurile râului se ridicară în văzduh, surprinse, aproape chiar de sub tălpile sale.

Nu întâlni nicio potecă și nu zări niciun semn că ființe omenești locuiau sau măcar se apropiau de râu. Totuși spre sfârșitul după-amiezii scurte, păsări sălbatice verzi ca bronzul se înălțară brusc înaintea lui și zburară peste apă, țipând și strigându-se laolaltă într-o bolboroseală de cuvinte omenești.

Puțin mai departe, Falk se opri, întrucât i se păru că simțise fum de lemne adus de vânt.

Vântul sufla în amonte către el, dinspre nord-vest. Bărbatul înaintă cu și mai multă prudență. Apoi, când noaptea crescu printre trunchiurile copacilor și începoșă întinderea întunecată a râului, hăt departe în fața lui, pe malul plin de hățișuri și sălcii, străluci o lumină, după aceea dispăru, și străluci iarăși.

Se opri, dar nu din teamă, și nici măcar din prudență, și privi sclipirea aceea îndepărtată. Cu excepția solitarelor lui focuri de popas, aceasta era prima lumină pe care o zărea aprinsă în sălbăticie după ce părăsise Poiana. Scânteierea ei, acolo departe, în amurg, îl mișca în chip straniu.

Răbdător în curiozitatea lui ca orice animal al pădurii, Falk așteptă până se lăsă noaptea deplină, după care înaintă încet și silențios pe mal, păstrându-se la adăpostul sălciilor, și ajunse destul de aproape pentru a vedea pătratul unei ferestre galbene de lumina focului și vârful acoperișului deasupra ei, tivit cu nea, cu streșini din pin. Constelația Orion era uriașă deasupra pădurii negre și a râului. Noaptea de iarnă era foarte rece și tăcută. Când și când un crâmpei de zăpadă ușoară se desprindea de pe un ram, plutea către apa neagră și reflecta scânteia luminii focului când cobora.

Falk rămase privind lumina din cabană. Se mai apropie puțin, după care stătu mult timp nemișcat.

Ușa cabanei scârțâi și întinse un evantai de aur pe solul întunecat, ridicând omăt prăfos în fuioare și paiete.

– Vino la lumină, rosti un bărbat, stând vulnerabil în dreptunghiul auriu al intrării.

În bezna tufișului, Falk puse mâna pe laser și nu făcu nicio altă mișcare.

– Te-am auzit în minte. Sunt un Ascultător. Vino. Aici n-ai de ce te teme. Vorbești limba aceasta?

Tăcere.

– Sper că da, fiindcă nu voi folosi graiul minții. Aici nu mai este nimeni, doar noi doi, spuse glasul blând. Te aud fără să mă străduiesc, așa cum tu auzi cu urechile, și continui să te aud acolo, în întuneric. Vino și ciocănește, dacă vrei să stai o vreme sub un acoperiș.

Ușa se închise.

Falk rămase neclintit încă o vreme. Apoi traversă cei câțiva metri de întuneric până la ușa căbănuței și ciocăni.

– Intră!

Deschise ușa și intră în căldură și lumină.

Un bătrân cu părul sur împletit într-o coadă lungă pe spate stătea în genunchi în fața vetrei și alimenta focul. Nu se întoarse să-l privească, ci așeză metodic lemnele. După o vreme, rosti cu glas tare, într-o incantație lentă:

Eu singur sunt confuz
confuz
părăsit.
Ah, ca marea
plutind
Ah, fără port
în care să ancorez...

După aceea capul sur se răsuci. Bătrânul zâmbea; ochii lui înguști și luminoși îl priviră pieziș pe Falk.

Cu glas răgușit și șovăielnic, fiindcă nu mai rostise niciun cuvânt de multă vreme, Falk continuă următorul verset al Vechiului Canon:

Toți sunt folositori
doar eu singur
sunt străin
nepriceput.
Eu singur mă deosebesc de ceilalți
dar eu caut
laptele Mamei
Calea...

– Ha, ha, ha! făcu bătrânul. Așa să fie, Ochi-galbeni? Vino, stai jos, aici lângă vatră. Străin, da, da, da, cu adevărat. Ești într-adevăr străin. Cât de departe de tărâmul tău? – cine poate ști? De câtă vreme nu te-ai mai spălat cu apă caldă? Cine poate ști? Unde-i afurisitul ăla de ceainic? E rece în seara asta în lumea de-afară, nu-i așa?, rece ca sărutul unui trădător. Uite-l, umple-l tu din găleata de lângă ușă și după aceea o să-l pun eu pe foc, așa. Eu sunt un Thurro-dowist[1], văd că știi ce-i asta, așa că nu vei căpăta prea mult confort aici. Însă o baie fierbinte este fierbinte, indiferent dacă apa fierbe de la fuziunea de hidrogen sau de la conurile de pini, nu? Da, ești cu adevărat străin, flăcăule, iar hainelor tale le-ar fi de asemenea de folos o baie, chiar dacă sunt impermeabile. Ce-s ăștia? – iepuri? Bun! O să-i facem mâine tocană cu niște legume lângă ei. Pe legume nu le poți vâna cu o armă laser. Și nu poți nici să duci verze în raniță. Eu trăiesc singur aici, flăcăule, singur și solitar. Fiindcă sunt un Ascultător mare, foarte mare, cel mai mare. Trăiesc singur și vorbesc prea mult. Nu m-am născut aici, ca o ciupercă în pădure, dar printre alți oameni nu pot să nu le aud mințile, zumzetul, durerea, bolboroseala, grijile și toate căile distincte pe care merg ei, ca și cum ar trebui să-mi găsesc drumul în același timp prin patruzeci de păduri diferite. Așa că am venit să locuiesc singur în pădurea adevărată, având în jur doar fiarele, ale căror minți sunt scurte și tăcute. În gândurile lor nu zace

[1] Omofonie cu numele filozofului american Henry David Thoreau (1817–1862), a se vedea nota următoare de subsol (n. tr.).

moartea. Și în gândurile lor nu zac minciuni. Ia loc; ai mers mult până aici și picioarele îți sunt ostenite.

Falk se așează pe bancheta din lemn de lângă vatră.

– Îți mulțumesc pentru ospitalitate, rosti el și se pregătea să-și spună numele, când bătrânul zise:

– Nu contează. Îți pot dărui o sumedenie de nume bune, destul de bune pentru partea asta a lumii. Ochi-galbeni... Străinul... Oaspetele... oricare este la fel de bun. Nu uita, eu sunt un Ascultător, nu un paraverbal. Eu nu capăt cuvinte sau nume. Nu le doresc. Am știut că acolo afară, în noapte, era un suflet singur și știu cum ți-a strălucit în ochi fereastra mea luminată. Nu-i asta îndeajuns, nu-i mai mult ca îndeajuns? Nu-mi trebuie nume. Iar numele meu este Sol Litar. Ai înțeles? Acum trage-te lângă foc și încălzește-te.

– Mă încălzesc, spuse Falk.

Coada sură a bătrânului îi juca peste umeri când se mișca, iute și fragil, cu glasul blând vorbind întruna; niciodată nu punea o întrebare adevărată, niciodată nu se oprea pentru un răspuns. Era netemător și era imposibil să te temi de el.

Toate zilele și nopțile de călătorie prin pădure se strânseră acum laolaltă și rămaseră îndărătul lui Falk. El nu campa peste noapte, ci ajunsese într-un sălaș. Nu mai trebuia să se gândească deloc la vreme, beznă, stele, fiare și copaci. Putea să stea așezat și să-și întindă picioarele către o vatră luminoasă, putea să mănânce în tovărășia altui om, putea să se îmbăieze înaintea focului într-o cadă din lemn plină cu apă fierbinte. Nu știa care era plăcerea cea mai mare, căldura apei care spăla murdăria și oboseala, îndepărtându-le, sau căldura care-i spăla spiritul, vorbăria vioaie și absurd de evazivă a bătrânului, complexitatea miraculoasă a conversației umane după tăcerea îndelungată a sălbăticiei.

Luă drept adevărate cuvintele bătrânului, că-i putea simți emoțiile și percepțiile, că era un ascultător de minți, un empat. Empatia era pentru telepatie tot așa cum pipăitul era pentru văz, o percepție mai vagă, mai primitivă și în același timp mai intimă. Nu se supunea unui control fin pe care-l deprindeai ca în cazul comunicării telepatice; dimpotrivă, empatia involuntară nu era neobișnuită nici chiar

printre cei neinstruiți. Oarba Kretyan se autoinstruise în auzul minților, întrucât căpătase darul acela prin naștere. Nu era totuși nici pe departe un dar la fel de dezvoltat ca al lui Sol Litar. Falk nu avu nevoie de mult timp ca să se asigure că bătrânul era de fapt permanent conștient, într-un grad sau altul, de emoțiile și percepțiile vizitatorului său. Cumva însă asta nu-l deranja, deși îl înfuriase știința că drogul lui Argerd îi deschisese mintea spre scormonire telepatică. Era vorba despre diferența de intenție... și nu numai.

– Azi-dimineață am doborât o găinușă, spuse el când bătrânul tăcu pentru scurt timp, încălzindu-i un prosop aspru lângă focul săltăreț. A vorbit în graiul acesta. Niște cuvinte din... din Lege. Asta înseamnă că în preajmă se află oameni care le învață pe fiare și păsări să vorbească?

Nu era atât de relaxat, nici chiar după ce ieșise din baia fierbinte, pentru a rosti numele Inamicului... în niciun caz după lecția primită în Casa Fricii.

În loc să-i răspundă, bătrânul îl întrebă pentru prima dată:

– Ai mâncat găinușa?

– Nu, răspunse Falk frecându-se cu prosopul sub lumina focului care-i învăpăia pielea la culoarea bronzului nou. După ce a vorbit, n-am mai mâncat-o. I-am împușcat pe iepuri.

– Ai omorât-o și n-ai mâncat-o? Păcat, păcat. Bătrânul chicoti, apoi cârâi ca un cocoș sălbatic. N-ai niciun respect pentru viață? Trebuie să-nțelegi Legea. Ea spune că nu trebuie să omori decât dacă trebuie să omori. Și poate nici atunci. Să ții minte asta în Es Toch. Te-ai uscat? Acoperă-ți goliciunea, Adam din Canonul Iahve. Poftim, înfășoară-te în asta, nu-i o artificială dibace ca propriile tale haine, ci doar piele de căprioară tăbăcită în urină, dar cel puțin este curată.

– De unde știi că merg la Es Toch? întrebă Falk, înfășurând în jurul său roba din piele moale ca pe o togă.

– Fiindcă nu ești om, răspunse bătrânul. Și nu uita, eu sunt Ascultătorul. Îți cunosc busola minții, așa străină cum este, fie că o doresc, fie că nu. Nordul și sudul sunt încețoșate, hăt departe în est se vede o strălucire pierdută, iar spre vest se întinde un întuneric

apăsător. Eu cunosc întunericul acela. Ascultă. Ascultă-mă, pentru că eu nu vreau să te ascult, dragă musafirule care calci în strâchini. Dacă aș fi dorit să-i aud pe oameni vorbind, n-aș fi trăit aici printre mistreți ca un mistreț. Înainte de a mă culca, trebuie să-ți spun. Fii atent: nu mai există foarte mulți shingi. Aceasta este o informație foarte importantă, o înțelepciune și un sfat. Să ți-o amintești când vei păși în bezna teribilă a luminilor strălucitoare din Es Toch. Întotdeauna frânturile ciudate de informații pot fi utile. Iar acum dă uitare estul și vestul, și culcă-te. Tu întinde-te în pat. Deși ca Thurro-dowist mă opun luxului ostentativ, aplaud plăcerile simple ale existenței, așa cum este un pat în care să dorm. Cel puțin, când și când. Și până și tovărășia unui seamăn om, cam la vreun an o dată. Deși nu pot spune că le duc dorul, așa cum le duci tu. Singur nu înseamnă singuratic...

Și în timp ce-și încropi un soi de așternut pe podea, cită într-o psalmodiere afectuoasă din Noul Canon al credinței sale:

– „Nu sunt mai singuratic decât pârâul morii sau o sfârlează de vânt sau steaua nordului sau vântul sudului sau o ploaie de aprilie sau un dezgheț de ianuarie sau decât primul păianjen într-o casă nouă... Nu sunt mai singuratic decât cufundarul de pe lac, care hohotește atât de tare, sau decât Lacul Walden[1] însuși..."

După aceea rosti:

– Noapte bună.

În noaptea aceea Falk dormi primul somn lung și sănătos de când începuse călătoria.

Rămase două zile și nopți în cabana de lângă râu, deoarece gazda lui îl făcea să se simtă minunat și-i venea greu să părăsească micul liman de căldură și tovărășie. Bătrânul asculta rareori și nu răspundea niciodată la întrebări, dar, când și când, din vorbăria lui neîncetată se întrezăreau fapte și indicii, care dispăreau apoi. El cunoștea drumul spre vest și ce se găsea în lungul lui, totuși Falk nu putea fi sigur pe ce distanță îl știa. Părea clar până la Es Toch; poate chiar și

[1] Lacul american pe malul căruia Thoreau și-a scris cartea *Walden*, din care provine citatul (n. tr.).

mai departe? Ce se afla dincolo de Es Toch? Falk însuși nu avea habar, atât doar că la un moment dat ajungeai la Marea Apuseană, dincolo de care se afla Marele Continent și în cele din urmă te întorceai la Marea Răsăriteană și la pădure. Oamenii știau că lumea era rotundă, însă nu mai rămăseseră hărți. Falk bănuia că bătrânul ar fi putut desena una, dar nu știa de unde îi venise gândul acela, întrucât gazda lui nu vorbea niciodată direct despre ceva ce făcuse sau văzuse el însuși dincolo de luminișul acesta de pe malul râului.

– Uită-te după găinușe, în aval, rosti bătrânul fără nicio legătură cu vorbele lui de până atunci, pe când mâncau micul dejun în dimineața dinaintea plecării lui Falk. Unele pot vorbi. Altele pot asculta. Ca și noi, da? Eu vorbesc și tu asculți. Pentru că, bineînțeles, eu sunt Ascultătorul și tu ești Mesagerul. La dracu' cu logica. Ține minte ce am spus despre găinușe și nu te-ncrede în cele care cântă. Pe cocoși poți să-i ignori; ei sunt prea ocupați cu cucurigatul. Mergi singur. Nu-ți va face rău. Transmite salutările mele oricăror Prinți sau Rătăcitori pe care s-ar putea să-i întâlnești, mai ales lui Henstrella. Apropo, m-am gândit azi noapte, între visele tale, că ai mers destul de mult pe jos și ai putea să iei glisorul meu. Uitasem că-l am. Nu-l mai folosesc, fiindcă nu plec nicăieri, decât să mor. Sper c-o să vină cineva să mă înmormânteze, sau cel puțin să mă târască afară pentru șobolani și furnici, după ce voi muri. Nu-mi place ideea să putrezesc înăuntru după atâția ani în care am ținut casa curată. Sigur că da, glisorul nu poate fi folosit în pădure, deoarece n-au mai rămas poteci care să merite numele ăsta, dar dacă vrei să urmezi râul, te va duce frumușel. Și te va trece și Fluviul Interior, care nu-i deloc ușor de traversat la dezgheț, decât dacă ești pește. Dacă-l vrei, este în șopron. Eu nu-l vreau.

Cei din Casa Kathol, așezarea cea mai apropiată de Zove erau Thurro-dowișți; Falk știa că unul dintre principiile lor era să trăiască fără dispozitive mecanice și artificiale, atâta timp cât o puteau face în mod sănătos și lipsit de fanatisme. Faptul că bătrânul acesta, care trăia mult mai primitiv decât ei, crescând găini și legume, întrucât nu avea nici măcar o armă cu care să vâneze, deținea un aparat care îngloba o tehnologie atât de sofisticată pe

cât erau glisorul, era îndeajuns de straniu pentru a-l determina pe Falk să-l privească pentru întâia oară cu o umbră de îndoială.

Ascultătorul își supse dinții și chicoti.

– N-ai avut niciodată vreun motiv să ai încredere în mine, flăcăule străin, zise el. Și nici eu. La urma urmelor, lucruri pot fi ascunse chiar și de cel mai mare Ascultător. Lucruri pot fi ascunse de propria noastră minte, nu-i așa?, pentru ca să nu le putem atinge cu mâinile gândurilor. Ia glisorul. Zilele călătoriilor s-au terminat pentru mine. Nu are decât un loc, dar tu vei merge singur. Și cred că te așteaptă o călătorie mai lungă decât ai putea sfârși vreodată doar pe picioarele tale. Poate că n-o vei sfârși nici chiar cu glisorul.

Falk nu puse nicio întrebare, însă bătrânul îi răspunse la ea:

– Poate că va trebui să te întorci acasă, spuse el.

Despărțindu-se în zorii cețoși și friguroși, sub pinii îmbrăcați în chiciură, Falk întinse mâna, cu regret și recunoștință, ca unui Stăpân al unei Case, așa cum fusese învățat, dar când o făcu, rosti:

– *Tiokioi...*

– Cu ce nume m-ai numit, Mesagerule?

– Înseamnă... înseamnă *tată*, cred...

Cuvântul îi venise pe buze nechemat, absurd. Nu era sigur că-i știa înțelesul și nu știa în ce limbă era.

– Adio, sărman prostuț încrezător! Vei rosti adevărul și adevărul te va face liber. Sau nu, după cum va fi cazul. Du-te solitar, drag prostuț; este cu adevărat modul cel mai bun în care s-o faci. Îmi vor lipsi visele tale. Adio! Peștele și musafirii devin scârboși după trei zile. Adio!

Falk îngenunche pe glisor, o mașină mică și elegantă, al cărei paristolis negru era incrustat cu un arabesc tridimensional de sârme din platină. Ornamentele camuflau aproape complet comenzile, dar el se jucase cu un glisor la Casa Zove și, după ce studie un minut arcele comenzilor, îl atinse pe cel din stânga și-și deplasă degetul în lungul lui până când glisorul se ridică silențios o jumătate de metru, iar apoi cu arcul din dreapta purtă micul vehicul peste curte și malul râului, până pluti deasupra gheții lunecoase de pe răstoaca de sub cabană. Privi după aceea în urmă pentru a-și lua rămas-bun,

însă bătrânul intrase deja în casă și închisese ușa. Când Falk își pilotă aparatul tăcut în aval pe drumul larg și întunecat al râului, tăcerea enormă se închise din nou în jurul său.

Ceață înghețată se strângea pe meandrele late ale apei înaintea și în urma lui și atârna printre copacii cenușii de pe ambele maluri. Solul, copacii și cerul erau deopotrivă sure de gheață și pâcle. Doar apa, care luneca mai încet decât glisorul deasupra ei, era neagră. A doua zi, când începu să ningă, fulgii se vedeau întunecați pe fundalul cerului și albi pe cel al apei înainte de a dispărea, căzând și pierind la nesfârșit în curentul permanent.

Modul acesta de călătorie era de două ori mai rapid decât mersul pe jos, mai sigur și mai ușor... ba chiar prea ușor, monoton, hipnotic. Falk era bucuros să iasă pe mal când trebuia să vâneze ori să poposească peste noapte. Păsări acvatice aproape că-i zburau direct în mâini, iar animalele ce veneau la râu să se adape îl priveau ca și cum ar fi fost un stârc sau un bâtlan ce zbura pe lângă ei și nu-și fereau piepturile și flancurile de arma lui. După aceea nu-i mai rămânea de făcut decât să jupoaie, să tranșeze, să gătească, să mănânce și să-și înjghebeze un adăpost micuț pentru noapte împotriva ploii sau ninsorii, din crengi sau coajă de copac, folosind glisorul ca acoperiș; apoi dormea, în zori mânca friptură rece rămasă de la cină, bea apă din râu și pleca mai departe. Și mai departe.

Pentru a-și trece orele lipsite de evenimente, începu să se joace cu glisorul: îl ridica la peste cinci metri, unde perna pneumatică devenea nefuncțională din cauza vântului și straturilor de aer, iar acolo înclina glisorul într-o parte sau alta, după care se străduia să compenseze instantaneu cu comenzile și cu propria lui greutate, sau îl silea să pice în apă, într-un vălmășag sălbatic de spumă și jerbe, astfel că aparatul tresărea, ricoșa și sălta peste râu, cutremurându-se ca un mânz. Două căderi în apă nu-l opriră pe Falk din distracția aceea. Glisorul era setat să plutească la înălțimea de treizeci de centimetri, dacă nu era controlat manual, și el trebuia doar să se cațere înapoi, să ajungă la mal și să aprindă focul, dacă se simțea înfrigurat; dacă nu, continua pur și simplu drumul. Hainele îi erau impermeabile și oricum râul îl putea uda doar cu puțin mai

mult decât ploaia. Pânza-iernii îi oferea destulă căldură; niciodată nu putea spune că-i era realmente cald. Focurile mici pe care le aprindea seara erau destinate exclusiv preparării hranei. După nenumăratele zile de ploaie, zăpadă udă, ceață și iarăși ploaie, probabil că în toată Pădurea Răsăriteană nu existau destule lemne uscate pentru un foc adevărat.

Deveni expert în pilotarea glisorului la vale printr-o suită de ricoșeuri prelungi și sonore, salturi diagonale ca ale peștilor, care se sfârșeau prin plesnituri și jeturi de stropi. Gălăgia procesului îl încânta uneori fiindcă întrerupea monotonia silențioasă și lină a lunecării deasupra apei între copaci și dealuri. Veni în trombă de după un cot, virând prin atingeri delicate ale arcelor comenzilor, apoi frână, oprindu-se brusc. O barcă venea spre el din depărtare pe întinderea oțeliu-strălucitoare a râului.

Acum ambele vehicule se vedeau perfect unul pe celălalt și nu se mai putea furișa îndărătul perdelelor de copaci de pe maluri. Falk se întinse pe glisor, cu arma în mână, și coti către malul drept al râului, ridicându-se la trei metri, astfel că avea avantajul înălțimii asupra celor din ambarcațiune.

Aceștia înaintau lin, cu o singură velă triunghiulară micuță. Pe măsură ce se apropiau, el putu auzi, vag, cântecele lor, deși vântul sufla în aval.

Se apropiau întruna, fără să-l bage în seamă, continuând să cânte.

Din câte își amintea scurta lui memorie, muzica îl atrăsese și-l înspăimântase dintotdeauna, umplându-l cu un soi de fascinație neliniștită, o plăcere care se apropia prea mult de tortură. Auzind un glas omenesc care cânta, el simțea cel mai intens că nu era om, că jocul acela de intensități, cadențe și tonuri îi era străin, nefiind ceva ce uitase, ci ceva nou, aflat dincolo de el. Dar îl atrăgea tocmai prin stranietatea aceea, iar acum încetini glisorul în mod subconștient, ca să asculte. Cântau patru-cinci voci, împreunându-se, despărțindu-se și întrețesându-se într-o armonie mai iscusită decât orice auzise vreodată. Nu înțelegea cuvintele. Toată pădurea, întinderile de apă cenușie și cer cenușiu păreau să asculte odată cu el în tăcere intensă, neînțelegătoare.

Cântecul amuți, destrămându-se într-o răbufnire de râsete și discuții. Glisorul și barca se aflau acum aproape paralel, la o sută de metri depărtare. Un bărbat înalt și foarte subțire, care stătea în picioare la pupă, îl strigă pe Falk cu glas limpede, care răsună ușor peste apă. Nici de data aceasta el nu înțelese vreun cuvânt. În lumina oțelie a iernii, părul bărbatului și al celorlalți patru-cinci oameni din barcă sclipea auriu-roșcat, toți la fel de parcă ar fi fost neamuri apropiate sau poate chiar din aceeași familie. Falk nu le putea distinge chipurile clar, ci doar părul auriu-roșcat, siluetele zvelte aplecate înainte, râzând și chemându-l cu brațele. Nu putea fi sigur câți erau. Pentru o clipită, zări perfect fața unei femei, care-l privea peste apa mișcătoare și vânt. El încetinise glisorul și plutea acum staționar, iar barca părea de asemenea să stea nemișcată pe râu.

– Urmează-ne! strigă din nou necunoscutul, iar de data aceasta Falk recunoscu graiul și înțelese.

Era galaktika, vechea limbă a Ligii. Ca toți Pădurarii, Falk o învățase de pe benzi și din cărți, deoarece documentele ce dăinuiseră din Marea Epocă erau înregistrate în galaktikă, care slujea ca grai comun între oamenii ce vorbeau limbi diferite. Dialectul pădurii descindea din galaktikă, însă se îndepărtase mult de ea în o mie de ani, iar de acum diferea chiar de la o Casă la alta. Cândva, călători ce sosiseră la Casa Zove de pe coasta Mării Răsăritene vorbiseră un dialect atât de diferit, încât li se păruse mai simplu să discute cu gazdele lor în galaktikă și abia atunci Falk o auzise folosită ca limbă vie; altfel fusese doar vocea unei audiocărți sau murmurul hipnopedagogului în urechea sa în bezna unei dimineți de iarnă. În glasul limpede al cârmaciului, suna acum arhaică și desprinsă din vis.

– Urmează-ne, noi mergem la oraș!

– Ce oraș?

– Orașul nostru! strigă bărbatul și râse.

– Orașul care-i primește pe călători! strigă altul.

Iar altul, cu glasul de tenor care suna atât de dulce în cântecele lor, adăugă mai încetișor:

– Cei care nu vor rău nu vor găsi rău printre noi.

Și o femeie strigă, parcă zâmbind în timp ce vorbea:

– Ieși din sălbăticie, călătorule, și ascultă-ne muzica pentru o noapte!

Numele cu care-l apelau însemna „călător" sau „mesager".

– Cine sunteți? îi întrebă.

Vântul sufla și râul larg curgea. Barca și glisorul pluteau nemișcate în curentul de aer și de apă, împreună și în același timp separate, ca într-o vrajă.

– Noi suntem oameni.

Iar cu răspunsul acela vraja se destrămă, spulberată ca un sunet dulce sau parfum în vântul dinspre est. Falk simți din nou o pasăre rănită zbătându-se în mâinile lui și strigând cuvinte omenești cu vocea ei neomenească, străpungătoare; acum, ca și atunci, îl străbătu un fior și, fără șovăială, fără decizie, atinse arcul argintiu și trimise glisorul înainte cu viteză maximă.

Niciun sunet nu-l urmă dinspre ambarcațiune, deși acum vântul sufla dintr-acolo și, după câteva momente, când ezitarea avu timp să-l ajungă, Falk încetini aparatul și privi înapoi. Barca dispăruse. Nimic nu mai rămăsese pe suprafața largă și întunecată a apei, pustie cât vedea cu ochii până la următorul meandru îndepărtat.

După aceea Falk nu mai jucă jocuri gălăgioase, ci continuă drumul cât putu de iute și silențios; în seara aceea nu aprinse focul și somnul îi fu agitat. Totuși ceva din vrajă rămăsese. Glasurile dulci vorbiseră despre un oraș, *elonaae* în graiul vechi, și, plutind în aval, singur în mijlocul văzduhului și al sălbăticiei, el șopti cuvântul cu glas tare. Elonaae, Locul Omului: nenumărați oameni strânși laolaltă, nu doar o casă, ci mii de case, locuințe mărețe, turnuri, ziduri, ferestre, străzi și locurile deschise unde se întâlneau străzile, casele de comerț despre care vorbeau cărțile, în care se producea și vindea tot ce închipuiseră mâinile oamenilor, palatele guvernamentale unde cei puternici se întâlneau pentru a discuta despre lucrările mărețe pe care le întreprindeau, câmpurile de pe care navele țâșneau peste ani către sori extratereștri; oare Pământul avusese vreodată ceva atât de minunat ca Locurile Omului?

Toate dispăruseră acum. Mai rămăsese doar Es Toch, Locul Minciunii. În Pădurea Răsăriteană nu mai exista niciun oraș. Niciun turn din oțel și cristal populat de suflete nu se mai înălța dintre smârcuri și pâlcuri de anini, dintre vizuinile iepurilor și potecile ciutelor, dintre șoselele pierdute și pietrele sparte și îngropate.

Cu toate acestea, imaginea unui oraș rămânea în mintea lui Falk aproape ca amintirea vagă a ceva ce cunoscuse odată. Pe baza ei, bărbatul judecă puterea ispitei, iluzia prin care scăpase cu bine, și se întrebă dacă aveau să mai existe multe asemenea amăgiri și ispite, pe măsură ce continua spre vest, spre sursa lor.

Zilele și râul se scurgeau odată cu el, până când, într-o după-amiază tot sură, lumea se deschise treptat, mai mult și tot mai mult, într-o lărgime uluitoare, o câmpie imensă de ape noroioase sub un cer imens: confluența dintre Râul Pădurii și Fluviul Interior. Nu era de mirare că despre Fluviul Interior se auzise chiar și în ignoranța profundă a izolării lor, la sute de kilometri depărtare către est, în Case; era atât de uriaș, încât nici shingii nu-l puteau ascunde. O pustietate gigantică și strălucitoare de ape galben-cenușii se întindea spre vest, de la ultimele coronamente și insulițe ale pădurii inundate, către un mal deluros foarte îndepărtat. Falk se înălță peste unirea apelor ca unul dintre bâtlanii albaștri ce zburau jos peste râu. Coborî pe malul vestic și, pentru prima dată în memoria sa, se găsi în afara pădurii.

Spre vest, nord și sud se întindea teren unduitor, presărat cu mulți copaci, abundent în tufe și hățișuri, totuși un tărâm deschis, larg deschis. Falk privi către vest, căznindu-și ochii să zărească munții. Despre ținutul acesta deschis, preria, se credea că era foarte lat, poate chiar de o mie cinci sute de kilometri, însă nimeni din Casa Zove n-o știuse cu adevărat.

Bărbatul nu zări niciun munte, dar în seara aceea văzu marginea planetei arcuindu-se printre stele. El nu mai văzuse niciodată orizontul. Toată memoria lui era cuprinsă între hotare de frunze și de crengi, însă aici nu mai exista nimic între el și stelele ce ardeau de la marginea Pământului în sus, într-un castron gigantic, un acoperiș construit din negru smălțuit cu foc. Iar sub picioarele

lui se închidea cercul; ceas după ceas, orizontul dezvăluia configurațiile strălucitoare aflate spre est și sub Pământ. Falk rămase treaz jumătate din lunga noapte de iarnă și era de asemenea treaz când marginea aceea arcuită din estul planetei tăie peste discul soarelui și lumina zilei lovi din spațiu peste câmpii.

În ziua aceea el continuă către vest, orientându-se după busolă, ca și a doua zi și în ziua următoare. Nemaifiind condus de meandrele râului, înaintă drept și iute. Pilotarea glisorului nu mai era atât de monotonă pe cât fusese peste apă; aici, deasupra terenului neregulat, aparatul tremura și se înclina la fiecare coborâș și suiș, dacă Falk nu era mereu foarte alert la comenzi. Îi plăcea deschiderea vastă a cerului și preriei și găsea singurătatea o încântare când ești singur într-un domeniu atât de imens. Vremea era blândă, o perioadă calmă și însorită de la sfârșitul iernii. Reamintindu-și de pădure, Falk simțea ca și cum ar fi ieșit la lumină și aer după ce fusese ținut în beznă tainică și înăbușitoare, de parcă preria ar fi fost o singură și enormă Poiană. Cirezi de zeci de mii de vite sălbatice roșii înnegurau câmpiile în depărtare ca umbrele norilor. Solul era negru peste tot, dar pe alocuri se zărea o pâclă verde, acolo unde se deschideau primele vlăstare cu câte două frunzulițe ale ierbii; iar deasupra și dedesubtul pământului era o continuă mișunare și scormonire de vietăți micuțe, iepuri, hârciogi, șoareci, pisici sălbatice, cârtițe, arcturi cu ochi vrâstați, antilope, lătrători galbeni, animalele de companie și dăunătorii unor civilizații dispărute. Cerul imens fremăta de aripi. În amurg, stoluri de berze albe coborau în lungul fluviului, iar apa dintre trestii și plopii desfrunziți le oglindea picioarele lungi și aripile mari, ridicate.

Oare de ce oamenii nu mai călătoreau pentru a-și vedea planeta? se întrebă Falk, stând lângă focul care ardea ca un opal minuscul în vasta criptă albastră a apusului din prerie. Oare de ce oameni ca Zove și Metock se ascundeau în păduri, neieșind niciodată în toată viața lor pentru a vedea splendoarea uriașă a Pământului? El știa acum ceva ce ei, care-l învățaseră totul, nu cunoșteau: că un om își putea vedea planeta rotindu-se printre stele...

În ziua următoare, bărbatul continuă sub cerul jos și prin vântul rece, pilotând glisorul cu o abilitate care în curând deveni obișnuință. O cireadă de vite sălbatice acoperea jumătate din câmpie la sud de cursul lui și miile de animale erau întoarse spre vânt, cu fețele albe coborâte înaintea umerilor roșii, lățoși. În fața primelor rânduri ale cirezii, iarba lungă și sură se apleca pe un kilometru și jumătate sub suflarea vântului și o pasăre gri zbură către Falk, plutind, fără să miște deloc din aripi. El o privi și se minună de planarea ei dreaptă... dar nu tocmai dreaptă, întrucât coti fără nicio bătaie de aripă pe un curs de interceptare. Se apropia foarte rapid, direct spre el. Brusc, Falk fu alarmat și agită un braț ca s-o sperie, după care se trânti cu fața în jos pe glisor și vină, însă prea târziu. În clipa dinaintea ciocnirii văzu capul orb și fără trăsături, scânteierea oțelului. Apoi urmă impactul, un zbieret de metal explodând, o răsturnare pe spate teribilă. Și o cădere fără sfârșit.

4

– Bătrâna lui Kessnokaty zice c-o să ningă, murmură în apropiere vocea prietenei lui. Ar trebui să fim pregătiți, dacă apare vreo ocazie să fugim.

Falk nu răspunse, ci rămase cu urechile ciulite, ascultând zgomotele din tabără: glasuri într-un grai necunoscut, diminuate de depărtare, sunetele uscate produse de cineva care râcâia o piele în apropiere, scâncetul subțire al unui prunc, trosnetele focului din cort.

– Horressins! îl chemă cineva de afară și el se ridică prompt, apoi rămase nemișcat.

Într-o clipă, mâna prietenei îi prinse brațul și ea îl conduse acolo unde era dorit, la focul comun din mijlocul cercului de corturi, unde sărbătoreau o vânătoare încununată de succes, frigând un taur întreg. O bucată de pulpă îi fu vârâtă în mâini. Se așeză pe pământ și începu să mănânce. Sucul cărnii și grăsimea topită îi curseră pe

bărbie, dar nu se șterse. Așa ceva ar fi fost mai prejos de demnitatea unui Vânător al Societății Mzurra din Națiunea Basnasska. Deși era străin, captiv și orb, el era un Vânător și învăța să se comporte ca atare.

Cu cât o societate este mai defensivă, cu atât este mai conformistă. Cei printre care se afla mergeau pe o Cale foarte îngustă și sinuoasă peste uriașele câmpii libere. Atâta timp cât se găsea printre ei, trebuia să urmeze cu exactitate toate ocolișurile căilor lor. Dieta basnasska era alcătuită din carne de vită pe jumătate crudă, ceapă și sânge. Păstori sălbatici ai vitelor sălbatice, ei nimiceau precum lupii animalele bolnave, lenețe și betege din cirezile vaste, un ospăț carnivor care dura toată viața, o viață fără odihnă. Vânau cu lasere manuale și-i alungau pe străini de pe teritoriul lor cu păsări-bombe așa cum fusese cea care distrusese glisorul lui Falk: minirachete de impact programate să intercepteze orice care conținea un element de fuziune. Ei nu fabricau sau reparau armele acestea și le foloseau doar după purificări și incantații; Falk nu aflase de unde le aveau, deși ocazional se amintea un pelerinaj anual, care putea să aibă legătură cu armele. Nu practicau agricultura și nu aveau animale domestice; erau analfabeți și nu cunoșteau nimic din istoria omenirii, decât poate frânturi prin intermediul unor mituri și legende eroice. Îl informară pe Falk că el nu ieșise din pădure, deoarece pădurea era locuită doar de șerpi albi uriași. Practicau o religie monoteistă ale cărei ritualuri implicau mutilarea, castrarea și sacrificiile umane.

Una dintre superstițiile rezultate din credința lor complexă îi împinsese să-l captureze pe Falk de viu și să-l facă membru al tribului. În mod obișnuit, fiindcă el avea un laser și astfel era mai presus de statutul de sclav, i-ar fi spintecat stomacul și ficatul pentru a cerceta augurii, după care le-ar fi lăsat pe femei să-l hăcuiască după voie. Însă cu o săptămână sau două înainte de capturarea sa, un bătrân din Societatea Mzurra murise. Întrucât în trib nu exista niciun prunc încă nenumit care să-i primească numele, acesta îi fusese atribuit captivului, care, orb, desfigurat și conștient doar la răstimpuri, era totuși mai bun decât nimic; pentru că atâta timp cât Bătrânul Horressins își păstra numele, spiritul lui, malefic ca

toate spiritele, avea să revină pentru a tulbura liniștea viilor. De aceea numele fusese luat de la spirit și acordat lui Falk, alături de inițierile complete ale unui Vânător, un ceremonial care includea biciuiri, ingurgitarea de vomitive, dansuri, povestirea viselor, tatuaje, asocieri libere antifonice, ospăț, abuzarea sexuală a unei femei de către toți masculii pe rând și în cele din urmă incantații timp de o noapte adresate Zeului pentru a-l feri de rele pe noul Horressins. După aceea îl lăsaseră pe un covoraș din piele de cal într-un cort din piei de vacă, delirând și nesupravegheat, pentru a muri sau a-și reveni, în vreme ce spiritul Bătrânului Horressins, lipsit de nume și de putere, dispăru scâncind odată cu vântul peste câmpie.

Femeia care, când el își recăpătase pentru întâia dată cunoștința, îi pansa ochii și-i doftoricea rănile veni de câte ori putu pentru a-l îngriji. El o văzuse doar când, pentru momente foarte scurte, în semi-intimitatea cortului său, își putea ridica bandajele pe care inteligența ei iute i le pusese când fusese adus. Dacă basnasskii i-ar fi văzut ochii deschiși, i-ar fi retezat limba, pentru ca să nu-și poată rosti propriul nume și apoi l-ar fi ars de viu. Ea îi spusese toate astea, ca și altele pe care trebuia să le știe despre Națiunea Basnasska, dar puține despre ea însăși. Se părea că intrase în rândurile tribului cu puțin înaintea lui; Falk înțelesese că ea se rătăcise prin prerie și preferase să se alăture tribului, decât să moară de foame. Basnasskii fuseseră de acord să accepte încă o sclavă pentru satisfacerea necesităților bărbaților, iar ea se dovedise iscusită la tămăduiri, așa încât îi cruțaseră viața. Avea părul roșu, glasul foarte blând și se numea Estrel. Asta era tot ce știa Falk despre ea, iar Estrel nu-l întrebase absolut nimic, nici măcar cum îl cheamă.

Ținând seama de toate, el scăpase ușor. Paristolisul, Materia Nobilă a străvechii științe cetiane, nici nu exploda și nici nu lua foc, așa că glisorul nu detonase sub el, deși comenzile îi fuseseră distruse. Racheta atacatoare îi împroșcase partea stângă a capului și a părții superioare a corpului cu schije fine, totuși Estrel avea atât iscusință, cât și câteva materiale medicale. Falk nu se infectase, se înzdrăvenise repede și la numai câteva zile după ce fusese botezat cu sânge ca Horressins, începuse să plănuiască cu ea cum să evadeze.

Dar zilele trecură și nu apăru nicio ocazie. Era o societate defensivă: oameni precauți și geloși, cu toate acțiunile rigid programate de rituri, tradiții și tabuuri. Deși fiecare Vânător avea cortul său, femeile locuiau laolaltă și toate acțiunile unui bărbat aveau loc alături de alți bărbați; ei formau mai puțin o comunitate, cât mai degrabă un club sau o cireadă, membri interdependenți ai aceleiași entități. În efortul acela de păstrare a securității, independența și intimitatea erau desigur suspectate; Falk și Estrel trebuiau să profite de orice ocazie pentru a schimba câteva vorbe. Ea nu știa dialectul pădurii, însă puteau folosi galaktika, pe care basnasskii o vorbeau într-o formă simplificată.

– Momentul pentru a încerca, spusese femeia o dată, ar putea fi în timpul unui viscol, când zăpada ne va ascunde pe noi și urmele noastre. Dar cât de departe am putea înainta prin viscol? Tu ai o busolă, însă gerul...

Hainele din pânza-iernii ale lui Falk fuseseră confiscate, alături de toate obiectele sale, până și inelul din aur pe care-l avusese mereu pe deget. Îi lăsaseră o armă; aceasta făcea parte din ființa lui ca Vânător și nu-i putea fi luată. Însă hainele pe care le purtase atâta timp acopereau acum coastele și pulpele osoase ale Bătrânului Vânător Kessnokaty, iar busola rămăsese în posesia lui Falk, doar pentru că Estrel o găsise și o ascunsese înainte ca ei să-i cerceteze rana. El și femeia erau destul de bine îmbrăcați în cămăși și pantaloni basnasska din piele de cerb, cu cizme și hanorace din piele roșie de vită, totuși înaintea unui viscol în prerie, cu vânturi ce înghețau totul, nimic nu putea reprezenta protecție adecvată cu excepția pereților, tavanului și a unui foc.

– Dacă am putea intra în teritoriul samsit, care se întinde la numai câțiva kilometri spre vest, ne-am putea aciua într-un Loc Vechi pe care-l știu acolo și să rămânem ascunși până când ei renunță să ne mai caute. M-am gândit să încerc asta înainte de sosirea ta, dar nu aveam busolă și mă temeam să nu mă rătăcesc în viscol. Cu busolă și o armă, s-ar putea să reușim... S-ar putea să nu reușim.

– Dacă asta-i șansa noastră cea mai bună, zise Falk, vom risca.

Nu mai era chiar atât de naiv, încrezător și ușor de convins pe cât fusese înainte de capturare. Era ceva mai îndărătnic și mai hotărât. Deși suferise sub mâinile lor, nu le purta pică basnasskilor; ei îi însemnaseră pe vecie ambele brațe cu cicatricile-tatuaje albastre ale seminției lor, marcându-l ca barbar, dar în același timp ca om. Asta era bine. Însă ei aveau treaba lor, iar Falk avea treaba lui. Voința individuală încăpățânată care se dezvoltase în el prin educația primită în Casa Pădurii cerea să-și caute libertatea, să-și continue calea în ceea ce Zove numise *lucrarea omenirii*. Oamenii aceștia nu mergeau nicăieri și nici nu sosiseră de undeva, deoarece ei își retezaseră rădăcinile din trecutul omenirii. Nu numai caracterul foarte precar al existenței sale printre basnasski îl îmboldea să plece, ci exista de asemenea un sentiment de sufocare, de înghesuială și imobilizare, care era mai greu de suportat decât bandajul ce-i împiedica vederea.

În seara aceea Estrel se opri la cortul lui pentru a-i spune că începuse să ningă și își schițau planul în șoapte, când un glas vorbi la intrarea în cort. Estrel traduse încetișor:

– El a întrebat: „Vânătorule Orb, o vrei pe Femeia Roșie la noapte?"

Ea nu mai adăugă nicio explicație. Falk cunoștea regulile și eticheta împărțirii femeilor printre bărbații tribului; mintea îi era ocupată cu subiectul discuției și de aceea replică prin cel mai util cuvânt basnasska din lista pe care o învățase – „Mieg!" – *nu*.

Glasul bărbătesc vorbi ceva mai poruncitor.

– Dacă ninsoarea va continua, murmură Estrel în galaktikă, poate mâine noapte.

Tot afundat în gânduri, Falk nu-i răspunse. Apoi își dădu seama că ea se ridicase și ieșise, lăsându-l singur în cort. Iar după aceea înțelese că ea era Femeia Roșie și că celălalt bărbat dorise să se împreuneze cu ea.

Ar fi putut răspunde simplu „da" în loc de „nu" și când se gândi la inteligența ei și la bunătatea față de el, la blândețea atingerii și glasului ei și la tăcerea absolută în care-și ascundea mândria sau rușinea, făcu o grimasă fiindcă nu o cruțase și se simți el însuși rușinat ca seamăn al ei și ca bărbat.

– Plecăm la noapte, îi spuse în ziua următoare în troienele de lângă Sălașul Femeilor. Vino în cortul meu. Să treacă mai întâi o parte bună din noapte.

– Kokteky mi-a spus să vin în cortul lui la noapte.

– Te poți furișa afară de acolo?

– Poate.

– Care-i cortul lui Kokteky?

– În spatele Sălașului Societății Mzurra, în stânga. Are un petic deasupra intrării.

– Dacă nu vii, o să vin eu să te iau.

– În altă noapte ar putea fi mai puțin pericu...

– Și zăpada ar fi mai puțină. Iarna este pe ducă; acesta poate fi ultimul viscol mare. Plecăm la noapte.

– O să vin în cortul tău, rosti Estrel cu supunerea ei fermă.

Falk își lăsase o fantă prin bandaj, cu ajutorul căruia își putea găsi drumul prin tabără, și încercă s-o vadă acum, dar în lumina slabă, nu era decât o formă cenușie în lumea cenușie.

Ea sosi în toiul beznei din noaptea aceea, tăcută ca zăpada suflată de vânt pe cort. Amândoi își pregătiseră deja lucrurile pe care aveau să le ia. Niciunul nu scoase o vorbă. Falk își închise haina din piele de bou, își ridică gluga și o strânse, apoi se aplecă să dezlege ușa cortului. Tresări brusc când aceasta fu împinsă violent și un bărbat pătrunse de afară, îndoit din mijloc pentru a intra prin deschizătura scundă – Kokteky, un Vânător robust și cu țeasta rasă, gelos pe statutul și virilitatea sa.

– Horressins! Femeia Roșie..., începu el, apoi o zări în penumbre de cealaltă parte a tăciunilor focului.

În aceeași clipă văzu cum erau îmbrăcați ea și Falk, și le înțelese intenția. Se retrase, fie pentru a bloca ieșirea, fie pentru a scăpa de atacul celuilalt bărbat, și deschise gura ca să strige. Fără să gândească, cu un gest reflex iute și sigur, Falk trase cu laserul cu țeava aproape lipită de corpul lui și fulgerul scurt de lumină ucigașă opri strigătul în gura basnasskului, arzându-i gura, creierul și viața în aceeași clipită, în tăcere absolută.

Falk se întinse peste tăciuni, prinse mâna femeii și o conduse peste leșul bărbatului pe care-l ucisese în beznă.

Ninsoarea fină purtată de vântul ușor se învolbura și se cernea, tăindu-le răsuflarea de frig. Estrel respira în icnete. Ținând cu mâna stângă încheietura femeii și cu mâna dreaptă pistolul, Falk porni către vest printre corturile risipite, abia vizibile ca fante și pânze de păienjeni portocalii. În două minute până și ele dispărură și în lume nu mai rămase absolut nimic, doar noapte și zăpadă.

Laserele manuale din Pădurea Răsăriteană aveau mai multe setări și funcții: mânerul slujea ca brichetă, iar țeava se transforma într-o lanternă nu foarte eficientă. Falk reglă arma să ofere o lumină cu care să poată citi busola și să vadă câțiva pași în față, și porniră la drum călăuziți de raza ucigașă.

Vântul spulberase zăpada de pe măgura prelungă pe care se afla tabără de iarnă basnasska, dar pe măsură ce mergeau, fără a-și putea alege drumul în față, având vestul busolei ca singură călăuză în viscolul care contopea văzduhul și pământul într-un vârtej haotic, coborâră în prerie. Aici troienele ajungeau la înălțimea de un metru și jumătate și Estrel se strădui să treacă prin ele, icnind ca un înotător epuizat într-o mare zbuciumată. Falk își scoase șnurul din piele tăbăcită al glugii și-l legă în jurul brațului, îi dădu femeii celălalt capăt să-l țină, apoi porni el înainte, deschizându-i drum. Ea căzu o dată și smucitura șnurului aproape că-l răsturnă; se întoarse și fu nevoit să caute câteva clipe cu lanterna, până o găsi ghemuită, aproape lipită de picioarele lui. Îngenunche și în sfera de lumină palidă și ciuruită de fulgi îi zări pentru prima dată limpede chipul.

– E mai rău decât m-așteptasem..., șopti ea.

– Trage-ți răsuflarea, pentru câteva clipe. În scobitura asta suntem feriți de vânt.

Rămaseră ghemuiți laolaltă acolo, într-un glob micuț de lumină, în jurul căruia sute de kilometri de zăpadă purtată de vânt gonea în beznă peste câmpii.

Estrel șopti ceva ce bărbatul nu înțelese imediat.

– De ce l-ai omorât?

Destins, cu simțurile tocite, apelând la toate resursele de putere pentru etapa următoare a evadării lor lente și dificile, Falk nu răspunse. În cele din urmă, schiță un fel de rânjet și murmură:

– Ce altceva...?

– Nu știu. Ai fost nevoit.

Fața ei era palidă și secătuită de efort; el nu-i băgă în seamă cuvintele. Era prea înfrigurată ca să se odihnească acolo, așa că se sculă în picioare și o trase după el.

– Haide. Nu mai poate fi mult până la râu.

Era însă mult. Estrel venise în cortul lui după câteva ore de întuneric, așa cum aprecia el – în limbajul pădurii exista un termen pentru *ore*, deși înțelesul îi era imprecis și calitativ, deoarece o comunitate fără afaceri și comunicații prin timp și spațiu nu necesita ceasuri –, iar noaptea de iarnă era destul de lungă. Ei merseră înainte și noaptea merse înainte.

Când prima lumină sură începu să se strecoare prin volbura neagră a viscolului, ei coborau cu greutate o pantă acoperită de tufișuri și iarbă încâlcită și înghețată. O formă uriașă mugi și se ridică drept în fața lui Falk, după care se afundă în zăpadă. De undeva din apropiere auziră fornăitul altei vite și apoi, vreme de un minut, trecură printre creaturile masive cu boturi albe și ochi lucitori, speriați, reflectând lumina, umeri și flancuri lățoase pe care vântul le preschimbase în troiene. După aceea străbătură cireada și ajunseră pe malul râului mic care despărțea basnasskii de teritoriul samsit. Râulețul era iute, puțin adânc, neînghețat. Trebuiau să-l traverseze prin albie și curentul trase de tălpile lor peste pietrele nesigure, le împinse genunchii și se ridică mușcător de rece până când se căzniră să înainteze, afundați până la piept, prin ger arzător. Picioarele femeii cedară înainte să fi putut traversa albia. Falk o ridică din apă și o purtă prin păpurișul încrustat de gheață de pe malul vestic, după care se ghemui lângă ea, complet vlăguit printre tufișurile transformate în movile de nea de pe malul de deasupra lor. Stinse lanterna. Foarte slab, dar uriașă, o zi furtunoasă biruia bezna.

– Trebuie să mergem mai departe, trebuie să aprindem un foc.

Ea nu răspunse.

Falk o prinse în brațe și o lipi de el. Cizmele, pantalonii și hanoracele de la umeri în jos le erau înghețate bocnă. Chipul lui Estrel, culcat pe brațul său, era alb ca moartea.

Bărbatul îi rosti numele, încercând s-o trezească.

– Estrel! Estrel, scoală-te! Nu putem rămâne aici. Putem să mai mergem puțin. Nu va fi așa greu. Haide, trezește-te, micuțo, șoimulețule, trezește-te...

În oboseala lui cumplită îi vorbi așa cum obișnuise să-i vorbească lui Parth, la crăpatul zorilor, cu mult timp în urmă.

Ea îi dădu ascultare până la urmă, se căzni să se ridice cu ajutorul lui, strecură șnurul din piele în mănușile înghețate, apoi, pas cu pas, îl urmă peste țărm, în sus pe faleza puțin înaltă și mai departe prin ninsoarea neobosită, nemiloasă.

Urmară cursul râului, mergând spre sud, așa cum îi spusese Estrel că vor face, când plănuiseră evadarea. Falk nu avea nicio speranță reală că vor putea găsi ceva în vâltoarea aceea albă, tot atât de lipsită de detalii pe cât fusese viscolul din timpul nopții. În scurt timp însă ajunseră la un pârâu ce se vărsa în râul pe care-l traversaseră și merseră în amonte, un parcurs greu, deoarece terenul era accidentat. Se căzniră să continue. Bărbatului i se părea că lucrul cel mai bun pe care-l puteau face era să se întindă pe jos și să doarmă, dar izbuti să nu dea ascultare imboldului aceluia doar pentru că exista cineva care se bizuise pe el, cineva aflat la mare depărtare, cu foarte mult timp în urmă, care-l trimisese într-o călătorie; el nu se putea întinde pe jos, întrucât era răspunzător înaintea cuiva...

Auzi un murmur croncănit în ureche – glasul lui Estrel. În fața lor, un pâlc de trunchiuri înalte de plopi se ridicau în omăt ca stafii descărnate, iar femeia îl trăgea de braț. Se împleticiră în sus și în jos pe malul nordic al pârâului sufocat de zăpadă, imediat înapoia plopilor, căutând ceva.

– Un bolovan, repeta Estrel, un bolovan.

Și deși Falk nu știa de ce le trebuia un bolovan, căută și scormoni prin zăpadă alături de ea. Amândoi umblau în patru labe,

când, în cele din urmă, femeia ajunse la reperul dorit: un bloc de piatră înalt de o jumătate de metru, acoperit de nea.

Cu mănuși înghețate, ea îndepărtă zăpada troienită pe fața estică a bolovanului. Lipsit de curiozitate, apatic de osteneală, Falk o ajută. Munca lor dezveli un dreptunghi metalic, aflat la nivelul solului curios de plat. Estrel încercă să-l deschidă. Un mâner ascuns se extinse, dar laturile dreptunghiului înghețaseră pe tot perimetrul, sudându-l de pământ. Bărbatul se strădui cu ultimele puteri să-l ridice, până când, în cele din urmă, își regăsi istețimea și încălzi metalul înghețat cu fasciculul termic din mânerul armei. După aceea ridicară trapa și priviră în jos scara abruptă, straniu de geometrică în sălbăticia urlătoare din jur, care se oprea înaintea unei uși închise.

– E-n regulă, murmură Estrel. Coborî pe scară cu spatele înainte, fiindcă picioarele abia o ascultau, împinse ușa, o deschise, apoi privi în sus la Falk. Haide! zise ea.

Bărbatul coborî și trase capacul deasupra lui, așa cum îi spusese Estrel. Brusc fură cufundați în beznă și, ghemuindu-se pe trepte, Falk se grăbi să apese butonul lanternei. Fața femeii străluci alb dedesubt. O urmă prin ușă, într-un loc care era foarte întunecos și foarte mare, atât de mare, încât raza lanternei abia putea atinge tavanul și pereții cei mai apropiați. Era liniște și aerul era mort, plutind pe lângă ei într-un curent slab și neschimbător.

– Ar trebui să fie lemne pe-aici, rosti de undeva din stânga vocea blândă și răgușită de efort a lui Estrel. Uite-le. Trebuie să aprindem focul, ajută-mă...

Lemne uscate erau stivuite în grămezi înalte într-un colț de lângă intrare. În timp ce el aprinse focul într-un cerc de pietre înnegrite din centrul cavernei, femeia dispăru într-un colț îndepărtat și reveni târând două pături grele. Se dezbrăcară amândoi și se frecară apăsat, apoi se ghemuiră în pături, în sacii de dormit basnasski, lângă foc. Flăcările ardeau fierbinți, ca într-un șemineu, ridicându-se spre un tiraj natural, care evacua și fumul. Încăperea vastă sau peștera, Falk nu știa ce era, nu se încălzi, totuși lumina focului și căldura îi destinse și-i înveseli. Estrel scoase carne uscată

din raniță și o molfăiră, deși buzele îi dureau de la degerături și erau prea istoviți ca să simtă foamea. Treptat, căldura focului le pătrunse în oase.

– Cine a mai folosit locul ăsta?

– Presupun că toți cei care știu de existența lui.

– Aici a fost cândva o casă măreață, dacă ăsta era beciul, zise Falk.

Privi în umbrele ce pâlpâiau și se îndeseau în negru impenetrabil ceva mai departe de foc și se gândi la beciurile enorme de sub Casa Fricii.

– Se zice că aici ar fi fost un oraș întreg. Se zice că se întinde foarte mult de la ușă. Eu nu știu.

– De unde știai despre locul ăsta – ești o samsită?

– Nu.

El nu mai întrebă nimic, reamintindu-și eticheta, dar Estrel vorbi pe neașteptate, în felul ei supus:

– Sunt o Rătăcitoare. Noi cunoaștem multe locuri ca acesta, ascunzători... Presupun că ai auzit despre Rătăcitori.

– Câte ceva, răspunse Falk.

Se întinse și-și privi tovarășa de drum, aflată de cealaltă parte a focului. Era ghemuită în sacul de dormit, cârlionții castaniu-roșcați ai părului îi încadrau chipul, iar amuleta din jad alburiu de la gât reflecta văpăile.

– În pădure se știu puține despre noi.

– Niciun Rătăcitor n-a ajuns în est până la Casa mea. Ceea ce se spunea despre ei se potrivea mai bine cu basnasskii: sălbatici, vânători, nomazi.

Bărbatul vorbea somnoros și-și lăsă capul înapoi pe braț.

– Unii Rătăcitori pot fi numiți sălbatici. Alții, nu. Toți Vânătorii Vitelor sunt sălbatici și nu cunosc nimic în afara propriilor lor teritorii: basnasski, samsit și arksa. Noi mergem departe. În est, mergem până la pădure, în sud până la gura Fluviului Interior, iar în vest peste Munții Mari și Munții Apuseni, chiar până la mare. Eu însămi am văzut soarele apunând în mare, dincolo de șiragul de insule albastre care se întinde în largul coastelor, dincolo de văile înecate ale Californiei, scufundată de seisme...

Glasul ei încet lunecase în cadența unei incantații sau lamentații străvechi.

– Continuă, murmură Falk, însă femeia rămase tăcută și în scurt timp el adormi.

O vreme, ea îi privi fața cufundată în somn. După aceea strânse tăciunii laolaltă, șopti câteva cuvinte ca o rugăciune spre amuleta plată prinsă pe un șnur în jurul gâtului și se ghemui să doarmă de cealaltă parte a focului.

Când Falk se trezi, Estrel așeza cărămizi peste foc ca să sprijine un ibric plin cu zăpadă.

– Afară pare să fie sfârșitul după-amiezii, rosti femeia, dar poate la fel de bine să fie dimineață sau amiază. Viscolul este la fel de violent. Nu ne pot urmări. Și chiar dacă ar face-o, n-ar putea intra aici... Ibricul era laolaltă cu păturile, explică ea. Și mai este o pungă cu mazăre deshidratată. O să ne descurcăm binișor aici. Chipul delicat, însă dur, se întoarse către el cu un surâs vag. Este totuși întuneric. Nu-mi plac zidurile groase și întunericul.

– Este mai bine decât să porți un bandaj peste ochi. Deși mi-ai salvat viața cu bandajul acela. Mai bine orbul Horressins, decât mortul Falk. Bărbatul șovăi, apoi întrebă: Ce te-a împins să mă salvezi?

Ea înălță din umeri, fără ca surâsul slab, ezitant, să-i părăsească fața.

– Erai la fel ca mine, prizonier... Se spune mereu că Rătăcitorii sunt pricepuți în șiretlicuri și deghizări. Nu i-ai auzit numindu-mă Femeia Vulpe? Dă-mi voie să mă uit la rănile tale. Mi-am luat pungulița cu leacuri.

– Rătăcitorii sunt și tămăduitori buni?

– Avem unele abilități.

– Și cunoști Limba Veche; nu ai uitat calea veche a oamenilor, ca basnasskii.

– Da, noi toți cunoaștem galaktika. Ia uită-te, ți-a degerat marginea urechii. Asta pentru că ți-ai scos șnurul de la glugă, ca să nu mă pierzi în viscol.

– Nu-mi pot vedea singur urechea, rosti Falk, supunându-se mâinilor ei. De obicei n-am nevoie de așa ceva.

Pe când îi doftoricea tăietura încă nevindecată de la tâmpla stângă, femeia îi privi chipul cu coada ochiului și în cele din urmă rosti:

– Fără îndoială, există mulți Pădurari cu ochi ca ai tăi.

– Niciunul.

În mod vădit, eticheta prevala. Ea nu întrebă nimic, iar Falk, fiindcă decisese să nu se încreadă în nimeni, nu oferi nimic voluntar. Totuși propria lui curiozitate îl învinse și întrebă:

– Nu te sperie așadar, ochii ăștia de felină?

– Nu, răspunse Estrel în felul ei blând. M-ai speriat doar o singură dată. Când ai tras... atât de iute...

– Kokteky ar fi trezit întreaga tabără.

– Știu, știu, dar noi nu avem arme. Ai tras atât de iute, încât m-am speriat... a fost ca o întâmplare teribilă pe care am văzut-o cândva, în copilărie. Un bărbat care l-a ucis pe altul cu un pistol, mai iute ca gândul, exact ca tine. Era unul dintre Șterși.

– Șterși?

– Ei, îi mai întâlnești uneori prin Munți.

– Știu foarte puține despre Munți.

Femeia începu să-i explice, deși parcă fără chef:

– Cunoști Legea Lorzilor. Ei nu ucid... știi asta. Când în orașul lor există un ucigaș, ei nu-l pot omorî ca să-l oprească, așa că-l transformă într-un Șters. Fac ceva cu mintea lui. Îl pot elibera după aceea și el începe să trăiască o viață nouă, inocent. Bărbatul cu care am vorbit era mai vârstnic decât tine, dar avea mintea unui copil. Și ținea o armă în mâini, iar mâinile lui știau cum s-o folosească și el... a împușcat un om din imediata apropiere, la fel ca tine...

Falk tăcu. Privi peste foc către pistolul lui, care se afla pe rană, instrumentul micuț și minunat care-i aprindea focurile, îi asigura carnea și-i luminase întunericul pe tot lungul drumului. Mâinile lui nu avuseseră știința folosirii armei... sau nu era așa? Metock îl învățase să tragă cu pistolul. El învățase de la Metock, apoi devenise iscusit, vânând. Era sigur în privința asta. Nu putea fi un simplu mutant și criminal, care căpătase o a doua șansă în viață prin caritatea arogantă a Lorzilor din Es Toch...

Nu era totuși ceva mai plauzibil decât propriile lui vise vagi și noțiuni despre originea sa?

– Și cum fac asta minții unui om?

– Nu știu.

– Ar putea s-o facă, rosti el, nu numai criminalilor, ci și... rebelilor?

– Ce sunt rebelii?

Femeia vorbea galaktika mult mai fluent decât el, însă nu auzise niciodată cuvântul acela.

Estrel îi terminase de tratat rana și-și aranja cu grijă puținele medicamente în pungă. Falk se răsuci atât de brusc spre ea, încât păru speriată și tresări, retrăgându-se puțin.

– Tu ai mai văzut vreodată ochi ca ai mei? întrebă el.

– Nu.

– Cunoști... Orașul?

– Es Toch? Da, am fost acolo.

– Atunci i-ai văzut pe shingi?

– Tu nu ești un shing.

– Nu, dar mă voi duce printre ei. Totuși mă tem...

Se opri.

Estrel închise punga cu medicamente și o puse în ranița ei.

– Es Toch este ciudat pentru oamenii sosiți din casele singuratice și de pe tărâmurile îndepărtate, vorbi ea în cele din urmă cu glasul ei moale și grijuliu. Eu însă am mers pe străzile lui fără să pățesc nimic; acolo locuiesc mulți oameni care nu se tem de Lorzi. Nu trebuie să fii temător. Lorzii sunt foarte puternici, dar multe dintre cele ce se spun despre Es Toch nu sunt adevărate...

Ochii lor se întâlniră. Falk decise brusc și, apelându-și puținele abilități paraverbale pe care le avea, îi vorbi pentru prima dată în minte:

– Spune-mi atunci ce este adevărat despre Es Toch!

Estrel clătină din cap și răspunse cu glas tare:

– Eu ți-am salvat viața și tu ai salvat-o pe a mea și suntem tovarăși și poate camarazi-Rătăcitori pentru o vreme. Dar nu-ți voi

vorbi în minte nici ție, nici altui om întâlnit din întâmplare; nici acum și nici altă dată.

– Așadar mă crezi totuși un shing? întrebă el ironic, puțin umilit, știind că femeia avea dreptate.

– Cine poate fi sigur? replică ea și apoi adăugă cu surâsul ei șters: Deși mi-ar veni greu să cred asta despre tine... Uite, s-a topit zăpada din ibric. Ies afară să mai aduc. Este nevoie de multă ca să obținem niște apă și amândoi suntem însetați. Tu... numele tău este Falk?

El încuviință din cap, privind-o.

– Nu fi neîncrezător în privința mea, Falk, rosti Estrel. Dă-mi voie să ți-o dovedesc. Graiul minții nu demonstrează nimic, iar încrederea trebuie să crească, din acțiuni purtate de-a lungul zilelor.

– Ud-o atunci, rosti Falk, și eu sper că va crește.

Mai târziu, în noaptea lungă și tăcerea din cavernă, el se trezi din somn și o văzu ghemuită lângă tăciunii focului, cu fața arămie aplecată spre propriii ei genunchi. Îi rosti numele.

– Mi-e frig, spuse Estrel. N-a mai rămas pic de căldură...

– Vino la mine, îi vorbi el somnoros, zâmbind.

Femeia nu răspunse, dar se ridică și veni la el prin întunericul luminat în roșu, goală cu excepția pietrei alburii de jad dintre sâni. Era subțire și tremura de frig. În mintea lui, care din unele puncte de vedere era a unui bărbat foarte tânăr, Falk hotărâse să n-o atingă, întrucât Estrel îndurase atâtea din partea sălbaticilor, însă ea îi murmură:

– Încălzește-mă, adu-mi mângâiere.

Și el se înflăcără ca focul sub vânt și toate hotărârile fură spulberate de prezența ei și de supunerea ei absolută. Estrel rămase toată noaptea în brațele lui, lângă cenușa focului.

În timp ce viscolul se înteți și apoi se sfârși deasupra lor, Falk și Estrel petrecură trei zile și trei nopți în cavernă, dormind și făcând dragoste. Ea era întotdeauna la fel, ascultătoare și supusă. El, având doar memoria drăgostirii plăcute și voioase pe care o împărtășise cu Parth, fu uimit de pofta nepotolită și violența dorinței pe care i-o stârnea Estrel. Adesea amintirea lui Parth îi sosea însoțită de o imagine vie, amintirea unui pârâu cu apă iute

și limpede, care se strecura printre pietre într-un loc adumbrit din pădure, lângă Poiană. Totuși nicio amintire nu-i potolea setea și o dată în plus căuta satisfacție în supunerea nesfârșită a lui Estrel, găsind cel puțin istovire. O dată totul se transformă în furie neînțeleasă. Bărbatul o acuză:

– Mă accepți doar pentru că crezi că trebuie s-o faci, fiindcă altfel te-aș fi siluit.

– Și n-ai fi făcut-o?

– Nu! exclamă el, crezându-și spusele. Nu vreau ca tu să mă slujești, să mi te supui... Nu ne dorim amândoi căldură omenească?

– Ba da, murmură ea.

Pentru o vreme Falk nu se apropie de femeie, hotărând că n-o va mai atinge niciodată. Ieși de unul singur cu pistolul laser pentru a explora locul straniu în care se găseau. După câteva sute de pași, caverna se îngustă, devenind un tunel înalt și larg, cu podea netedă, negru și tăcut, care înaintă mult, după care coti, fără să se îngusteze sau ramifice, pentru ca după cotul acela să continue în beznă. Pașii lui Falk răsunau înfundat. Nimic nu sclipea sau proiecta umbre sub raza lanternei. Bărbatul merse până când se simți obosit și flămând, și atunci se întoarse. Totul era absolut la fel, nu ducea nicăieri. Reveni la Estrel, la făgăduiala și neîmplinirea nesfârșită a îmbrățișărilor ei.

Viscolul încetase. Ploaia de o noapte dezgolise pământul negru și ultimele troiene de zăpadă roase de picături se topeau, sclipind. Falk se opri în capul scării, cu razele soarelui în păr, cu vântul proaspăt pe față și în plămâni. Se simțea ca o cârtiță care-și încheiase hibernarea, ca un șobolan ieșit dintr-o bortă.

– Să pornim, se adresă el lui Estrel și mai coborî în cavernă doar pentru a o ajuta să strângă iute lucrurile, apoi ieșiră.

O întrebase dacă știa unde erau ai ei și femeia răspunsese:

– Probabil că de acum au ajuns departe în vest.

– Ei știau că traversai singură teritoriul basnasskilor?

– Singură? Numai în basmele din Epoca Orașelor femeile merg singure undeva. Eram însoțită de un bărbat. Basnasskii l-au omorât.

Fața ei delicată era împietrită, lipsită de expresie.

Falk începu să-și explice atunci pasivitatea ei curioasă, lipsa de reacție care părea aproape o trădare a sentimentelor lui intense. Ea suferise prea multe și nu mai putea reacționa. Cine fusese tovarășul pe care-l omorâseră basnasskii? Nu era treaba lui să știe asta, dacă ea nu dorea să i-o spună. Însă furia lui pierise și din clipa aceea o tratâ pe Estrel cu încredere și tandrețe.

– Te pot ajuta să-i cauți pe ai tăi?

– Ești un om bun, răspunse ea încet, dar ei vor fi hăt departe și eu nu pot să caut pe toate Câmpiile Apusene...

Tonul pierdut, răbdător al vocii ei îl mișcă.

– Vino atunci spre vest împreună cu mine, până afli vești despre ei. Știi calea pe care voi merge eu.

Continua să-i vină greu să rostească numele „Es Toch", care în graiul pădurii era o obscenitate, ceva abominabil. Încă nu se obișnuise cu felul cum Estrel vorbea despre orașul shing ca despre un loc la fel de banal ca oricare altul.

Ea șovăi, totuși când bărbatul insistă, acceptă să-l însoțească. Asta îl încântă, datorită dorinței lui pentru ea și a compătimirii, datorită singurătății pe care o cunoscuse el și pe care nu mai voia s-o știe. Porniră împreună prin razele reci ale soarelui și vânt. Inima lui Falk era fericită că se găsea sub cerul deschis, că era liber, că mergea. Astăzi nu mai conta sfârșitul călătoriei. Ziua era luminoasă, norii mari și strălucitori pluteau deasupra capetelor, calea era propriul ei sfârșit. Merse, iar femeia blândă, docilă și neobosită merse alături de el.

5

Traversară pe jos Marile Câmpii – ceea ce este ușor de spus, dar n-a fost nici ușor, nici repede de făcut. Zilele erau mai lungi decât nopțile și vânturile primăverii se înmuiau și se îndulceau când își zăriră, din depărtare, ținta: bariera, neclară din cauza zăpezii

și a depărtării, zidul care zăgăzuia continentul de la nord la sud. Falk rămase nemișcat, privind munții.

– Es Toch se află sus în munți, rosti Estrel de lângă el. Sper ca amândoi să găsim acolo ce căutăm.

– Adesea îl privesc mai degrabă cu temeri decât speranțe... Mă bucur totuși că am văzut munții.

– Ar trebui să plecăm de aici.

– Îl voi întreba pe Prinț dacă-i de acord să pornim mâine.

Dar înainte de a se despărți de femeie, se întoarse și privi o vreme către est, la deșertul dinafara grădinilor Prințului, parcă cercetând drumul pe care ei doi îl străbătuseră împreună.

Acum știa și mai bine ce planetă pustie și misterioasă moșteniseră oamenii în aceste zile din urmă ale istoriei lor. Săptămâni la rând, el și tovarășa lui de drum merseseră fără să vadă nicio urmă a prezenței omenești.

La începutul călătoriei înaintaseră precauți prin teritoriile samsiților și altor nații de Vânătorii Vitelor, despre care Estrel știa că sunt la fel de agresivi ca basnasskii. După care, ajungând în tărâmuri mai aride, fuseseră siliți să urmeze drumurile pe care alții le folosiseră înaintea lor, pentru a găsi apă; când existau însă semne de oameni care trecuseră recent pe acolo sau care locuiau prin preajmă, Estrel era cu ochii în patru și uneori schimba cursul, pentru a evita până și riscul de a fi zăriți. Deținea o cunoaștere generală, și pe alocuri remarcabil de particulară, a regiunii pe care o traversau; iar uneori, când terenul devenea și mai accidentat și aveau dubii privind direcția în care să apuce, ea rostea:

– Să așteptăm până în zori.

Se îndepărta după aceea puțin, se ruga vreme de un minut la amuleta ei, apoi se întorcea, se strecura în sacul de dormit și dormea senină. Iar drumul pe care-l alegea în zori era întotdeauna cel bun.

– Instinctul Rătăcitorilor, spunea ea când Falk îi admira alegerea. Oricum suntem în siguranță atâta timp cât ne ținem aproape de apă și departe de oameni.

O dată însă, pe când se aflau la multe zile spre vest de cavernă și urmau curbura unei văi adânci prin care curgea un pârâu,

ajunseseră în mod atât de neașteptat la o așezare, încât străjile locului îi înconjuraseră înainte să fi putut fugi. Ploaia deasă și grea ascunsese orice vedere sau sunet ale locului. Când cei de acolo nu dovediseră violență și acceptaseră să-i găzduiască pentru o zi sau două, Falk fusese încântat, deoarece călătoria și camparea sub ploaia aceea fuseseră oribile.

Tribul sau poporul acela se autointitula Prisăcarii. Erau o grupare ciudată, alfabetizați și înarmați cu lasere, purtând toți, bărbați și femei deopotrivă, aceleași veșminte lungi din pânza-iernii galbenă, însemnate cu o cruce maronie pe piept, ospitalieri, totuși necomunicativi. Le oferiseră călătorilor paturi în dormitoarele-case, clădiri lungi, scunde și fragile din lemn și lut, și mâncare din abundență la masa comună, dar vorbeau atât de puțin, cu străinii și între ei înșiși, încât păreau aproape o comunitatea de înapoiați mintal.

– Au jurat tăcerea. Au legăminte, credințe și rituri, însă nimeni nu le cunoaște înțelesul, spusese Estrel cu disprețul calm și neinteresat pe care părea să-l simtă față de majoritatea oamenilor.

Falk crezuse că Rătăcitorii erau un popor mândru, dar Prisăcarii răspunseseră cu aceeași monedă la disprețul femeii: nu i se adresaseră nici măcar o dată. Vorbiseră însă cu Falk.

– Femeia ta vrea o pereche de încălțări de-ale noastre? îl întrebaseră de parcă Estrel ar fi fost calul lui și ei observaseră că trebuia potcovit.

Propriile lor femei aveau nume bărbătești, iar bărbații li se adresau și făceau referire la ele tot ca la bărbați. Erau fete grave, cu ochi senini și buze tăcute, care trăiau și munceau ca bărbații printre tineri și bărbați la fel de gravi și sobri. Puțini Prisăcari aveau peste patruzeci de ani și niciunul mai puțin de doisprezece. Era o comunitate stranie, precum cazarma hibernală a unei armate care poposise aici, în mijlocul solitudinii absolute, în armistițiul unui război neexplicat: ciudată, tristă și admirabilă. Ordinea și frugalitatea traiului lor îi reaminteau lui Falk de Casa lui din pădure, iar sentimentul unei dedicații integrale ascunse, dar perfecte, îl odihnea în mod neașteptat. Războinicii aceștia asexuați

și frumoși dovedeau o mare siguranță, deși nu-i destăinuiseră niciodată străinului pricina din care erau atât de siguri.

– Își sporesc rândurile, împerechindu-se cu femei sălbatice capturate, pe care le folosesc ca pe niște scroafe de sămânță, și le cresc copiii în grupuri. Adulează o divinitate numită Zeul Mort, pe care o îmbunează cu sacrificii... omoruri. Nu sunt altceva decât vestigiile unei superstiții străvechi, rosti Estrel când Falk spusese ceva în favoarea Prisăcarilor.

În ciuda supunerii ei, părea că disprețuiește să fie tratată ca o creatură dintr-o specie inferioară. Mândria unei făpturi atât de pasive îl înduioșară și în același timp îl amuză pe bărbat, care o tachină:

– Și eu te-am văzut murmurând către amuleta ta pe înserate. Religiile diferă...

– Așa este, încuviință ea însă păru tot supusă.

– Mă întreb împotriva cui se înarmează?

– Împotriva Inamicului lor, fără doar și poate. De parcă s-ar putea lupta cu shingii! De parcă shingii s-ar sinchisi să lupte cu ei!

– Vrei să continui, așa-i?

– Da. N-am încredere în oamenii aceștia. Țin prea multe ascunse.

În seara aceea, Falk merse să-și ia rămas-bun de la conducătorul comunității, Hiardan, un bărbat cu ochi cenușii, mai tânăr poate decât el. Hiardan îi primi laconic mulțumirile, după care rosti în felul simplu și măsurat al Prisăcarilor:

– Cred că ne-ai spus adevărul și pentru asta îți mulțumesc. Dacă ai fi venit singur, te-am fi primit mai călduros și ți-am fi spus lucruri pe care le cunoaștem.

Falk ezită înainte să răspundă.

– Îmi pare rău, totuși n-aș fi ajuns atât de departe, dacă n-ar fi fost călăuza și prietena mea. Voi trăiți aici toți împreună, Stăpâne Hiardan. Ai fost vreodată singur?

– Rareori, spuse celălalt. Solitudinea este moartea sufletului: omul înseamnă omenire. Așa spune proverbul nostru. Dar tot noi spunem să nu te încrezi decât în fratele tău și în geamănul de stup, pe care îi cunoști din pruncie. Aceasta este legea noastră. Doar ea asigură protecția.

– Eu nu am însă nici rude, nici protecție, Stăpâne, rosti Falk și, plecându-se soldățește în maniera Prisăcarilor, își luă rămas-bun, iar a doua zi, la crăpatul zorilor, plecă spre vest cu Estrel.

Pe măsură ce mergeau, văzură la răstimpuri alte așezări sau campamente, niciuna mare, toate răzlețite – cinci-șase pe distanță de șase sute de kilometri. Dacă ar fi fost singur, Falk s-ar fi oprit în unele dintre ele. Era înarmat și locurile păreau inofensive: două corturi de nomazi lângă un pârâiaș tivit cu gheață, sau un ciobănaș solitar pe o costișă uriașă, veghind boii roșii pe jumătate sălbatici sau, hăt departe pe ținutul unduitor, un fuior izolat de fum albăstrui sub cerul sur și nesfârșit. El părăsise pădurea pentru a căuta informații despre sine, indicii despre ce era el sau îndrumări spre ceea ce fusese în anii pe care nu și-i putea reaminti; dar cum avea să afle, dacă nu cuteza să rişte să întrebe? Lui Estrel îi era însă frică să se oprească până și în cea mai micuță și săracă dintre așezările acelea din prerie.

– Lor nu le plac Rătăcitorii, îi spuse, și de fapt niciun fel de străini. Cei care trăiesc atâta timp singuri devin temători. În teama lor, ei ne vor primi și ne vor da mâncare și adăpost, dar apoi, în toiul nopții, ne vor lega și ne vom omorî. Tu nu poți să mergi la ei, Falk – și îi privi ochii –, și să le spui *eu sunt seamănul vostru om*... Ei știu că noi suntem aici, ne urmăresc din depărtare. Dacă ne vor vedea plecând mâine, nu ne vor cauza necazuri. Însă dacă nu vom pleca sau dacă vom încerca să mergem la ei, se vor teme de noi. Teama este cea care ucide.

Ars de vânt și obosit de drum, cu gluga împinsă pe spate, astfel încât vântul puternic dinspre vestul înfocat îi înfoia părul, Falk stătea cu brațele pe genunchi lângă focul lor, la adăpostul unui deal noduros.

– Foarte adevărat, zise el, deși privea melancolic fuiorul acela îndepărtat de fum.

– Poate că ăsta-i motivul pentru care shingii nu omoară pe nimeni.

Estrel îi cunoștea starea de spirit și încerca să-l îmbărbăteze, să-i schimbe gândurile.

– Care anume? întrebă el, conștient de intenția ei, dar indiferent.

– Pentru că ei nu se tem.

– Este posibil.

Femeia îl pusese gânduri, chiar dacă acelea nu erau foarte vesele. În cele din urmă rosti:

– Ei bine, fiindcă se pare că trebuie să mă duc direct la ei pentru a-mi pune întrebările, dacă mă vor ucide, voi avea satisfacția de a ști că i-am speriat...

Estrel clătină din cap.

– Nu-i așa. Ei nu omoară.

– Nici chiar gândaci? întrebă Falk, descărcându-și asupra ei iritarea cauzată de oboseală. Ei ce fac cu gândacii în Orașul lor – îi dezinfectează și apoi îi eliberează ca pe Șterșii despre care mi-ai povestit?

– Nu știu, răspunse femeia, care îi privea întotdeauna întrebările cu seriozitate. Totuși legea lor este respectul pentru viață și ei o cinstesc cu adevărat.

– Ei nu respectă viața oamenilor. Și de ce ar face-o? – nu sunt oameni.

– Păi, exact ăsta este motivul pentru care legea lor este respectul pentru viață, nu? Și am fost învățată că după venirea shingilor, n-au mai existat războaie nici pe Pământ și nici între planete. Oamenii sunt cei care se omoară între ei!

– Nu există oameni care mi-ar putea face ce mi-au făcut shingii. Eu cinstesc viața pentru că este mult mai dificilă și mai nesigură decât moartea, iar calitatea cea mai dificilă și mai nesigură dintre toate este inteligența. Shingii și-au cinstit legea și mi-au îngăduit să trăiesc, dar mi-au ucis inteligența. Asta nu-i o crimă? Au ucis bărbatul care am fost, copilul care fusesem. Ți se pare că respectul acela înseamnă să te joci cu mintea unui om? Legea lor este o minciună și respectul lor este batjocură.

Stingherită de furia lui, Estrel îngenunche lângă foc și tăie și pregăti un iepure pe care-l împușcase Falk. Cârlionții roșcat-prăfuit erau lipiți de capul plecat; chipul femeii era răbdător și îndepărtat. Ca întotdeauna, îl atrăgea spre ea prin remușcare și dorință.

Deși erau atât de apropiați, el n-o înțelegea niciodată; oare toate femeile erau așa? Estrel părea o cameră uitată dintr-o casă uriașă, o casetă sculptată fără cheie. Nu ascundea nimic de el, totuși secretele ei rămâneau neatinse.

Seara gigantică se întunecă peste kilometri de pământ și iarbă potopite de ploaie. Flăcăruile focului lor ardeau roșu-aurii în amurgul albăstrui cristalin.

– Este gata, Falk, anunță glasul moale.

Bărbatul se ridică și i se alătură lângă foc.

– Prietena mea, dragostea mea, spuse el și-i prinse mâna pentru o clipă.

Se așezară unul lângă celălalt și împărțiră friptura, iar mai târziu somnul.

Pe măsură ce continuară spre vest, preria deveni tot mai uscată și aerul mai transparent. Pentru câteva zile, Estrel îi călăuzi către sud, pentru a evita o zonă despre care spunea că era, sau fusese, teritoriul unui popor nomad foarte sălbatic: Călărețiii. Falk se încrezu în judecata ei, nedorind să repete experiența cu basnasskii. În zilele a cincea și a șasea ale ocolului aceluia spre sud, traversară o regiune deluroasă și ajunseră pe teren înalt și arid, plat și lipsit de arbori, mereu bătut de vânturi. Viroagele se umpleau de torenți în timpul ploilor, iar a doua zi erau complet secate. În timpul verii probabil că aici era un semideșert; chiar și primăvara părea mohorât.

Trecură în două rânduri pe lângă ruine străvechi, simple movile și ridicături de pământ, însă aliniate în geometria largă a străzilor și piețelor. Fragmente de vase, cioburi de sticlă colorată și plastic abundau în solul spongios din jur. Trecuseră două mii de ani, poate chiar trei mii, de când fuseseră locuite. Stepa aceasta vastă, bună doar pentru pășunat, nu mai fusese recolonizată după diaspora spre stele, a cărei dată nu era clar cunoscută în înregistrările fragmentate și falsificate lăsate oamenilor.

– Interesant să te gândești, rosti Falk pe când ocoleau al doilea oraș îngropat de atâta vreme, că aici s-au jucat copii și... că femei au atârnat rufe la uscat... cu atâta vreme în urmă. În altă epocă. Mai îndepărtată de noi decât planetele din jurul altei stele.

– Epoca Oraşelor, zise Estrel, Epoca Războiului... N-am auzit niciodată poveşti despre locurile astea, de la nimeni din semenii mei. Poate că am coborât prea mult în sud şi ne îndreptăm către Deşerturile de Miazăzi.

Aşa că schimbară cursul şi merseră spre vest şi uşor spre nord, iar în dimineaţa următoare ajunseră la un râu mare, cu ape portocalii şi turbulente, puţin adânc, însă periculos de traversat, deşi petrecură toată ziua căutând un vad.

Pe malul său vestic, ţinutul era încă şi mai arid. Ei îşi umpluseră ploştile la râu şi, întrucât apa fusese o problemă doar în privinţa excesului, nu a lipsei, Falk o ignorase. Cerul era senin acum şi soarele strălucea toată ziua; pentru prima dată după sute de kilometri, ei nu mai trebuiau să se lupte cu vântul rece în timp ce mergeau şi puteau să doarmă uscaţi şi calzi. Primăvara sosea iute şi strălucitoare în tărâmul secetos; steaua dimineţii ardea deasupra zorilor şi flori sălbatice răsăreau sub paşii lor. Dar nu ajunseră la niciun pârâu sau izvor, deşi trecuseră trei zile de când traversaseră râul.

Când trecuseră prin râu, Estrel răcise. Nu spusese nimic, însă nu mai putea ţine pasul neobosită şi începuse să se scofâlcească la chip. Apoi o lovi dizenteria. Poposiră devreme. În vreme ce zăcea întinsă lângă focul lor, seara, femeia începu să plângă, fără lacrimi, doar câteva suspine înăbuşite, totuşi care însemnau foarte mult pentru cineva care-şi ţinea emoţiile atât de zăvorâte la interior.

Speriat, Falk încercă s-o liniştească, prinzând-o de mâini; atunci o simţi arzând de febră.

– Nu m-atinge, spuse Estrel. Nu, nu. Am pierdut-o, am pierdut-o, ce-o să mă fac?

Şi el văzu că şnurul şi amuleta din jad alburiu îi dispăruseră de la gât.

– Probabil c-am pierdut-o când am traversat râul, zise ea stăpânindu-se, lăsându-l pe bărbat să-i ia mâna.

– De ce nu mi-ai spus...

– La ce bun?

El nu avu ce să-i răspundă. Estrel tăcu din nou, dar Falk îi putea simţi neliniştea reprimată, febrilă. Peste noapte starea i se

înrăutăți și dimineață era foarte bolnavă. Nu putea mânca și, deși suferea de sete, nu suporta sângele de iepure, care era tot ce-i putea oferi el de băut. Bărbatul o instală pe cât de confortabil reuși, după care, luând ploștile goale, porni să caute apă.

Kilometru după kilometru de iarbă sârmoasă, presărată de floricele, și pâlcuri de tufișuri se întindeau la nesfârșit, ușor unduitor, spre marginea strălucitoare și păcloasă a cerului. Soarele strălucea fierbinte; ciocârliile deșertului cântau de pe sol. Falk merse cu pas egal și iute, încrezător la început, apoi încăpățânat, descriind o curbă lungă, mai întâi către nord, după aceea spre est față de popasul lor. Ploile din săptămâna trecută se infiltraseră deja adânc în solul acesta și nu existau pâraie. Nu exista apă. El trebuia să continue către vestul taberei. Revenind din est, căuta neliniștit tabăra din ochi, când, de pe o măgură prelungă și scundă, văzu la mulți kilometri spre vest o pată, o pâclă întunecată care putea fi un pâlc de copaci. Peste numai câteva clipe zări fumul mai apropiat al popasului lor și porni într-acolo în fugă, deși era obosit și soarele coborât îl izbea cu razele în ochi, iar gura îi era uscată ca iasca.

Estrel menținuse focul fumegând, ca să-l călăuzească înapoi. Zăcea lângă el în sacul de dormit uzat. Nu înălță capul când bărbatul se apropie de ea.

– Către vest, nu departe de locul ăsta, sunt copaci; poate fi și apă. Azi-dimineață am pornit în direcția greșită, rosti el, strângând lucrurile lor și punându-și rănița în spate.

Trebui s-o ajute pe Estrel să se scoale; o prinse de braț și porniră la drum. Frântă din mijloc, parcă oarbă, femeia se împletici alături de el mai bine de un kilometru, apoi încă o dată pe atât. Suiră pe unul dintre valurile lungi de pământ din zonă.

– Uite, rosti Falk, acolo – vezi? Sunt copaci, da, trebuie să fie și apă.

Însă Estrel căzuse în genunchi, după aceea se întinse pe o parte în iarbă, chircită de durere, cu ochii strâns închiși. Nu mai putea continua.

– Cred că mai sunt trei, cel mult patru kilometri, zise el. O să aprind un foc aici și tu te poți odihni; eu o să merg să umplu

ploștile și mă întorc – sunt sigur că acolo există apă și nu va dura mult.

Femeia rămase nemișcată în timp ce el strânse vreascuri și crengi rupte din tufe și încropi un foc mic, după care adună lemne verzi pe care Estrel să le poată arunca în flăcări.

– Mă-ntorc repede, repetă Falk și porni.

În clipa aceea ea se ridică în capul oaselor, palidă și tremurând, și strigă:

– Nu! Nu mă lăsa! Nu trebuie să mă lași singură... nu trebuie...

N-avea rost să încerce să o convingă. Era bolnavă și speriată mai presus de rațiune. N-o putea lăsa acolo, cu noaptea apropiindu-se; desigur, ar fi putut s-o facă, dar i se părea că n-ar fi izbutit cu adevărat. O ridică în picioare, îi trecu un braț pe după gâtul lui și porni la drum, pe jumătate trăgând-o, pe jumătate purtând-o pe sus.

La următoarea ridicătură de teren zări iarăși arborii, care nu păreau mai aproape. Soarele apunea într-o ceață aurie peste oceanul de pământ. De acum el o ducea în brațe pe Estrel și la fiecare câteva minute era nevoit să se oprească, să-și lase povara și să se trântească lângă ea, pentru a-și recăpăta suflarea și puterile. I se părea că n-ar fi fost chiar așa greu, dacă ar fi avut măcar puțină apă, doar atât cât să-și umezească gura.

– Este o casă, îi șopti el cu glas uscat și șuierător. Apoi din nou: O casă, printre copaci. Nu-i foarte departe...

De data asta ea îl auzi și-și zvârcoli corpul, fără putere, se strădui să i se împotrivească și gemu:

– Nu te duce acolo. Nu, nu te duce acolo. Nu la case. Ramarren nu trebuie să meargă la case. Falk...

Începu să strige slab într-o limbă pe care bărbatul n-o înțelegea, ca și cum ar fi strigat după ajutor. El nu se opri, deși era cocârjat de greutatea ei.

Brusc, lumina străluci aurie în negurile amurgului târziu: lumină care răzbătea prin ferestrele înalte dinapoia copacilor negri și înalți.

Un urlet aspru se ridică în direcția ei și se apropie de Falk. Bărbatul continuă, după care se opri, zărind umbre ce alergau spre

el din crepuscul și produceau vacarmul acela. Forme adumbrite, masive, înalte până la talia sa, îl încercuiră și repeziră către el boturi ce pocneau din fălci. Falk rămase locului, susținând greutatea lipsită de cunoștință a lui Estrel; nu-și putea scoate arma și nu cuteza să se clintească. La numai câteva sute de metri depărtare, luminile de la ferestrele înalte sclipeau senine.

– Ajutor! strigă Falk. Ajutor!

Vocea îi era însă doar o șoaptă cârâită.

Alte glasuri răsunară sonor din depărtare. Fiarele din umbre se retraseră. Oameni veniră spre Falk, care, fără să-i dea drumul lui Estrel, căzuse în genunchi.

– Luați femeia, rosti vocea unui bărbat.

Altă voce zise limpede:

– Ce avem aici? – altă pereche de uzinați?

Îi porunciră lui Falk să se scoale, dar el se împotrivi, scâncind:

– N-o răniți... e bolnavă...

– Haide, atunci!

Mâini aspre și grăbite îl siliră să dea ascultare. Îi lăsă s-o ia pe Estrel. Era atât de amețit de oboseală, încât nu înțelese decât după mult timp ce i se întâmpla și unde se afla. Îi dădură să bea apă rece pe săturate, asta era tot ce știa, tot ce conta.

Stătea jos. Cineva, al cărui grai nu-l putea înțelege, încerca să-l convingă să bea un pahar. Falk luă paharul și bău. Lichidul dinăuntru era pișcător și avea iz puternic de ienupăr. Un pahar – un păhărel umplut cu o pâclă verzuie: acela fu primul lucru pe care-l văzu clar. Nu mai băuse dintr-un pahar de când plecase din Casa Zove. Scutură din cap, simți cum lichiorul volatil îi limpezea gâtlejul și mintea, și înălță ochii.

Se afla într-o încăpere vastă. O podea lungă din piatră lustruită oglindea peretele îndepărtat pe care, sau în care, strălucea un disc de lumină galbenă, blândă. Căldura ca radia dinspre disc era palpabilă pe chipul lui. Pe podeaua goală, la jumătatea distanței dintre el și cercul de lumină aidoma unui soare, se afla un jilț masiv și înalt; lângă el, nemișcată, silueta unei fiare întunecate.

– Ce ești tu?

Falk zări liniile ascuțite ale nasului și maxilarului, mâna neagră de pe brațul jilțului. Glasul era gros și dur ca piatra. Cuvintele nu erau în galaktika pe care el o vorbise de atâta timp, ci în propriul lui grai, limba pădurii, deși dialectul diferea. Răspunse încet, spunând adevărul.

– Nu știu ce sunt. Cunoașterea de sine mi-a fost răpită acum șase ani. Într-o Casă a Pădurii am învățat calea omului. Mă duc la Es Toch, pentru a încerca să-mi aflu numele și natura.

– Te duci în Locul Minciunilor ca să cauți adevărul? Uzinați și-nstrăinați aleargă peste Pământul obosit cu multe solii, dar asta-i mai presus de orice nebunie sau minciună. Ce te-a adus la Regatul meu?

– Tovarășa mea...

– Vrei să-mi spui că ea te-a adus aici?

– Ea s-a îmbolnăvit; eu căutam apă. Ea este...

– Stăpânește-ți limba. Mă bucur că n-ai spus că ea te-a adus aici. Cunoști locul acesta?

– Nu.

– Aici este Enclava Kansas. Eu sunt Stăpânul ei. Sunt Lordul, Prințul și Dumnezeul ei. Eu mă îngrijesc de tot ce se întâmplă aici. Aici jucăm unul dintre marile jocuri. Se numește Regele Castelului. Regulile sunt foarte vechi și sunt singurele legi pe care le respect. Restul sunt făcute de mine.

Soarele molcom și îmblânzit străluci din podea până în tavan și dintr-un perete în celălalt înapoia vorbitorului, când acesta se ridică din jilț. Deasupra capului, foarte sus, bolți întunecate și grinzi reflectară printre umbre lumina aurie nepâlpâitoare. Radianța contură un nas coroiat, o frunte ușor piezișă, o siluetă înaltă, puternică, subțire, maiestuoasă ca postură, bruscă în mișcări. Când Falk se clinti puțin, fiara fabuloasă de lângă jilț se întinse și mârâi. Lichiorul cu iz de ienupăr îi volatilizase gândurile; ar fi trebuit să-și spună că nebunia îl făcuse pe bărbatul acesta să se intituleze rege, însă își spunea mai degrabă că regalitatea îl înnebunise pe bărbat.

– Nu ți-ai aflat așadar numele?

– Cei care m-au găsit mi-au spus Falk.

– Să pleci în căutarea adevăratului tău nume... oare există o cale mai bună pe care să fi păşit vreodată un om? Nu-i de mirare că te-a adus pe lângă poarta mea. Te voi lua ca Jucător al Jocului, zise Prinţul de Kansas. Nu în fiecare seară la uşa mea apare cerşind un bărbat cu ochi ca nestematele galbene. A-l refuza ar fi prudent şi nepoliticos, dar ce este regalitatea dacă nu risc şi politeţe? Ei ţi-au spus Falk, însă eu n-o voi face. În joc tu eşti piatra de Opal. Eşti liber să te mişti. Grifon, la picior!

– Prinţe, tovarăşa mea...

– ...este o shingă, sau o uzinată sau o femeie – tu pentru ce o păstrezi? Uşurel, omule, nu te pripi să le răspunzi regilor. Ştiu pentru ce o păstrezi. Însă ea nu are niciun nume şi nu joacă în joc. Femeile cowboy-lor mei o vor îngriji şi eu nu voi mai vorbi despre ea. Prinţul se apropie de el, păşind fără grabă peste podeaua goală. Numele companionului meu este Grifon. Ai auzit vreodată în vechile Canoane şi Legende vorbindu-se despre animalul numit câine? Grifon este un câine. Aşa cum poţi vedea, el are prea puţine în comun cu lătrătorii galbeni care aleargă pe câmpii, deşi sunt înrudiţi. Specia lui a dispărut, ca şi regalitatea. Opal, ce-ţi doreşti tu cel mai mult?

Prinţul puse întrebarea aceea brusc, cu bunăvoinţă şireată, privindu-l atent pe Falk. Obosit, confuz şi decis să spună adevărul, bărbatul răspunse:

– Să merg acasă.

– Să mergi acasă...

Prinţul de Kansas era negru ca silueta sau ca umbra lui, un bărbat bătrân, negru ca pana corbului, înalt de doi metri cu faţa ca lama unei săbii.

– Să mergi acasă...

Se îndepărtase puţin pentru a studia masa lungă de lângă scaunul lui. Falk văzu acum că tăblia ei era afundată cu câţiva centimetri într-o ramă şi conţinea o reţea de sârme din aur şi argint pe care erau înşirate mărgele, astfel străpunse, încât puteau să treacă de pe o sârmă pe alta şi, în anumite locuri, de la un nivel la altul. Erau sute

de mărgele, de la mărimea pumnului unui prunc, până la a unei semințe de măr, făcute din lut, piatră, lemn, metal, os, plastic, sticlă, ametist, agat, topaz, turcoaz, opal, chihlimbar, beriliu, cristal, granat, smarald și diamant. Era o ramă de modele, așa cum aveau Zove și Ochiul-ciutei și alții din Casă. Considerat a proveni din măreața cultură davenant, deși de acum era vechi pe Pământ, obiectul era un ghicitor al viitorului, un computer, o unealtă de disciplină mistică, o jucărie. În a doua sa scurtă viață, Falk nu avusese timp să învețe prea multe despre ramele de modele. Cândva Ochiul-ciutei spusese că aveai nevoie de patruzeci-cincizeci de ani să-i stăpânești folosirea; iar rama ei, trecută din generație în generație în cadrul familiei, fusese un pătrat cu latura de numai cincisprezece centimetri, cu douăzeci sau treizeci de mărgele...

O prismă din cristal lovi o sferă din fier cu un clinchet stins, dar clar. Un turcoaz țâșni spre stânga și o legătură dublă de os lustruit incrustat cu granate porni în dreapta și în jos, iar un opal ca focul se învăpăie pentru o clipă în chiar mijlocul ramei. Mâini negre, subțiri, puternice fulgerară peste sârme, mișcând nestematele vieții și morții.

– Așadar, rosti Prințul, vrei să mergi acasă. Dar privește! Poți să citești rama? Vastitate. Abanos, diamant și cristal, toate nestematele focului, iar Opalul printre ele, mergând întruna. Dincolo de Casa Regelui, dincolo de Temnița Pereților de sticlă, dincolo de dealurile și vâlcelele lui Kopernik, piatra zboară printre stele. O să spargi rama, cadrul timpului? Privește!

Lunecările și pâlpâirile mărgelelor strălucitoare se încețoșau sub ochii lui Falk. El se prinse de marginea uriașei rame de modele și murmură:

– N-o pot citi...

– Acesta este jocul pe care-l joci, Opal, indiferent dacă-l poți citi sau nu. Bine, foarte bine. În seara asta câinii mei au lătrat la un cerșetor și el se dovedește a fi un prinț al luminii stelare. Opal, când eu voi sosi cerând apă din fântânile tale și adăpost între zidurile tale, mă vei lăsa să intru? Va fi o noapte mai rece ca aceasta... Și va fi după mult timp de acum! Tu sosești din urmă

cu mulți, mulți ani. Eu sunt bătrân, însă tu ești mult mai bătrân; ar fi trebuit să fi murit acum un veac. Peste un veac îți vei aminti că în deșert ai întâlnit un rege? Haide, ți-am spus că ești liber să te miști pe aici. Slujitorii se vor ocupa de toate nevoile tale.

Falk traversă sala lungă spre un portal acoperit de o draperie. În anticamera de după el aștepta un băiat, care îi chemă pe alții. Fără surprindere sau servilism, respectuoși doar prin faptul că îl așteptară pe Falk să vorbească primul, îi asigurară o baie, un schimb de haine, cină și un pat curat într-o odaie liniștită.

Treisprezece zile locui el în Marea Casă a Enclavei Kansas, în vreme ce ultima ninsoare firavă și ploile răzlețe ale primăverii goniră peste tărâmurile pustii de dincolo de grădinile Prințului. Estrel, care se înzdrăvenea treptat, locuia în una dintre multele case micuțe înghesuite înapoia celei mari. Falk era liber să fie cu ea când dorea... era liber să facă orice ar fi ales. Prințul își conducea în mod absolut domeniul, totuși stăpânirea lui nu era niciodată impusă, ci mai degrabă acceptată ca o onoare; oamenii lui alegeau să-l slujească, poate fiindcă apreciau, afirmând astfel grandoarea înnăscută și esențială a unei singure persoane, că-și reafirmau propria lor calitate ca oameni. Nu erau mai mult de două sute, cowboy, grădinari, producători și reparatori, soțiile și copiii lor. Era un regat foarte mic. Cu toate acestea, Falk înțelese după numai câteva zile, că Prințul de Kansas ar fi fost la fel de prinț și dacă n-ar fi existat niciun supus, dacă ar fi trăit acolo absolut singur. O dată în plus era o chestiune de calitate.

Realitatea aceea stranie, autenticitatea aceea singulară a domeniului Prințului, îl fascină și absorbi în asemenea măsură încât, zile la rând, abia se mai gândi la lumea din exterior, la lumea fragmentată, violentă și incoerentă prin care călătorise atâta timp. Însă după ce vorbi cu Estrel în a treisprezecea zi și după ce discutară despre plecare, Falk începu să se întrebe despre relația dintre Enclavă și restul lumii și spuse:

– Crezusem că shingii nu acceptă Lorzi printre oameni. De ce l-ar lăsa pe el să-și păzească hotarele aici, numindu-se pe sine prinț și rege?

– Și de ce nu l-ar lăsa să bată câmpii? Enclava Kansas este un teritoriu întins, dar sterp și fără locuitori. De ce ar interveni peste el Lorzii din Es Toch? Bănuiesc că pentru ei este ca un țânc prostovan, care bolborosește, lăudându-se.

– Așa este pentru tine?

– Păi... ai văzut când a venit nava, ieri?

– Da.

O mașină zburătoare – prima pe care o văzuse Falk vreodată, deși îi recunoscuse zumzetul pulsatoriu – trecuse direct peste casă, foarte sus, și fusese vizibilă pentru câteva minute. Oamenii de pe domeniul Prințului ieșiseră în fugă în grădini, bătuseră în tingiri și învârtiseră pârâitoare, câinii și copiii urlaseră, iar Prințul declanșase solemn de pe un balcon o suită de artificii asurzitoare, până ce nava dispăruse în vestul neguros.

– Sunt la fel de prostovani ca basnasskii, iar bătrânul este nebun.

Deși Prințul nu voia s-o vadă pe Estrel, oamenii lui fuseseră foarte buni cu ea; tonul de amărăciune din glasul blând al femeii îl surprinse pe Falk.

– Basnasskii au uitat vechea cale a omului, replică el, pe când cei de aici și-o amintesc poate prea bine. Râse apoi. Oricum, nava a trecut mai departe.

– Nu însă pentru că ei ar fi speriat-o cu artificii, rosti serioasă Estrel parcă încercând să-l avertizeze despre ceva.

Falk o privi cu atenție. În mod limpede, ea nu vedea nimic din demnitatea romantică și lunatică a artificiilor acelora, care înnobilau până și o mașină zburătoare shing cu calitatea unei eclipse solare. În umbra calamității totale, de ce să nu lansezi artificii? Dar după boală și după pierderea talismanului ei din jad, femeia fusese neliniștită și lipsită de veselie, iar șederea aici, care-i plăcuse atât de mult lui Falk, era un chin pentru ea. Venise momentul să plece.

– Mă voi duce să vorbesc cu Prințul despre plecarea noastră, îi zise el încet și o lăsă acolo, sub sălciile care acum purtau mărgelele galben-verzui ale mugurilor frunzelor, iar el străbătu grădinile până la casa mare.

Îl însoțiră cinci dintre câinii negri cu picioare înalte și umeri masivi, o gardă de onoare căreia avea să-i ducă dorul după ce părăsea locul acesta.

Prințul de Kansas citea în sala tronului. Discul care acoperea în timpul zilei peretele estic al încăperii strălucea argintiu și rece, împestrițat, ca o lună domestică; numai noaptea ardea cu lumină și căldură solară, blândă. În fața lui se afla tronul din lemn pietrificat, lustruit, din deșerturile sudice. Falk îl văzuse pe Prinț pe tron doar în prima seară. Acum era așezat pe unul dintre scaunele de lângă rama de modele, iar draperiile fuseseră trase de pe ferestrele înalte de șapte metri dindărătul lui care dădeau spre vest. Acolo se înălțau munții îndepărtați și negri, încununați cu gheață.

Prințul își ridică fața ca o lamă de spadă și-l ascultă pe Falk. După aceea, nu-i răspunse, ci atinse cartea pe care o citea, nu unul dintre sulurile-proiectoare minunat decorate din Biblioteca lui extraordinară, ci o cărticică scrisă de mână pe file de hârtie prinse laolaltă.

– Cunoști Canonul acesta?

Falk privi versetul care-i era arătat:

Temerile oamenilor
trebuie temute.
Ah, pustiirea!
Încă nu și-a atins, nu
nu și-a atins limita!

– Îl cunosc, Prințe. Am pornit în călătoria mea, purtându-l în rană. Dar în exemplarul tău, nu pot să citesc pagina din stânga.

– Acelea sunt simbolurile în care a fost scris prima dată, acum cinci sau poate șase mii de ani: limba Împăratului Galben, strămoșul meu. Ai pierdut exemplarul tău pe drum? Ia-l atunci pe acesta. Mă aștept totuși să-l pierzi, de asemenea; când urmezi Calea, calea este pierdută. Ah, pustiirea! De ce rostești întotdeauna adevărul, Opal?

– Nu sunt sigur.

De fapt, Falk înțelesese treptat că el nu va minți indiferent cu cine ar fi vorbit sau cât de riscant ar fi putut părea adevărul; nu știa de ce ajunsese la decizia aceea.

– Dacă... dacă folosești arma inamicului, rosti el, înseamnă că joci jocul inamicului...

– Ah, dar inamicul și-a câștigat jocul cu foarte mult timp în urmă... Pleci, așadar? Dă-i drumul, atunci; fără doar și poate, este timpul. Eu însă îți voi mai ține pentru o vreme tovarășa aici.

– Prințe, i-am spus că o voi ajuta să-și găsească poporul.

– Poporul ei? Chipul dur și adumbrit se întoarse către el. Tu ce crezi că este ea?

– O Rătăcitoare.

– Iar eu sunt o nucă și tu un pește, iar munții ăia sunt făcuți din căcăreze prăjite! Fă cum vrei. Spune adevărul și ascultă adevărul. Culege fructele din livezile mele pârguite pe măsură ce vei merge spre vest, Opal, și bea laptele din cele o mie de fântâni ale mele din umbra uriașelor ferigi arborescente. Nu așa că domnesc peste un regat plăcut? Miraje și colb întruna spre vest, spre beznă. Ce te face să ții la ea – carnea sau credința?

– Am străbătut o cale lungă împreună.

– Să n-ai încredere în ea!

– Ea mi-a oferit ajutor și speranță; suntem tovarăși. Între noi există încredere – cum o pot sfărâma?

– Ah, nebunule, ah, pustiirea! zise Prințul de Kansas. Îți voi dărui zece femei să te însoțească până la Locul Minciunii, cu lăute, fluiere, tamburine și anticoncepționale. O să-ți dăruiesc cinci prieteni buni înarmați cu artificii. O să-ți dăruiesc un câine – mă jur că o voi face, un câine viu din specia care a dispărut, care să-ți fie adevărat tovarăș. Știi de ce au murit câinii? Pentru că au fost loiali, pentru că au avut încredere. Du-te singur, omule!

– Nu pot.

– Du-te cum vrei. Jocul s-a terminat aici.

Prințul se ridică, merse la tronul de sub cercul lunii și se așeză. Nu întoarse capul când Falk încercă să-și ia rămas-bun.

6

Cu unica amintire a unui pisc solitar care întrupa cuvântul „munte", Falk își imaginase că de îndată ce vor ajunge la munți, vor fi ajuns la Es Toch; nu-și dăduse seama că vor trebui să se cațere peste culmea unui continent. Munții se ridicau lanț după lanț; zi după zi, cei doi suiau încet în lumea înălțimilor, dar ținta lor se afla tot mai sus și tot mai departe spre sud-vest. Printre păduri, torenți și pantele de zăpadă și granit ce dispăreau în nori, la răstimpuri le apărea în cale câte o colonie micuță sau un sătuc. Adesea nu le puteau evita, întrucât nu exista decât o singură potecă. Înaintară pe catârii lor, darul princiar al Prințului la plecare, și nu fură stingheriți. Estrel spunea că muntenii care trăiau aici, în vecinătatea shingilor, erau oameni precauți, care nici nu molestau, nici nu primeau străinii și era preferabil să fie lăsați în pace.

În luna aprilie popasurile de noapte erau friguroase în munți și oprirea lor, o dată, într-un sat, însemnă o destindere salutară. Era un loc micuț, doar patru case din lemn lângă un pârâu zgomotos dintr-un canion umbrit de piscuri uriașe înnegurate de furtuni. Avea totuși un nume, Besdio, și Estrel îi spuse că locuise acolo cu ani în urmă, în adolescență. Oamenii din Besdio, dintre care o pereche avea pielea deschisă la culoare și părul roșcat-arămiu ca Estrel însăși, schimbară câteva cuvinte cu ea. Vorbiră în limba folosită de Rătăcitori; Falk vorbise întotdeauna galaktika cu Estrel și nu învățase graiul acesta vestic. Femeia explică, arătând către est și vest; muntenii încuviințară inexpresivi, studiind-o cu atenție și privindu-l pe tovarășul ei doar cu coada ochiului. Puseră puține întrebări și le oferiră hrană și adăpost pentru o noapte, binevoitori, dar într-o manieră detașată și lipsită de interes, care-l făcu pe Falk să se simtă ușor stânjenit.

Însă staulul în care aveau să doarmă era călduros, de la căldura degajată de vitele, caprele și găinile îngrămădite acolo în tovărășie murmurătoare, mirositoare și plăcută. În vreme ce Estrel mai stătu de vorbă cu gazdele lor în coliba principală, Falk se instală în staul. În podul cu fân de deasupra ieslelor, pregăti un culcuș dublu

minunat din fân, peste care întinse sacii lor de dormit. Când Estrel sosi, bărbatul era deja pe jumătate adormit, totuși se trezi îndeajuns ca să remarce:

– Mă bucur c-ai venit... Miros un secret pe-aici, dar nu știu ce.

– Eu miros mai multe.

Fusese prima dată când Estrel încercase să facă o glumă și Falk o privi ușor surprins.

– Ești bucuroasă că te apropii de Oraș, așa-i? întrebă el. Mi-aș dori ca și eu să fiu așa.

– Și de ce n-aș fi? Acolo sper să-i găsesc pe ai mei; dacă nu, mă vor ajuta Lorzii. Iar tu vei găsi de asemenea acolo ceea ce cauți și-ți vei recăpăta moștenirea.

– Moștenirea? Crezusem că mă consideri un Șters.

– Pe tine? Niciodată! Doar nu crezi cu adevărat că shingii ți-ar fi umblat prin minte? Ai spus asta odată, jos pe câmpii, iar atunci nu te-am înțeles. Cum te-ai putea crede un Șters sau un om de rând? Tu nu te-ai născut pe Pământ!

Estrel vorbise rareori cu atâta certitudine. Cuvintele ei îl îmbărbătară, în acord cu propria lui speranță, însă în același timp îl puseră pe gânduri, deoarece ea fusese de mult timp tăcută și tulburată. Apoi zări ceva legănându-se de un șnur de piele în jurul gâtului ei.

– Ți-au dat o amuletă.

Aceea era sursa optimismului femeii.

– Da, încuviință Estrel și-și privi încântată pandantivul. Facem parte din aceeași credință. Acum totul va merge bine pentru noi.

Falk surâse ușor înaintea superstiției ei, dar fu bucuros că-i oferea liniște. Când se culcă, știu că Estrel era trează, stând întinsă și privind în bezna plină de mirosurile, răsuflările blânde și prezența animalelor. Când cocoșul cântă înainte de revărsatul zorilor, bărbatul se deșteptă pe jumătate și o auzi murmurând rugăciuni către amuletă într-un grai pe care el nu-l știa.

Plecară pe o cărare ce șerpuia la sud de piscurile furtunoase. Mai rămânea de trecut bastionul unui munte mare și suiră vreme de patru zile, până ce aerul deveni rarefiat și înghețat, cerul

albastru-închis și soarele de aprilie strălucі orbitor pe spinările scămoșate ale norilor ce pășteau pe pajiștile aflate mult sub ei. Apoi ajunseră în vârful pasului, cerul se întunecă și ninsoarea căzu pe stâncile goale, înveșmântând uriașii versanți sterpi, suri și roșii. În pas exista o colibă pentru călători și ei se ghemuiră înăuntru împreună cu catârii până ce ninsoarea încetă și putură începe coborârea.

– Acum drumul este ușor, spuse Estrel întorcându-se pentru a-l privi pe Falk peste crupa legănată a catârului ei și peste urechile ce încuviințau ale catârului lui.

Bărbatul surâse, dar în inima lui exista o spaimă care crescu întruna pe măsură ce coborâră către Es Toch.

Se apropiară tot mai mult, iar poteca se lărgi și deveni un drumeag; zăriră colibe, ferme, case. Văzură puțini oameni, fiindcă frigul și ploaia îi țineau pe locuitori sub acoperișuri. Cei doi continuară coborârea pe drumul singuratic, prin ploaie. A treia dimineață după trecerea prin pas fu însorită și după ce călăriseră vreo două ore, Falk își opri catârul și o privi întrebător pe Estrel.

– Ce este? întrebă femeia.

– Am ajuns... ăsta-i Es Toch, nu?

Relieful se nivelase în jurul lor, deși piscuri îndepărtate închideau orizontul de jur împrejur, iar pășunile și ogoarele de până atunci lăsaseră loc la case, case și alte case. Erau colibe, cabane, bojdeuci, localuri, hanuri, ateliere în care se produceau și schimbau obiecte, și peste tot copii, oameni pe șosea, oameni pe drumurile laterale, oameni pe jos, pe cai, catâri și glisoare, venind și plecând: era aglomerat, totuși nu ticsit, fără grabă și în același timp animat, murdar, posomorât și vioi sub cerul întunecat și luminos al dimineții în munți.

– Până la Es Toch mai sunt vreo doi kilometri.

– Orașul acesta ce este atunci?

– Astea sunt periferiile orașului.

Falk privi în jurul lui, uluit și surescitat. Drumul pe care-l urmase de la casa din Pădurea Răsăriteană devenise o stradă, care se apropia prea iute de capăt. Când își opriră catârii în mijlocul străzii, oamenii îi priviră, însă niciunul nu se opri și niciunul nu

li se adresă. Femeile își feriră chipurile. Doar unii copiii zdrențăroși se holbară la ei sau îi arătară cu degetul țipând, apoi fugiră, dispărând pe o străduță plină de gunoaie sau îndărătul unei coșmelii. Nu era ceea ce se așteptase Falk; totuși la ce se așteptase el?

– N-am știut că în lume trăiesc atâția oameni, rosti bărbatul în cele din urmă. Roiesc în jurul shingilor ca muștele pe baligi.

– Larvele muștelor prosperă în baligi, replică Estrel sec. După care se întinse și-l atinse ușor pe mână. Aceștia sunt paria și paraziții, secăturile din afara zidurilor. Noi vom continua spre Oraș, adevăratul Oraș. Am parcurs cale lungă pentru a-l vedea...

Călăriră mai departe și în scurt timp zăriră cum deasupra acoperișurilor cocioabelor se ridicau zidurile unor turnuri verzi fără ferestre, strălucitoare sub lumina soarelui.

Inima lui Falk bubuia și observă că Estrel șoptea încetișor în amuleta pe care o primise în Besdio.

– Nu putem intra cu catârii în oraș, zise ea. O să-i lăsăm aici.

Se opriră la un grajd public dărăpănat și Estrel vorbi convingător în graiul vestic cu îngrijitorul de acolo; când Falk o întrebă ce-l rugase, ea îi răspunse:

– Să ne țină catârii ca garanție.

– „Garanție"?

– Dacă nu vom plăti pentru întreținerea lor, îi poate păstra. Nu ai bani, nu-i așa?

– Nu, rosti umil Falk.

Nu numai că nu avea bani, ci nici nu văzuse vreodată bani; și cu toate că în galaktikă exista un termen pentru conceptul acela, nu exista și în dialectul lui din pădure.

Grajdul era ultima clădire de la marginea unui câmp de sfărâmături și gunoaie care separa mahalalele de un zid lung și înalt din blocuri de granit. Pentru cei sosiți pe jos la Es Toch exista o intrare marcată de pilaștri conici uriași. Pe cel din stânga o inscripție în galaktikă anunța: RESPECT PENTRU VIAȚĂ. Pe cel din dreapta era o inscripție mai lungă, cu litere pe care Falk nu le mai văzuse până atunci. Prin poartă nu circula nimeni și nu exista niciun străjer.

– Stâlpul Minciunii și stâlpul Secretului, rosti el cu glas tare, trecând printre ei și refuzând să-și îngăduie să fie uluit.

Dar apoi intră în Es Toch și îl văzu și rămase nemișcat fără un cuvânt.

Orașul Lorzilor Pământului era construit pe cele două maluri ale unui canion, o despicătură gigantică prin munți, îngustă și fantastică, cu pereți negri vrăstați cu verde prăbușindu-se amețitor cale de opt sute de metri până la panglica de argint sclipitor a unui râu din adâncurile adumbrite. Turnurile orașului se înălțau chiar pe muchiile stâncilor aflate față în față, practic fără temelii în pământ, legate peste hău prin poduri arcuite, delicate. Turnurile, drumurile și podurile încetau după aceea și zidul închidea orașul din nou, exact înaintea unui cot vertiginos al canionului. Elicoptere cu pale diafane brăzdau abisul și glisoarele licăreau în lungul străzilor pe jumătate întrezărite și a podurilor aparent fragile. Soarele care încă nu se înălțase mult deasupra piscurilor masive părea că aproape nu aruncă umbre aici; uriașele turnuri verzi străluceau în lumină ca și cum ar fi fost translucide.

– Vino, Falk, rosti Estrel, aflată cu un pas înaintea lui, cu ochi scânteietori. Aici n-ai de ce să te temi.

Bărbatul o urmă. Niciun om nu se găsea pe strada care cobora printre clădiri joase spre turnurile de pe marginea stâncilor. Privi în urmă către poartă, însă nu mai putea zări deschiderea dintre pilaștri.

– Unde mergem?

– Cunosc un loc, o casă unde vin cei din seminția mea.

Estrel îl prinse de braț pentru prima dată de când merseseră împreună și, ținându-se aproape de el, păstră privirea plecată în timp ce coborâră pe strada lungă, în zigzag. În dreapta lor clădirile se înălțau uriașe odată cu apropierea de centrul orașului, iar în stânga, defileul ameților se căsca plin de umbre, un interstițiu negru între turnuri luminoase cocoțate, fără ziduri de protecție sau parapeturi.

– Dar dacă avem nevoie de bani aici...

– Ei vor avea grijă de noi.

Oameni în haine colorate și stranii îi depășeau pe glisoare; platformele de aterizare aflate sus pe clădirile cu pereți verticali pâlpâiau de elicoptere. Deasupra defileului, o mașină zburătoare zumzăia, suind.

– Toți ăștia sunt... shingi?

– Unii.

În mod reflex, Falk ținea mâna liberă pe laser. Fără să-l privească, totuși surâzând ușor, Estrel zise:

– Să nu-ți folosești arma aici. Ai venit să-ți câștigi memoria, nu s-o pierzi.

– Unde mergem?

– Aici.

– Aici? Ăsta-i un palat.

Zidul verzui luminos se ridica spre cer fără ferestre, monolitic. În fața lor era deschisă o ușă pătrată.

– Aici sunt cunoscută. Nu-ți fie frică. Vino cu mine.

Femeia se ținu strâns de brațul lui. Falk șovăi. Privind îndărăt pe stradă, zări câțiva oameni, primii pe care-i vedea mergând pe jos, îndreptându-se spre ei, privindu-i cu atenție. Asta îl sperie și, la braț cu Estrel, intră în clădire, trecând prin portalurile interioare automate care glisară, deschizându-se, la apropierea lor. După ce păși înăuntru, se opri copleșit de senzația unei judecăți greșite, de comiterea unei erori hidoase.

– Ce este locul acesta? Estrel...

Era o sală înaltă, plină de lumină verzuie densă, neclară ca o peșteră submarină; existau uși și coridoare, prin care bărbați se apropiau, grăbiți. Estrel se desprinsese de el. Panicat, se întoarse către ușile din spate: erau închise acum. Nu aveau clanțe. Siluete neclare intrară în sală, alergând spre el și strigând. Falk se lipi cu spatele de ușile închise și duse mâna la pistolul laser. Dispăruse. Era în mâinile lui Estrel, care stătea înapoia bărbaților ce-l înconjurară pe Falk. Când el încercă să treacă printre ei și fu oprit, și se luptă, și fu bătut, auzi pentru o clipă un sunet pe care nu-l mai auzise niciodată: râsul ei.

Un sunet neplăcut răsuna în urechile lui Falk; un gust metalic îi umplea gura. Capul i se învârtea când îl ridică, iar ochii nu focalizau și părea că nu se putea mișca liber. Apoi înțelese că se trezea din pierderea cunoștinței și crezu că nu se putea mișca fiindcă fusese rănit sau drogat. După aceea văzu că încheieturile îi erau încătușate laolaltă de un lanț scurt, la fel ca gleznele. Însă amețeala din cap se înrăutățea. În urechi îi bubuia acum un glas puternic, care repeta mereu și mereu același cuvânt: *ramarren-ramarren-ramarren*. Se zbătu și strigă, încercând să scape de vocea bubuitoare care-l umplea de teroare. Lumini îi străluciră în ochi și, prin sunetele ce-i urlau în cap, auzi pe cineva zbierând cu propriul lui glas:

– Eu nu sunt...

Când își recăpătă cunoștința, totul era perfect nemișcat. Îl durea capul și tot nu putea să vadă foarte clar, dar acum nu avea cătușe la mâini și la picioare – dacă acelea existaseră vreodată – și știu că era protejat, adăpostit, îngrijit. Știau cine era el și era primit cu drag. Propriii lui oameni veneau după el și se afla în siguranță aici, prețuit și iubit; tot ce trebuia să facă acum era să se odihnească și să doarmă, să se odihnească și să doarmă, în vreme ce nemișcarea adâncă și blândă îi murmura delicat în minte *marren-marren-marren...*

Se trezi. Dură un timp, însă se trezi și izbuti să se scoale în capul oaselor. Pentru o vreme trebui să-și îngroape în brațe capul care-l durea acut, străduindu-se să învingă amețeala cauzată de mișcare, și la început își dădu seama doar că stătea așezat pe podeaua unei încăperi, o podea care părea să fie caldă și elastică, aproape moale, ca trupul unui animal masiv. Apoi ridică fruntea și se uită în jur.

Era singur în mijlocul unei camere atât de bizare, încât amețeala îi reînvie pentru o vreme. Nu exista niciun fel de mobilier. Pereții, podeaua și tavanul erau din același material translucid, care părea moale și ondulatoriu, alcătuit parcă din multe straturi de voaluri verde-deschis, totuși dur și lunecos la atingere. Basoreliefurile, încrețiturile și cutele stranii ce formau configurații complexe pe toată podeaua nu existau de fapt când încerca să le atingă cu degetele;

erau desene ce amăgeau ochiul sau se aflau dedesubtul unei suprafețe transparente netede. Unghiurile sub care se întâlneau pereții erau amăgitoare din cauza unor iluzii optice de structuri reticulare și pseudoparalele, utilizate ca decorațiuni; aducerea colțurilor la nouăzeci de grade necesita un efort de voință, care era poate un efort de autoamăgire, deoarece era posibil, la urma urmelor, ca ele să nu aibă nouăzeci de grade. Dar niciuna dintre subtilitățile acelea provocatoare ale decorațiunilor nu-l dezorientă pe Falk la fel de mult ca faptul că întreaga încăpere era translucidă. Sub el se distingea altă cameră, vag, ca și cum ar fi privit în adâncul apei foarte verzi a unui lac. Deasupra capului, un petic de lumină putea fi luna, înceţoşată şi înverzită de unul sau mai multe plafoane intermediare. Printr-un perete al camerei se întrevedeau panglici și pete de lumină și bărbatul putea de asemenea să distingă mișcarea luminilor elicopterelor sau mașinilor zburătoare. Prin ceilalți trei pereți, luminile din exterior erau mult mai neclare, ocultate de vălurile altor pereți, coridoare și camere. Forme se deplasau în camerele acelea. El le putea vedea, însă nu le putea identifica: trăsături, haine, culori, dimensiuni, totul era neclar. Undeva în adâncurile verzui, o pată de umbră se ridică și deveni tot mai imprecisă, tot mai verzuie, topindu-se în labirintul nedesluşit. Vizibilitate fără discriminare, solitudine fără intimitate. Licărirea aceasta mascată de lumini și forme prin planuri incipiente de verde era extraordinar de frumoasă și extraordinar de tulburătoare.

Pe neașteptate, Falk zări o mișcare pe un petic mai luminos de pe peretele apropiat. Se răsuci imediat și, cu un șoc de spaimă, văzu ceva în sfârșit clar, distinct: un chip, un chip cutat și sălbatic, care-l sfredelea cu doi ochi inumani, galbeni.

– Un shing, șopti el complet îngrozit.

Chipul își bătu joc de el și buzele teribile simulară fără sunet *Un shing*, iar bărbatul văzu că era reflexia propriei lui fețe.

Se sculă rigid, se duse la oglindă și-și trecu palma peste ea ca să se asigure. Era într-adevăr o oglindă, pe jumătate ascunsă de o ramă turnată și pictată astfel încât să pară mai plată decât în realitate.

Auzi sunetul unui glas și întoarse spatele oglinzii. De cealaltă parte a camerei, nu foarte clar în lumina difuză, care radia din surse ascunse, se afla cineva. Nu se vedea nicio ușă, însă un om intrase și rămăsese locului, privindu-l; un bărbat foarte înalt, cu o capă sau mantie albă coborându-i de pe umerii lați, păr alb și ochi negri, limpezi, pătrunzători. Bărbatul vorbi și glasul lui sună profund și foarte blând:

– Bun-sosit, Falk. Te-am așteptat de mult, te-am călăuzit de mult și te-am păzit.

Lumina spori în odaie, o radianță limpede, crescătoare. Vocea baritonală purta o nota de exaltare.

– Abandonează-ți teama și fii bine-venit printre noi, Mesagerule. Drumul întunecat este în urma ta, iar picioarele ți-au pornit pe calea ce te va duce acasă!

Strălucirea crescu, orbindu-l pe Falk; el fu nevoit să clipească și să clipească din nou, iar când ridică ochii mijiți, bărbatul dispăruse.

În mintea lui sosiră nechemate cuvinte rostite cu luni în urmă de un bătrân în pădure: *Bezna teribilă a luminilor strălucitoare din Es Toch.*

Nu avea să se mai lase manipulat, drogat, amăgit. Fusese un prost că venise aici; n-avea să mai scape viu, dar n-avea să se mai lase manipulat. Înaintă pentru a găsi ușa ascunsă și a-l urmări pe bărbat. Un glas vorbi din oglindă:

– Mai așteaptă o clipă, Falk. Iluziile nu sunt întotdeauna minciuni. Tu cauți adevărul.

O fantă se despică în perete și se lăți, devenind o ușă prin care pătrunseră două persoane. Una, slăbuță și scundă, pășea țanțoș; peste pantaloni purta un suspensor ostentativ, avea vestă și un acoperământ de cap ce aducea cu o cască de baie. Cealaltă persoană, mai înaltă, avea o robă grea și mergea cu pași afectați, pozând ca o balerină; păr lung, negru-purpuriu, îi cobora până la talie... era totuși probabil bărbat, fiindcă vocea, deși foarte moale, suna baritonal.

– Suntem filmați, să știi, Strella.

– Știu, zise omul micuț cu vocea lui Estrel. Niciunul dintre ei nu privi către Falk; se comportau ca și cum ar fi fost singuri. Așadar, ce doreai să spui, Kradgy?

– Voiam să te întreb de ce ți-a trebuit atât de mult?

– Mult? Ești nedrept, Lordul meu. Cum l-aș fi putut urmări în pădurea din estul lui Shorg?... este sălbăticie absolută. Animalele alea idioate n-au fost de niciun ajutor; ele nu fac nimic altceva decât să bolborosească Legea. Când mi-ai trimis în cele din urmă detectorul uman, mă aflam la trei sute de kilometri nord de el. Când l-am găsit, se îndrepta direct spre teritoriul basnasskilor. Știi că Consiliul le-a furnizat păsări-bombe și alte chestii, ca să-i poată rări pe Rătăcitori. Așa că a trebuit să mă alătur tribului ăluia împuțit. N-ai auzit rapoartele mele? Le-am expediat permanent, până mi-am pierdut emițătorul la trecerea unui râu la sud de Enclava Kansas. Maică-mea din Besdio mi-a dat altul. Nu mi-au păstrat rapoartele pe benzi?

– Eu nu ascult niciodată rapoarte. În tot cazul, ai irosit timp și risc, pentru că în toate săptămânile astea n-ai reușit să-l înveți să nu se teamă de noi.

– Estrel, rosti Falk. Estrel!

Grotescă și fragilă în hainele ei de travestit, Estrel nu se întoarse, nu-l auzi. Continuă să discute cu bărbatul în robe. Cu glas înăbușit de rușine și furie, Falk îi strigă numele, apoi înaintă și o prinse de umeri... dar acolo nu exista nimic, doar o ceață de lumini prin aer, un pâlpâit de culori, pălind.

Fanta-ușă din perete rămase deschisă și, prin ea, Falk, putu să vadă în camera vecină. Acolo stăteau bărbatul în robe și Estrel, cu spatele la el. Falk îi șopti numele și ea se întoarse și-l privi. Se uită în ochii lui fără triumf și fără rușine, calmă, pasivă, detașată și nepăsătoare, așa cum îl privise mereu.

– De ce... de ce m-ai mințit? întrebă el. De ce m-ai adus aici?

Știa răspunsul; știa ce era el și ce fusese mereu în ochii lui Estrel. Nu inteligența îi vorbea acum, ci respectul de sine și loialitatea, care nu puteau îndura sau admite adevărul în acest prim moment.

– Am fost trimisă să te aduc aici. Tu doreai să vii.

Falk încercă să-și adune gândurile. Stând rigid, fără să se miște spre ea, întrebă:

– Ești o shingă?

– Eu sunt un shing, spuse bărbatul în robe și surâse amabil, iar toți shingii sunt mincinoși. Atunci, eu sunt un shing care te minte, caz în care, desigur, nu sunt un shing, ci un non-shing, care minte. Sau este o minciună că toți shingii mint? Însă eu sunt un shing, cu adevărat, și cu adevărat eu mint. Se știe că terranii și alte animale se folosesc de asemenea de minciuni; șopârlele își schimbă culoarea, gândacii imită crenguțe, iar peștii mint, stând nemișcați, imitând pietricele sau nisip, în funcție de fundul albiei pe care se află. Strella, ăsta-i chiar mai prost decât copilul.

– Nu, Lord Kradgy, este foarte inteligent, zise Estrel în felul ei moale, pasiv.

Vorbea despre Falk așa cum un om vorbește despre un animal.

Ea mersese alături de Falk, mâncase cu el, se culcase cu el. Dormise în brațele lui... Falk rămase, privind-o, tăcut, iar ea și bărbatul înalt stătură de asemenea în tăcere, nemișcați, parcă așteptând un semnal din partea lui de a-și continua spectacolul.

Falk nu putea simți ranchiună față de femeie. De fapt nu simțea nimic față de ea. Ea se preschimbase în aer, într-o pâclă și un licăr de lumină. Toate sentimentele lui erau întoarse către sine: îi era rău, rău fizic, de umilință.

Du-te singur, Opal, spusese Prințul de Kansas. Du-te singur, spusese Prisăcarul Hiardan. Du-te singur, spusese bătrânul Ascultător din pădure. Du-te singur, fiul meu, spusese Zove. Câți alții l-ar fi călăuzit corect, câți l-ar fi ajutat în căutarea lui, câți l-ar fi înarmat cu cunoaștere, dacă ar fi străbătut singur preria? Cât de multe ar fi putut învăța, dacă nu s-ar fi încrezut în călăuzirea și buna credință a lui Estrel?

Acum el nu știa nimic, decât doar că fusese infinit de naiv și că ea îl mințise. Îl mințise de la bun început, constant, din clipa când îi spusese că era o Rătăcitoare – ba nu, chiar mai dinainte, din momentul când îl văzuse prima oară și pretextase că nu știa cine sau ce era. Ea știuse din capul locului și fusese trimisă să se

asigure că el va ajunge la Es Toch și să contracareze, poate, influența pe care cei care-i urau pe shingi o avuseseră și o puteau avea asupra minții lui. Și atunci, se întrebă el cu durere, stând într-o cameră și privind-o pe Estrel care se afla în altă cameră, de ce ea încetase acum să mai mintă?

– Nu contează ce-ți spun acum, rosti ea de parcă i-ar fi citit gândurile.

Era posibil să i le fi citit. Ei doi nu folosiseră niciodată graiul minții, dar dacă Estrel era shingă și deținea puterile mentale ale shingilor, ale căror dimensiuni erau necunoscute de oameni, s-ar fi putut acorda permanent la gândurile lui, în săptămânile cât călătoriseră împreună. Cum putea el să știe? Era inutil s-o întrebe...

Înapoia lui se auzi un zgomot. Falk se întoarse și văzu două persoane care stăteau în capătul opus al încăperii, lângă oglindă. Purtau haine negre cu glugi albe și erau de două ori mai înalți decât oamenii obișnuiți.

– Te lași prea ușor păcălit, rosti un uriaș.

– Trebuie să știi că ai fost păcălit, zise celălalt.

– Ești doar o jumătate de om.

– O jumătate de om nu poate cunoaște întregul adevăr.

– Cel care urăște este batjocorit și păcălit.

– Cel care ucide este șters și uzinat.

– De unde vii tu, Falk?

– Ce ești tu, Falk?

– Unde ești tu, Falk?

– Cine ești tu, Falk?

Ambii uriași își coborâră glugile, dezvăluind că înăuntrul lor nu existau decât umbre, și se retraseră în perete și prin el.

Estrel alergă spre Falk din cealaltă cameră, îl cuprinse în brațe, se lipi de el, îl sărută flămând, cu disperare.

– Te iubesc, te-am iubit din clipa în care te-am văzut prima dată. Crede-mă, Falk, crede-mă!

După aceea fu smulsă de lângă el, pe când plângea „Crede-mă!", parcă trasă de o forță invizibilă și puternică, parcă suflată de un

uragan, răsucită, împinsă printr-o ușă-fantă care se etanșă silențios îndărătul ei, aidoma unei guri care se închide.

– Îți dai seama, rosti bărbatul înalt din cealaltă cameră, că te afli sub influența unor droguri halucinatorii. Glasul lui șoptit, precis, suna sarcastic și plictisit. În tine însuți să ai cea mai mică încredere. Da?

Își ridică după aceea robele lungi și urină copios, apoi ieși, rearanjându-și veșmintele și netezindu-și părul lung, curgător.

Falk rămase privind podeaua verzuie a celeilalte încăperi, care absorbi treptat urina, până dispăru complet.

Laturile ușii se apropiau foarte lent, închizând fanta. Era singura ieșire din camera în care era captiv. Falk se trezi din letargie și sprintă prin fantă înainte să se închidă. Odaia în care stătuseră Estrel și bărbatul era exact la fel precum cea pe care o părăsise el, poate ceva mai mică și mai întunecoasă. O ușă-fantă era deschisă în peretele opus, dar se închidea încet. Falk traversă iute încăperea și intră în a treia cameră care era exact la fel cu celelalte două, poate ceva mai mică și mai întunecoasă. Fanta din peretele opus se închidea încet și el o traversă iute, intrând în altă odaie, mai mică și mai întunecoasă decât cea anterioară, iar din ea se strecură în altă cameră mică și întunecoasă, iar din ea se târî într-o oglindă mică și întunecoasă și căzu în sus, urlând de teroare bolnavă, spre luna albă, zbârcită, care-l țintuia cu privirea.

Se trezi, simțindu-se odihnit, viguros și confuz într-un pat confortabil, într-o încăpere luminoasă, fără ferestre. Se ridică în capul oaselor și în clipa imediat următoare, ca la un semnal, doi bărbați apărură dinapoia unui paravan, inși voinici cu expresii fixe, bovine, pe chipuri.

– Salutări, Lord Agad! Salutări, Lord Agad! rostiră ei unul după altul, apoi: Urmați-ne, vă rugăm, urmați-ne, vă rugăm.

Falk se sculă, gol-pușcă, gata de luptă – singurul lucru clar în mintea lui în clipa aceasta era încăierarea și înfrângerea în holul de la intrarea în palat –, însă cei doi nu schițară niciun gest de violență.

– Urmați-ne, vă rugăm, repetară ei cântat, până când Falk îi urmă.

Îl conduseră, el fiind tot în pielea goală, afară din odaie, printr-un coridor lung și pustiu, printr-un hol cu pereții acoperiți de oglinzi, în sus pe o scară ce se dovedi o rampă astfel pictată încât să simuleze trepte, prin alt coridor și pe alte rampe, și ajunseră în cele din urmă într-o încăpere spațioasă, mobilată, cu pereți verzi-albăstrui, dintre care unul strălucea de lumina soarelui. Un bărbat se opri în afara camerei, iar celălalt intră cu Falk.

– Aici sunt haine, aici este mâncare, aici este băutură. Acum... acum mâncați, beți. Acum... acum cereți ce vă trebuie. Este bine?

Îl privea fix, dar cu o expresie lipsită de orice interes.

Pe masă se găsea o carafă cu apă și primul lucru pe care-l făcu Falk fu să bea pe săturate, deoarece se simțea foarte însetat. Se uită în jurul odăii ciudate și plăcute, cu mobile din plastic masiv, transparent ca sticla, și cu pereți translucizi, fără ferestre, după care își studie cu curiozitate gardianul sau servitorul. Era un ins voinic, cu chip inexpresiv, care purta o armă la brâu.

– Care este Legea? îl întrebă, mânat de un impuls.

Ascultător și fără să pară surprins, bărbatul voinic și cu privire fixă răspunse:

– Să nu iei viața.

– Tu ai însă o armă.

– Arma asta paralizează, nu omoară, răspunse gardianul și râse. Modulațiile glasului său erau arbitrare, lipsite de legătură cu înțelesul cuvintelor, iar între cuvinte și râs urmă o pauză scurtă. Acum, mâncați, beți, spălați-vă. Aici sunt haine bune. Vedeți, aici sunt haine.

– Ești un Șters?

– Nu. Sunt Căpitan al Bodyguarzilor Adevăraților Lorzi și sunt conectat la computerul Numărul Opt. Acum, mâncați, beți, spălați-vă.

– O voi face, dacă vei părăsi camera.

O pauză scurtă.

– Da, foarte bine, Lord Agad, rosti bărbatul voinic și râse din nou, de parcă fusese gâdilat.

Poate că-l gâdila într-adevăr când computerul vorbea prin intermediul creierului său. Se retrase. Prin peretele interior al camerei, Falk putea să vadă, vag, siluetele mătăhăloase ale celor doi bodyguarzi, care așteptau de o parte și alta a ușii, pe coridor. Găsi baia și se spălă. Pe patul mare și moale care ocupa un capăt al camerei, erau întinse haine curate: robe lungi și largi, acoperite de desene roșii, magenta și violet; le examină cu neplăcere, însă le îmbrăcă. Pe măsuța din plastic sticlos montată în ramă de aur se afla rănița lui ponosită și conținutul părea neatins, totuși nu-și văzu nici hainele, nici pistolul. Îl aștepta pregătită masa și era flămând. Cât timp trecuse de când intrase prin ușile ce se închiseseră în urma lui? Nu știa, însă foamea îl anunță că fusese ceva vreme și se apropie de masă. Mâncărurile erau ciudate, foarte aromatizate, combinate cu sosuri, dar Falk le înghiți pe toate și căută altele. Nu mai erau și, întrucât făcuse tot ce i se ceruse să facă, începu să cerceteze încăperea. Nu mai putea zări umbrele vagi ale bodyguarzilor de cealaltă parte a peretelui verde-albăstrui semitransparent și se pregătea să investigheze, când se opri brusc. Fanta verticală abia vizibilă a ușii se lățea și o formă se mișca îndărătul ei. Fanta se deschise într-un oval înalt, prin care o persoană păși în odaie.

O fată, crezu Falk inițial, apoi văzu că era un băiat de vreo șaisprezece ani, îmbrăcat cu aceleași robe largi pe care le purta el însuși. Băiatul nu se apropie de el, ci se opri, întinse mâinile cu palmele în sus și revărsă un torent de cuvinte în păsărească.

– Cine ești?

– Orry, zise tânărul, Orry! și continuă în graiul lui neinteligibil.

Părea fragil și surescitat; vocea îi tremura de emoție. Căzu după aceea în genunchi și-și plecă mult capul, un gest pe care Falk nu-l mai văzuse vreodată, deși înțelesul nu-i putea fi interpretat greșit: era gestul complet și original ale cărui vestigii le zărise printre Prisăcari și supușii Prințului de Kansas.

– Vorbește în galaktikă, zise Falk apăsat, șocat și stingherit. Cine ești?

– Sunt Har-Orry-Prech-Ramarren, șopti băiatul.

– Scoală-te. Nu mai sta în genunchi. Nu... Mă cunoști?

– Nu mă mai ții minte, prech Ramarren? Sunt Orry, fiul lui Har Weden...

– Care este numele meu?

Băiatul ridică fruntea și Falk îl privi fix – îi privi ochii, care-i țintuiau pe ai lui. Erau gri-chihlimbarii, cu excepția pupilei mari, care era întunecată: numai iris, fără alb vizibil, ca ochii unei pisici sau ai unui cerb; nu semănau cu niciun fel de ochi pe care Falk îi văzuse vreodată, decât doar în oglindă în seara trecută.

– Te numești Agad Ramarren, spuse băiatul, speriat și supus.

– De unde știi?

– Te... te știu dintotdeauna, prech Ramarren.

– Ești din neamul meu? Aparținem aceluiași popor?

– Eu sunt fiul lui Har Weden, prech Ramarren. Îți jur că eu sunt!

Pentru o clipă, ochii cenușiu-aurii se umplură de lacrimi. Falk însuși avusese mereu tendința de a reacționa înaintea stresului printr-o orbire scurtă de lacrimi; odată, Ochiul-ciutei îl mustrase că se simțea stânjenit de reacția aceea, spunându-i că părea să aibă natură pur fiziologică, probabil rasială.

Confuzia, stupoarea și dezorientarea simțite de Falk de când intrase în Es Toch nu-l ajutau deloc să judece apariția aceasta recentă. O parte a minții lui spunea *Asta-i exact ce doresc ei: să te deruteze, să te aducă în punctul credulității totale.* În momentul acesta bărbatul nu știa dacă Estrel – pe care o știuse atât de bine și o iubise cu loialitate – era un prieten, un shing sau o unealtă a shingilor, dacă ea îi spusese vreodată adevărul sau dacă îl mințise vreodată, dacă fusese capturată aici odată cu el sau dacă îl ademenise într-o capcană. Își amintea un râset, își amintea, de asemenea, o îmbrățișare disperată, o șoaptă... Ce trebuia atunci să creadă despre băiatul acesta care-l privea cu venerație și durere cu ochi nepământeni, identici cu propriii săi ochi: oare dacă-l atingea, avea să se transforme într-o pâclă de lumini? Oare avea să-i răspundă la întrebări prin minciuni, sau cu adevărul?

Lui Falk i se părea că în mijlocul tuturor iluziilor, erorilor și amăgirilor rămânea un singur drum de urmat: calea pe care

o urmase el permanent de la Casa Zove. Se uită din nou la băiat și-i spuse adevărul.

– Nu te cunosc. Dacă ar trebui să-mi reamintesc chipul tău, n-o pot face, fiindcă nu-mi amintesc nimic din cele întâmplate cu mai mult de patru-cinci ani în urmă.

Își drese vocea, apoi se întoarse iarăși, se așeză pe unul dintre scaunele înalte și subțiratice și-i făcu semn băiatului să-i urmeze exemplul.

– Nu... nu-ți amintești de Werel?

– Cine este Werel?

– Este căminul nostru. Planeta noastră.

Asta îl duru, însă Falk nu spuse nimic.

– Nu-ți mai reamintești... călătoria până aici, prech Ramarren? întrebă băiatul, bâlbâindu-se.

În glasul lui se auzea limpede incredulitatea; nu părea să fi acceptat spusele lui Falk. Răzbătea de asemenea o notă șocată de nostalgie, înfrânată de respect sau frică.

Falk clătină din cap.

Orry repetă întrebarea sub altă formă:

– Prech Ramarren, îți mai reamintești călătoria noastră până la Pământ?

– Nu. Când a fost călătoria aceea?

– Acum șase ani terrani... Iartă-mă, te rog, prech Ramarren. N-am știut... eram plecat la Marea Californiei și au trimis o mașină zburătoare după mine, un vehicul automat, care nu mi-a spus pentru ce eram dorit. După aceea Lordul Kradgy m-a anunțat că fusese găsit un membru al Expediției și m-am gândit... Dar nu mi-a spus asta despre memoria ta... Așadar tu îți amintești... doar... doar Pământul?

Părea să implore o negare.

– Îmi amintesc doar Pământul, rosti Falk decis să nu se lase mișcat de emoția băiatului, de naivitatea lui sau de candoarea copilărească a chipului și vocii sale.

Trebuia să plece de la prezumția că acest Orry nu era ceea ce părea să fie.

Dar dacă era?

Nu mă voi lăsa păcălit din nou, gândi el cu amărăciune.

Ba da, replică altă parte a minții sale, *vei fi păcălit dacă ei vor să te păcălească și nu există nicio cale prin care să împiedici asta. Dacă nu vei pune nicio întrebare băiatului ăstuia, pentru ca nu cumva răspunsul să fie o minciună, atunci minciuna va prevala complet și nimic nu va rezulta din toată călătoria ta până aici, decât tăcere, batjocură și dezgust. Ai venit să-ți afli numele. El îți dă un nume: acceptă-l.*

– Vrei să-mi spui cine... cine suntem noi?

Plin de energie, băiatul începu să vorbească iarăși în păsărească, apoi se opri sub privirea neînțelegătoare a lui Falk.

– Nu mai știi să vorbești kelshak, prech Ramarren?

Tonul îi era aproape plângăreț.

Falk clătină din cap.

– Kelshak este limba ta nativă?

– Da, spuse băiatul, după care continuă sfios: Și a ta, prech Ramarren.

– Care este cuvântul pentru „tată" în kelshak?

– Hiowech. Sau wawa – așa spun copiii.

Umbra unui surâs inocent trecu peste chipul lui Orry.

– Și cum ai numi un vârstnic pe care-l respecți?

– Sunt multe cuvinte în privința asta – termeni de înrudire – prevwa, kioinap, ska n-gehoy... Stai să-mi amintesc, prechna. N-am mai vorbit kelshak de mult timp... Un prechnoweg – cineva care nu-ți este rudă, dar se găsește la un nivel superior – poate fi tiokioi sau previotio...

– Tiokioi. Am rostit cuvântul ăsta o dată, fără să... știu unde l-am învățat...

Nu era un test adevărat. Mai exact, nu era niciun fel de test. Falk nu-i povestise niciodată lui Estrel multe despre șederea lui cu bătrânul Ascultător în pădure, însă poate că ei îi scormoniseră toate amintrile din creier, tot ce spusese, făcuse sau gândise vreodată, în timp ce-l drogaseră în noaptea sau în nopțile trecute. Nu putea să știe ce-i făcuseră sau ce urma să-i facă. Iar cel mai puțin

dintre toate, nu putea să știe ce doreau. Tot ce putea face era să încerce să obțină ceea ce dorea el.

– Aici ești liber să vii și să pleci?

– Da, prech Ramarren. Lorzii au fost foarte mărinimoși. Ei au căutat mult timp orice... alți supraviețuitori ai Expediției. Știi cumva, prechna, dacă vreunul dintre ceilalți...

– Nu știu.

– Când am sosit aici, acum câteva minute, Kradgy a avut timp doar să-mi spună că ai trăit în pădurea din estul continentului acesta, cu un trib de sălbatici.

– O să-ți povestesc totul dacă vrei să afli, dar spune-mi mai întâi câteva lucruri. Nu știu cine sunt eu, cine ești tu, ce a fost Expediția, ce este Werel.

– Noi suntem kelshy, rosti băiatul cu sfială, stânjenit în mod evident să explice la un nivel atât de elementar cuiva pe care-l considera superiorul său, ca vârstă desigur, însă nu numai ca vârstă. Facem parte din Națiunea Kelshak de pe Werel și am sosit aici în nava *Alterra*...

– De ce am venit aici? întrebă Falk, aplecându-se înainte.

Și încet, cu digresiuni și reveniri, și cu o mie de întrebări-întreruperi, Orry povesti, până când obosi să vorbească și Falk obosi să audă, iar pereții ca văluri ale încăperii străluciră de lumina serii; apoi ei tăcură o vreme și servitori tăcuți le aduseră mâncare și băutură. Iar tot timpul cât mâncă și bău, Falk continuă să privească în minte nestemata care putea fi falsă și putea fi de neprețuit, povestea, modelul, întrezărirea – viziune adevărată sau nu – lumii pe care o pierduse.

7

Un soare ca un ochi de dragon, galben-portocaliu, ca un opal de foc cu șapte pandantive scânteietoare, care se roteau lent pe elipsele lor prelungi. A treia planetă, cea verde, avea nevoie de

șaizeci de ani terrani ca să-și încheie anul. *Norocos este cel care-și vede a doua primăvară*, tradusese Orry un proverb de pe planeta aceea. Iernile emisferei nordice, îndepărtată de soare prin unghiul eclipticii când planeta se găsea la distanța maximă de steaua ei, erau reci, întunecoase, teribile; verile vaste, lungi cât jumătate de viață, erau peste măsură de bogate. Mareele gigantice ale mărilor adânci ale planetei ascultau de o Lună uriașă, care avea nevoie de patru sute de zile pentru a-și parcurge ciclul; planeta abunda în cutremure, vulcani, plante mergătoare, animale cântătoare, oameni vorbitori și constructori de orașe: un catalog de minuni. Cu douăzeci de ani în urmă, pe lumea aceea miraculoasă, totuși nu neobișnuită, sosise o navă din spațiul cosmic. Orry se referea la douăzeci din anii ei uriași, adică mai bine de o mie două sute de ani terrani.

Oamenii din nava aceea, coloniști și hilferi din Liga Tuturor Lumilor, își dedicaseră viețile și activitatea planetei nou-găsite, foarte îndepărtată de străvechile planete centrale ale Ligii, cu speranța de a-i aduce în Ligă speciile inteligente băștinașe – noi aliați în Războiul Inevitabil. Aceea fusese politica Ligii de când, cu multe generații în urmă, de dincolo de Hiade sosiseră avertismente despre un val uriaș de cuceritori care trecea de la o planetă la alta, de la un secol la altul, tot mai aproape de grupul de optzeci de planete care se intitula cu atâta mândrie Liga Tuturor Lumilor. Terra, aflată la periferia zonei centrale a Ligii și cea mai apropiată planetă a Ligii de nou-colonizata Werel, furnizase toți coloniștii din prima navă. Trebuiau să vină și alte nave, de pe alte planete ale Ligii, dar nu mai apăruse niciuna: Războiul sosise înaintea lor.

Unicele comunicații ale coloniștilor cu Pământul, cu Prima Lume Davenant și cu restul Ligii se desfășurau prin intermediul ansiblului, transmițătorul instantaneu, de la bordul navei lor. Nicio navă, spuse Orry, nu zburase vreodată mai repede ca lumina – aici Falk îl corectă. Existaseră nave de război ce fuseseră construite pe principiul ansiblului, însă fuseseră mașinării de ucis automate, incredibil de costisitoare, fără creaturi vii la bord. Atunci și acum, viteza luminii, care scurta timpul pentru călători, constituia limita voiajurilor oamenilor. În felul acesta, coloniștii de pe Werel erau

la foarte mare distanță de cămin și complet dependenți de ansiblu pentru recepționarea știrilor. După numai cinci ani petrecuți pe Werel, ei fuseseră informați că Inamicul sosise, iar imediat după aceea comunicațiile deveniseră confuze, contradictorii, intermitente și în cele din urmă încetaseră complet. Aproximativ o treime din coloniști optaseră să se îmbarce în navă și să zboare înapoi peste hăul anilor spre Pământ, pentru a se realătura poporului lor. Restul rămăseseră pe Werel, naufragiați de bunăvoie. În decursul vieților lor, ei n-ar fi putut afla niciodată ce se întâmplase cu planeta lor natală și cu Liga pe care o slujeau sau cine era Inamicul și dacă el stăpânea Liga sau fusese nimicit. Fără navă sau comunicator, izolați, ei formaseră o colonie mică înconjurată de forme de viață cu inteligență dezvoltată curioase și ostile, cu cultură inferioară, dar cu rațiune egală cu a lor. Oamenii așteptaseră și fiii fiilor lor așteptaseră, însă stelele rămăseseră tăcute deasupra lor. Nicio navă nu mai apăruse, nicio veste. Probabil că propria lor navă fusese distrusă, iar înregistrările despre noua planetă se pierduseră. Micuțul opal galben-portocaliu fusese uitat printre atâtea stele.

Colonia prosperase și se extinsese pe o coastă maritimă plăcută, de la primul ei oraș, care fusese numit Alterra. Pentru ca după câțiva ani – Orry se opri și se corectă:

– Vreau să spun aproape șase secole după timpul terran. Cred că a fost Anul Zece al coloniei. Eu abia începeam să învăț istoria, dar tatăl meu și... și tu, prech Ramarren, mi-ați spus toate astea, înainte să fi pornit în Călătorie, mi-ați explicat toate...

După câteva secole, așadar, colonia trecuse printr-o perioadă grea. Puțini copii se mai nășteau, iar și mai puțini supraviețuiau nașterii. Aici băiatul se opri din nou, explicând finalmente:

– Țin minte că mi-ai spus că alterranii nu știau ce li se întâmpla și credeau că era un efect malign al consangvinizării, dar de fapt era un soi de selecție. Lorzii de aici spun că nu se poate așa ceva, că membrii unei colonii străine înființate pe o planetă rămân veșnic străini. Prin manipulări genetice, ei se pot încrucișa cu băștinașii, însă copiii rezultați vor fi mereu sterpi. Așa că eu nu știu ce li s-a întâmplat alterranilor. Eram un copil când tu și tata încercați să-mi

explicați – mai țin minte că vorbeai despre selecția spre un... tip viabil... Oricum, coloniștii se apropiau de extincție când ultimii lor reprezentanți au reușit până la urmă să încheie o alianță cu o națiune băștinașă de pe Werel: tevaranii. Ei au trecut împreună prin Iarnă și când a sosit sezonul de împerechere al Primăverii, au descoperit că tevaranii și alterranii puteau avea copii. Mai exact, suficient de mulți dintre ei pentru a pune bazele unei rase hibride. Lorzii spun că nu este posibil, totuși îmi reamintesc că mi-ai povestit.

Băiatul părea îngrijorat și ușor confuz.

– Noi suntem descendenții rasei aceleia?

– Tu descinzi din Alterra Agat, care a condus colonia prin Iarna Anului Zece! Noi am învățat despre Agat la școală. Acela este numele tău, prech Ramarren: Agad de Charen. Eu nu am o asemenea descendență, dar străbunica mea a fost din familia Esmy de Kiow – acela este un nume alterran. Desigur, într-o societate democratică precum cea de pe Pământ, deosebirile astea sunt lipsite de sens, nu-i așa...?

O dată în plus Orry păru îngrijorat, de parcă în mintea lui ar fi existat un conflict. Falk îl readuse la istoria Werelului, completând cu presupuneri și extrapolări narațiunea copilărească pe care o putea furniza Orry.

Noul amestec de trăsături și culturi al națiunii tevaran-alterrane înflorise în anii ce urmaseră periculoasei Ierni a Anului Zece. Așezările micuțe crescură și o cultură mercantilă se instaurase pe unicul continent de pe emisfera nordică. După câteva generații se răspândise la popoarele primitive de pe continentele sudice, unde supraviețuirea în decursul Iernii nu era o problemă așa acută. Populația crescuse; știința și tehnologia își începuseră suișul exponențial, călăuzite și ajutate mereu de Cărțile lui Alterra, biblioteca navei, ale căror mistere deveniseră explicabile pe măsură ce descendenții îndepărtați ai coloniștilor reînvățaseră cunoștințe pierdute. Ei păstraseră și copiaseră cărțile acelea, generație după generație, și învățaseră limba în care erau scrise – galaktika, bineînțeles. În cele din urmă, după ce exploraseră Luna și planetele-surori, după ce orașele și rivalitățile între națiuni fuseseră controlate și echilibrate

de puternicul Imperiu Kelshak din vechiul Tărâm Nordic, la apogeul unei epoci de pace și vigoare, Imperiul construise și lansase o navă luminică.

Nava aceea, *Alterra*, plecase de pe Werel la optsprezece ani și jumătate după asolizarea navei Coloniei terrane, adică o mie două sute de ani după timpul terran. Echipajul ei nu știa ce va găsi pe Pământ. Werel încă nu izbutise să redescopere principiile ansiblului și ezitase să emită semnale radio care i-ar fi trădat poziția spre o planetă posibil ostilă stăpânită de Inamicul de care se temuse Liga. Pentru a căpăta informații, într-acolo trebuiau să plece oameni, care după aceea să se întoarcă, traversând lunga noapte către căminul străvechi al alterranilor.

– Cât a durat călătoria?

– Mai bine de doi ani wereleni – o sută treizeci, poate o sută patruzeci de ani-lumină. Eu eram doar un băiat, un copil, prech Ramarren, și unele lucruri nu le înțelegeam, iar multe nu mi-au fost spuse...

Falk nu înțelegea de ce ignoranța aceea ar fi trebuit să-l stânjenească pe flăcău; era mult mai șocat de faptul că Orry, care părea să aibă cincisprezece-șaisprezece ani, trăia de vreo sută cincizeci de ani. Și el însuși?

– *Alterra*, continuă Orry, decolase de la o bază din apropierea vechiului oraș Tevar de pe coastă, cu coordonatele stabilite pentru Terra. Nava purta nouăsprezece bărbați, femei și copii, în mare parte kelshak și descendenți din coloniști; adulții fuseseră selectați de Consiliul Armonios al Imperiului în funcție de educație, inteligență, curaj, generozitate și arlesh. Nu cunosc un termen pentru „arlesh" în galaktikă, își fulgeră Orry surâsul ingenuu. „Rale" înseamnă... ceea ce-i corect să faci, de pildă să înveți la școală, sau felul cum un râu își urmează albia, și cred că „arlesh" provine din „rale".

– Tao? întrebă Falk, însă Orry nu auzise niciodată de Vechiul Canon al Omului. Ce s-a întâmplat cu nava? Ce s-a întâmplat cu ceilalți șaptesprezece oameni?

– Am fost atacați la Barieră. Shingii au ajuns acolo abia după ce *Alterra* fusese distrusă și atacatorii se împrăștiau. Erau rebeli, în vehicule planetare. Shingii m-au recuperat dintr-un astfel de vehicul, dar nu știau dacă ceilalți fuseseră uciși sau capturați de rebeli. Au continuat să caute pe toată planeta, iar acum un an au auzit un zvon despre un bărbat care trăia în Pădurea Răsăriteană și care putea să fi fost unul dintre noi...

– Ce-ți mai amintești din toate acelea... atacul și restul?

– Nimic. Știi cum te afectează zborul la viteza luminii...

– Știu că timpul încremenește pentru cei aflați în navă, însă nu știu cum se simte asta.

– Păi, nici eu nu-mi reamintesc foarte clar. Eram doar un băiat – aveam nouă ani după timpul terran. Și nu sunt sigur că cineva și-ar putea reaminti clar. Nu poți spune cum se... cum se asociază lucrurile. Vezi și auzi, dar nu se-mbucă între ele – nimic *nu mai înseamnă* ceva – nu pot să explic. Este oribil, totuși numai ca în vis. Însă apoi, când revii în spațiul planetar, treci prin Barieră, cum o numesc Lorzii, care-i face pe pasageri să-și piardă cunoștința, dacă nu sunt pregătiți. Nava noastră n-a fost pregătită. Niciunul dintre noi nu-și revenise în simțire când am fost atacați, așa că eu nu-mi amintesc, la fel... la fel ca tine, prech Ramarren. Când mi-am recăpătat cunoștința, eram la bordul unei nave shing.

– Tu de ce ai fost luat?

– Tatăl meu era căpitanul expediției. Și mama era în navă. Înțelegi, prech Ramarren, dacă n-am fi plecat toți împreună... vreau să zic că dacă te-ai fi întors pe Werel, toate rudele directe ar fi fost moarte de foarte mult timp. Sigur că da, asta n-a contat până la urmă, fiindcă părinții mei tot au murit. Sau poate că și ei au fost tratați ca tine și... și nu m-ar recunoaște dacă m-ar întâlni...

– Care a fost rolul meu în expediție?

– Erai navigatorul nostru.

Ironia informației aceleia îl făcu pe Falk să se crispeze, însă Orry continuă în felul lui naiv și respectuos:

– Asta însemna că tu stabileai cursul navei, coordonatele – tu erai cel mai mare proskeny, matematician-astronom, dintre toți

kelshy. Erai prechnowa pentru toți cei de la bord, mai puțin tatăl meu, Har Weden. Tu faci parte din al Optulea Ordin, prech Ramarren! Tu... îți mai amintești ceva din toate astea...?

Falk clătină din cap.

Cedând până la urmă, băiatul rosti trist:

– Nu pot crede realmente că nu-ți reamintești, decât când faci așa.

– Când clatin din cap?

– Pe Werel, noi ridicăm din umeri în semn de negație. Uite așa!

Simplitatea lui Orry era irezistibilă. Falk încercă să strângă din umeri și avu impresia că gestul acela deținea un firesc care l-ar fi putut convinge că era într-adevăr un obicei vechi. Surâse și Orry se înveseli pe dată.

– Semeni tare mult cu tine însuși, prech Ramarren, și în același timp ești tare diferit! Iartă-mă. Dar ce au făcut ei ca să uiți atât de multe?

– M-au distrus. Bineînțeles că sunt ca mine însumi, fiindcă sunt eu însumi. Sunt Falk...

Lăsă capul în mâini. Stingherit, Orry tăcu. Aerul rece și liniștit al camerei strălucea în jurul lor ca o nestemată verde-albăstruie; peretele vestic sclipea sub razele soarelui din amurg.

– Cât de îndeaproape te urmăresc ei aici?

– Lorzilor le place să am asupra mea un comunicator, dacă plec cu mașinile zburătoare. Orry își atinse brățara de pe încheietura mâinii stângi, care părea alcătuită din zale simple de aur. La urma urmelor, poate fi periculos printre băștinași.

– Totuși ești liber să mergi unde vrei?

– Sigur că da. Camera asta, a ta, este la fel ca a mea, care se află dincolo de canion. Orry păru din nou derutat. Prech Ramarren, să știi că noi nu avem inamici aici...

– Nu? Atunci unde sunt inamicii noștri?

– Păi... afară... acolo de unde ai venit tu...

Se priviră în tăcere și în neînțelegere reciprocă.

– Tu crezi că oamenii sunt inamicii noștri – terranii, ființele umane? Tu crezi că ei mi-au distrus mintea?

– Cine alții? rosti Orry, speriat, căscând larg ochii.

– Extratereștrii – Inamicul – shingii!

– Dar, rosti băiatul cu blândețe sfioasă, parcă înțelegând în cele din urmă cât de complet ignorant și rătăcit era fostul lui superior și dascăl, n-a existat niciodată vreun Inamic. N-a existat niciodată vreun Război.

Camera se cutremură ușor ca un gong lovit, într-o vibrație aproape inaudibilă, iar după o clipă un glas imaterial rosti:

– Începe ședința Consiliului.

Ușa-fantă se deschise și intră o siluetă înaltă, măreață, în robă albă și perucă neagră, bogat împodobită. Sprâncenele îi erau rase și redesenate mai sus, arcuite; chipul, mascat de farduri la nivelul unei netezimi mate, era al unui bărbat îndesat de vârstă mijlocie. Orry se sculă iute de la masă și făcu o plecăciune, șoptind:

– Lord Abundibot.

– Har Orry, îl salută bărbatul cu glasul redus de asemenea la nivelul unui murmur scârțâit, după care se întoarse spre Falk. Fii bine-venit, Agad Ramarren. Consiliul Pământului se reunește pentru a-ți răspunde la întrebări și a-ți analiza cererile. Privește acum...

Se uitase la Falk doar pentru o secundă și nu se apropie de wereleni. Degaja un aer straniu de putere și în același timp de completă siguranță de sine și egoism. Era aparte, inabordabil. Toți trei rămaseră nemișcați un moment; urmând privirile celorlalți, Falk văzu că peretele interior al camerei se încețoșase și schimbase, părând acum o gelatină cenușie, limpede, în care tremurau și pâlpâiau forme. După aceea imaginea deveni clară și Falk își ținu răsuflarea. Era chipul lui Estrel, de zece ori mai mare decât în realitate. Ochii ei îl priveau cu calmul îndepărtat al unei picturi.

– Sunt Strella Siobelbel.

Buzele imaginii tremurară, totuși glasul nu avea o localizare precisă, ci era o șoaptă rece și abstractă care vibra în aerul încăperii.

– Am fost trimisă să aduc în Oraș un membru al Expediției Werel despre care se spunea că trăiește în estul Continentului Unu. Cred că acesta este bărbatul.

Iar fața ei păli și dispăru, înlocuită de cea a lui Falk.

Un glas imaterial, sâsâit, întrebă:

– Har Orry recunoaște această persoană?

Când Orry răspunse, chipul îi apăru pe ecran.

– Este Agad Ramarren, Navigatorul navei *Alterra*.

Fața băiatului dispăru la rândul ei și ecranul rămase gol, pâlpâind ușor, în timp ce multe glasuri murmurară și fosniră în aer, ca o discuție între spirite ce vorbeau o limbă necunoscută. Așa își țineau shingii Consiliul: fiecare în propria lui cameră, separați, doar cu prezența vocilor șoptitoare. Pe când întrebările și răspunsurile acelea de neînțeles continuară, Falk murmură spre Orry:

– Tu cunoști limba asta?

– Nu, prech Ramarren. Ei îmi vorbesc întotdeauna în galaktikă.

– De ce discută așa, și nu față în față?

– Sunt foarte mulți – Lordul Abundibot mi-a spus că în Consiliul Pământului se întâlnesc mii și mii. Iar ei sunt împrăștiați pe toată planeta, în multe locuri, deși Es Toch este singurul oraș. Acesta este Ken Kenyek.

Zumzetul glasurilor fără trup se stinsese și pe ecran apăruse alt chip: un bărbat cu piele albă ca de mort, păr negru și ochi alburii.

– Agad Ramarren, ne-am întrunit în Consiliu, iar tu ai fost adus în Consiliul nostru ca să-ți poți termina misiunea pe Pământ și, dacă dorești, să te întorci acasă. Lord Pelleu Abundibot îți va vorbi direct în minte.

Peretele reveni brusc la verdele translucid normal. Bărbatul înalt aflat de cealaltă parte a camerei îl privea fix pe Falk. Buzele nu i se mișcau, dar Falk îl auzi vorbind, nu într-o șoaptă acum, ci clar – foarte clar. N-ar fi putut crede că era graiul minții, totuși nu putea fi nimic altceva. Despuiată de caracter și timbru, forma aceasta de voce era comprehensibilitate pură, rațiune adresându-se rațiunii.

– Îți vorbesc în graiul minții pentru ca să poți auzi doar adevărul. Pentru că nu este adevărat că noi, care ne autointitulăm shingi, sau orice alți oameni, putem deforma sau ascunde adevărul în vorbirea paraverbală. Minciuna pe care oamenii ne-o atribuie

este în sine o minciună. Dar dacă alegi să folosești graiul vorbit, fă-o și noi ne vom conforma în același fel.

– Nu am abilitate pentru a vorbi în minte, spuse Falk cu voce tare după o pauză. Glasul îi suna puternic și răgușit după contactul mental care fusese sclipitor și silențios. Te aud totuși destul de bine. Eu nu cer adevărul. Cine sunt eu ca să cer adevărul? Aș dori să aud însă ce alegeți voi să-mi spuneți.

Tânărul Orry păru șocat. Fața lui Abundibot nu exprima absolut nimic. În mod vădit, el era acordat atât la Falk, cât și la Orry – o reușită rară în sine, potrivit experienței lui Falk –, deoarece Orry auzea totul în mod cert când reîncepu vorbirea telepatică.

– Oamenii ți-au șters mintea și apoi te-au învățat ce doreau ei să știi, ce doreau ei să crezi. Fiindcă ai fost învățat în felul acela, nu ai avut încredere în noi. Ne-am temut că așa va fi. Întreabă însă orice dorești Agad Ramarren de Werel și noi îți vom răspunde cu adevărul.

– De cât timp sunt aici?

– De șase zile.

– De ce am fost drogat și amăgit la început?

– Am încercat să-ți restabilim memoria. Am dat greș.

Nu-l crede, nu-l crede, își spuse Falk cu atâta forță, încât shingul, dacă avea cât de cât abilitate empatică, receptă neîndoios mesajul limpede. Asta nu conta. Jocul trebuia jucat, și jucat în felul lor, deși ei stabileau toate regulile și aveau toate abilitățile. Nepriceperea lui nu conta. Conta în schimb onestitatea. Acum miza totul pe o singură convingere: că un om onest nu poate fi înșelat, că adevărul, dacă jocul era jucat corect până la capăt, va duce la adevăr.

– Spune-mi de ce ar trebui să am încredere în voi, zise el.

Graiul minții, pur și clar ca o notă muzicală produsă electronic, reîncepu, în vreme ce Abundibot, el și Orry stăteau nemișcați, ca piese pe o tablă de șah.

– Noi, cei pe care tu ne cunoști ca shingi, suntem oameni. Suntem terrani născuți pe Pământ din descendență umană, la fel cum a fost strămoșul tău Jacob Agat din Prima Colonie de pe Werel. Oameni te-au învățat ceea ce credeau ei despre istoria Pământului

în cele douăsprezece secole scurse de la întemeierea Coloniei pe Werel. Acum noi – tot oameni – te vom învăța ce știm noi. N-a existat niciun Inamic care să vină vreodată de la stele îndepărtate ca să atace Liga Tuturor Lumilor. Liga a fost distrusă de revoluție, război civil, de propria ei corupție, militarism și despotism. Pe toate planetele au existat revolte, rebeliuni, uzurpări; de pe Prima Lume au pornit represalii care au pârjolit planete transformându-le în zgură neagră. Nicio navă luminică n-a mai plecat într-un viitor atât de riscant: doar SPL-urile, navele-proiectile superluminice, distrugătoarele de lumi. Pământul n-a fost nimicit, dar au fost nimicite jumătate din popoarele sale, orașele, navele și ansiblurile, arhivele, cultura – totul în doi ani teribili de război civil între Loialiști și Rebeli, facțiuni dotate cu armele indescriptibile construite de Ligă pentru a lupta împotriva inamicilor extratereștri. Unii oameni disperați de pe Pământ au dominat conflictul pentru o vreme, însă, înțelegând inevitabilitatea ulterioarelor contrarevolte, distrugeri și ruinări, au utilizat o armă nouă. Ei au mințit. Au inventat un nume pentru ei înșiși, un limbaj, ca și povești vagi despre îndepărtata planetă natală de pe care sosiseră, apoi au continuat să răspândească pe tot Pământul, în propriile lor rânduri, dar și în taberele Loialiștilor, zvonul că sosise Inamicul. Războiul civil se datora exclusiv Inamicului. Inamicul se infiltrase peste tot, dezintegrase Liga și conducea Pământul, se afla acum la putere și urma să pună capăt războiului. Iar Inamicul reușise toate astea prin neașteptata și sinistra sa putere extraterestră: puterea minciunii în minte. Oamenii au crezut povestea. Se potrivea cu panica lor, cu disperarea, cu sfârșeala. Întrucât lumea zăcea în ruine în jur, ei s-au predat înaintea unui Inamic pe care erau mulțumiți să-l creadă supranatural și invincibil. Au înghițit momeala păcii și de atunci au trăit în pace. Noi, cei din Es Toch, povestim un mit, potrivit căruia la începutul începuturilor Creatorul a spus o minciună uriașă. Nu exista absolut nimic, dar Creatorul a spus: Există! Și iată, pentru ca minciuna lui Dumnezeu să poată fi adevărul lui Dumnezeu, universul și-a început existența... Dacă pacea umană depindea de o minciună, au existat doritori să întrețină minciuna.

Fiindcă oamenii insistau că Inamicul venise și conducea Pământul, noi ne-am autointitulat Inamicul și am condus. Nimeni n-a venit să ne conteste minciuna ori să ne spulbere pacea. Planetele Ligii sunt toate izolate, epoca zborurilor interstelare a trecut și doar poate o dată la un secol câte o navă de pe o planetă îndepărtată nimerește din greșeală aici, așa cum a fost cu nava voastră. Există rebeli împotriva conducerii noastre, precum cei care v-au atacat la Barieră. Noi încercăm să-i controlăm, deoarece, în mod bun sau rău, purtăm și am purtat vreme de un mileniu povara păcii umane. Pentru că am spus o minciună uriașă, trebuie să susținem acum o lege uriașă. Cunoști legea pe care noi – oameni între oameni – o impunem: Legea unică, învățată în ceasul cel mai teribil al omenirii.

Graiul minții sclipitor și atonal încetă; fusese ca rotirea unui comutator care stinsese o lumină. În tăcerea ca bezna ce urmă, tânărul Orry șopti cu glas tare:

– Respect pentru Viață.

Tăcere din nou. Falk rămase nemișcat, încercând să nu-și trădeze pe chip sau în gândurile poate audibile confuzia și nesiguranța pe care le simțea. Oare tot ce învățase era fals? Oare omenirea nu avea într-adevăr niciun Inamic?

– Dacă aceasta este istoria adevărată, zise el în cele din urmă, de ce n-o spuneți și de ce n-o dovediți oamenilor?

– Noi suntem oameni, sosi răspunsul telepatic. Suntem mii și mii care știm adevărul. Noi suntem cei care avem puterea și cunoașterea și le folosim pentru pace. De-a lungul istoriei omenirii au existat epoci întunecate când oamenii au considerat că lumea este condusă de demoni, iar aceasta este una dintre ele. Noi jucăm rolul demonilor din mitologiile lor. Îi ajutăm când ei încep să-și înlocuiască mitologia cu rațiune... și atunci ei învață adevărul.

– De ce îmi spui toate astea?

– Pentru binele adevărului și pentru propriul tău bine.

– Cine sunt eu ca să merit adevărul? repetă rece Falk, privind peste încăpere spre chipul ca o mască al lui Abundibot.

– Tu ai fost un mesager de pe o lume pierdută, o colonie despre care toate înregistrările dispăruseră în Anii Patimilor. Tu ai venit

pe Pământ, dar noi, Lorzii Pământului, n-am reușit să te protejăm. Asta ne-a rușinat și ne-a îndurerat. Oameni de pe Pământ te-au atacat, au ucis sau au șters mințile tuturor tovarășilor tăi – oameni de pe Pământ, de pe planeta la care tu te-ai întors după atâtea secole. Au fost rebeli de pe Continentul Trei, care nu-i nici atât de primitiv, nici atât de puțin populat precum Continentul Unu. Au folosit vehicule interplanetare furate și v-au atacat fără avertisment, presupunând că orice navă luminică aparține „shingilor". Dacă am fi fost mai atenți, am fi putut preveni acțiunea aceea. Îți datorăm orice despăgubiri am fi în stare să ți le acordăm.

– Toți anii aceștia te-au căutat pe tine și pe ceilalți, interveni Orry, sincer și ușor rugător.

Era clar că dorea foarte mult ca Falk să creadă totul, să accepte și să... ce să facă?

– Ați încercat să-mi restabiliți memoria, zise Falk. De ce?

– Nu de aceea ai venit aici: pentru a-ți găsi eul pierdut?

– Așa este, dar eu...

Nu știa nici măcar ce întrebări să pună; nu putea nici să creadă, nici să nu creadă tot ce i se spusese. Aparent nu existau standarde după care să judece. Era de necrezut ca Zove și ceilalți să-l fi mințit, însă era cu siguranță posibil ca ei înșiși să fi fost înșelați și ignoranți. El era sceptic față de toate afirmațiile lui Abundibot, totuși acestea fuseseră trimise mental, în graiul minții limpede și imediat, în care minciuna era imposibilă... sau era posibilă? Dacă un mincinos spune că el nu minte... Falk renunță din nou la toată logica aceea. Îl privi iarăși pe Abundibot și zise:

– Te rog, nu-mi mai vorbi în minte. Aș... prefera mai degrabă să-ți aud glasul. Mi s-a părut că ai spus că nu mi-ați putut restabili memoria?

Șoapta stinsă și scârțâitoare a lui Abundibot în galaktikă sună straniu după fluența graiului minții.

– Nu am putut-o face prin metodele pe care le-am utilizat.

– Dar există și alte metode?

– Posibil. Crezusem că ți se aplicase un blocaj parahipnotic, totuși mintea ta a fost de fapt ștearsă. Nu știm unde au învățat rebelii

tehnica aceasta, pe care noi o ținem strict secretă. Un secret încă și mai strict păzit este faptul că o minte ștearsă poate fi restabilită. Un surâs apăru pentru o clipă pe chipul greoi, ca o mască. Utilizând tehnicile noastre psihocomputerizate, credem că am putea efectua restaurarea în cazul tău. Ele necesită însă blocarea permanentă și totală a personalității înlocuitoare și de aceea n-am dorit să trecem la fapte fără acordul tău.

Personalitatea înlocuitoare... Nu însemna nimic în sine. Ce voia să spună?

Falk simți un fior foarte rece pe spinare și rosti cu grijă:

– Vrei să spui că pentru a-mi reaminti ce am fost, trebuie... să uit ce sunt acum?

– Din păcate, da. Regretăm foarte mult, dar în același timp considerăm că pierderea unei personalități înlocuitoare care n-a existat decât câțiva ani nu este poate un preț prea mare pentru redobândirea unei minți așa cum a fost, neîndoios, a ta. Desigur, și pentru posibilitatea încheierii misiunii tale importante printre stele: revenirea la planeta natală cu informațiile pe care le-ai căutat cu atâta curaj.

În ciuda șoaptelor sale nesigure, neobișnuite cu sunetul, Abundibot era la fel de fluent în vorbire ca și în graiul minții; cuvintele lui se revărsau și Falk le prindea înțelesul, atunci când îl prindea, doar la a treilea sau al patrulea ricoșeu...

– Posibilitatea... încheierii...? repetă el, simțindu-se ca un idiot și se uită către Orry, parcă pentru a-l susține. Vrei să spui că m-ați trimite – că ne-ați trimite – înapoi la... planeta aceasta de pe care se afirmă că aș fi sosit?

– Am considera ca pe o onoare și un început al despăgubirilor ce ți se cuvin să-ți dăruim o navă luminică pentru călătoria spre casă, spre Werel.

– Pământul este casa mea, rosti Falk cu violență bruscă.

Abundibot tăcu. După un minut, Orry vorbi pe un ton nostalgic:

– Prech Ramarren, Werel este casa mea. Iar fără tine, nu mă voi putea întoarce niciodată acolo.

– De ce?

– Nu știu unde este. Eram doar un copil. Nava ne-a fost distrusă, computerele de curs și totul a fost aruncat în aer când am fost atacați. Eu nu pot să recalculez cursul!

– Însă oamenii ăștia au nave luminice și computere de curs! Ce vrei să spui? Nu trebuie să știi decât steaua pe a cărei orbită se află Werel.

– Dar n-o știu.

– Asta-i o prostie, începu Falk împins de o neîncredere tot mai mare care se transforma în furie.

Abundibot ridică mâna cu un gest neașteptat de puternic

– Agad Ramarren, șopti el, lasă-l pe băiat să explice.

– Să explice că nu cunoaște numele soarelui planetei sale?

– Este adevărat, prech Ramarren, rosti Orry tremurător și învăpăiat la față. Dacă... dacă ai fi fost tu însuți, ai fi știut-o fără să mai fie nevoie s-o spun. Eu eram în a noua fază-lunară... eram încă în Nivelul Unu. Nivelurile... Uite cum stau lucrurile, cred că civilizația noastră, de acasă, diferă de tot ce există pe Pământ. Acum, când o privesc prin lumina celor ce încearcă Lorzii să facă aici și a idealurilor democratice, îmi dau seama că este foarte înapoiată din unele puncte de vedere. În sfârșit – noi avem Nivelurile, care traversează toate Ordinele și rangurile și formează Armonia Esențială a... prechnoye... Nu știu termenul în galaktikă. Cred că poate fi „cunoaștere". Fiind copil, eu eram la Nivelul Unu, pe când tu erai la Nivelul și Ordinul Opt. Iar fiecare Nivel are... lucruri pe care nu le înveți și lucruri care nu-ți sunt spuse și nu-ți pot fi spuse sau înțelese, până nu intri în el. Și mi se pare că sub Nivelul Șapte nu înveți Adevăratul Nume al Lumii sau Adevăratul Nume al Soarelui; ele sunt pur și simplu „lumea" – Werel – și „soarele" – prahan. Adevăratele Nume sunt cele vechi și se găsesc în Analectele Opt ale Cărților Alterrei, cărțile Coloniei. Ele sunt în galaktikă, așa că ar însemna ceva pentru Lorzii de aici. Dar eu nu le-am putut spune, fiindcă nu le știam; tot ce știu este „soare" și „lume", iar așa nu pot să ajung acasă... și nici tu n-ai putea ajunge, dacă nu ți-ai reaminti ce ai știut! Care soare?

Care planetă? Prech Ramarren, trebuie să-i lași să-ți recupereze memoria! Vezi acum?

– Ca printr-un geam întunecat[1], răspunse Falk.

Iar cu cuvintele acelea din Canonul Iahve, el își aminti totul dintr-odată, sigur și perfect conturat în toiul uimirii sale, soarele strălucind deasupra Poienii, sclipitor pe balcoanele înconjurate de ramuri și bătute de vânt ale Casei Pădurii. Așadar el venise aici nu pentru a-și afla propriul nume, ci numele soarelui, numele adevărat al soarelui.

8

Bizarul Consiliu invizibil al Lorzilor Pământului se terminase. La plecare, Abundibot îi spusese lui Falk:

– Alegerea îți aparține: să rămâi Falk, oaspetele nostru pe Pământ, sau să-ți recapeți moștenirea și să-ți închei destinul ca Agad Ramarren de Werel. Noi dorim ca alegerea să fie făcută pe baza deținerii tuturor informațiilor și fără grabă. O așteptăm și ne vom supune ei. După care i se adresase lui Orry: Har Orry, plimbă-ți seamănul prin Oraș și anunță-ne orice ați dori.

Ușa-fantă se deschisese în spatele lui Abundibot, care se retrăsese, și silueta lui înaltă și mătăhăloasă dispăruse atât de instantaneu, încât păruse că fusese răsucit un comutator. Oare fusese cu adevărat acolo, în materialitate, sau doar ca un fel de proiecție? Falk nu era sigur. Se întrebase dacă până atunci văzuse cu adevărat un shing sau numai umbrele și imaginile shingilor.

– Există vreun loc unde ne-am putea plimba... sub cerul liber? se adresă brusc băiatului, sătul de modurile și zidurile indirecte

---

[1] Trimiterea din original, „Through a glass, darkly", este din *Epistola întâia către Corinteni a Sfântului Apostol Pavel*, 13, 12: „Vedem acum ca prin oglindă, în ghicitură" (n. tr.).

și imateriale ale locului aceluia, și se întrebă în același timp cât de departe se extindea în realitate libertatea lor.

– Oriunde, prech Ramarren. Pe străzi... sau vrei să luăm un glisor? În Palat există și o grădină.

– Grădina va fi foarte bună.

Orry îl conduse pe un coridor uriaș, pustiu și strălucitor, apoi printr-o ușă-valvă într-o odăiță.

– Grădina, spuse el cu glas tare și valva se închise.

Nu se simți nicio senzație de mișcare, dar când valva se redeschise, ieșiră într-o grădină. Nu era nici pe departe sub cerul liber: pereții translucizi scânteiau de luminițele Orașului, aflate hăt dedesubt, și Luna, aproape plină, lucea deformată și încețoșată prin acoperișul sticlos. Locul era plin de lumini și umbre delicate, mișcătoare, ticsit de tufișuri și liane tropicale, care se întrețeseau deasupra spalierelor și atârnau din arbori; florile lor crem și stacojii înmiresmau aerul umed, iar frunzișul oculta vederea la numai un metru de jur împrejur. Falk se răsuci iute, pentru a se asigura că poteca spre ieșire rămăsese deschisă îndărătul lor. Liniștea fierbinte, apăsătoare și parfumată era stranie; pentru o clipă i se păru că adâncurile ambigui ale grădinii ascundeau un indiciu extraterestru și enorm de îndepărtat, nuanțele, dispoziția și complexitatea unei lumi pierdute, o planetă de arome și iluzii, de smârcuri și transformări...

Pe aleea dintre florile adumbrite, Orry se opri să scoată dintr-o casetă un tub mic și alb; îl puse cu un capăt între buze, apoi aspiră cu nesaț. Falk era prea absorbit de alte impresii pentru a-l băga în seamă, dar, parcă ușor stânjenit, băiatul explică:

– Este pariitha, un tranchilizant – toți Lorzii îl folosesc, fiindcă are un efect stimulator asupra minții. Dacă vrei să...

– Nu, mulțumesc. Aș dori să te întreb mai multe lucruri.

Cu toate acestea, șovăia. Noile lui întrebări nu puteau fi pe de-a întregul directe. Pe toată durata explicațiilor „Consiliului" și ale lui Abundibot, Falk simțise, recurent și inconfortabil, că totul era un spectacol – o *piesă*, așa cum văzuse pe străvechile suluri-proiectoare din biblioteca Prințului de Kansas, Jocul-viselor de pe Hain, bătrânul și nebunul rege Lir, delirând pe un câmp de

iarbă neagră bântuit de furtuni. În mod straniu însă, el avusese impresia clară că spectacolul nu fusese jucat în folosul său, ci al lui Orry. Nu înțelegea motivul, totuși simțise în mod repetat că toate cuvintele pe care i le adresase Abundibot avuseseră rolul de a-i dovedi ceva băiatului.

Iar băiatul îl crezuse. Pentru el nu fusese un spectacol; decât dacă poate el însuși fusese actor în piesa aceea.

– Un lucru mă nedumerește, spuse Falk cu grijă. Mi-ai spus că Werel se află la o sută treizeci sau o sută patruzeci de ani-lumină de Pământ. Câte stele se pot găsi exact la distanța aceea?

– Lorzii au spus că la o depărtare cuprinsă între o sută cincisprezece și o sută cincizeci de ani-lumină există patru stele cu planete care ar putea fi sistemul nostru natal. Ele se află însă în patru direcții diferite și dacă shingii ar trimite o navă să le investigheze, ar putea fi necesari până la o mie trei sute de ani de timp real ca să se deplaseze între cele patru posibilități, pentru a o găsi pe cea adevărată.

– Deși erai copil, pare ciudat că nu știai cât va dura călătoria... că nu știai, adică, ce vârstă vei avea când vei reveni acasă.

– Se vorbea de „doi ani", prech Ramarren – adică aproximativ o sută douăzeci de ani terrani –, dar pentru mine a fost clar că aceea nu era cifra exactă și că nu trebuia să mă interesez care era ea.

Revenind astfel la Werel, băiatul vorbi pentru o clipă cu o undă de fermitate sobră pe care n-o dovedea în alte ocazii.

– S-ar putea ca, neștiind pe cine sau ce vor găsi pe Pământ, adulții din Expediție să fi dorit să se asigure că noi, copiii, lipsiți de tehnici de protecție a minții, nu puteam dezvălui coordonatele Werelului unui inamic. Poate că era mai sigur ca noi să fim ignoranți.

– Mai ții minte cum arătau stelele de pe Werel – configurațiile constelațiilor?

Orry ridică din umeri în semn de negație, apoi surâse.

– Și Lorzii m-au întrebat asta. Eu m-am născut Iarna, prech Ramarren. Când am plecat, Primăvara abia începea. Rareori am văzut un cer senin.

Dacă toate astea erau reale, atunci s-ar fi părut că într-adevăr doar el – mai exact, eul lui suprimat, Ramarren – putea spune de unde venise împreună cu Orry. Oare asta ar fi explicat atunci ceea ce părea a fi enigma centrală: interesul shingilor față de el, aducerea lui aici sub tutela lui Estrel și oferta lor de a-i restabili memoria? Exista o planetă care nu se afla sub controlul lor, acolo se reinventase zborul la viteza luminii și ei ar fi dorit să știe unde se găsea. Iar dacă îi restaurau memoria, Falk le-ar fi putut spune. Dacă îi puteau restaura memoria. Dacă cel mai mic lucru din toate pe care i le spuseseră era adevărat.

Falk oftă. Îl obosea clocotul acesta de suspiciuni, abundența de minuni neconfirmate. Uneori se întreba dacă nu cumva mai era sub influența vreunui drog. Se simțea complet inadecvat să aprecieze ce ar fi trebuit să facă. El și probabil băiatul acesta erau ca niște jucării în mâinile unor jucători ciudați și lipsiți de credință.

– Cel pe nume Abundibot... a fost cu adevărat în cameră sau a fost doar o proiecție, o iluzie?

– Nu știu, prech Ramarren, răspunse Orry. Substanța pe care o aspira din tub părea să-l liniștească și să-i ridice moralul; fusese mereu mai degrabă copilăros, iar acum vorbea cu o destindere veselă. Mă aștept să fi fost acolo, totuși ei nu se apropie niciodată de mine. Vreau să-ți spun ceva ciudat: în cei șase ani cât am fost aici, n-am atins niciodată pe vreunul. Se țin mereu la distanță, separați și singuri. Nu vreau să-nțelegi că n-ar fi binevoitori, se grăbi el să adauge privindu-l cu ochi limpezi pe Falk ca să se asigure că nu lasă o impresie greșită. Sunt foarte amabili. Eu țin mult la Lordul Abundibot, Ken Kenyek și Parla, dar ei sunt... mai presus de mine... Știu foarte multe. Au foarte multe griji. Ei păstrează cunoașterea vie, mențin pacea și poartă poverile, și au făcut asta de o mie de ani, în timp ce restul oamenilor de pe Pământ nu-și asumă nicio responsabilitate și trăiesc în libertate animalică. Semenii lor oameni îi urăsc și nu vor învăța adevărul oferit de ei. De aceea trebuie să se țină mereu la depărtare, să stea singuri, pentru a păstra pacea, abilitățile și cunoașterea care, fără ei, ar fi pierdută în câțiva ani, din cauza triburilor de războinici, caselor, Rătăcitorilor și canibalilor hoinari.

– Nu toți sunt canibali, zise Falk sec.

Lecția bine învățată a lui Orry părea să se fi terminat.

– Nu, încuviință el, cred că nu.

– Unii dintre ei spun că au decăzut atât de mult fiindcă shingii îi mențin în înapoiere. Că dacă ar căuta cunoaștere, shingii i-ar împiedica, iar dacă ar încerca să ridice propriul lor Oraș, shingii l-ar distruge atât pe el, cât și pe ei.

Urmă o pauză. Orry termină de aspirat din tubul de pariitha și-l îngropă cu grijă la rădăcina unui arbust cu flori lungi și atârnătoare, roșii precum carnea. Falk își aștepta răspunsul și încet-încet înțelese că nu-l va primi. Cuvintele lui pur și simplu nu ajunseseră în mintea băiatului, erau lipsite de înțeles pentru acesta.

Continuară să se plimbe printre luminile mișcătoare și mirosmele umede ale grădinii, cu Luna încețoșată deasupra lor.

– Cea a cărei imagine a apărut prima, azi... pe ea o cunoști?

– Strella Siobelbel, răspunse prompt băiatul. Da, am mai văzut-o la Întrunirile Consiliului.

– Este shingă?

– Nu, ea nu face parte dintre Lorzi. Cred că se trage dintr-un neam de băștinași munteni, însă a fost crescută în Es Toch. Mulți oameni își aduc sau își trimit copiii aici, pentru a fi crescuți în slujirea Lorzilor. Iar copiii cu minți subnormale sunt aduși aici și conectați la psihocomputere, pentru ca să se poată bucura de asemenea de realizările mărețe. Ei sunt cei pe care ignoranții îi numesc „uzinați". Tu ai venit aici cu Strella Siobelbel, prech Ramarren?

– Am venit cu ea, am mers cu ea, am mâncat cu ea și m-am culcat cu ea. Își spunea Estrel și zicea că-i Rătăcitoare.

– Ți-ai fi putut da seama că nu era shingă..., zise băiatul, apoi se învăpăie la față, luă alt tub-tranchilizant și începu să aspire din el.

– O shingă nu s-ar fi culcat cu mine? întrebă Falk.

Băiatul ridică din umeri în negația wereleană, continuând să fie roșu la față; în cele din urmă, drogul îl încurajă să vorbească și spuse:

– Prech Ramarren, ei nu se ating de oamenii obișnuiți – ei sunt ca zeii, distanți, buni și înțelepți – se țin departe...

Era fluent, dar incoerent și copilăros. Oare își cunoștea propria solitudine, orfan și extraterestru, ieșit din copilărie și intrând în adolescență printre oamenii aceștia care se țineau distanți, care nu-l atingeau, care-l îndopau cu vorbe, dar îl lăsau atât de pustiit de realitate încât, la cincisprezece ani, căuta alinare într-un drog? Cu certitudine nu-și cunoștea izolarea ca atare – nu părea să aibă idei clare în multe privințe –, totuși uneori îl privea nostalgic pe Falk. Nostalgic și cu speranțe firave, privirea cuiva care, murind de sete într-un deșert de sare, ridică ochii spre un miraj. Falk ar fi dorit să-l întrebe multe altele, însă ar fi fost aproape inutil. Compătimindu-l, își puse mâna pe umărul lui firav. Orry tresări sub atingere, zâmbi timid și vag și aspiră iarăși din tranchilizant.

Revenit în odaia lui, unde totul era aranjat atât de luxos pentru confortul său – și pentru a-l impresiona pe Oţry? –, Falk se plimbă o vreme înainte și înapoi ca un urs în cușcă, pentru ca în cele din urmă să se întindă să doarmă. În visele lui se afla într-o casă, așa cum fusese Casa Pădurii, însă oamenii de acolo aveau ochi de culoarea agatului și chihlimbarului. El încercă să le spună că era de-al lor, că erau semeni, dar nu-i înțelegeau graiul și-l priveau straniu pe când se bâlbâiau și căuta cuvintele potrivite, cuvintele adevărate, numele adevărate.

Când se trezi, uzinați așteptau să-l servească. Îi îndepărtă cu un gest și ei plecară. Ieși pe hol. Nimeni nu-i opri calea și nu întâlni pe nimeni. Totul părea pustiu, nimeni nu umbla pe lungile coridoare înceţoșate, pe rampe sau înăuntrul camerelor pe jumătate văzute, cu pereți pâcloși, ale căror uși nu le putu găsi. Dar în tot acel timp simți că era supravegheat, că toate mișcările lui erau urmărite.

Când reveni în odaie, Orry îl aștepta, dorind să-i arate orașul. Mergând pe jos sau cu un glisor paristolis, explorară toată după-amiaza străzile și grădinile terasate, podurile, palatele și clădirile din Es Toch. Orry primise o mulțime de foițe din iridiu care slujeau ca bani și, când Falk comentă că nu-i plăceau hainele bizare pe care i le puseseră la dispoziție gazdele sale, Orry insistă să meargă într-un magazin de unde să-și aleagă ceva pe gustul lui. Bărbatul stătu printre rafturi și mese cu materiale minunate,

țesute și plastiformate, sclipitoare, cu configurații viu colorate; se gândi la Parth, care țesea la războiul ei micuț sub razele soarelui un șir de cocori albi pe fundal gri. „Voi țese pânză neagră pe care s-o port", spusese ea și, amintindu-și cuvintele acelea, Falk alese dintre toate curcubeiele minunate de robe, veșminte și haine, pantaloni negri, cămașă neagră și o mantie scurtă și neagră din pânza-iernii.

– Aduc puțin cu hainele noastre de acasă... de pe Werel, comentă Orry privindu-și pentru o clipă cu îndoială propria tunică roșie ca focul. Atât doar că noi nu avem acolo pânza-iernii. Oho, ar fi atâtea pe care le-am putea duce de pe Pământ pe Werel, să le povestim și să-i învățăm – dacă ne-am putea întoarce!

Se duseră după aceea la un restaurant construit pe o platformă transparentă deasupra defileului. Pe măsură ce seara rece din munții înalți întunecă abisul de dedesubt, clădirile ce se ridicau de pe marginile canionului scânteiară, iar străzile și podurile aeriene străluciră de lumini. Muzică unduia prin văzduh, în timp ce se ospătau cu mâncăruri al căror gust era ascuns de mirodenii și priveau mulțimile orașului venind și plecând.

Unii dintre cei care intrau în Es Toch erau îmbrăcați sărăcăcios, alții luxos, mulți în straie extravagante pentru travestiți, așa cum Falk își reamintea, vag, că o văzuse pe Estrel purtând. Existau numeroase conformații fizice, dintre care unele care nu semănau cu nimic din ce văzuse Falk vreodată. Unii oameni aveau piele albă, ochi albaștri și păr de culoarea paiului. Falk crezuse că se decoloraseră ei înșiși cumva, dar Orry îi spuse că proveneau din triburi ce trăiau într-o zonă de pe Continentul Doi, a cărei cultură era încurajată de shingi, care îi aduseseră pe conducătorii și pe tinerii lor aici, pentru a vedea Es Toch și a-i învăța căile.

– Nu este adevărat, prech Ramarren, că Lorzii refuză să-i învețe pe băștinași, ci băștinașii sunt cei care refuză să învețe. De pildă, aceștia albi împărtășesc cunoașterea Lorzilor.

– Și ce au uitat ei, ca să merite premiul ăsta? întrebă Falk, însă întrebarea nu însemnă nimic pentru Orry.

Băiatul nu știa aproape nimic despre „băștinași", cum trăiau sau ce cunoștințe aveau. Pe vânzătorii din magazine și chelneri îi trata condescendent, totuși amabil, ca pe niște inferiori. Era posibil ca aroganța aceea s-o fi adus de pe Werel; el descrisese societatea kelshak ca fiind ierarhică și acut de conștientă de locul fiecărei persoane pe o scară sau într-un ordin, deși Falk nu înțelegea pe ce valori fusese întemeiat ordinul acela. Nu era vorba doar de un rang căpătat prin naștere, iar amintirile lui Orry din copilărie nu erau suficiente pentru a oferi o imagine clară. În același timp lui Falk nu-i plăcea tonul cuvântului „băștinași" în gura lui Orry și în cele din urmă întrebă cu o urmă de ironie:

– De unde știi cui trebuie să te pleci și cine trebuie să ți se plece? Eu nu-i pot deosebi pe Lorzi de băștinași. Lorzii *sunt* băștinași, nu-i așa?

– A, da. Băștinașii își spun așa, deoarece ei insistă că Lorzii sunt cuceritori extratereștri. Nici eu nu-i pot deosebi întotdeauna, răspunse băiatul cu surâsul lui vag, atrăgător și ingenuu.

– Majoritatea celor de pe stradă sunt shingi?

– Așa cred. Desigur, îi cunosc doar pe câțiva din vedere.

– Nu înțeleg ce îi deosebește pe Lorzi, pe shingi, de băștinași, dacă toți sunt terrani la origine?

– Păi, cunoașterea, puterea... Lorzii au stăpânit Pământul mai mult timp decât achinowao i-au stăpânit pe kelshy!

– Dar ei se mențin o castă aparte? Ai spus că Lorzii cred în democrație.

Era un termen străvechi și fusese uimit când îl folosise Orry; nu era sigur asupra înțelesului său, însă știa că avea legătură cu participarea generală la guvernare.

– Da, cu siguranță, prech Ramarren. Consiliul conduce democratic pentru binele tuturor și nu există un rege sau un dictator. Nu vrei să mergem la o sală pariitha? Dacă nu-ți place pariitha, au stimulente, dansatoare și cântăreți la tëanbul...

– Îți place muzica?

– Nu, zise băiatul cu candoare apologetică. Mă face să plâng sau să țip. Desigur pe Werel doar animalele și copiii mici cântă.

Este... pare greșit să-i auzi pe adulți cântând, totuși Lorzilor le place să încurajeze artele băștinașe. Iar dansurile sunt uneori foarte frumoase...

– Nu.

O agitație îl cuprindea pe Falk, dorința de duce lucrurile până la capăt și de a termina cu ele.

– Am o întrebare pentru cel numit Abundibot, dacă ne va primi.

– Sigur că da. Mi-a fost profesor mult timp și-l pot apela prin comunicator.

Orry duse la gură brățara din zale de aur pe care o purta la încheietură. Cât timp vorbi în ea, Falk își reaminti de rugăciunile murmurate de Estrel în amuleta ei și se minună de propria și vasta lui mărginire. Orice prost ar fi ghicit că obiectul era un transmițător; orice prost, mai puțin el...

– Lordul Abundibot spune că putem veni oricând dorim. El se află în Palatul Răsăritean, anunță Orry și aruncă o foiță de bani spre chelnerul care-i conduse cu plecăciuni afară din restaurant.

Nori de furtună ascunseseră stelele și Luna, dar stelele străluceau de lumină. Falk mergea cu inima împovărată. În ciuda temerilor sale, tânjise să vadă orașul, *elonaae*, Locul Oamenilor, însă acesta îl tulburase și-l obosise. Nu mulțimile îl deranjaseră, deși din câte își amintea nu văzuse mai mult de zece case sau de o sută de oameni laolaltă. Nu realitatea orașului era copleșitoare, ci irealitatea sa. Acesta nu era un Loc al Oamenilor. Es Toch nu oferea o senzație a istoriei, a întoarcerii prin timp și extinderii prin spațiu, deși stăpânea planeta de un mileniu. Nu exista niciuna dintre bibliotecile, școlile și muzeele pe care străvechile suluri-proiectoare din Casa Zove îl împinseseră să le caute, nu existau nici monumente, nici vestigii ale Epocii Mărețe a Omului, nu exista o abundență de educație sau de bunuri. Banii pe care-i utilizau reprezentau o simplă larghețe din partea shingilor, pentru că nu exista o economie care să-i confere locului propria sa vitalitate. Deși se spunea că existau mulți Lorzi, ei aveau pe Pământ doar acest unic oraș, izolat, tot așa cum Pământul însuși era izolat de celelalte planete care alcătuiseră cândva Liga. Es Toch era autonom, independent și fără rădăcini;

toată strălucirea și efemeritatea luminilor, mașinilor și chipurilor, mulțimea de străini, complexitatea luxoasă erau construite peste un hău din sol, peste un gol. Era Locul Minciunii. În același timp era minunat, ca o bijuterie sculptată căzută în vasta sălbăticie a Pământului: frumos, în afara timpului, complet străin.

Glisorul îi purtă peste unul dintre podurile aeriene fără balustrade, spre un turn luminos. Mult dedesubt, râul curgea invizibil în beznă; munții erau ascunși de noapte, furtună și strălucirea orașului. Uzinați îi primiră pe Falk și Orry la intrare, îi conduseră într-un elevator-valvă și de acolo într-o cameră ai cărei pereți, translucizi și lipsiți de ferestre ca întotdeauna, păreau făcuți dintr-o ceață albăstruie, scânteietoare. Îi rugară să ia loc și îi serviră cu pocale înalte din argint pline cu băutură. Falk gustă grijuliu și fu surprins să vadă că era același lichior cu gust de ienupăr pe care-l primise cândva în Enclava Kansas. Știa că era o băutură alcoolică puternică și nu mai bău, însă Orry își deșertă pocalul cu încântare. În odaie intră Abundibot, înalt, cu robă albă și chip ca o mască, care-i concedie pe uzinați cu un gest scurt. Se opri departe de Falk și Orry. Uzinații lăsaseră un al treilea pocal din argint pe măsuța mică. El îl ridică, parcă în gest de salut, îl goli, după care rosti cu glasul lui uscat și șoptit:

– Nu bei, Lord Ramarren. Pe Pământ există o zicală foarte veche: În vin este adevărul. Zâmbi, apoi zâmbetul îi dispăru brusc. Dar poate că setea ta este pentru adevăr, nu pentru vin.

– Doresc să-ți pun o întrebare.

– Numai una?

Nota de batjocură îi păru clară lui Falk, într-atât de evidentă, încât privi către Orry ca să vadă dacă o percepuse. Însă băiatul, care aspira din alt tub de pariitha, cu pleoapele coborâte peste ochii sur-aurii, nu observase nimic.

– Aș prefera să vorbesc singur cu tine pentru câteva momente, rosti Falk direct.

Orry ridică fruntea, surprins la vorbele acelea, iar shingul zise:

– Bineînțeles. Pentru răspunsul meu nu va conta însă câtuși de puțin dacă Har Orry este sau nu prezent. Nu putem ascunde

de el nimic din ce ți-am putea spune ție, deoarece nu putem ascunde de tine nimic din ce i-am putea spune lui. Dacă preferi totuși ca el să plece, așa să fie.

– Așteaptă-mă pe hol, Orry, spuse Falk.

Docil, băiatul părăsi camera. Când buzele verticale ale ușii se închiseseră înapoia lui, Falk rosti – mai degrabă șopti, întrucât aici toți șopteau.

– Vreau să repet o întrebare pe care ți-am pus-o mai devreme. Nu sunt sigur dacă am înțeles răspunsul. Îmi puteți restaura memoria anterioară, doar cu prețul memoriei mele actuale – este adevărat?

– De ce mă întrebi ce este adevărat? Mă vei crede?

– De ce... de ce n-aș crede? replică Falk, dar inima i se strânse, fiindcă simți că shingul se juca cu el, așa cum ar fi făcut cu o făptură incompetentă și lipsită de putere.

– Nu suntem noi Mincinoșii? Nu trebuie să crezi tot ce spunem. Asta ai fost învățat în Casa Zove și asta crezi. Noi știm ce crezi tu.

– Răspunde-mi la ce am întrebat, zise Falk, știind inutilitatea încăpățânării sale.

– Îți voi spune ce ți-am spus și înainte, și pe cât pot de bine, deși Ken Kenyek cunoaște cel mai bine problemele acestea. El este cel mai iscusit dintre manipulatorii noștri de minți. Dorești să-l chem? – va fi de acord fără îndoială să se proiecteze aici, pentru noi. Nu? Nu contează, desigur. Simplist exprimat, răspunsul la întrebarea ta este următorul: Folosind terminologia noastră, mintea ta a fost ștearsă. Ștergerea minții este o operație, bineînțeles nu chirurgicală, ci paramentală, care implică echipamente psihoelectrice ale căror efecte sunt mai eficiente decât cele ale unui simplu blocaj hipnotic. Restaurarea unei minți șterse este posibilă, totuși operația este mult mai drastică decât înlăturarea unui blocaj hipnotic. În momentul acesta problema ta o reprezintă memoria parțială și structura secundară a personalității, adăugate ulterior – cele pe care tu le consideri „eul" tău. Evident, lucrurile nu stau deloc așa. Dacă privim obiectiv, acest al doilea eu, dezvoltat, al tău este un simplu rudiment, redus emoțional și incompetent intelectual prin

comparație cu cel adevărat care se află atât de adânc ascuns. Pentru că însă noi nu putem și nici nu ne așteptăm din partea ta să privești obiectiv, am vrea să te putem asigura că restaurarea lui Ramarren va include continuitatea lui Falk. Și am fost ispitiți să te mințim în privința asta, pentru a te cruța de temeri și îndoieli și a-ți ușura luarea deciziei. Este totuși preferabil să știi adevărul; nu dorim altceva și cred că nici tu n-ai dori. Adevărul este că atunci când vom restaura la starea și funcționarea ei normală totalitatea sinaptică a minții tale originare, dacă pot simplifica astfel operația incredibil de complexă pe care Ken Kenyek și psihocomputerele lui sunt pregătiți s-o efectueze, restaurarea va duce la blocarea completă a totalității sinaptice secundare pe care o consideri acum ca fiind mintea și eul tău. Această totalitate secundară va fi suprimată iremediabil: va fi ștearsă la rândul ei.

– Așadar pentru a-l învia pe Ramarren, trebuie să-l ucideți pe Falk.

– Noi nu ucidem, spuse shingul cu șoapta lui aspră, apoi repetă cu intensitate arzătoare în graiul minții: *Noi nu ucidem!*

Urmă o pauză.

– Pentru a obține câștigul cel mare, trebuie să renunți la câștigul cel mic, murmură shingul. Aceasta este regula eternă.

– Pentru a trăi, trebuie să fii de acord să mori, replică Falk și văzu o grimasă pe chipul-mască. Perfect! Sunt de acord. Consimt să vă las să mă omorâți. Consimțământul meu nu prea contează de fapt, nu-i așa? – totuși îl doriți.

– Noi nu te vom ucide. Șoapta era mai sonoră. Noi nu ucidem. Noi nu luăm viața. Noi te restaurăm la adevărata ta viață și adevărata ta ființă. Atât doar că trebuie să uiți. Acesta este prețul și nu există altă alegere sau îndoială: ca să fii Ramarren, trebuie să-l uiți pe Falk. Pentru asta trebuie să consimți, într-adevăr, dar este tot ce-ți cerem.

– Mai lăsați-mă o zi, spuse Falk, apoi se ridică sfârșind conversația.

Pierduse; era lipsit de puteri. Cu toate acestea, adusese o grimasă pe mască, atinsese, pentru o clipită, punctul sensibil al minciunii

și în clipa aceea simțise că adevărul se afla foarte aproape, dacă ar fi avut inteligența sau puterea să-l atingă.

Falk părăsi clădirea împreună cu Orry și când ajunseră pe stradă îi spuse:

– Urmează-mă pentru un minut. Vreau să vorbesc cu tine în afara pereților ăstora.

Traversară artera animată până la muchia stâncii și acolo stătură umăr la umăr în vântul rece al nopții de primăvară, cu luminile podului țâșnind întruna pe lângă ei, peste hăul negru care se prăbușea în adânc de la marginea străzii.

– Când eram Ramarren, rosti Falk fără grabă, aveam dreptul de a-ți cere să-mi faci vreun serviciu?

– Absolut orice serviciu, răspunse băiatul cu promptitudinea serioasă care părea să-i fi fost inoculată de începuturile educației sale pe Werel.

Falk îl privi drept în ochi pentru câteva secunde. Îi arătă brățara din zale de aur de pe încheietura mâinii și, prin alt gest, arătă să și-o scoată și s-o arunce în defileu.

Orry dădu să vorbească. Falk își puse degetul pe buzele lui.

Privirea băiatului oscilă; șovăi, după care scoase brățara și o azvârli în beznă. Se întoarse apoi către Falk și pe chipul lui se distingeau limpede teama, confuzia și dorința de aprobare.

Pentru prima dată, Falk îi vorbi în graiul minții:

– Mai porți și alte dispozitive sau podoabe, Orry?

La început băiatul nu înțelese. Emisia lui Falk era nepriceputăși slabă prin comparație cu shingii. Când pricepu în cele din urmă, el răspunse paraverbal cu mare claritate:

– Nu, doar comunicatorul. De ce mi-ai cerut să-l arunc?

– Vreau să vorbim fără să ne audă nimeni.

Băiatul părea uimit și speriat.

– Lorzii pot să audă, șopti el verbal. Ei pot auzi graiul minții oriunde, prech Ramarren – iar eu abia am început instruirea în apărarea minții...

– Atunci vom vorbi cu glas tare, zise Falk deși se îndoia că shingii puteau auzi graiul minții „oriunde", fără niciun ajutor de

natură mecanică. Iată ce vreau să te rog. Se pare că Lorzii aceștia de Es Toch m-au adus aici pentru a-mi restabili memoria de Ramarren. Însă ei n-o pot face, sau n-o vor face, decât cu prețul memoriei mele despre mine așa cum sunt acum și cu prețul a tot ce am învățat pe Pământ. Ei insistă în privința asta. Eu nu vreau să se întâmple așa. Eu nu vreau să uit ceea ce știu și ghicesc și să fiu o unealtă ignorantă în mâinile lor. Nu vreau să mor din nou înainte de moartea mea! Nu cred că mă pot împotrivi lor, dar voi încerca și de aceea îți voi cere să-mi faci un serviciu...

Se opri, ezitând între alegeri, fiindcă nu-și pusese încă planul la punct.

Fața lui Orry, care devenise incitată, se încruntă acum, derutată, și în cele din urmă băiatul întrebă:

– Dar de ce...?

– Ce este? zise Falk, văzând că autoritatea pe care o exercitase pentru scurt timp asupra lui se evapora.

Îl șocase totuși pe Orry într-atât încât să întrebe „De ce?" și dacă avea să ajungă vreodată la sufletul său, acum era momentul.

– De ce n-ai încredere în Lorzi? De ce ar dori ei să-ți suprime amintirile despre Pământ?

– Pentru că Ramarren nu știe ce știu eu. Și nici tu nu știi. Iar ignoranța noastră poate să trădeze planeta care ne-a trimis aici.

– Dar tu... tu nici măcar nu-ți reamintești planeta noastră...

– Nu, însă nu-i voi sluji pe Mincinoșii care o conduc pe aceasta. Ascultă-mă! Asta-i tot ce pot ghici despre ce doresc ei. Ei îmi vor restaura mintea anterioară, pentru ca să afle numele adevărat și coordonatele planetei noastre natale. Dacă le vor afla în timp ce lucrează asupra minții mele, cred că mă vor ucide pe loc și-ți vor spune că operația a fost fatală sau îmi vor șterge mintea din nou și-ți vor spune că operația a dat greș. Dacă nu, mă vor lăsa să trăiesc, cel puțin până le voi spune ce doresc ei să știe. Iar ca Ramarren, eu nu voi ști destule ca să nu le spun. Apoi ne vor trimite înapoi la Werel ca unici supraviețuitori ai marii călătorii, care revin după secole pentru a povesti semenilor lor cum shingii țin aprinsă cu bravură torța civilizației pe Pământul întunecat și

barbar. Shingii care nu sunt Inamicii oamenilor, ci Lorzi care se autosacrifică, Lorzi înțelepți care sunt în realitate oameni de pe Pământ, nu extratereștri sau cuceritori. Noi vom spune Werelului totul despre shingii prietenoși și werelenii ne vor crede. Vor crede minciunile în care credem noi. Și de aceea nu se vor teme de un atac din partea shingilor și nici nu vor trimite ajutoare către oamenii Pământului, oamenii adevărați care așteaptă mântuirea de Minciună.

– Prech Ramarren, spuse Orry, dar acelea nu sunt minciuni.

Falk îl privi în lumina difuză, puternică, mișcătoare. Inima i se prăbuși, însă în cele din urmă rosti:

– Vei face serviciul pe care ți-l voi cere?

– Da, șopti băiatul.

– Fără să spui nimănui despre ce-i vorba?

– Da.

– Este ceva foarte simplu. Când mă vei vedea prima dată ca Ramarren – dacă mă vei revedea vreodată –, spune-mi așa: Citește prima pagină din carte.

– „Citește prima pagină din carte", repetă Orry docil.

După aceea tăcură amândoi. Falk se simțea cuprins de inutilitate, ca o muscă înfășurată în mătasea păianjenului.

– Acesta este tot serviciul, prech Ramarren?

– Da.

Băiatul plecă fruntea și murmură o frază în limba lui natală, evident o formulă de făgăduială. Apoi întrebă:

– Ce să le spun despre comunicator, prech Ramarren?

– Adevărul. Important este să știi celălalt secret, răspunse Falk.

Cel puțin părea că nu-l învățaseră pe băiat să mintă. Totuși nu-l învățaseră nici să deosebească adevărul de minciuni.

Orry îl duse înapoi peste pod pe glisorul lui și bărbatul reintră în palatul sclipitor, cu pereți din cețuri în care îl adusese Estrel. După ce rămase singur în cameră, își dădu frâu liber furiei, știind cât de complet îl amăgiseră și dezarmaseră; după ce își stăpânise mânia, tot continuă să se plimbe înainte și înapoi ca un urs în cușcă, luptându-se cu spaima de moarte.

Dacă i-ar fi implorat, nu s-ar fi putut să-l lase să trăiască tot ca Falk, care era inutil pentru ei, dar inofensiv?

Nu. N-aveau s-o facă. Asta era clar și doar lașitatea îl făcea să se întoarcă spre ideea aceea. Ea nu oferea nicio speranță.

Putea să evadeze?

Poate că da. Aparenta pustietate a clădirii acesteia uriașe putea fi o minciună, o cursă sau, ca multe altele de aici, o iluzie. Simțea și bănuia că era constant spionat, auditiv sau vizual, de prezențe sau dispozitive ascunse. Toate ușile erau păzite de uzinați sau de monitoare electronice. Și dacă ar fi evadat din Es Toch, ce ar fi făcut după aceea?

Ar fi putut oare să se întoarcă peste munți, peste câmpii, prin pădure, și să ajungă în cele din urmă în Poiană, unde Parth... Nu! Se opri mânios. Nu se mai putea întoarce. Ajunsese atât de departe urmându-și drumul și trebuia să-l urmeze până la capăt: prin moarte dacă trebuia, spre renaștere – renașterea unui străin, a unui alt suflet.

Însă aici nu exista nimeni care să-i spună adevărul străinului și necunoscutului aceluia. Aici nu exista nimeni în care Falk să se poată încrede, cu excepția propriei sale persoane, și de aceea Falk trebuia să moară și moartea lui ar fi slujit voința Inamicului. Asta nu putea el să accepte; asta era intolerabil. Continuă să umble înainte și înapoi prin negurile verzui și nemișcate ale camerei. Fulgere încețoșate și inaudibile licăriră peste tavan. El nu avea să-i slujească pe Mincinoși, nu avea să le spună ce doreau să știe. Nu pentru că ar fi ținut la Werel, deoarece era perfect posibil ca toate bănuielile lui să fie complet eronate și Werel în sine să fie o minciună, iar Orry să fie un Estrel mai complex; nu putea preciza asta. Dar el iubea Pământul, deși era un străin pe suprafața lui. Și Pământul însemna pentru el Casa din pădure, razele soarelui în Poiană, Parth. Nu avea să trădeze lucrurile acelea. Trebuia să creadă că exista o cale prin care să se împotrivească tuturor forțelor și vicleșugurilor de a-i trăda pe ei.

Se străduí în mod repetat să-și imagineze un mod în care Falk i-ar fi putut lăsa un mesaj lui Ramarren: o problemă în sine atât de grotescă, încât îi depășea imaginația și devenea astfel de nerezolvat. Chiar dacă shingii nu l-ar fi văzut când ar fi scris un asemenea mesaj,

cu certitudine ei l-ar fi găsit după ce fusese scris. La început se gândise să-l folosească pe Orry ca intermediar, poruncindu-i lui Ramarren „Nu răspunde la întrebările shingilor", dar nu fusese în stare să se încreadă că Orry îl va asculta sau va păstra secretul poruncii. Shingii îl manipulaseră mental în asemenea măsură pe băiat, încât era acum practic instrumentul lor și chiar mesajul lipsit de sens pe care i-l transmisese Falk putea deja să fie cunoscut de Lorzii lui.

Nu exista niciun dispozitiv sau șiretlic, niciun mijloc sau modalitate prin care să găsească o soluție ori să fugă. Exista doar o singură speranță, foarte măruntă: că va putea continua, că indiferent ce aveau să-i facă, el își va păstra controlul și va refuza să uite, să moară. Unicul lucru care-i dădea motive să spere că așa ceva putea fi posibil era faptul că shingii spuseseră că era imposibil.

Ei doreau ca el să creadă că era imposibil.

Amăgirile, aparițiile și halucinațiile primelor ore sau zile petrecute de el în Es Toch acționaseră așadar asupra lui doar pentru a-l deruta și pentru a-i slăbi încrederea în sine; pentru că asta doreau ei. Doreau ca el să nu aibă încredere în sine, în propriile lui credințe, în cunoștințele lui, în puterile lui. Toate explicațiile despre ștergerea minții erau așadar în aceeași măsură o sperietoare menită să-l convingă că nu putea rezista la operația lor parahipnotică...

Ramarren nu le rezistase...

Însă, spre deosebire de Falk, Ramarren nu avusese nicio bănuială sau avertisment despre puterile lor sau despre ce vor încerca să-i facă. Asta putea fi important. Iar memoria lui Ramarren nu fusese distrusă în mod irecuperabil, așa cum insistaseră ei că se va întâmpla cu Falk; dovada respectivă era că intenționau s-o restaureze.

O speranță; o speranță foarte măruntă. El nu putea decât să spună *voi supraviețui*, cu speranța că s-ar putea să fie adevărat; și cu noroc avea să fie adevărat. Dar fără noroc...?

Speranța este delicată, însă mai dură chiar decât încrederea, gândi el, plimbându-se prin cameră în timp ce fulgere vagi și silențioase licăreau pe deasupra. Într-un anotimp bun, te încrezi în viață; într-un anotimp rău, doar speri. Totuși ele au aceeași esență: sunt relația indispensabilă a minții cu alte minți, cu lumea și cu

timpul. Fără încredere, omul trăiește, dar nu duce o viață omenească; fără speranță, el moare. Când nu există nicio relație, când mâinile nu se ating, emoția se atrofiază în vid și inteligența devine sterilă și obsedată. Unica legătură rămasă între oameni este cea dintre stăpân și sclav, sau dintre ucigaș și victimă.

Legile sunt făcute împotriva impulsului de care oamenii se tem cel mai mult în sine. *Nu ucide* era unica Lege pentru care insistau shingii. Orice altceva era permis, ceea ce însemna, poate, că lucrurile pe care ei doreau să le facă cu adevărat erau prea puține... Temându-se de propria lor atracție profundă față de moarte, ei predicau Respectul pentru Viață, autoamăgindu-se în cele din urmă cu propria lor minciună.

Falk nu i-ar fi putut învinge niciodată, decât, poate, prin singura virtute căreia niciun mincinos nu-i poate face față vreodată: integritatea. Poate că shingii nu s-ar fi gândit că un om ar putea dori într-atât să fie el însuși, să-și trăiască viața, încă să le poată rezista chiar și dacă ar fi neajutorat în mâinile lor.

Poate, poate...

În cele din urmă, stăpânindu-și deliberat gândurile, luă cartea primită de la Prințul de Kansas și pe care, contrazicând predicția Prințului, încă n-o pierduse și citi din ea o vreme, foarte concentrat, înainte de culcare.

În dimineața următoare – poate ultima a vieții sale –, Orry sugeră o plimbare cu mașina zburătoare și Falk fu de acord, spunând că dorea să vadă Oceanul Apusean. Cu politețe elaborată, doi shingi, Abundibot și Ken Kenyek, întrebară dacă își puteau însoți cinstitul oaspete, pentru a-i răspunde la orice alte întrebări ar fi avut despre Dominionul Pământ sau despre operația care fusese planificată în ziua următoare. Falk sperase vag că va afla mai multe detalii despre ce intenționau să-i facă minții sale, pentru fi în stare să opună o rezistență mai susținută, dar în zadar. Ken Kenyek vorbi întruna, copleșindu-l cu neuroni și sinapse, recuperare, blocare, eliberare, droguri, hipnoză, parahipnoză, computere conectate prin creiere... lucruri complet ininteligibile, lucruri înspăimântătoare. În scurt timp Falk încetă să mai încerce să înțeleagă.

Mașina zburătoare, pilotată de un uzinat fără grai care părea cu puțin mai mult decât o prelungire a comenzilor, trecu peste munți și goni deasupra deșerturilor, strălucitoare de florile efemere ale primăverii lor. După numai câteva minute se apropiară de fațada de granit a Lanțului Apusean. Încă forfecate, strivite și dezgolite de cataclisme petrecute cu două mii de ani în urmă, Sierra se ridicau ca piscuri zdrențuite ce țâșneau din hăuri de zăpezi. Dincolo de creste era oceanul, sclipitor în lumina soarelui; ținuturile inundate se întindeau întunecate sub valuri.

Acolo existau orașe care fuseseră rase de pe fața Pământului – așa cum erau în propria lui minte orașe uitate, locuri pierdute, nume pierdute. Când mașina zburătoare vira pentru a reveni spre est, el spuse:

– Mâine cutremurul și Falk se prăbușește în adânc...

– Păcat că trebuie să fie așa, Lord Ramarren, rosti Abundibot cu satisfacție.

Sau cel puțin așa i se păru lui Falk. De câte ori Abundibot exprima vreo emoție în cuvinte, suna atât de fals, încât părea să implice emoția opusă; dar poate că de fapt implica lipsa totală a oricărui afect sau sentiment. Palid la față și cu ochi albicioși, cu trăsături regulate și atemporale, Ken Kenyek nici nu trăda, nici nu pretindea vreo emoție atunci când vorbea sau când, ca acum, stătea nemișcat și inexpresiv, nici senin, nici apatic, însă complet închis, izolat, îndepărtat.

Mașina zburătoare fulgeră înapoi peste deșert, mulți kilometri între Es Toch și ocean; pe toată întinderea aceea vastă nu se zărea niciun semn de populație. Aterizară pe acoperișul clădirii în care se afla odaia lui Falk. După două ore petrecute în prezența rece și apăsătoare a shingilor, bărbatul tânjea până și după solitudinea aceea iluzorie. Ei i-o îngăduiră; își petrecu restul după-amiezii și seara singur în camera cu pereți din ceață. Se temuse că shingii l-ar putea droga iarăși sau i-ar putea trimite iluzii care să-l distragă și slăbească, dar se părea că ei apreciau că nu mai era nevoie de alte precauții. Falk fu lăsat să se plimbe netulburat înainte și înapoi pe podeaua translucidă, să stea nemișcat și să citească din cartea lui. La urma urmelor, ce ar fi putut face împotriva voinței lor?

În orele acelea, el reveni în mod repetat la carte: Vechiul Canon. Nu cuteza s-o însemneze nici măcar cu unghia; doar o citea, deși o știa prea bine, total absorbit, pagină după pagină, deschizându-se înaintea cuvintelor, repetându-le în timp ce umbla sau stătea așezat ori întins, revenind din nou și din nou, și din nou, la început, la primele cuvinte de pe prima pagină:

Calea pe care se poate merge
nu este Calea veșnică.
Numele care poate fi numit
nu este Numele veșnic.

Și hăt în noapte, sub apăsarea oboselii și a foamei, a gândurilor pe care nu-și îngăduia să le gândească și a terorii morții pe care nu-și îngăduia s-o simtă, mintea lui intră până la urmă în starea pe care o căutase. Pereții dispărură; eul se îndepărtă și el însuși nu mai fu nimic. El devenise cuvintele: el era cuvântul rostit în întuneric, când nimeni nu-l auzise la începuturi, prima pagină a timpului. Eul lui se îndepărtase și el supraviețuia complet, veșnic, propriei sale ființe: fără nume, singur, unic.

Treptat momentul pieri și lucrurile avură nume, iar pereții se ridicară. Falk citi iarăși prima pagină a cărții, apoi se întinse și adormi.

Peretele estic al camerei lui era smarald-strălucitor sub primele raze de soare când doi uzinați veniră și-l conduseră prin holul încețoșat și nivelurile inferioare ale clădirii până la stradă, după aceea cu glisorul pe străzile adumbrite și peste abis, la alt turn. Aceștia nu erau servitorii care avuseseră grijă de el, ci doi gardieni voinici, muți. Amintindu-și brutalitatea metodică a bătăii pe care o încasase când intrase în Es Toch, prima lecție de neîncredere primită de la shingi, Falk bănui că ei se temuseră că ar putea încerca să evadeze în acest ultim minut și asiguraseră gardienii pentru a descuraja orice asemenea impuls.

Fu dus printr-un labirint de încăperi care se sfârși în compartimente subterane, puternic iluminate, înconjurate și dominate de

ecranele și consolele unui complex imens de computere. Dintr-un asemenea compartiment, ieși să-l întâmpine Ken Kenyek, singur. Era interesant că Falk nu văzuse decât unul, cel mult doi shingi odată, și de altfel foarte puțini. Nu avea însă timp să se gândească la asta acum, deși, la periferia minții sale, o amintire vagă, o explicație dansă până când Ken Kenyek vorbi.

– Nu ai încercat să te sinucizi azi-noapte, rosti shingul cu șoapta lui fără expresie.

Aceea era de fapt singura cale de evadare la care Falk nu se gândise niciodată.

– M-am gândit să te las pe tine să te ocupi de asta, replică el.

Ken Kenyek nu-i băgă în seamă cuvintele, deși avea aerul cuiva care asculta cu atenție.

– Totul este pregătit, rosti el. Acestea sunt aceleași bănci de memorie și exact aceleași conexiuni care au fost utilizate acum șase ani pentru a-ți bloca structura mentală-paramentală primară. Îndepărtarea blocajului ar trebui să se facă fără dificultăți sau traume, întrucât avem consimțământul tău. Consimțământul este esențial pentru restaurare, deși nu pentru reprimare. Ești pregătit acum?

Aproape simultan cu cuvintele rostite, el i se adresă lui Falk în graiul orbitor de clar al minții:

– Ești pregătit?

Ascultă apoi cu atenție când Falk răspunse în același fel:

– Sunt pregătit.

Parcă mulțumit de răspuns ori de tonul său apăsat, shingul încuviință scurt din cap și vorbi în șoapta lui monotonă:

– Voi începe atunci fără droguri. Drogurile încețoșează claritatea proceselor parahipnotice; este mai ușor de lucrat fără ele. Așază-te acolo.

Falk ascultă, în tăcere, străduindu-se să-și țină mintea la fel de tăcută.

Un asistent intră la un semnal nerostit și se apropie de Falk, în timp ce Ken Kenyek se așeză înaintea unei console de computer, așa cum un muzician se așază înaintea unui instrument. Pentru o clipă Falk își aminti uriașa ramă de modele din sala tronului din

Kansas, mâinile negre și iuți care plutiseră deasupra ei, făcând și desfăcând configurațiile nestatornice de pietre, stele, gânduri... O negură îi coborî ca o cortină peste ochi și peste minte. Simți că i se punea ceva peste cap, o glugă sau o cască, după aceea nu mai conștientiză nimic, doar beznă infinită. Întunericul. În întuneric o voce rostea un cuvânt în mintea lui, un cuvânt pe care aproape că-l înțelegea. Mereu și mereu același cuvânt, cuvântul, numele... Precum intensificarea unei lumini, voința lui de a supraviețui se intensifică și el declară cu efort teribil, împotriva tuturor probabilităților, în tăcere: *Eu sunt Falk!*

Apoi întuneric.

9

Era un loc liniștit, scăldat în penumbre, ca o pădure adâncă. Zăcu slăbit mult timp între somn și trezie. Adesea visa ori își amintea fragmente de vis dintr-un somn anterior, mai profund. După aceea dormi din nou și se trezi din nou în lumina verzuie slabă și tăcere.

Lângă el se mișcă ceva. Întoarse capul și văzu un tânăr, un străin.

– Cine ești tu?

– Har Orry.

Numele căzu ca o piatră în liniștea visătoare a minții sale și dispăru. Doar cerculețele cauzate de el se lărgiră și se tot lărgiră, lin, până când, finalmente, cercul exterior atinse țărmul și se frânse. Orry, fiul lui Har Weden, unul dintre Călători... un băiat, un copil, născut-Iarna.

Suprafața nemișcată a iazului somnului fu străbătută în toate direcțiile de o tulburare. El închise ochii iarăși și-și dori să se cufunde.

– Am visat, murmură cu ochii închiși. Am avut multe vise...

Dar era treaz din nou și privea chipul băiețesc speriat, șovăitor. Era Orry, fiul lui Weden; Orry așa cum ar fi arătat peste cinci-șase faze-lunare, dacă aveau să supraviețuiască acestei Călătorii.

Oare ce uitase el?

– Ce-i locul ăsta?

– Prech Ramarren, te rog, stai nemișcat – nu vorbi deocamdată. Te rog, stai nemișcat.

– Ce mi s-a întâmplat?

Amețeala îl sili să-l asculte pe băiat și să se întindă la loc. Corpul, chiar și mușchii buzelor și limbii când vorbea, nu-l asculta așa cum se cuvenea. Nu era slăbiciune, ci o absență bizară a controlului. Pentru a-și ridica mâna, trebuia să se folosească de voință conștientă, de parcă ar fi ridicat mâna altcuiva.

Mâna altcuiva... Rămase privindu-și brațul și mâna. Pielea era curios înnegrită, având culoarea pielii de hann tăbăcite. Pe antebraț, coborând spre încheietură, se vedeau mai multe cicatrice paralele albăstrui, ușor încrețite, ce păreau făcute prin împunsături repetate de ac. Chiar și pielea palmei era înăsprită și bătătorită, de parcă ar fi lucrat mult timp sub cerul liber, nu în laboratoarele și sălile de computere ale Centrului de Călătorii, în Sălile Consiliului și în Locurile Tăcerii din Wegest...

Privi în jur cu multă atenție. Odaia în care se afla era lipsită de ferestre, totuși, în mod straniu, putea să vadă razele soarelui atât înăuntru, cât și prin pereții ei verzui.

– A fost un accident, rosti el în cele din urmă. La lansare, sau când... Dar noi am încheiat Călătoria. Am reușit-o. Am visat oare?

– Nu, prech Ramarren, n-ai visat. Am încheiat Călătoria.

Tăcere, iarăși. După un timp, el spuse:

– Îmi pot aminti Călătoria doar ca și cum ar fi fost o noapte, o noapte lungă, ultima noapte... Însă pe tine te-a îmbătrânit, din copil ai devenit aproape bărbat. În cazul acesta noi ne-am înșelat în privința ei.

– Nu... nu Călătoria m-a îmbătrânit...

Orry se opri.

– Unde sunt ceilalți?

– I-am pierdut.

– Sunt morți? Răspunde complet, vesprech Orry.

– Probabil că sunt morți, prech Ramarren.

– Ce-i locul ăsta?

– Te rog, odihnește-te acum...

– Răspunde!

– Aceasta este o încăpere din orașul Es Toch de pe planeta Pământ, răspunse băiatul dintr-o suflare, după care glasul i se frânse într-un soi de bocet. Nu știi?... nu-ți amintești nimic? Este mai rău ca înainte...

– Cum mi-aș putea reaminti Pământul? șopti Ramarren.

– Eu... eu trebuia să-ți spun *Citește prima pagină din carte.*

Ramarren nu-i băgă în seamă bâlbâielile. Înțelegea acum că totul mersese prost și că se scursese un timp despre care el nu știa nimic. Însă nu putea face nimic până nu-și stăpânea această slăbiciune ciudată a corpului, așa că tăcu până îi trecu amețeala. După aceea, cu mintea închisă, recită câteva dintre Solilocviile Nivelului Cinci; iar când ele îi potoliseră de asemenea mintea, chemă somnul.

Visele suiră din nou în jurul lui, complexe și înfricoșătoare, totuși străbătute de dulceață, ca razele soarelui ce sfâșie întunericul unei păduri bătrâne. Odată cu somnul mai profund, fantasmele acelea se risipiră și visul lui deveni o amintire simplă, vie: el aștepta lângă avionetă pentru a-și însoți tatăl în oraș. La poalele lui Charn, pădurile erau încă pe jumătate desfrunzite în moartea lor îndelungată, dar aerul era cald, limpede și nemișcat. Tatăl lui, Agad Karsen, un bătrân slab și micuț, purtând casca și mantia ceremonială și ținând piatra-funcției sale, traversă pajiștea fără grabă cu fiica sa. Amândoi râdeau când el o tachina despre primul ei pețitor:

– Ai grijă la flăcăul ăsta, Parth, dacă-l vei lăsa, te va curta fără milă.

Cuvinte rostite cu ușurință, cu mult timp în urmă, în lumina soarelui din toamna aurie și lungă a tinereții lui; le auzi acum iarăși, ca și râsul de răspuns al fetei. Soră, surioară, iubită Arnan... Cum îi spusese tata? – nu pe numele ei, ci altfel, alt nume...

Ramarren se trezi. Se ridică în capul oaselor cu un efort clar și preluă controlul corpului său – da, al său, încă ezitant și tremurător, dar cu siguranță al său. Pentru o clipită din momentul trezirii simțise că era un spectru în carne străină, strămutat, rătăcit.

Era în perfectă stare. Era Agad Ramarren, născut în casa din pietre argintii de pe pajiștile întinse de sub piscul alb Charn, Muntele Solitar; urmașul lui Agad, născut-Toamna, astfel că toată viața lui fusese trăită în Toamnă și Iarnă. Nu văzuse niciodată Primăvara și era posibil să n-o vadă niciodată, întrucât nava *Alterra* își începuse Călătoria spre Pământ în prima zi a Primăverii. Însă Iarna lungă și Toamna, tot timpul cât el fusese adult, adolescent, copil, se întindeau în urma lui clare și neîntrerupte, reamintite, cu râul suind în amonte, către izvor.

Băiatul Orry nu mai era în cameră.

– Orry! rosti el cu glas tare, fiindcă era capabil și decis acum să afle ce se întâmplase cu el, cu tovarășii lui, cu *Alterra* și cu misiunea navei.

Nu primi niciun răspuns sau semnal. Camera părea să nu aibă nici ferestre, nici ușă. Ramarren își înfrână impulsul de a-l chema cu mintea pe băiat; nu știa dacă Orry mai era acordat cu el și de asemenea, deoarece propria lui minte suferise în mod evident fie leziuni, fie o intervenție, ar fi fost recomandabil să fie prudent și să nu intre în fază cu alte minți, până nu afla dacă era amenințat de control volițional sau anticronie.

Se sculă în picioare, ignorând amețeala și o durere occipitală scurtă și ascuțită, și se plimbă de câteva ori înainte și înapoi prin încăpere, intrând în armonie musculară, pe când studia hainele străine pe care le purta și odaia bizară în care se găsea. Erau foarte multe mobile – pat, mese, scaune și fotolii –, toate cu picioare înalte și subțiri. Pereții translucizi verzui-întunecat erau acoperiți cu desene explicit amăgitoare și disjunctive, dintre care unul camufla o ușă-iris, iar altul o oglindă pe jumătate din statura unui om. Ramarren se opri și se examină o clipă. Părea slab și ars de soare, și poate îmbătrânit; nu-și dădea seama exact. Privindu-se, se simți în mod curios stânjenit. Ce era tulburarea aceasta, lipsa aceasta de concentrare? Ce se întâmplase, ce se pierduse? Întoarse spatele oglinzii și reîncepu să studieze camera. Multe obiecte erau enigmatice, însă două erau familiare, deși designul era străin: o cupă pentru băut pe o masă și o carte des răsfoită, alături. Luă cartea în mână.

Ceva ce spusese Orry îi licări în minte, apoi se stinse. Titlul era lipsit de înțeles, deși literele erau clar asociate alfabetului Graiului Cărților. O deschise și privi prin ea. Paginile din stânga erau scrise – de mână, se părea – în coloane de desene minunat de complicate ce păreau să fie simboluri holiste, ideograme, stenografie tehnologică. Paginile din dreapta erau scrise tot de mână, dar cu litere ce semănau cu cele din Cărți, Galaktika. O carte codificată? Nu reușise să descifreze mai mult de două cuvinte, când fanta-ușă se deschise silențios și în odaie pătrunse o persoană: o femeie.

Ramarren o privi cu atenție intensă, necamuflată și netemătoare; poate doar, simțindu-se vulnerabil, își intensifică puțin privirea directă, autoritară la care avea dreptul prin naștere, Nivel și arlesh. Femeia îi întoarse netulburată căutătura. Pentru o clipă rămaseră amândoi tăcuți.

Ea era frumoasă și delicată, fantastic înveșmântată, cu părul decolorat sau pigmentat cu roșu. Ochii îi erau cercuri întunecate pe un oval alb. Ochi precum cei pictați în Sala Ligii din Orașul Vechi, fresce de oameni înalți, cu piele neagră care clădeau un oraș, se războiau cu Migratorii, priveau stelele: Coloniștii, terranii de pe Alterra...

Ramarren știa acum mai presus de orice îndoială că se afla într-adevăr pe Pământ, că încheiase Călătoria. Abandonă mândria și autoapărarea și îngenunche înaintea femeii. Pentru el, pentru toți cei care-l trimiseseră în misiune cale de o mie trei sute douăzeci și cinci de trilioane de kilometri de vid, ea aparținea unei rase pe care timpul, memoria și uitarea le impregnase cu calitatea divinității. Singură, individuală așa cum stătea în fața lui, aparținea totuși Rasei Omului și-l privea cu ochii acelei Rase, iar el cinsti istoria, mitul și lungul exil al strămoșilor, plecându-și capul înaintea ei când îngenunche.

Se ridică apoi și deschise brațele în gestul kelshak al primirii, iar ea începu să-i vorbească. Vorbirea îi era ciudată, foarte ciudată, pentru că, deși femeia îi era complet necunoscută, glasul îi era infinit de familiar auzului său și, cu toate că Ramarren nu cunoștea graiul în care i se adresa, înțelese un cuvânt, după aceea altul.

Pentru o clipă asta îl înspăimântă prin stranietate şi-l făcu să se teamă că ea utiliza o formă a graiului minţii care-i putea străpunge până şi bariera non-fază; în secunda următoare pricepu însă că o înţelegea deoarece vorbea în Graiul Cărţilor, Galaktika. Doar accentul şi fluenţa ei îl împiedicaseră să-l recunoască imediat.

Femeia îi adresase deja câteva fraze, vorbind într-un mod ciudat de rece, iute, lipsit de viaţă:

– ...nu ştiu că sunt aici, îi spunea. Zi-mi acum care dintre noi este mincinosul, necredinciosul. Eu am mers alături de tine tot drumul acela nesfârşit, m-am culcat cu tine în o sută de nopţi şi acum nici măcar nu-mi mai cunoşti numele? Aşa este, Falk? Îmi cunoşti numele? Cunoşti propriul tău nume?

– Eu sunt Agad Ramarren, răspunse bărbatul şi propriul lui nume rostit de propria lui voce îi sună straniu.

– Cine ţi-a spus asta? Tu eşti Falk. Nu cunoşti un bărbat pe nume Falk? – el îţi purta chipul. Ken Kenyek şi Kradgy mi-au interzis să-ţi spun numele lui, dar m-am săturat să joc jocurile lor şi niciodată pe ale mele. Vreau să joc propriile mele jocuri. Nu-ţi reaminteşti numele tău, Falk? – Falk – Falk – nu-ţi reaminteşti numele tău? Ah, eşti la fel de prost ca întotdeauna, te holbezi la mine ca un peşte eşuat pe nisip.

Ramarren coborî pe dată privirea. Privitul direct în ochii altei persoane era o problemă sensibilă pentru wereleni şi era strict controlată de tabuuri şi maniere. Acela fu singurul lui răspuns iniţial la cuvintele ei, deşi reacţiile sale interioare fură imediate şi diverse. În primul rând, femeia era uşor drogată cu un stimulent halucinogen; percepţiile lui antrenate îl anunţară că era o certitudine, indiferent dacă implicaţiile pentru Rasa Omului îi plăceau sau nu. Pe de altă parte, nu era sigur că-i înţelesese toate spusele şi în tot cazul nu avea habar despre ce vorbea femeia, totuşi intenţia ei era agresivă, distructivă. Iar agresiunea era eficientă. În ciuda lipsei lui de înţelegere, pufnetele ei bizare şi numele pe care-l repeta îl mişcau şi tulburau, îl zgâlţâiau, îl şocau.

Se întoarse puţin într-o parte, pentru a anunţa că n-o va mai privi în ochi decât atunci când va dori ea, şi răspunse în cele din

urmă, încetișor, în limba arhaică pe care poporul lui o cunoștea doar din cărțile străvechi ale Coloniei.

– Ești din Rasa Omului sau a Inamicului?

Ea râse cumva forțat, disprețuitor.

– Ambele, Falk. Nu există Inamici, iar eu lucrez pentru ei. Ascultă-mă, spune-i lui Abundibot că numele tău este Falk. Spune-i lui Ken Kenyek. Spune-le tuturor Lorzilor că numele tău este Falk... asta le va da un motiv de îngrijorare! Falk...

– Ajunge.

Glasul lui era blând ca și înainte, dar rostise cuvântul acela cu toată autoritatea și femeia se opri cu gura căscată. Când vorbi din nou, o făcu doar pentru a repeta numele cu care i se adresase, cu voce care devenise tremurătoare și aproape imploratoare. Era jalnică, însă Ramarren nu-i mai răspunse. Ea avea o psihoză temporară sau permanentă și el se simțea prea vulnerabil și nesigur în aceste circumstanțe pentru a-i permite să mai comunice. Se simțea destul de zguduit și, îndepărtându-se de femeie, se închise în sine, rămânând conștient doar în planul secund de prezența și de glasul ei. Trebuia să-și adune gândurile; era afectat de ceva foarte bizar – nu erau droguri, cel puțin nu era niciun drog care să-i fie cunoscut, ci o dislocare și un dezechilibru profund, mai nocive decât oricare dintre nebuniile induse ale disciplinei mentale a Nivelului Șapte. Nu dispuse totuși de mult timp. Vocea dinapoia sa crescu ascuțită și rea, apoi Ramarren percepu schimbarea spre violență, care era însoțită de apariția altei prezențe. Se răsuci foarte iute; femeia începuse să scoată de sub hainele ei stranii un obiect care era în mod evident o armă, dar încremenise, holbându-se nu la el, ci la un bărbat înalt apărut în prag.

Nu se auzi niciun cuvânt, însă nou-sositul îndreptă către femeie o comandă telepatică de asemenea forță coercitivă zdrobitoare, încât Ramarren se înfioră instinctiv. Arma căzu pe podea și femeia, dând un țipăt ascuțit ca un scâncet, fugi gârbovită din încăpere, străduindu-se să scape de insistența distrugătoare a comenzii aceleia mentale. Umbra ei încețoșată pâlpâi un moment în perete, după care dispăru.

Bărbatul înalt își întoarse ochii tiviți cu alb spre Ramarren și-i vorbi în minte cu putere normală:

– Cine ești tu?

Ramarren îi răspunse în același fel:

– Agad Ramarren.

Nu adăugă însă niciun alt cuvânt și nici nu se plecă. Lucrurile luaseră o întorsătură chiar mai proastă decât își imaginase la început. Cine erau oamenii aceștia? În confruntarea la care tocmai asistase existase nebunie, cruzime, teroare și nimic altceva; cu certitudine, nimic care să-l împingă spre respect sau încredere.

Bărbatul înalt înaintă puțin, cu un surâs pe chipul lui greoi și rigid, și vorbi cu glas tare, curtenitor, în Graiul Cărților:

– Numele meu este Pelleu Abundibot și te salut din inimă pe Pământ, seamăn al nostru, fiu al lungului exil, mesager al Coloniei Pierdute!

Auzind cuvintele acelea, Ramarren făcu o plecăciune foarte scurtă și rămase un moment tăcut.

– Se pare, spuse el după aceea, că mă găsesc pe Pământ de ceva vreme, că mi-am făcut un inamic din femeia aceea și m-am ales de asemenea cu cicatrice. Vrei să-mi spui ce s-a întâmplat și cum au pierit tovarășii mei din navă? Dacă dorești, îmi poți vorbi în minte, deoarece nu stăpânesc galaktika la fel de bine ca tine.

– Prech Ramarren, zise celălalt – în mod vădit, preluase formula de la Orry ca pe un titlu onorific, neavând habar de bazele relației de prechnoye –, te-aș ruga mai întâi să mă ierți pentru că vorbesc cu glas tare. Nu stă în obiceiul nostru să folosim graiul minții decât în cazuri de maximă urgență, sau cu inferiorii noștri. Și te-aș ruga de asemenea să ierți intruziunea acelei creaturi, o servitoare a cărei nebunie a împins-o în afara Legii. Ne vom ocupa de mintea ei și nu te va mai tulbura niciodată. Cât despre întrebările tale, vei primi răspuns la toate. Pe scurt, însă, iată povestea nefericită care se apropie acum de un sfârșit fericit. După ce a intrat în spațiul circumterran, nava voastră *Alterra* a fost atacată de inamicii noștri, rebeli aflați în afara Legii. Înainte ca forțele noastre de ordine să sosească, ei au luat două sau mai multe persoane de pe *Alterra* și le-au îmbarcat

în micile lor vehicule planetare. După sosirea noastră, au distrus *Alterra* cu tot ce mai rămăsese la bord și s-au împrăștiat în navele lor micuțe. Noi am prins-o pe cea în care era prizonier Har Orry, dar au dispărut cu tine... nu știu în ce scop. Nu ai fost ucis, însă memoria ți-a fost ștearsă până la etapa pre-lingvală, după care ai fost eliberat într-o pădure sălbatică pentru a-ți găsi moartea. Ai supraviețuit și ai primit adăpost de la barbari din pădure; în cele din urmă căutătorii noștri te-au găsit, te-au adus aici și am reușit să-ți redăm memoria utilizând tehnici parahipnotice. A fost tot ce am putut face – puțin, într-adevăr, dar tot.

Ramarren ascultă cu luare-aminte. Povestea îl zgudui și nu făcu niciun efort pentru a-și ascunde sentimentele, însă în același timp simți o stânjeneală sau suspiciune, pe care o ascunse. Bărbatul înalt i se adresase, deși foarte scurt, în graiul minții și-i oferise astfel un grad de acordare. După aceea Abundibot încetase toate emisiile telepatice și ridicase o defensivă antiempatie, totuși nu perfectă; foarte sensibil și excepțional antrenat, Ramarren receptase vagi impresii de empatie, care aveau o discrepanță atât de mare cu spusele bărbatului, încât sugerau demență sau minciună. Sau oare el însuși era atât de dezacordat cu propria lui persoană – așa cum era posibil după parahipnoză –, încât nu se mai putea baza pe recepțiile sale de empatie?

– Cât timp...? întrebă el finalmente, privind pentru o clipă în ochii aceia străini.

– Acum șase ani după timpul terran, prech Ramarren.

Anul terran era lung de aproape o fază-lunară.

– Foarte mult, rosti el.

Nu putea să asimileze răspunsul acela. Prietenii lui, tovarășii lui de Călătorie muriseră așadar de mult timp, iar el fusese singur pe Pământ...

– Șase ani?

– Nu-ți reamintești nimic din anii aceia?

– Nimic.

– Pentru a-ți restaura adevărata memorie și personalitate, am fost siliți să-ți ștergem memoria rudimentară pe care este posibil

s-o fi avut la momentul respectiv. Regretăm teribil pierderea a șase ani din viața ta, însă n-ar fi fost amintiri plăcute. Brutele proscrise făcuseră din tine o creatură chiar mai haină decât ele. Sunt bucuros că nu le mai ții minte, prech Ramarren.

Nu numai bucuros, ci chiar vesel. Bărbatul acesta avea probabil foarte puțină capacitate sau instruire empatică, fiindcă altfel ar fi ridicat o defensivă mai bună; propria sa defensivă telepatică era impecabilă. Tot mai distras de tonurile auzite în minte, care implicau falsitate sau neclaritate în cuvintele lui Abundibot, ca și de continuarea lipsei de coerență din propria lui minte, chiar și din reacțiile lui fizice, care rămâneau lente și nesigure, Ramarren trebui să se concentreze ca să poată oferi un răspuns. Memoria... cum se putea să fi trecut șase ani fără ca el să-și reamintească măcar un singur moment din ei? În același timp însă nava lui luminică străbătuse distanța dintre Werel și Pământ în o sută patruzeci de ani, iar din perioada aceea își reamintea doar o clipă, într-adevăr, o clipă teribilă și eternă... Cum îi spusese femeia nebună, răcnindu-i un nume cu ură dementă și îndurerată?

– Ce nume am purtat în acești ultimi șase ani?

– Te referi la numele purtat printre băștinași, prech Ramarren? Nu sunt sigur ce nume ți-au pus ei, dacă s-au sinchisit să-ți pună vreunul...

Falk, ea îl numise Falk.

– Seamăn-om, rosti el brusc traducând în galaktikă forma kelshak de adresare, voi afla mai multe de la tine, mai târziu, dacă ești de acord. Spusele tale m-au tulburat profund. Îngăduie-mi să rămân singur pentru o vreme.

– Desigur, desigur, prech Ramarren. Tânărul tău prieten Orry este doritor să fie alături de tine... să ți-l trimit?

Dar Ramarren, deoarece își formulase cererea și-i auzise acceptul, îl ignoră pe celălalt așa cum ar fi făcut cu un egal din Nivelul lui, dezacordându-l, astfel încât toate vorbele sale ar fi fost percepute doar ca zgomot de fond.

– Și noi avem multe de aflat despre tine și suntem doritori să le aflăm, după ce te vei simți mai înzdrăvenit.

Tăcere. Apoi zgomotul din nou:

– Servitorii noștri așteaptă să te slujească. Dacă dorești mâncare, băutură sau companie, este suficient să mergi la ușă și să ceri.

Tăcere iarăși și în cele din urmă prezența nepoliticoasă se retrase.

Ramarren nu trimise nicio speculație după ea. Era prea preocupat de sine însuși pentru a se îngrijora despre gazdele acestea ciudate. Clocotul din mintea lui creștea rapid, ajungând la un fel de criză. Se simțea de parcă ar fi fost târât să înfrunte ceva ce n-ar fi putut înfrunta și pe care în același timp tânjea să-l înfrunte, să-l descopere. Zilele cele mai aspre ale educării sale în Nivelul Șapte fuseseră doar un indiciu al acestei dezintegrări a emoțiilor și identității, pentru că atunci fusese o psihoză indusă, atent controlată, pe când acum nu era sub controlul lui. Sau era controlată? – oare el se conducea cumva singur, silindu-se pe sine către criză? Și cine era „el" care silea și era silit? El fusese ucis și readus la viață. Ce era moartea, atunci, moartea pe care nu și-o putea aminti?

Pentru a scăpa de panica absolută care urca prin el, privi în jur după orice obiect asupra căruia să se fixeze, revenind la disciplina-transă inițială, tehnica Efect de fixare asupra unui obiect concret, de la care să reclădești lumea. Însă totul din jur era străin, amăgitor, nefamiliar; până și podeaua de sub tălpile lui era o întindere opacă de ceață. Exista cartea în care se uitase când intrase femeia care-l strigase cu numele acela pe care el nu și-l reamintea. El nu avea să și-l reamintească. Cartea: o ținuse în mâini, era reală, era acolo. O ridică grijuliu și privi cu atenție pagina care o deschidea. Coloane de configurații frumoase și lipsite de înțeles, rânduri de caligrafie pe jumătate comprehensibilă, provenite din litere pe care el le învățase cu mult timp în urmă în Primele Analecte, neobișnuite, stupefiante. Le privi fix și nu le putu citi, iar un cuvânt al cărui înțeles nu-l știa se ridică dintre ele, primul cuvânt:

Calea...

Se uită de la carte la propria lui mână, care o ținea. A cui era mâna aceea, înnegrită și cicatrizată sub un soare străin? A cui?

Calea pe care se poate merge
nu este Calea veșnică.
Numele...

Nu-și putea aminti numele; nu avea să-l citească. Într-un vis el citise cuvintele acestea, într-un somn lung, o moarte, un vis.

Numele care poate fi numit
nu este Numele veșnic.

Și atunci visul se înălță, copleșindu-l ca un talaz care se ridica, și se sparse.

El era Falk și el era Ramarren. El era neghiobul și înțeleptul: un om născut de două ori.

În acele prime ore înfricoșătoare, imploră și se rugă să fie mântuit uneori de un eu, alteori de celălalt. O dată, când țipă în chinuri în propriul lui grai nativ, nu înțelese cuvintele pe care le rostise și asta fu atât de teribil, încât plânse cuprins de deznădejde absolută; cel care nu înțelegea era Falk, însă cel care plângea era Ramarren.

În același moment de suferință el atinse pentru întâia oară, doar pentru o clipită, locul echilibrului, centrul, și pentru un moment fu *el însuși*; apoi pierdu iarăși, dar cu suficientă putere ca să spere la următoarea clipă de armonie. Armonie: când era Ramarren, se agăța de ideea și disciplina aceea și poate că stăpânirea de către el a doctrinei kelshak centrale îl împiedică să cadă peste muchie, în nebunie. Nu exista totuși o integrare sau echilibrare a celor două minți și personalități care-i împărțeau craniul, nu încă; trebuia să se balanseze între ele, anulând-o pe una în beneficiul celeilalte, pentru ca după aceea să fie atras imediat în direcția opusă. Abia dacă mai era în stare să se clintească, fiind chinuit de halucinația deținerii a două.corpuri, de a fi în mod fizic doi bărbați diferiți. Nu cuteză să doarmă, deși era vlăguit; se temea prea mult de trezie.

Era noapte și fusese lăsat singur. *Singuri*, comentă Falk. La început Falk fusese mai puternic, deoarece beneficiase de unele

pregătiri pentru tortura aceasta. El demarase primul dialog: *Trebuie să dorm niței, Ramarren*, spusese el și Ramarren auzise cuvintele ca în graiul minții și fără premeditare răspunsese în același fel: *Eu mă tem să dorm*. Rămase apoi de veghe o vreme și cunoscu visele lui Falk sub forma unor umbre și ecouri în mintea sa.

Trecu prin acea primă etapă, cea mai rea, iar când dimineața străluci slab prin pereții-văluri verzui ai camerei, el își pierduse teama și începea să recâștige control real asupra gândurilor și acțiunilor deopotrivă.

Desigur nu exista niciun fel de suprapunere peste cele două seturi de memorii ale sale. Falk ajunsese la existență de sine în numărul vast de neuroni ce rămân nefolosiți într-un creier înzestrat cu rațiune – ogoarele necultivate ale minții lui Ramarren. Căile motrice și senzoriale fundamentale nu fuseseră niciodată blocate și astfel, dintr-un punct de vedere, fuseseră permanent comune, deși apăruseră dificultăți cauzate de dublarea seturilor de obiceiuri motrice și moduri de percepere. Un obiect arăta altfel, după cum îl privea ca Falk sau ca Ramarren, și cu toate că pe termen lung reduplicarea aceea se putea dovedi o amplificare a inteligenței și puterii sale perceptive, pentru moment îl zăpăcea până la nivelul amețelii. Existau întreteseri emoționale considerabile, astfel încât sentimentele lui în unele privințe intrau literalmente în conflict. Și întrucât memoriile lui Falk îi acopereau „durata vieții", la fel ca și la Ramarren, cele două seturi tindeau să apară simultan, nu în succesiunea corectă. Lui Ramarren îi venea greu să accepte ecartul de timp în care el nu existase în mod conștient. Unde fusese acum zece zile? Fusese pe spinarea catârului printre munții înzăpeziți ai Pământului; Falk știa asta, însă Ramarren știa că-și luase rămas-bun de la soția lui într-o casă de pe podișurile verzi ale Werelului... De asemenea, ipotezele lui Ramarren despre Terra erau adesea contrazise de cunoștințele lui Falk, pe când ignoranța lui Falk despre Werel proiecta un farmec straniu de legendă asupra trecutului lui Ramarren. Și totuși în haosul acela exista germenele interacțiunii, al coerenței spre care tindea el. Pentru că realitatea rămânea: corporal și cronologic, el

era un singur om – problema lui nu era de fapt cea a creării unei unități, ci doar a înțelegerii ei.

Coerența era încă departe de a fi câștigată. Pentru ca el să gândească și să acționeze în mod competent, una sau cealaltă dintre cele două structuri de memorie trebuia să domine. Ramarren era cel care prelua mai frecvent acum conducerea, fiindcă Navigatorul *Alterrei* era o persoană fermă și puternică. Comparativ, Falk se simțea copilăros, nesigur; el putea să ofere cunoștințele pe care le avea, însă se baza pe forța și experiența lui Ramarren. Ambele erau necesare, deoarece bărbatul cu două minți se găsea într-o situație neclară și riscantă.

O întrebare era fundamentală. Era simplă: puteai sau nu să ai încredere în shingi? Pentru că dacă lui Falk i se inculcase doar o teamă lipsită de temei față de Lorzii Pământului, atunci riscurile și neclarităților aveau să se dovedească ele înseși fără temei. La început Ramarren crezu că aceea putea fi explicația, dar nu gândi mult timp așa.

Existau minciuni evidente și discrepanțe pe care memoria lui dublă le sesizase deja. Abundibot refuzase să-i vorbească lui Ramarren în graiul minții, spunând că shingii evitau comunicarea paraverbală; Falk știa că asta era o minciună. De ce o spusese Abundibot? Evident, fiindcă dorise să spună o minciună – povestea shingilor despre ce se întâmplase cu *Alterra* și cu echipajul ei – și nu putea sau nu cuteza să i-o spună lui Ramarren în graiul minții.

Dar el îi spusese lui Falk aproape aceeași poveste în graiul minții.

Dacă era o poveste falsă, atunci shingii puteau rosti neadevărul în minte și o făceau. Era falsă?

Ramarren apelă memoria lui Falk. Inițial efortul acela de combinare îl depăși, însă deveni mai ușor pe măsură ce se străduia, plimbându-se înainte și înapoi prin odaia tăcută, și brusc deveni clar; își putea reaminti tăcerea strălucitoare a cuvintelor lui Abundibot: „Noi, pe care tu ne cunoști ca shingi, suntem oameni...“ Și auzind asta, chiar în memorie, Ramarren știu că era o minciună. Era incredibilă și indubitabilă. Shingii puteau minți telepatic; bănuiala

aceea și spaima omenirii supuse erau corecte. Shingii erau, cu adevărat, Inamicul.

Ei nu erau oameni, ci extratereștri, dotați cu o putere extrateretră; și neîndoios fărâmaseră Liga și supuseseră Pământul prin utilizarea puterii aceleia. Ei fuseseră cei care atacaseră *Alterra* când intrase în spațiul circumterran; toate poveștile despre rebeli erau pură ficțiune. Ei omorâseră sau șterseseră mințile întregului echipaj, mai puțin a copilului Orry. Ramarren putea ghici motivul: testându-l pe el sau pe unul dintre ceilalți paraverbaliști excepțional instruiți din echipaj, descoperiseră că werelenii știau când ei nu spuneau mental adevărul. Asta îi speriase pe shingi, care-i lichidaseră pe adulți, păstrându-l doar pe copilul nevinovat ca informator.

Pentru Ramarren, tovarășii lui de Călătorie pieriseră abia ieri și, luptându-se cu lovitura aceea, el încercă să-și spună că era posibil ca ei să fi supraviețuit undeva pe Pământ. Dar dacă fusese așa – și el fusese foarte norocos –, unde erau ei acum? Se părea că shingii avuseseră greutăți în a-l localiza până și pe unul, când descoperiseră că aveau nevoie de Ramarren.

Pentru ce aveau nevoie de el? De ce-l căutaseră, de ce-l aduseseră aici, de ce îi restauraseră memoria pe care tot ei o distruseseră?

Din datele pe care le cunoștea nu se putea obține nicio explicație, decât cea la care ajunsese în întruparea Falk: shingii aveau nevoie de el pentru a le spune de unde venise.

Asta îi oferi lui Falk-Ramarren primul moment de amuzament. Dacă era într-adevăr atât de simplu, atunci era hazliu. Shingii îl cruțaseră pe Orry fiindcă fusese foarte tânăr: neinstruit, neformat, vulnerabil, docil, un instrument și informator perfect. Cu siguranță, fusese toate astea, însă nu știa de unde venise... Iar când descoperiseră adevărul acela, shingii șterseseră deja informația dorită din mințile care o cunoșteau și împrăștiaseră victimele peste Pământul ruinat și sălbatic ca să moară în accidente, de foame ori atacați de animale sălbatice sau oameni.

El putea presupune că în timp ce-i manipulase mintea ieri cu psihocomputerul, Ken Kenyek încercase să-l determine să divulge numele galaktika al soarelui Werelului. Și mai putea presupune

că, dacă l-ar fi divulgat, ar fi fost acum mort sau fără minte. Ei nu-l doriseră pe el, Ramarren, ci doriseră numai cunoștințele lui. Și nu le căpătaseră.

Asta în sine ar fi trebuit să-i îngrijoreze și este posibil să se fi întâmplat așa. Codul secret kelshak privind Cărțile Coloniei Pierdute evoluase în paralel cu o tehnică de protejare a minții. Mistica tăinuirii – sau mai precis a restricționării accesului – crescuse în decursul anilor lungi din controlul riguros asupra cunoașterii tehnico-științifice exercitată de Coloniștii originali, el însuși un efect al Legii Embargoului Cultural al Ligii care interzicea importul cultural pe planete-colonii. Conceptul restricționării era de acum fundamental în cultura wereleană, iar stratificarea societății wereleene era direcționată de convingerea că tehnica și cunoașterea trebuiau să rămână sub control inteligent. Detaliile de felul Numelui Adevărat al Soarelui erau formale și simbolice, însă formalismul era privit cu toată seriozitatea – cu seriozitate maximă, pentru că în Kelshy cunoașterea însemna religie și religia însemna cunoaștere. Pentru protejarea locurilor sfinte intangibile din mințile oamenilor fuseseră concepute defensive intangibile și invulnerabile. Dacă nu se afla în unul dintre Locurile Tăcerii și nu era abordat într-o anumită formă de un asociat din propriul său Nivel, Ramarren era absolut incapabil să comunice, în cuvinte, în scris sau în graiul minții Numele Adevărat al soarelui planetei sale.

Desigur, el deținea cunoștințe echivalente: complexul de date astronomice care-i permisese să determine cursul *Alterrei* de la Werel la Pământ, cunoașterea distanței exacte dintre sorii celor două planete, memoria clară, de astronom, a constelațiilor așa cum se vedeau de pe Werel. Shingii nu obținuseră deocamdată informațiile acelea de la el, probabil întrucât mintea îi fusese într-o stare prea haotică atunci când fusese restaurată de manipulările lui Ken Kenyek sau poate fiindcă până și atunci îi funcționaseră protecțiile mentale și barierele specifice amplificate parahipnotic. Știind că mai putea exista un Inamic pe Pământ, echipajul *Alterrei* nu pornise la drum nepregătit. Dacă știința mentală a shingilor nu era cu mult mai dezvoltată decât cea wereleană, ei nu aveau să fie acum

în stare să-l silească să le spună nimic. Sperau să-l convingă, să-l determine s-o facă. De aceea, pentru moment, el se afla în siguranță, cel puțin fizic.

...Atâta timp cât ei nu știau că-și reamintea existența ca Falk.

Gândul acela sosi ca un fior rece. Nu-i trecuse prin minte până atunci. În întruparea Falk, le fusese inutil, totuși inofensiv. În întruparea Ramarren, le era util și inofensiv. Dar în întruparea Falk-Ramarren, constituia o amenințare. Și ei nu tolerau amenințările, nu-și puteau îngădui să le tolereze.

Astfel apărea răspunsul la ultima întrebare: De ce doreau shingii atât de mult să știe unde se afla Werel – de ce conta Werel pentru ei?

Memoria lui Falk se adresă iarăși inteligenței lui Ramarren, reamintindu-și de data aceasta un glas ironic, calm, lipsit de griji. Bătrânul Ascultător din adâncul pădurii, bătrânul mai singuratic pe Pământ decât fusese Falk vreodată, spusese: „Nu mai există foarte mulți shingi..."

Mai spusese că aceea era o informație foarte importantă, o înțelepciune și un sfat; și era probabil adevărul literal. Potrivit vechilor istorii pe care Falk le învățase în Casa Zove, shingii erau extratereștri dintr-o regiune foarte îndepărtată a galaxiei, dincolo de Hiade, probabil la mii de ani-lumină distanță. Dacă așa stăteau lucrurile, era posibil ca nu foarte mulți dintre ei să fi parcurs un spațiu și un timp atât de imense. Fuseseră suficienți cât să se infiltreze în Ligă și s-o dezintegreze, cu ajutorul puterilor lor de minciună mentală și a altor abilități și arme pe care puteau să le dețină ori să le fi deținut; dar oare fuseseră destui ca să stăpânească toate lumile pe care le dezbinaseră și cuceriseră? Planetele erau corpuri foarte mari, pe orice scară mai puțin cea a distanțelor dintre ele. Shingii ar fi fost nevoiți să se îndepărteze mult unii de alții și să aibă multă grijă de a împiedica planetele supuse să se realieze și să se alăture rebelilor. Orry îi spusese lui Falk că shingii nu păreau să călătorească ori să facă mult comerț la viteza luminii; el nici măcar nu văzuse vreo navă luminică de-a lor. Să fi fost asta din cauza că se temeau de propriii lor semeni de pe alte planete, care se înstrăinaseră de ei în secolele

lor de dominare? Sau poate că Pământul era singura planetă pe care continuau s-o stăpânească, apărând-o de orice explorări din partea altor lumi? Nu putea spune, totuși părea într-adevăr probabil că pe Pământ nu existau foarte mulți shingi.

Shingii refuzaseră să creadă spusele lui Orry că terranii de pe Werel suferiseră o mutație spre standardul biologic local, astfel încât, finalmente, se încrucișaseră genetic cu hominizii băștinași. Afirmaseră că așa ceva era imposibil, ceea ce însemna că nu se întâmplase în cazul lor; ei nu se putuseră încrucișa cu terrani. Continuau să fie extratereștri, așadar, după o mie două sute de ani; continuau să fie izolați pe Pământ. Și oare conduceau cu adevărat omenirea din acest unic Oraș? O dată în plus, Ramarren se întoarse către Falk pentru răspuns și văzu că era negativ. Shingii controlau oamenii prin obișnuințe, vicleșuguri, spaimă și arme, acționând rapid pentru a preveni ridicarea oricărui trib puternic sau asocierea de cunoștințe care i-ar fi putut amenința. Îi împiedicau pe oameni să facă orice, dar în același timp nu făceau nimic ei înșiși. Nu conduceau, ci doar distrugeau.

Era clar, atunci, de ce Werel reprezenta o amenințare letală pentru ei. Până acum shingii își păstraseră puterea slabă, funestă, asupra culturii pe care cu mult timp în urmă o ruinaseră și redirecționaseră, însă o rasă puternică, numeroasă, avansată tehnologic, cu mitul legăturii de sânge cu terranii, și cu știință mentală și armament egal cu al lor, îi putea distruge dintr-o lovitură. Și-i putea scăpa pe oameni de ei.

Dacă shingii aflau de la el unde se găsea Werel, aveau oare să trimită o navă-bombă superluminică, ca un focos lung, arzând peste ani-lumină, ca să distrugă planeta periculoasă înainte de a afla vreodată de existența lor?

Părea o ipoteză perfect posibilă, totuși existau două detalii care o contraziceau: felul atent în care-l pregătiseră pe tânărul Orry, ca și cum ar fi vrut să joace rolul de mesager, și Legea lor neobișnuită.

Falk-Ramarren nu putea decide dacă legea Respectului pentru Viață era credința autentică a shingilor, unica punte peste abisul autodistrugerii aflat dedesubtul comportamentului lor

tot așa cum canionul negru se căsca sub orașul lor, sau era pur și simplu cea mai mare dintre toate minciunile extratereștrilor. Ei păreau într-adevăr să evite uciderea ființelor înzestrate cu rațiune. Îl lăsaseră pe el în viață, și poate și pe ceilalți; toate mâncărurile lor complex disimulate erau de natură vegetală; pentru a controla populațiile, asmuțeau în mod evident triburile între ele, declanșând conflicte, dar lăsându-i pe oameni să ucidă; iar istoriile afirmau că în zilele de la începutul stăpânirii lor, utilizaseră eugenia și strămutarea, nu genocidul pentru a-și consolida imperiul. Atunci putea fi adevărat că își ascultau Legea, în felul lor aparte.

În cazul acesta, pregătirea de către ei a tânărului Orry arăta că el avea să le fie mesager. Unic supraviețuitor al Călătoriei, Orry avea să revină pe Werel peste hăurile timpului și spațiului, pentru a-și anunța semenii tot ce-i spuseseră shingii despre Pământ – mac, mac, aidoma păsărilor care măcăneau *Este greșit să iei viața*, mistrețului moral, șoarecilor chițăitori din fundațiile Casei Fricii... Fără minte, onest, dezastruos, Orry avea să poarte Minciuna pe Werel.

Onoarea și amintirea Coloniei erau forțe importante pe Werel, iar un apel pentru ajutor de pe Pământ ar fi putut mobiliza ajutor din partea lor, dar dacă li s-ar fi spus că nu exista și nu existase niciodată vreun Inamic, că Pământul era o grădină fericită și străveche, ar fi fost improbabil ca ei să întreprindă călătoria aceea lungă doar pentru a vizita planeta-mamă. Și chiar dacă ar fi vizitat-o, ar fi sosit neînarmați, așa cum făcuseră Ramarren și tovarășii lui.

Un alt glas vorbi în memoria bărbatului, sosit dintr-un trecut și mai îndepărtat, mai afund în pădure: „Nu putem continua de-a pururi așa. Trebuie să existe speranță, un semn...“

El nu fusese trimis cu un mesaj pentru omenire, așa cum visase Zove. Speranța era chiar mai stranie, semnul încă mai obscur. El urma să poarte mesajul omenirii, să articuleze țipătul ei de ajutor pentru mântuire.

Trebuie să merg acasă, trebuie să le spun adevărul, gândi el, știind că shingii ar împiedica asta cu orice preț, că Orry va fi cel trimis și că el va fi ținut aici sau omorât.

În oboseala uriașă a efortului său îndelungat de a gândi coerent, voința i se destinse brusc și controlul nesigur asupra minții duble torturate se frânse. Ramarren se prăbuși epuizat pe sofa și-și lăsă capul în mâini. *Nu vreau decât să merg acasă*, gândi el, *nu vreau decât să mă mai plimb o dată cu Parth pe Câmpul Lung...*

Acela era eul tânjitor, visătorul Falk. Ramarren încercă să evadeze dinaintea dorinței aceleia lipsite de speranțe, gândindu-se la soția lui cu păr negri și ochi aurii, într-o rochie ornată cu o mie de lănțișoare din argint, soția lui, Adrise. Însă verigheta îi dispăruse. Și Adrise era moartă. Murise de mult, de foarte mult timp. Ea se măritase cu Ramarren, știind că nu se vor bucura împreună decât de o fază-lunară, pentru că el pleca în Călătoria spre Terra. Iar în decursul acelui unic și teribil moment al Călătoriei sale, ea își trăise viața, îmbătrânise și murise; murise poate cu o sută de ani terrani în urmă. Iar peste anii dintre stele, care era acum visătorul și care era visul?

„Ar fi trebuit să fi murit acum un veac", îi spusese Prințul de Kansas neînțelegătorului Falk, văzând, simțind sau știind de bărbatul care zăcea pierdut în el, bărbatul care se născuse cu atâta timp în urmă. Iar dacă Ramarren ar fi revenit pe Werel, asta urma să se întâmple încă și mai departe în propriul lui viitor. Aproape trei secole, aproape cinci Ani lungi ai Werelului aveau să fi trecut de când el părăsise planeta și totul avea să fie schimbat; el avea să fie un străin pe Werel tot așa cum fusese pe Pământ.

Exista un singur loc unde putea cu adevărat să revină acasă, unde să fie primit de cei care-l iubiseră: Casa Zove. Și nu avea s-o mai revadă niciodată. Dacă drumul lui Ramarren ducea într-adevăr undeva, atunci ducea spre exterior, departe de Pământ. El era pe cont propriu și avea o singură misiune de îndeplinit: să încerce să urmeze drumul acela până la capăt.

10

Era în toiul zilei acum și, simțindu-se foarte flămând, Ramarren merse la ușa camuflată și ceru mâncare cu glas tare, în galaktikă. Nu primi niciun răspuns, dar un uzinat apăru prompt cu o tavă; pe când termina de mâncat, un semnal slab răsună dinapoia ușii.

– Intră! rosti Ramarren în kelshak.

În cameră intră Har Orry, apoi shingul înalt Abundibot și alți doi pe care Ramarren nu-i mai văzuse vreodată.

Numele lor se aflau însă în mintea sa: Ken Kenyek și Kradgy. Cei doi îi fură prezentați și se rostiră saluturi politicoase. Ramarren constată că se putea controla destul de bine; necesitatea de a-l ține pe Falk complet ascuns și restricționat era de fapt un avantaj, care-i îngăduia să se comporte spontan. Fu conștient de faptul că mentalistul Ken Kenyek încerca să-l sondeze mental, ba chiar cu abilitate și forță considerabilă, dar asta nu-l îngrijora. Dacă barierele lui rezistaseră sub casca parahipnotică, cu certitudine nu aveau să cedeze acum.

Niciunul dintre shingi nu-i vorbi în minte. Ei își păstrară maniera stranie, rigidă, parcă temându-se să nu fie atinși, și șoptiră tot ce aveau de spus. Ramarren izbuti să pună unele dintre întrebările pe care, în întruparea Ramarren, ar fi fost de așteptat să le pună despre Pământ, omenire, shingi, și ascultă grav răspunsurile. O dată încercă să intre în fază cu tânărul Orry, însă eșuă. Băiatul nu avea nicio defensivă reală, dar poate că fusese supus la un tratament mental care anulase puțina abilitate de prindere a fazei pe care o învățase în copilărie, și era de asemenea sub influența drogului cu care se obișnuise. Chiar și când Ramarren îi trimise semnalul discret, familiar, al relației lor în prechnoye, Orry începu să aspire dintr-un tub de pariitha. Percepțiile îi erau tocite în lumea bogată a distragerilor semihalucinatorii pe care i le furniza narcoticul, astfel că nu receptă nimic.

– Deocamdată n-ai văzut nimic din Pământ, decât camera aceasta, rosti într-o șoaptă aspră cel îmbrăcat ca o femeie, Kradgy.

Ramarren era precaut față de toți, totuși Kradgy îi provoca o teamă sau aversiune instinctivă; corpul mătăhălos de sub robele curgătoare, părul lung negru-purpuriu, șoapta precisă și aspră – toate sugerau un coșmar.

– Mi-ar plăcea să văd mai multe.

– Îți vom arăta orice dorești. Pământul este deschis onoratului său vizitator.

– Nu-mi amintesc să fi văzut Pământul din *Alterra* când am sosit pe orbită, zise Ramarren în galaktikă rigidă cu accent werelean. Tot așa cum nu-mi amintesc nici atacul asupra navei. Îmi puteți spune care poate fi motivul?

Întrebarea putea fi riscantă, însă era realmente curios ce aveau să-i răspundă; era singura pată albă rămasă în memoria lui dublă.

– Te aflai în starea pe care noi o numim acronie, răspunse Ken Kenyek. Deoarece nava voastră nu avea retemporalizator, ați ieșit în mod brusc din viteza luminică, la Barieră. În clipa aceea, și pentru câteva minute sau ore după aceea, ai fost sau lipsit de cunoștință, sau nebun.

– Nu am întâlnit problema aceasta în zborurile noastre scurte la viteză luminică.

– Cu cât zborul este mai lung, cu atât Bariera este mai puternică.

– A fost foarte curajos din partea voastră, rosti Abundibot cu șoapta lui scârțâită și cu îmbujorarea lui obișnuită, să întreprindeți o călătorie de o sută douăzeci și cinci de ani-lumină într-o navă abia testată!

Ramarren acceptă complimentul fără să corecteze numărul.

– Veniți, Lorzii mei, să-i arătăm oaspetelui nostru Orașul Pământului.

Simultan cu vorbele lui Abundibot, Ramarren prinse un schimb în graiul minții între Kradgy și Ken Kenyek, dar nu-l înțelese; era prea atent să-și mențină propria defensivă, ca să poată auzi în minte sau chiar să recepteze multe impresii de empatie.

– Desigur, rosti Ken Kenyek, nava cu care veți reveni la Werel va fi dotată cu retemporalizator și nu veți suferi deloc la intrarea în spațiul planetar.

Ramarren se ridicase destul de stângaci – Falk era obișnuit cu scaunele, dar nu și el, și se simțea extrem de inconfortabil cocoțat în aer –, însă acum își regăsise echilibrul și după un moment întrebă:

– Nava cu care vom reveni...?

Orry îl privi cu optimism începătoșat. Kradgy căscă, dezvelind dinți galbeni, puternici. Abundibot rosti:

– După ce vei vedea tot ce dorești să vezi pe Pământ și după ce vei afla tot ce vrei să afli, îți vom oferi o navă luminică, cu care să vă întoarceți acasă, pe Werel – tu, Lord Agad, și Har Orry. Noi înșine călătorim puțin. Nu mai există războaie, nu mai trebuie să facem comerț cu alte lumi și nu dorim să falimentăm iarăși sărmanul Pământ cu costurile imense ale navelor luminice doar pentru a ne satisface curiozitatea. Noi, Oamenii de pe Pământ, suntem o rasă bătrână acum; stăm acasă, ne îngrijim grădinile, nu intervenim în treburile altora și nu explorăm spațiul. Însă Călătoria ta trebuie încheiată, misiunea ta trebuie îndeplinită. *Noua Alterra* te așteaptă pe spațioportul nostru, iar Werel îți așteaptă întoarcerea. Păcat că civilizația voastră n-a redescoperit principiul ansiblului, ca să putem comunica acum cu ea. Desigur, de acum este posibil ca să aibă transmițătorul instantaneu, dar pentru că nu avem coordonatele planetei tale, nu-i putem trimite semnale.

– Așa este, încuviință Ramarren politicos.

Urmă o pauză scurtă, încordată.

– Nu cred că înțeleg, zise el.

– Ansiblul...

– Înțeleg ce a făcut transmițătorul ansiblu, deși nu și felul cum a făcut-o. Așa cum ai spus, când am plecat eu de pe Werel, noi nu redescoperiserăm principiile comunicației instantanee. Nu înțeleg totuși ce anume v-a oprit să încercați să transmiteți semnale spre Werel.

Teren periculos! Era foarte alert acum: un jucător participant la joc, nu o piesă care urma să fie mutată, și simțea tensiunea electrizantă dinapoia celor trei chipuri rigide.

– Prech Ramarren, zise Abundibot, deoarece Har Orry era prea tânăr ca să fi învățat distanțele precise implicate, noi n-am

avut niciodată onoarea de a cunoaște poziția precisă a Werelului, deși, desigur, avem o idee generală. Întrucât a învățat foarte puțină galaktikă, Har Orry nu ne-a putut spune numele în galaktika al soarelui Werelului, ceea ce ar fi fost bineînțeles util pentru noi, care împărțim graiul cu voi din zilele Ligii. De aceea am fost nevoiți să așteptăm ajutorul tău înainte de a putea încerca să contactăm Werelul prin ansiblu sau să pregătim coordonatele pentru nava pe care v-am pregătit-o.

– Nu știți numele stelei în jurul căreia se rotește Werelul?

– Din păcate, nu. Aceasta este realitatea. Dacă ni l-ai putea spune...

– Nu vi-l pot spune.

Shingii nu puteau fi surprinși, fiindcă erau prea egocentrici, chiar narcisiști. Abundibot și Ken Kenyek nu reacționară absolut în niciun fel. Kradgy șopti în felul lui bizar, trist și precis:

– Vrei să spui că nici tu nu-l cunoști?

– Nu vă pot spune Numele Adevărat al Soarelui, anunță Ramarren senin.

De data aceasta surprinse pâlpâirea din graiul minții a lui Ken Kenyek către Abundibot: *Ți-am spus eu.*

– Îmi cer scuze, prech Ramarren pentru ignoranța mea de a fi întrebat despre un subiect tabu. Poți să mă ierți? Nu vă cunoaștem obiceiurile și cu toate că ignoranța este o scuză jalnică, este singura pe care o pot oferi.

Abundibot șoptea întruna când, brusc, Orry îl întrerupse, parcă trezindu-se speriat:

– Prech Ramarren, vei... vei putea seta coordonatele? Mai ții minte ce... ce știai ca Navigator?

Ramarren se întoarse către el și întrebă încet:

– Vrei să mergi acasă, vesprechna?

– Da!

– Peste douăzeci sau treizeci de zile, dacă vor fi de acord Lorzii aceștia care ne oferă un dar așa însemnat, vom reveni în nava lor la Werel. Îmi cer iertare, continuă el întorcându-se către shingi, că buzele și mintea mea sunt închise pentru întrebarea voastră.

Tăcerea mea este un răspuns meschin față de sinceritatea voastră generoasă.

Dacă ei ar fi utilizat graiul minții, gândi Ramarren, schimbul de replici ar fi fost mult mai puțin politicos; pentru că el, spre deosebire de shingi, nu putea spune neadevărul în mintea altuia și de aceea probabil că n-ar fi putut rosti nici măcar un cuvânt din ultima sa intervenție.

– Nu contează, Lord Agad! Importantă este întoarcerea voastră cu bine, nu întrebările noastre! Atâta timp cât poți să programezi nava – iar toate arhivele și computerele noastre de curs îți stau la dispoziție oricând le-ai cere –, atunci se poate spune că întrebarea și-a primit răspunsul.

Așa și era, fiindcă dacă shingii doreau să știe unde se afla Werel, era suficient să examineze cursul pe care-l programa Ramarren în nava lor. Iar după aceea, dacă tot nu aveau încredere în el, îi puteau șterge din nou mintea, explicându-i lui Orry că restabilirea memoriei sale îi cauzase finalmente colapsul. Apoi aveau să-l trimită pe Orry să ducă mesajul lor pe Werel. Deocamdată nu aveau încredere în bărbat, deoarece știau că le putea detecta mental minciunile. Dacă exista vreo cale de ieșire din capcană, el n-o descoperise deocamdată.

Trecură prin holurile pâcloase, coborâră pe rampe și cu elevatoare, și ieșiră din palat în plină zi. Elementul lui Falk din mintea dublă era aproape complet reprimat acum, iar Ramarren se mișca, gândea și vorbea aproape complet liber în întruparea Ramarren. Simțea alerta constantă și scormonitoare a minților shinge, mai cu seamă a lui Ken Kenyek, așteptând să pătrundă prin fisura cea mai măruntă ori să prindă eroarea cea mai infimă. Presiunea aceea îl făcea pe el de două ori mai alert. Ca atare, în întruparea străinului Ramarren, el ridică ochii spre cerul sfârșitului de dimineață și văzu soarele galben al Pământului.

Se opri, cuprins de o bucurie neașteptată, pentru că era ceva minunat, indiferent de cele petrecute înainte și care avea să urmeze după aceea; era minunat ca în decursul unei singure vieți să poți vedea lumina a doi sori. Aurul portocaliu al soarelui Werelului,

aurul alb al soarelui Pământului; acum le putea pune unul lângă celălalt, așa cum un om ar putea ține două nestemate, comparându-le frumusețea de dragul de a le spori lauda.

Băiatul stătea lângă el și Ramarren murmură cu glas tare salutul pe care pruncii și țâncii kelshak erau învățați să-l rostească atunci când soarele se întrezărea în zori sau după lungile furtuni ale iernii:

– Bun-venit, steaua vieții, centrul anului...

Orry preluă salutul după primele cuvinte și-l rosti odată cu el. Era prima armonie între ei și Ramarren fu bucuros, fiindcă urma să aibă nevoie de Orry după ce jocul acesta avea să ia sfârșit.

Fu chemat un glisor și ei porniră prin oraș, cu Ramarren punând întrebările cuvenite, iar shingii răspunzând după cum li se părea potrivit. Abundibot povesti în detaliu că tot ce exista în Es Toch, turnuri, poduri, străzi și palate, fusese clădit peste noapte cu o mie de ani în urmă, pe insula unui râu aflat de cealaltă parte a planetei. De la un secol la altul, de câte ori aveau chef, Lorzii Pământului își apelau mașinăriile și instrumentele minunate care mutau întregul oraș în alt loc. Era o poveste frumoasă, iar Orry era prea amețit de droguri și convingeri pentru a pune ceva sub semnul întrebării, pe când opiniile lui Ramarren erau aproape lipsite de importanță. În mod clar, Abundibot spunea minciuni pur și simplu de dragul de a le spune. Poate că era unica lui plăcere. Descrise de asemenea în mod detaliat cum era guvernat Pământul, cum majoritatea shingilor își petreceau viața printre oameni de rând, deghizați ca simpli „băștinași", dar acționând pentru planul general care pornea din Es Toch, cât de lipsită de griji și mulțumită era acum majoritatea omenirii, știind că shingii vor menține pacea și vor purta poverile, cum erau încurajate cu blândețe artele și educația și cum erau reprimate, tot cu blândețe, elementele rebele și distructive. O planetă de oameni modești, în căsuțele lor modeste, triburi pașnice și târgușoare, fără războaie, fără crime, fără suprapopulație; toate vechile realizări și ambiții fuseseră date uitării, astfel că era aproape o rasă de copii, protejată de călăuzirea blândă și fermă și de puterea tehnologică invulnerabilă a castei shing...

Povestea continuă mereu și mereu, întotdeauna aceeași, cu variațiuni, liniștitoare și asigurătoare. Nu era de mirare că bietul orfan Orry o credea; Ramarren ar fi crezut-o în mare parte, dacă n-ar fi avut amintirile lui Falk despre pădure și câmpii, care-i arătau falsitatea ei destul de subtilă, dar totală. Falk nu trăise pe Pământ printre copii, ci printre oameni, brutalizați, suferind și pătimași.

În ziua aceea îl purtară pe Ramarren prin tot Es Toch. Bărbatului, care locuise pe străzile vechi din Wegest și marile Case ale Iernii din Kaspool, i se păru un oraș fals, insipid și artificial, impresionant doar prin fantasticul său decor natural. După aceea începură să-l ducă pe el și pe Orry pe toată planeta, folosind mașini zburătoare și vehicule planetare, în excursii de o zi, sub călăuzirea lui Abundibot sau Ken Kenyek, sărind pe toate continentele Pământului, ba chiar și pe Luna pustie și de mult abandonată. Zilele trecură și ei continuară să joace spectacolul în beneficiul lui Orry, curtându-l pe Ramarren până aveau să obțină de la el ceea ce doreau să știe. Deși bărbatul era permanent supravegheat direct sau electronic, vizual și telepatic, nu era restricționat în nicio formă; în mod vădit, shingii apreciau că nu aveau niciun motiv să se teamă de el.

Și poate că atunci aveau să-i îngăduie să plece acasă cu Orry. Poate că îl considerau îndeajuns de inofensiv, în ignoranța lui, ca să-i permită să părăsească Pământul având intactă mintea reajustată.

Însă el nu-și putea cumpăra plecarea de pe Pământ decât cu informația pe care o doreau shingii: coordonatele Werelului. Până acum nu le spusese nimic și ei nu insistaseră.

La urma urmelor, conta atât de mult dacă shingii știau unde era Werelul?

Conta! Deși poate că ei nu plănuiau un atac imediat asupra acelui inamic potențial, puteau foarte bine plănui să trimită o navă-robot după *Noua Alterra*, care să aibă la bord un transmițător ansiblu pentru a le transmite instantaneu orice pregătiri pentru zbor interstelar de pe Werel. Ansiblul le-ar fi oferit un avans de o sută patruzeci de ani asupra werelenilor, astfel că puteau stopa o expediție spre Terra înainte de a fi început. Unicul avantaj tactic

al Werelului era faptul că shingii nu știau unde se afla și puteau fi nevoiți să irosească niște secole căutând planeta. Ramarren putea cumpăra o șansă de plecare doar cu prețul pericolului pentru lumea de care era responsabil.

Așa că el trase de timp, încercând să se gândească la o cale de ieșire din dilema sa, și zbură cu Orry și un shing sau altul peste Pământ, care se întindea sub ei aidoma unei grădini mărețe și frumoase, preschimbate în buruieni și sălbăticie. Ramarren căută cu toată inteligența sa instruită o cale prin care ar fi putut răsturna situația actuală și ajunge la comenzi, în loc să fie comandat: pentru că așa îi prezenta situația mentalitatea lui kelshak. Văzută corect, orice situație, chiar și un haos sau o capcană, s-ar fi distins clar și ar fi dus spre unicul rezultat corect; întrucât pe termen lung nu există dizarmonie, ci doar neînțelegere, nu există noroc sau ghinion, ci doar ochiul ignorant. Așa gândi Ramarren, iar al doilea suflet din interiorul lui, Falk, nu se pronunță în privința asta, dar nici nu încercă să se gândească la ea. Falk văzuse pietrele strălucitoare și mătuite lunecând pe sârmele ramei de modele și trăise cu oameni în tărâmurile lor decăzute, regi în exil pe propriul lor domeniu Pământul, și de aceea considera că niciun om nu-și putea croi singur destinul sau controla jocul, ci putea doar să aștepte ca nestemata strălucitoare a norocului să lunece pe sârma timpului. Armonia există, însă nu există înțelegerea ei; Calea nu poate dispărea. Ca atare, în vreme ce Ramarren își storcea mintea, Falk stătea tăcut și aștepta. Iar când ocazia se ivi, el o înhăță.

Sau mai exact, după cum se dovedi, fu înhățat de ea.

Momentul nu avusese nimic special. Se aflau împreună cu Ken Kenyek într-o mașină zburătoare micuță și rapidă, una dintre mașinăriile inteligente și minunate care le permiteau shingilor să controleze și să supravegheze atât de eficient planeta. Reveneau la Es Toch după un zbor îndelungat spre insulele din Oceanul Apusean; pe una dintre ele făcuseră o escală de câteva ore la o așezare omenească. Băștinașii de pe lanțul de insule pe care-l vizitaseră erau chipeși și mulțumiți, absorbiți de navigația cu vele, înot și sex – plutind în oceanul amniotic azuriu: specimene perfecte de fericire

și înapoiere umană pe care să le arate werelenilor. Acolo nu exista nimic care să trezească suspiciuni, nimic care să iște temeri.

Orry moțăia, cu tubul de pariitha între degete. Ken Kenyek lăsase nava în seama pilotului automat și, alături de Ramarren – la vreun metru depărtare, ca întotdeauna, fiindcă shingii nu se apropiau niciodată fizic –, privea prin bordul de sticlă al mașinii zburătoare către cercul de opt sute de kilometri de cer senin și ocean albastru care-i înconjura. Ramarren era obosit și-și îngădui să se destindă puțin în momentul acela plăcut de suspendare, plutind într-o bulă din sticlă în centrul uriașei sfere auriu-albăstruie.

– Este o planetă frumoasă, zise shingul.

– Așa-i.

– Nestemata tuturor lumilor... Werel este la fel de frumoasă?

– Nu, este mai aspră.

– Da, din cauza anului planetar lung. Cât este de lung? Șaizeci de ani terrani?

– Da.

– Ai spus că te-ai născut toamna, așadar nu ți-ai văzut niciodată planeta în timpul verii?

– Am văzut-o, o singură dată, când am zburat pe emisfera sudică. Totuși verile lor sunt mai răcoroase, tot așa cum iernile sunt mai blânde, decât în Kelshy. Nu am văzut Marea Vară a nordului.

– Încă o mai poți vedea. Dacă te-ai întoarce peste câteva luni, ce anotimp ar fi pe Werel?

Ramarren calculă două secunde, după care răspunse:

– Sfârșitul verii, poate a douăzecea fază-lunară a verii.

– Eu crezusem că veți ajunge toamna... cât durează călătoria?

– O sută patruzeci și doi de ani terrani, zise Ramarren și în aceeași clipă un fior slab de panică îi suflă peste minte ca o briză și muri.

Simți prezența minții shing în propria sa minte; pe când vorbeau, Ken Kenyek se extinsese mental, îi găsise defensivele coborâte și preluase controlul fazei complete a minții lui. Era foarte bine. Dovedea o incredibilă răbdare și abilitate telepatică din partea shingului. Ramarren se temuse de asta, dar acum, după ce se întâmplase, era foarte bine.

Ken Kenyek îi vorbea în minte, nu în șoapta verbală scârțâită a shingilor, ci în graiul minții clar și confortabil:

– Este în regulă, e-n regulă, e foarte bine. Nu-i plăcut că ne-am armonizat în cele din urmă?

– Foarte plăcut, încuviință Ramarren.

– Așa este, într-adevăr. Acum putem rămâne armonizați și toate grijile ni s-au sfârșit. Bun, așadar, o sută patruzeci și doi de ani-lumină depărtare – asta înseamnă că soarele vostru este cel din constelația Dragon. Care-i numele lui în galaktikă? Nu, așa este, nu-l poți rosti sau spune în minte aici. Eltanin, acesta este numele soarelui vostru?

Ramarren nu răspunse nimic.

– Eltanin, Ochiul Dragonului, da, foarte frumos. Ceilalți sori pe care-i alesesem ca posibilități sunt ceva mai apropiați. Asta economisește mult timp. Noi aproape că...

Graiul minții iute, clar, batjocoritor, liniștitor se opri brusc și Ken Kenyek tresări convulsiv; la fel făcu și Ramarren, exact în același moment. Shingul se întoarse sacadat spre comenzile mașinii zburătoare, după care se îndepărtă de ele. Se aplecă straniu, mult prea mult, ca o marionetă manipulată neglijent, apoi căzu pe podeaua navei și rămase acolo, cu fața frumoasă și albă îndreptată în sus, rigidă.

Trezit din picoteala lui euforică, Orry se holbă neînțelegător.

– Ce s-a întâmplat? S-a întâmplat ceva?

Nu primi niciun răspuns. Ramarren stătea în picioare la fel de rigid ca shingul de pe podea și ochii lui îi fixau pe ai lui Ken Kenyek într-o dublă privire care nu vedea nimic. Când se clinti în cele din urmă, vorbi într-un grai pe care Orry nu-l cunoștea. Apoi, cu efort, rosti în galaktikă:

– Pune nava pe staționare.

Băiatul se holbă.

– Prech Ramarren, ce s-a întâmplat cu Lordul Ken?

– Scoală-te. Pune nava pe staționare!

Vorbea galaktika acum, cu accentul lui werelean, dar în forma degradată utilizată de băștinașii terrani. Deși exprimarea era

primitivă, tonul de urgență și autoritatea erau puternice. Orry îl ascultă. Micuța bulă de sticlă rămase nemișcată deasupra centrului oceanului, la est de soare.

– Prechna, Lor...

– Taci!

Tăcere. Ken Kenyek zăcea nemișcat. Foarte lent, încordarea vizibilă și intensitatea lui Ramarren se destinseră.

Pe planul mental, Ken Kenyek îl atacase prin surprindere, pentru ca după aceea să fie atacat la rândul său prin surprindere. În termeni fizici, shingul îl imobilizase pe Ramarren, crezând că va captura un om, dar fusese la rândul lui imobilizat de un al doilea om – mintea din ambuscadă, Falk. Falk fusese în stare să preia controlul doar pentru o secundă și doar prin forța pură a surprizei, însă fusese îndeajuns pentru ca Ramarren să fie eliberat de controlul fazei shingului. În clipa în care fusese liber, în timp ce mintea lui Ken Kenyek era tot în fază cu mintea sa și vulnerabilă, Ramarren preluase controlul. Avusese nevoie de toată abilitatea și toată puterea pentru a menține mintea shingului în fază cu mintea sa, neajutorată și docilă, așa cum propria lui minte fusese cu numai o secundă mai devreme. Totuși avantajul continua să se păstreze: el avea o minte dublă și, pe când Ramarren îl imobiliza pe shing, Falk era liber să gândească și să acționeze.

Aceasta era șansa; alta nu avea să mai existe.

Falk întrebă cu glas tare:

– Unde există o navă luminică pregătită pentru decolare?

Era straniu să audă shingul răspunzând în vocea lui șoptită și să știe, pentru prima dată cu certitudine și în mod absolut, că nu mințea.

– În deșert, la nord-vest de Es Toch.

– Este păzită?

– Da.

– De oameni?

– Nu.

– Ne vei conduce acolo.

– Vă voi conduce acolo.

– Orry, pilotează nava acolo unde îți va spune el.

– Nu înțeleg, prech Ramarren, suntem...

– Vom părăsi Pământul. Acum. Preia comenzile.

– Preia comenzile, repetă încet Ken Kenyek.

Orry se supuse și urmă instrucțiunile shingului cu privire la curs. Mașina zburătoare țâșni cu viteză maximă către est, totuși părea că se păstrează încă în centrul neschimbător al sferei oceanice, spre a cărei circumferință cobora vizibil soarele, aflat înapoia lor. Apoi se iviră Insulele Apusene, părând să plutească spre ei peste curba zbârcită și scânteietoare a oceanului, urmate după aceea de piscurile albe și ascuțite ale coastei, care se apropiară și trecură pe sub mașina zburătoare. Ajunseră deasupra deșertului maro-gălbui, întrerupt de lanțuri aride, brăzdate de făgașuri, ce proiectau umbre prelungi spre est. Continuând să urmeze instrucțiunile murmurate ale lui Ken Kenyek, Orry încetini, dădu ocol unuia dintre lanțurile acelea, setă comenzile pentru a recepta baliza de aterizare și lăsă nava în seama autopilotului. Munții înalți și fără viață se ridicară mult deasupra lor, înconjurându-i ca niște ziduri, când mașina zburătoare coborî pe o câmpie alburie și neguroasă.

Nu se zărea niciun spațioport sau aerodrom, niciun drum, nicio clădire, dar niște forme vagi, foarte mari, tremurau ca miraje deasupra nisipului și tufișurilor de salvie sub poalele întunecate ale munților. Falk le privi și nu-și putu focaliza ochii asupra lor, însă Orry rosti cu un icnet:

– Nave stelare.

Erau navele interstelare ale shingilor, flota lor, sau o parte din ea, camuflată cu plase dispersatoare de lumină. Falk le văzu mai întâi pe cele mici; existau altele, despre care crezuse că erau colinele de la poalele munților...

Vehiculul lor aterizase lin lângă o baracă micuță, ruinată, fără acoperiș, cu scândurile decolorate și crăpate de vântul deșertului.

– Ce-i aici?

– Intrarea în sediul subteran.

– Acolo există și computere de sol?

– Da.

– Este gata de plecare vreuna dintre navele mici?

– Toate sunt gata de plecare. În majoritate sunt nave defensive, pilotate de roboți.

– Există vreuna cu comenzi de pilotare pentru oameni?

– Da. Cea pregătită pentru Har Orry.

Ramarren păstră controlul telepatic ferm asupra minții shingului, în timp ce Falk îi porunci să-i ducă la navă și să le arate computerele de la bord. Ken Kenyek se conformă imediat. Falk-Ramarren nu se așteptase pe de-a întregul la așa ceva: existau limite ale controlului minții, tot așa cum existau limite ale sugestiilor hipnotice normale. Impulsul de autoapărare se împotrivea adesea până și controlului cel mai puternic, iar uneori dezintegra întreaga acordare dacă era încălcat. Se părea totuși că trădarea pe care era silit s-o comită nu trezea o împotrivire instinctivă în Ken Kenyek; shingul îi duse la nava stelară și răspunse ascultător la toate întrebările lui Falk-Ramarren, apoi îi readuse la baraca dărăpănată și, la comanda lor, descuie, prin semnale fizice și mentale, trapa din apropierea ușii. Pătrunseră în tunelul dinapoia trapei. La fiecare dintre ușile, protecțiile și barierele subterane, Ken Kenyek oferi semnalul sau răspunsul cuvenit și-i aduse astfel, finalmente, în incintele antiatac, anticataclism, antifurt, aflate mult sub pământ, unde se găseau computerele de curs și ghidajele automate de control.

Trecuse mai bine de o oră de la preluarea controlului shingului în mașina zburătoare. Supus și ascultător, reamintindu-i uneori lui Falk de sărmana Estrel, Ken Kenyek stătea lângă ei inofensiv... inofensiv atâta timp cât Ramarren păstra controlul total asupra creierului său. În clipa în care controlul acela ar fi slăbit, Ken Kenyek ar fi expediat un apel mental spre Es Toch, dacă ar fi avut puterea, sau ar fi declanșat vreo alarmă, iar ceilalți shingi și uzinații lor ar fi sosit aici în două minute. Totuși Ramarren trebuia să destindă controlul acela, fiindcă avea nevoie de propria sa minte cu care să gândească. Falk nu știa să programeze un computer pentru cursul la viteza luminii către Werel, planeta de pe orbita stelei Eltanin. Numai Ramarren o putea face.

Falk avea însă propriile lui resurse.

– Dă-mi arma ta.

Ken Kenyek îi întinse prompt o armă micuță, ascunsă sub roba lui elaborată. Văzând-o, Orry tresări îngrozit. Falk nu încercă să liniștească șocul băiatului, ci, dimpotrivă, îl accentuă.

– Respect pentru Viață? întrebă el cu răceală, examinând arma.

Așa cum se așteptase nu era o armă reală, sau un laser, ci un paralizator lipsit de capacitate letală. Îl ațintì asupra lui Ken Kenyek, demn de milă prin completa lui lipsă de împotrivire, și trase. În aceeași clipă Orry țipă și se repezi spre el, iar Falk folosi încă o dată arma. După aceea întoarse spatele celor două corpuri nemișcate, rășchirate pe jos, simțindu-și mâinile tremurând și-l lăsă pe Ramarren să preia comanda. Deocamdată el își îndeplinise rolul.

Ramarren nu avea timp pentru remușcări sau tulburare. Se duse imediat la computere și se apucă de treabă. Din examinarea comenzilor de la bordul mașinii zburătoare, știa deja că matematica implicată în unele operațiuni ale navei nu era cea familiară, cetiană, pe care terranii continuau s-o utilizeze și din care derivase matematica de pe Werel, prin intermediul Coloniei. Unele proceduri utilizate și încorporate de shingi în computerele lor erau complet străine pentru procesele și logica matematică cetiană și nimic altceva nu l-ar fi putut convinge mai ferm pe bărbat că shingii erau într-adevăr străini Pământului, străini tuturor lumilor din vechea Ligă, cuceritori sosiți de pe o planetă foarte îndepărtată. El nu fusese niciodată tocmai sigur că vechile istorii și povești ale Pământului erau corecte din punctul acesta de vedere, însă acum era convins. La urma urmelor, Ramarren era în esență un matematician.

Și asta era bine, fiindcă altfel unele dintre procesele acelea l-ar fi oprit în efortul său de a introduce coordonatele Werelului în computerele shinge. Și așa avu nevoie de cinci ore, timp în care trebuia să fie, literalmente, cu jumătate din minte spre Ken Kenyek și Orry. Era mai simplu să-l mențină pe băiat în stare de inconștiență, decât să-i explice sau să-i poruncească; pe de altă parte, era absolut vital ca Ken Kenyek să nu-și recapete defel cunoștința. Din fericire paralizatorul era un dispozitiv eficient și,

odată ce îi descoperi reglajul cuvenit, Falk mai trebui să-l folosească doar o singură dată. Apoi fu liber să coexiste, în timp ce Ramarren trudea la calculele sale.

Falk nu privi nimic pe când Ramarren lucra, ci stătu cu urechile ciulite și veghind permanent cele două corpuri nemișcate, fără cunoștință, din apropiere. Și gândi; se gândi la Estrel, întrebându-se unde și ce era femeia acum. Oare o reinstruiseră, îi șterseseră mintea, o omorâseră? Nu, ei nu omorau. Ei se temeau să omoare și se temeau să moară, și numeau teama lor Respectul pentru Viață. Shingii, Inamicul, Mincinoșii... Oare ei mințeau cu adevărat? Poate că explicația nu era chiar asta; poate că esența minciunii lor era o lipsă profundă și iremediabilă a înțelegerii. Ei nu-i putuseră înțelege pe oameni. Folosiseră minciuna spusă în minte și profitaseră de ea, transformând-o într-o armă redutabilă, dar meritase, la urma urmelor? O mie două sute de ani de minciună, din clipa când sosiseră aici, exilați sau pirați sau constructori de imperii de la o stea îndepărtată, decișii să conducă rasele acestea ale căror minți erau lipsite de sens pentru ei și ale căror corpuri erau de-a pururi sterpe pentru ei. Singuri, izolați, surdomuți conducând surdomuți într-o lume a amăgirilor. *Ah, pustiirea...*

Ramarren termină. După cinci ore de muncă din partea lui și opt secunde de muncă din partea computerului, foița micuță de iridiu îi lunecă în palmă, gata pentru a fi programată în comenzile de curs ale navei.

Se întoarse și privi ca prin pâclă la Orry și Ken Kenyek. Ce să facă cu ei? Evident, trebuiau să-l însoțească. *Sterge înregistrările din computere*, rosti un glas dinăuntrul minții sale, un glas familiar, propriul său glas – glasul lui Falk. Ramarren era amețit de oboseală, dar, treptat, înțelese ideea cererii aceleia și se conformă. După aceea însă nu putu gândi ce să facă mai departe. Așa că, finalmente, pentru prima dată, cedă, nu mai făcu niciun efort să domine, își îngădui să fuzioneze cu... sine.

Falk-Ramarren se apucă de treabă numaidecât. Îl târî cu greu pe Ken Kenyek sus, la nivelul solului, apoi peste nisipul luminat de stele, către nava care tremura, pe jumătate vizibilă, opalescentă

în noaptea deșertului; așeză trupul inert pe un scaun mulabil, îi mai aplică o doză din paralizator și reveni la Orry.

Băiatul începuse să-și revină parțial și izbuti să suie singur, deși clătinându-se, în navă.

– Prech Ramarren, zise el răgușit, prinzând brațul lui Falk-Ramarren, unde mergem?

– La Werel.

– Vine și el – Ken Kenyek?

– Da. Le va spune werelenilor povestea lui despre Pământ, tu vei spune povestea ta, iar eu pe a mea... Spre adevăr există întotdeauna mai multe căi. Fixează-ți centurile. Asta a fost.

Falk-Ramarren introduse foița metalică în controlorul de curs. Fu acceptată și el setă nava să pornească în trei minute. Privi pentru ultima oară către deșert și stele, închise hublourile și se duse grăbit, tremurând de oboseală și încordare, să-și fixeze centurile lângă Orry și shing.

Decolarea era alimentată de energie de fuziune; propulsia luminică avea să intre în acțiune abia după ce ajungeau pe orbita Pământului. Decolară foarte lent și în câteva secunde părăsiră atmosfera. Ecranele vizuale se deschiseră automat și Falk-Ramarren văzu Pământul îndepărtându-se, un disc albăstrui-întunecat uriaș, cu contur strălucitor. Apoi nava ieși în nesfârșita lumină solară.

Oare el pleca de acasă, ori se întorcea acasă?

Pe ecrane, zorii ce soseau peste Oceanul Răsăritean străluciră pentru o clipă într-o semilună aurie pe fundalul pulberii stelare, ca o piatră prețioasă pe o uriașă ramă de modele. După care rama și modelul se fărâmară, Bariera fu depășită, și nava micuță se eliberă din lanțurile timpului și-i purtă peste beznă.

Cuprins

LUMEA LUI ROCANNON 7

Prolog – Colierul 9

Partea întâi – Lordul stelelor 31

Partea a doua – Rătăcitorul 87

Epilog 130

PLANETA EXILULUI 133

1. O mână de beznă 135
2. În cortul roșu 144
3. Numele adevărat al soarelui 155
4. Tinerii înalți 163
5. Amurg în păduri 170
6. Zăpada 178
7. Coborârea spre miazăzi 187
8. În citadela străină 194
9. Gherilele 200
10. Bătrâna căpetenie 208
11. Asediul citadelei 215
12. Asediul pieții 222
13. Ultima zi 231
14. Prima zi 242

ORAȘUL ILUZIILOR 249